

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GAZETECİLİK ANA BİLİM DALI
GAZETECİLİK BİLİM DALI

TÜRKİYE'DE 1960-2016 YILLARI ARASINDAKİ
ASKERİ MÜDAHALELERİN SİYASİ HABERLER
ÜZERİNDEN TEMSİLİ

Kübra ÖZBEN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof. Dr. İbrahim TORUK

KONYA-2023

ÖNSÖZ

“Türkiye’de 1960-2016 Yılları Arasındaki Askeri Müdahalelerin Siyasi Haberler Üzerinden Temsili” isimli çalışmada 1960-2016 yılları arasında gerçekleştirilmiş olan beş askeri müdahale ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara yönelik Hürriyet Gazetesi, Cumhuriyet Gazetesi, Akşam Gazetesi, Sabah Gazetesi, Milliyet Gazetesi ve Türkiye Gazetesi’nin ilk sayfalarında oluşturmuş oldukları siyasi haberlerin içerik analiz yöntemi kullanılarak analiz işlemi gerçekleştirilmiştir.

Tez yazma sürecimin her aşamasında göstermiş olduğu destek ve katkıları nedeniyle hakkını ödeyemeyeceğim tez danışmanım Prof. Dr. İbrahim Toruk’a teşekkürü borç bilirim. Ayrıca bu süreçte göstermiş oldukları desteklerinden dolayı Prof. Dr. Şükrü Balcı, Prof. Dr. Ahsen Armağan, Doç. Dr. Önder Deniz ve Dr. Öğr. Üyesi Didem Deniz Anamur hocalarıma teşekkür ederim.

Tüm eğitim hayatım boyunca göstermiş oldukları sabır, anlayış, sevgi ve destekten dolayı kendimi her zaman şanslı hissetmemi sağlayan annem Şule Özben, babam Ali Özben, abim Necati Özben başta olmak üzere, aile üyelerimden Fatma Karacık’a, Mehmet Ali Karacık’a, Tuğba Karaca’ya, Onur Çelebi’ye, Ayşe Gürgey’e, yaşasaydı benimle gurur duyacağından emin olduğum dedem Rasim Gürgey’e, arkadaşlarım Seda Koçgürbüz’e ve Halime Arıkoğlu’na sonsuz sevgi ve şükranlarımı sunar bu çalışmayı anneme, babama ve abime armağan ederim.

Kübra ÖZBEN

KONYA-2023

TÜRKİYE'DE 1960-2016 YILLARI ARASINDAKİ ASKERİ MÜDAHALELERİN SİYASİ HABERLER ÜZERİNDEN TEMSİLİ

ÖZET

Basının en temel işlevi toplumun genelini ilgilendiren olay ve olgular hakkında kişileri doğru bir şekilde bilgilendirmektir. Bu görevi yerine getirirken basının olay ve olgulara tamamen tarafsız bir şekilde yaklaşması, dışarıdan bir gözlemci gibi olayları aktarması gerekmektedir. Ancak basın bu gerekliliği askeri veya siyasi kanat tarafından gelen baskılardan, güç odakları ile kurmuş oldukları ilişkilerden, ekonomik sebeplerden vb. dolayı tam olarak yerine getirmemekte veya getirememektedir. Bu çalışmada Hürriyet Gazetesi, Cumhuriyet Gazetesi, Akşam Gazetesi, Sabah Gazetesi, Milliyet Gazetesi ve Türkiye Gazetesi'nin, 27 Mayıs 1960 Darbesi, 12 Mart 1971 Muhtırası, 12 Eylül 1980 Darbesi, 28 Şubat 1997 Postmodern Darbesi, 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi süreçleri ve bu süreçlerle bağlantılı olan olaylara yönelik oluşturdukları siyasi haberlerde sahip oldukları tutum ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda gazeteler tarafından oluşturulan ve ilk sayfalarında yer alan 4925 siyasi haber içerik analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda ele alınan gazetelerin askeri müdahalelerle bağlantılı olan olaylara olumsuz bir şekilde yaklaşırken, bazı müdahalelere karşı olumlu yaklaştıkları, haber başlıklarını genellikle olumsuz bir şekilde oluşturdukları, ayrıca tüm olaylarda ve zamanlarda ana aktör gruplarını tarafsız bir şekilde ele almış oldukları ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Askeri Müdahale, Darbe, Darbe Girişimi, Muhtıra, Cumhuriyet Tarihi, Basın Tarihi

TURKEY 1960-2016 BETWEEN THE YEARS OF MILITARY INTERVENTION REPRESENTED OVER POLITICAL NEWS

ABSTRACT

The fundamental function of the media is to inform the public about events and phenomena of public interest in a correct manner. In fulfilling this role, the media must approach events and phenomena completely objectively, reporting on them as an external observer. However, the press is not fully fulfilling or able to fulfill this requirement due to pressure from military or political wings, relationships with power centers, economic reasons, etc. In this study, the attitudes of Hürriyet, Cumhuriyet, Akşam, Sabah, Milliyet, and Türkiye newspapers towards the 27 May 1960 Coup, 12 March 1971 Memorandum, 12 September 1980 Coup, 28 February 1997 Postmodern Coup, and 15 July 2016 Coup Attempt processes and related events were attempted to be revealed through the political news they created. To achieve this purpose, 4925 political news contents published on the first pages of the newspapers were analyzed using content analysis method. The results of the analysis showed that the newspapers approached events related to military interventions negatively, while approaching some interventions positively, generally creating news headlines negatively, and treating main actor groups objectively in all events and times.

Keywords: Military Intervention, Coup, Coup Attempt, Memorandum, History of the Republic of Türkiye, History of the Press

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET	ii
TABLolar LİSTESİ.....	vii
KISALTMALAR.....	x
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI'DAN CUMHURİYET'E TÜRK BASINI

1.1.Gazeteciliğin Gelişimi.....	3
1.2.Osmanlı Devleti'nde Gazeteciliğin Gelişimi.....	4
1.2.1.Takvim-i Vekayi.....	4
1.2.2.Ceride-i Havadis	5
1.2.3.Tercüman-ı Ahval.....	6
1.2.4.Tasvir-i Efkâr.....	6
1.2.5.Osmanlı Devleti'nde Basınına Yönelik Oluşturulan Yasal Düzenlemeler	7
1.3.Cumhuriyet Döneminde Gazeteciliğin Gelişimi	10
1.3.1.Cumhuriyet Gazetesi	11
1.3.2.Akşam Gazetesi.....	12
1.3.3.Hürriyet Gazetesi.....	13
1.3.4.Milliyet Gazetesi.....	14
1.3.5.Türkiye Gazetesi	14
1.3.6.Sabah Gazetesi	15

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE 1946-2016 YILLARI ARASINDA YAŞANAN SİYASİ- SOSYOEKONOMİK GELİŞMELER VE BASININ TUTUMU

2.1.Çok Partili Hayata Geçiş ve Demokrat Parti	16
2.2.Demokrat Parti İktidarı Döneminde Türk Basını.....	25
2.1.1.5680 Sayılı Basın Kanunu	26
2.1.2.5953 Sayılı Basın İş Kanunu (Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun)	26
2.3.27 MAYIS 1960 DARBESİ.....	28

2.4.Basının Darbeye Yönelik Tutumu	30
2.5.Darbe Sonrası Basın ile İlgili Yapılan Yasal Düzenlemeler	32
2.6.1961 Anayasası.....	33
2.7.1961 Seçimleri ve Türkiye'nin Koalisyon Hükümetleri ile Tanışması	35
2.8.Yassıada Duruşmaları.....	38
2.9.Adalet Partisi'nin Yükselişi ve 1965 Seçimleri	39
2.10.Kanlı Pazar	42
2.11.15-16 Haziran Olayları	43
2.12.12 MART 1971 MUHTIRASI	44
2.13.Basının Muhtıraya Yönelik Tutumu	46
2.14.Muhtıra Sonrası Kurulan Partiler Üstü Hükümetler.....	48
2.15.1973 Seçimleri ve Milliyetçi Cephe Hükümetleri	52
2.16.12 Eylül Darbesine Giden Süreçte Yaşanan Ekonomik Gelişmeler ..	56
2.17.Artan Cinayet ve Şiddet Olayları.....	57
2.18.Kudüs'ü Kurtarma Günü.....	60
2.19.12 EYLÜL 1980 DARBESİ	60
2.20.Basının Darbeye Yönelik Tutumu	62
2.21.Darbe Sonrası Basın ile İlgili Yapılan Yasal Düzenlemeler	64
2.21.1.Sıkıyönetim Kanunu	64
2.21.2.1982 Anayasası	64
2.21.3.Olağanüstü Hal Kanunu	66
2.21.4.Basın Kanunu Değişikliği.....	67
2.22.Türk Basında Magazinleşme Olgusu.....	68
2.23.Sivil Hayata Geçiş ve Türk Siyasetinin Genel Görünümü	68
2.23.1. Millî Görüş Harekâtı ve Refah Partisinin Kurulması	72
2.24.28 Şubat Öncesi Süreçte Yaşanılan Sosyoekonomik ve Siyasi	
Gelişmeler 73	
2.25.28 Şubat Sürecine Sebep Olarak Öne Sürülen Olaylar	80
2.26.28 ŞUBAT 1997 POSTMODERN DARBESİ	84
2.27.Basının Postmodern Darbeye Yönelik Tutumu.....	88
2.27.1.Andıç	91

2.28.Muhtıra Sonrası Kurulan Koalisyon Hükümetleri ve Siyasi Gelişmeler	92
2.29.2001 Ekonomik Krizi	98
2.30.Adalet ve Kalkınma Partisi'nin Kurulması ve 3 Kasım 2002 Seçimleri	100
2.31.15 Temmuz 2016 Tarihine Kadar Yaşanan Siyasi Olaylar ve Basının Tutumu	104
2.31.1.27 Nisan E-Muhtırası	107
2.31.2.Ergenekon ve Balyoz Olayları	110
2.31.3.Gezi Parkı Eylemleri	115
2.31.4.Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ).....	118
2.31.5.17-25 Aralık Süreci	119
2.32.15 TEMMUZ 2016 DARBE GİRİŞİMİ	124
2.33.Basının Darbe Girişimine Yönelik Tutumu	128
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
TÜRKİYE'DE 1960-2016 YILLARI ARASINDAKİ ASKERİ MÜDAHALELERİN SİYASİ HABERLER ÜZERİNDEN TEMSİLİ	
3.1. METODOLOJİ	133
3.1.1.Araştırmanın Amacı	133
3.1.2.Araştırmanın Önemi	134
3.1.3.Araştırmanın Evren ve Örneklemi	134
3.1.4.Araştırmanın Yöntemi	134
3.1.5.Verilerin Toplanması ve Analizi.....	136
3.1.6.Araştırmanın Sınırlılıkları	136
3.1.7.Araştırmanın Soruları.....	137
3.2.BULGULAR ve YORUM	138
SONUÇ.....	188
KAYNAKÇA.....	198
EKLER.....	212

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Gazetelerin Yüzdelik Dağılımı	139
Tablo 2. Haberlerin Yayın Tarihlerinin Yüzdelik Dağılımı.....	139
Tablo 3. Gazetelerdeki Haberlerin Yayın Tarihleri.....	141
Tablo 4. Haberleri Destekleyen Unsurların Yüzdelik Dağılımı.....	142
Tablo 5. Gazetelerin Haberlerini Destekleyen Unsurlar	144
Tablo 6. Haberlerde Kullanılan Kaynakların Yüzdelik Dağılımı	145
Tablo 7. Gazetelerin Haberlerinde Kullandıkları Kaynaklar	146
Tablo 8. Haberlerde Fotoğraf Kullanımının Yüzdelik Dağılımı	147
Tablo 9. Gazetelerin Fotoğraf Kullanımları	147
Tablo 10. Haberlerin Sayfa Boyutlarının Yüzdelik Dağılımı	148
Tablo 11. Gazetelerdeki Haberlerin Sayfa Boyutları	148
Tablo 12. Haberlerin Sayfalardaki Konumlarının Yüzdelik Dağılımı	149
Tablo 13. Gazetelerdeki Haberlerin Sayfalardaki Konumları.....	150
Tablo 14. Haberlerde Kullanılan Renklerin Yüzdelik Dağılımı	150
Tablo 15. Gazetelerin Renk Kullanımları	151
Tablo 16. Haberlerin Sayfa Sayılarının Yüzdelik Dağılımı	151
Tablo 17. Gazetelerin Sayfa Sayıları.....	152
Tablo 18. Gazetelerin Yayınlanma Tarihlerine Göre Sayfa Sayıları	153
Tablo 19. Haber Başlıklarında Sahip Olunan Tutumun Yüzdelik Dağılımı ..	153
Tablo 20. Gazetelerin Haber Başlıklarında Sahip Oldukları Tutum	154
Tablo 21. Gazetelerin Ele Aldıkları Olaylara Göre Haber Başlıklarında Sahip Oldukları Tutum	155
Tablo 22. Haberlerde Ele Alınan Olayların Yüzdelik Dağılımı.....	155
Tablo 23. Gazetelerin Ele Aldıkları Olaylar	158

Tablo 24. Haberlerin Bağlantılı Olduğu Askeri Müdahale Dönemlerinin Yüzdelik Dağılımı.....	161
Tablo 25. Gazetelerin Bağlantılı Olduğu Askeri Müdahale Dönemleri.....	161
Tablo 26. Haber İçeriklerinde Sahip Olunan Tutumun Yüzdelik Dağılımı ...	162
Tablo 27. Gazetelerin Haber İçeriklerinde Sahip Oldukları Tutum.....	162
Tablo 28. Gazetelerin Ele Aldıkları Olaylara Göre Haber İçeriklerinde Sahip Oldukları Tutum	163
Tablo 29. Haberlerin Ana Aktörlerinin Yüzdelik Dağılımı	164
Tablo 30. Gazetelerin Ana Aktörleri	166
Tablo 31. Haberlerde Ana Aktöre Yönelik Tutumların Yüzdelik Dağılımı ..	167
Tablo 32. Gazetelerin Ana Aktörlerine Yönelik Tutumları	167
Tablo 33. Gazetelerin Ele Aldıkları Olaylara Göre Ana Aktöre Yönelik Tutumları	168
Tablo 34. Haberlerde Olumlu Şekilde Ele Alınanların Yüzdelik Dağılımı ...	169
Tablo 35. Gazetelerin Olumlu Şekilde Ele Aldıkları	169
Tablo 36. Gazetelerin Askeri Müdahale Dönemlerine Göre Olumlu Şekilde Ele Aldıkları	170
Tablo 37. Haberlerde Olumsuz Şekilde Ele Alınanların Yüzdelik Dağılımı .	172
Tablo 38. Gazetelerin Olumsuz Şekilde Ele Aldıkları	172
Tablo 39. Gazetelerin Askeri Müdahale Dönemlerine Göre Olumsuz Şekilde Ele Aldıkları.....	174
Tablo 40. Haberlerin Ana Aktörünü Oluşturan İsimlerin Yüzdelik Dağılımı	176
Tablo 41. Gazetelerin Ana Aktörlerini Oluşturan İsimler.....	180
Tablo 42. Haberlerde Kullanılan Kavramların Yüzdelik Dağılımı	183
Tablo 43. Gazetelerin Kullandıkları Kavramlar	185
EK-1: Tablo 44. Gazetelerin Yayınlanma Tarihlerine Göre Sayfa Sayıları...	212

EK-2: Tablo 45. Gazetelerin Ele Aldıkları Olaylara Göre Haber Başlıklarında Sahip Oldukları Tutum	229
EK-3: Tablo 46. Gazetelerin Ele Aldıkları Olaylara Göre Haber İçeriklerinde Sahip Oldukları Tutum	235
EK-4: Tablo 47. Gazetelerin Ele Aldıkları Olaylara Göre Ana Aktöre Yönelik Tutumları	241

Kısaltmalar

- ABD:** Amerika Birleşik Devletleri
- AB:** Avrupa Birliği
- AK PARTİ:** Adalet ve Kalkınma Partisi
- ANAP:** Anavatan Partisi
- AP:** Adalet Partisi
- BTP:** Büyük Türkiye Partisi
- CHP:** Cumhuriyet Halk Partisi
- CKMP:** Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi
- DİSK:** Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
- DP:** Demokrat Parti
- DTP:** Demokrat Türkiye Partisi
- DYP:** Doğru Yol Partisi
- EMASYA:** Emniyet Asayiş Yardımlaşma Protokolü
- FETÖ:** Fethullahçı Terör Örgütü
- FP:** Fazilet Partisi
- HP:** Halkçı Parti
- IMF:** Uluslararası Para Fonu
- MBK:** Milli Birlik Komitesi
- MC:** Milliyetçi Cephe
- MÇP:** Milliyetçi Çalışma Partisi
- MDP:** Milliyetçi Demokrasi Partisi
- MGK:** Milli Güvenlik Konseyi
- MGK:** Millî Güvenlik Kurulu
- MHP:** Milliyetçi Hareket Partisi

MİT: Milli İstihbarat Teşkilatı

MNP: Milli Nizam Partisi

MSP: Milli Selamet Partisi

NATO: Kuzey Atlantik Anlaşması Örgütü

PKK: Kürdistan İşçi Partisi

RP: Refah Partisi

RTÜK: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu

PTT: Posta ve Telgraf Teşkilatı

SHP: Sosyaldemokrat Halkçı Parti

SODEP: Sosyal Demokrat Partisi

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

TİP: Türkiye İşçi Partisi

TRT: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

TSK: Türk Silahlı Kuvvetleri

Vb.: ve benzeri

YTP: Yeni Türkiye Partisi

GİRİŞ

Türk Silahlı Kuvvetleri, ülkenin kuruluş aşamasında oynamış oldukları rol ve kendilerini rejimin koruyucusu olarak görmeleri nedeniyle Cumhuriyet Tarihi boyunca çeşitli sebepleri öne sürerek ülkeyi koruma ve kollama görevinin dışına çıkıp beş farklı müdahaleyi gerçekleştirmişlerdir. Bunlardan ilkinin oluşturan 27 Mayıs 1960 Darbesi'nin büyük bir demokrasi adımının değerlendirilmemesi sonucunda gerçekleştirildiğini söylemek mümkündür. Çok partili hayata geçilmesi ile farklı seslerin duyulabilmesi mümkün hale gelmiştir. Ancak demokrasi kavramını seçim propagandası yaparak iktidara gelen DP, iktidarda olduğu süreçte antidemokratik yasaları kaldırmamış aksine bunları kullanarak daha baskıcı bir hükümet anlayışıyla hareket etmiştir. DP'nin bu tutumu askeri kanadın müdahale etmesini isteyenler için bir fırsat yaratırken, karşı olan kesimin de müdahaleye olumlu bakmasına neden olmuştur. En nihayetinde bu gelişmeler askeri kanadın, seçilmiş hükümete karşı demokrasi ile bağdaştırılamayacak şekilde müdahale etmesiyle sonuçlanmıştır. Ancak 1960 yılında gerçekleştirilmiş olan müdahale son olmamıştır. Öyle ki sağlanamayan siyasi istikrar, düzeltilemeyen ekonomi, artan cinayet ve şiddet olayları gibi çeşitli sebepler öne sürülerek askeri kanat tarafından 1971, 1980, 1997 yıllarında yine seçilmiş hükümetlere karşı çeşitli isimlerde ve şekillerde müdahaleler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca tarihler 2016 yılını gösterdiğinde ise FETÖ üyesi askerler tarafından pek çok kişinin yaşamını yitirdiği darbe girişimi gerçekleştirilmiş ancak başarılı olunamamıştır.

Askeri kanat tarafından doğrudan veya dolaylı olarak gerçekleştirilen müdahale dönemlerinde, Türk Basını ise oluşturduğu haberlerle müdahaleleri kimi zaman hep birlikte desteklemiş veya gerçekleştirilmesine zemin hazırlamış, kimi zaman da müdahalelerin karşısında durup gerçekleştirilmesini önlemeye çalışmıştır. İşte bu noktada çalışmanın amacı pek çok değişimin yaşanmasına neden olan "27 Mayıs 1960 Darbesi, 12 Mart 1971 Muhtırası, 12 Eylül 1980 Darbesi, 28 Şubat 1997 Postmodern Darbesi ve 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi" isimleriyle anılan müdahalelere yönelik oluşturdukları haberinde Hürriyet Gazetesi, Cumhuriyet Gazetesi, Akşam Gazetesi, Sabah Gazetesi, Milliyet Gazetesi ve Türkiye

Gazetesi'nin nasıl bir tutuma sahip olduklarını ortaya koymaktır. Belirtilen amaçla bağlantılı olarak çalışma üç bölümden oluşturulmuştur.

Birinci bölümde, Osmanlı Devleti'nde ve Cumhuriyetin ilk yıllarında gazeteciliğin gelişimi, çıkartılan ilk gazeteler ve basına yönelik oluşturulan yasal düzenlemeler aracılığıyla aktarılmıştır.

İkinci bölümde, Türkiye'de 1946-2016 tarihleri arasında yaşanan bazı siyasi ve sosyoekonomik olaylar ile bu olaylar karşında Tük Basınının tutumu çeşitli gazetelerden örnekler verilerek teorik olarak aktarılmıştır.

Üçüncü bölümde ise 27 Mayıs 1960 Darbesi, 12 Mart 1971 Muhtırası, 12 Eylül 1980 Darbesi, 28 Şubat 1997 Postmodern Darbesi, 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi isimleriyle anılan müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara yönelik Hürriyet Gazetesi, Cumhuriyet Gazetesi, Akşam Gazetesi, Sabah Gazetesi, Milliyet Gazetesi ve Türkiye Gazetesi'nin ilk sayfalarında oluşturmuş oldukları 4925 siyasi haberin analizi ve yorumlaması yapılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI'DAN CUMHURİYET'E TÜRK BASINI

1.1.Gazeteciliğin Gelişimi

Eski Roma döneminde gerçekleşen olayları, durumları aktarmak amacıyla oluşturulan Fogli Volanti isimli kağıdı satın almak için özel olarak üretilen sikkenin isminden türetilen gazete kavramına yönelik pek çok tanımlama yapılmıştır (Toruk, 2008, s. 157). Örneğin Tokgöz temelinde haber mektuplarının olduğunu vurgulayarak gazeteyi “ticari kapitalizmin bir ürünü” olarak tanımlarken (2015, s. 131) Alemdar ve Uzun ise gazeteyi ortaya çıktığı ilk dönemde özellikle içerik olarak yetersiz olmasına rağmen teknolojinin gelişmesi, okuryazarlık oranının artması gibi faktörlerin etkisiyle önemli bir iletişim aracı haline geldiğini belirterek “toplumsal gelişmenin ürünü” olarak tanımlamışlardır (2019, s. 15).

Farklı biçimlerde tanımlaması yapılan gazete, ilk olarak Nil Nehri kenarında tuğlaların pişirilmesi sonucu oluşturulan tabletler aracılığıyla ortaya çıkmıştır. Söz konusu tabletlerde dönemin önemli olaylarına yer verilerek toplumun bilgilendirilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca yine Mısır’da papirüs isimli bitkinin kökünden yapılmış kağıt üzerine yazılan haberler, Eski Yunan’da günlük olayların aktarıldığı Efimeritler ve tarihsel gelişmelerin aktarıldığı Ori’ler, Eski Roma’da ise Sezar’ın İmparatorluğu döneminde günümüz resmi gazetenin ilk şeklini oluşturan “Acta Puclica” isimli bir sayfalık bültenler ilk gazete örnekleri arasında yer almaktadır (Toruk, 2008, s. 61-62). Ancak tüm bu yayınlara rağmen tam anlamıyla bir gazetenin, 15. yüzyılda Johannes Gutenberg tarafından matbaanın kurulup, tipografik tekniğinin geliştirilmesinden sonra yayınlanmaya başladığı söylenebilir. Bazı kaynaklara göre söz konusu gazetelerin ilkinin 1609 yılında Almanya’da yayın hayatına başlayan “Avis Relation Oder Zeitung” oluştururken bazı kaynaklara göre ise Hollanda’da 1605 yılında ticari nitelikli bir bültenden doğduğu öne sürülen “Niuewe Tijdingen” oluşturmaktadır (Yılmaz Y. , 2015, s. 107). Tarih veya isim konusunda net olarak bir görüş ortaya konulmamasına rağmen söz konusu bu ilk gazeteler küçük zanaat işletmeleri olarak faaliyetlerine başlamışlardır. Bu

işletmelerde öncelikli amaç kar elde etmekten çok haber içeriklerinin düzenlemek ve haber dağıtımını örgütlemek olmuştur (Karahisar, 2012, s. 7).

1.2. Osmanlı Devleti’nde Gazeteciliğin Gelişimi

Osmanlı Toprak’larının baskı faaliyetleriyle ve gazete kavramıyla tanışması diğer ülkelere göre daha geç olmuştur. Bu topraklarda ilk matbaa II. Beyazıt döneminde Musevi Hahamı olan Gerson tarafından 1493 yılında kurulurken ilk Türkçe olarak basım yapan matbaa ise 1727 yılında İbrahim Müteferrika tarafından kurulmuştur. İlk gazete de 1795 yılında Bulletin des Nouvelles ismiyle Fransız elçiliği tarafından çıkarılmıştır. Fransız Devrimi’ni Osmanlı topraklarında yaşayan başta Fransız ve Türk vatandaşlarına anlatmak amacıyla çıkartılan bu gazetenin dili Fransızcadır. Osmanlı topraklarında ilk Türkçe gazete ise 1828 yılında Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa’nın siyasi amaçlar doğrultusunda çıkartmış olduğu Vekayi-i Mısıriye’dir. Bu gazete ilk dönemlerinde yarısı Türkçe yarısı Arapça olarak yayınlanmış ancak daha sonra Türkçe’nin önemini kaybetmesi sebebiyle tamamen Arapça olarak yayın hayatına devam etmiştir (Toruk, 2008, s. 81). Türk Basınının temelinin tam olarak atılması ise Takvim-i Vekayi, Ceride-i Havadis ve Tercüman-ı Ahval gibi gazetelerin yayın hayatına başlamasıyla mümkün olabilmıştir.

1.2.1. Takvim-i Vekayi

Huzur bozucu yanlış haberlerin yayılmasını önlemek, toplumun genelini ilgilendiren bilgileri toplumun yararına olacak şekilde sunup devlet birliğini sağlamak amacıyla, devrimci padişah olarak nitelendirilen II. Mahmut döneminde (11 Kasım 1931) İstanbul’da ilk Türkçe gazete Takvim-i Vekayi yayın hayatına başlamıştır (Toruk, 2008, s. 82). Kadılık mesleğini de yapmış olan Esat Efendi’nin sorumlu olduğu gazete altı bölümden oluşturulmuştur. Bu bölümlere “umur-u dahiliye, mevad-dı askeriye, umur-u hariciye, fünün, tevcihat-ı ilmiye, ticaret ve es’ar” isimleri verilmiştir. Ayrıca gazetenin haftalık olarak çıkarılması planlanılmış ancak hiçbir zaman haftalık olarak yayınlanmamıştır. Söz konusu yayın aksaklığından dolayı gazetenin yaşanan gelişmeleri hızlı bir şekilde okuyuculara aktarabilmesi mümkün olmamıştır (Topuz, 2015, s. 15-16).

Tüm bu özelliklerinin yanında gazete 1861 yılından sonra sadece hükümet tarafından oluşturulan yasa, tüzük ve resmi belgeleri aktaran bir yayın organı haline gelmiş ardından ismi “Resmi Ceride” şeklinde değiştirilmiştir. Resmi Ceride ismi ise 763. sayısı yayınlandıktan sonra Resmi Gazete ismi ile değiştirilmiş ve günümüze kadar varlığını korumuştur (Toruk, 2008, s. 82)

1.2.2. Ceride-i Havadis

Takvim-i Vekayi devlet eliyle yayın hayatına başlaması nedeniyle halk tarafından yeterli desteği görememiştir. Bu nedenle yine devlet kontrolünde olacak ancak şahıslar tarafından çıkarılacak bir gazeteye ihtiyaç duyulmuştur. Söz konusu ihtiyaç William Churchill’ın Ceride-i Havadis Gazetesi’ni çıkartması ile giderilmeye çalışılmıştır (Yılmaz Y. , 2015, s. 136).

Gazetenin yayın hayatına başlaması ilginç bir olayın ardından gerçekleşmiştir. 1836 yılında Churchill, Kadıköy’de avlandığı sırada bir çocuğu yaralamış ve bundan dolayı tutuklanmıştır. Ancak kapitülasyonlardan dolayı sahip olduğu hak ve İngiliz Elçiliği’nin olaya müdahale etmesi sayesinde hemen serbest bırakılmıştır. Bırakılmasının yanında ayrıca kendisine zeytinyağı ihracatı yapabilmesi için bir ferman, bir nişan ve gazete çıkarabilmesi için de izin verilmiştir. Churchill, Akif Paşa ile yaşadığı sorunlar nedeniyle gazete açma iznini 31 Temmuz 1840 yılında kullanmış ve böylelikle Ceride-i Havadis Gazetesi yayın hayatına başlamıştır (Benek, 2016, s. 31) .

Yazar kadrosunu tamamen Türklerden oluşturan gazetenin ilk sayıları hiç satılamadığı için gazete bedava dağıtılmıştır. Bundan dolayı ayakta kalması zorlaşan gazeteye 2500 kuruşluk devlet tarafından yardım yapılmıştır. Yapılan yardım ile Ceride-i Havadis devlete ait yarı resmi gazete niteliğiyle işlev görmeye başlamıştır. Tüm bunların yanında Ceride-i Havadis özel ilanlara ve ölüm ilanlarına sütunlarında yer veren, kitaplaştırılabilir tefrikaları yayınlayan ilk gazete olurken ayrıca İstanbul’dan yurtdışına muhabir göndermiş, yabancı dilde oluşturulmuş olan piyesleri Türkçe ’ye çevirerek gazetenin ekleri şeklinde yayınlamaya başlamış ve haber dilinin sadeleşip gelişmesine de katkı sağlamıştır (Toruk, 2008, s. 82).

1.2.3. Tercüman-ı Ahval

Devletten tamamen bağımsız bir şekilde ilk özel gazetenin çıkarılması Ceride-i Havadis 'in yayın hayatına başlamasından tam 20 yıl sonra devlet içerisinde çeşitli görevleri üstlenmiş Agah Efendi'nin çabaları ve Şinasi'nin yardımları sayesinde Tercüman-ı Ahval'ın yayın hayatına başlaması ile mümkün olmuştur (Kabacalı, 2000, s. 63). Devlet bütçesinden destek almadan yayın hayatına başlayan gazete el tezgahlarında basılmış ve ilk bir yıllık süreçte haftada bir gün yayınlanmıştır. Bir yıl sonra ise haftada 3-5 kez yayınlanmaya başlamıştır (Toruk, 2008, s. 87). Gazetede yurt içi ve yurt dışında yaşanan gelişmelere, resmi haberlere, ekonomi alanı ile ilgili inceleme yazılarına, özel ve resmi ilanlara geniş yer verilmiştir (Topuz, 2015, s. 19). Ayrıca gazete eğitim sisteminde yaşanan aksaklıkları anlatan yazıya sütunlarında yer vererek ilk siyasi eleştiri ve fikir gazeteciliğinin örneğini de oluşturmuştur (Toruk, 2008, s. 87).

Tüm bunların yanında Tercüman-ı Ahval gerek siyasi gerekse toplumsal olayların hız kazanıp bu olayların toplum tarafından merakla izlenmesine rağmen söz konusu merakı giderecek yayınların olmadığı bir ortamda yayın hayatına başlamıştır. Söz konusu basın eksikliğinin etkisi ve sahip olduğu özellikler nedeniyle gazete Türk Basını için bir dönüm noktası olmuştur (İnuğur, 1999, s. 4).

1.2.4. Tasvir-i Efkâr

Tasvir-i Efkâr, Tercüman-ı Ahval'ın sahip olduğu tutumu daha ileri bir adıma taşıyarak Şinasi tarafından çıkartılmıştır. (İnuğur, 1999, s. 5). İsmi “fikirlerin belirtilmesi” anlamına gelen gazete bir fikir gazetesi olacağı iddiası ile yayın hayatına başlamıştır (Toruk, 2008, s. 88). Gazete gerçekten de kurulduğu andan itibaren tam anlamıyla fikir gazeteciliğinin temsilcisi olmuştur. Ayrıca toplum yararını her şeyden üstün gören gazete, dilini de herkes tarafından anlaşılır sade bir şekilde kullanmıştır (Yılmaz D. , 2019, s. 4). Çünkü gazetenin kurucusu Şinasi gazetelerin halk için bulunmakta olduğunu bunun içinde onların anlayabileceği şekilde yazılması gerektiğini düşünmüştür. Tasvir-i Efkâr bu yönüyle kamuoyunun önemini farkına varıp, kamuoyunu öne çıkaran ve okuyucu görüşlerine sütunlarında yer veren ilk gazete olmuştur. Yine gazete kendisinden önce yayın hayatına başlamış olan

gazetelerin padişaha yönelik sahip olduğu tutumu benimsememiştir. Bu nedenle gazete padişaha yönelik övgü dolu yazılara yer vermekten kaçınmıştır (Toruk, 2008, s. 88-89).

1.2.5. Osmanlı Devleti'nde Basımına Yönelik Oluşturulan Yasal Düzenlemeler

Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesinden sonra Osmanlı Topraklarında basım faaliyetleri ve bunlarla bağlantılı olarak kitaplar başta olmak üzere basılı eserlerin sayısında artış yaşanmıştır. Artış sonucu hükümet tarafından bir takım yasal düzenlemeler hayata geçirilmiştir. Bu yasal düzenlemelerden belki de en önemlisi basımevi açabilmek için ruhsat alma zorunluluğunun getirilmiş olmasıdır. Ayrıca din ve ülke aleyhine olacak şekilde yayınların basılmaması, yabancı dillerdeki eserlerin Türkçeye çevrilerek sadrazamlıktan izin alınması şartıyla basılabilmesi gibi kurallarda konulmuştur. Tüm bunların yanında basımevleri ile ilgili Nizamnamesi çıkartılırken, Matbuat Müdürlüğü de kurulmuştur. Yine bu süreç içerisinde gazete sayısında yaşanan artış nedeniyle bu sefer de hükümet tarafından basını baskı altına almak için birtakım faaliyetlere başlanılmıştır. Bunlardan ilki Tercüman-ı Ahval'da Ceride-i Havadis Gazetesi'ne yönelik oluşturulan haber üzerinden devletin eleştirilmesi ve Tasvir-i Efkar da yayınlanan yazıların da etkisiyle hazırlanan 1864 tarihinde oluşturulup yürürlüğe giren Matbuat Nizamnamesi olmuştur (Kabacalı, 1994, s. 16-17).

Osmanlı Devleti'nde gazetecilik alanıyla ilgili düzenlemeleri yapan ilk yasal çalışma olan Matbuat Nizamnamesi Fazıl Paşa tarafından Fransa Basın Kanunu örnek alınarak çıkartılmıştır. Nizamname diğer ülkelerin hükümetlerini zora sokan olayların Osmanlı Topraklarında da yaşanmasının önüne geçmek ve basını denetim altına alabilmek için oluşturulmuştur (Gölcü, 2015, s. 86).

Matbuat Nizamnamesi mevcut olan ön sansürü ortadan kaldırıp, basın davalarına yönelik özel bir mahkemenin kurulmasını sağlaması bakımından özellikle basın özgürlüğü konusunda önemli bir adım olarak kabul edilebilirdi ancak devlet memurları ve yöneticilerini, diğer ülkelerin elçi ve yöneticilerini de dokunulmazlık sınırına alması, gazete çıkarmak için bir takım şartları ortaya koyması ve tüm bu

uygulamaların kontrolünün sağlanması amacıyla Matbuat Dairesi'nin kurulmasına neden olduğundan dolayı kısıtlayıcı bir düzenleme olmuştur (Yılmaz Y. , 2015, s. 139). Basın özgürlüğü konusunda pek çok sınırlama getiren nizamnamenin bazı maddeleri şu şekildedir (Topuz, 2015, s. 45):

- Gazeteler ancak hükümetten izin alınabildiği takdirde çıkarabilecektir (Madde 1).

- Diğer ülkelerde yayınlanan ve “devlete karşı taarruz ve husumet(düşmanlık)” taşımakta olan gazetelerin ülkeye sokulması yasaktır (Madde 9).

Bu maddelerin yanında nizamnamenin ikinci bölümü suçlara ayrılmıştır. Söz konusu suçlar ise şu şekilde sıralanabilir:

- Ruhsatsız bir şekilde gazete çıkartmak
- Gazetenin yayınlanacak sayısını imzalı bir şekilde ilgili kuruma teslim etmemek
- Gazeteye gönderilen resmi yazılara sütunlarda yer vermemek
- Kişilerin iç huzuru ve güvenliği bozmasına neden olacak yayınlar yapmak
- Ahlak ve adaba uygun olmayan yazılara gazetede yer vermek
- Padişah ve bakanları eleştirilmek
- Dost olarak nitelendirilen ülkelerin hükümdarlarını, diplomatlarını eleştirmek
- Halkı aşağılayıcı nitelikteki yazıları yayınlamak

Tüm bu yasaklara rağmen Muhbir, Tasvir-i Efkâr gibi gazetelerin muhalif bir tutum ile siyasi konularla ilgilenip bu konularda yayınlar yapmaya devam etmesi nedeniyle hükümet tarafından Matbuat Nizamnamesi yetersiz görülmeye başlanılmıştır. Ayrıca bu süreçte Muhbir Gazetesi'nin Giritli Müslümanların yaşamış olduğu zorlukları ele alması, Tasvir-i Efkâr Gazetesi'nin ise Namık Kemal tarafından “Şark Meselesi” isimli yazıyı yayınlaması hükümetin mevcut düşüncesini pekiştirmiş

ve bir kararnamenin çıkmasına neden olmuştur. 27 Mart 1867 yılında Sadrazam Ali Paşa tarafından hükümetin düşk nl klerinin halkın bilmesini engellemek, ülkede huzuru ve düzeni korumak, ülkeye ve hükümete yönelik yayınları engellemek amacıyla Kararname-i Ali ıkartılmıştır. (Toruk, 2008, s. 86). Basın özgürlüğüne büyük zarar vermiş olan bu kararname ile hükümete karşı tüm eleştiriler basın organlarında yasaklanmıştır. Ayrıca kararname hükümete keyfi olarak gazete kapatma yetkisi verdiğ  için bu dönemde pek çok gazete de kapatılmıştır (Yılmaz Y. , 2015, s. 140).

Geçici olarak çıkartılmasına rağmen yeni gelen her hükümet tarafından kendi çıkarlarına göre kullanılmasından dolayı 1909 yılına kadar yürürlükte kalan kararname ile kapatılan bazı yayın organları şu şekildedir (Topuz, 2015, s. 46):

- Osmanlı'da ilk Mizah Dergisi olan Diyojen 1871 yılında 15 kez kapatılırken, 1873 yılında tamamen kapatılmıştır.
- İbret Gazetesi 1871 yılında bir ay kapatılırken 1872 yılında 4 ay kapatılmıştır. 1873 yılında ise gazetenin önce bir aylık süre için kapatılması kararı alınmış ancak daha sonra gazete süresiz bir şekilde kapatılmıştır.
- 1874 yılında ise şark Gazetesi, H lasat  l Efkâr Gazetesi ve Hayal Gazetesi kapatılmıştır. Hayal Gazetesi ayrıca 1875 yılında yasak da edilmiştir.

Yine bu kararnameden 10 yıl sonra Osmanlı Devleti'nde sosyal ve siyasi sorunların bunalıma yol aması ve halkın demokratik taleplerinin artması nedeniyle yeni yasakları getirme kararı alınmış bu kararlardan basın da önemli ölçüde etkilenmiştir. Öyle ki II. Abdülhamit Döneminde yaşanan huzursuzluğın ve sorunların tamamen ortaya çıkmasını engellemek amacıyla basın organlarını yoğun bir şekilde baskı altına alma süreci başlatılmıştır. Sürecin başlamasıyla bazı gazete yazarları ülkeden kaçmak zorunda kalırken pek çok gazete de kapatılmıştır. Baskı faaliyetlerinin ilk başında herhangi bir yasal düzenleme oluşturulmayıp mevcut yasal düzenlemelere göre hareket edilirken bir süre sonra ise bu yasal düzenlemeler yetersiz görüldüğü için 1877 yılında yeni bir nizamname oluşturulmuştur (Gölcü, 2015, s. 89-90). Sıkıyönetim Nizamnamesi ismi verilen bu nizamname ile Abdülhamit dilediğ  zaman gazete kapatabilme yetkisine sahip olmuştur.

1.3. Cumhuriyet Döneminde Gazeteciliğin Gelişimi

Cumhuriyet'in ilan edilmesiyle beraber Türk Basını toplumu dönüştürme ve geliştirme görevini cumhuriyet öncesi döneme göre daha kararlı bir şekilde sahiplenmiş ve söz konusu göreve uygun bir çalışma şekli ortaya koymuştur. Ancak basın kanadında önemli gelişimlerin yaşanmasını sağlayan Cumhuriyet'in ilanı aynı zamanda basının faaliyetlerini etkileyen pek çok yeni unsurun da ortaya çıkmasına neden olmuştur. Öyle ki ülkeyi yönetenler ile basın arasındaki ilişki basının eleştiri yapabilme sınırını belirleyen unsur olmuştur. Zira bu dönemde basın organlarından eleştiri yapmak yerine destek olmaları istenmiştir. Hem bu baskıların etkisi hem de Cumhuriyet'in ilan edilme biçimi basın içindeki muhalefetin belirginleşip artmasına neden olmuştur (Gölcü, 2019, s. 92-93). Ancak söz konusu basın içindeki muhalefeti yok edebilmek için basın organlarına ve basın çalışanlarına karşı bir takım yasal düzenlemeler hayata geçirilmiştir. Örneğin 1923 yılında Müslüman İki Hintli liderin hilafeti koruma amacıyla olduklarını belirten mektubu Tevhid-i Efkâr, Tanin ve İkdâm gazetelerine göndermesi, söz konusu bu gazetelerin ise mektuba sütunlarında yer vermesi sonucunda sorumlu müdür ve yazarlar İstiklal Mahkemesi'ne sevk edilmiştir. Sevk edilen kişilerin biri dışında tümü hakkında beraat kararı alınmış ancak söz konusu girişim ile Türk Basınına gözdağı verilmiştir. Öyle ki bu girişimle basın susturulmuş böylelikle son halifenin yurt dışına gönderilmesi ve hilafetin kaldırılması sorunsuz bir şekilde gerçekleştirilmiştir (Toruk, 2008, s. 99). Söz konusu olaydan sonra ise Şeyh Sait isyanını bastırabilmek için 4 Mart 1925 yılında Takrir-i Sükûn Kanunu çıkarılmış ve basın özgürlüğü büyük zarar görmüştür. Çünkü bu kanun ile hükümet dilediği gibi basının sınırlarını çizibilme ve gazete kapatabilme yetkisine sahip olmuştur (Topuz, 2015, s. 147). Tüm bunların yanında 1926 yılında yürürlüğe giren Ceza Kanunu'nda yer alan 142. 161. 163. maddeler ile 1931 yılında yürürlüğe giren Cumhuriyet Tarihi'ndeki ilk basın kanunu da basın organlarını oldukça güç duruma sokmuştur. Söz konusu Basın Kanunun bazı maddeleri şu şekildedir (Yılmaz Y. , 2015, s. 151-152-153):

- Ülkeye zarar verici yayınlar yapan gazete ve dergiler bakanlar kurulunca alınan karar ile geçici olarak kapatılabilir. Kapatılan gazete ve dergi sahipleri ceza süreleri bitmeden başka bir yayın çıkartamazlar.

- Milli mücadele düşmanlığı yaptıkları için hüküm giymiş kişiler gazete çıkartamazlar.
- Dergi ve gazetelerin yazı işleri ve genel yayın müdürleri ile baş yazarlarının yüksek öğrenim eğitimi almış olmaları gerekmektedir.
- Yöneticiler, dergi ve gazetelerde çalışan tüm kişilerin isimlerini hükümete bildirmek zorundadırlar.
- Kişileri suç işlemeye teşvik edici yayınlar ile intihar olayları gazete sütunlarında yer alamaz.
- Yurtdışında yaşayan Osmanlı Hanedanlığına mensup kişiler tarafından gönderilen yazılara gazete ve dergilerde yer verilemez.
- Dergi veya gazete çıkartabilmek için önceden ruhsat almaya gerek yoktur.

Yapılan bu düzenlemelerin yanında Cumhuriyet Döneminde öne çıkan gazeteler ise şu şekildedir:

1.3.1. Cumhuriyet Gazetesi

Mustafa Kemal Atatürk, basın tarafından oluşturulan muhalefete ve yapılan eleştirilere cevap vermek aynı zamanda da Cumhuriyet'in ne olduğunu halka doğru bir şekilde anlatmak istemiştir. Bu isteği doğrultusunda Atatürk, Cumhuriyet ile aynı isimli bir gazete kurması için Yunus Nadi'ye teklifte bulunmuştur. Yapılan teklifin ardından Nadi, Nebizade Hamdi ve Zekeriya Sertel ile anlaşmış ve bu isimlerle birlikte 10 biner lira sermaye harcayarak 7 Mayıs 1924 tarihinde Cumhuriyet Gazetesi'ni kurmuştur. Gazete'nin ilk sayısında hiçbir yönetim yanında yer alınmayacağı amaçlarının Cumhuriyet ve Demokrasiyi anlatmak ve savunmak olduğu belirtilmiştir. Ancak gazete gerek kurulduğu süreçte gerekse günümüzde belirttiği şekilde bir politikayı benimsemiştir. Öyle ki gazete Mustafa Kemal Atatürk döneminde Cumhuriyet Halk Fırkasının basın sözcüsü gibi yayınlar yapmıştır (Kır, 2022, s. 31). Fakat gazetenin tutumu Atatürk'ün ölümünden sonra II. Dünya Savaşı sırasında değişmiştir. Bu dönemde Yunus Nadi'nin oğlu Nadir Nadi gazete tutumunu önce Fransa ve İngiltere'yi destekleyecek şekilde değiştirmiş ardından Fransa'nın

başarısızlığı sebebiyle destekleme politikasını Almanya'ya çevirmiştir. Bu tutum değişikliği büyük eleştirilere sebep olmuştur (Topuz, 2015, s. 170). Hatta Nadi, ülke içinde “Hitler’in Yerli Sözcüsü” şeklinde nitelendirilmeye başlanmıştır (Toruk, 2008, s. 103). Ayrıca hükümet kanadı da hem gazetenin hem de Nadir Nadi'nin tutumundan duydukları rahatsızlığı gazeteyi uyararak göstermişlerdir. Ancak söz konusu tutumun değişmemesi üzerine gazete geçici süreliğine kapatılmıştır (Topuz, 2015, s. 172).

Çok Partili Hayat'a geçiş sürecinde ise gazete politikasını bu sefer de DP lehine olacak şekilde değiştirmiştir. Çünkü Yunus Nadi'nin ölümü üzerine gazetenin yönetimine Nadir Nadi geçmiş ve Nadi aynı zamanda DP'den aday olmuştur. Ancak DP yanlısı politika 1955 yılına kadar sürmüştür. 1955 yılından sonraki süreçte ise gazete CHP içerisinden çıkan “ortanın solu” düşüncesinin de etkisiyle politikasını sol kanattan yana çevirmiştir. Sürekli olarak politikasını değiştirmiş olan gazete için asıl sorunlar 1991 yılında Nadir Nadi'nin ölümünden sonra yaşanmıştır. Nadi'nin ölümünden sonra İlhan Selçuk ile Hasan Cemal arasında yaşanan anlaşmazlık nedeniyle İlhan Selçuk, Uğur Mumcu başta olmak üzere birtakım isimler gazeteden ayrılırken Haluk Şahin, Murat Belge gibi isimler gazeteye katılmış ve Hasan Cemal gazetenin hakimiyetini ele geçirmiştir. Bu olumsuz gelişmelerin yaşanması ise gazete tirajının düşmesine ve ekonomik sıkıntıların meydana gelmesine neden olmuştur. Ekonomik sıkıntıların giderilmesi için Uğur Mumcu ve İlhan Selçuk gazete kadrosuna geri alınmış ancak bu girişim sıkıntılara çözüm olamamıştır. Gazete ekonomik sorunlara ismini Yeni Gün isimli şirkete devretmesiyle çözüm bulabilmiştir (Toruk, 2008, s. 103-104).

1.3.2. Akşam Gazetesi

Dergi ve gazetelerin Türkiye’de yaygınlaşmasında önemli bir paya sahip olan Akşam Gazetesi 20 Eylül 1918 tarihinde Ali Naci Karan, Falih Rıfkı Atay, Kazım Şinasi Dersan ve Necmettin Sadak tarafından kurulmuştur. Sadak, zor şartlarda olan ülkenin refaha kavuşabilmesi için doğru bilgi akışının sağlanıp doğru mecralarda tartışılmasının hayati bir öneme sahip olduğunu vurgulayarak, basına önemli vazifelerin düştüğünü, bu vazife doğrultusunda ise Akşam Gazetesi'nin kurulmuş olduğunu açıklamıştır (Dervişoğlu, 2021, s. 70-71). Gerçekten de gazete Milli Mücadele Dönemi’nde Mustafa Kemal ve arkadaşlarının faaliyetleri hakkında doğru

bilgi akışını sağlayıp bu faaliyetleri başarılı bir şekilde savunmuştur (İnuğur, 1999, s. 129) .

Akşam Gazetesi, Çok Partili Hayata Geçişte ise kurucularından Kazım Şinasi Dersan'ın CHP üyesi, Necmettin Sadak'ın ise Dışişleri Bakanı olması nedeniyle siyasi kanada karşı tarafsızlığı konusunda sıkıntılar çekerken, 1960 yılından itibaren Türk Basını için önemli adımları gerçekleştirmiştir. Öyle ki bu yıllarda İstanbul gazeteleri arasında Ankara'da basımı yapılan ve yurt dışında baskı faaliyetlerini başlatan ilk gazete Akşam Gazetesi olmuştur. Önemli faaliyetlerine rağmen gazete 1970'li yıllarda kendisini yenileyememesi bununla paralel olarak da reklam gelirlerinin düşmesi nedeniyle Türk-İş'e satılmıştır. Satılmasının ardından gazete bu sefer de ilan gelirleriyle ayakta kalmaya çalışmış ve 1982 yılında kapanmıştır. Gazete 1994 yılında Mehmet Ali Ilıcak tarafından satın alınarak yeniden yayın hayatına başlamıştır (Toruk, 2008, s. 107).

1.3.3. Hürriyet Gazetesi

Birçok yayın deneyimi olan Sedat Simavi geniş kitlelerce büyük ilgi gösterilen fıkra, röportaj gibi alanlarda önemli isimleri bir araya getirerek oluşturduğu geniş yazar kadrosu kurduğu fotoğraf ekibi ile 1 Mayıs 1948 yılında Hürriyet Gazetesi'ni yayınlamaya başlamıştır. Basımı yayımlanmaya başladığı ilk andan itibaren oldukça modern makinelerle yapılan gazete geniş okuyucu kitlesine ulaşabilmek amacıyla orta seviyenin de altında bir dil kullanmayı tercih etmiştir (Topuz, 2015, s. 186-187).

Hürriyet Gazetesi, kurulduğu süreçte Türkiye'de yaşanan değişimlerin farkına vararak oluşturduğu yazar kadrosu, teknik ve içerik özellikleri ile Türk Basınına yenilikler getirmiştir (Özkır, 2012, s. 29). Öyle ki gazete herkes tarafından anlaşılmayan makalelere sütunlarında yer vermezken, kişilerin gazete okuyarak güzel vakit geçirebilmesi için çizgi romanlara sütunlarında yer vermiştir. Ayrıca hem daha rahat anlaşılması hem de okuyucu ilgisini çekmesi amacıyla haberleri fotoğraflarla desteklemiştir. Söz konusu değişiklere belki de en güzel örnek gazete muhabirlerinin Londra Olimpiyatlarına gitmiş olması verilebilir. Muhabirler olimpiyatlarla ilgili haberleri yerinde toplamış ve gazetede fotoğraflarla birlikte geniş yer vermişlerdir.

Yapılan bu yeniliklerle gazete tirajı daha önce görülmemiş sayılara ulaşmıştır (Toruk, 2005, s. 12).

1.3.4. Milliyet Gazetesi

1947 yılında “maceraperest ruhlu sosyalist bir gazeteci” olarak nitelendirilen Arif Oruç Milliyet ismini verdiği gazeteyi yayınlatabilmek için İstanbul Valiliğine başvurmuştur. Ancak yapılan başvuruya rağmen gazete yayın hayatına başlamamıştır. Ardından Oruç, 1949 yılında yayın hakkını yenilemiş ve 1950 yılında da sahip olduğu yayın haklarını Ali Naci Karacan’a satmıştır. Karacan ise 3 Mayıs 1950 tarihinde Milliyet Gazetesini yayınlamaya başlamıştır (Tellan , 2009, s. 82).

1950 seçimlerinden hemen önce çıkartılmış olan gazete DP tarafından yapılan mali yardım ve DP’ye destek sözü vererek kurulmuştur. Ancak kurulduğu ilk andan beri güçlü olan yazar kadrosuna 1954 yılında Abdi İpekçi’nin katılması ile gazete politikasını Atatürk İlke ve İnkılaplarına bağlılığı her fırsatta vurgulayarak bu ilke ve inkılaplara göre değiştirmeye çalışmıştır. Ayrıca 1955 yılında kurucu Ali Naci Karacan vefat etmiş bu yüzden de gazetenin sahipliği oğluERCÜMENT Karacan’a geçmiştir. Sahibi değişen gazetenin yazar kadrosuna Mümtaz Sosyal, Bülent Ecevit, Burhan Felek gibi isimler katılmıştır. 1960’larda tiraj sayısı iyi yüz binlere çıkan Milliyet Gazetesi’nde asıl değişim ise Aydın Doğan’ın 1980 yılında gazeteyi satın alması ile yaşanmıştır. Öyle ki bu dönemden sonra gazete siyasi çizgi üzerine kurulu yayın politikasından uzaklaşmış bunun yerine magazin haberlerine yönelmeyi tercih etmiştir (Çilenti, 2020, s. 11-12).

1.3.5. Türkiye Gazetesi

Türkiye Gazetesi, Hakikat ismiyle 22 Nisan 1970 tarihinde Enver Ören tarafından çıkarılmaya başlanılmıştır. İki yıl sonra ise yayın hayatına Hakikat Gazetesi, Türkiye ismi ile devam etmiştir (İhlas Holding, 2020). “Hakikati Söylemeyen Hakkın Silsilesini Yer” sözüyle yayın hayatına başlayacağını duyuran gazete, Mahmut Genç tarafından kaleme alınan “Hakikat Gazetesi Niçin Çıkıyor” isimli yazıda Milli Şef Döneminde özellikle Müslüman kesime bir takım haksızlıklar yapıldığını ancak AP sayesinde demokrasiye uygun olmayan bu tarz durumların ortadan kaldırıldığı ayrıca söz konusu partinin kısa sürede çok önemli işler yaptığı

vurgulanmış ve önemli katkıları olduğu için başta AP olmak üzere ülkeye katkı sağlayacak adımları desteklemek amacıyla kurulduğunu açıklamıştır. AP taraftarı olarak yayın hayatına başlayan gazete sahip olduğu bu politikayı hiç bozmamıştır. Her gün mutlaka hükümet tarafından yapılan açıklamalara ve gelişmelere sütunlarda yer verilmiştir. Din ile ilgili içeriklerin de geniş yer kapladığı gazetede bu içeriklerde dahi hükümet lehine propaganda yapılmıştır. Ayrıca gazete muhalefet konumunda yer alan gazeteleri de oldukça sert bir dille eleştirmekten de çekinmemiştir. Ancak muhalif basına karşı oldukça sert tepki gösteren gazete hükümet tarafından yapılan yanlışlara hiç tepki göstermemiştir. Gazetenin söz konusu bu tutumu 1972 yılında hem isminin hem de sahibinin değişmesine rağmen aynı şekilde devam etmiştir (Petek, 1992, s. 5-7-8-11-13-21).

1.3.6. Sabah Gazetesi

Sabah Gazetesi, Dinç Bilgi'nin Tan Gazetesi'nde dikkat çeken yazılara imza atmış Rahmi Turan'ı yazar kadrosuna alarak 22 Nisan 1985 yılında yayın hayatına başlamıştır. Gazete kurulduktan sonra Günaydın Gazetesi'nin yazar kadrosunda yer alan 20 ismi kadrosuna dahil etmiş ve haberlerinde büyük, çarpıcı başlıklar kullanarak, fotoğraflara, dikkat çekici haberlere sütunlarında geniş yer vererek kısa sürede büyük tiraj sayılarına ulaşmıştır (Toruk, 2008, s. 120)

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE 1946-2016 YILLARI ARASINDA YAŞANAN SİYASİ- SOSYOEKONOMİK GELİŞMELER ve BASININ TUTUMU

2.1. Çok Partili Hayata Geçiş ve Demokrat Parti

İkinci Dünya Savaşı sonrasında yaşanan gelişmeler yeni dünya düzenini şekillendirdiği için Türkiye'nin çok partili hayata geçiş süreci de sıklıkla İkinci Dünya Savaşı'yla bağdaştırılmaktadır. Savaş sonrası yaşanan gelişmeler tüm dünya ülkelerini etkilediği gibi Türkiye'yi de etkilemiştir. Ancak atılan büyük demokrasi adımlarını yalnızca savaşa bağlayıp bu şekilde yorumlamak büyük bir yanılgı olacaktır. Çünkü o dönemde İsmet İnönü'nün uyguladığı yanlış politikalar, kolluk kuvvetleri korkusu gibi pek çok sosyoekonomik ve siyasi sıkıntılar da bu süreci etkilemiştir. Bu sıkıntıların ağırlığının gün geçtikçe artması savaş sonrası İsmet İnönü'yle aynı görüşte olmayan ve yapılan baskıcı uygulamaları onaylamayan parti içerisindeki muhalif kesimin sesini çıkarabilmesi için uygun ortamı hazırlamıştır (İnan, 2012, s. 287).

Savaş sırasında büyük bir orduyu geliştirme ve destekleme ihtiyacını Merkez Bankası aracılığıyla karşılayan hükümet enflasyonun artmasına sebep olmuştur. Enflasyona bağlı olarak yaşanan mali sıkıntılar ise önce Varlık ve Toprak Mahsulleri Vergileriyle hafifletilmeye çalışılmış, ardından Toprak Mahsulü Vergisi'nin ortaya çıkardığı Çiftçiyi Koruma Kanunu Tasarısı gündeme getirilmiştir. 1945 yılında gündeme getirilen kanun tasarısı, tarıma uygun arazileri ve 500 dönümden fazla olan toprakları sahiplerinden alarak hiç toprağı olmayan veya çok az toprağı sahip kişilere vererek yeterli toprak temin etmeyi amaçlamıştır. Belirlenen amaca rağmen kanun tasarısına Adnan Menderes gibi büyük toprak sahipleri itiraz etmiş ancak tasarı yine de kabul edilmiştir (Zürcher, 2019, s. 245-246). Bu gelişmeler yaşanırken ayrıca Celal Bayar, Adnan Menderes, Fuat Köprülü ve Refik Koraltan mevcut anayasanın demokratik ilkelerinin uygulanmasını isteyen bir önergeyi parti meclisine sunmuşlardır (Dörtlülük Takrir). Bu önerge Cumhuriyet Tarihi'nde siyasi muhalefetin başlangıç sembolünü oluşturmaya rağmen Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) yöneticilerinin çoğunluğu tarafından reddedilmiştir. Söz konusu önergenin

reddi sonucu ise önce Celal Bayar ardından Adnan Menderes, Fuat Köprülü, Refik Koraltan partilerinden ayrılıp, Celal Bayar önderliğinde Demokrat Parti'yi (DP) kurmuşlardır. Böylelikle CHP'ye karşı güçlü ve etkili ilk siyasi partinin kurulması sağlanmıştır (İnan, 2012, s. 287).

Parti yeni kurulmasına rağmen sunduğu vaatler ve çalışma planları ile kısa sürede insanların dikkatini çekmeyi başarmıştır. DP, vaatleri ile halkın dikkatini çekmeye devam ederken bu sırada CHP de söz konusu yenilikleri, gelişmeleri arka plana itip dikkati yeniden kendi üzerine çekmek için birtakım kararlar almış ve uygulamaya koymuştur. Dernek ve birlik kurmada öğrencilerin serbest bırakılması, Üniversiteler Kanunu'nun oy birliği ile kabul edilmesi, Matbuat Kanunu'nda tepkilere yol açan 50. maddenin değiştirilmesi ve çıkarılan yeni bir kanunla basın suçlarının affedilmesi, Toprak Mahsulleri Vergisi'nin kaldırılması, İşçi Sigortaları Kanunu ve Çalışma Bakanlığı Kuruluş Kanunu'nun kabul edilmesi gibi uygulamalar CHP'nin bu amaçla yapmış olduğu çalışmalardan bazılarıdır. Ancak tüm bu çalışmalarına rağmen CHP baskıcı politikalarından vazgeçmemiştir. Öyle ki Sıkıyönetim kaldırılmayıp, DP'nin seçimlere yönelik gerekli çalışmayı ve örgütlenmeyi sağlamasını engellemek amacıyla seçimler bir yıl önceye alınıp yeni seçim tarihi olarak 21 Temmuz 1946 belirlenmiştir. Tarih DP'lileri seçime girip girmeme konusunda kararsız bırakmıştır. Bu konuyla ilgili yapılan tüm fikir alışverişleri ve toplantılar sonucunda DP seçime girmeye karar vererek seçim çalışmalarına başlamış, hazırlık aşamasında en çok mitinglere önem vermiştir. En nihayetinde seçim CHP'nin zaferiyle sonuçlanırken seçimlerden sonra 5 Ağustos'ta yeni meclis toplanarak İsmet İnönü yeniden cumhurbaşkanı seçilmiştir (Eroğul, 2019, s. 19-25).

Çok partili hayata geçiş sonrası gerçekleştirilen ikinci seçim olma niteliğini taşıyan 14 Mayıs 1950 tarihinde yapılan seçimlerde ise ülkemizde pek çok alan için dönüşümler yaşanırken, seçim öncesinde mevcut olan iktidar ve muhalefet arasındaki gerilim de belli oranda azalmıştır. Bu durumun en önemli sebebi CHP'nin seçimleri kazanacağına duyduğu sonsuz güvenden dolayı DP'ye yönelik benimsediği askeri-bürokratik baskıları büyük ölçüde azaltması, DP'nin ise seçimleri kazanmaları durumunda CHP'nin geçmişe dönük olarak yargılanmayacağı kararını almış

olmasıdır (devr-i sabık). Devr-i Sabık kararının almasındaki en önemli sebep ise CHP'lilerin yargılanacaklarını düşünüp DP'nin iktidar olmasını engelleme girişimlerinde bulunma ihtimalidir. %89.3'lük bir katılımın gerçekleştiği 14 Mayıs 1950 seçimleri DP'nin zaferi ile sonuçlanmış ancak seçim sonucuna iki parti de hazırlıksız yakalanmıştır. CHP kazanma konusunda kendisine duyduğu yüksek güvenden dolayı hayal kırıklığına uğrarken, DP kanadı ise iktidara yönelik gerekli çalışma planlarını oluşturmadığı için hazırlıksız yakalanmıştır. Nihayetinde hükümet kurularak Başbakan ve DP Genel Başkanı olarak Adnan Menderes seçilirken, Cumhurbaşkanı olarak ise Celal Bayar seçilmiştir (Demirel, 2016, s. 98-110).

DP, 1950 seçimlerini kazandıktan sonra her alanda hakimiyetini gösterebilmek ve askeri kanattan gelebilecek herhangi bir tehlikeyi önleyebilmek amacıyla öncelikli olarak ordu içerisinde üst düzey komutanları da kapsayacak şekilde değişiklikleri hayata geçirmiştir. Tehlike olarak görülen isimlerin ya görev yerleri değiştirilmiş ya da emekliye sevki sağlanmıştır. Askeri alanda gerçekleştirilen düzenlemelerden sonra din alanına yönelen DP tarafından Arapça Ezan Yasağının kaldırılmasına yönelik kanun tasarısı hazırlanarak 16 Haziran 1950 tarihinde meclise sunulmuş ve CHP ve DP'nin ortak kararı ile ezanın Arapça okunmasına ilişkin yasak kaldırılmıştır. Yine aynı dönemde 1946 tarihi öncesinde kaldırılmış olan okullarda din eğitimin tekrardan müfredat içerisinde yerini alması sağlanmıştır. Değişiklerin yaşandığı 1950 yılının ağustos ayında ayrıca yerel seçimlerde gerçekleştirilmiştir. Yerel seçimler sonucunda da kazanan taraf olan DP elde ettiği gücün etkisiyle CHP adına faaliyet gösterdiğini savunduğu Halkevlerinin kapatılmasına ve yine CHP'nin sahip olduğu mal varlıklarına el konulmasına yönelik kanun tasarısını hazırlamıştır. Konu ile ilgili hazırlanan kanun tasarısı 8 Ağustos 1951 tarihinde kabul edilip, 11 Ağustos 1951 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ayrıca DP, CHP'ye yönelik saldırılarının yanında 1948 yılında kendi içerisinde ayrılan kişilerce kurulan Millet Partisi'nin de dini anlayışının anayasaya aykırı olduğunu öne sürerek 8 Temmuz 1953 yılında kapatılmasını sağlamıştır (Demir S. , 2019, s. 35-36-39-40).

DP'nin ilk iktidar dönemini kapsayan 1950-1954 yılları Türkiye'de yaşanan siyasi gelişme ve değişmelerin yanında ayrıca ekonomi alanında da 1928-1931 dönemi haricinde kişi başına düşen milli gelirin en çok arttığı zaman dilimi olmuştur.

Söz konusu dönemde Kore Savaşı'nın etkisi ile hammadde ve tarım ürünlerinin fiyatlarında yaşanan yükseliş Türkiye'de üretilip, ihraç edilen özellikle tarım ürünlerine olan talebi arttırmıştır. Yine bu dönemde hava koşullarının tarıma uygun bir şekilde olması tarım ürünlerinin üretiminin hızlanmasını sağlamıştır. Ayrıca söz konusu dönemde DP'nin ekonomi politikasının tarımsal üretimi arttırmaya dayalı olması tarım faaliyetleri için yüksek kredilerin açılmasını, tarımsal alanların ve tarımda makineleşmenin arttırmasını sağlamıştır. Ancak tarımsal faaliyetlerde yaşanan bu gelişmeler ve tarım alana verilen öncelikler Türkiye'de 1950 ve 1954 yılları arasında dış ticaret açığının %31'lere yükselmesine yol açmıştır. Söz konusu açık Amerika yardımı ile karşılanmaya çalışılmış ancak dış ticaret açığı yardım miktarından fazla olduğu için dış borçlanma yoluna gidilmiştir (Toprak, 2002, s. 228).

1950-1954 yıllarını kapsayan DP'nin ilk dönemi CHP'ye yönelik baskıcı tutumlar, Ezan Yasağının kaldırılması, askeri kanada yönelik bazı yaptırımlar ve ekonomi alanında özellikle tarım faaliyetlerinde gerçekleştirilen çalışmalar ile geçmiştir. Söz konusu partinin ikinci dönemi ise 1954 seçimleri ile başlamıştır. 1954 yılının mayıs ayında yapılan seçimlerde DP çoğunluk sistemi usulünün de katkısı ile %58,4 oy oranını elde etmiştir. Büyük seçim zaferinden sonra yine mayıs ayı içerisinde gerçekleştirilen meclis toplantısında Cumhurbaşkanı Celal Bayar seçilirken, Meclis Başkanı olarak ise Refik Koraltan seçilmiştir (Eroğul, 2019, s. 149). Seçimlerin hemen ardından hükümetin kurulması tamamlandıktan sonra DP, elde ettiği oy oranının etkisiyle ilk iktidar döneminin sonlarına doğru uygulamaya başladığı baskı faaliyetlerinin şiddetini arttırmıştır. Bu amaç doğrultusunda ilk olarak çıkartılan yeni bir yasa aracılığıyla yargıçların ve profesörlerin 60 yaşını doldurması halinde veya çalışma süreçlerinde 25 yılı tamamlamaları durumunda hükümet tarafından emekliye sevk edilebilmelerinin önü açılmıştır. Adalet sistemi ve üniversitelerin özerkliği açısından son derece sakıncalı olan yasanın uygulamaya konmasının ardından DP kendisine yönelik oluşabilecek muhalif bir girişimi veya birleşimi önleyebilmek amacıyla 30 Haziran tarihinde seçim yasasında bazı değişikliklerin hayata geçirilmesini sağlamıştır. Söz konusu değişiklik ile bir partiden aday olmak isteyen kişinin başvurusu onaylanmaması halinde aynı seçim döneminde

başka bir partiye aday olabilmesi engellenmiş, memurlara seçimlerde aday olabilmek için seçim tarihinden 6 ay önce görevinden istifa etme zorunluluğu getirilmiş ve seçime katılacak olan siyasi partilerin seçim listelerini karma şekilde yapması yasaklanmıştır. Yine aynı gün yürürlüğe giren yasa ile seçimlerde muhalefet partililer lehine oy veren şehirler de cezalandırılmıştır (Toprak, 2002, s. 249). Seçimlerde %35,1 oy oranını kazanmış olan CHP'ye oy verme oranının yüksek olduğu Malatya çıkarılan bir kanun ile Malatya ve Adıyaman olarak ikiye ayrılırken, yine DP'nin birinci iktidar döneminde dini anlayışı öne sürülerek kapatılan MP'nin ardından Osman Bölükbaşı tarafından kurulan Cumhuriyetçi Millet Partisi'nin Kırşehir'den 5 milletvekili çıkarması nedeniyle de şehir ilçeye çevrilmiştir (Önal, 2015, s. 518).

Seçimlerden hemen sonra yapılan değişikliklerin yanında aynı süreç içerisinde Türkiye'nin gündemini Sedat Simavi tarafından Hürriyet Gazetesi'nde kaleme alınarak başlatılan Kıbrıs Sorunu da meşgul etmiştir. Yunanistan tarafından Kıbrıs ile ilgili sorunların Kıbrıslıların kararına bırakılmadığı iddiası öne sürülerek Birleşmiş Milletlere başvurulmuş ayrıca söz konusu iddianın kurul tarafından ele alınması isteğinde bulunulmuştur. Yunanistan tarafından yapılan başvuru sonucunda ilk kez uluslararası anlaşmazlık konusu haline gelen Kıbrıs Sorunu karşısında Türkiye ise Yunanistan ve İngiltere ile olan ilişkisinin bozulmaması için ılımlı bir politika izleyerek, söz konusu ülkeleri destekler nitelikte bir tavır sergilemiştir. Türkiye'nin Kıbrıs Sorununa karşı takındığı tavır gerek iç politikada gerekse dış politikada çeşitli sorunlarla yüz yüze gelmesine neden olmuştur. Ülke içinde özellikle Yunanistan'ın tutumuna yönelik büyük çaplı gösteriler düzenlenilmiştir. Bunlardan birisi de tarihe 6-7 Eylül Olayları olarak geçen gösterilerdir (Toprak, 2002, s. 252).

Fotoğraf 1. İstanbul Ekspres Gazetesi, 6 Eylül 1955

5 Eylül gecesi Atatürk'ün Selanik'teki evinin yakınlarında bir bombanın patlamasından dolayı İstanbul Ekspres Gazetesi'nin 6 Eylül tarihli ikinci baskısında "Atamızın Evi Bomba ile Hasara Uğradı" başlıklı manşet haberini oluşturması 6-7 Eylül Olaylarının başlamasına neden olmuştur (İstanbul Ekspres Gazetesi, 1955). Planlanmış bir kitle hareketi olan 6-7 Eylül olayları öncesinde insanlar çeşitli vasıtalar ile İstanbul'a taşınarak görev dağılımı yapılmıştır. Daha sonra olayların başlaması için belirlenen İstanbul Ekspres Gazetesi'nin ikinci baskısını yaparak Selanik'teki asılsız olayı duyurması işareti verilerek, önceden görev dağılımı yapılan kişiler ellerinde bayraklarla Taksim Meydanı'nda bulunan Cumhuriyet Anıtı'na kadar yürüyerek orada İstiklal Marşı okumuş, ardından İstanbul'da bulunan gayrimüslimlere ve azınlıklara ait evleri, dükkanları yağmalanmaya başlamışlardır. Olayların başladığı esnada polisler "emir biçiminde verilmeyen, ancak hadiselerle göz yumulmasını bir prensip olarak öngören talimata" dayanarak müdahale etmemiştir

(Şerif, 2007, s. 42-43). Önce polislerin ardından askeri birliklerin olaylara karşı gereken müdahaleyi yerine getirmemesi sonucu olayların olduğu gece sıkıyönetim ilan edilmiştir.

Bu olayların yaşanılmasının ve DP'nin ikinci iktidar döneminde muhalif sesleri bastırma faaliyetlerinin en büyük sebebi 1954 yılı itibari ile sağlayamadığı ekonomik istikrarsızdır. İlk iktidar döneminde Kore Savaşı ve olumlu hava şartları sayesinde gerçekleştirilen ekonomik gelişmeler uzun süreli olamamıştır. 1954 itibari ile başlayan kuraklık ihracat faaliyetlerini olumsuz etkileyerek ödemelerin aksamasına neden olurken ithalat faaliyetlerinin ise durma noktasına gelmesine yol açmıştır. Yine ekonomik krizin hızla tüm alanları etki altına almasından dolayı Merkez Bankası da talepleri karşılayamaz hale gelmiştir. Merkez Bankası'nın yetersizliği ise yatırım faaliyetlerinin durmasına sebep olmuştur. Bu durumların varlığı ise ülkedeki işsizlik oranlarının artmasıyla sonuçlanmıştır (Başgil, 2019, s. 97). Tarım alanına yaptığı büyük yatırımlardan dolayı ekonomik krizin yaşanılmasında en büyük pay sahibi olan Menderes Hükümeti, krizin önüne geçebilmek ve ekonomi alanına tam anlamıyla müdahale edebilmek için Milli Koruma Kanunu çerçevesinde yeni bir kararname çıkarmıştır. Kararname ile ürünlerin fiyatı, ürünlerin miktarı ve ürünlerin satışından elde edilecek kazancın miktarını belirleme yetkisi hükümete verilmiştir. Aynı süreç içerisinde çıkarılan bir kararname ile yine Milli Koruma Kanunu'na bağlı olarak haftanın tüm günleri çalışma esasına gidilmiştir. Ancak hükümet tarafından alınan önlemlerin amacı ekonomik istikrarı sağlamaya yönelik olmaktan ziyade anlık sorunlara çözüm bulabilmektir. Dolayısıyla DP tarafından sağlanamayan ekonomik istikrarsız partiye yönelik oluşan olumlu bakışın değişmesine sebebiyet vermiştir (Demirel, 2016, s. 253-254-255).

DP'nin hemen hemen tüm alanlarda uyguladığı baskıcı faaliyetler, aldığı yanlış kararlar seçmenin olumlu bakışının değişmesine ve kısmen oy kaybetmesine neden olmuştur ancak tamamen tüm gücünü kaybettirememiştir. Öyle ki parti 1957 seçimlerinde %47,26 oy oranıyla yeniden iktidarı kazanmıştır. Ancak seçim zaferine rağmen DP'liler kendilerine duydukları sonsuz güven nedeni ile oy oranlarının düşmesi karşısında büyük bir hayal kırıklığına uğramışlardır. Söz konusu hayal kırıklığı diğer seçimlerin ardından kısa sürede kurulan hükümetin 1957

seçimlerinden 25 gün sonra kurulmasından da anlaşılabilmektedir. Hkmetin kurulmasının ardından DP oy düşüklüğü yaşamasının asıl sorumlusu olarak gördüğü basın ve muhalefete yönelik çalışmalarına başlamıştır. Bu doğrultuda basın ve muhalefetin faaliyetlerini denetleyebilmek, onlara karşı uygulanacak olan baskı faaliyetlerini şekillendirebilmek ve söz konusu amaçlar doğrultusunda yasa tekliflerinin hazırlanmasını sağlamak amacıyla şiddet Tedbirleri Komisyonu’nu kurmuştur (avdar, 2019, s. 70).

1958 yılına gelindiğinde ise Paris’te ekonomik istikrar sağlama amaçıyla imzalan anlaşma sonucunda Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) gibi ülkelerin istekleri doğrultusunda hareket etmeyi kabul ederek 359 milyon dolarlık borç alabilmeyi başarmıştır (avdar, 2019, s. 70). Ancak Yapılan anlaşma ve yardım nedeniyle Türk lirası, dolar karşısında değer kaybederken ithalat-ihracat faaliyetleri için sert kurallar getirilmiş, özel sektör alanında mal ve hizmet üretimi konusunda mevcut olan denetimler kaldırılmıştır. Ayrıca Merkez Bankası aracılığı ile kamu kesimine verilen kredilerin ise azaltılması kararı alınmıştır (nal, 2015, s. 520).

Ekonomik ve yasal gelişmelerin yanında DP’nin son döneminde bir uyarı niteliğinde olan ancak parti tarafından ciddiye alınmayan 9 Subay Olayı meydana gelmiştir. Türk Siyasi Tarihi’ne 9 Subay Olayı olarak geçen olay; Kurmay Binbaşı Samet Kuşçu’nun ülkenin kötü gidişatı nedeniyle hükümet darbesi ile ilgili fikir alışverişinde bulunduğu kişilerin tavırlarından şüphelenerek muhatap aldığı kişileri ihbar etmesidir (Toprak, 2002, s. 336). Ancak gerek subayların yargılanması sırasında askeri mahkemenin subayları kayırmacı tavrı gerekse DP kanadının komuta kademesinin olaya yönelik yaptığı olumlu açıklamalara duyduğu güven ve daha fazla uzatılmasını istememesinden dolayı olayın gerektiği şekilde üzerinde durulmayarak gelip geçiciliği vurgulanmıştır. Öyle ki subayların yargılama süreci hızlı bir şekilde tamamlanarak yalnızca Kuşçu cezalandırılmıştır (Demirel, 2016, s. 290).

Ses getirilen büyük olayların yaşandığı bu dönemde CHP ise yargı bağımsız ve güvencesi, basın özgürlüğü, üniversitelerin özerkliği gibi konuları kapsayan “İlk Hedefler Bildirgesi’ni” gerçekleştirdikleri kurultayda ilan etmiştir. CHP sivilleşme, demokratikleşme gibi ilkeleri kabul ettiği bildirgenin de etkisi ile özellikle aydın kesimin desteğini geri kazanmıştır. Ayrıca Hürriyet Partisi’nin üyelerinin partilerini

kapatarak CHP'ye katılmaları da partinin etkinliğini ve gücünü arttırmıştır. Ancak partinin eski popülerliğini geri kazanmaya başlaması DP yönetiminin muhalefete özellikle de CHP'ye karşı daha da sertleşmesine neden olmuştur. Öyle ki CHP Genel Başkanı İsmet İnönü Ege Gezisi çerçevesinde gerçekleştirilen Uşak ziyareti öncesinde şehir dışında DP üyeleri tarafından taşlanırken, muhalefete yönelik şiddet girişimlerinden birisi de Kayseri'nin Yeşilhisar İlçesi'nde Tarım Kredi Kooperatifi için yapılan seçimler esnasında gerçekleştirilmiştir. Seçimi CHP destekçilerinin kazanması sonucunda, partililer DP destekçileri tarafından silahlı saldırıya uğramışlardır. Ayrıca muhalefetin ve basın organlarının yıkıcı faaliyet olarak nitelendirilen çalışmalarını araştırmak için bir komisyon kurulmuştur (Çavdar, 2019, s. 72-73-74-75). Tahkikat Komisyonu olarak adlandırılan komisyon 18 Nisan 1960 tarihinde 2247 sayılı kanun çerçevesinde ve Meclis Tüzüğü'nün 117. maddesi öne sürülerek kurulmuştur. Komisyonun kurulduğu tarihte Cumhurbaşkanı Bayar önderliğinde bir araya gelinerek üç bildiri yayınlanmıştır. İlk bildiride on beş kişiden oluşan komisyon üyelerinin ismi yayınlanırken, ikinci bildiride siyasi partilerin siyasi faaliyetlerde bulunması yasaklanmıştır. Son bildiri de ise komisyonun ve faaliyetlerinin yayın organları tarafından yayınlanmasına yasak getirilmiştir. Üç madde şeklinde yayınlanan bildiride yer alan yasakların temel amacı CHP Genel Başkanı İsmet İnönü tarafından DP'yi hedef alan konuşmalarının yayınlanmasının önüne geçebilmektir (Kabacalı, 1994, s. 263). Ancak bu komisyon CHP ve İnönü faaliyetlerini engellenmekten ziyade DP'nin kendi aleyhine işlemiştir. Çünkü komisyon 27 Mayıs Darbe sürecine girilmesinde önemli rol oynamıştır. Dolayısıyla DP, bir anlamda bu komisyonu kurarak kendi sonunun gelmesini hızlandırmıştır (Topuz, 2015, s. 209) Ayrıca DP demokrasi ile bağdaştırılamayacak nitelikte olan komisyonun kurulması ve ardından yayınlanan bildiriler ile yetinmemiş 20 Nisan tarihinde "Meclis Tahkikat Encümeni'nin Vazife ve Salahiyetleri Hakkında" 7468 sayılı kanunu yürürlüğe sokmuştur. Kanun çerçevesinde Tahkikat Komisyonu üyeleri savcı, askeri amirlerin vb. sahip olduğu siyasal faaliyetleri denetleme, yayın yasağı çıkarabilme gibi yetkileri elde etmişlerdir. Üyeler tarafından alınan kararların uyulmaması ve komisyon çalışmalarının gizliliğinin ihlal edilmesi durumunda ise hapis cezasının verileceği bildirilmiştir (Kabacalı, 1994, s. 265).

2.2. Demokrat Parti İktidarı Döneminde Türk Basını

CHP ve DP arasındaki iktidar yarışında basın kilit rol oynamıştır. Bu nedenle Türk Siyasi Tarihi'nde önemli bir yere sahip olan çok partili hayata geçiş basın için de önemli bir dönüm noktası olmuştur. Bu dönemde DP basın için savunucu rolünü üstlenirken, basın ise topluma partinin kurtarıcı niteliğe sahip olduğunu gösterme işlevini üstlenmiştir. Çok partili hayata geçiş sürecinde CHP ise basını yeniden kendi safına çekebilmek için önce Matbuat Kanunu'nun 50. maddesinde yer alan hükümetin gazete kapatma yetkisini kaldırırken daha sonra 14 Haziran 1946'da kabul edilen bir kanun ile basın suçlularını affetmiştir (Feridunoğlu, 2016, s. 1048-1049). Yaşanılan bu süreçte unutulmaması gereken nokta: 1946 ile 1950 yıllarında DP'nin basın tarafından yoğun bir şekilde desteklenmesinin en büyük sebebi partinin mevcut politikaları, uygulamaları değil CHP tarafından gerçekleştirilen basını zor durumda bırakacak nitelikte olan yaptırımlarıdır. Söz konusu yaptırımlar ise DP tarafından çıkarları doğrultusunda oldukça iyi bir şekilde değerlendirilmiş ve demokrasi temel ideolojik araç olarak kullanılmıştır. Sahip olduğu tutum doğrultusunda DP, yine iktidar savaşını ilk kez kazandığı 1950 seçimlerinde de muhalefet döneminde kendisini yoğun bir şekilde desteklemiş olan basınla ilgili önemli çalışmalarda bulunurken özellikle yazılı basında önemli değişiklikler yaşanmıştır. DP'nin iktidar olduğu dönemde basın alanında hayata geçirilen değişiklikler genel olarak şu şekilde sıralanabilir (Toruk, 2008, s. 107; Kabacalı, 2000, s. 216-217; Kaya, 2011, s. 95):

- Menderes Hükümeti döneminde karayollarının geliştirilmesi şehirler arası ulaşım için otobüs kullanımının artmasını sağlamış, bunun sonucunda da daha önce 1-3 gün süren İstanbul gazetelerinin diğer şehirlere ulaşma süresi kısalmıştır. Dolayısıyla gazeteler için en temel amacı okuyucuya hızlı bir şekilde ulaşabilmek oluştururken, yine bu amaç doğrultusunda haberin oluşturma süresini idareciler ve dağıtıcı kuruluşlar belirlemeye başlamıştır.
- Haberin hızlı bir şekilde oluşturulmasını sağlayan telefoto makinaları da ilk kez DP iktidarı döneminde kullanılmıştır. Söz konusu makinaları ilk kullanan ise Yeni Sabah Gazetesi olmuştur.

- Bol resim kullanılarak oluşturulan magazin dergiciliği konusunda da çeşitlilik yaşanırken, gerçek anlamda haber dergiciliği de Time Dergisi referans alınarak çıkartılan Akis Dergisi ile bu dönemde başlatılmıştır.

- İstanbul İktisat Fakültesi'nde Gazetecilik Enstitüsü açılmıştır
- Parlamento muhabirliği kavramı ortaya çıkmıştır
- Gazetelerde ele alınan konuların içeriğinde de önemli değişiklikler yaşanırken siyasi haberlere ağırlık verilmiş, iktidarın politikalarından dolayı din ile ilgili konularda gazetelerde yer almaya başlamıştır.

Bunların yanı sıra DP'nin ilk iktidar döneminde basın ile ilgili yapmış olduğu kanun çalışmaları şu şekilde sıralanabilir:

2.1.1. 5680 Sayılı Basın Kanunu

Basın suçlarına Toplu Basın Mahkemeleri'nin bakacağı kararının alındığı bu kanun ile hükümetin basın üzerindeki yetkileri sınırlandırılmıştır. Ayrıca bundan sonra gazete çıkarmak için sadece bildiri verilmesinin yeterli olacağı ve gazete sahiplerinin gazetelerinde yayınlanan yazılardan dolayı sorumlu tutulmayacağı kanun aracılığıyla bildirilirken, bu sorumluluk yazı işleri müdürlerine verilmiştir. Söz konusu kanunun kabul edilmesi DP'nin, önceden CHP'yi destekleyen gazetecileri ve gazeteleri dahi kendi yanına çekmesini sağlamıştır (Seven, 2020, s. 7).

2.1.2. 5953 Sayılı Basın İş Kanunu (Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun)

5953 Sayılı Basın İş Kanunu ile basın alanında ilk kez sosyal politika düşüncesinin oluşması sağlanırken yine ilk kez gazetecilik faaliyetleri meslek olarak kabul edilip, diğer meslek gruplarından ayrılmıştır. Ayrıca kanunun çıkması ile gazeteciler sendika kurma hakkına da sahip olurken diğer meslek gruplarında olduğu gibi basın çalışanlarının sosyal haklarını koruyabilmek ve savunabilmek için gerçek anlamda ilk sendika olan İstanbul Gazeteciler Sendikası da kurulmuştur (Deniz, 2017, s. 35-40).

Basın ile ilgili tüm uygulamalarına ve çalışmalarına rağmen DP iktidara geldiği dönemde gerçekleştirdiği basın toplantılarına diğer tüm gazeteleri davet etmiş ancak

CHP'nin yanında yer alan Ulus Gazetesi'ni dışlamış ve gazeteye karşı olumsuz bir tavır almıştır. Dönem sonunda ise DP hoşgörülü tavrını değiştirerek muhalif gazeteler yargılanmaya başlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ceza kanununa eklenmiş olan 161. madde, DP'nin basına karşı uyguladığı baskı araçlarından birisi haline gelmiştir (Kaya, 2011, s. 98). Bu dönemde DP'nin laikliğe karşı olan tutumu da basın ile DP arasında gerginliklerin yaşanmasına neden olmuştur (Seven, 2020, s. 7).

Sonuç olarak Menderes Hükümeti'nin aldığı yanlış kararlar ve uyguladığı yanlış politikalar nedeniyle Ahmet Emin Yalman'ın "basının altın devri" olarak nitelendirdiği basın ile iktidar arasındaki ilişkilerin en üst seviyeye ulaştığı dönem kapanmaya başlamıştır. Başbakan Adnan Menderes, ikinci iktidar döneminde basınla kurduğu yakın ilişkiden dolayı gazete ve gazetecilerin olumsuzluk içeren olaylara yazılarında yer vermemeleri gerektiğini düşünmüş ancak olumsuz olarak nitelendirilen olaylar gazetelerde olduğu gibi aktarılmıştır. Gazetecilerden beklenen davranışlar yerine getirilmediği için gazeteciler hor görülemeye başlanmış ve basını cezalandıracak nitelikte kanun veya kanun tasarıları hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda DP, Neşir Yoluyla veya Radyo ile İşlenecek Cürümler Hakkında Kanun Tasarısı'nı hazırlamıştır. Radyoyu da kapsayabileceği için büyük tartışmalara neden olan kanun tasarısı 9 Mart 1954 yılında kabul edilmiştir. Ceza kanunun kapsamına giren hususlar iktidar tarafından bu kanunun kapsamına alınmış ve cezalar ağırlaştırılmıştır (Topuz, 2015, s. 194-195). Ayrıca kanun ile suç sayılabilecek nitelikte bir yazı gazetede çıktığında savcılara doğrudan soruşturma açabilme hakkı verilmiştir. Yani DP ile ilgili olumsuz bir haber yayınlandığı zaman bu haber partililer tarafından görülmese, şikayetçi olunmasa dahi savcılara soruşturma yetkisi tanınmıştır. Diğer yandan kanun gazetecilerin haberlerinde yer verdiği olayları ispat etme hakkını da ellerinden almıştır. Kanunun birçok hak ihlaline neden olan özelliklerine rağmen 1956'da kanuna yeni maddeler eklenerek yayın konusunun onaylanması veya onaylanmaması tamamen iktidarın keyfi takdirine bırakılmıştır (Gençalp, 2017, s. 336-337). Ayrıca Menderes Hükümetin ikinci iktidar döneminde meydana gelen 6-7 Eylül olaylarının en büyük suçlusu olarak basın görülmüş ve bu olaylar bahane edilerek basınla ilgili pek çok yeni yasaklar getirilmiştir: Menderes Hükümeti'nin gerçekleştirdiği çalışmaları engelleyecek veya olumsuz biçimde

gösterecek nitelikteki yayınlar, sıkıyönetimin ilan edilmesine yönelik haber içeriklerinin oluşturulması, ekonomi ile ilgili olumsuz nitelikte yayınların oluşturulması, gazetelerin ikinci baskıya gitmesi vb. yasaklanmıştır. Bu konulan yeni yasaklar ile 1950 yılında oluşturulan özgürlük ortamı anlamını yitirmiş ve DP ile basın arasındaki yakın ilişkiler sona ermiştir. Söz konusu ilişkinin sona ermesi sonucunda basını kağıt ithali, reklam ve ilan konularında zor durumda bırakacak kararnameler oluşturulmuştur. Örneğin 26 Kasım 1957 tarihinde oluşturulan bir kararname ile yazılı basının ihtiyaç duyduğu kağıtların ithali bir kişinin/kurumun elinde bulundurulması gerekliliği vurgulanırken söz konusu ithalin tek elden yapılacağı ise 1 Ocak 1958 yılında bildirilmiştir. Yaptırım kararları sonucunda gazete ve dergiler büyük bir ekonomik sorun ile baş başa bırakılmış, bunun sonucunda ise “besleme basın” kavramı ortaya çıkmıştır. Gerçek anlamıyla görevlerini yapmakta olan gazete ve dergiler engellenirken, iktidarın çıkarlarını koruyacak nitelikte içerik üretip yayın yapan basın organlarının gerek hukuksal gerekse etiğe aykırı her davranışı görmezden gelinmiştir. Basın organlarına ölçsüz şekilde yapılan yardımlar besleme basın kavramını ortaya çıkarmasının yanında bugünkü “yandaş medyanın” temelini de oluşturmuştur (Topuz, 2015, s. 198-199-202). DP ve basın ilişkisinde son noktayı koyan asıl olayları ise CHP lideri İnönü tarafından “bu yolla devam ederseniz ben de sizi kurtaramam” sözünün sarf edildiği Tahkikat Komisyonu’nun kurulması ve basına yönelik iki hükmün bulunduğu “Meclis Tahkikat Encümeninin Vazife ve Salahiyetleri Hakkında Kanun” çalışmasının çıkarılması oluşturmuştur. Söz konusu kanun ile yasaklara uymayan basın yayın organlarının çıkarılması ve dağıtılmasının engelleneceği, kurallara uymamakta ısrar eden yayın organlarının ise kapatılacağı belirtilmiştir (Yılmaz Y. , 2015, s. 165).

2.3. 27 MAYIS 1960 DARBESİ

DP’nin kurulması ve ardından iktidar partisi konumuna gelmesi ülkemiz demokrasisi açısından değerlendirilmesi gereken büyük bir fırsattı. Ancak partinin almış olduğu yanlış kararlardan, uyguladığı baskıcı tutumlardan ve politikalardan dolayı bu fırsat değerlendirilememiştir. DP’nin iktidara gelmesiyle tek partili hayat fiilen sona ermiş ancak bu dönem içerisinde var olmuş olan partinin politikaları tek parti sistemini yansıtır tarzda olmuştur. Demokrasi kavramını seçim propagandası

yaparak iktidara gelen DP, iktidarda olduğu süreçte antidemokratik yasaları kaldırmamış aksine bunları kullanarak daha baskıcı bir hükümet anlayışıyla hareket etmiştir. Söz verdiği pek çok hak kağıt üzerinde kalarak işçilere grev hakkı verilmemiş kaldı ki ülke de örgütlenme faaliyetlerinden söz etmek bile imkansız hale gelmiştir. Basının büyük desteğini alarak iktidara gelen DP, basına verdiği sözleri de tutmayarak çıkarılan yasalar geçmişı aratır şekilde oluşturulmuştur (Kurt, 2016, s. 66-67).

Tüm bu olumsuzlukların yaşanması darbe isteğinde olanlar için bir fırsat yaratırken, darbe karşıtı olan kesiminde darbeye olumlu bakmasına neden olmuştur (Demirel, 2016, s. 344). En nihayetinde de 27 Mayıs sabahının erken saatlerinde pek çok tutuklama yapılarak, yönetime askerler tarafından el konulmuştur. Askerler ilk olarak Ankara Radyosu’nu etkisiz hale getirmiş ardından radyo aracılığı ile Alpay Alparslan Türkeş tarafından sabah 04:30 civarlarında ihtilal bildirisi okunarak ülkenin Orgeneral Cemal Gürsel başkanlığında Milli Birlik Komitesi’nin (MBK) yönetiminde olduğu duyurulmuştur. Bildiride en çok vurgulanan noktalar; yapılan darbenin tarafsız olduğu, hiçbir partiye yönelik olmadığı ve seçimlerin en kısa sürede yapılacağı olmuştur. Ancak daha sonraki süreçte darbeden en çok etkilenen DP’nin olması ve seçimlerin uzun bir süre yapılmamasından dolayı bildirinin gerçekleri yansıtmadığı anlaşılmaktadır (Aydın & Taşkın, 2016, s. 62-64). Darbe bildirisiinden bir gün sonra (28 Mayıs) ise ara dönem hükümeti kurulmuştur. Hükümette Cemal Gürsel’e Devlet Başkanlığı, Başbakanlık ve Milli Savunma Bakanlığı görevleri verilmiştir. Verilen görevler ile Cemal Gürsel’in, Atatürk’ün sahip olduğu yetkilerden daha fazla yetkilere sahip olması sağlanmıştır (Zürcher, 2019, s. 280). Aynı tarihte darbenin meşruluğunu, haklılığını ortaya koymak ve askeri yönetimin isteği doğrultusunda yeni bir anayasa oluşturmak amacıyla İstanbul Üniversitesi Rektörü Sıddık Sami Onar önderliğinde profesörden oluşturulmuş bir heyet toplanmıştır. Söz konusu heyet önce Anayasa Komisyonu Raporu’yla askeri yönetimin varlığının yasal olduğunu açıklarken, ardından “1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilat-ı Esasiye Kanunu’nun bazı hükümlerinin değiştirilmesi hakkında geçici kanun” ismini verdikleri 27 maddelik Geçici Anayasayı 12 Haziran tarihinde açıklamışlardır. Anayasada DP iktidarı, diktatörlük kavramı ile nitelendirilerek

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin (TBMM) işlevini yitirmesine neden olmakla suçlanmıştır. Ayrıca anayasada TBMM'ye ait tüm haklar ve yetkiler yeni bir hükümet oluşturulana kadar MBK tarafından kullanılacağı da yer almıştır (Toprak, 2002, s. 385).

2.4. Basının Darbeye Yönelik Tutumu

27 Mayıs 1960 askeri müdahalesine karşı tüm basın kuruluşları aynı tutumu benimseyerek askeri yönetimin yanında yer almışlar ve müdahaleyi desteklemişlerdir. Öyle ki Menderes Hükümeti döneminde büyük ayrıcalıklar verilerek rahat bir biçimde yayıncılık yapan gazeteler dahi darbeye alkış tutmuşlardır. Bu nedenle Türk Basını, Cumhuriyet Tarihi'nde gerçekleştirilen ilk askeri darbe karşısında gereken özveriyi göstermeyerek antidemokratik uygulamaların yanında yer almayı tercih etmiştir. Türk Basınının darbe sürecinde sahip olduğu tutum genel olarak şu şekildedir:

Darbe sabaha karşı gerçekleştirildiği için 27 Mayıs günü gazetelerde darbe ile ilgili çok fazla haber yer alamamıştır. Daha sonraki günlerde ise gazetelerde Adnan Menderes ve DP mensupları yoğun bir şekilde eleştirilmiştir. Darbe sonrası ülkenin bir bayram havasında olduğunu belirten Vatan Gazetesi 27 Mayıs tarihli baskısında “Ordu, İdareyi Ele Aldı” başlığını kullanarak oluşturduğu sürmanşet haberinde Türk Silahlı Kuvvetleri'ne (TSK) verilecek desteğin ne kadar önemli olduğunun altını çizmiştir (Vatan Gazetesi, 1960). Yine aynı şekilde darbeye açıkça destek veren Ahmet Emin Yalman da söz konusu gazetede “Askeri Şerefimiz ve Milli İtibarımız” isimli köşe yazısında: “Türk Silahlı Kuvvetleri; silah arkadaşları büyük Atatürk tarafından açılan asil yolda dünden beri dev adımlarıyla ilerliyor” ifadelerine yer vermiştir (Yalman, 1960). CHP ile yakın ilişki halinde olan Ulus Gazetesi darbeye yönelik “Türk Silahlı Kuvvetleri Bütün Memlekette İdareyi Ele Aldı” başlıklı manşet haberini oluşturmuştur (Ulus Gazetesi, 1960). Gazetenin yazarlarından olan Bülent Ecevit ise diğer tüm yazarlar gibi darbeyi büyük bir sevinçle karşılamıştır. Ecevit darbeden hemen sonra gazetede köşesinin ismini “Günaydın” olarak değiştirmiş ardından demokrasinin vazgeçilmez bir unsuru olan seçimlerle görev başına gelmiş DP'nin silah zoruyla düşürülmesini hürriyet savaşının kazanılması olarak yorumlamış ve yazısında şu ifadelere yer vermiştir: “Dün

Türkiye’de büyük bir inkılap gerçekleşti, kökleşti. Bu inkılap vatandaş şuurunda boy verdi, gençlik kanı ile sulandı, ordu eli pekişti” (Ecevit, 1960). Gerçekleşen darbeyi “İkinci Cumhuriyet Kuruluyor” başlıklı haberi ile duyuran Akşam Gazetesi’nin yazarlarından olan Aziz Nesin de hükümetin TSK tarafından silah zoruyla düşürülmesini ve TBMM’nin etkisiz hale getirilmesini büyük bir coşkuyla kutlamıştır. Nesin demokrasi, hürriyet kavramlarını sıklıkla kullanarak oluşturduğu “Sabık Değil Sabıkalı” isimli köşe yazısında DP kanadını leş kavramı ile nitelendirerek “Bu leşlerin bir daha hortlayamayacaklarına, candan, özden inanıyoruz” ifadelerini kullanırken, TSK kanadı için ise “Sağ ol generalim, sağ ol albayım, yarbayım, binbaşım! Sağ olun yiğit komutanlarım! Var olsun Türk Ordusu” ifadelerini kullanmıştır (Nesin, 1960). Darbeyi “Meclis Feshedildi” manşetiyle duyuran Milliyet Gazetesi’nin yazar kadrosunda ve günümüzde demokrasi savunucusu sıfatıyla anılan kişilerin başında yer alan Abdi İpekçi ise demokrasi kavramıyla yan yana getirilemeyecek askeri müdahaleyi “Milliyet’ten Mektup” isimli köşe yazısında nasıl sabırsızlıkla beklediklerini, nasıl sevinçle karşıladıklarını “Ve nihayet bu bir ayın sona erdiği gecenin sabahı, beklediğimiz ve inandığımız, rüya gibi güzel günün geldiğini gördük, yaşadık” sözleriyle anlatmıştır (İpekçi, 1960). Gerçekleştirilmiş olan askeri müdahaleyi oluşturduğu haber içeriklerinde hürriyet kavramıyla nitelendiren Hürriyet Gazetesi ise müdahaleyi “Türk Ordusu Vazife Başında” başlıklı sürmanşet haberiyle duyurmuştur (Hürriyet Gazetesi, 1960). Ayrıca Tercüman Gazetesi de müdahaleyi büyük bir sevinçle karşıladıklarını vurguladığı “Milletçe Bayram Sevinci İçindeyiz” başlıklı haberini oluşturmuştur (Tercüman Gazetesi, 1960). Haberin oluşturulduğu tarihte gazete yazarlarından Haldun Taner de aynı tutuma sahip olduğunu “Sonuç Değil Başlangıç” isimli köşe yazısında göstermiştir. Taner söz konusu yazısında “Orgeneral Cemal Gürsel ve arkadaşlarının bu işi kan dökmeden ve bütün sorumlularını sağ olarak yakalayarak bu kadar kısa zamanda ve bu olgun anlayış içinde başarmış olması ayrıca büyük bir talih eseridir” ifadelerine yer vermiştir (Taner, 1960). Bunların yanı sıra DP ile yakın ilişkiler kuran ve iktidar süresi boyunca partiyle ilgili haberlere geniş yer veren Havadis Gazetesi’nin darbeden sonra ise yayın politikalarında değişmelerin meydana geldiği görülmüştür. Darbenin ilk günlerinde gazete darbe ile ilgili demeçleri olduğu gibi verirken olaylarla ilgili yorum yapmaktan kaçınmıştır. Daha sonraki süreçte ise

darbeye olumlu şekilde yaklaşmayı tercih eden gazete, söz konusu politikasını değiştirmiş ve darbenin gerekli olduğunu yansıtan haberlere, yorumlara yer vermiştir. Ayrıca gazetede darbeye ülke genelinde olumlu tepkiler verildiğinin de sıklıkla altı çizilmiştir (Gülmez & Aşık, 2014, s. 78-81).

2.5. Darbe Sonrası Basın ile İlgili Yapılan Yasal Düzenlemeler

Darbeye el birliğı ile alkış tutup her fırsatta askeri yönetimin yanında yer aldıklarını vurgulayan basın organları ve basın çalışanları askeri yönetim tarafından gerçekleştirilen bazı kanun çalışmalarıyla ödüllendirilmiştir. Askeri yönetim tarafından bu amaca yönelik önce Neşir Yoluyla veya Radyo ile İşlenecek Cürümler Hakkındaki 6334 ve 6732 sayılı kanunlar 12 Ekim 1960'ta 94 sayılı kanun ile kaldırılırken ardından 29 Kasım 1960 tarihinde Basın Kanunu'nda basın aleyhine olan maddeler 143 sayılı kanun çıkartılarak kaldırılmış ve böylelikle basının büyük bir rahatlığa kavuşması sağlanmıştır. Yine Basın çalışanlarının en büyük sıkıntılarından birisi olan ispat hakkı 1 Aralık 1960'ta Ceza Kanunu'nun 481. maddesinde yapılan değişik ile basın çalışanlarına geri verilmiştir. Tüm bu kanun çalışmalarına ek olarak basınla ilgili iki önemli kanun çalışması daha hayata geçirilmiştir. Bunlar; Fikir İşçileri Kanunu ve 5953 sayılı kanunu değiştiren 212 sayılı kanun ile 195 sayılı kanundur. Oluşturulan 195 sayılı kanun, ilan dağıtımının düzenlenmesi ve besleme basının ortadan kaldırılabilmesi için Basın İlan Kurumunun kurulmasını öngörmüştür. 212 sayılı kanun ise gazetecilere pek çok yeni ve önemli haklar tanınmıştır. 10 Ocak tarihinde yürürlüğe giren 212 Sayılı kanunun getirdiğı haklar dolayısı ile 10 Ocak günü Çalışan Gazeteciler Bayramı olarak kabul edilmiştir. Bu haklar: (Topuz, 2015, s. 228-235).

- “Kıdem hakkı
- Ölüm tazminatı
- Gazetelerin kapanması durumunda gazetecilere tazminat verilmesi
- İş anlaşmazlıklarının ticaret mahkemelerine değil, iş mahkemelerine verilmesi
- Ödemelerin gecikmesinde her gün için %5 faiz yükümlülüğü getirilmesi
- Gece çalışanlara haftada iki gün izin hakkı tanınması.”

2.6. 1961 Anayasası

Darbeden sonraki süreçte sivil hayata geçiş hareketlerinden birisi olarak kabul edilebilecek olan anayasa hazırlıkları MBK ve Temsilciler Meclisi üyelerinden oluşan Kurucu Meclis tarafından gerçekleştirilen 6 Ocak 1961 tarihli toplantı ile başlatılmış ve çalışmalar Temmuz Ayına kadar devam etmiştir (Zürcher, 2019, s. 282-283). Söz konusu çalışmalara farklı siyasi parti ve temsilcileri, meslek kuruluşları vb. katılım sağlarken eski DP'liler çalışmalara dahil edilmemiştir. Bunun sonucunda anayasa henüz yapım aşamasında demokrasi açısından eleştirilere maruz kalmıştır. Ancak yine de bu çalışmalar ve eleştiriler eşliğinde tarihler 9 Temmuz 1961'i gösterirken Türk Siyasi Tarihi'nde ilk kez bir anayasa tasarısı referandumla, halkın onayı alınarak kabul edilmiştir (İnan, 2012, s. 305). Halkın ortak kararı ile iktidarı kazanan bir partiye karşı gerçekleştirilen 27 Mayıs 1960 Darbesi'nin hak veya hürriyet kavramlarıyla nitelendirilerek ele alındığı başlangıç metniyle başlayan 1961 Anayasası'nın en temel amacı demokrasi ile bağlaştıramayacak olan söz konusu darbenin haklılığını ve gerekliliğini yasal zeminde ortaya koymaktır (Koçak, 2019, s. 101).

Yapılma şekli ve öncesinde gerçekleştirilen antidemokratik uygulamalara rağmen 1961 Anayasası, geçmişte mevcut olan anayasalara göre kişisel hak ve özgürlüklere önem verilip sınırının genişletilmesi, sosyal devlet vurgusu yapılması, hukuk devleti olabilmek için gerekli olan kurumların meydana gelmesini sağlaması gibi pek çok yönden farklılaşmaktadır. Söz konusu Anayasanın getirmiş olduğu bazı yenilikler şu şekilde sıralanabilmektedir (Aydın & Taşkın, 2016, s. 89-90-91-92-95):

- Yasama, yürütme ve yargı organları birbirinden net sınırlarla ayrılmıştır.
- Madde 56'da siyasi partilerin demokrasinin temel unsurlarından ve önemli bir gerekliliklerinde olduğu vurgulanıp tüm bireylere parti kurabilme hakkı verilmiştir.
- Kişilerin temel haklarını kullanabilmesi için mevcut engellerin kaldırılması ve yine kişilerin kendilerini geliştirebilmesi için uygun koşulların oluşturulması zorunluluğu devletin görevi olarak belirlenmiştir.

- Üniversitelerle ilgili olarak ise 120. madde oluşturulurken söz konusu maddeye göre üniversitelere dışarıdan müdahaleyi önleyebilmek ve akademi bünyesinde yer alan kişilerin bilimsel çalışmaları özgür bir şekilde yapabilmesini sağlayabilmek amacı ile üniversitelere özerklik getirilmiştir.

- Seçimlerin tarafsızlığını, güvenilirliğini sağlamak ve olası şikayetleri değerlendirebilmek için Yüksek Seçim Kurulu (Madde 75) ve Milli güvenlik ile ilgili konuların ele alınması için ise 111. maddeye göre Milli Güvenlik Kurulu kurulmuştur. Yine Anayasada, yer alan hak ve özgürlerin korunabilmesi amacıyla Anayasa Mahkemesi kurulurken, Askeri Yargı, Diyanet İşleri Başkanlığı da 1961 Anayasası ile kurulmuş olan kurumlardır.

Anayasa ile pek çok alanda yapılan özgürlük ve yenilik çalışmalarından darbeye alkış tutan basında payına düşeni almıştır. Anayasada basına yönelik haklar sıralanarak bunların dokunulmazlığı vurgulanmıştır. Anayasada basın ilgili maddeler şu şekildedir (Yılmaz Y. , 2015, s. 167-168):

- Anayasanın 22. maddesinde basının özgür olduğu vurgulanarak sansür, yayın yasağı, kapatma gibi cezaların verilemeyeceği belirtilmiştir.

- Haber veya düşünce aktarımının engellenemeyeceği vurgulanan 23. madde de ise gazete veya derginin yayın hayatına başlayabilmesi için herhangi bir mali teminatın gerekli olmadığı belirtilmiştir.

- Madde 22 ve 23'te aynı zamanda devlete görevler de verilmiştir. Buna göre devlet haberleşme hakkının tam anlamıyla kullanılması için gerekli olanakları sağlamakla görevlendirilmiştir.

- Basın araçlarına ve basımevlerine herhangi bir otorite tarafından el konulamayacağı ise 25. maddede yer almıştır.

- Anayasada basına verilen özgürlüklerin kötü amaçlar doğrultusunda kullanılmasını engellemek amacıyla ise 27. madde oluşturulmuştur. Söz konusu maddeye göre yayın hatalarından dolayı veya yanlış anlaşılmalara sonucu gerçekleştirilecek cevap ve düzeltme hakkının kötüye kullanılamayacağı vurgulanmıştır.

2.7. 1961 Seçimleri ve Türkiye'nin Koalisyon Hükümetleri ile Tanışması

1961 yılında siyasi faaliyetler üzerindeki yasaklar kalkınca 11 parti siyaset alanında yerini almıştır. Bunlardan bazıları; Adalet Partisi (AP), Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi (CKMP) ve Yeni Türkiye Partisi'dir (YTP). Osman Bölükbaşı önderliğinde kurulan CKMP ilk kurulduğu dönemde DP'ye karşı muhalifken 1961 sonrası süreçte tekrar kurulduğunda ise bazı eski DP'lileri de kadrosuna alarak karışık bir siyasi yapıda faaliyet gösterme kararı almıştır. YTP Ekrem Alican önderliğinde, parti hazırlıkları 1960 yılının ağustos ayında başlamış olan AP ise darbe sonrası emekliye sevk edilen Orgeneral Ragıp Gümüşpala liderliğinde 11 Şubat 1961 tarihinde kurulmuştur. Söz konusu partinin önemi DP'nin devamı olarak nitelendirilmiş olmasıdır (Çavdar, 2019, s. 111-112).

Seçime girecek olan AP, CKMP, YTP ve CHP kuruluş aşamalarından sonra 15 Ekim 1961 tarihinde yapılacak olan milletvekili seçimine yönelik çalışmalara başlamışlardır. 1960 Darbesinden sonra gerçekleştirilen ilk seçim olma niteliği taşıyan 1961 seçimlerine yönelik çalışmalar genel anlamda serbest ve özgür bir ortamda gerçekleştirilirken, partiler üzerinde tek bir yasak söz konusu olmuştur. Askeri darbe ve eski DP üyelerine yönelik gerçekleştirilen yargılanmaların seçim çalışmalarında kullanılmamasına yönelik olan bu yasak partilere imzalatılan protokolle hayata geçirilmiştir (Zürcher, 2019, s. 284). Nispeten özgür bir ortamda gerçekleştirilen seçim sonucunda ise CHP 173 sandalye (%36,7), AP 158 sandalye (34,7), YTP 65 sandalye (13,9) kazanırken, CKMP 54 sandalye (13,4) kazanmıştır. Gerçekleştirilen seçimden DP'nin devamı olarak nitelendirilen özellikle AP ve YTP'nin oyların çoğunluğunu elde etmesi 27 Mayıs 1960 askeri darbesinin halk tarafından yanlış bulunduğu ve onaylanmadığını ortaya çıkarmıştır (Çavdar, 2019, s. 114-115). Yine söz konusu seçim sonuçları antidemokratik bir uygulama olan darbe faaliyetinin yanında yer almakta hiçbir sakınca görmeyen CHP için hayal kırıklığı yaşatırken, başta Silahlı Kuvvetler Birliği olmak üzere askeri kanadı da rahatsız etmiştir. Hatta öyle ki kuruluşun 21 Ekim 1961 tarihinde gerçekleştirilmiş olan toplantısında çok kısa sürede yeniden yönetime el konacağı hazırlanılan tutanakla bildirilmiştir. Ancak Genelkurmay Başkanı Cevdet Sunay'ın devreye girmesi ve parti

liderlerine birtakım şartları içeren “Çankaya Protokolü” ismi verilen tutanağın imzalatılması ile söz konusu durum ortadan kaldırılmıştır. Protokol eski DP yöneticilerinin affına yönelik herhangi bir girişimde bulunmamayı, Cemal Gürsel’in cumhurbaşkanı seçilmesini, darbe sonrası görevlerinden uzaklaştırılan askeri personelin tekrar görevlerine getirilmemesi ile ilgili şartlardan oluşurken söz konusu protokol seçime katılan dört parti liderine imzalatılarak 26 Ekim 1961 tarihinde Cemal Gürsel cumhurbaşkanlığına seçilmiştir. Tarihe “Çankaya Protokolü” ismiyle geçen bu belge aracılığıyla, askeri kanadın kendi istekleri doğrultusunda karar alınmaması durumunda demokrasi ile bağdaştırılamayacak yaptırımları gerçekleştirebileceklerinin açık mesajı verilmiştir (İnan, 2012, s. 307-308).

Askeri kanadın rahatsızlık duymasına rağmen hiçbir parti seçimlerde tek başına iktidar olabilmek için gerekli olan oy çokluğunu elde edememiştir. Bu nedenle Çankaya Protokolü ile Cumhurbaşkanı seçilen Gürsel göreve geldikten hemen sonra yeni hükümeti kurma görevini 1961 seçimlerinde birinci parti konumunda olan CHP’nin Genel Başkanı İsmet İnönü’ye vermiştir. 20 Kasım 1961 tarihinde ise Türk siyasi hayatının ilk koalisyon hükümeti AP ve CHP arasında (Beyaz, 2014, s. 30-31) silahlı kuvvetlerin baskıları sonucu kurulmuştur. Bu nedenle “Silah Gölgesinde Evlilik” olarak nitelendirilen hükümet, AP kanadının CHP’lileri 27 Mayıs Darbesi’nin destekçisi olarak görmesi (İnan, 2012, s. 308) , tutuklu bulunan eski DP’lilerin af edilmesine yönelik ısrarı, Ecevit tarafından başlanılan “grevli toplu sözleşmeli çalışma rejimine” yönelik kanun tasarısına sıcak bakmamaları, CHP kanadının ise söz konusu kanun tasarısına yönelik baskıları (Aydın & Taşkın, 2016, s. 117) ve AP’lileri DP’nin uzantısı olarak suçlamasından dolayı yedi ay gibi kısa sürede sona ermiş (İnan, 2012, s. 308) ve Başbakan İnönü 30 Mayıs 1962 tarihinde istifasını vermiş ancak Cumhurbaşkanı Gürsel tarafından ikinci koalisyon hükümetini kurma görevi yeniden kendisine verilmiştir. Verilen görev üzerine İnönü ikinci koalisyon hükümetini YTP ve CKMP ile anlaşılarak kurmuştur. Bu dönemde en önemli sorunlardan birisini oluşturan grev ve sendikalarla ilgili önemli gelişmeler yaşanmıştır. Söz konusu sorun ile ilgili dönemin sendikaları ve sivil toplum örgütlerinin hükümete karşı uyguladıkları baskı sonucunda 15 Temmuz 1963 tarihinde 274 ve 275 sayılı kanunlar kabul edilerek mevcut bulunan kısıtlayıcı

nitelikteki eski kanunlar kaldırılmıştır. Ayrıca 24 Temmuz 1963 günü Grev ve Lokavt Kanunu ile güncelleştirilen Sendikalar Kanunu da yürürlüğe girmiştir (Aydın & Taşkın, 2016, s. 118-119-120). Yine ikinci koalisyon hükümeti döneminde kamu ve özel sektör aracılığıyla yapılacak yatırımlar ile %7'lik bir büyüme hedefini gerçekleştirebilmek amacıyla I. Beş Yıllık Kalkınma Planı TBMM tarafından kabul edilmiştir. Büyüme hedefinin gerçekleştirilmesi için ise temel sorumluluk devlete verilerek toplam 59,635 milyar liralık yatırımın hayata geçirilmesi kararı alınmıştır (Toprak, 2002, s. 54). Dış Politika alanında da Avrupa Ekonomik Topluluğu ile Türkiye'nin ekonomik gelişmesini sağlamak ve gelişmişlik seviyesini yükseltmek amacıyla Ankara Antlaşması imzalanmıştır (Aydın & Taşkın, 2016, s. 118-119-120).

Hayata geçirdiği uygulamalarla ikinci koalisyon hükümeti birinci koalisyon hükümetine göre daha uzun ömürlü olsa da 1963'te gerçekleştirilen seçimlerin AP'nin zaferi ile sonuçlanmasının ardından CKMP ve YTP'nin koalisyondan ayrılmak istemeleri sebebiyle İnönü istifasını Cumhurbaşkanı'na vermiştir. Ardından üçüncü hükümeti kurma görevi DP devamı olmakla suçlandığı için büyük tepki alan AP Lideri Ragıp Gümüşpala'ya verilmiştir. Böylelikle geçmişte siyasi hayatta bulunmasına şiddetle karşı çıkılan AP'nin askeri kanat tarafından kabul edildiğinin mesajı verilmiştir. Olumlu olan bu gelişmeye rağmen yine de Gümüşpala yeni hükümeti kuramamış ve bu nedenle hükümeti kurma görevi tekrardan CHP Lideri İsmet İnönü'ye verilmiştir. Bu kez hükümet CHP ve bağımsızlar arasında kurulmuş ancak AP tarafından sürekli olarak yapılan müdahalelerin etkisiyle çok uzun süre görevde kalamamıştır. Bu nedenle İnönü 13 Şubat 1965 tarihinde istifasını vermiş ve yine aynı yıl içerisinde yapılacak olan seçimlere kadar Bağımsız Milletvekili Suat Hayri Ürgüplü önderliğinde geçici bir kabile kurularak ve ülkeyi yönetmiştir (Zürcher, 2019, s. 287).

İnönü önderliğinde geçen koalisyon hükümetleri döneminde siyasi, sosyal, ekonomik gelişmelerin yanında ayrıca Albay Talat Aydemir tarafından iki başarısız darbe girişimi de gerçekleştirilmiştir. 1961 tarihinde yapılan seçimler sonucundan askeri kanadın memnun olmaması sonucu imzalan Çankaya Protokolü kimi subaylarca yeterli görülmemiş bu sebeple 27 Mayıs Darbesi'nin belirlenen amaçlarının gerçekleştirilmediği öne sürülerek oluşturulan bir protokol aracılığı ile

yeni bir darbe planı yapılmıştır. Ancak söz konusu darbe girişiminin TSK'nın üst kademeleri tarafından onay alamaması ve hükümet tarafından öğrenilmesi sonucu darbenin gerçekleştirilmesini önlemek amacıyla başta Talat Aydemir olmak üzere plana dahil olan subaylarının görev yerleri değiştirilmiştir. Ancak yeni görev yeri kararına uymayan Aydemir Harp Okulu öğrencileri ve belirli askeri birliklerle 22 Şubat 1962 tarihinde hükümete karşı darbe girişiminde bulunmuştur. Bu esnada darbe planını desteklemeyip hükümet yanında yer alan askeri birliklerin karşı savunmaya geçmeleri ve darbecilerin yapmış olduğu teknik hatalardan dolayı darbe girişimi başarısız olmuştur. Yaşanılan başarısızlıktan sonra araya giren kimi isimler aracılığıyla Aydemir herhangi bir ceza almayıp yalnızca emekliye sevk edilmiştir. Fakat yaşadığı başarısızlığa rağmen Aydemir emekliye sevk edildikten sonra da darbe faaliyetlerinden vazgeçmemiştir. Öyle ki 20 Mayıs 1963 tarihinde yine Harp Okulu öğrencileri ve Zırhlı Eğitim Tank Taburu ile yeni bir darbe girişimini başlatmıştır. Girişim çerçevesinde önce Ankara Radyoevi ele geçirilmiş ardından TSK tarafından yönetimine el konulduğu okunan bildiri ile duyurulmuştur. İkinci darbe girişimin daha az destekçi bulması ve hükümetin darbe girişiminden önceden haberdar olması nedeniyle Aydemir yeniden başarısız olmuştur. Girişimin etkisiz hale getirilmesinden sonra İstanbul, Ankara ve İzmir'de sıkıyönetim ilan edilirken Alparslan Türkeş, Talat Aydemir gibi isimler başta olmak üzere 151 askeri personel ile darbe girişimlerinde aktif rol olan yaklaşık 1500 harp okulu öğrencisi tutuklanmıştır. Ardından girişime yönelik gerçekleştirilen yargılamalar sonucu 7 kişiye idam, 29 kişiye müebbet hapis cezası verilmiştir. Fakat 7 kişiye verilen idam cezaları sadece Talat Aydemir ve Fethi Gürcan'a uygulanmış verilen diğer cezalar da birkaç yıl sonra çıkaran af yasası ile kaldırılmıştır (Toprak, 2002, s. 44-68).

2.8. Yassıada Duruşmaları

1960 Darbesi gerçekleştirildikten sonra MBK kararıyla bilim heyeti tarafından oluşturulan geçici anayasa çerçevesinde TBMM yetkilerinin geçici süreliğine durdurulmasının, siyasi faaliyetlerin yasaklanmasının, ordu içerisinde geniş çaplı tasfiyelerin gerçekleştirilmesinin yanında ayrıca DP'lilerin yargılanması için de "Yüksek Adalet Divanı" kurulmuştur. Söz konusu divan, bakanlar kurulu tarafından üyelerin seçilmesi için hazırlanan teklifin sunulması ardından MBK'nın onayının

alınması sonucunda 15 kişiden oluşturulmuş ve DP'lilere yönelik oluşturulan divan kararları, idam cezaları dışında net olarak kabul edileceği belirtilerek verilen kararlara itiraz hakkının tanınmayacağı vurgulanmıştır. Yüksek Askeri Divan kurulup, üyeleri seçildikten sonra ise 14 Ekim 1960 tarihinde DP üyelerine yönelik duruşmalara Yassıada'da başlanılmıştır. Yaklaşık bir yıl süren yargılama sürecinde sanıklar hakkında 19 dava açılmış, 202 oturum gerçekleştirilmiş ve söz konusu oturumlarda ise yaklaşık bin kişi tanık sıfatıyla yer almıştır (Toprak, 2002, s. 385-386; 2002, s. 15).

Cumhuriyet Başsavcısı tarafından 107 sanığın idam, 281 sanığın hapis cezasına çarptırılması, 8 sanığın ise serbest bırakılması amacıyla DP'lilere yönelik açılan davalar sonucu Yassıada da gerçekleştirilen duruşmalar 15 Eylül 1961 tarihinde sonuçlanmıştır. Yargılamalar sonucunda Adnan Menderes, Celal Bayar, Hasan Polatkan, Fatin Rüştü Zorlu başta olmak üzere 15 kişi idam cezasına çarptırılırken 449 kişi hapis cezasına çarptırılmıştır. Ayrıca 123 kişi ise suçsuz bulunarak serbest bırakılmıştır. Ancak darbe öncesinin Başbakanı Adnan Menderes, Maliye Bakanı Hasan Polatkan ve Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu dışındaki isimlerin cezaları müebbet hapse çevrilirken, söz konusu üç isim idam cezasının gerçekleştirilmesi için İmralı Adası'na gönderilmiştir. En nihayetinde sağ-sol görüşler arasında günümüze kadar devam edecek olan bir nevi kan davasının oluşmasına neden olacak idam cezaları Polatkan ve Zorlu için 16 Eylül'de gerçekleştirilirken, Menderes için ise 17 Eylül tarihinde gerçekleştirilmiştir (Aydın & Taşkın, 2016, s. 87-88). Ülkenin seçilmiş başbakanının idam edilmesine ne siyasi kanat ne de yayın organları tarafından büyük bir tepki verilmemiştir. Öyle ki o dönemde Kurmay Albay görevinde olan Emin Aytekin söz konusu duruma ilişkin şu sözleri kullanmıştır: “İnfazlar için almış olduğumuz bütün bu tedbirlerin hiçbirini kullanmak mecburiyetinde kalmadık. Çünkü infazlar sürecince asayiş hiçbir zaman o seviyede mükemmel olmadı. Hiçbir tepki de hasıl olmadı” (Birand, Dündar, & Çaplı, 2016, s. 21).

2.9. Adalet Partisi'nin Yükselişi ve 1965 Seçimleri

AP'nin kurucusu olan ve 1961-1963 seçimlerinde başarılar elde edilmesinde önemli rol oynayan Ragıp Gümüşpala 1964 yılında vefat etmiştir. Dolayısıyla siyasi

ve askeri sorunların yanında partinin yeni genel başkanının kim olacağı sorusu o yıl parti için en önemli sorunlardan birisini oluşturmuştur. Genel başkanlık için akla ilk gelen isim Gümüşpala ile yakın ilişkisi bulunan ve partinin örgütlenme faaliyetlerinde önemli rol oynayan Dr. Sadettin Bilgiç olmuş ancak söz konusu süreçte adı daha az bilinen Süleyman Demirel’de adaylığını açıklamıştır. Demirel’in adaylığının açıklanmasından sonra büyük gazete kuruluşlarının da dahil olduğu Bilgiç’e karşı yıpratma çalışmaları başlatılmış ve Bilgiç, Atatürk ilkelerine ters şekilde hareket etmekle suçlanmıştır. Yıpratma faaliyetlerinde önemli rol oynayan aynı basın Süleyman Demirel için ise tek bir kötü söz söylememiş hatta tüm basın organları hep bir ağızdan Demirel’e alkış tutmuştur (Çavdar, 2019, s. 113). Ayrıca Demirel’in adaylığı sadece basın tarafından değil ordu tarafından da desteklenmiştir. Çünkü ordu tarafından Demirel Atatürkçü olarak nitelenirken Bilgiç, eski DP destekçisi olduğu ve yine DP’li olan kardeşinin darbe sonrası ceza almasından dolayı gericilik ile nitelendirilmiştir. Bu noktada unutulmaması gereken şey parti genel başkanının seçilme sürecinin ordu ve basının da dahil olması ile bu kadar çekişmeli geçmesinin en temel sebebi AP’nin gün geçtikçe oy oranını arttırmasıdır. Yani genel başkanlık için seçilecek kişi aynı zamanda yüksek oy oranları sebebi ile başbakan da olacaktır. İşte bu çekişmeli ortam içerisinde parti 24 Kasım 1964 tarihinde seçimlere gitmiştir. Seçim sonucunda Süleyman Demirel AP’nin yeni genel başkanı olarak Türk siyasetinde yerini alırken ayrıca AP’nin gerçekleştirmiş olduğu genel başkanlık seçimlerinde Cumhuriyet Tarihi’nde bir ilk yaşanarak parti genel başkanı üyelerin oyları ile belirlenmiştir (Aydın & Taşkın, 2016, s. 132). Süleyman Demirel genel başkan olarak seçildikten sonra ise 1965 seçimlerine yönelik olarak birtakım faaliyetleri yerine getirmiştir. Bu faaliyetlerden en önemlisi bağımsızlarla koalisyon kuran CHP’nin seçimlere iktidar partisi konumunda girmesini engellemek olmuştur. Demirel, bu amaç doğrultusunda aynı yıl içerisinde gerçekleştirilen bütçe görüşmelerinde koalisyon hükümeti üzerindeki desteği çekerek CHP Genel Başkanı İsmet İnönü’nün istifasını vermesi sağlamıştır (Gölcü, 2019, s. 166).

1965 seçimlerine yönelik AP içerisinde yaşanan gelişmelerin yanında aynı süreçte Türk Siyasetinde önemli ve yeni gelişmeler de yaşanmıştır. Öyle ki Talat Aydemir’in darbe girişimlerinden sonra Hindistan’a sürgün edilen ve yasakların

kalkmasından sonra ülkeye dönen Alparslan Türkeş CKMP'ne katılarak kısa sürede parti liderliğine getirilmiş ve seçim sürecinde öne çıkan isimlerden birisi olmuştur. Ayrıca CHP içinde kendi istediklerini bulamayan kişiler Mehmet Ali Aybar önderliğinde kurulan Türkiye İşçi Partisi'ne (TİP) kaymaya başlamış ve Türkiye ilk kez söz konusu parti aracılığı ile sosyalizmle tanışmıştır. CHP ise parti içerisinde yaşanan kaymalardan, koalisyon hükümetleri döneminde yaşanan sıkıntılardan, halkın partiye mesafeli yaklaşmasından dolayı zor durumda kalmıştır. Parti bu sorunlardan kurtulabilmek, seçimi zaferle sonuçlandırabilmek için çözüm arayışına girmiş ve çözüm olarak “ortanın solu” kavramı bulunmuştur (Birand, Dünder, & Çaplı, 2016, s. 147-148). İsmet İnönü'nün CHP'nin devletçi bir parti olduğunu vurgulamak için kullandığı kavram seçim çalışmalarında sağ kanatta bulunan partiler için önemli bir fırsat olarak değerlendirilerek özellikle AP ve Demirel tarafından “Ortanın solu, Moskova yolu” gibi sloganlarla seçim propagandası olarak kullanılmıştır (Çavdar, 2019, s. 154). Tüm bu şartlar ve gelişmeler altında 10 Ekim 1965 tarihinde seçimler gerçekleştirilmiştir. Seçimlerde AP oyların %52,9'unu alarak zafer kazanırken, ikinci parti konumunda bulunan CHP ise ancak %28,7 oy oranını elde edebilmiştir (Zürcher, 2019, s. 288). Ayrıca büyük çekişmelerin yaşandığı 1965 seçimlerinin Türk siyasetini için iki önemli sonucu vardır. Bunlardan ilki DP'nin devamı olmakla suçlanarak pek çok yaptırımlara maruz kalan bir partinin tek başına iktidar olması, diğeri ise yine uzun yıllar çeşitli baskılara maruz kalan sol düşüncenin TİP ile mecliste yerine almasıdır (Karataş, 2019 , s. 75).

AP'nin tek başına iktidar olduğu 1965 seçimlerinden 4 ay sonra ise tedavi gördüğü sırada yoğun bakıma giren Cumhurbaşkanı Gürsel'in sağlığına kavuşma ümidinin bulunmaması ve söz konusu durum için “müşterek sıhhi kurul” tarafından hazırlanan rapor sonucunda Türkiye bu sefer de Cumhurbaşkanı sorunu ile karşı karşıya kalmıştır. Yeni Cumhurbaşkanı için öne çıkan isim siyasi kanadın da olumlu baktığı Genelkurmay Başkanı Cevdet Sunay olmuştur. Sunay bu amaç doğrultusunda önce Cumhuriyet Senatosu üyeliğine seçilirken ardından 28 Mart tarihinde TBMM'de yapılan oylama sonucunda 461 oy alarak Türkiye Cumhuriyeti'nin 5. Cumhurbaşkanı olarak seçilmiştir (Toprak, 2002, s. 136).

2.10. Kanlı Pazar

Türkiye 1960'lı yılları askeri darbe, çekişmeli seçimler ve önemli toplumsal olayları yaşayarak geçirmiştir. Toplumsal olaylardan bazıları 1967 yılında başlayıp belirli aralıklarla tekrar eden ABD'nin 6. Filosuna yönelik gerçekleştirilen eylemlerde olduğu gibi süreç içerisinde öne çıkıp büyük ses getirmiştir. Öğrenciler tarafından ABD Bayrağı'nın yarıya indirildiği, filonun İstanbul'a gelmesi ile ilgili sözlerin şehrin farklı yerlerine yazıldığı, Amerikan askerlerine taş ve boyalar atıldığı farklı zamanlarda gerçekleştirilen eylemlerin en önemlileri ise 1968 yılında gerçekleştirilen sağ ve sol görüşlü öğrenciler arasında ilk çatışmaların yaşanılmasına sebep olan eylemler ile tarihe Kanlı Pazar ismiyle geçen 16 Şubat 1969 eylemleridir (Kalsın, 2015, s. 37).

16 Şubat 1969 tarihinde yine ABD'nin 6. Filosunun İstanbul'a davet edilerek gelmesini protesto etmek için sol görüşe sahip gençler bazı meslek örgütlerinin ve grupların desteğini de alarak Taksim Mitingi düzenlemişlerdir (Birand, Dünder, & Çaplı, 2016, s. 180). Ancak söz konusu mitingden iki gün önce sağ görüşlü kişiler tarafından Komünizmle Mücadele Derneği ve Milli Türk Talebe Birliği'nde desteklediği Bayrağa Saygı mitingini düzenlenerek 16 Şubat'ta düzenlenecek olan eylemlere müdahale edilmesine yönelik çağrılar yapılmıştır. Ayrıca Kanlı Pazar'dan önce kimi yayın organları da kışkırtıcı yayın yaparak olayların daha çok alevlenmesine sebep olmuştur. Bazı yayın organlarının olayları ele alma şekli şu şekildedir: Olaylardan iki gün önce miting yapanları komünist olarak niteleyen Babıali'de Sabah Gazetesi "Komünistlere Karşı Halk Hareketi" manşetini kullanarak karşı bir hareketin yapılması gerekliliğini vurgularken (Kalsın, 2015, s. 38-39), yine aynı tarihte Bugün Gazetesi tamamen ayrıştırıcı bir dil kullanarak oluşturduğu mitinge yönelik haberini "Kızıl Bayrak Asanlara Son İhtar" başlığıyla sunmuştur. Gazete 15 Şubat tarihinde de olaylara alevlendirmek amacıyla olduğunu kullanmış olduğu "Kızılıları Boğmanın Vakti Geldi" başlıklı manşet haberiyle göstermiştir (Bugün Gazetesi, 1969). Tüm bu kışkırtma faaliyetlerinin etkisi ile pazar günü sağ görüşlü kişilerde Dolmabahçe Camisinin önünde toplanıp Taksim Meydanına doğru yürümeye başlaması ve grupların Taksim Meydanı'nda karşı karşıya gelmesi sonucu iki grup arasında çatışma başlamıştır. Sağ görüşlü kişiler tarafından sol görüşlü kişiler

arasına molotof kokteylleri atıldığı pek çok kişinin fiziksel saldırıya uğradığı çatışmalarda 2 kişi yaşamını yitirirken 114 kişide yaralı olarak kurtulmuştur (Birand, Dündar, & Çaplı, 2016, s. 180-181).

2.11. 15-16 Haziran Olayları

1961 Anayasası'nın yaratmış olduğu kısmi özgürlük ortamında yeni işçi birlikleri de meydana gelmiştir. Bunlardan söz konusu dönem içerisinde en dikkat çeken birlik Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) olmuştur. Ancak konfederasyon kurulduktan sonra özellikle sağ kanatta yer alan partileri rahatsız etmiş ve kapatılması için harekete geçilmiştir. Bu amaç doğrultusunda DİSK'in kapatılmasını sağlamak için 274 Sayılı Sendikalar Yasası değiştirilerek meclise sunulmuştur (Çavdar, 2019, s. 163-165). Bu gelişme üzerine DİSK'in önde gelenlerinin Süleyman Demirel'e mektup yazma, yasal haklarının olduğu vurgulayarak yasa tasarısını protesto etme amacıyla İstanbul Valiliği'nden izin alma gibi pek çok girişimi sonuçsuz kalmıştır. Bunun üzerine 15-16 Haziran eylemlerinin gerçekleştirilmesi kararı alınmıştır. Bu karar doğrultusunda 14 Haziran günü sendika temsilcileri ile toplantı düzenlenerek eylem için gerekli örgütlenme planları yapılmıştır. Böylelikle 15 Haziran günü Otosan işçilerinin yürüyüşü ile eylemler başlatılmıştır. 15 Haziran günü 200 farklı fabrikadan işçiler yürüyüşe dahil olurken ertesi gün ise yürüyüşe katılan işçilerin sayısı daha fazla olmuş ayrıca bazı noktalarda çatışma çıkması sonucu üç işçi yaşamını yitirmiştir. 16 Haziran'ın akşamında ise hükümet tarafından eylemlere müdahale edilerek çok sayıda işçi gözaltına alınmıştır. Bu müdahalelerle yetinmeyen hükümet tarafından ayrıca İstanbul ve Kocaeli şehirlerinde sıkıyönetim ilan edilmiş ve eylemlere katılan 5 binin üzerinde işçinin görevine son verilmiştir. Ayrıca yaşanan tüm olaylara rağmen DİSK'in kapatılmasına yönelik oluşturulan yasa tasarısı da mecliste kabul edilmiştir (Yurtsever, 2016, s. 105-107).

15-16 Haziran Olayları ile unutulmaması gereken nokta Cumhuriyet Tarihi'nde geniş örgütsel niteliğe sahip işçi sınıfı tarafından gerçekleştirilmiş ilk eylem olması nedeniyle önemli bir yere sahip olmasıdır (Kalsın, 2015, s. 49).

2.12. 12 MART 1971 MUHTIRASI

1961 yılından itibaren yapılan seçimlerde DP'nin devamı olmakla suçlanan partilerin yüksek oranda oy elde etmesi, koalisyon hükümetleri döneminde gerçekleştirilemeyen siyasi düzen, yaşanan ekonomik sıkıntılar ve Kanlı Pazar gibi büyük can kayıplarına yol açan toplumsal olaylar askeri kanatta huzursuzlukların yaşanmasına neden olmuştur. 1961 seçimlerinden sonra parti liderlerine zorla Çankaya Protokolü'nün imzalatılması, Talat Aydemir'in iki farklı darbe girişiminde bulunması ve yine Devrim Dergisi yazarlarının etkisi ile ordu içindeki bazı komutanların 9 Mart 1971 günü darbe faaliyetleri için toplanmaları bu huzursuzlukların en büyük göstergesidir. Türkiye gündemini yoğun olarak meşgul eden bu gelişmeler sebebi ve 9 Mart tarihinde gerçekleştirmesi planlanan darbe girişimini önleyebilmek amacı ile 12 Mart 1971 tarihinde genelkurmay başkanı önderliğinde kuvvet komutanların imzalarının da bulunduğu üç maddelik muhtıra metni dönemin Başbakanı Süleyman Demirel'e verilmiştir. 27 Mayıs 1960 Darbesi döneminde gerçekleştirilen müdahalede olduğu gibi hazırlanan söz konusu üç maddelik muhtıra metninde de demokrasi kavramı kullanılarak demokrasi ile bağlaştıramayacak bir müdahale halkın ortak kararı ile iktidar konumuna gelen bir partiye karşı uygulanmıştır. Fakat seçilmiş hükümete karşı yapılan müdahale ve oluşturulan metin hemen hemen aynı olsa da 1960 Darbesinden farklı olarak 12 Mart döneminde TBMM faaliyetlerine devam edebilmiş bunun yanında herhangi bir siyasi parti de kapatılmamıştır.

12 Mart 1971 tarihinde Genelkurmay Başkanı Memduh Tağmaç, Kara Kuvvetleri Komutanı Faruk Gürler, Deniz Kuvvetleri Komutanı Celal Eyicioğlu, Hava Kuvvetleri Komutanı Muhsin Batur'un imzasının bulunduğu üç maddelik muhtıra metni öncelikli olarak Cumhurbaşkanı, TBMM ve Cumhuriyet Senatosu'na ait başkanlıklara gönderilmiştir. Yine aynı gün içerisinde metin saat 13.00 da Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) Radyoları aracılığı ile okunarak halka, hükümete verilen muhtıra ilan edilmiştir. Muhtıra metninde tüm yaşanan sıkıntılardan Süleyman Demirel ve onun partisi AP sorumlu tutulurken çözüm olarak ise demokrasi kavramına uygun partiler üstü hükümetin kurulması gerekliliği vurgulanmıştır. Ayrıca muhtıra metninin üçüncü maddesinde gereken uyarıların

dikkate alınmaması durumunda ordunun o zaman sadece AP ve Süleyman Demirel'e değil ülke yönetimine doğrudan müdahale edeceğinin de altı çizilmiştir (Karataş, 2019 , s. 82). Emir komuta zinciri içinde gerçekleştirilen ilk askeri müdahale olan 12 Mart Muhtırası metninde atanmışların seçilmişleri rahat bir şekilde tehdit edebilmesinin sebebini askeri kanadın sahip olduğu yasal haktır. Söz konusu yasal hak ise "Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu'nun" 35. maddesidir (Aydın & Taşkın, 2016, s. 205).

12 Mart 1971 tarihinde kendisine verilen muhtıra metninin ilgili kurumlara gönderilmesi ve halka ilan edilmesinden sonra dönemin Başbakanı Süleyman Demirel, kendisinden istenilen istifa mektubunda yapılan müdahalenin hukuk dışı ve yasal olmadığını vurgulayarak istifasını vermiştir (Karataş, 2019 , s. 83). Bunun yanında askeri kanat tarafından Demirel muhatap alınarak verilen muhtıraya karşı ve Demirel'in tehdit edilerek istifasını vermesi üzerine CHP Genel Başkanı İsmet İnönü "Demokratik bir istifa var. Demokratik bir mekanizma normal olarak işliyor. Bakalım göreceğiz" şeklinde açıklama yaparken Milli Nizam Partisi (MNP) Genel Başkanı Necmettin Erbakan ise "Hadiselerin seyrini beklemek lazımdır. Bu hususta bir yorum yapmak için henüz vakit erkendir" ifadelerine yer vererek bir açıklama yapmıştır. Siyasi parti liderlerinin demokrasiye sahip çıkmayan bu tavırlarının yanında eski Türk Hava Kuvvetleri Komutanı olan Cumhuriyet Senatosu Başkanı Tekin Arıburun yeni kurulacak olan hükümetle ilgili senatonun olağanüstü toplantısında yapmış olduğu açıklamada "Yüce senatonun ithamlarla işi yoktur. Kamuoyu referandum ile ortaya çıkar" sözleriyle muhtırayı sert bir dille eleştirmiştir. Yapılan açıklama muhtıranın esas muhatabı olan AP'liler tarafından alkışlanırken askeri kanadı her koşulda desteklemiş olan CHP'liler tarafından ise protesto edilmiştir (Tercüman Gazetesi, 1971).Tüm bu açıklamaların yanında yine AP'den ayrılanlar tarafından 1970 yılında kurulan Demokratik Parti'si (DP) ise diğer siyasi partilerin sahip olduğu tutumu benimseyerek yapılan müdahaleye olumlu yaklaşmıştır. Parti tarafından esas önemli unsurun TBMM'nin açık kalmasının olduğu dolayısıyla hükümete yapılan müdahalelerin normal karşılanabileceği şeklinde açıklamalar yapılmıştır (Karataş, 2019 , s. 97).

2.13. Basının Muhtıraya Yönelik Tutumu

Türk Basınının 12 Mart 1971 Muhtırasına yaklaşımından bahsedilirken öncelikli olarak muhtıra öncesi sürecin ele alınması gerekmektedir. Çünkü kimi gazete ve dergiler yapmış olduklarını yayınlar ile sürekli olarak askeri kanadı bir müdahaleye teşvik etmişlerdir. Örneğin darbe öncesi ve sonrasının planı Doğan Avcıoğlu'nun sahip olduğu Devrim Gazetesi'nde yapılırken (Birand, Dünder, & Çaplı, 2016, s. 206) yine Doğan Avcıoğlu tarafından kaleme alınan "Türkiye'nin Düzeni" isimli eserde devrimin yapılması gerekliliği ve bu devrimin asker, öğrenci ve aydın kesimlerinin oluşturduğu "zinde kuvvetler" isimli grubun gerçekleştirebileceği vurgulanmıştır (Özkır, 2018, s. 33). Söz konusu yayınların yanında darbe öncesi süreçte günümüzde demokrasi, özgürlük gibi kavramlarla birlikte sıklıkla anılacak kimi kalemlerde askeri müdahaleye yol açabilecek şekilde içerikler oluşturmakta hiçbir sakınca görmemiştir. Söz konusu kişiler ve yer aldıkları gazeteler şu şekildedir: Milliyet Gazetesi baş yazarı Abdi İpekçi, Cumhuriyet Gazetesi'nden İlhan Selçuk ve Oktay Akbal, Akşam Gazetesi'nden İlhami Sosyal, muhtıra ile gelişmelerin alt yapısının planlandığı Devrim Gazetesi'nde Doğan Avcıoğlu'nun yanında Uğur Mumcu, Uluç Gürkan'dır (Gölcü, 2015, s. 127).

27 Mayıs 1960 yılında gerçekleştirilen askeri müdahaleyi darbe öncesi DP ile yakın ilişkiler kurmuş olan gazeteler bile destekleyip olumlarken söz konusu dönemde muhtıra metni hükümete verildikten sonra Türk Basını tamamen aynı fikir ile hareket etmemiştir. Bazı gazeteler ve gazeteciler askeri müdahaleyi tamamen destekleyip olumlarken, bazıları ise desteklemediğini göstermiştir. Milliyet, Cumhuriyet, Akşam gibi önde gelen ulusal gazeteler geçmişte olduğu gibi askeri müdahaleyi olumlayacak nitelikte haber içerikleri oluştururken Hakikat ve Tercüman gibi gazeteler ise müdahaleye karşı mesafeli olduklarını gösterecek nitelikte haber içerikleri oluşturmuşlardır (Tek, 2006, s. 114). Muhtırayı "Demirel İstifa Etti" başlıklı haberi ile duyuran Milliyet Gazetesi'nden (Milliyet Gazetesi, 1971) Abdi İpekçi "Muhtıra ve Geçekler" isimli köşe yazısında yapılan müdahalenin amacının rejimi korumak ve kurtarmak olduğunu vurgulamıştır. Söz konusu yazısında İpekçi şu ifadelerle yer vermiştir: "Ancak olaya salt hukuk açısından bakmayınca başka sonuçlara varılabilir ve verilen muhtıranın aslında parlamenter rejimi kurtarma amacı

güttüğü düşünülebilir. Gerçekten de kumandanların niyeti idareye el koyup parlamenter rejime son vermek olsaydı, bunun için böyle bir muhtıra sunmaya lüzum görmezlerdi. Bunun gibi ileri sürülen şartlar da parlamenter düzenin güçlendirilmesi isteğine dönüktür” (İpekçi, 1971). Muhtıra henüz verilmeden CHP Lideri İsmet İnönü tarafından yapılan açıklamaları “İnönü: Büyük Buhran Var”, “İnönü: Ülkenin Temel Varlığına Saldırıyor” Orgeneral Memduh Tağmaç tarafından yapılan açıklamaları ise “Maksat Bizim Sabrımız Taşırmaktır” başlıklı haberlerle yayınlayarak muhtıra için uygun zemin hazırlamaya çalışan Akşam Gazetesi muhtıranın verilmesini ise “Hükümet Dün İstifa Etti” başlıklı haberi ile duyurmuştur. Gazetenin söz konusu haberinde muhtıra metninde belirtilen istekler yerine getirilmediği taktirde ordunun idareye el koyacağı da sıklıkla vurgulanmıştır (Akşam Gazetesi, 1971). Ayrıca gazetenin yazar kadrosunda yer alan İlhami Soysal da “Nasılsınız? Eyi Misiniz?” başlıklı köşe yazısında sadece Başbakan Süleyman Demirel’i değil tüm siyasi parti liderlerini hedef alarak muhtıranın haklılığını vurgulayacak ifadelerle yer vermiştir. Soysal yazısında “Nasreddin Hoca’nın kar helvasına benzer cici demokrasi mucidi İsmet Paşa’ya da sormak lazım: Nasılsınız? Eyi misiniz? Eysisniz Eyi... Ya Türkiye’ye her yıl yeni bir Türkiye katma peşindeki Süleyman Bey, sen nasılsın? Eyi misin? Eysin Eyi. Başbuğ Türkeş, senden ne haber? Komanda kursların ne alemde? Necmettin Molla şehadet parmağın havada mı gene? Şerbetçi Profesör, bakalım şimdi hangi nabızlara şerbet vereceksin?” ifadelerini kullanmıştır (Soysal, 1971). Muhtıraya karşı olumlu bir tutum sergileyen bu gazetelerin yanında muhtırayı nispeten onaylamayan haber içerikleri de bazı yayın organları tarafından oluşturulmuştur. Bu yayın organlarından birisi muhtıra verilmeden önce “Örfi İdare Söz Konusu Değildir”, “Rotterdam Gazetesi Süleyman Demirel’in Dirayetini Övdü”, “Başbakan’ın İstifasının İstendiği Yalandır” şeklinde daha çok olumlu olarak nitelendirilebilecek haber başlıklarını kullanan Hakikat Gazetesidir. Söz konusu gazete Hükümetin istifa ettirilmesini ise “Askeri Muhtıra” başlıklı haberiyle duyururken yapılan müdahalenin muhtıra olduğunu manşetinde vurgulayan ilk gazete olmuştur. Ancak gazetenin sahip olduğu bu tutum bazı köşe yazılarına yansımamıştır. Örneğin “Ordu Doğru Yolu Gösteriyor” isimli köşe yazısında verilen muhtıranın haklılığı vurgulanarak ordunun amacının demokrasi ve rejimi korumak olduğunun altı çizilerek şu ifadelerle yer verilmiştir: “Bugün Ordunun tüm mensupları Devletin

Cumhuriyetin ve bu rejimin korunmasını da üstlerinde tutuyorlar. Çünkü yapılan toplantı bu düşüncede olanlara hak ettikleri tokatı atmıştır. Ordumuz Demokrasiyi korumaya karardır” (Hakikat Gazetesi, 1971). Muhtıra metninde yapılması istenilenlerin yapılmaması durumunda yönetime el konulacağının ifade edildiğini vurgulayan Tercüman Gazetesi olaylara ilişkin oluşturduğu haber içeriklerinde “Ordu İdareye El Koyacak”, “Hükümet İstifa Etti” başlıklarını kullanmıştır. Gazete sonraki günlerde “Arıburnu Muhtıraya Karşı Çıktı”, “Hukuka Sadık Olmaktan Başka Suçumuz Yok” başlıklı haber içerikleriyle hükümeti destekleyip, verilen muhtırayı desteklemediklerini belirtmiştir (Tercüman Gazetesi, 1971).

Yukarıda verilen örneklerde görüldüğü gibi bazı basın organlarının muhtıra öncesi askeri müdahalenin yapılması gerekliliğini vurgulayan haber içeriklerini oluşturulması, köşe yazılarına yer vermesi, müdahalenin haklılıklarını ele alıp muhtıra güzellemesi yapmaları Türk Basınının temel işlevini gerçekleştirebilecek nitelikte olmadığını gösterirken bunun yanında 27 Mayıs 1960 Darbesi’nin aksini kimi yazar ve gazetelerin ise muhtıra karşıtı yayınlar yapması demokrasi olgusu için gelişmelerin yaşandığını göstermiştir (Gölcü, 2015, s. 128).

2.14. Muhtıra Sonrası Kurulan Partiler Üstü Hükümetler

Dönemin Başbakanı Süleyman Demirel’in zorla istifa ettirilmesi ile sonuçlanan muhtıra Türkiye’de partiler üstü hükümet modelinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Herhangi bir siyasi görüşü yansıtmayıp, tamamen tarafsız olması istenilen partiler üstü hükümet modeli oluşabilecek yeni bir rejimin habercisi olarak düşünülp planlanmıştır. Ancak büyük umutlarla oluşturulan Partiler Üstü Hükümetler 30 ay gibi kısa sürede sonra ermiştir. Söz konusu sürede askeri kanat tarafından istenilen reformları Atatürk İlke ve İnkılapları çerçevesinde yerine getirmek amacıyla ikisi Nihat Erim’e, bir tanesi Ferit Melen’e, bir tanesi de Naim Talu’ya ait olmak üzere dört hükümet kurulmuştur (Karataş, 2019 , s. 87-88).

İlk Partiler Üstü Hükümeti kurma faaliyeti 14 Mart 1971 tarihinde Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay’ın Çankaya Köşkü’nde düzenlediği toplantı ile başlamıştır. Bu toplantının ardından 18 Mart tarihinde ise Nihat Erim üye olduğu CHP’den istifa etmiş 19 Mart tarihinde de tarafsız olduğu vurgulanarak

Cumhurbaşkanı Sunay tarafından hükümeti kurmakla görevlendirilmiştir. Görevlendirmenin ardından yine Sunay tarafından diğer partilere mektup yazılarak kurulacak hükümete destek vermeleri konusunda baskı uygulanmıştır. Dolayısıyla demokrasi, reform vurgusu yapılarak siyasi partiler tekrardan bir müdahaleye maruz bırakılmıştır (Aydın & Taşkın, 2016, s. 220). Yapılan müdahaleye geçmiş tarihlerde olduğu gibi siyasi liderler tarafından gereken tepki gösterilmemiş hatta 26 Mart tarihinde ilan edilen hükümete muhtıra muhatabı olan AP bile 6 milletvekili vermiştir. Söz konusu hükümetin güven oylaması ise 7 Nisan tarihinde yapılarak 1. Erim Hükümeti 321 kabul oyu ile göreve başlamıştır. Güven oylamasında AP, CHP, CGP, BP kabul oyu verirken sadece DP Genel Başkanı Ferruh Bozbeyli ve Milli Nizam Partisi Genel Başkanı Necmettin Erbakan ret oyu vermiştir (Alatlı, 2002, s. 23-25).

Hükümet kurulmadan önce “Ortada Fevkalade Bir Durum Var. Milli Hükümet Reformcu Olacaktır”, “Genç Beyinlerle Çalışacağım” (Hürriyet Gazetesi, 1971) şeklinde açıklamalar yapan yeni hükümetin Başbakanı Nihat Erim, güvenoyu aldıktan sonra düzenlediği ilk toplantıda öncelikli görevlerinin planlanan toprak, mili eğitim gibi reformları gerçekleştirmek olduğunu söylemiş ve bu amaç doğrultusunda kabinesini “beyin takımı” olarak adlandırdığı kişilerden oluşturmuştur (Aydın & Taşkın, 2016, s. 220). Ancak Nihat Erim Hükümeti göreve başladıktan kısa süre sonra Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu isimli terör örgütünün gerçekleştirmiş olduğu eylemlerle hayat durma noktasına gelmiştir. Söz konusu örgüt adam kaçırıp, bankaları soyarak parasal ihtiyacını karşılamaya çalışırken hükümet ise eylemlere 11 şehirde sıkıyönetim ilan ederek karşılık vermiştir. İlan edilen sıkıyönetim sonrası şu uygulamalar hayata geçirilmiştir: 70 yıllarda büyük ses getiren tüm gençlik örgütleri kapatılırken, tüm toplantı ve seminer faaliyetleri ile bazı gazetelerin yayınları yasaklanmıştır. Yine aynı şekilde belirlenen bazı kitapların satışı durdurulurken satış konusunda karar verme yetkisi polis memurlarına verilmiştir. Ancak söz konusu yasaklarla yetinilmemiş ayrıca muhtıra sonrası yapılan müdahaleyi övgülerle anlatan Akşam Gazetesi’nden Çetin Altan ve Cumhuriyet Gazetesi’nden İlhan Selçuk tutuklanırken, sol yayın olarak nitelendirilen tüm çalışmalara yasak konulmuştur (Ahmad, 2019, s. 179-180-181).

Hükümet kurulduktan sonra yaşanan terör eylemlerinin bahane edilerek pek çok yasağın getirildiği I. Erim Hükümeti döneminde ayrıca AP'lilerin 1961 Anayasasının yeni hak ve özgürlükler verdiği için hükümetin rahat bir şekilde hareket etmesini engellediği bu durumun ise anarşinin artmasına neden olduğu şeklindeki eleştirileri ve yine Başbakan Erim'in de söz konusu anayasanın Türkiye'nin mevcut durumuna uygun olmadığını düşünmesi üzerine Anayasa da bazı önemli değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Özellikle temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanması yönünde önemli kararlar hayata geçirilmiştir. Bu kararlar doğrultusunda uzun uğraşlar sonucunda elde edilen Sendika Kurma Hakkı memurlar için kaldırılırken siyasi partilere üye olabilme hakkı da öğretim görevlilerinin elinden alınmıştır. Ayrıca gerçekleştirilen anayasa değişikliği ile Kanun Hükmünde Kararname çıkarabilme yetkisi yürütme organlarına verilmiştir (İnan, 2012, s. 314-315). Temel hak ve özgürlükler konusunda önemli kısıtlamaları getiren anayasa değişikliğinden basın da payına düşeni almıştır. Basın özgürlüğü çerçevesinde oluşturulan 22. madde basın aleyhine olacak şekilde değişikliğe uğratılmıştır. Değişiklik öncesi gazetelerin toplatılması veya kapatılması 22. madde çerçevesinde yargıçların kararına bağlıyken yapılan değişik sonucunda kamu düzeni ve genel ahlakın korunması için ele alınan gazetenin kapatılması kararı yargıçların yanında savcılara da verilmiştir (Topuz, 2015, s. 250-251). Ayrıca özerk bir kurum olarak faaliyet gösteren TRT için de bazı değişiklikler gerçekleştirilmiş ve söz konusu kurumun özerkliği kaldırılmıştır (Gölcü, 2019, s. 178). Tüm bunların yanında Erim Hükümeti döneminde ekonomi ve dış politika konularında da bazı değişiklikler hayata geçirilmiştir. Öyle ki Türkiye'nin üye olduğu Avrupa Ekonomik Topluluğu ile araya mesafe konulmuş bunun yerine ABD odaklı bir politikaya yönelmesi tercih edilmiştir. ABD ile söz konusu ilişki doğrultusunda ise tartışmalı konu olan haşhaş ekimi yasaklanmış, NATO (Kuzey Atlantik Anlaşması Örgütü) Hava Savunma Sistemleri'nin kuruluş faaliyetlerine başlanılmış ve F-4 uçaklarının alımı ile ilgili antlaşmalar imzalanmıştır (Karataş, 2019, s. 91).

Sıkıyönetim uygulamaları çerçevesinde müdahalelerin artması, anayasada demokrasi ve özgürlük aleyhine olan değişikliklerin hayata geçirilmesi, ABD ile kurulan ilişki sonucunda hükümet içindeki toplam on bir bakan istifa etmiştir.

Bakanların istifası üzerine Başbakan Nihat Erim de istifasını Cumhurbaşkanına vermek zorunda kalmıştır. Bu gelişmeler üzerine Genelkurmay Başkanı Memduh Tağmaç önce istifa eden on bir bakanı hedef alan bir bildiri yayınlamış ardından Cumhurbaşkanı Sunay ile görüşerek hükümet kurma görevinin ikinci kez Nihat Erim’e verilmesinde etkili olmuştur (Aydın & Taşkın, 2016, s. 232). 12 Aralık 1971 tarihinde Genelkurmay Başkanı’nın da müdahalesi ile II. Erim Hükümeti kurulmuştur. Hükümete AP’den 7, CHP’den 4, Milli Güven Partisi’nden 1 olmak üzere meclis içinden toplam 14 üye alınırken, 11 üye de meclis dışından alınmıştır (Alatlı, 2002, s. 54-55). II. Erim hükümetinde meclisteki partilerin etkisi çok fazla hissedilmiştir. Öyle ki hükümet partilerden fikir alınarak kurulmuş ancak bu durum özellikle AP’nin alınan kararlarda veya yapılacak olan faaliyetlerde etkili olabilmesine hatta engelleyebilmesine yol açmıştır (Subaşı, 2019, s. 41). AP tarafından hükümete karşı yürütülen politikanın yanında CHP tarafından geliştirilen muhalif tavrın da etkisi ile Nihat Erim yeniden istifasını vermek zorunda kalmıştır (Ahmad, 2019, s. 183).

Nihat Erim’in ikinci kez verdiği istifasından beş ay sonra ise 1965 yılında CHP’den büyük tartışmalara yol açan “ortanın solu” politikasını kabul etmeyerek ayrılan ve anti-komünist olarak bilinen Ferit Melen üçüncü partiler üstü hükümeti kurmakla görevlendirilmiştir. Bu görevlendirmede belki de en dikkat çekici nokta Nihat Erim görev verilmeden hemen önce partisinden istifa etmesine rağmen tarafsız bir başbakan olarak sunulurken, Melen Hükümeti’nde böyle bir iddia öne sürülmemiş veya böyle bir istekte bulunulmamıştır. En nihayetinde kendilerini “Atatürkçü Atılım Hükümeti” olarak sunan Melen Hükümeti kurulmuş ve hükümette AP’den 8, CHP’den 5, MGK’den 1, Senato Kontenjanından 9 bakan görev almıştır. Melen Hükümeti göreve başladığı andan itibaren özellikle komünizmle mücadele için daha önce gerçekleştirilmemiş faaliyetlerde bulunmuştur. Öyle ki CHP’li İsmail Arar sadece bu konu için görevlendirilmiştir. Ayrıca ekonomi alanında da yeni gelir kaynaklarını aramaktan ziyade mevcut halde bulunan vergi gelirlerinin toplanabilmesinin üzerinde durulurken, Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı hazırlanarak söz konusu dönemde meclise sunulmuştur (Subaşı, 2019, s. 42-44). Tüm bunlara ilaveten sol eylemlerin planlanma yeri olarak görülen üniversitelerin

hükümet tarafından iki ay süreyle kapatılablmesine imkan sağlayan kanun tasarısının hazırlanması, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulması ve Dernekler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi bu dönemde gerçekleştirilmiştir (Karataş, 2019 , s. 95-96).

Melen Hükümeti döneminde ayrıca yeni cumhurbaşkanını seçmek için çalışmalara da başlanılmıştır. Bu doğrultuda 1973 yılının mart ayında görev süresi dolacak olan Cevdet Sunay'ın yerine ordu Faruk Gürler'in cumhurbaşkanı olmasını istemiş ancak genelkurmay başkanlarının cumhurbaşkanı olma geleneğinin önüne geçebilmek için partilerin hep birlikte itirazı sonucu ortak karar ile yeni cumhurbaşkanı emekli Oramiral Fahri Korutürk olmuştur. 6 Nisan 1973 yılında Türkiye Cumhuriyeti'nin 6. Cumhurbaşkanı olarak Fahri Korutürk'ün görevine başlaması üzerine ise Ferit Melen istifasını vermiştir. Melen istifasını verdikten sonra Cumhurbaşkanı Korutürk tarafından seçimlere kadar ülke yönetiminden sorumlu olması için on ay görevde kalacak olan Naim Talu görevlendirmiştir (İnan, 2012, s. 315).

Cumhurbaşkanı'nın seçimlere kadar ülkeyi yönetmek için görevlendirdiği Talu Hükümeti özellikle öğrenci olaylarını yatıştırmak için gerekli görülen çalışmaları gerçekleştirmiştir. Bu doğrultuda öncelikli olarak 1973'ün haziran ayında Üniversiteler Yasası hayata geçirilmiş ardından başkanlık görevi Başbakan'a verilen ve tüm üniversiteleri kapsayan Üniversiteler Denetleme Konseyi kurulmuştur. Başbakanın dolayısıyla hükümetin müdahalesine açık hale getirilen üniversiteler böylelikle özerkliklerini kaybederek doğrudan siyaset alanına sokulmuştur (Ahmad, 2019, s. 186). Üniversitelerle ilgili olumsuz kararlarına rağmen Talu Hükümeti görevini yerine getirerek ülkeyi 1973 seçimlerine götürmüştür (Çavdar, 2019, s. 224).

2.15. 1973 Seçimleri ve Milliyetçi Cephe Hükümetleri

AP, CHP, Milli Selamet Partisi (MSP) başta olmak üzere toplam sekiz partinin katılacağı 1973 seçimlerine yönelik çalışmalar daha çok AP ve CHP'nin iktidar mücadelesi şeklinde gerçekleşmiştir. İsmet İnönü'nün, muhtıra sonrası kurulan partiler üstü hükümete bakan vermesinden dolayı görevinden istifa edip 1972 yılında partisinin genel başkanlığına seçilen Bülent Ecevit söz konusu sürecin en dikkat çekici isimlerinden olmuştur. Her ne kadar 12 Mart 1971 Muhtırasına tepki vermiş

olsa da 1960 Darbesinin yanında yer aldığını yazıları ile belli eden Ecevit “Karaoğlan” sıfatı ile söz konusu seçim sürecinde demokrasinin ve özgürlüğün savunucusu olarak kabul edilmiştir. Özellikle seçime yönelik hazırlamış olduğu “Ak Günlere” isimli seçim bildirisi de söz konusu durumu pekiştirmiştir (Çavdar, 2019, s. 226). En nihayetinde katılım oranının %66,8 olduğu seçimlerde CHP’de, Ecevit’in de etkisiyle önemli ilkler yaşanmıştır. Parti ilk kez en yüksek oy oranını alarak birinci olurken ve AP ile aralarında var olan yarıştan zaferle ayrılmıştır. CHP’nin yanında kısa süre önce Alparslan Türkeş önderliğinde kurulan Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) ve gelecekte önemli başarılar elde edecek olan Necmettin Erbakan önderliğindeki MSP de elde ettikleri başarılar neticesinde mecliste yerlerini almıştır. Ancak kazanılan başarılarla ve yaşanan ilklere rağmen seçimden hiçbir parti tek başına iktidar olabilmek için yeterli oy oranını elde edememiştir. Bunun sonucunda ise Türkiye için yeniden koalisyon hükümetleri dönemi başlamıştır (Aydın & Taşkın, 2016, s. 251-525).

Hiçbir partinin iktidar olabilmek için gerekli sayısı elde edememesi üzerine Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk 27 Ekim tarihinde yeni hükümeti kurması için Bülent Ecevit’i görevlendirmiştir. Özellikle iş çevresi AP ve CHP’nin birbirini dengeleyecek nitelikte olacağını düşündükleri için hükümetin iki parti arasında kurulmasını istemiş ancak Demirel hem kötü giden ekonomi nedeniyle hem de elde ettikleri oylardan dolayı CHP ile bir hükümet kurma teklifini kabul etmemiştir. AP kanadının teklifi kabul etmemesi üzerine DP önderi Ferruh Bozbeyli ile de çeşitli sebeplerden dolayı anlaşamayan Ecevit son olarak MSP lideri Necmettin Erbakan ile görüşmelere başlamıştır. Özellikle MSP kanadının siyaset meydanında meşruluk kazanma amacıyla olması nedeniyle iki parti arasında koalisyon hükümeti (CHP-MSP) kurulmuştur (Ahmad, 2019, s. 191-193). Bir nevi siyasi çıkar üzerine kurulup 235 gün görev başında kalan CHP-MSP Koalisyon Hükümeti döneminde gerçekleştirilen en önemli çalışmalar şu şekildedir: Erim Hükümeti döneminde ABD ile ilişkileri geliştirmek için haşhaş ekimine getirilen yasağın kaldırılması, eski DP’lilere karşı verilen cezalar başta olmak üzere belirli suçlardan dolayı hapis cezası verilen kişilerin serbest bırakılmasına yönelik Genel Af Yasası’nın kabul edilmesi ve gerçekleştirilen Kıbrıs Barış Harekatı’dır (Çavdar, 2019, s. 236-237-242). Kıbrıs Barış Harekatı’nın

özellikle Ecevit üzerinde sağladığı halk desteği hükümetin sonunu da getirmiştir. Çünkü Bülent Ecevit hareket sırasında kazandığı söz konusu desteğe güvenerek seçimlerde zafer kazanacağını düşünerek istifasını vermiştir (Ataay, 2007, s. 66). Ancak aynı zamanda söz konusu desteğin farkında olan diğer partiler seçimlerin erken bir tarihte yapılmasını engellemek için çeşitli faaliyetlerde bulunmuşlardır. Bu doğrultuda öncelikli olarak Profesör Sadi Irmak başkanlığında geçici bir hükümet kurulmuş, ardından sağ kanatta yer alan partiler (AP, MSP, MHP, CGP) bir araya gelerek I. Milliyetçi Cephe (MC) isimli hükümeti kurmuşlardır (Zürcher, 2019, s. 299). Süleyman Demirel'in Başbakanlık görevini üstlendiği MC Hükümetinde başbakan yardımcılığı görevi ise MSP lideri Necmettin Erbakan ve MHP lideri Alparslan Türkeş'e verilmiştir. Hükümet kurulduğu ilk andan itibaren Cumhurbaşkanı ile yaşanan anlaşmazlıklarla, MHP-MSP kanadının elde ettikleri gücü kendi lehlerine kullanmak istemeleriyle, 1970 yıllarına damgasını vuran hemen hemen her hükümet döneminde sorun teşkil eden sokak eylemleriyle ve CHP kanadından gelen müdahalelerle uğraşmak zorunda kalmıştır. Ayrıca yine aynı dönemde Süleyman Demirel'in yeğeni Yahya Demirel'in hayali ihracat yolsuzluğunun ortaya çıkması da hükümeti zor duruma düşüren önemli sorunlardan birisini oluşturmuştur (Aydın & Taşkın, 2016, s. 269-270). Tüm bu sorunların yanında Petrol Krizi'nin de etkisiyle özellikle ekonomi alanında yaşanan kötü gidişat toplumsal olayların artmasına sebep olmuştur. Yaşanılan toplumsal olaylar, gerçekleştirilemeyen siyasi istikrar, gün geçtikçe artan ekonomik sorunlar hükümete karşı oluşan muhalefetin artmasına ve hükümetin mevcut desteklerini yitirmesine neden olmuştur. Dolayısıyla artık başka bir seçeneği kalmayan hükümet 1977 yılında erken seçim kararı almıştır (Ataay, 2007, s. 66-67-68).

MC Hükümeti'nin yaptığı yanlış uygulamalar sonucu gidilen seçim sürecinde CHP'nin kazanacağına dair geniş bir kanaat vardı. Çeşitli sorunlarla mücadele etmek zorunda kalan toplum, ekonomi alanında düzelmelerin yaşanabilmesi için tek partili bir hükümet isteyen sermaye kanadı, yine söz konusu süreçte ülkücü hareketin güçlenmesinden rahatsız olan sol görüşlerin hemen hemen hepsi de CHP'yi desteklemişlerdir. Tüm bu destekler sonucunda CHP seçimlerden % 41,39 oy oranını elde ederek birinci parti konumunu tekrardan kazanmıştır. En yüksek oy oranını elde

etmesine rağmen CHP geçmiş seçimde olduğu gibi tek başına iktidar olabilmek için yeterli oy oranını elde edememiştir. Bunun üzerine Cumhurbaşkanı Korutürk tarafından yeni hükümeti kurma görevi tekrardan Ecevit'e verilmiş fakat kurulan hükümet güvenoyu alamamıştır. Yaşanılan bu gelişmelerden sonra hükümet kurma görevi seçimlerden %36,89 oy oranıyla ikinci parti konumunda bulundan AP Lideri Süleyman Demirel'e verilmiştir. Demirel verilen görevin ardından MSP ve MHP ile anlaşmaya vararak II. MC Hükümetini kurmuştur (Aydın & Taşkın, 2016, s. 282-283-284). 229 güvenoyu alarak 1 Ağustos 1977 tarihinde göreve başlayan II. MC Hükümetine AP 17, MSP 7 ve MHP de 5 bakan vermiştir. İkinci kez kurulan hükümetin beş aylık görev sürecinde MHP'de güçlü kadrolaşmalar gerçekleştirilmiştir. Öyle ki Sağlık Bakanlığı, Gümrük Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı görevlerine MHP'li kişiler getirilmiştir. MHP'de yaşanan gelişmelere rağmen toplumsal olaylarda ve özellikle ekonomi alanında bir gelişme sağlanamamış aksine toplumsal olayların şiddeti da artmıştır. Gerçekleşen toplumsal olaylarda beş ay gibi kısa bir sürede 165 kişi yaşamını yitirirken ekonomi alanında ise “Dövizle Çevrilebilen Mevduat” uygulamasına bağlı olarak ülkede döviz varlığı tüketilmiş buna karşılık sermaye piyasası ise güçlenmiştir (Çavdar, 2019, s. 247-248). Söz konusu olayların yanında 1977 yılında gerçekleştirilen yerel seçimlerin CHP'nin pek çok şehrin belediyesini kazanmasıyla sonuçlanınca 11 AP'li milletvekili hükümetten istifa etmiştir. Yaşanılan gelişmelerden sonra CHP Lideri Bülent Ecevit istifa eden milletvekilleri ile Güneş Motel'de görüşerek hükümete karşı gensoru önergesi vermiş ve 31 Aralık'ta yapılan gensoru görüşmesi sonucunda 228 oyla ilk kez bir hükümet düşürülmüştür. Ardından 1 Ocak 1978 tarihinde ise yeni hükümeti kurma görevi yeniden Ecevit'e verilmiş ve CHP-CGP- DP-Bağımsızlardan oluşan yeni hükümet 17 Ocak'ta güvenoyu alarak göreve başlamıştır (Ataay, 2007, s. 119-120-122).

Ecevit başkanlığında kurulan hükümet göreve geldiğinde yaşanan ekonomik sıkıntılar hala çözülebilmemiş değildi. Özellikle dış borç hükümeti en çok zorlayan konu olmuştur. Ecevit, söz konusu borçlara çözüm bulmak için ilgili bakanlarla dış ülkeleri ziyarete çıkmış ancak Türkiye'nin ekonomik durumundan dolayı hiçbir ülke borç vermeye yanaşmadığı için gezilerden de herhangi bir sonuç alınamamıştır. Tüm bunların yanında hükümet içinde AP'den istifa eden bakanlarda CHP için sorun teşkil

etmiştir (Aydın & Taşkın, 2016, s. 293-294). Ekonomik sıkıntılar ve 1979 yılında gerçekleştirilen Kısmi Senato ve bazı milletvekilliği için gerçekleştirilen ara seçimlerinde AP'nin oyların büyük çoğunluğunu elde etmesi sebebi ile CHP Lideri Bülent Ecevit istifasını vermiş, ardından sağ partilerin desteğini alan Süleyman Demirel, azınlık hükümetini kurmuştur (Çavdar, 2019, s. 258).

2.16. 12 Eylül Darbesine Giden Süreçte Yaşanan Ekonomik Gelişmeler

Türkiye'de 27 Mayıs 1960 Darbesinin gerçekleştirilmesi ve sonrasında siyasi istikrarın sağlamamasının etkisiyle ekonomi alanında dalgalanmalar yaşanmaya başlanmıştır. Söz konusu dalgalanmalar on bir yıl sonra yeniden bir askeri müdahalenin gerçekleştirilmesi, artan askeri harcamalar, çözülemeyen üretim sorunları ve tüm dünyada etkisini gösteren ekonomik bunalımın da etkisiyle 1970'li yıllarda önemli bir sorun haline gelmiştir (Aydın & Taşkın, 2016, s. 293). Öyle ki 1979 yılında enflasyon %100'lere yaklaşırken, söz konusu duruma gereken önlemin zamanında alınmamasından dolayı karaborsacılık faaliyetleri başlamış, insanların temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek için bile uzun kuyruklara girmesi gerekirken Türkiye, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yeniden karne sistemine geçmek zorunda kalmıştır (İnan, 2012, s. 319).

1979 yılının sonlarında ekonominin çıkmaza girmesi aynı yıl içerisinde tekrar iktidara gelen Başbakan Süleyman Demirel'in bu duruma öncelik vermesine neden olmuştur. Nitekim Demirel'in müsteşarlığını yapan Turgut Özal'a görev verilmiş ve "24 Ocak Kararları" ismi verilen ekonomik program hazırlanarak uygulamaya sokulmuştur (İnan, 2012, s. 320). Söz konusu bu kararlar Uluslararası Para Fonu (IMF) ile gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda alınmıştır. Bu doğrultuda hayata geçirilen ilk tedbir büyük bir değer düşürümü olurken ikinci tedbir ise devlet personeli giderlerini en alt seviyede tutmak olmuştur. İkinci tedbir ile kamu personeli alımlarının durdurulmasını ve bu yolla giderlerin azaltılarak (Aydın & Taşkın, 2016, s. 310) içerde harcamaların belirli seviyede kalmasını sağlamak böylece üretimi dışarıya doğru yönlendirmek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ise kur hareketlerinin, dış satım (ihracat) faaliyetlerini teşvik edecek şekilde hareket etmesi hedeflenmiştir. Yine tedbirler kapsamında söz konusu süreçte sürekli olarak değer düşürümleri hayata geçirilerek ihracat ile uğraşan kişilerin uluslararası alanda fiyat

konusunda avantajlı konuma gelebilmeleri için Türk lirasının değerinin düşürülmesi yoluna gidilmiştir. İhracat ile uğraşanlar ayrıca ödedikleri vergilerin iade edilmesi, “teşvikli ihracat kredileri, serbest ithal hakkı” gibi ayrıcalıklarla da desteklenmiştir. (Toprak, 2002, s. 502-503).

Tüm bu gelişmelerin yanında 24 Ocak kararları ile Türk Basınında da pek çok konuda değişiklikler meydana gelmiştir. Kararlar sonucunda hükümet tarafından basın organlarına sağlanan desteğin kaldırılması ile basın ekonomik sıkıntılar yaşamaya mahkum edilmiştir. Özellikle yazılı basın söz konusu sıkıntılardan yoğun olarak etkilenmiştir. Bunun en önemli sebebi ise 24 Ocak Kararlarına bağlı olarak kağıt fiyatlarına yapılan zamlardır. Yapılan zamlardan dolayı ekonomik sıkıntı içine düşen basın için öncelikli hedef ekonomik kazanç elde etme haline gelirken basın reklam gelirlerine umut bağlamaya başlamıştır. Aynı zamanda basın bu sıkıntılardan kurtulabilmek için büyük sermaye sahiplerinin desteğini almak zorunda kalmıştır (Baran, 2018, s. 78-79).

2.17. Artan Cinayet ve Şiddet Olayları

1970’li yıllar Türkiye için ekonomi alanında zorlu geçerken ayrıca bu süreçte çeşitli örgütler ve kişilerce birçok insanın öldürülmesiyle sonuçlanan terör eylemleri de ülkenin gündemini yoğun bir şekilde meşgul etmiştir. 12 Eylül 1980 Darbesine kadar çeşitli zaman aralıklarıyla gerçekleştirilen terör eylemleri özellikle 1978 yılı itibari ile ağırlık kazanmıştır. 1978 yılının mart ayında İstanbul Üniversitesi’nin 7 öğrencisi bombalı saldırıda, Ankara Cumhuriyet Savcısı Doğan Öz ise kendisine yönelik gerçekleştirilen silahlı saldırı sonucunda öldürülmüştür. Nisan ayında ise Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu ile Posta ve Telgraf Teşkilatı (PTT) Genel Müdürlüğü memuru belediye başkanına posta yolu ile gönderilmiş olan bombanın patlaması sonucu öldürülmüştür. Söz konusu saldırı öne sürülerek Malatya’da maskeli kişilerin önderlik ettiği bir grup tarafından “Kahrolsun Komünizm”, “Katil Ecevit” sloganları eşliğinde alevi ve solcu kişilere ait ev ve iş yerleri tahrip edilmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda söz konusu eylemlerin arkasında “Türk Yıldırım Komandoları” ve “Esir Türkleri Kurtarma Ordusu” adlı örgütlere ait deliller elde edilmiş ancak olayların tamamen aydınlatılması söz konusu olmamıştır. Aynı yılın ekim ayında da iki farklı saldırının düzenlenmesi sonucu

birçok kişi yaşamını yitirmiştir. Bu saldırılardan ilki 8 Ekim tarihinde Ankara Bahçelievler’de bulunan TİP üyelerinin yaşadığı eve düzenlenmiş ve bu saldırı sonucunda 7 kişi öldürülmüştür. İkinci saldırıda ise İstanbul Teknik Üniversitesi’nde dekanlık görevini icra eden Prof. Dr. Bedri Karafakioğlu hedef alınmıştır. Karafakioğlu, sokak ortasında uğradığı saldırı sonucunda hayatını kaybetmiştir. Ayrıca 1978 yılında Hacettepe Üniversitesi’nden Doç. Dr. Bedrettin Cömert, 1977 yılında TİP ’den aday olan ve Karadeniz Teknik Üniversitesi’nde görev yapmakta olan Doç. Dr. Necdet Bulut’ta kendilerine yönelik gerçekleştirilen saldırılar sonucunda öldürülmüştür (Aydın & Taşkın, 2016, s. 295-298).

Kişileri hedef alan saldırıların yanında 1978 ve 1980 yıllarında yine pek çok kişinin hayatını kaybetmesine yol açan iki büyük olay da meydana gelmiştir. Bunlardan ilki 1978 yılının aralık ayında gerçekleştirilen Kahramanmaraş Olaylarıdır. Olaylar Cüneyt Arkın’ın başrolünü üstlendiği “Güneş Ne Zaman Doğacak” isimli milliyetçi filmin şehirde bulunan Çiçek Sineması’nda gösterimi sırasında düzenlenen bombalı saldırı ile başlamıştır. Olayın ilk şoku atlatıldıktan sonra ülkücü kişiler tarafından “Kanımız aksa da zafer İslam’ın “, “Milliyetçi Türkiye!” sloganları eşliğinde CHP’nin merkez binası ve PTT binası taşlanarak hasara uğratılmıştır. Ancak olaylar bunlarla sınırlı kalmamıştır. Öyle ki sinemaya düzenlenen saldırıdan bir gün sonra da Yörükselim Mahallesinde bulunan ve daha çok Alevi vatandaşların zaman geçirdiği Akın Kırathanesi’ne bombalı saldırı düzenlenirken (Kalsın, 2015, s. 165) yine aynı mahallede Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği’ne üye olan Hacı Çolak ve Mustafa Yüzbaşıoğlu isimli iki öğretmen de kendilerine düzenlenen saldırı sonucu öldürülmüştür. Öğretmenlerin cenaze namazının kılındığı Ulucami’de ise olayların doruk noktası yaşanmıştır. “Burada komünistlerin namazı kılınmaz” diyerek cenaze namazının kılınmasını önlemek isteyen sağ görüşlü kişilerin müdahalesi ile başlayan olaylar yüzden fazla kişinin yaşamını yitirmesiyle sonuçlanmıştır. Bunun üzerine Kahramanmaraş’ta önce sokağa çıkma yasağı getirilmiş ardından 13 ili kapsayan sıkıyönetim ilan edilmiştir (Akşam Gazetesi, 1978). Pek çok kişinin öldürülmesi ile sonuçlanan bir diğer olay ise 1980 yılının mayıs ayında başlayıp temmuz ayına kadar devam eden Çorum Olaylarıdır. Olaylar MHP’nin Genel Başkan Yardımcılığını yürütmekte olan Gün

Sazak'ın Ankara'da düzenlenen saldırı sonucu öldürülmesi ile mayıs ayında başlamıştır. Sazak'ın öldürülmesini bahane eden ülkücüler “kana kan intikam” sloganları atarak Çorum'da bulunan sol görüşlü ve alevi kişilere ait iş ve ev yerlerini tahrip etmeye başlamıştır. Vali'nin ve güvenlik güçlerinin etkisiz kaldığı saldırılarda 1 kişi yaşamını yitirirken 12 kişi de ağır yaralanmıştır (Aydın & Taşkın, 2016, s. 315). Ancak söz konusu olaylar mayıs ayıyla sınırlı kalmamıştır. Olaylar haziran ayı boyunca devam ederken temmuz ayında doruk noktasına ulaşmıştır. Temmuz ayının ilk dört gününde 57 kişi çıkan olaylar nedeniyle yaşamını yitirmiştir (Kalsın, 2015, s. 202). Tüm bu olumsuz olaylar yaşanırken ayrıca gerekli müdahaleyi yerine getiremeyen Çorum Valisi Rafet Üçelli ile İl Emniyet Müdürü Naim Bozkurt görevden alınmıştır (Tercüman Gazetesi, 1980). Çorum olaylarının doruk noktasına ulaştığı Temmuz Ayında ayrıca 12 Mart Muhtırasının ardından kurulan hükümetlerde görev yapmış olan eski başbakan Prof. Dr. Nihat Erim de uğradığı silahlı saldırı sonrasında hayatını kaybetmiştir. 12 Mart Döneminde almış olduğu görev nedeniyle sürekli olarak tehdit edilen Erim, Orhantepe'de bulunan Deniz Kulübünde dört terörist tarafından saldırıya uğramıştır. Olay sonrası yapılan incelemelerde saldırganların bıraktığı şu not ele geçirilmiştir: “Faşist Gün Sazak'tan sonra faşist Nihat Erim'i de işkenceleri, hükümeti ve devrimcilerin katlini protesto için cezalandırdık. Devrimci-Sol” (Milliyet Gazetesi, 1980).

Tarihler 1979 yılını gösterdiğinde ise Türk Basını da Milliyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni ve Başyazarı Abdi İpekçi'nin silahlı saldırı sonucunda öldürülmesi sonucunda önemli bir kayıp vermiştir. İpekçi, 1 Şubat günü evine giderken trafik sıkışıklığını fırsat bilen saldırganın yakın mesafeden ateş etmesi ile yaralanırken hastane yolunda yaşamını yitirmiştir. Ülke çapında geniş yankı uyandıran saldırı sonrası Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk: “Ulusça her türlü çekişmeyi bir kenara bırakıp, ortak bir tavır almak gerekir” şeklinde açıklama yaparken Başbakan Bülent Ecevit tarafından yapılan açıklama ise şu şekildedir: “İpekçi'yi öldürenler, Türk Basını, demokrasiyi yaşatmak isteyenleri sindirmek isteyebilirler. Bu girişimleri karşısında hepimizin azmi bilenecektir”. Bu açıklamaların yanında işlenen cinayetin sorumlularının bulunabilmesi için Milliyet Gazetesi tarafından 1 Milyon TL, Türkiye

Gazete Sahipleri Sendikası tarafından ise 5 Milyon TL para ödülü verilmesine karar verilmiştir (Milliyet Gazetesi, 1979).

2.18. Kudüs’ü Kurtarma Günü

İsrail’in, 23 Temmuz 1980 günü Kudüs’ü edebi başkent ilan etmesi üzerine 6 Eylül’de Konya’da MSP tarafından miting düzenleme kararı almıştır. Ancak aynı süreçte bazı siyasetçiler darbe adımlarının atıldığının farkındaydı. Bu nedenle dönemin Başbakanı Süleyman Demirel’in söz konusu mitingin yapılmasını istememiştir. Buna rağmen Konya ve diğer pek çok ilden kişinin katılımı ile söz konusu miting gerçekleştirilmiştir (Ilıcak, 2012, s. 25-26). Mitingin katılımcıları sarıklı ve cüppe giymiş kişilerden oluşurken, söz konusu katılımcılar İstiklal Marşı okunduğu sırada yuh çekerek ayağa kalkmayıp, marşın okunmasını protesto etmiştir. Ayrıca mitingde “Şeriat İsteriz”, “Düzene İsyan” şeklinde sloganlar da atılmıştır. İstiklal Marşı’na yapılan saygısızlık ve atılan sloganlar sonucunda ise Konya Cumhuriyet Savcılığı tarafından soruşturma açılmıştır (Tercüman Gazetesi, 1980).

Mitingde yapılan faaliyetler sadece savcılık tarafından soruşturmanın açılmasına neden olmamıştır. Ayrıca bu olaylar altı gün sonra yapılacak olan askeri müdahalenin sebepleri arasında da sayılmıştır. Öyle ki 28 Ekim 1980 günü General Haydar Saltık diğer ülkelerin basın mensupları ile yapmış olduğu görüşmede terör olaylarının ve mitingin TSK’yı müdahale etmek zorunda bıraktığını ifade etmiştir (Hürriyet Gazetesi, 1980).

2.19. 12 EYLÜL 1980 DARBESİ

1979 yılında Süleyman Demirel önderliğinde MHP ve MSP’nin de desteği ile yeni bir azınlık hükümeti kurulmuştur. Ancak azınlık hükümetinin kurulması mevcut sıkıntıların ortadan kalkmasını sağlayamamış bunun yanı sıra hemen hemen her gün çok sayıda kişinin yaşamını yitirmesine neden olan terör eylemlerinin de önüne geçememiştir. Tüm bu olumsuz durumlar Orgeneral Genel Kurmay Başkanı Kenan Evren liderliğinde ordunun 27 Aralık 1979 tarihinde Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk’e uyarı mektubu göndermesine sebep olmuştur. Söz konusu mektupta şu ifadeler yer verilmiştir: “Ülkenin içinde bulunduğu durumdan bir an önce kurtulması hükümetler kadar diğer siyasi partilerimizin de görevleri arasındadır. Türk Silahlı

Kuvvetleri İç Hizmet Yasası ile kendisine verilen görev ve sorumluluğunu idrak içinde ülkemizin bugünkü hayati sorunları karşısında siyasi partilerimizin bir an önce milli menfaatlerimizi ön plana alarak Anayasamızın ilkeleri doğrultusunda ve Atatürkçü bir görüşle bir araya gelerek anarşi, terör ve bölücülük gibi devleti çökertmeye yönelik her türlü hareketlere karşı bütün önlemleri müştereken almalarını ve diğer Anayasal kuruluşların da bu yönde yardımcı olmalarını ısrarla istemektedir” (Akşam Gazetesi, 1980). Ancak gerek iktidar partisi gerekse muhalefet partileri mektubun muhatabı olmadıkları yönündeki açıklamalarından başka herhangi bir önlem almamışlardır. Öyle ki mektup ile ilgili Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk ile yapmış olduğu görüşme sonrasında Başbakan şu açıklamayı yapmıştır: “Mektubun hükümetle uzaktan, yakından en ufak bir irtibatı yoktur. 30 günlük bir hükümete şunu yapmadın, bunu yapmadın demek mümkün değildir ki.” (Milliyet Gazetesi, 1980). Siyasi partilerin mektuba karşı takındıkları umursamaz tavır ve Korutürk’ün Cumhurbaşkanlığı süresinin dolmasının ardından uzun süre boş kalan Cumhurbaşkanlığı makamı mevcut olan sıkıntılara ayrı bir boyut kazandırmıştır. En nihayetinde tüm bu sorunlar ve sorunları çözmeye yönelik önlemlerin alınmaması ordunun müdahale edebilmesi için uygun ortamın oluşmasını sağlamıştır (Topuz, 2015, s. 516-517). 12 Eylül 1980 günü saatler 03.00 gösterdiğinde ise emir komutaya bağlı olarak darbe gerçekleştirilmiş ve hemen ardından Genelkurmay Başkanı Kenan Evren önderliğinde Sedat Celasun (Jandarma Genel Komutanı), Tahsin Şahinkaya (Hava Kuvvetleri Komutanı), Nurettin Ersin (Kara Kuvvetleri Komutanı), Nejat Tümer (Deniz Kuvvetleri Komutanı) isimlerinde katılımıyla beş kişiden oluşan Milli Güvenlik Konseyi (MGK) kurulmuştur. Konseyin kurulmasının ardından yine Evren tarafından askeri müdahale basın ve yayın organları aracılığıyla kamuoyuna duyurulmuştur (Toprak, 2002, s. 517) Ayrıca yine aynı gün içerisinde MGK’nın 16.30’da yayınlanan bir numaralı bildirisin de (Ural & Ercilsin, 2018, s. 572) ülke yönetimine ordu tarafından el konulduğu, TBMM’nin feshedildiği, siyasi faaliyetlerin yasaklanarak siyasi partilerin tümünün kapatıldığı, partilerin genel başkanlarının can güvenliklerini sağlamak amacıyla belirlenen yerlerde ikametgah zorunluluğunun ve tüm yurt genelinde sıkıyönetimin ilan edilerek tekrardan izin verilene kadar sokağa çıkma yasağının getirildiği duyurulmuştur (Toprak, 2002, s. 517).

Yönetime el koyulup Evren önderliğinde MGK kurulduktan sonra darbe öncesi emekliliğe ayrılan Deniz Kuvvetleri Komutanı Bülend Ulusu'ya 20 Eylül'de başbakanlık görevi verilirken tüm yurt genelinde belediye başkanlarının görevlerine son verilerek boşalan koltuklar eski ordu mensupları ya da MGK'ya yakın isimlerle doldurulmuştur. Yine söz konusu süreç içerisinde geçici anayasa olarak faaliyet gösterecek olan “Anayasa Düzeni Hakkındaki Kanun” da kabul edilmiştir. MGK tarafından hazırlanan yasaların anayasaya aykırı olduğunun iddia edilebilmesini engelleyen yasaya göre darbe öncesinde TBMM'ye ait tüm haklar ve görevler MGK'ya, Cumhurbaşkanına ait tüm haklar ve görevler de Evren'e devredilmiştir. Böylece askeri hükümet ve MGK üyeleri bir nevi dokunulmazlık elde etmiştir. 27 Ekim tarihinde çıkarılan bir başka yasa ile de (Toprak, 2002, s. 518-519) darbe öncesi hazırlan tutuklama listelerine göre çok sayıda tutuklanma faaliyeti gerçekleştirilmiştir. İlk etapta 11.500 kişi hapis cezası alırken bu sayı yıl sonunda 30 bine, bir yıl sonra ise 112.600'e kadar yükselmiştir. Tutuklamalar bir taraftan ülkede yaşanan terör faaliyetlerin %90 oranında bitmesini sağlarken diğer taraftan bu tutuklanmalar çok büyük bireysel ve toplumsal kayıplara neden olmuştur (Zürcher, 2019, s. 320-321).

2.20. Basının Darbeye Yönelik Tutumu

Türk Basını, 1980 Askeri Darbesi'nin ilk günlerinden itibaren sınırlamalarla karşı karşıya gelmesine rağmen askeri yönetimin yanında yer alarak, darbe yanlısı bir tutum sergilemekte herhangi bir sakınca görmemiştir. Basın organları her fırsatta darbenin gerekliliğini vurgulayarak, suçlu olarak gördükleri siyasi partileri eleştiri yağmuruna tutmuşlardır (Neziroğlu, 2003, s. 183). 12 Eylül 1980 Askeri Darbesine yönelik bazı gazetelerin tutumları şu şekildedir:

Tercüman Gazetesi, Genel Kurmay Başkanı Kenan Evren'in TRT'de yapmış olduğu açıklamalara geniş yer verdiği “Yeni Anayasa Hazırlanacak” başlıklı haberiyle müdahaleyi duyururken ayrıca gazete diğer ülkeler ve yabancı basın tarafından müdahalenin olumlu bir şekilde ele alındığını vurgulayan “Ordu Mecbur Kaldı”, “Ordunun İktidarda Kalma Hırsı Yok”, “NATO Ülkeleri Durumdan Memnun” başlıklı haberleri de oluşturmuştur (Tercüman Gazetesi, 1980). Söz konusu gazete yazarlarından Nazlı Ilıcak ise “27 Mayıs-12 Eylül” başlıklı köşe

yazısında 27 Mayıs 1960 Darbesi ile 12 Eylül 1980 Darbesini karşılaştırmış ve 12 Eylül'ün iyi niyetli olduğunu vurgulayarak yazısında şu ifadelerle yer vermiştir: “Demokrasi içindeki son şansımız sıkıyönetimdi, bu imkanı iyi kullanamadık. Demokrasi dışındaki son kozumuzu oynuyoruz; eğer muvaffak olamazsak, demokrasiden de daha kıymetli bir varlığı, anavatanı kaybederiz” (Ilıcak, 1980). Atatürk İlkeleri'nin özellikle cumhuriyetçilik ilkesinin yok sayılıp gerçekleştirilmiş olan askeri müdahaleyi “Atatürk Yolunda Devam” başlıklı haberi ile duyuran Hürriyet Gazetesi ilk andan itibaren siyasi liderlerin durumları hakkındaki bilgilere geniş yer vermiştir. Ayrıca gazetede yer alan “Bugün Yeni Bir Gündür” isimli köşe yazısında terör olaylarının son bulduğu, demokrasi için mevcut bulunan tüm engellerin kaldırıldığı vurgulanmış ve şu ifadelerle yer verilmiştir: “Atatürk Türkiye'sinin temeline bir çivi daha çakıldı. Demokrasiye inancını açıklayan yeni yönetim işçi-işveren ilişkilerinden, köylümüzün efendiliğine, hatta bankalardaki paralarımıza kadar güvence getirdi” (Hürriyet Gazetesi, 1980). Gerçekleştirilen müdahale için “Evren: “Yeni Yönetime Herkes Yardımcı Olmalı”” başlıklı haberi oluşturan Milliyet Gazetesi de olaylardan sonra her şeyin normal olarak işlediğini belirtecek nitelikte haber içeriklerini oluşturmuştur. Söz konusu haberler için ise gazete “Hayat Normale Döndü”, 50 Binden Fazla İşçi Dün İş Başı Yaptı” başlıklarını kullanmıştır. Yine gazetede “MGK'nın Yüklü Gündemi!” başlıklı köşe yazısında MGK üyelerinin yapmış olduğu müdahalenin büyük bir fedakarlık olduğu vurgulanarak “Olağanüstü bir çabayı ve sınırsız fedakarlığı göze alarak 12 Eylül Harekatı'na karar veren konsey üyelerinin önündeki gündem, insanı yıldırabilecek kadar yüklüdür. Dünyadaki pek az kurulun, böylesine ağır ve hepsi de aynı derecede önemli işi, bir arada ve en çabuk biçimde bitirmek zorunda olduğu görülmüştür” ifadelerine yer verilmiştir (Milliyet Gazetesi, 1980) .

Yukarıda bazı örneklerine yer verildiği şekilde hep birlikte darbe güzellemesi yapmış olmasına rağmen 12 Eylül Darbe süreci basın için zor ve karanlık dönemlerden birisi olmuştur. Gazetelerde yaşanan baskı ve sansür uygulamaları, darbe sürecinin ilk gününden itibaren Demokrat, Aydın, Politika ve Hergün Gazetelerinin kapatılması ile kendini hissettiremeye başlamıştır. Gazetelerin kapatılmalarının yanında Sıkı Yönetim Komutanlığı tarafından basın organları

denetime tabi tutulurken söz konusu denetimler kimi zaman görevli komutanlarca kimi zaman da bizzat Kenan Evren tarafından gerçekleştirilmiştir. Uygulanan yaptırımlar ise söz konusu dönemde basın literatürüne “Sakıncalı Haber” deyiminin girmesine neden olmuştur (Dündar, 2016, s. 135-137)

2.21. Darbe Sonrası Basın ile İlgili Yapılan Yasal Düzenlemeler

1980 Darbesinin ardından basın yapmış olduğu olumlu yayınların karşılığını geçmiş dönemlerde olduğu gibi pek çok yasak, kapatma gibi sansür uygulamalarıyla almıştır. Ancak tüm bu uygulamaları yetersiz gören askeri yönetim basına yönelik bazı yasal düzenlemeleri de hayata geçirmiştir. Söz konusu yasal düzenlemeler ise şu şekildedir:

2.21.1. Sıkıyönetim Kanunu

MGK tarafından 19 Eylül 1980 günü Sıkı Yönetim Kanununa ait 3. maddenin değiştirilmesi suretiyle Sıkıyönetim Komutanlığı’na sansür uygulama yetkisi verilmiştir. Kanun değişikliğinde açık bir şekilde sansürün uygulanacağı belirtilerek şu şekilde oluşturulmuştur: “TRT kurumunun yayınları dahil olmak üzere telefon, telsiz, radyo ve TV gibi her çeşit araçlarla yapılan yayın ve haberleşmeye sansür koymak”. Ancak Türk Basınının bu şekilde sınırlama altına alınması ile yetinmeyen konsey tarafından 1982 yılının aralık ayında Sıkıyönetim Kanunu’nda yeniden birtakım değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Değişiklik ile basılı yayınların belirlenen sayıdan fazlasının bulundurulması yasaklanarak, yayınların basımı, dağıtımı gibi pek çok faaliyet kontrole tabi tutulmuştur. Ayrıca kanunda halkta heyecan oluşturacak şekilde yayın yapılması 16. maddede ele alınarak, bu tür yayınların 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılacağı vurgulanmıştır (Topuz, 2015, s. 259-260)

2.21.2. 1982 Anayasası

Darbe sonrası sivil hayata geçişte 1960 döneminde uygulanan yöntemlere yakın yöntemlerin uygulanmasına rağmen Kenan Evren ve MGK üyelerinin 1961 Anayasası’na karşı olumsuz bir tutuma sahip olmasından dolayı yeni bir anayasa için çalışma faaliyetlerine başlanılmıştır. Bu amaç doğrultusunda ilk olarak Başkanlığını Profesör Orhan Aldıkaçtı’nın yapmış olduğu tamamının MGK tarafından seçildiği 160 üyeli Danışma Meclisi kurulmuş (Zürcher, 2019, s. 322) ve hemen ardından

anayasanın halk oylaması ile kabul edilmesi için de 7 Kasım 1982 tarihinde referandum kararı alınmıştır (Dündar, 2016, s. 140). Söz konusu kararın ardından mevcut anayasa maddelerinde bazı değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Bu değişikliklerden bazıları şu şekildedir (Hürriyet Gazetesi, 1982):

- TRT Genel Müdürü'nün, Diyanet İşleri Başkanlarının ve Merkez Bankası Başkanı'nın atamaları bundan sonra Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile gerçekleştirilecektir.
- Mevcut bulunan işçilerin aidatını kendisinin ödemesine ilişkin ilke kaldırılırken, Check Off sistemine geri dönmüştür.
- Özellikle işçi sendikalarının siyaset alanından uzaklaşmasını engellemek ve gerektiğinde yöneticilerle diyaloga geçebilmelerini sağlamak için düzenlemeler yapılmıştır.

Yapılan değişiklikler sonrasında ise Orgeneral Kenan Evren tarafından 25 Ekim ve 5 Kasım tarihlerini kapsayan “Anayasayı Tanıtma Gezileri” gerçekleştirilmiştir (Hürriyet Gazetesi, 1982). Evren, gerçekleştirdiği geziler esnasında gerçekleştirildikleri müdahalenin gerekli olduğunu “12 Eylül Olmasaydı, Taksim Kızıl Meydan Olacaktı” ifadelerini kullandığı açıklamalarla vurgularken 1961 Anayasası'nın yetersiz olduğunu ise “1961 Anayasasıyla anarşi ve teröre karşı sonuç asla alınamazdı. Yeni anayasa, devletin yapısı ve faaliyetlerindeki zaafı giderecek biçimde hazırlanmıştır” şeklinde yapmış olduğu açıklamalarla vurgulamıştır (Tercüman Gazetesi, 1982). Ayrıca bu geziler esnasında basın organlarına ilginç sansür yöntemleri de uygulanmıştır. Örneğin referandum için evet oyunu beyaz renk temsil ederken hayır oyunu mavi renk temsil etmekteydi. Bu nedenle Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından ret oyuna neden olabileceği düşünülen mavi rengin kullanıldığı haberlere yasak konulmuştur. Hatta öyle ki mavi renkli deniz veya mavi gökyüzü betimlemeleri bile hayır propagandası olarak değerlendirilip engellenmiştir (Dündar, 2016, s. 140). Bu sansür eylemleri ise Burdur'da gerçekleştirilen mitingde Evren tarafından şu açıklama ile savunulmuştur: “Atatürk'ümüzün güzel bir sözü vardır: (Basını kontrol edecek yine hür basındır) en iyi kontrol çaresi basının hür

olmasıdır demiştir. Biz de aynı düşüncedeyiz. Ancak, demin dediğim gibi, kendi kendini kontrol edebilen bir teşkilat olsaydı mesele yoktu” (Milliyet Gazetesi, 1982).

Nihayetinde anayasa, askeri kanat tarafından yapılan baskılar neticesinde halk oylaması sonucu kabul edilmiştir. %93 oy oranıyla anayasanın kabul edilmesiyle Kenan Evren’de Türkiye Cumhuriyeti’nin 7. Cumhurbaşkanı olarak göreve başlamıştır (Türkiye Gazetesi, 1982). Ayrıca anayasa ile darbe sürecinde alınan kararlardan, çıkarılan kanunlardan vb. dolayı ileride Milli Güvenlik Konseyi ve Danışma Meclisi’nin cezalandırılmayacağı garanti altına alınırken basını ilgilendiren önemli maddelere de yer verilmiştir. Bu maddeler şu şekildedir (Topuz, 2015, s. 260-262) :

- Anayasada düşünce özgürlüğü ile ilgili 25. madde oluşturulmuştur. 25. madde de kimsenin sahip olduğu düşünceleri aktarmaya zorlanamayacağı ve yine kimsenin söz konusu düşünceleri nedeniyle suçlanamayacağının altı çizilmiştir.
- 26. ve 28. maddelerde de düşünce özgürlüğü vurgulanıp, düşünceyi açıklama ile ilgili hususlar maddelerin içeriğini oluştururken düşüncelerin yasaklanan dil ile aktarılamayacağı da belirtilmiştir.
- 27. maddede ise yabancı yayınlarla ilgili hususlara yönelik belirlenen yaptırımlar yer alırken yabancı yayınların daha kolay bir şekilde denetime tabi tutulması veya yasaklanabilmesi sağlanmıştır.

2.21.3. Olağanüstü Hal Kanunu

25 Ekim 1983 yılında kabul edilen kanun ile basının faaliyetlerini sınırlandırma yetkisi bölge valiliklerine verilerek, basın aracılığıyla işlenebilecek suçların cezaları artırılmıştır (Ural & Ercilsin, 2018, s. 573)

Kanun ile basın alanında yapılan kimi değişiklikleri ve bölge valiliklerine verilen yetkileri şu şekilde özetleyebilmek mümkündür (Topuz, 2015, s. 263):

- Kanun ile oluşturulan tüm yazılı basın unsurlarının toplatılabilmesi veya yasaklanabilmesi mümkün hale getirilmiştir.

- Kanunun 11. maddesi film ve sahne oyunları ile ilgili düzenlenmiştir. Bu maddeye göre oyunlar ya da filmler sürekli olarak denetlenebilecek, gerektiğinde de yasaklanabilecektir.

- Kanunun 25. maddesi ise ceza yaptırımları ile ilgili oluşturulmuştur. Bu maddeye göre toplumda asılsız haberlerin yayılmasına neden olanlar ve olayları abartarak aktaranlar 3 aydan 1 yıla kadar hapis ile cezalandırılacaktır. Ayrıca söz konusu bu suçların basın yoluyla işlenilmesi halinde hapis cezasının bir kat arttırılacağı da kanun maddesine eklenmiştir.

2.21.4. Basın Kanunu Değişikliği

DP Dönemi'nde oluşturulan 1950 tarihli Basın Kanunu da MGK tarafından 10 Kasım 1983 günü 2950 sayılı kanunla değişikliğe uğramıştır. Yapılan değişik ile basın özgürlüğü sınırlandırılırken, basın yoluyla işlenebilecek suçların cezaları yeniden arttırılmıştır. Ayrıca daha önceden serbest olan yurt dışından gelen yazılı eserler de yasak kapsamına alınmıştır (Kösedağ, 2019, s. 821)

Yapılan değişiklikler şu şekilde özetlenebilir (Topuz, 2015, s. 262):

- Basın yoluyla işlenebilecek suçların cezaları arttırılmıştır. Kanunun 25. maddesinde para cezası 5.000 lira olarak belirlenmişken değişiklik ile bu rakam 150.000 liraya yükseltilmiştir.

- 36. madde çerçevesinde kurulan Toplu Basın Mahkemeleri yeni düzenleme ile kaldırılmıştır.

- Değişiklik öncesi kanunun 35. maddesinde basın aracılığıyla işlenmiş olan suçlar için dava açabilmenin süresi 3 ay iken bu süre yapılan değişiklik ile 6 aya çıkartılmıştır.

- Yurt dışından gelen basılı eserlerin Bakanlar Kurulu kararı doğrultusunda Türkiye'ye girişini yasaklayan kanunun 31. maddesi de değişikliğe uğratılmıştır. Söz konusu maddeye şu tanım eklenmiştir: “Devletin, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, milli egemenliğe, Cumhuriyet'in varlığına, milli güvenliğe, kamu düzenine, genel asayişe, kamu yararına, genel ahlaka ve genel sağlığa aykırı olan basılmış eserler”.

2.22. Türk Basında Magazinleşme Olgusu

Alınan 24 Ocak Kararları ve 12 Eylül 1980 Darbesi sonrasında yaşanan gelişmeler Türk Basınında bazı değişikliklerin meydana gelmesine sebep olmuştur. 24 Ocak Kararları ile mülkiyet yapısının değişmesi ardından darbe sürecinde hayata geçirilen yasal düzenlemeler sonucu basın organları esas görevi olan kamuoyu bilgilendirme görevinden uzaklaşarak maddi çıkar amacına yönelmiştir (Kösedağ, 2019, s. 817). Özellikle sübvansiyonların kaldırılması yazılı basının söz konusu amaç doğrultusunda tiraj odaklı olarak faaliyet göstermeye başlamasına bunun sonucunda da siyasi haberlerden uzaklaşmasına neden olurken haberler masa başında oluşturulup, haber kurallarına veya ilkelerine uyma göz ardı edilmeye başlanılmıştır (Baran, 2018, s. 83-84). Tüm bu değişim ve dönüşümler ise basının magazin haberlerine yoğunlaşması ile sonuçlanmıştır (Kösedağ, 2019, s. 817). Bu doğrultuda ise siyasi haber içerikleri sınırlı sayıda kalırken bunların yerini çok renkli ve fotoğraflı haber içerikleri almıştır. Bu dönemde “Ünlülerin Banyoları”, “Bacak Göğüs Dağıtmadan Hep Zirvede Kalınmıyor” başlıklı haberlerle kişilere ait çok özel anlar bile haber içeriklerine konu olmuş (Son Havadis, 1980) ve bu haberler ile belirli yaşam tarzlarına okuyucuyu özendirme amaçlanmıştır. Amaca ulaşmanın yolu olarak birtakım ürünlerin kullanılması gerekliliği sürekli vurgulanarak haber fotoğraflarında ve içeriklerinde kadın resimleri ve cinsellik ön plana çıkarılmıştır (Dündar, 2016, s. 143-167). Özendirme amacının yanında “Acemi Ev Hanımlarına Öğütler”, “Utangaçlığı Yenmenin Yolları” şeklinde haber içerikleri oluşturularak birey olmanın gereklilikleri konusunda okuyucuya bir nevi eğitim verilmeye çalışılmıştır. Bu tarz magazin haberlerinde diğer dikkat çeken bir nokta ise haberlerin hedef kitlelerini kadınların oluşturmasıdır (Çıtak, 2007, s. 44-46).

2.23. Sivil Hayata Geçiş ve Türk Siyasetinin Genel Görünümü

1982 Anayasası’nın hazırlanıp halkoylamasıyla yürürlüğe girmesinin ardından sivil hayata geçiş için 1983 yılında “Siyasi Partiler Kanunu” ile “Seçim Kanunu” çerçevesinde partilerin siyasi hayatta yer alabilmelerine izin verilmiş ve aynı yılın kasım ayında seçimlere gidilmiştir. Verilen iznin ardından ilk kurulan partiler şu şekilde sıralanabilir: Milliyetçi Demokrasi Partisi (MDP), Büyük Türkiye Partisi (BTP), Anavatan Partisi (ANAP), Halkçı Parti (HP), Sosyal Demokrat Partisi

(SODEP). Ancak partiler daha sonraki süreçte bazı yaptırımlara maruz bırakılmıştır. Öyle ki MGK tarafından alınan 79 sayılı karar ile darbe sonrası siyasi hayatına son verilen AP'nin devamı olduğu öne sürülerek BTP kapatılırken, aralarında Genel Başkan Erdal İnönü 'nünde bulunduğu SODEP'in 36 üyesine veto verilmek suretiyle seçim yarışında yer alması engellenmiştir (Aydın & Taşkın, 2016, s. 345-346). Sonuçta yukarıda örnekleri verilen yaptırımlar nedeniyle 6 Kasım 1983 tarihinde gerçekleştirilecek olan seçimlere girebilmek için söz konusu partilerden sadece üç tanesi onay alabilmiştir. Bunlar sağ kanatta yer alan Turgut Sunalp'in MDP'si, Turgut Özal'ın Genel Başkanlığını yaptığı ANAP ve darbe nedeniyle kapatılan CHP'nin boşluğunu doldurabilmek için kurulan Necdet Calp önderliğindeki HP olurken, söz konusu partiler içinden Cumhurbaşkanı Kenan Evren seçimlerde Emekli General Sunalp'in MDP'sinin desteklenmesini istemiştir. Tüm bunların yanında seçime yönelik olarak yapılan müdahaleler sebebi ile katılımın düşük olacağını düşünen askeri hükümet tarafından kişilerin oy kullanmamaları halinde 2500 liralık para cezasının uygulanacağını kararını da almıştır. Fakat yapılan tüm baskılara rağmen 1960 ve 1971 müdahale dönemlerinden sonra gerçekleştirilen seçimlerde olduğu gibi askeri yönetim hayal kırıklığına uğratarak seçimlerde yönetimin desteklediği MDP en düşük oy oranını (%23.27) almıştır. Seçim öncesinde Cumhurbaşkanı Evren tarafından çeşitli yaptırımlar aracılığıyla sabote edilmeye çalışılan ANAP %45.15 oy oranıyla birinci parti olurken HP ise %30,46 oy oranıyla ikinci parti olmuştur (Ahmad, 2019, s. 223-224).

Gerçekleştirilen seçimlerin hemen ardından ise ANAP Lideri Turgut Özal, siyasi meşruluğunu ortaya koymak için yerel seçimlerin 1984 yılında gerçekleştirilmesini istemiş ve söz konusu yılın mart ayında yerel seçimler yapılmıştır. Yerel seçimlerde de birinci parti ANAP (%41.5) olurken pek çok büyük şehrin belediye başkanlıklarını yine ANAP'lı kişiler kazanmıştır. 1983 yılında üyelerine veto verilerek seçimlere girmesi engellenen SODEP ise %22.93 oy oranıyla ikinci parti konumuna yükselmiştir. Ayrıca 1983 yılında %30.46 oy oranıyla ikinci parti olan HP hızlı bir düşüş yaşamış ve seçimlerde yalnızca %8 oy oranını elde edebilmiştir (Çavdar, 2019, s. 276-277).

İki yıl üst üste yapılan seçimlerden zaferle ayrılmış olmasına rağmen Özal, darbe yönetimi tarafından yasak konan siyasilerin müdahaleleri nedeniyle birtakım baskılara maruz kalmıştır. Baskılar sonucu Turgut Özal, yasaklı siyasilerin tekrar siyaset sahnesinde yer alabilmesi için gerekli olan değişikliği halk oylamasına sunmuş, oylama sonucunda %50,24 evet oy oranıyla yasaklar kaldırılmıştır (Zürcher, 2019, s. 325-326). Yasaklar halkoylaması ile kaldırılınca ANAP tarafından “Mahşerin Dört Atlısı” olarak nitelendirilen Bülent Ecevit, Süleyman Demirel, Alparslan Türkeş ve Necmettin Erbakan yeni partilerinin başına geçmiştir. Kendisi yasaklı olduğu için eşi Rahşan Ecevit tarafından kurulan Demokratik Sol Parti’nin (DSP) genel başkanlığına Bülent Ecevit, askeri müdahaleler sonucunda kapatılan DP ve AP’nin devamı olarak nitelendirilen Doğru Yol Partisi’nin (DYP) genel başkanlığına Süleyman Demirel, Milliyetçi Çalışma Partisi (MÇP) genel başkanlığına Alparslan Türkeş getirilirken, yine MSB’nin kapatılması sonrası onun devamı niteliğinde kurulan Refah Partisi’nin (RP) genel başkanlığına ise Necmettin Erbakan getirilmiştir (Aydın & Taşkın, 2016, s. 358-359).

Eski siyasilere yüksek oranda evet oyunun çıkması ve siyasilerin hızlı bir şekilde yeni partilerin başına geçmesi sonucunda Başbakan Özal, genel seçimlerin 1988 yılında yapıldığı takdirde muhalefetin yüksek oranda oy elde edebileceğini düşünerek söz konusu seçimlerin 1987 yılında yapılması kararını almıştır (Zürcher, 2019, s. 325-326). Seçim tarihinin öne alınmasının yanında Özal seçim şartlarını zorlaştıracak nitelikte olan değişiklikleri de hayata geçirmiştir. Mevcut milletvekili sayısının 450’ye çıkarılması, altıdan fazla milletvekilinin çıkabileceği illerin birden fazla seçim bölgesine bölünmesi, kontenjan milletvekilliği uygulamasının kullanılması gibi değişikliklerin uygulanarak gidildiği seçimlerde yedi partiden sadece üçü seçim barajını geçebilmiştir. Çeşitli kararları hayata geçirmesine rağmen ANAP sadece %36,3 (292 sandalye) oy oranını elde ederek yaşadığı seçmen kaybının önüne geçemezken HP ve SODEP’nin birleşerek oluşturduğu Erdal İnönü önderliğindeki Sosyaldemokrat Halkçı Parti (SHP) %24,8 oy oranıyla ikinci parti, Demirel’in DYP’si ise %19,1 oy oranıyla üçüncü parti olmuştur. RP (%7,2) ve MÇP (%2,9) yeterli oy oranını elde edemedikleri için meclise girememişlerdir (Aydın & Taşkın, 2016, s. 358-359).

1987 genel seçimlerinde ANAP %36,3 oy oranıyla her ne kadar birinci parti olmuşsa da seçime yönelik kendi çıkarları doğrultusunda yasa tasarıları düzenlediği için siyasal meşruluğunu kaybetmekle suçlanmıştır. Yapılan suçlamaya rağmen ANAP Mecliste sağladığı çoğunluktan dolayı gücü elinde tutmuş ayrıca yeni kurulacak hükümette Özal tarafından kendisine yakın güvenebileceği kişilere, partiye sıcak bakmalarını sağlamak için liberallere, DYP'ye geçişleri önlemek amacıyla da pek çok kişiye bakanlık görevleri verilmiştir. Ancak “Önce Ekonomi, Sonra Demokrasi” sözlerinin sahibi Özal, sözünün arkasında durarak hükümeti kurduktan sonra askeri yönetim zamanında oluşturulan ve demokrasi önünde engel teşkil eden yasaların değiştirilmesi veya kaldırılması için hiçbir girişimde bulunmamıştır. Yükseköğretim Yasası, Basın Yasası, TRT ile ilgili yasalar vb. hiçbir değişikliğe uğramadan olduğu gibi kullanılmıştır. Ayrıca darbeye konu olan siyasal düzenin tam olarak sağlanamaması, hapishanelerdeki koşulların düzeltilmemesi, Özal tarafından sözü verilen enflasyonun düşürülerek ekonominin düzeltilmesine yönelik faaliyetlerinde yerine getirilememiş olması ANAP ve Özal'ın büyük seçmen kitlesini kaybetmesine yol açmıştır. Öyle ki 1989 yılında gerçekleştirilen yerel seçimlerde partinin oy oranı %22'lere kadar gerilemiştir (Ahmad, 2019, s. 232-233). SHP ise 1987 seçimlerinde %24,8 olan oy oranını %28,2 yaparak birinci parti olurken, %25,6 oy oranı ile DYP ikinci parti olmuştur. Ayrıca ANAP gerçekleştirilen her seçimde oy oranlarını düşürmesine rağmen parti lideri ve Başbakan Turgut Özal herhangi bir değişiklik yapmamış ve makamından istifa etmeyi düşünmemiştir. Öyle ki Turgut Özal 1989 yılının Kasım ayında görevi dolan Kenan Evren'den boşalan Cumhurbaşkanlığı koltuğu için aday olarak seçimler sırasında muhalefet partilerinin protestolarına rağmen çoğunluğu elde tutması nedeniyle Celal Bayar'dan sonra ikinci sivil siyasi isim olarak Cumhurbaşkanlığına seçilmiştir. Sonuç olarak Turgut Özal Türkiye Cumhuriyeti'nin sekizinci cumhurbaşkanı olarak göreve başlarken, Turgut Özal Cumhurbaşkanı seçildikten sonra ise başbakanlık görevi ANAP içerisinde çeşitli hizmetlerde bulunan Yıldırım Akbulut'a verilmiştir (Zürcher, 2019, s. 327-328).

2.23.1. Millî Görüş Harekâtı ve Refah Partisinin Kurulması

Millî Görüş olarak adlandırılan hareketin ilk kuruluş adımları Necmettin Erbakan'ın 1968 yılında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nde sürdürmekte olduğu genel sekreterlik görevinden istifa ederek genel başkanlığa aday olması ile başlamıştır. Erbakan, başkanlık için yürütmeye başladığı çalışmalar sırasında hükümetin birliğe yapmış olduğu desteğin adaletsiz bir şekilde dağıtıldığını sürekli olarak dile getirmiştir. Erbakan bu tutumu ile mağdur olan iş adamlarının desteğini kazanmıştır. Ancak genel başkanlık seçimlerinin yapılacağı gün genel kurul üyeleri ile delegeler arasında tartışma çıkmış ve tartışma sonucunda Erbakan güvenlik güçleri tarafından makam odasından çıkarılmıştır. Yaşanılan tüm bu gelişmelerin ardından 1969 seçimlerinde Erbakan'ın halk desteğinin artması sebebi ile AP'den aday olmasına izin verilmemiş bunun üzerine Erbakan Konya'dan bağımsız aday olarak milletvekili seçilmiştir (Bağcıvan, 2022, s. 10-11). Erbakan'ın milletvekili seçilmesinin ardından ise kısa süre içerisinde yine Erbakan önderliğinde kurulan MNP ile Millî Görüş Harekatı siyaset sahnesinde yerini almıştır. MNP'nin, amacı Müslüman ülkeler arasında siyasi birliği gerçekleştirmek olmuştur. Bu amaç doğrultusunda parti dayanak noktalarını dini değerler üzerine kurmuştur. Ancak parti kurulduktan iki yıl sonra gerçekleştirilen 12 Mart 1971 Muhtırası ile kapatılmış ve amaçlarını gerçekleştirememiştir. Muhtıranın ardından ise 1973 yılında yine aynı görüş çerçevesinde MSP kurulmuştur. Ulusal ve manevi değerleri benimseyip savunan parti sanayi alanında yaşanılacak gelişmelerle Batı'dan bağımsız hareket edilebileceğini düşünmüştür. Yine Batı bağımsızlığı için MSP, Müslüman ülkeler arasında "İslam Ortak Pazarı'nın" kurulmasını istemiştir. MSP ayrıca darbe sonrası kurulan koalisyon hükümetlerinde (CHP-MSP Koalisyonu, I. MC Hükümeti, II. MC Hükümeti) üç kez iktidarda yer almış ancak yine bir askeri müdahale (12 Eylül 1980 Darbesi) sonrası kapatılmıştır (Çaha, 2008, s. 237-238).

Millî Görüş Harekatı'nın ikinci partisi de askeri müdahale sonucunda kapatılınca 1983 yılında askeri yönetimin siyasi partilerin kurulmasına izin vermesiyle hareketin üçüncü partisi RP avukat olan Ali Türkmen önderliğinde kurulmuştur. Kuruluşuna izin verilmesine rağmen partinin dini niteliğinden dolayı 1983 seçimleri öncesinde üyelerine veto verilerek seçimlerde yer alması

engellenmiştir. Bu nedenle partinin yer alabildiği ilk seçim 25 Mart 1984 yerel seçimleri olurken, söz konusu seçimden parti % 4,4 oy oranını elde edebilmiştir. Parti için asıl dönüm noktasını ise eski siyasiler üzerindeki yasakların kalkmasıyla beraber 11 Ekim 1987 yılında yapılan kongre sonucunda partinin yeni genel başkanlığına Necmettin Erbakan'ın seçilmesi oluşturmuştur. Erbakan'ın liderliğini yaptığı parti dini içerikleri ve dini kavramları kullanarak dini yönü baskın yerel niteliğe sahip bir parti imajı oluşturmaya çalışmıştır. Dolayısıyla RP hem parti programında hem de parti faaliyetlerinde laiklik kavramı üzerinde çok fazla durmamış ya da diğer partilerin gösterdiği gibi ilgi göstermemiştir (Özdemir, 2015, s. 169-170). Gerçekleştirdiği faaliyetler ve oluşturmak istediği imaja rağmen partinin kabul ettiği ekonomi programı ise sol nitelikli ve devletçi bir programdır. Dolayısıyla partinin bazı noktalarda kendi içerisinde çelişkili olduğu görülmektedir (Gölcü, 2015, s. 155). Her ne kadar belli noktalarda çelişkiler yaşamış olsa da RP toplumun geniş kesimi tarafından desteklenmiştir. Geçmişte birtakım müdahalelere maruz kalan dindar kesim başta olmak üzere, geçim sıkıntısı yaşayan kesimler ile köylerden göç ederek kentlere yerleşen kişiler yoğun olarak RP'ni desteklemiştir. Dolayısıyla parti sesini çıkaramayan veya ses çıkarmalarına izin verilmeyen kişilerin toplanma noktası olmuştur (Özdemir, 2015, s. 170-171-173).

2.24. 28 Şubat Öncesi Süreçte Yaşanılan Sosyoekonomik ve Siyasi Gelişmeler

1989 yılında Kenan Evren yerine sekizinci Cumhurbaşkanı olarak seçilen Turgut Özal'dan boşalan koltuğa getirilen Yıldırım Akbulut 15 Haziran'da gerçekleştirilen parti genel başkanlığı seçiminin ikinci turunda 623 oyla Mesut Yılmaz karşısında yenilgiye uğramıştır. Genel başkanlığı seçimlerinden sonra Mesut Yılmaz, yeni genel başkanın belirlenmesi sırasında Özal ve Akbulut arasında yaşanan çekişmeler, parti içinde özellikle muhafazakar kesimin yeni parti arayışlarına girmesi gibi sebeplerden dolayı siyasi meşruiyetini sağlayabilmek için genel seçimlerin erken bir tarihte yapılması gerekliliğini hissederek önce 1991 yılının Temmuz ayında kamu personelinin maaşlarına %141 oranında zam yapmış ardından ağustos ayında seçimin 21 Ekim 1991 tarihinde yapılacağını ilan etmiştir (Aydın & Taşkın, 2016, s. 376-380). ANAP kanadının siyasi meşruiyetini ortaya koyabilmek

için erken bir tarihin belirlendiği seçimler ayrıca Süleyman Demirel ve Bülent Ecevit gibi tecrübeli siyasi isimlerin demokrasi vurgusu ile yenilik arayışında olduğu bir süreç olmuştur. Seçimler sonucunda ise parti kadrosunu akademisyenlerden, yeni siyasi isimlerden, bürokratlardan oluşturarak sosyal demokrat bir söylem kullanmayı tercih eden (Kongar, 2018, s. 227) Süleyman Demirel'in partisi DYP %27 oy oranını elde ederek ANAP ile olan iktidar mücadelesinde kazanan taraf olmuştur. ANAP ise %24 oy oranı ile ikinci parti olurken (Zürcher, 2019, s. 333) Halkın Emek Partisi'nden kişileri de aday göstermesi sonucunda Ege ve Karadeniz Bölgesinde yer alan seçmenlerinin desteğini yitiren (Kongar, 2018, s. 227) SHP %20 oy oranıyla üçüncü parti olmuştur. En büyük gelişmeyi ise %17 oy oranını elde ederek RP göstermiştir (Zürcher, 2019, s. 333). Ancak seçim sonucunda birinci parti olmasına rağmen elde ettiği oy oranı tek başına iktidar olmaya yetmeyen ANAP, SHP ile koalisyon hükümetini kurmak zorunda kalmıştır (Aydın & Taşkın, 2016, s. 381). Başbakanlık için Süleyman Demirel'in Başbakan Yardımcılığı için ise SHP Lideri Erdal İnönü'nün görevlendirildiği söz konusu hükümet darbe yönetimi tarafından anayasaya eklenen antidemokratik maddelerin kaldırılacağına ilişkin vaatler ile iş başına gelmiştir. Ancak sonraki süreçte özellikle DYP kanadının maddelerin kaldırılmasına yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilmesine mesafeli duruşu bundan dolayı da SHP'nin çoğunluğu elde edememesi vaatlerin havada kalmasına neden olmuştur (Kongar, 2018, s. 229).

Yaşanılan gelişmelerin yanında tarihler 1993 yılını gösterdiğinde ise Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın kalp krizi geçirmesi sonucu ani ölümünden dolayı Başbakan Süleyman Demirel dokuzuncu Cumhurbaşkanı olarak seçilirken Demirel'den boşalan koltuğa Tansu Çiller getirilmiştir. Cumhuriyet Tarihi'nde başbakanlık görevine getirilen ilk kadın olan Çiller, SHP ile gerçekleştirilen koalisyon hükümetiyle devam etmesine rağmen mevcut sorunlara çözüm olamamıştır. Öyle ki İslami terörün yükselişinin önüne geçilememesinden dolayıısıyla güvenlik sorunları meydana gelmiş, bunun sonucunda da hükümetin otoritesi zayıflarken Sivas Olayları gibi çok sayıda insanın hayatını kaybettiği toplumsal olaylara gereken müdahalenin yapılmaması veya görmezden gelinmesi toplumun hükümete olan güvenini zedelemiştir (Gölcü, 2019, s. 210-211).

Koalisyon hükümetine pek çok açıdan zarar veren Sivas Olayları, Sivas'ta 2 Temmuz 1993 yılında Pir Sultan Abdal'ı anmak için Pir Sultan Abdal Kültür Derneği tarafından düzenlenmiş etkinlikler sırasında radikal İslamcı olarak nitelendirilen kişiler tarafından Madımak Oteli'nin yakılması sonucu 35 kişinin yaşamını yitirdiği olaylardır (Kalsın, 2015, s. 405). Eleştiri yazılarıyla tanılan Aziz Nesin, Salman Rushdie tarafından kaleme alınan ve büyük ses getirmiş olan Şeytan Ayetleri kitabının çevirisini yaparak Türk okurlarıyla buluşturmuştur. Bu nedenle Aziz Nesin'in de şenliklere gelecek olması ve bazı basın oranlarının yaptığı kışkırtıcı haberler radikal İslamcı kesimde rahatsızlık uyandırmıştır. Yaşanılan rahatsızlığa rağmen etkinliklerin ilk günü protokol ve Aziz Nesin'in yaptığı konuşmalarla sakin bir ortamda gerçekleşirken, olaylar ikinci gün patlak vermiştir. İkinci gün onur konuğu olarak etkinliklere çağrılan Aziz Nesin'in kitaplarını imzaladığı sırada bir muhabirin Şeytan Ayetleri kitabı üzerinden sorduğu sorular sonucunda ortam bir anda gerginleşmiş ve Nesin ortamdaki uzaklaştırılarak Madımak Oteli'ne götürülmüştür. Ardından bazı kişiler küçük gruplar halinde bir araya gelmiş ve şehir merkezine doğru yürümeye başlamışlardır. Tüm gelişmeler sırasında saldırgan grup yeterli polis müdahalesi veya engellenme girişimiyle karşılaşmamışlardır. Yeterli bir müdahale ile karşılaşmamalarından cesaret alan saldırgan grup içerisinde yer alan kişiler bu sefer de Madımak Oteli önüne kadar gelerek önce Pir Sultan Abdal Heykeli'ni parçalayarak yakmışlar, ardından taşlara sardıkları gazlı bezleri ateşe vererek otele atmaları sonucu büyük bir yangını başlatmışlardır. Sonuç olarak çevrede bulunan kolluk kuvvetlerinin içeride insanların canlı canlı yakılmasına gereken müdahaleyi yapmaması, Aziz Nesin tarafından yapılan kışkırtıcı açıklamalar, hükümet tarafından olaylara karşı gereken önlemlerin alınmaması nedeniyle söz konusu olaylarda 35 kişi yaşamını yitirmiştir (Birand & Yıldız, 2012, s. 29-30-32-34-39).

Olayların ardından ise yaşanan gelişmeler gazetelerde yer alırken suçlu olarak kimi zaman saldırıya uğrayan Aziz Nesin gösterilirken kimi zamanda kolluk kuvvetleri ve hükümet gösterilmiştir. Öyle ki olaylardan bir gün sonra (03.07.1993) Aziz Nesin'i hedef gösteren Türkiye Gazetesi, olayları duyurduğu "Sivas'ta Fitne 35 Ölü" başlıklı manşet haberinde "Aziz Nesin'in 1400 Yıl Önce Yazılan Kur'an

Geçersizdir Sözleri Halkı Galeyna Getirdi” ifadelerini kullanırken yine söz konusu gazete tarafından oluşturulan “Başbakan: Tahrik Var” başlıklı haberde Başbakan Tansu Çiller’in yapmış olduğu açıklamalardan yola çıkılarak Aziz Nesin’in olayların sebebi olduğu vurgulanmıştır (Türkiye Gazetesi, 1993). “Tahrik..İhmal” başlığı ile olaylara yer veren Sabah Gazetesi yazarlarından Cengiz Çandar ise Sivas’a giderek oluşturduğu haber içeriğinde hükümetin olaylar karşısında yetersiz kaldığını vurgulamış ardından ise Aziz Nesin hakkında şu ifadelerle yer vermiştir: “80 yıl bu ülkede yaşayacaksınız ve bu milleri hiç tanımayacak ve böylesi olaylara neden olacaksınız. 80 yıl, kendi halkını tanımamak ancak aptallıkla açıklanabilir. Ancak Aziz Nesin, deha ürünü mükemmel mizah eserleri veren bir beyin olduğuna göre, aptal olduğunu da düşünmek zordur. Öyleyse eğer bunamadıysa, provokatör olmasına hükmetmek gerek” (Çandar, 1993). Bu gazetelerin yanında ayrıca 4 Temmuz tarihinde Tercüman Gazetesi “Sivas Ayaklanıp İnsanlar Ölürken Devlet Düğündeydi” başlıklı haberinde hükümet yetkilerini eleştirmiştir. Bir otelde düzenlenen düğün töreninde yetkililerin basın temsilcileri tarafından olaylar hakkında bilgilendirildiği ancak yetkililerin eğlencede kalmaya devam ettiği haberde vurgulanmıştır (Tercüman Gazetesi, 1993). Hürriyet ve Milliyet Gazeteleri de hükümeti olaylardan sorumlu tutmuştur. Öyle ki gazeteler olayların ardından düzenlenen cenaze törenlerinde hükümet yetkililerine duyulan öfkeyi vurgulayacak nitelikte haber içerikleri oluşturmuştur. Örneğin Milliyet Gazetesi 7 Temmuz tarihli yayınında olaylarda öldürülen 20 kişi için Ankara’da düzenlenen cenaze töreninde Başbakan Yardımcısı Erdal İnönü’nün “İnönü Uyudu, Sivas Vuruldu”, “Katil SHP”, “İrtica Gücünü Devletten Alıyor” sloganları eşliğinde nasıl protesto edildiğini “İnönü’nün Zor Anları” başlıklı haberiyle aktarmıştır (Milliyet Gazetesi, 1993).

Madımak Otel’inde yaşanan sarsıcı olaylardan bir yıl sonra ise 27 Mart tarihinde yerel seçimler gerçekleştirilmiştir. Seçimlere dahil olan partiler geçmiş dönemlere kıyasla oy kaybı yaşarken, en çok oyu Demirel’in DYP’si almış ancak asıl başarıyı 1991 seçimlerinde olduğu gibi RP elde etmiştir (Tokgöz, 2019, s. 215). 27 Mart 1994 Seçimlerinde Erbakan’ın RP’si %19,09 oy oranıyla İstanbul, Ankara, Konya gibi büyük şehirler başta olmak üzere 22 ilin, 92 ilçenin ve 207 beldenin belediye başkanlığını kazanarak Türk Siyasetine damga vuracağının mesajını

vermiştir. RP'nin söz konusu başarısında en büyük pay güçlü bir şekilde kurulan parti teşkilatlanmasıdır. Öyle ki parti teşkilatı geçmiş dönemde uzak durdukları içki tüketilen mekanlara dahi gidip partilerinin tanıtımını yapmışlardır. Güçlü parti teşkilatı ve teşkilatın faaliyetleri sayesinde parti başta kararsız seçmen olmak üzere diğer partilerin seçmenleri dahi etkileyebilmiştir Ayrıca söz konusu seçimde Türkiye ilerleyen süreçte başbakan ve cumhurbaşkanlığı görevlerinde bulunacak Recep Tayyip Erdoğan ile de tanışırken Erdoğan, %25,1 oy oranıyla İstanbul Belediye Başkanlığını kazanmıştır (Aydın & Taşkın, 2016, s. 413-414-415).

Gerçekleştirilen yerel seçimlerin yanında aynı yıl içerisinde basın ve ekonomi alanında da önemli gelişmeler yaşanmıştır. Basın alanında gerçekleştirilen radyo ve televizyon yayınlarının birtakım düzenlemelere tabi tutulması bu amaç doğrultusunda da Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) isimli kuruluşun oluşturulmasını öngören RTÜK Yasası çıkartılmıştır. Yasa ile dokuz kişiden oluşan ve yayınlarının denetlenmesi için RTÜK kurulmuştur. Yine söz konusu yasa ile hukuka aykırı bir şekilde yayıncılık faaliyetinde bulunan özel radyo ve televizyonlara yasal bir nitelik kazandırılırken ayrıca tüm televizyon ve radyo yayınlarını kapsayan temel ilkeler ortaya koyulmuştur. Koyulan temel ilkelere göre tüm yayınlar genel olarak Türkçe hazırlanması kararlaştırılarak, maddi ve manevi değerlere, ülkenin genel çıkarına, demokrasi düşüncesine, toplumsal ahlak, huzur ve aile yapısına zarar verebilecek vb. nitelikteki yayınların yapılması yasaklanmıştır. Yasakların dikkate alınmaması durumunda ise radyo ve televizyonların başta yayın durdurma olmak üzere çeşitli yaptırımlara tabi tutulacağı da yasa içerisinde vurgulanmıştır (Toprak, 2002, s. 436).

Aynı süreç içerisinde özellikle 1993 yılından sonra ağırlığı artan kriz nedeni ile tarihe “5 Nisan Kararları” olarak geçecek ve pek çok tepkiye sebep olacak kararlar alınmıştır. İkinci 24 Ocak kararları olarak nitelendirilen bu kararlara göre yapılan değişiklikler şu şekildedir (Çavdar, 2019, s. 328-329):

- Belirli tarımsal ürünler dışında (şeker pancarı, tütün) tarım faaliyetlerinde bulunanlara devlet tarafından yapılan maddi destek kaldırıldı,
- Emeklilik yaşının gün sayısı artırıldı,

- Gelir ve kurum vergisi ödemesini yapanlardan ekstra vergi alınması kararlaştırıldı (1 defa),
- Başta çay ve şeker olmak üzere pek çok tüketim ürününe zam yapıldı,
- Türk lirasının değeri dolar karşısında %38,8 oranında düşürüldü.

Ancak söz konusu kararın uygulanması da kötü giden ekonomiyi düzeltmede yeterli olmamıştır.

1994 yılını seçimler, toplumsal olaylar ve alınan ekonomik kararlar ile zorlu bir şekilde geçiren Türkiye 1995 yılının aralık ayında ise 28 Şubat Süreci'nin başlangıcı olarak kabul edilecek seçimlere gitmiştir. 12 Eylül 1980 Askeri Darbesi sonrasında CHP yerine kurulmuş olan SHP 18 Şubat 1995 tarihinde CHP ile birleşmiş bunun sonucunda da 1993 yılından itibaren ülkeyi yöneten DYP-SHP Koalisyon Hükümeti, DYP-CHP Koalisyon Hükümeti olarak değişikliğe uğramıştır. Değişikliğin ardından CHP Genel Başkanlığına Deniz Baykal'ın getirilmesi ve Baykal-Çiller arasında yaşanan anlaşmazlık sonucunda DYP Lideri tarafından hükümetin istifası Cumhurbaşkanı Demirel'e verilmiştir. Verilen istifanın ardından yeni hükümeti kurma görevi tekrardan Tansu Çiller'e verilmiş ancak hükümet için ortak bulunamaması sebebiyle Çiller DYP azınlık hükümetini kurulmuştur. Aynı süreçte DYP içinde yaşanan sıkıntılar sonucunda beş milletvekilinin partiden ayrılması, TBMM Başkanlığını yapmakta olan Hüsametdin Cindoruk'un istifasını vermesi ve azınlık hükümetinin güven oyu alamaması sonucu Çiller hükümeti kurma görevini yerine getiremeyince tekrardan istifasını vermiş bunun üzerine DYP-CHP erken seçim koşulu ile tekrardan koalisyon hükümetini kurmuşlardır (Toprak, 2002, s. 464). Tüm bu gelişmelerle en nihayetinde 25 Aralık 1995 tarihinde gerçekleştirilen genel seçimlerde RP %21,38 oy oranıyla birinci parti, ANAP %19,65 oy oranıyla ikinci, Tansu Çiller önderliğindeki DYP ise seçimlerden %19,18 oy oranıyla üçüncü parti olmuştur. Ancak seçim sonrasında hiçbir parti tek başına iktidar olabilmek için yeterli oy oranını elde edemediği için Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel hükümet kurma görevini %21,38 oy oranı ile birinci parti olan RP lideri Necmettin Erbakan'a vermiştir. Erbakan, hükümeti kurmak için önce Tansu Çiller'le görüşmüş ancak Çiller'in kesin bir şekilde RP ile kurulacak koalisyon hükümeti içerisinde yer

almayacağını söylemesi üzerine ardından Mesut Yılmaz ile görüşmelere başlamış ondan da olumlu bir yanıt alamamıştır. Bunun üzerine Erbakan hükümeti kurma görevini Cumhurbaşkanı Demirel'e iade etmiştir (Özer , 2019, s. 217). Hiçbir parti liderinin Erbakan ile koalisyon hükümetinde yer almak istememesinden dolayı Demirel bu sefer hükümeti kurma görevini Tansu Çiller'e vermiştir. Toplumun çoğunluğu, basın, askeri kanat RP'nin ilerlemesinin önüne geçebilmek için ANAP ve DYP koalisyon hükümetinin kurulmasını istiyordu. Bu sebeple Çiller, Mesut Yılmaz ile görüşmelere başlamış ancak başbakanlık konusunda yaşanan sorundan dolayı hükümet kurulamamıştır. Hükümet kurmada Tansu Çiller'inde başarısız olmasından dolayı bu sefer görev Mesut Yılmaz'a verilmiştir. Yılmaz, askeri kanadın müdahalesi sonucunda en nihayetinde Anayol Koalisyon Hükümetini dönüşümlü başbakanlık şartı ile 6 Mart 1996 tarihinde kurmuştur. Dönüşümlü başbakanlık sistemine göre önce Mesut Yılmaz sonra Tansu Çiller başbakan olacaktır (Birand & Yıldız, 2012, s. 137-138-139-140).

12 Mart'ta, 257 güven oyuyla göreve başlayan Anayol Hükümeti'nde taraflar arasında anlaşmanın sağlandığı ilk günden itibaren huzursuzluk ve güvensizlik söz konusu olmuştur. Bu durumu fırsata çevirmek isteyen Erbakan, hükümetin sonunu getirebilmek için geçmişe dönük araştırmalar yapmaya başlamıştır. Araştırmalar sonucunda Çiller'in eşi Özer Çiller'in gerçekleştirilen TEDAŞ ihalesine fesat karıştırdığı ve yine Çiller'in örtülü ödenekten 500 milyarı kendisine hibe ettiği gibi iddialar ortaya çıkmıştır. Bu iddialara hükümet ortağı Mesut Yılmaz sessiz kalırken, DSP bu iddialardan dolayı Çiller ile ilgili önerge hazırlayarak meclise sunmuştur. Önergenin mecliste oylanması sırasında Yılmaz'ın partilileri istedikleri şekilde oy vermeleri konusunda serbest bırakması hükümetin sonunu getirebilecek krizin yaşanmasına sebep olmuştur. Ancak hükümetin sonunu getiren şey ne Çiller hakkında ortaya çıkarılan iddialar ne de önerge sırasında ANAP kanadının sergilediği tavır olmuştur. Hükümetten, 276 güvenoyuyla başa gelmediği için Anayasa Mahkemesi tarafından yeni bir güven oylaması istenilmiştir. Dolayısıyla hükümet güven oylaması nedeni ile düşürülmüştür. Anayasa Mahkemesi'nin kararı ile Anayol Hükümeti düşürüldükten sonra ise Erbakan, yeni hükümeti kurmak için Çiller ile görüşmelere başlamıştır. Görüşmeler sonucunda seçim öncesi RP ile bir koalisyon

hükümeti içinde yer almanın “vatan hainliği” olduğunu ve RP’nin PKK’dan bile daha tehlikeli olduğunu söyleyen Tansu Çiller ortaklığı ile Refahyol Koalisyon Hükümeti’ni kurulmuştur. Kurulan 54. Hükümetin başbakanlığını ilk iki yıl RP lideri Necmettin Erbakan’ın sonraki iki yıl ise DYP lideri Tansu Çiller’in yapması kararı alınmış ve en nihayetinde hükümet 8 Temmuz’da 278 güven oyu alarak görevine başlamıştır (Özdemir, 2015, s. 175-176). Ancak seçimlerde en yüksek oyu almasına rağmen koalisyon ortağı olması sürekli engellenen RP, hükümeti kurduğunda da özellikle askeri kanat tarafından sözlü uyarılarla karşı karşıya kalmıştır. Atanarak görev başına gelmiş olan generaller seçimlerde en yüksek oy oranını elde etmiş olan partiyi laiklik kavramının arkasına sığınarak açık bir şekilde tehdit etmekte hiçbir sakınca görmemişlerdir (Karatepe, 2015, s. 27-28-29). Bu doğrultuda Refahyol-TSK arasındaki ilk gerginlik Jandarma Genel Komutanlığı’nın İç Disiplin Genelgesi’nde artık kışlalarda yer alan ibadet yerlerine rütbeli askerlerin girmesinin yasaklanması ve yapılacak ibadetlerin mesai saatleri içerisinde gerçekleştirilmemesine yönelik kararların alınması ile yaşanmıştır. RP yetkilerinin alınan kararı din ve vicdan özgürlüğünün engellendiğini vurgulayarak sert bir dille eleştirmeleri üzerine bazı isimli-isimsiz rütbeli askerler basın aracılığı ile hükümeti hedef haline getirmiştir. Öyle ki söz konusu açıklamalardan birisini gerçekleştiren Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Güven Erkaya şariat tehlikesine yol açtığı ve amaçlarının ülkeye irticayı geri getirmek olduğunu ileri sürerek hükümeti tanımadıklarını dahi söyleyebilmiştir (Arikan, 2011, s. 98-99). Ancak söz konusu süreçte huzursuzluğun yaşanmasına sadece askeri kanat sebep olmamıştır. Refahyol Hükümeti döneminde özellikle RP kanadı yapmış olduğu bazı faaliyetler ile de huzursuzluğun yaşanmasına sebep olmuştur. Erbakan tarafından gerçekleştirilen geziler, tarikat liderleriyle kurulan yakın ilişkiler yaşanan huzursuzlukların temel sebepleri arasındadır.

2.25. 28 Şubat Sürecine Sebep Olarak Öne Sürülen Olaylar

Darbe söylentilerinin konuşulmaya başlamasına sebep olan olayların başında RP Lideri Başbakan Necmettin Erbakan tarafından düzenlenen yurtdışı gezileri gelmektedir. Erbakan’ın özellikle İran ve 5 Ekim 1996 tarihinde Libya’ya yapmış olduğu ziyaretler çok fazla tepki çekmiştir. İran gezisi öncesinde askeri kanat tarafından Erbakan’a İran ile imzalanması planlanan doğalgaz anlaşmasının

imzalanmamasına yönelik rapor verilirken, ABD’li yetkililer tarafından da gezi öncesi yapılan açıklamalarla gezinin onaylanmadığı belirtilmiştir. Ancak Erbakan ne askerler tarafından verilen raporu ne de ABD tarafından açıklamaları ciddiye almamış, istenilen doğrultuda hareket etmemiştir. Fakat Erbakan, asıl büyük sorunu Afrika Gezisi kapsamında gerçekleştirdiği Libya Ziyaretinde yaşamıştır. Ziyaret sırasında Libya Lideri Muammer Kaddafi’nin Türkiye aleyhine yapmış olduğu açıklamalar ve yapılan açıklamalar karşısında başbakanın sessiz kalması kamuoyunu ayağa kaldırmış, muhalefet partilerinin Erbakan Hükümeti’nin düşürülmesine yönelik önerge vermesi ile sonuçlanmıştır (Aydın & Taşkın, 2016, s. 429). Kaddafi, Erbakan ile ortak yapmış oldukları basın toplantısında “Türkiye, Birinci Dünya Savaşı’ndan sonra kendi idaresini kaybetmiştir. Türkiye’yi işgal etmişler, üsler kurmuşlar. Irak’a karşı kullanmışlar. Şimdi Türkiye’nin iradesi hürriyete kavuşuncaya kadar mücadele etmemiz gerekir. Büyük Türkiye’nin eski kurucularını nasıl unuturuz? Birinci Dünya Savaşı’ndan sonraki dönemler bu kurucuları inkar etmiştir. Bu tarihi inkar etmeyen sadece Refah’tır. Türkiye’deki bütün vatandaşların Refah’a katılmalarını teşvik ediyorum. Çünkü Refah tarihine saygılı insanların partisidir” şeklinde bir açıklama yapmıştır (Sabah Gazetesi, 1996). Ayrıca söz konusu açıklamanın ardından “Türkiye Kürtlere eziyet etmektedir. Kürdistan kurulmalıdır. Türkiye iradesini kaybetmiştir, işgal altındadır”, “Türkler, Kürtlere eziyet etmekten vazgeçmeli. Bu bölgede bu güneşin altında Kürt Milleti de yerini almalıdır”, şeklinde de açıklamalar yapan Kaddafi ile Erbakan arasında bir bildiri imzalanmıştır. Söz konusu bildiriye Kaddafi’nin açıklamalarına rağmen Erbakan söz konusu durumu kendi lehine çevirebilmek için “PKK terör örgütüdür ve lanetlenmelidir” ifadelerini ekletmiştir (Milliyet Gazetesi , 1996). Yaşanılan bu gelişmeler ve Erbakan’ın bu gelişmelere karşı gereken tavrı ortaya koymaması basın tarafından da yakından takip edilerek hükümet sert bir dille eleştirilmiştir. Gelişmelere yönelik oluşturulan haberler toplumun hükümete karşı olan olumsuz bakış açısının daha da güçlenmesine da neden olmuştur (Arikan, 2011, s. 106).

Libya Gezisinin etkisi henüz tam olarak geçmeden gerçekleşen trafik kazası da ülkede büyük ses getirerek Refahyol Hükümeti’ni zor durumda bırakmıştır. 3 Kasım 1996 tarihinde Balıkesir’in Susurluk ilçesinde gerçekleşen kaza devletin çete ile olan

ilişisini gün yüzüne çıkarmıştır. Öyle ki kazaya karışan araçlardan birisinin içinde 1980 Darbesi öncesinde Bahçelievler’de 7 TİP üyesi öğrencinin ölümüyle sonuçlanan saldırılarla ve Mehmet Ali Ağca’nın hapishaneden kaçırılması ile bağlantısı sebebiyle Türkiye’de, uyuşturucu kaçakçılığı yapmış olması nedeniyle de uluslararası arenada kırmızı bültenle aranan Abdullah Çatlı (Toprak, 2002, s. 506), DYP Milletvekili Sedat Bucak, Eski Emniyet Müdürü Kemalettin Ergün, Polis Okulu Müdürü Hüseyin Kocadağ bulunurken yine Abdullah Çatlı’ya Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından verilmiş olan sahte silah ruhsatı ile sahte pasaportlar bulunmuştur (Çavdar, 2019, s. 334). Kaza sonrası ise DYP milletvekilinin de kazaya karışmış olmasından dolayı koalisyon hükümeti kazayı normalleştirmek ve kazaya karışanları aklamak için birbirleri ile yarışa girmişlerdir. Örneğin Ulaştırma Bakanı Ömer Barutçu söz konusu kazada tek sağ kurtulan kişi olan Sedat Bucak ve diğer kişiler için “Bunlar devletin birlik ve beraberliği için canlarını ortaya koymuş birer milli kahramandır” şeklinde bir açıklama yaparken, Başbakan Yardımcısı Tansu Çiller ise pek çok suça karışmış olan Çatlı başta olmak üzere kazaya karışmış diğer kişiler için “Allah’ın rahmetine kavuşan herkes Allah’ın adaletine kavuşur. Bu millet uğruna kurşunu atan da yiyen de her zaman bizim için saygıyla anılır, onlar şerefli dirler” yorumunu yaparken kazaya karışan Bucak da yaptığı açıklama ile Abdullah Çatlı’yı aklama çabası içine girmiştir. Öyle ki Bucak Sabah Gazetesi’ne yapmış olduğu açıklamada Çatlı ile ilgili şu ifadeleri kullanmıştır: “Abdullah Çatlı’yı Abdullah Çatlı olarak tanıyordum. Ve onu tanımakla gurur duyuyorum. Dostluğum eskidir. Bizde en büyük sevgi kardeş sevgisidir. Ben en çok rahmetli ağabeyimi severdim. Benim Abdullah Çatlı’ya duyduğum sevgi ağabeyime duyduğum sevginin aynısıydı ve o bunu biliyordu”. Yapılan bu açıklamaların yanında hükümet tarafından yapılan elde tutulur tek gelişme olarak nitelendirilebilecek faaliyet ise İçişleri Bakanlığı’ndan olaylarda sorumlu olabileceği düşünülen Mehmet Ağar’ın istifa ettirilip yerine 1994 yılında gerçekleştirilen yerel seçimlerde Kocaeli Belediye Başkanlığı’na aday olup kazanamayan ve bir dönem Çiller’in gönüllü sekterliğini yapmış olan Meral Akşener’in getirilmesi olmuştur (Sabah Gazetesi, 1996). Ayrıca kaza esnasında söz konusu isimlerin bir arada bulunmasından dolayı “devlet-siyaset-mafya” üçgeni arasındaki kirli ilişkilerin ortaya çıkarılması için kamuoyu talepte bulunmuş ve bu talebe yönelik olarak Şubat 1997 tarihinden itibaren her şehirde

“Sürekli Aydınlık İçin Bir Dakika Karanlık” isimli eylemler gerçekleştirilmeye başlanılmıştır (Kalsın, 2015, s. 483). Toplumun büyük çoğunluğunun katılım sağladığı eylemlere yönelik Başbakan Necmettin Erbakan tarafından “Türkiye bu kadar mükemmel bir şekilde gelişirken, dünyanın bilmem neresinde hangi fesatçılar, şu saatte ışıkları bir dakika söndürelim demişler, hadi biz de bu fesatı Türkiye’ye getirelim demenin kimseye bir faydası yok. Çok şükür üç kişi bile yapmıyor. Kendi kendilerine bir ufacık fincanın içerisinde bir şey yapıyoruz zannediyorlar. 70 milyon halkımız, bunların haline acıyor. Akli başında bir insan böyle bir şey yapar mı yahu? Ne kadar çocukça bir şey. Bu iflasın ta kendisi. Hasetten çatlarsan, yapacak bir şeyin kalmazsa, sonunda elektriği sökersin, kapıyı sökersin” (Hürriyet Gazetesi, 1997), Adalet Bakanı Şevket Kazan tarafından ise “Muhalefet mum söndü oynuyor” (Milliyet Gazetesi, 1997), şeklinde yapılan açıklamaların ardından eylemler büyük bir kitlesen harekete dönüşmüştür. Sonuç olarak hükümet olayların açıklığa kavuşturulmasına yönelik kararlılığı gösterememiş aksine yaptığı açıklamalarla kendilerini hedef haline getirmiştir (Aktay, 2011, s. 113). Tüm bunların yanında olayların basında ele alış biçimi de sorunlu bir şekilde olmuştur. Kazaya yönelik oluşturulan haber içerikleri, haber içeriklerinde olaylarla ilgisi olmayan insanların aktardığı bilgilere dahi yer verilmesi olayların saptırılmasına ve gerçeklerden uzaklaşılmasına neden olmuştur (Kalsın, 2015, s. 485).

“Sürekli Aydınlık İçin Bir Dakika Karanlık” eylemleri sürerken hükümetin RP kanadının tarikat liderlerine yönelik olarak düzenlediği iftar yemeği ve gerçekleştirilen Kudüs Gecesi 28 Şubat’a giden süreçte bardağı taşıran son damla olmuştur. 11 Ocak’ta Erbakan, Başbakanlık Konutu’nda 51 tarikat liderinin katıldığı iftar yemeği düzenlemiştir. Başbakanın tarikat liderlerine yönelik düzenlediği bu yemeğe medya, toplum ve muhalefet partililer büyük tepki göstermiştir (Topuz, 2015, s. 306). Olaylar sıcaklığını korurken RP’li Sincan Belediyesi tarafından Filistin’le dayanışmayı sağlamak amacıyla 31 Ocak’ta, Kubbetü’s-Sahra Camii benzeri bir çadır kurulmuştur. Yine 1 Şubat tarihinde aynı belediyeye ait bir binaya Hizbullah Terör Örgütüne ait resimler ve posterler asılırken, Filistin dayanışmasını sağlamak için bu sefer de tiyatro oyunu sergilenmiştir (Arikan, 2011, s. 116). Tüm bu faaliyetlerin gerçekleştirildiği sırada İran Büyükelçisi Muhammet Rıza Bagheri

tarafından “Bize fundamentalist demelerinden korkmayalım. Fundamentalist, Hizbullahi, şeriatçı insanlar en akil, en çağdaş ve en mümin insanlardır. Allah onlara müjde vermiş, zafere ulaşacaklar” (Milliyet Gazetesi, 1997), şeklinde açıklamalarda bulunurken Kudüs Gecesini düzenleyen Sincan Belediye Başkanı ise şeriat ile ilgili şu açıklamayı yapmıştır: “Biz kimliğimizi Kuran’dan almak mecburiyetindeyiz. Demokratik, laik bir ülkede bu tür şeylere nasıl yer vereceğimizi sordular. Yüzde 99u Müslüman olan bir ülke zaten şeriatı tanır” (Sabah Gazetesi, 1997). Söz konusu olaylardan ve yapılan açıklamalardan sonra Sincan Belediye Başkanı Bekir Yıldız hakkında soruşturma açılırken, konuyla ilişkin haber yapmak için olay yerine gelen Star TV muhabiri Işın Gürel fiziksel şiddete maruz kalmıştır. Gürel’in uğradığı saldırı başta basın organları olmak üzere muhalefet ve askeri kanatta büyük tepkilere sebep olmuştur (Birand & Yıldız, 2012, s. 199). Kudüs Gecesi’nden iki gün sonra ise Genelkurmay 2. Başkanı Orgeneral Çevik Bir tarafından “Demokrasiye Balans Ayarı Yaptık” şeklinde yorumlanacak olan askeri tanklar Sincan sokaklarından yürütülmüştür (Milliyet Gazetesi, 1997). Bir gün önce Anadolu Ajansına haber verilmesi tankların yürütülmesinin olaylara karşı bir tepki ve RP kanadına bir uyarı olduğunu göstermiştir (Birand & Yıldız, 2012, s. 200).

2.26. 28 ŞUBAT 1997 POSTMODERN DARBESİ

1960, 1970, 1980’li yılları askeri kanadın gölgesinde geçiren Türkiye’de tarihler 1990’ları gösterdiğinde de sular durulmamıştır. Siyasi istikrar sağlanamadığı için koalisyon hükümetleri ile ülke yönetilmeye devam edilirken, kendini hissettirmeye başlayan İslami terörün neden olduğu faili meçhul cinayetler Türkiye’nin gündemini uzun süre meşgul etmiştir. Söz konusu bu cinayetlerin bazıları şu şekildedir: Türk Hukuk Kurumu Başkanı, Atatürkçü Düşünce Derneği kurucusu ve Anayasa Profesörü Prof. Dr. Muammer Aksoy evinin önünde uğradığı silahlı saldırı sonucunda 31 Ocak 1990 tarihinde öldürülmüştür. Aksoy’un öldürülmesinin ardından açıklama yapan yetkililer cinayetin altında siyasi nedenlerin olabileceğini ve yine cinayetin profesyonelce işlenmiş olduğunu belirtirken ayrıca cinayeti “İslami Kuruluş”, “İslami İntikam”, “İslami Cihad” isimli örgütler üstlenmiştir. Ancak yapılan incelemeler sonucunda bu örgütlerin varlığına rastlanmamıştır (Tercüman Gazetesi, 1990). Aynı yılın mart ayında Hürriyet Gazetesi

yazarı ve yönetim kurulu üyesi olan Çetin Emeç aracındayken uğradığı silahlı saldırı sonucu yaşamını yitirken (Hürriyet Gazetesi, 1990), eylül ayında ise 1965 yılında dini görüşlerinin değişmesinden dolayı müftülük görevini bırakıp çeşitli dönemlerde “Başlangıcından Bu Yana İnsanlık”, “Akşama Doğru” isimli programlar yapan ve 200’e Doğru, Yüzyıl gibi dergilerde de yazılar yazan Turan Dursun uğradığı silahlı saldırı sonucu yaşamını yitirmiştir (Turan Dursun'un Hayatı , 2022). Dursun, ölümünün ardından Tahran Radyosu tarafından “Türkiye’nin Salman Rüşdisi” olarak nitelendirilirken cinayeti “İslam Mücahitleri” üstlenmiştir (Sabah Gazetesi, 1990) . Tüm bu isimlerin yanında 1990 yılında SHP Meclis üyesi ve Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nde görev yapan ilk kadın akademisyen olan Bahriye Üçok, Ekspres isimli kargo aracılığıyla “İlmi Araştırmalar Vakfı’nın” ismi kullanılarak kendisine gönderilen bombalı paketin patlaması sonucu yaşamını yitirmiştir. Üçok’un cinayetini “İslami Hareket Örgütü” üstlenmiştir (Milliyet Gazetesi, 1990). 1993 yılının ocak ayında ise Sakıncalı Piyade olarak anılan Cumhuriyet Gazetesi’nin yazar kadrosunda yer alan Uğur Mumcu düzenlenen bombalı saldırı sonucu yaşamını yitirmiştir (Birand & Yıldız, 2012, s. 15). Ayrıca 1993 yılında Cumhurbaşkanı Turgut Özal’ın ani ölümü sonrası yaşanan siyasi gelişmeler, ardından Sivas’ta yaşanan olaylar yapılan seçimler, Susurluk Kazası, Necmettin Erbakan tarafından düzenlenen kimi etkinlikler askeri kanadın 17 yıl sonra tekrardan müdahale edebilmesine fırsat vermiştir.

Medyanın süreç öncesi sürekli olarak darbe güzellemesi yapması, seçimler sonucunda iktidara gelmeyi başaramayan kimi muhalefet partilerinin etkisi, Refahiyol Hükümeti’nin aldığı yanlış kararlar ve gerçekleştirdiği kimi faaliyetler öne sürülerek 28 Şubat 1997 tarihinde gerçekleştirilen MGK toplantısında alınan tavsiye olarak nitelendirilen kararlar sonucunda Türkiye’de demokrasi tekrardan rafa kaldırılmıştır (Gölcü, 2015, s. 163). 9 saat süren MGK toplantısında alınan tavsiye niteliğindeki kararlar 18 maddeden oluşmaktadır. Kararlar çerçevesinde askeri kanat dini eğitim veren kuruluşların MEB’e bağlı olarak faaliyet göstermelerini ve sayılarının azaltılmasını, ayrıca söz konusu kurslara çocukların temel eğitimini tamamladıktan sonra başlamasını, ilk öğretim süresinin 8 yıl olmasını, TSK’da görevlerine son verilen kişilerin diğer kurum ve kuruluşlarda görev yapmasına izin verilmemesini,

türban yasağının devam etmesini, kurban derilerinin sadece Türk Hava Kurumu'na verilmesine, ümmet kavramını kullanmayı tercih edenlerin cezalandırılmasını, Atatürk'e karşı saldırı niteliğindeki eylem ve söylemlerin önüne geçilmesini istemiştir (Tek, 2006, s. 243). Ancak askerlerin istekleri özellikle hükümetin RP kanadının kabul edemeyeceği unsurları kapsıyordu. Buna rağmen Erbakan toplantı sonrası yapmış olduğu açıklamalarda toplantının tüm sorunlarını ortadan kaldırdığını, askeri kanat ile hükümet arasında bir sorunun olmadığını hatta alınan kararlardan partisinin oldukça memnun olduğunu vurgulayacak nitelikte açıklamalar yapmıştır. Öyle ki toplantı sonrası Akşam Gazetesi'ne yapmış olduğu açıklamada Erbakan partisinin memnuniyetini "MGK, toplantısında alınan sonuçtan RP son derece memnundur. Çünkü ülke yararına bir toplantı yapılmıştır" ifadeleriyle anlatırken, askeri kanat ile hükümet arasında sorun bulunmadığını ise "Devletin tepesi tam bir uyum içinde. MGK toplantısında bu ortaya çıktı. Sayın Cumhurbaşkanı, Başbakanlık, koalisyon partileri, Genelkurmay Başkanı, Kuvvet Komutanları tam bir ahenk ve uyum içinde çalışmaktadır" şeklinde yapmış olduğu açıklama ile vurgulamıştır. (Akşam Gazetesi, 1997). Gerçeklerden tamamen uzak olan Erbakan'ın açıklamaları üzerine Atatürk ilkelerini yok sayıp 1960 yılından beri ülke siyasetine, demokrasisine müdahalede bulunan TSK kanadı ise "Türk Silahlı Kuvvetleri, Atatürk'ün kurduğu laik cumhuriyete ve onun ilkelerinin hayata geçirilmesine inananlar ve gönül verenlerle uyum içindedir. Bunun dışında hiçbir kimseyle uyum içinde değildir, olamaz da" şeklinde bir açıklama yapmıştır (Sabah Gazetesi, 1997).

Yapılan toplantı ve açıklamaların ardından alınan 18 maddelik kararları kapsayan bildiri Erbakan tarafından 5 Mart tarihinde imzalanmıştır. Ancak özellikle 8 yıllık eğitim konusunda hem hükümet hem de TSK tarafından yapılan açıklamalar nedeniyle gerginlik ortamı giderilememiştir. Bu nedenle Erbakan'ın istenilen doğrultuda hareket etmemesinden dolayı hükümete son vererek alınan kararları bir an önce uygulamaya koyabilecek yeni bir hükümetin kurulmasını sağlamak amacıyla olan askeri kanat, irtica kavramı ile hükümetin nasıl bir tehlike yarattığını göstermek suretiyle brifingler düzenleyerek kamuoyu oluşturmaya başlamıştır. TSK tarafından meslek gruplarına, sivil toplum örgütlerine vb. sırayla verilen brifinglerde İç Hizmet Kanunun 35. maddesi doğrultusunda gerekirse her türlü iç ve dış tehlikeye karşı

silahla müdahale edileceği vurgulanmıştır (Birand & Yıldız, 2012, s. 221-222). Askeri kanat İç Hizmet Kanunun 35. maddesini sıklıkla vurguladığı brifinglerin yanında hükümete yönelik amaçlarını gerçekleştirebilmek ve etkinliğini artırabilmek amacıyla 28 Şubat sürecinde yeni düzenlemeleri, oluşumları hayata geçirmiştir. Bu oluşumların belki de en dikkat çekici olanı ise gerçekleştirilen irticai faaliyetlerini takip etmek amacıyla kurulan Batı Çalışma Grubu'dur (BÇG). Söz konusu grup 28 Şubat öncesi süreçte oluşturdıkları görev dağılımı ile irtica faaliyetlerine yönelik raporlar düzenlemiştir (Arikan, 2011, s. 128-129). Kamu personelleri, belediyeler, sendika ve dernekler, medya kuruluşları hakkında tutulan raporlar oluşturulurken elde edilen bilgiler TSK tarafından görevlendirilen memurların yanında sivil bireyler kullanılarak da toplanmıştır. Çeşitli şekillerde yaşı dışı yollarla elde edilen bilgiler 28 Şubat günü gerçekleştiren MGK toplantısında ve sonraki süreçte askeri kanadın en güçlü dayanak noktası olmuştur (Birand & Yıldız, 2012, s. 180-181).

TSK tarafından hükümeti düşürmeye yönelik çalışmalar sürdürülürken demokrasinin, seçilmiş hükümetin yanında yer alıp desteklemesi gereken TBMM ve siyasi partilerde Erbakan'ın karşısında yer almayı ve istifaya zorlamayı tercih etmiştir (Arikan, 2011, s. 127). Örneğin yaşanan gelişmeler sonucunda muhalefet partisi liderleriyle görüşmeler gerçekleştiren Başbakan Erbakan'a, DSP Lideri Bülent Ecevit, daha önceki süreçte yapılan müdahalelerin demokrasiye zarar verdiğini ancak hükümetin şu an asker zoruyla çekilmesine rağmen demokrasinin zarar görmeyeceğini belirterek "Devlet ile inatlaşarak hükümet edilemez. Bunu belirtirken sadece MGK'yı kastetmiyorum. Devlet, sivil unsurlarca onarılmalıdır. Ya bu, devletin temel niteliklerini içinize sindirirsiniz ya da bunu yapamayacaksanız bir süre hükümetten ayrılıңыз" şeklinde yapmış olduğu açıklamada TSK ile ilgili ise şu ifadelerle yer vermiştir: "Türk Silahlı Kuvvetleri, bu toplumun bir unsuru olarak ülkedeki sorunlarla ilgili görüş açıklayabilir. TSK'nın, yakınma ve beklentilerini demokratik hukuk devleti kuralları içinde dile getirmenin dışında herhangi bir eğilimi olmadığı kanısındayım" (Hürriyet Gazetesi, 1997). Demokrasi kültürünün işleyebilmesi ve var olabilmesi için faaliyet göstermesi gereken basın ise demokrasinin rafa kaldırılmış olduğu diğer dönemlerde olduğu gibi verilen

muhtıranın haklılığını ispat edebilmek ve seçimle iş başına gelmiş olan hükümetin düşürülmesine yardımcı olabilmek için seferber olmuşlardır (Gölcü, 2015, s. 172).

Ayrıca tüm bu gelişmelerin yanında 22 Mayıs 1997 tarihinde Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş'ta RP'nin kapatılması için Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuştur. TSK baskısı, medya ve TBMM'nin hükümetin yanında yer almamış olması, RP hakkında yapılan başvuru sonucunda daha fazla dayanamayan Necmettin Erbakan 18 Haziran 1997 tarihinde hükümetin istifasını vermiş ve kendisini demokrasi savunucusu olarak nitelendirilen kişilerin-kurumların etkisi ile askeri kanat bir kez daha siyaset üzerindeki amacını gerçekleştirmiştir (Aydın & Taşkın, 2016, s. 432).

2.27. Basının Postmodern Darbeye Yönelik Tutumu

1995 yılında gerçekleştirilen seçimlerde elde ettiği oy oranıyla Millî Görüş Harekatı'nın içerisinde yer alan RP birinci parti olmuştur. Toplumun genel kanaati ile birinci parti olan RP seçim zaferinin ilk gününden itibaren yapmış olduğu bazı faaliyetlerin ve konuşmalarında etkisiyle çeşitli tepkilere ve saldırılara maruz kalmıştır. Dini nitelikli bir hareketin içerisinden doğan parti başta TSK olmak üzere bazı kurumlar tarafından laiklik karşıtlığı ile nitelendirilerek siyasi hayattan uzaklaştırılmaya çalışılmıştır. 1995 seçimleri sonrası hükümeti kurma görevinin önce RP Lideri Necmettin Erbakan'a verilmemesi bunun en açık göstergesidir. Basın ise söz konusu bu süreçte Refahyol Hükümeti'nin özellikle RP kanadının yapmış olduğu kimi yanlış faaliyetleri öne sürerek yine laiklik karşıtlığı suçlamasını kullanarak kamuoyu oluşturmaya ve özellikle irtica, laiklik ve şeriat kavramlarına sık sık başvurularak değersizleştirilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmalar yapılırken askeri kaynaklar yoğun olarak kullanılarak demokrasi savunucusu olması gereken basın hem hükümeti açık bir şekilde tehdit ederek hem de sürekli olarak askeri müdahale çağrısı yaparak muhtıranın verilmesine zemin hazırlamıştır (Bilgiç, 2019, s. 2).

RP iktidarda pay sahibi olduğu süreç boyunca kendisine yönelik oluşturulan imajın etkisi ile basın tarafından sürekli olarak olumsuz bir şekilde öne çıkarıldığı için basına karşı kendini anlatmak ve savunmak zorunda kalmıştır. Demokratik yollarla iktidarda pay sahibi olan hükümete karşı bu tavrı sergileyen basın demokratik

lkelerde siyaset sahnesinde yer almaması gereken orduyu ise demokrasinin kurtarıcısı olarak tanımlayarak ne çıkarmıştır. Hatta yle ki iki taraf arasında 28 Şubat süreci en yoğun ilişkilerin yaşandığı dönem olurken TSK söz konusu yakın ilişkiden dolayı aktardığı bilgiler aracılığıyla basını kontrol altına almış ve basın organlarını silah olarak kullanmıştır. 28 Şubat günü MGK toplantısında ise TSK tarafından basın organları aracılığıyla şekillendirilen haberler birer belge olarak hükümetinin önüne çıkarılmıştır (Birand & Yıldız, 2012, s. 183-213). Ancak 12 Mart 1971 Muhtırası döneminde olduğu gibi askeri müdahale kimi basın organlarınca desteklenirken kimi basın organlarınca da eleştirilmiştir. Örneğin Derya Sazak, Hasan Cemal, Altan ymen, Güneri Cıvağlu, Bekir Coşkun, Emin Çölaşan, Ertuğrul zkkk, Metin Toker, Yalçın Doğan gibi isimler ve Milliyet Gazetesi, Hürriyet Gazetesi, Sabah Gazetesi gibi gazeteler halkın ortak kararını, demokrasinin varlığını, gerçekleştirmeleri gereken kamu görevlerini hiçe sayarak askeri müdahalenin yanında yer alarak hükümetin düşürülmesi için birbiri ile yarışmışlardır. Nevzat Yalçıntaş, Yalçın zer, Nazlı Ilıcak, Cengiz andar, Fehmi Kuru gibi isimler ve Türkiye Gazetesi, Akşam Gazetesi gibi gazeteler de askeri müdahalenin sorunlara çözüm olmayacağını vurgulayarak özellikle köşe yazılarında yapılan müdahaleyi eleştirmişlerdir (Tek, 2006, s. 276-317).

24 Şubat'ta Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in yapmış olduğu açıklamaları rejim, irtica ve laiklik kavramlarını yoğun bir şekilde kullanarak oluşturduğu haber içeriğini "Yetkim Olsa Seçime Götürürüm" başlığı ile sunan Milliyet Gazetesi tarafından ülkede siyasi gelişmelerden dolayı genel bir rahatsızlığın mevcut olduğunun altı çizilmiştir (Milliyet Gazetesi, 1997). Söz konusu rahatsızlık ve bu rahatsızlığın hükümet kanadı tarafından ciddiye alınmadığı gazetenin yazarları arasında yer alan Derya Sazak tarafından ise "Siyaset Günlüğü" isimli köşe yazısında şu ifadelerle aktarılmıştır: "Türkiye'de Radikal İslamcı akımların ordu kademelerinde yol açtığı rahatsızlığı görmek için ikinci-üçüncü kuşak politikacı olmaya da gerek yok. Cumhurbaşkanı her fırsatta uyarıyor. Mesut Yılmaz'ın dediği gibi, kimi siyasetçilerin "koskoca tankları farkedemeyecek kadar görme zrl olmaları" da ayrıca dramatiktir. Keşke sorun karanlıkta ışlık alma misali, televizyonda kakhaha atmakla geiştirilecek kadar basit olsa" (Sazak, 1997). Aynı

gazete MGK Toplantısı'nı ise "9 Saatlik Zirvede Rejime İnce Ayar" başlıklı manşet haberi ile duyurmuştur. Haberde toplantı sırasında irtica faaliyetleri üzerinde durulduğu anlatılırken hükümet kanadının istenilen doğrultuda hareket etmemesi durumunda daha ağır yaptırımların uygulanacağı vurgulanarak hazırlanan bildiriye yer verilmiştir (Milliyet Gazetesi, 1997). MGK Toplantısı öncesi ve sonrasında Hükümetin Refah kanadını yoğun eleştiri yağmuruna tutan gazetelerden birisi de Sabah Gazetesi olmuştur. Örneğin gazete 28 Şubat öncesinde "Refah'a 3 Uyarı", "Laik Türkiye İçin Kadınlar Yürüdü", "Refah Partisi Çok Kurnaz", başlıklı haberlerinde Refah Partisi'ni özellikle laiklik kavramını kullanarak yoğun bir şekilde eleştirilirken, "En Kritik MGK", "Muhtıra Gibi" başlıklı haberlerinde de askeri kanat tarafından hükümetin açıkça tehdit edilmesi olumlu bir gelişme gibi aktarılmış ve askeri kanat desteklenmiştir (Sabah Gazetesi, 1997). 28 Şubat sonrasında ise gazete öncelikle toplantıyı ve bildiriye "Zehir Zemberek" başlıklı manşet haberiyle duyurmuştur. Haberde bildiride yer alan özellikle laiklik konusunda istenilmeyen davranışlara devam edilmesi durumunda daha ağır yaptırımların hayata geçirilecek olması ile ilgili ifadeyi ismi belli olmayan kaynaklar tarafından muhtıra olarak yorumlandığının altı çizilmiştir. Yine söz konusu bildirinin Başbakan Necmettin Erbakan tarafından imzalanmasını gazete "Paşa Paşa İmzaladı" başlıklı haberi ile aktarmıştır (Sabah Gazetesi, 1997). Gazetenin yazarlarından Hasan Cemal ise "Allah Akıl Versin" başlıklı köşe yazısında TBMM dışı bir müdahaleye karşı olduğunu ancak tüm kesimler tarafından Erbakan ve Hükümetinin istenmediğini dolayısıyla müdahalenin haklı sebepleri olduğunu vurgulayarak hükümetin düşürülmesi için yapılabilecekleri sıralamıştır. Cemal yazısında şu ifadelere yer vermiştir: "Rejim dışı bir müdahale istemiyorum. Rejime dıştan bir müdahaleye karşıyım. Ancak karşı olduğum bir şey daha var: Erbakan'ın Başbakanlığı... Çünkü rejimi tehlikeye düşüren Erbakan'ın başbakanlığıdır. Çünkü, laik ve demokratik rejimle kavgası olan bir kısım medya değil Erbakan'ın kendisidir" (Cemal, 1997). Bu gazetelerin yanında hükümete verilen bildiri öncesi süreçte Türkiye Gazetesi ise "Darbe Olmaz", "Çiller: Laikliğin Güvencesi Biziz", "Siyaset Rahatladı" başlıklı haberlerle olağanüstü bir durumun olmadığını vurgulamaya çalışmıştır. Haberlerde hükümet kanadının ülke istikrarının korunması ve sorunların çözümü için kararlı olduğu vurgulanırken, herhangi bir askeri müdahalenin olmayacağını altı Cumhurbaşkanı Süleyman

Demirel tarafından yapılan açıklamalara dayanılarak çizilmiştir (Türkiye Gazetesi, 1997). Aynı tutuma sahip gazete yazarlarından Nevzat Yalçıntaş ise “Gölgeleme” isimli köşe yazısında ülkede her şeyin normal işlediğini ve hükümetin göreve başladıktan sonra pek çok başarıya imza attığını şu ifadelerle anlatmıştır: “Refahiyol Hükümeti başarılıdır. Yedi aydır ülkeyi idare eden bu hükümet sadece kendi içinde uyumlu olmakla kalmamış, güzel Türkiyemizde istikrarı ve güveni sağlamış, ekonomide düzelme istikametine girilmiş, faizler çok büyük ölçüde düşmüş ve yatırımlar canlanmıştır. Bu istikrar güven ve gelişmeyi sağlayan Refahiyol Hükümeti bunlardan dolayı da dış dünyaya karşı güçlü, dirençli olmuş, dış meseleler karşısında başını acz içince eğlememiş ve hem Ortadoğu ve Kıbrıs hem de Avrupa Birliği konularında güçlü politikalar takip ederek muhatabımız yabancı devletlerin Türkiye’nin ağırlığını hissetmelerini sağlamıştır” (Yalçıntaş, 1997). Yine aynı gazete 28 Şubat tarihinde gerçekleştirilen toplantıyı “Büyük Uzlaşma” başlıklı manşet haberi ile duyururken hükümete verilen ve pek çok yaptırımı içeren bildiriye “tavsiye” olarak nitelendirmiştir. Haberde sorunların demokrasi kavramı çerçevesinde çözülme kararının alındığı ve hükümet ile askeri kanat arasında güzel bir uyumun olduğu vurgulanmıştır (Türkiye Gazetesi, 1997). Toplantıda bir uyumun sağlandığını gazete yazarlarından Yalçın Özer de “MGK Rahatlattı” başlıklı köşe yazısında şu ifadelerle aktarmıştır: “Ankara’da dün herşey birbirine karışmış gibiydi. Ama sonunda bunalım büyük ölçüde aşıldı... İlk karışıklık, MGK konusundaydı... Sanıldı ki MGK, bir asker kuruluşudur ve hükümetin üzerindedir. Kararları “direktif”tir. Bazıları bu açıdan MGK’nın hükümet icraatını yargılayan, hesap soran bir kurul olduğunu düşünerek dünkü toplantıda Erbakan ve Çiller’in azarlanacağını bekliyordu. Ama bunların hiçbiri olmadı. MGK’dan tam bir mutabakat çıktı” (Yalçın, 1997).

2.27.1. Andıç

Türkiye’de gerçekleştirilen askeri müdahaleleri basın kimi zaman hep birlikte olumlarken kimi zamanlarda da tamamen aynı fikir ile hareket etmeyip müdahaleyi eleştirmiştir. Ancak basının tavrı ne şekilde olursa olsun askeri kanat tarafından basın mutlaka cezalandırılmıştır. Söz konusu cezalar kimi zaman Tedbirler Kanunu, Sıkıyönetim Kanunu gibi yasal düzenlemelerle verilirken kimi zamanda 1998 yılında Genelkurmay Başkanlığı tarafından ortaya atılan andıç gibi iddialarla verilmiştir.

10 Nisan 1998 tarihinde Mesut Barzani ile anlaşmaya varılarak Kürdistan İşçi Partisi'nin (PKK) ikinci adamı olarak nitelendirilen Şemdin Sakık'ın yakalanması amacıyla düzenlenen operasyon üç gün sonra basın tarafından Genelkurmay Başkanlığı'nın başarısı vurgulanacak şekilde haberleştirilmiştir. Kamuoyunun operasyona büyük destek göstermesi Şemdin Sakık'ın ifadesinin Genelkurmay Başkanlığı tarafından fikir uyuşmazlığı halinde olunan kişileri ve kurumları cezalandırmak için kullanılması kararının alınmasına yol açmıştır. Bu doğrultuda 24 Nisan'da Genelkurmay İkinci Başkanı Çevik Bir tarafından Türk Siyasi Tarihi'nde "Andıç" olarak isimlendirilen belge imzalanarak Sakık'ın ifadesine eklemeler yapılmıştır. Bazı gazeteleri ve gazetecileri, İnsan Hakları Derneği Başkanı Akın Birdal'ı, kimi iş insanlarını hedef haline getirilebilmek amacıyla düzenlenilmiş ifade Sabah ve Hürriyet Gazeteleri ile Kanal D'ye isimsiz olarak gönderilmiştir. Büyük ses getiren belgelerin kamuoyu tarafından yoğun şekilde eleştirilmesi ve Oktay Ekşi'nin köşe yazısında söz konusu gazete ve gazetecilerin açıklanmasının gerekliliğinin vurgulanması üzerine Kanal D tarafından PKK ile iş birliği halinde olmakla suçlanan Mehmet Ali Birand, Cengiz Çandar, Yalçın Küçük gibi ünlü gazetecilerin isimleri açıklamıştır. İsimlerin açıklanmasının ardından Sabah Gazetesi'nde yer alan Mehmet Ali Birand ve Cengiz Çandar'ın görevlerine son verilmiştir. Yaşanan gelişmelerden sonra işine son verilen Birand tarafından olayların açığa çıkarılması için yapılan suç duyurusunda bulunulmuş ancak kabul edilmemiştir. Olaylar Sakık'ın yargılanması sırasında ifadeleri reddetmesi sonucu aydınlanmaya başlarken gerçeklerin tam olarak aydınlatılması ise ancak iki yıl sonra Nazlı Ilıcak'ın, Sakık tarafından verilen ifadeye eklemeler yapıldığını ortaya koyan belgeyi yayınlaması ile mümkün olmuştur. Gerçeklerin ortaya çıkmasından sonra Genelkurmay Başkanlığı tarafından mağdur edilen kişilere yönelik herhangi bir özür dilenmezken sadece olayların doğruluğunun kabul edildiği kısa bir açıklama metni yayınlanmıştır (Birand & Yıldız, 2012, s. 267-268-269-271-272).

2.28. Muhtıra Sonrası Kurulan Koalisyon Hükümetleri ve Siyasi Gelişmeler

Refahyol Hükümeti'nin Başbakanı Necmettin Erbakan, gerek askeri kanadın siyaset alanına doğrudan müdahale ederek görev tanımını dışına çıkmasına neden

olacak faaliyetlerde bulunması gerekse siyasi partilerin ve basın organlarının demokrasi olgusunun yanında yer almayı tercih etmeyip askeri kanadı kışkırtacak nitelikte açıklamalar yaparak onları desteklemeleri sonucunda yaşadığı yoğun baskılar nedeniyle Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel’e istifasını vermiştir. İstifanın verildiği esnada ayrıca yeni oluşturulacak hükümette RP ve DYP’li 278 milletvekillince imzalanan Tansu Çiller önderliğindeki hükümetin destekleneceğini belirten belge de Erbakan tarafından Demirel’e teslim edilmiştir. Yaşanılan bu gelişmenin ardından Refahyol Hükümeti’nin kurulması aşamasında yapılan anlaşma sonucu ortaya çıkan dönüşümlü başbakanlık konusu gündeme gelmiştir. Ancak Demirel dönüşümlü başbakanlık şartını kabul etmemiş hükümeti kurma görevini seçimlerde ikinci parti konumunda yer alan ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz’a vermiştir (Kongar, 2018, s. 293). Ancak bu durum Erbakan’ın hem kendi partisinden hem de Kaddafi tarafından yoğun eleştirilere maruz kalmasına sebep olmuştur. Öyle ki RP’li Oğuzhan Asiltürk “Ben size siyasi partiler yasası değişikliğini garantiye almadan görevi vermeyelim demedim mi?” sözleriyle, Kaddafi ise “Erbakan zavallının biri ülkeyi o yönetemiyor” şeklindeki sözleriyle tepkilerini ortaya koymuştur. Ayrıca Tansu Çiller ise hükümeti kurma görevinin Mesut Yılmaz’a verilmesini “Bu siyasi ahlaksızlık” şeklinde bir açıklama yaparak tepkisini ortaya koymuştur (Toruk, 2005, s. 113). Yapılan eleştirilere rağmen Yılmaz, DSP Lideri Bülent Ecevit ve DYP’de yaşanan sıkıntılardan dolayı partiden ayrılan kişilerce Hüsamettin Cindoruk önderliğinde kurulan Demokrat Türkiye Partisi (DTP) ile anlaşmaya vararak ANASOL-D veya ANAP-DSP-DTP Koalisyon Hükümeti olarak anılacak hükümeti kurmuştur (Aydın & Taşkın, 2016, s. 435). CHP’nin dışarıdan destek verdiği ANASOL-D Hükümeti’nde Yılmaz Başbakan olurken, Başbakan Yardımcıları ise DSP Lideri Ecevit ve DTP kadrosunda yer alan İsmet Sezgin olmuştur. DTP Genel Başkanı Cindoruk’un görev almak istemediği hükümete ayrıca ANAP 20, DTP 5, DSP ise 11 bakan vermiştir (Çakır, 2020, s. 29).

Ancak Necmettin Erbakan’ın istifasını vermesi ve ardından Yılmaz önderliğinde ANASOL-D Hükümeti’nin kurulması askerlerin siyaset sahnesinden çekilmeleri için yeterli olmamıştır. Öyle ki Genelkurmay Başkanlığı tarafından basın aracılığı ile sürekli olarak laiklik vurgusu yapılarak hükümete 28 Şubat tarihinde

gerçekleştirilen MGK toplantısında alınan kararları uygulaması için baskı yapılmıştır. Baskılar sonucu öncelikle TSK ve hükümet arasında askere, gerçekleştirilen terör olaylarına vali izni almaksızın müdahale etme yetkisini veren “Emniyet Asayiş Yardımlaşma Protokolü” (EMASYA) imzalanmıştır. Protokole dayanarak “Asayiş Güvenlik Merkezi” kurulmuş ve hükümet, askeri kanat ile çalışmaya zorlanmıştır. Ayrıca devlet kadrolarına yönelik atamalarda kişilerin güvenlik soruşturması görevi de askere verilmiştir. EMASYA’dan sonra ise MGK kararlarında sıklıkla vurgulan 8 yıllık eğitime yönelik oluşturulan yasa değişikliği büyük tartışmalar yaşanmasına rağmen mecliste kabul edilmiştir. Yine de tüm bu hayata geçirilen çalışmalar ANASOL-D Hükümeti’ni 28 Şubat kararlarını uygulamakta isteksiz olmakla suçlanmaktan kurtaramamıştır. Hükümet ve askeri kanat arasında yaşanan bu gergin ortam en sonunda 20 Mart tarihinde TSK tarafından Yılmaz Hükümeti’ne verilen muhtıra ile sonuçlanmıştır. Ancak Yılmaz Hükümeti’nin sonunu getiren gelişme verilen muhtıra değil Korkmaz Yiğit ve Alaattin Çakıcı arasında Türkbank ihalesine yönelik gerçekleştirilen telefon görüşmesi olmuştur. Söz konusu görüşmenin ortaya çıkması Başbakan Yılmaz’ın muhalefet tarafından önce görevi kötüye kullanmakla suçlanmasına ardından konuyla ilgili olarak hükümete yönelik gensoru önergesi verilmesine neden olmuştur. Gensoru önergesinin kabul edilmesi sonucu 25 Kasım 1998 tarihinde ANASOL-D Hükümeti düşürülmüştür. ANASOL-D Hükümeti’nin düşürülmesinin ardından ise 1999 yılında gerçekleştirilecek olan seçimlere kadar DSP Lideri Bülent Ecevit’in başkanlığını yaptığı azınlık hükümeti kurulmuştur (Birand & Yıldız, 2012, s. 255-256-259-280-283-284).

ANASOL-D Koalisyon Hükümeti düşürülmeden önce söz konusu dönemde ayrıca Türk Siyaseti ve diğer mevcut partiler için de önemli gelişmeler meydana gelmiştir. Bu gelişmelerden ilki MHP içerisinde gerçekleşmiştir. 4 Nisan 1997 tarihinde kalp krizi sonucu hayatını kaybeden MHP Lideri Alparslan Türkeş yerine partinin yeni lideri olarak 6 Temmuz 1997 tarihinde yapılan kurultayda Devlet Bahçeli seçilmiştir. Siyasi partiler içerisinde meydana gelen değişikliklerden bir diğeri de 28 Şubat sürecinin muhatabı RP’de olmuştur. 1997 yılında partinin kapatılmasına yönelik Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş tarafından açılan dava 16

Ocak 1998 tarihinde sonuçlanarak parti Anayasa'nın 68.- 69. maddeleri ile Siyasi Partiler Kanunu'nun 103. maddesi öne sürülerek kapatılmıştır. Ayrıca partinin lideri Necmettin Erbakan başta olmak üzere Şükrü Karatepe, Şevki Yılmaz, Şevket Kazan, Ahmet Tekdal, Halil İbrahim Çevik'in herhangi bir partide üye, kurucu, denetçi veya yönetici olmaları yasaklanmıştır (Toprak, 2002, s. 547-579). Anayasa mahkemesi kararı ile partinin kapatılması üzerine partiye yönelik kapatma davasının açılmasının ardından yine Milli Görüş Harekatı içerisinde yer alan ve 1997 yılında İsmail Alptekin önderliğinde kurulmuş olan Fazilet Partisi'ne (FP) yukarıda isimleri verilen kişiler dışında yer alan RP üyeleri geçiş yapmışlardır (Özdemir, 2015, s. 180).

Bu gelişmelerden bir yıl sonra ise gerek askeri kanat gerekse hükümet kanadı tarafından terör örgütü (PKK) lideri Abdullah Öcalan'ın Suriye'de yaşamasına izin verilmesine yönelik yapılan sert açıklamalar sonuç vermiştir. Yapılan sert açıklamalar sonucunda Öcalan sahte pasaport ile önce Atina'ya gitmiş ancak sığınma talebi reddedilmiştir. Sığınma talebinin reddedilmesi üzerine Öcalan, Rus politikacılarla yaptığı görüşmeler sonucunda Rusya'ya sığınmıştır. Rusya'nın sığınma talebini kabul etmesi Türk hükümet yetkililerini harekete geçirmiş ve Öcalan Rusya'da sadece 33 gün kalabilmiştir. Ardından Roma, Tacikistan ve Kenya'da kısa süreli de olsa kalmış ve en nihayetinde Merkezi İstihbarat Teşkilatı ile Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) Müsteşarı Şenkal Atasagun arasında yapılan görüşme sonucunda Öcalan'ın Türkiye'ye teslim edilmesine karar verilmiş ve Öcalan 1999 yılının başında yakalanarak Türkiye'ye getirilmiştir (Birand & Yıldız, 2012, s. 284-289-290).

Türkiye için önemli gelişmelerin yaşandığı 1999 yılında ayrıca 18 Nisan tarihinde yerel ve genel seçimlerde gerçekleştirilmiştir. Kurduğu azınlık hükümeti döneminde terör örgütü liderinin yakalanmasının etkisiyle Ecevit önderliğindeki DSP genel seçimlerden %22,1 (136 sandalye) oy oranını elde ederken yerel seçimlerden %18,7 oy oranını elde ederek birinci parti olmuştur. Parti kurucusu Alparслан Türkeş'in vefatı sonrası parti liderliğine seçilen Devlet Bahçeli'nin MHP'si ise en çok oy kazanan ikinci parti olurken genel seçimlerden %17,9 (129 sandalye) yerel seçimlerden %17,1 oy oranlarını elde etmiştir. RP'nin devamı niteliğinde kurulan FP genel seçimlerden %15,4 (111 sandalye), yerel seçimlerden ise %16,4 oy oranını elde

ederken, yine yolsuzluk iddiası nedeniyle hakkında gensoru verilerek kurduğu hükümet düşürülen Mesut Yılmaz'ın ANAP'ı ise genel seçimlerden %13,2 (86 sandalye) oy oranını elde ederken yerel seçimlerden %15,0 oy oranını elde etmiştir. Seçim sonucunda asıl büyük hüsrana ise genel seçimlerden %8,7 oy oranı nedeniyle mecliste temsil şansı bulamayan CHP'de yaşanmıştır (Aydın & Taşkın, 2016, s. 445-446).

MHP, FP ve CHP için önemli sonuçları barından seçimlerin ardından TBMM'de ilk toplantı 2 Mayıs tarihinde yapılmıştır. Söz konusu tarihte milletvekillerinin yeminlerini ettiği sırada FP'den İstanbul Milletvekili olarak seçilen Merve Kavakçı'nın türbanıyla yemin edebilmek için Genel Kurul Salonu'na girmesi sonucunda partililer arasında gerginlikler yaşanmıştır. Özellikle DSP kanadı yaşanan duruma büyük tepki göstermiştir. DSP'liler tarafından Kavakçı önce sıralara vurularak protesto edilirken ardından DSP Lideri Ecevit tarafından "Türkiye'de hanımların inançları gereği başını örtmesine hiç kimse karışmıyor. Ama TBMM, kimsenin özel yaşam mekanı değildir. Burası devletin en yüce kurumudur. Burada görev yapanlar devletin kurallarına geleneklerine uymak zorundadırlar. Burası devlete meydan okunacak yer değildir. Lütfen bu hanıma haddini bildiriniz" sözlerini kullanarak meclis başkanı tarafından olaya müdahale edilmesi istenmiştir. Yine aynı gün içerisinde TRT-1'de yayınlanan "Politikanın Nabzı" programına katılan Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ise Merve Kavakçı'nın türbanı ile meclise katılmasını "Ama bu fitnedir. Bu provakatörlüktür. Ajan provakatörler çok görülmüştür. Bu da onlardan birisidir. Bu aslında demokratik cumhuriyete karşı cereyandır" şeklinde yorumlarken, olaylardan bir gün sonra Kavakçı hakkında soruşturma açılmıştır. 6 Mayıs'ta ise Yargıtay Başsavcısı Vural Savaş yaşanan bu krizin de etkisiyle FP'ye kapatma davası açmıştır (Sabah Gazetesi, 1999).

FP İstanbul Milletvekili Merve Kavakçı geriliminin ardından ise yeni hükümeti kurma görevi beklenildiği gibi birinci partinin lideri Bülent Ecevit'e verilmiştir. Verilen görev üzerine Ecevit, Bahçeli liderliğinde seçimlerde büyük başarı elde eden MHP ve ANAP ile görüşmeye başlamıştır (Aydın & Taşkın, 2016, s. 447). Ancak gerçekleştirilen görüşmeler sırasında Ecevit'in eşi Rahşan Ecevit'in MHP'ye yönelik "Çocukları, gençleri örgütlediler, baskı altına aldılar, hatta silahlandırdılar. 'Ya

bizden olacaksın ya canından' dediler. Yıllarca sayısız can yaktılar, canlar aldılar. Bunların acısını unutmak kolay mı?" sözlerini kullanması yeni bir gerilime sebep olmuş (Milliyet Gazetesi, 1999) yine de MHP 22 mayısta hükümette yer alacağını belirtmiştir. Tarafların anlaşması üzerine 5. Ecevit Hükümeti veya DSP-MHP-ANAP Koalisyon Hükümeti olarak adlandırılan hükümet 28 Mayıs tarihinde kurulmuştur. Hükümette Bülent Ecevit (DSP) Başbakan olurken, Devlet Bahçeli (MHP), Ahmet Mesut Yılmaz (ANAP), Hüsamettin Özkan (DSP) ve Şükrü Sina Gürel (DSP) başbakan yardımcısı olmuşlardır. Ayrıca koalisyona MHP ile DSP 12 bakan verirken ANAP 10 bakan vermiştir (Aydın & Taşkın, 2016, s. 447-448).

DSP-MHP-ANAP Koalisyon Hükümeti döneminde yapılan seçimlerinin yanında ayrıca özellikle cezaevleri ile ilgili bazı önemli olaylar da meydana gelmiştir. Bu olayların ilki Çankırı Cezaevi'nde gerçekleştirilen açlık grevine destek sağlamak ve F tipi cezaevlerinin yapımını durdurmak amacıyla Çanakkale, Bursa, Bartın, Çankırı, Bergama cezaevlerinde bulunan sol görüşlü mahkumların isyan etmesi olmuştur. Söz konusu isyan sırasında 35 gardiyan rehin alınırken olaylar 19 Temmuz'da başlayıp 22 Temmuz'da sona ermiştir. Yine kısmen cezaevleri ile ilgili olan "Af Kanunu Tasarısı" üzerinde hükümet ortakları anlaşmaya varmışlardır. Söz konusu tasarı 28 ağustosta yürürlüğe girmiş ancak kanun tasarının genişletilerek çete üyelerinin ve çete liderlerin affedilmesine yönelik oluşturulmuş olduğu şeklindeki eleştiriler sonucunda Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından tasarı reddedilmiştir. Demirel sadece gazetecilere verilen hapis cezalarının ertelenmesine yönelik yasa ile devlet memurları için oluşturulan disiplin cezalarının affına yönelik yasaya onay vermiştir (Toprak, 2002, s. 629-635). Tüm bu gelişmeler sırasında ayrıca uluslararası arenada da Türkiye için önemli adımlar atılmıştır. Öyle ki gerçekleştirilen Helsinki Zirvesi'nde Türkiye, Avrupa Birliği'ne aday ülke ilan edilmiştir (Aydın & Taşkın, 2016, s. 454).

Tarihler 2000'leri gösterdiğinde ise koalisyon hükümeti en büyük sınavlarından birisini görev süresi dolan Süleyman Demirel'den sonra cumhurbaşkanlığı koltuğuna kimin geleceği konusunda vermiştir. Söz konusu süreçte DSP Lideri Bülent Ecevit tarafından hükümeti oluşturan partilerin çoğunluğunun sağ kanatta yer almasından dolayı cumhurbaşkanlığına rejim unsurlarını tehdit

edebilecek nitelikte birisinin gelebilme ihtimali olması sebebiyle birtakım değişiklikler yapılmaya çalışılmıştır. Bunlardan ilki Demirel'in görev süresinin uzatılabilmesi için anayasanın 101. maddesinin değiştirilmesine yönelik girişimidir. Ancak değişiklik için gerekli olan 367 oy meclis içerisinde yapılan iki oturumda da elde edilememiştir. Rejim tehdidini ortadan kaldırmak için Ecevit tarafından gerçekleştiren diğer bir girişimde Anayasa Başkanlığı görevini yapmakta olan Ahmet Necdet Sezer'in tüm partilerin ortak adayı olmasını önermesidir. DSP Liderinin girişimi sonucunda en nihayetinde Sezer mecliste yapılan üç oturumda da en yüksek oy oranını alarak Türkiye Cumhuriyeti'nin onuncu cumhurbaşkanı olarak seçilmiştir (Aydın & Taşkın, 2016, s. 454-455).

2.29. 2001 Ekonomik Krizi

1999 yılında yapılan seçimlerle iş başına gelen DSP-MHP-ANAP Koalisyon Hükümeti'nin Başbakanı Bülent Ecevit tarafından hükümet programında ülke ekonomisi ile ilgili olarak “Uygulanacak ekonomik program, ülkenin istikrar içerisinde kalkınmasının temelini oluşturacaktır. Ekonomik istikrar, bütçe açıkları azaltılarak, faiz dışı bütçe fazlası yaratılarak, kayıt dışı ekonomiye karşı etkili önlemler alınarak, sosyal güvenlik kurumlarının ve birliklerin açıkları giderilerek, bütçe disiplini güçlendirilerek sağlanacaktır. Bu şekilde ekonomide güven ortamı yaratılacaktır” şeklinde bir açıklama yapmış ve söz konusu bu çalışmalar sırasında dar gelirli vatandaşların mağdur edilmeyeceği vurgulanmıştır. Ardından da hükümet içerisinde ekonominin yönetimi konusunda her partiye görevler verilmiştir. Öyle ki Sanayi ve Ticaret Bakanlığı MHP'ye, Maliye Bakanlığı, Sosyal Güvenlik ve Çalışma Bakanlıkları ANAP'a verilirken Merkez Bankası, Hazine Müsteşarlığı, Kalkınma ve Ziraat Bankaları'nın vb. yönetimi DSP'ye verilmiştir (İrfan & Tuncer, 2013, s. 7877-7878-7882). Ancak pek çok noktada farklı özelliklere sahip olan koalisyon hükümeti arasında mevcut olan özellikle ekonomi alanındaki uyum uzun süreli olamamıştır. Partiler arasında meydana gelen uyumsuzluk verilen sözlerin yerine getirilememesine, gerekli çalışmaların yapılamamasına veya geç bir şekilde yapılmasına neden olurken yaşanan gecikme ise piyasalarda güvensizliğin oluşması, Kamu Kesimi Borçlanma Gereksiniminin artması gibi sorunların ortaya çıkmasına yol açmıştır. Yaşanılan tüm bu sıkıntıların hepsi ise mevcut borçların yeni

borçlanma yoluna gidilerek kapatılmaya çalışıldığı bir süreci başlatmıştır. Söz konusu süreç üretimi durma noktasına getirirken faiz, kur, enflasyon oranlarını arttırmış ve ülke borcunu 170 milyar dolara kadar yükseltmiştir (Keskin, Kiriş, & Şentürk, 2006, s. 51-52-55-59). Tüm bu sorunların yanında gerçekleştirilen MGK toplantısında Başbakan Bülent Ecevit ve Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer arasında yaşanan gerginlik en nihayetinde etkisini uzun süre hissettirecek olan 2001 Ekonomik krizin meydana gelmesiyle sonuçlanmıştır.

Çankaya ile hükümet arasında yaşanan krizin ilk sinyallerini Cumhurbaşkanı Sezer'in batık durumda bulunan bankaların incelenmesi için Devlet Denetleme Kurulu'nun görevlendirilmesi ve söz konusu görevlendirmenin Başbakan Ecevit tarafından "Denetimin Denetimi Yapıyor" şeklinde yorumlaması vermiştir. Görevlendirme, olayların yaşandığı 19 Şubat 2001 tarihinde gerçekleştirilen MGK toplantısı öncesinde ikili arasında gerçekleştirilen görüşmede de tartışmaların çıkmasına neden olmuştur. Ecevit söz konusu denetleme görevi ile hükümetin işlemesine engel olduğunu vurgulayarak Sezer'i eleştirirken, Sezer de bu eleştirilere "Yasamayı elinizin altına aldınız. Milletvekillerini oy makinası olarak kullanıyorsunuz. Yargıya müdahale ediyorsunuz" şeklinde cevap vermiştir. Bu görüşme ve yapılan açıklamalarla gidilen MGK toplantısında Sezer gündem maddelerinin ele alınmasına geçilmeden önce gündem dışı konuşmak için izin almış ve denetleme görevini vermesinin hükümetle alakası olmadığını, yolsuzlukların üzerine yeterince gidilmediği için bu görevlendirmenin yapıldığını açıklamıştır. Ayrıca Sezer bu olay yüzünden yetkilerinin hükümet tarafından kısıtlanma yoluna gidilerek azaltılacağı ancak bu kısıtlanma yapılana kadar yolsuzlukların üzerine gideceğini belirtmiştir. Bu açıklamaya başta Ecevit olmak üzere Hükümet yetkilileri büyük tepki göstermiştir. Öyle ki Başbakan Yardımcısı Hüsamettin Özkan tarafından Sezer'e şu şekilde cevap verilmiştir: "Ahmet Bey, hükümeti eleştiriyorsunuz ama sizi bu makama eleştirdiğiniz insanlar seçti. Özellikle de suçlamaya çalıştığınız üç kişi... Sizi buraya getirdiğimiz gibi indirmeyi de biliriz. Sayın Başbakan'la bu şekilde konuşamazsınız. Nankörlük ve hainlik ediyorsunuz". Sezer ise bu tepkiler üzerine anayasayı bilmemekle suçladığı başbakan ve hükümet yetkililerinin önüne anayasa kitapçığını fırlatmış ve "Sayın Başbakan lütfen bana öyle kızgın biçimde bakmayın. Ezbere

konuşmuyorum. Tüm bakanlarınızın dosyaları elimde. Devletin resmi kaynaklarından edindiğim bilgilerle konuşuyorum. Siz pisliğin üzerinde oturuyorsunuz” şeklinde bir açıklama yapmıştır. Tüm bu açıklamalar üzerine Başbakan Bülent Ecevit ve bakanlar toplantıyı terk etmişlerdir (Akşam Gazetesi, 2001).

Yaşanılan bu siyasi kriz ise ekonomin durma noktasına gelmesine neden olmuştur. Öyle ki bankacılık sistemi kilitlenirken, yapılan toplantı sonrası döviz kurlarının dalgalanmaya bırakılması kararı alınmıştır. Bu karar ile TL %38 oranında değer kaybetmiş ve 1 dolar 962 bin 499 lira olmuştur (Sabah Gazetesi , 2001). Söz konusu bu sorunlara çözüm bulmak için ise Dünya Bankası Başkan Yardımcısı Kemal Derviş Türkiye’ye davet edilmiştir. Davet üzerine Türkiye’ye gelen ve kurtarıcı sıfatı verilerek basın organları tarafından büyük ilgi gösterilen Derviş, Hazine Sorumlu Devlet Bakanlığı’na atanmıştır. Söz konusu görev ile 1980’den sonra ilk kez meclise dışından bir kişiye bakanlık görevi verilirken, Derviş’in Hazine Sorumlu Devlet Bakanlığı görevini yürütmeye başlaması başta Uluslararası Para Fonu (IMF) olmak üzere dışarıda olumlu bir şekilde karşılanmıştır. Öyle ki IMF 20 milyar dolarlık yardım yapacağını açıklamıştır. Bu gelişme ise ülke ekonomisinin bir nebze de olsa rahatlatmasını sağlamıştır (Birand & Yıldız, 2012, s. 343-344). Ancak Derviş sorunlara tam olarak çözememiştir bu sebeple Türkiye’nin ekonomisine etkisi günümüzde dahi hissedilen başta hükümetin sorunların çözümü için hızlı hareket etmemesi ve “birkaç bankadaki portföy kayıplarından ve likidite problemlerinden kaynaklanan” 2001 Krizi, kişi başı gelirin 725 dolar milli gelirin ise 51 milyar dolar azalmasına, 1.5 milyon kişinin işini kaybetmesine neden olurken aynı zamanda faiz ödemelerini de %101 oranında artırmıştır (Çiğdem, 2012, s. 65-67).

2.30. Adalet ve Kalkınma Partisi’nin Kurulması ve 3 Kasım 2002 Seçimleri

1997 yılında RP’nin kapatılabilme ihtimaline karşı kurulmuş olan FP, Millî Görüş Harekâtı içerisinde yer alan diğer partilerle aynı kaderi paylaşarak Anayasa’nın 69. ve 88. maddelerini ihlal ettiği ve laiklikle bağdaştırılamayacak eylemlerde bulunduğu öne sürülerek Anaya Mahkemesi tarafından 22 Haziran 2001 tarihinde kapatılmıştır (Özdemir, 2015, s. 180). Partinin kapatılmasının ardından ise

2002 yılından günümüze kadar iktidarda kalacak olan Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti) kurulmuştur. AK Parti'nin kuruluş süreci 2000 yılında FP'nin düzenlemiş olduğu birinci olağan kongrede başlarken, Millî Görüş Harekâtı içerisinde önemli yol ayrımlarının yaşanacağını mesajı da bu kongre de verilmiştir. Çünkü Erbakan tarafında yer alan ve gelenekçiler olarak isimlendirilen grup ilk kez farklı bir grubun meydan okumasıyla karşı karşıya kalmıştır. Abdullah Gül'ün liderliğini yaptığı söz konusu grup yenilikçiler olarak adlandırılırken, genç kuşakta yer alan kişilerden oluşturulmuştur. Grubun desteklediği aday olan Abdullah Gül parti kongresinde 30 yıldır hareketin liderliğini yapan Erbakan'ın destelediği Recai Kutan'a rağmen 522 oy elde ederek büyük bir başarı ortaya koyarken (Toprak, 2002, s. 656) grubun elde ettiği bu başarı hareket içerisinde yeni bir parti kurulması düşüncesinin meydana gelmesini sağlamıştır. Kongrede yaşanan gelişmelerin yanında ayrıca FP'nin 2001 yılında kapatılmasının ardından kurulan Saadet Partisi (SP) mevcut olan görüş farklılıklarını daha net bir şekilde görünür kılmıştır. Çünkü SP'nin kurulmasının ardından, FP'ye ait milletvekillerinden sadece 48 milletvekili parti içerisinde yer almıştır. Diğer milletvekilleri ise 1994 seçimlerinde İstanbul Belediye Başkanlığını kazarak büyük ses getirmiş olan Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde 14 Ağustos 2001 tarihinde AK Parti'yi kurmuşlardır (Birand & Yıldız, 2012, s. 346-350).

Kurucuları arasında 13 kadının da yer aldığı Ak Parti, kuruluş aşamasından hemen iki gün sonra toplam 51 milletvekili ile meclis grubunu oluşturmuştur. Parti genel başkanı olarak parti kurucusu Recep Tayyip Erdoğan seçilirken, meclis grubu başkanlığına ise Bülent Arınç seçilmiştir (Karpaz, 2021, s. 243). Ancak Ak Parti kurulduktan, Genel Başkanlığı'na Recep Tayyip Erdoğan seçildikten hemen sonra bazı basın organları tarafından parti ve Erdoğan laiklik karşıtı olarak nitelendirilmeye başlanırken Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Sabih Kanadoğlu tarafından ise parti kurucusu Erdoğan'ın hükümlülüğünden dolayı parti kuramayacağı bu sebeple de genel başkan olarak seçilmesinin büyük bir talihsizlik olduğu şeklinde açıklama yapılmıştır. Ayrıca Kanadoğlu hem Erdoğan'ın hem de parti kurucuları arasında yer alan altı türbanlı üyenin parti üyeliğinden çıkartılması için altı sayfalık rapor hazırlamıştır. Yine bu süreçte Genelkurmay Başkanlığınca düzenlenen 30 Ağustos resepsiyonuna parti milletvekilleri davet edilirken Genel Başkan Erdoğan davet

edilmeyerek askeri kanat Erdoğan'a yönelik tavrını ortaya koymuştur (Hürriyet Gazetesi, 2001).

Kuruluş aşamasında yoğun gerginlikler yaşayan AK Parti, 31 Temmuz 2002 tarihinde Devlet Bahçeli'nin seçim isteğini meclise sunması doğrultusunda mecliste erken seçim kararı alınması nedeniyle aynı yılın kasım ayında yapılacak seçimlere yönelik çalışma faaliyetlerine başlamıştır (Akgül & Şahin, 2018, s. 250). Ak Parti seçim çalışmalarında yeni bir demokrasi kavramı inşa etmek yerine var olan kavram çerçevesinde kendine yeni bir yol çizerek ilerlemeyi tercih etmiştir. Bu tercih doğrultusunda parti tarafından seçim öncesinde halihazırda mevcut bulunan gelenekler yok sayılmadan modernlik vurgulanarak siyaseti normalleştirme amacıyla olduğunun yine yapılan veya yapılacak olan siyasetin ana hattını muhafazakarlığın oluşturulacağının altı çizilmiştir. Belirtilen amacın sıklıkla vurgulandığı açıklamaların yanında parti tarafından seçimlere yönelik olarak hak ve özgürlüklerin temel alındığı Seçim Beyannamesi de hazırlanılmıştır (Sayar, 2017, s. 81-87). Beyannameye ait bazı maddeler şu şekildedir (2002 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi);

- İnsan haklarına ve insan yaşamına aykırı olarak nitelendirilen cezaevlerinde veya gözaltı sırasında kişilerin hayatlarını kaybetmesi, bireylere uygulanan işkenceler ciddi bir şekilde ele alınarak incelenecektir.
- Bireylerin düşünce ve düşüncelerini ifade etme özgürlüğüne yönelik yasalar uluslararası hukuka uygun olacak şekilde yeniden düzenlenecektir.
- Bireylerin bilgi edinmesi konusunda yaşadığı sıkıntıları ortadan kaldırabilmek için “Bilgi Edinme Hakkı Kanunu” çıkarılacaktır.
- Adalet alanından mevcut sıkıntıları, sorunları ortadan kaldırabilmek ve bu alandaki düzenlemelerin hayata geçirilebilmesi amacıyla yeni anayasa çalışmalarına başlanacaktır.
- Yargı alanında ise tarafsızlığı ve bağımsızlığı sağlama amacıyla Devlet Güvenlik Mahkemeleri kaldırılacaktır.

Ak Parti söz konusu faaliyetlerin yanında ayrıca seçim sürecinde en çok yüz yüze iletişim türü içerisinde bulunan mitingleri kullanmayı tercih ederken Arter ve Terminal Ajansları ile çalışmıştır (Aziz, Siyasal İletişim (9. Baskı), 2021, s. 198). Aynı seçim sürecinde Ak Parti'nin yanında CHP ise birtakım avantajlar kazanmıştır. Öyle ki yaşanan gelişmeler sonucunda DSP'nin ve ANAP'ın yıprandığını düşünen seçmenler yeniden CHP'ye yönelmeye başlamışlardır. Bu yönelimde Kemal Derviş'in CHP içerisinde yer alması ve Ak Parti'nin dini niteliğe sahip olması nedeniyle laiklik konusunda bazı seçmenlerin endişe duymaları da etkili olmuştur (Aydın & Taşkın, 2016, s. 465). Ayrıca kazandığı avantajları pekiştirmek amacıyla parti 2002 seçimlerine yönelik “Güzel Günler Göreceğiz” isimli seçim bildirisini de hazırlamıştır. Bildiri de yer alan maddelerden bazıları ise şu şekildedir (Cumhuriyet Halk Partisi 2002 Seçim Bildirgesi):

- Milletvekili dokunulmazlıkları ile ilgili Anayasanın 83. ve 100. maddelerinin değiştirilip sahip olunan haklarının kötüye kullanılmasının önüne geçilecektir. Bu amaç doğrultusunda “Temiz Siyaset Yasası” çıkarılacaktır.
- Gerçekleştirilen tüm siyasi yolsuzluklar ciddi bir şekilde incelenecektir.
- “Önce İnsan” ilkesi temel alınarak demokratik hukuk devleti oluşturulacaktır.
- Mevcut bulunan bakanlık sayısı azaltılarak kamu karşısında hesap veren bir yönetim anlayışı benimsenecektir.

Ancak Ak Parti ve diğer partilerin seçime yönelik çalışmalarını sürdürdüğü sırada Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Sabih Kanadoğlu tarafından Anayasa Mahkemesi'nin partinin kurucusu Recep Tayyip Erdoğan'a yönelik parti kurucusu olamaz kararına rağmen bu karara uyulmamasından dolayı parti kapatma davası açılmıştır. Kapatma davasına yönelik Erdoğan ise Kanadoğlu'nun partisine karşı bu tarz davranışlarda bulunarak puan kazandığını vurgulayarak şu ifadelerle tepkisini göstermiştir: “Seçimlere az bir zaman kala hukuki mesnetten yoksun ve sonuç çıkmayacağı kesin olan bir girişimde bulunulması manidardır” (Hürriyet Gazetesi, 2002).

Açılan kapatma davası ve parti liderinin siyasi yasağının devam etmesine rağmen yukarıda yer verilen tüm bu gelişmeler ve değişmelerle en nihayetinde 3 Kasım 2002 tarihinde AK Parti %34,2 (363 milletvekili) oy oranını elde ederek birinci parti olarak seçimlerden zaferle ayrılan taraf olurken bir önceki seçimlerde meclise girmeyi başaramayan Deniz Baykal Genel Başkanlığı'ndaki CHP ise %19,3 (178 milletvekili) oy oranıyla ikinci parti olmuştur. Ayrıca DYP (%9,5), MHP (%8,3), ANAP (%5,1) ve DSP (%1,2) yeterli oy oranları elde edemedikleri için mecliste temsil şansı bulamamışlardır (Aydın & Taşkın, 2016, s. 464). Elde edilen oy oranları nedeniyle 1987 seçimlerinden 15 yıl sonra bir parti tek başına iktidara gelmeyi başarırken, 1946 (DP'nin kuruluşu) yılından sonra mecliste sadece iki partinin temsil fırsatı bulması iki partili meclisin tekrardan oluşmasına yol açmıştır (Aziz, Siyasal İletişim (9. Baskı), 2021, s. 199). Ancak Ak Parti'nin elde ettiği başarıya rağmen Recep Tayyip Erdoğan'ın siyaset yasağının devam etmesi nedeniyle hükümeti kurma görevini Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, “partinin ikinci adamı” şeklinde anılan Abdullah Gül'e vermiş ve 58. Hükümet 18 Kasım 2002 tarihinde kurulmuştur. Kurulan hükümette Abdüllatif Şener, Mehmet Ali Şahin ve Ertuğrul Yalçınbayır'a başbakan yardımcılığı görevleri verilmiştir (Aydın & Taşkın, 2016, s. 467).

2.31. 15 Temmuz 2016 Tarihine Kadar Yaşanan Siyasi Olaylar ve Basının Tutumu

AK Parti gerek kurulduğu 2001 yılında gerekse günümüzde sahip olduğu özellikler ve gerçekleştirdiği faaliyetlerle Türk Siyasetine damgasını vurmuştur. Damga vurmasında hem ülke içerisinde hem de uluslararası sahada yaşanan gelişmelerin neden olduğu söylenebilir. Söz konusu nedenlerin başında etkisi uzun yıllar süren 2001 Ekonomik Krizi, yükselişe geçen Siyasal İslam ve buna bağlı olarak artış gösteren Batı karşıtlığı, ülkede mevcut bulunan partilerin gerek sosyal hayata gerekse siyasi gelişmelere uyum sağlayamayacak halde olmaları gelmektedir (Uzgel, 2013, s. 11). Yine partinin damga vurmasında Millî Görüş Harekatı içinden doğmuş olmasına rağmen harekattan farklı özelliklere sahip olması da etkili olmuştur. Bu etkiyi oluşturmak için ise özellikle Erdoğan tarafından sürekli olarak “muhafazakâr demokrasi” kavramı vurgulanarak daha önce Millî Görüş içerisinde yoğun bir şekilde

karşı çıkılan Avrupa Birliğine üye olma, laikliğin gerektirdiği şekilde hareket etme ve IMF tarafından sunulan tavsiyeleri eksiksiz bir şekilde yerine getirme gibi konularda vaatlerde bulunulmuştur (Bakırezer & Demirer, 2013, s. 159). Ayrıca AK Parti'nin öne çıkmasında devlet ile halk arasında yaşanan kopukluğun bir gelenek haline geldiği ülkede gerek kuruluş aşamasında oluşturduğu parti teşkilat yapısı gerekse iktidar olduğu süreçte halkla beraber hareket etmeyi tercih etmesi ve yine batılılaşma sürecinde bireylerin sahip olduğu tüm değerler ve gelenekleri yok saymayıp söz konusu unsurları bireysel hak görerek savunması da etkili olmuştur (Bilgin, 2018, s. 91). Ancak sahip olduğu özelliklere ve avantajlara rağmen parti askeri-siyasi konularda sorunlar yaşamaktan kurtulamamıştır. Hatta öyle ki bir önceki başlıkta yer verildiği gibi henüz iktidara gelmeden partiye yönelik kapatma davası açılmış, parti genel başkanına ise siyaset yasağından dolayı milletvekili olamayacağı bildirilmiştir. Dolayısıyla parti 2002 seçimlerinde 15 yıl aradan sonra tek başına iktidar olmasına rağmen parti genel başkanı Erdoğan hükümetin başına geçememiş onun yerine bu görev Abdullah Gül'e verilmiştir. Abdullah Gül'ün hükümeti kurması ise yaşanan sıkıntılara çözüm olamamış söz konusu süreçte de gerginliğe sebep olacak gelişmeler yaşanmıştır. Bu gerginliklerden ilki Bakanlar kurulu için hazırlanmış listede yer alan kimi isimlere Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in itiraz etmesi ile yaşanmıştır. İtiraz sonrası rahatsızlık duyulan isimler listeden çıkarılmış ancak sorunlar bununla sınırlı kalmamıştır. Öyle ki Gül Hükümetinde TBMM Başkanlığı görevini yapmakta olan Bülent Arınç'ın, Cumhurbaşkanı Sezer için yurt dışı ziyareti öncesinde düzenlenen törene eşi Münevver Arınç ile katılması diğer bir sorunu oluşturmuştur. Çünkü Münevver Arınç başörtüsü ile törene katılmıştır. Yaşanılan olay gerek basında gerekse siyaset alanında laikliğe karşı bir girişim olarak yorumlanırken Cumhurbaşkanı Sezer tarafından ise olaydan dört gün sonra öğretmenler günü için düzenlenen törende kamusal alanda türban takmanın yasak olduğu ısrarla bu yasağın yok sayılmasının hiçbir yararının olmayacağı vurgulanmıştır. Türban krizine olan tavrını TSK kanadı ise 29 Kasım'da Bülent Arınç'a tarihin en kısa ziyareti olarak yorumlanacak nezaket ziyaretini gerçekleştirerek göstermiştir. Söz konusu ziyaret üç dakikadan az sürmüştür (Doğan, 2020, s. 249). Gül Hükümeti dönemini genel olarak ele alınan tarzda sorunlarla geçiren AK Parti için önemli gelişme ise 9 Mart 2003 tarihinde tekrarlanan Siirt

seçimleriyle yaşanmıştır. Öyle ki seçim öncesi siyasi yasağı kalkan Erdoğan, seçimlerde milletvekili seçilerek meclise girmeyi başarmış ve verilen görev zerine 11 Mart tarihinde Erdoğan Hkmetini kurmuştur. Recep Tayyip Erdoğan Başbakan olduktan sonra ise Mart 2004 yılında gerçekleştirilecek olan yerel seçimlere yönelik çalışmalara başlamıştır (Aydın & Taşkın, 2016, s. 471).

Yoğun bir rekabet ortamında gerçekleştirilen 2004 seçimleri öncesi süreçte partiler alışılagelmiş iletişim çalışmalarının yanında ayrıca iletişim teknolojisinin gün geçtikçe gelişmesinin de etkisiyle internet kanalları ve SMS yoluyla seçmenlere ulaşmaya çalışmıştır. Seçim yarışında yer alan tüm partiler belirledikleri sloganları süreç boyunca kullanılırken görselliği ön plana çıkaracak nitelikte afişler hazırlatmıştır. Ancak söz konusu afişlerde yerel yönetim adaylarından ziyade parti genel başkanlarının fotoğrafları kullanılmıştır (Aziz, Siyasal İletişim (9. Baskı), 2021, s. 119-200). Yeni iletişim kanallarının tüm partiler tarafından yoğun bir şekilde kullanıldığı seçimlerin sonucunda ise Ak Parti %41,6 oy oranıyla 468 ile, 46 il ve 12 büyükşehir başta olmak üzere 1.772 belediyenin başkanlığını kazanırken seçimlerde en yüksek ikinci oy oranını alan CHP de (%18,2) 478 belediyenin başkanlığını kazanmıştır (Aydın & Taşkın, 2016, s. 471).

2002 ve 2004 yıllarında gerçekleştirilen seçimlerden sonra ise AK Parti st üste kazandığı seçim zaferleri sonucunda elde ettiği gücün ve çoğunluğunda etkisiyle özellikle ordunun konumu ile ilgili yasa çalışmalarını hayata geçirmiştir. Gerçekleştirdiği yasa çalışmalarıyla parti, ordunun siyaset içerisinde mevcut olan durumunu değiştirerek hükümetin orduya ve MGK'ya göre davranma zorunluluğunu ortadan kaldırmıştır. Öyle ki tarihte ilk kez MGK Sekreterliği için bir sivil görevlendirilirken, MGK sadece tavsiye verebilen bir kurum haline getirilmiştir. Yine 2002 seçim bildirgesinde seçim vaadi olarak sunulan Devlet Güvenlik Mahkemeleri de kaldırılmıştır. Tüm bunların yanında var olan ölüm cezası kaldırılırken, dernek kurma, basın özgürlüğü gibi konularda yeni düzenlemeler yapılarak bireylerin sahip olduğu özgürlükler arttırılmıştır (Zürcher, 2019, s. 377). Ancak elde edilen g ve yasal düzenlemeler ülkede askeri-siyasi sorunların yaşanmasının önüne geçememiştir. Ülkeyi pek çok yönden etkilemiş 2007 ve 2016 yılları arasında yaşanılan belli başlı sorunlar ise şu şekildedir:

2.31.1. 27 Nisan E-Muhtırası

Türkiye özellikle 2002 yılından itibaren Avrupa Birliği'ne (AB) üye olabilmek için büyük çaba harcamıştır. AK Parti'nin iktidarlığı dönemine denk gelen bu süreçte bir önceki başlıkta belirtilmiş olduğu gibi ifade özgürlüğü, anayasa, MGK gibi pek çok alanda değişiklikler ve düzenlemeler hayata geçirilmiştir. Bu değişiklikler devam ederken 2005 yılında gerçekleştirilen AB toplantısında Türkiye'nin tam üyelik müzakereleri başlatılmıştır. Bundan dolayı da hayata geçirilen değişiklikler ve düzenlemelerin devam ettirilmesi ve ilerletilmesi zorunlu hale gelmiştir. Ancak hem AB'de yaşanan sorunlar hem de Türkiye'de yapılan yasal düzenlemelere rağmen askerin siyaset sahnesinde ağırlığını hissettirmeye devam etmesi söz konusu çalışmaların hızını kesmiştir. Çünkü asker ile AK Parti arasında mevcut olan gerilim özellikle 2005'ten sonra artan terör olaylarının ve yine parti ile bağlantılı olarak sürekli gündeme gelen başörtüsü sorununun etkisiyle daha da şiddetlenmiştir. Bu süreçte TSK her fırsatta AK Parti'ye karşı olduğunu net bir şekilde göstermesine rağmen geçmişte olduğu gibi bir müdahaleyi gerçekleştirememiştir. Bunun en önemli sebebi partinin sahip olduğu özelliklerle halk tarafından yoğun bir şekilde desteklenmesidir (Temiztürk, 2011, s. 13). Ayrıca bu süreçte Ak Parti ile Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer arasındaki ilişki de Sezer'in kendisini laikliğin savunucusu olarak nitelendirirken partinin çalışmalarını ise laikliğe zarar veren oluşumlar olarak görmesinden dolayı sorunlu bir şekilde olmuştur. Bu sebeple Sezer'in görev süresinin biteceği tarih parti tarafından büyük bir umutla beklenilirken görev süresinin dolacağı 2007 yılının Nisan ayı geldiğinde ise Başbakan Erdoğan'ın aday olmasını engellemek amacıyla askeri kanadın yapmış olduğu açıklamalar, gerçekleştirilen protestolar nedeniyle ülke gündemi bir anda hareketlenmiştir (Zürcher, 2019, s. 379).

Cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde Başbakan Erdoğan'ın aday olabilme ihtimaline karşı ilk ciddi tepki Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Erdoğan Teziç başkanlığında toplanarak oybirliği ile kabul edilmiş olan bildirinin okunması ile rektörler tarafından gösterilmiştir. Söz konusu bildiride cumhurbaşkanı olacak kişinin tarafsız ve laikliği kabul etmiş bir kişinin olması gerektiği vurgulanmış ayrıca 2002 seçimlerin en adaletsiz seçim olmasından dolayı bu durumun cumhurbaşkanlığı

makamına da taşınmaması gerektiğinin altı çizilerek şu ifadelerle üstü kapalı bir şekilde AK Parti'den herhangi bir adayın bu konuma gelmemesi gerektiğinin mesajı verilmiştir: “Köşk’e aday olacak kişilerin, geçmişte, sorumluluk doğurabilecek bir şaibe altında olmamaları büyük önem taşımaktadır. Adayların özgeçmişinin yanı sıra, başta laiklik ilkesi olmak üzere, Cumhuriyetin değiştirilemeyecek niteliklerini ve çağdaş bilimi sindirmiş olmaları da Anayasal bir zorunluluktur” (Akşam Gazetesi, 2007). Ayrıca Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt’ta düzenlediği basın toplantısında seçilecek cumhurbaşkanının aynı zamanda başkomutan olacağı için bu durumun TSK’yı çok yakından ilgilendirdiğini vurgulayarak cumhurbaşkanı olacak kişinin taşıması gereken özelliklerini şu şekilde sıralamıştır: “Cumhuriyetin temel değerlerine, laik, demokratik ve sosyal hukuk devleti idealine, devletin üniter yapısına bağlı ama sözde değil özde, bunu davranışlarına yansıtacak bir kişinin seçilmesini umuyorum” (Cumhuriyet Gazetesi, 2007). Yine AK Parti adayının henüz belli olmamasına rağmen muhalefet partilerinin yetersizliğinden dolayı laikliğin büyük zarar göreceğini düşündüğü için Erdoğan’ın adaylığını istemeyen kişilerce 14 Nisan’da Ankara’da bir gösteri düzenlenilmiştir (Zürcher, 2019, s. 379).

Tüm bu gösteriler, açıklamalar ve Başbakan Erdoğan tarafından parti grubu içinde yapılan araştırmalar sonucunda 24 Haziran günü AK Parti cumhurbaşkanı adayını açıklamıştır. Başbakan Erdoğan tarafından grup toplantısında Kayseri Milletvekili, Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı görevini yürütmekte olan Abdullah Gül’ün adaylığı şu şekilde duyurulmuştur: “11. Cumhurbaşkanlığı için yaptığım son değerlendirmeler, bütün bu araştırmalar neticesinde bir ismi ortaya çıkardım. O da değerli, bugüne kadar bu yolda olduğumuz, bu hareketi beraber kurduğumuz Abdullah Gül kardeşimizdir” (Türkiye Gazetesi, 2007). AK Parti’nin cumhurbaşkanlığı adayını belli olduktan sonra cumhurbaşkanlığı için ilk oylama 27 Nisan tarihinde yapılmıştır. Ancak muhalefet partililer tarafından oylama protesto edildiği için yeterli sayıya ulaşamamıştır. Yine muhalefet partililer tarafından Anayasa Mahkemesi’nden oylamanın geçersizliği yönünde istekte bulunulması nedeniyle ikinci oturumda sonuçsuz kalmıştır (Zürcher, 2019, s. 379).

Oylamaların gerçekleştirildiği sırada ise Genelkurmay Başkanlığı sitesinden bir açıklama yayınlanmıştır. Söz konusu açıklamada belirli bir kesimin dini değerleri

kullanarak laikliğe ve cumhuriyete karşı yıpratma faaliyetlerinde bulunulduğu belirtilirken bu durum “Bu faaliyetlere girişenler, halkımızın kutsal dini duygularını istismar etmekten çekinmemekte, devlete açık bir meydan okumaya dönüşen bu çabaları din kisvesi arkasına saklayarak, asıl amaçlarını gizlemeye çalışmaktadırlar” ifadeleri kullanılarak açıklanmıştır. Ayrıca bildiride ülke bütünlüğüne zarar verici olarak nitelendirilen bazı faaliyetler de sıralanırken cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde laikliğin tartışma konusu haline getirildiği bu durumun TSK tarafından büyük bir endişe duyularak izlenildiğın altı çizilirken TSK’nın gerektiğinde müdahale edebileceği şu ifadelerle vurgulanmıştır: “Türk Silahlı Kuvvetleri yapılmakta olan tartışmaların ve olumsuz yöndeki yorumların kesin olarak karşısındadır, gerektiğinde tavrını ve davranışlarını açık ve net bir şekilde ortaya koyacaktır. Bundan kimsenin şüphesi olamaması gerekir” (Milliyet Gazetesi, 2007). Genelkurmay Başkanlığı tarafından yapılan söz konusu basın açıklaması Türk Siyasi Tarihine “e-muhtıra” olarak geçerken söz konusu açıklamaya karşı Ak Parti ve Başbakan Erdoğan tarafından geçmiş dönemlerde siyasilerin gösteremediği kararlılık gösterilerek geri adım atmayacakları vurgulanmıştır (Özkır, Darbecilerin İlk Adresi: Medya Organları, 2018, s. 50). Öyle ki Başbakan, katılmış olduğu Kızılay Genel Kurulu’nda geçmiş dönemlerde istikrarın bozulması ile vatandaşın çok ağır bedeller ödediği ancak günümüzde vatandaşın bu tarz girişimlere fırsat tanımayacağını vurgulamış ve Genelkurmay Başkanlığı’na “Kim ki bu dayanışma ruhumuzu bu yardımlaşma ruhumuzu bu sosyal dokumuzu yaralama gayretlerine girerse, buna gölge düşürmeye gayret ederse milletimiz ve tarih onları affetmeyecektir” şeklinde cevap vermiştir (Milliyet Gazetesi, 2007). Yine aynı şekilde Genelkurmay Başkanlığı’nın hükümete bağlı bir kurum olduğu bu nedenle de hükümetin emri altında bulunduğunu vurgulayan Hükümet Sözcüsü Cemil Çiçek de yaşanan gelişmelere karşı tepkisini “Başbakanlığa bağlı bir kurum olan Genelkurmay Başkanlığı’nın herhangi bir konuda hükümete karşı bir ifade kullanması demokratik bir hukuk devletinde düşünülemez. Genelkurmay Başkanlığı, hükümetin emrinde, görevleri anayasa ve yasalarla tarif edilmiş bir kurumdur. Anayasamıza göre Genelkurmay Başkanı görev ve yetkilerinden dolayı Başbakan’a karşı sorumludur” şeklinde yapmış olduğu açıklama ile göstermiştir (Hürriyet Gazetesi, 2007). Türkiye’nin uluslararası sahada bulunduğu ortam nedeniyle artık TSK’nın siyasete

veya yönetime doğrudan müdahale yerine dolaylı müdahaleyi tercih edeceğini gösteren e-muhtıraya karşı sadece muhtıra muhatabı Ak Parti değil bazı parti liderleri, sivil toplum kuruluşları da tepki göstermiştir (Doğan, 2020, s. 280). Örneğin DYP Genel Başkanı Mehmet Ağar tarafından Türkiye'nin mevcut bulunan sorunların sivil siyaset alanında çözüm bulma yeteneğine sahip olduğunun altı çizilerek “Demokrasilerde nihai çözüm milletindir zaten biz buna inanarak siyasete yapıyoruz” şeklinde açıklama yapılırken, aynı görüşte olan CHP Lideri Deniz Baykal ise “Türkiye’de bunu yapabilecek anlayış, birikim ve siyasi kadrolar vardır. Siyaset danışmadır, istişaredir, uzlaşmadır, akıl akıldan üstündüre inanmaktır. Ben “dediğim dedik” yaklaşımı ile ne siyaset ne demokrasi ne Cumhuriyet yarar görür. İçinde bulunduğumuz bu tabloyu bu şekilde değerlendirmemiz gerekir diye düşünüyorum” şeklinde bir açıklama yapmıştır (Türkiye Gazetesi, 2007).

2.31.2. Ergenekon ve Balyoz Olayları

12 Haziran 2007 tarihinde Trabzon’da bir kişinin jandarmaya ihbarı üzerine Ümraniye Gülistan Sokak’ta bulunan gecekonduya Terörle Mücadele ekipleri tarafından operasyon düzenlenmiştir. Yapılan operasyonda 18 patlayıcı fünye ve 28 el bombası ele geçirilirken gecekonduyunun sahibi Mehmet Demirtaş ile yeğeni de gözaltına alınmıştır. Söz konusu isimler ifadelerinde fünye ve bombaların Kuvva-i Milliye Derneği İstanbul İl Başkanı Emekli Astsubay Oktay Yıldırım’a ait olduğunu söyleyince Yıldırım da gözaltına alınmıştır (Hürriyet Gazetesi, 2007). Daha sonra olayla bağlantılı olarak ele geçirilen bomba ve füyelerin hurda olduğundan dolayı bir işe yaramayacağını belirten emekli Yüzbaşı Muzaffer Tekin ve Mahmut Öztürk de “terör örgütüne üye olmak” ve “devletin gizli belgelerini ele geçirmek” suçlarından tutuklanmıştır. Tutuklanmaların ardından Oktay Yıldırım, Mahmut Öztürk ve Muzaffer Tekin’e ait bilgisayarlar incelemeye alınmıştır. Bilgisayarlarda MGK toplantılarına ait dokümanlar ile Ergenekon isimli örgüte ait bilgilerin bulunduğu iddia edilmiştir (Sabah Gazetesi, 2007). Bu süreçte ayrıca Avukat Alparslan Arslan tarafından Danıştay 2. Dairesinde gerçekleştirilen silahlı saldırının davası sonuçlandırılacakken Öztürk ve Tekin’in bu saldırı ile Cumhuriyet Gazetesi’ne düzenlenen bombalı saldırıda da isimlerinin geçmesi nedeniyle üç olay

arasında bağlantı olabilme ihtimaline karşı davada karar verilmemiş olaylar arasında ilişkinin araştırılması için davanın kapsamı genişletilmiştir (Milliyet Gazetesi, 2007).

Yapılan incelemeler, gerçekleştirilen tutuklamaların sonucunda ise söz konusu bu isimler başta olmak üzere AK Parti'yi ve hükümeti devirme amacıyla olduğu iddia edilen kişilerin de aralarında yer aldığı pek çok kişiye yönelik iddianamelerin hazırlanmasıyla Ergenekon Davaları 25 Temmuz 2008 tarihinde başlatılmıştır (Aydın & Taşkın, 2016, s. 494). Söz konusu iddianamelerin ilkinde davaya neden olan olayların nasıl geliştiği ve yapılan incelemeler sonucunda gerçekleştirdiği faaliyetler, sahip olduğu amacı ile diğer terör örgütlerinden ayrılan Ergenekon isimli bir terör örgütünün varlığına ulaşıldığı aktarılmıştır. Söz konusu örgüte ait elde edilen belgelerin incelenmesi sonucunda örgütün varlığının 1999 yılının öncesine uzandığı vurgulanmış ve örgütün kamu kurumları ile sivil toplum örgütlerini baskı altında tutarak kendi amaçları doğrultusunda kullandığı iddia edilerek örgütün yakın bir tarihte hukuk dışı yollara başvurarak ülke yönetimini ele geçirme amacıyla bulunduğu aktarılmıştır (2007/1536 sor-2008/968 esas ve 2008/623 Sayılı İddianame, 2008). Yaklaşık 2500 sayfadan oluşan ve terör örgütü olarak nitelendirilen gruba yönelik genel bilgileri barındıran ilk iddianameden sonra Ergenekon Ana Davasıyla birleştirilecek ikinci iddianame 25 Mart 2009 tarihinde oluşturulurken, yine birleştirme talebini içeren üçüncü iddianame ise aynı yılın ağustos ayında oluşturularak dava sürecine eklenmiştir (www.bbc.com, 2013). Oluşturulan bu iddianamelerle Doğu Perinçek, emekli Tuğgeneral Veli Küçük, Orgeneral Hurşit Tolon, Orgeneral Şener Eruygur başta olmak üzere çeşitli rütbelerde görev yapmış veya yapmakta olan askeri personeller, Emniyet Genel Müdürlüğünde görev yapmakta olan kişiler, bazı gazeteciler ve pek çok akademi üyesi kişi tutuklanmıştır (Aydın & Taşkın, 2016, s. 494).

Tüm bu gelişmeler sırasında ordu ile anlaşmazlıklar yaşayan başta Nokta Dergisi ve Taraf Gazetesi olmak üzere kimi basın organları da yapmış oldukları yayınlarla gerginliğin tırmanmasına yol açmıştır. Hatta öyle ki Nokta Dergisi 29 Mart 2007 tarihinde oluşturduğu haber içeriğinde eski Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Özden Örnek'e ait olduğu iddia edilen günlüklerde 2004 yılında AK Parti'ye yönelik isimleri "Sarıköz" ve "Ayışığı" olan iki darbenin planlandığı fakat

Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'ün bu planları kabul etmediğini anlatan notları yayınlamıştır. Ancak basının bu olumsuz turumu Ergenekon Davaları ile sınırlı kalmamıştır. Söz konusu davalara ilişkin yargılama süreci devam ederken Taraf Gazetesi “Balyoz Harekat Planı” ismi verilen ve ileride gerçeği yansıtmadığı ortaya çıkacak olan belgeleri yayınlarak asker ile hükümet arasında mevcut olan gerilimin daha da tırmanmasına neden olmuştur (Zürcher, 2019, s. 382). Öyle ki Taraf Gazetesi 20 Ocak 2010 tarihinde “Fatih Camii Bombalanacaktı” başlıklı manşet haberinde bir grup yüksek rütbeli subay tarafından Balyoz ismi verilen bir darbe planının hazırlandığını iddia etmiştir. Haberde darbe planının 12 Eylül 1980 tarihinde gerçekleştirilen askeri müdahalenin örnek alınarak hazırlandığı ve bu planın bir takım farklı isimli eylem planları ile desteklendiği belirtilmiştir. Gazete bu durumu 2003 yılında hazırlanan Sakal ve Çarşaf isimli eylem planlarıyla darbe ortamına zemin hazırlayabilmek için Fatih Cami'sine Cuma namazı sırasında bombalı saldırı düzenleneceği örneğini vererek anlatmıştır. Yine gazete tarafından söz konusu bombalı saldırıyı Binbaşı Hüseyin Çoban'ın yöneteceği saldırı öncesi keşif yapacak olan timin sorumluluğunun ise Binbaşı Yusuf Kelleli'ye verilmiş olduğu belirtilmiştir (Taraf Gazetesi , 2010).

Fotoğraf 2. Taraf Gazetesi, 20 Ocak 2010

Taraf Gazetesi tarafından hazırlanan bu haberler üzerine ise darbe planı altında imzasının olduğu iddia edilen ve söz konusu dönem içerisinde 1. Ordu Komutanlığı görevini yapmakta olan Çetin Doğan, Star TV’de yayınlanan bir programın canlı yayınına katılarak “Ruhen ve kafalarında hasta olan kişiler ancak bunu düşünebilir. Yaptığımız bütün yazışmalar TSK’nın arşivinde var. Hangi ordu kendi halkının kutsal mekanlarına saldırabilir? Bunlar hep Taraf’ın iddialarıdır. Böyle bir şey olabilir mi?” şeklinde yapmış olduğu açıklama ile tepkisini göstermiştir. Bu yapılan açıklamanın ardından ise yine Taraf Gazetesi tarafından Doğan’a ait olduğu iddia edilen ses kaydının ayrıntılarının yer aldığı haber oluşturulmuştur. Haber de söz konusu ses kaydında Doğan’ın yaşanan sıkıntı verici gelişmelerden dolayı TSK’nın hükümeti uyarması gerektiği şeklinde yapmış olduğu açıklamaların yer aldığı belirtilmiştir (Türkiye Gazetesi, 2010). Taraf Gazetesi’nin yapmış olduğu kışkırtıcı nitelikteki bu haberlere en sert tepki ise Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ tarafından gösterilmiştir. Konu ile ilgili Kazım Karabekir için düzenlenen anma töreninde açıklama yapan Başbuğ, Türkiye’de askeri müdahalelerin geride kaldığı bu yüzden darbe kelimesini kullanmaktan bile utanç duyduğunu vurgulayarak özellikle Fatih Camisine düzenlenecek saldırı iddialarına şu sözlerle tepki göstermiştir: “Ya ben şimdi size soruyorum ‘Allah Allah’ diye askerine hücum ettiren bir ordu nasıl Allah’ın evi camiye bomba atmayı düşünür? Vicdansızlıktır. Lanetliyorum bunları. Bu kadar vicdansızlık olur mu?”. Ayrıca Başbuğ yapmış olduğu açıklamada iktidarın seçimle değişmesi gerektiğinin altını da çizmiştir (Hürriyet Gazetesi, 2010).

Balyoz Darbe Planı iddialarına ilişkin hükümet kanadından ilk açıklama ise Hükümet Sözcüsü Cemil Çiçek tarafından yapılmıştır. Çiçek gerekli bilgilere sahip olmadan, yeterli araştırma yapılmadan bir değerlendirme yapmanın yanlış olduğunu vurguladığı açıklamasında ılımlı bir tutumla olaylara yaklaşmıştır. Genelkurmay Başkanı tarafından vurgulanan iktidarın seçimle gelip seçimle gideceği görüşünü konuyla ilgili yapmış olduğu açıklamalarında sıklıkla altını çizen Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ise 22 Ocak tarihinde partisinin genişletilmiş il başkanları toplantısında Turgut Özal’a karşı düzenlenen saldırıya atıf yaparak olaylara tepkisini şu sözlerle göstermiştir: “Merhum Özal’a suikast girişiminde bulundular. Birkaç

dakika sonra yaralı haliyle kürsüye çıktı ve şu tarihi sözü söyledi ‘Allah’ın verdiği ömrü ondan başka alacak yoktur’. Biz de O’na teslim olduk. Kimse ülkeye korku salmaya kalkışmasın”. Yine Başbakan Erdoğan tarafından yapılan başka bir açıklamada da Turgut Özal ve Adnan Menderes’e karşı yapılan müdahalelerin AK Parti’ye karşı da yapılmak istenildiği belirtilmiş ve bazı basın organlarının bu amaca hizmet ettiği şu sözlerle ifade edilmiştir: “Bizden önceki bazı liderlere kurulan tezgahlar bize kurulmak isteniyor. Birkaç tane bakıyorsunuz. Köşe yazarı var. Bir araya geliyorlar, kendilerine göre bir komplo teorisi... ‘Tek parti iktidarı’, ‘Tek parti faşizmi’ gibi böyle saçma sapan bazı şeyler uyduruyorlar. Onlara sesleniyorum: siz köşenizde egemen olabilirsiniz ama benim milletime egemen olamazsınız. Merhum Menderes’e, merhum Özal’a yaptıklarının aynısı bugün bir kere daha yapıyorlar” (Akşam Gazetesi, 2010). Açıklamaların birbiri ardına geldiği süreçte ayrıca 28 Şubat döneminde askere toplumsal olaylara doğrudan müdahale yetkisi veren EMASYA Protokolü’nün kaldırılacağı önce başbakan ardından ise asker tarafından yapılan açıklamalarla gündeme gelmiş ve Protokol İçişleri Bakanlığı Müsteşarı Osman Güneş ve Genelkurmay Başkanlığı Harekat Başkanı Korgeneral Mehmet Eröz tarafından imzalanarak yürürlükten kaldırılmıştır (Tercüman Gazetesi, 2010).

Tüm bu gelişmelerin ardından ise Taraf Gazetesi’nin yazar kadrosunda yer alan Mehmet Baransu tarafından darbe planına ilişkin olduğu iddia edilen 10 adet teyp kaset, 19 adet CD ve 2229 sayfadan oluşan dokümanlar İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı’na teslim edilmiştir. Belgelerin teslim edilmesinin hemen ardından ise olaya ilişkin soruşturma başlatılıp 29 Ocak 2010 tarihinde de Balyoz Davası açılmıştır (Adnan, 2014) . Ayrıca konuyla ilgili olarak temmuz ayında 968 sayfadan oluşan iddianame hazırlanıp 10. Ağır Ceza Mahkemesi’ne teslim edilmiştir. Söz konusu iddianamede dönemin 1. Ordu Komutanı Çetin Doğan liderliğinde üst rütbeli bazı subayların 28 Şubat müdahalesi ile elde edilen ayrıcalıklardan yararlanamadığı görüşünde ve AK Parti hükümetinin laiklik karşıtı eylemlerinden dolayı yıkılarak yeni bir hükümet kurma amacıyla olunduğu iddia edilmiştir. Bu amaç doğrultusunda askerlerin kendi aralarında uzlaşmaya vararak darbe planını ve Taraf Gazetesi’nin de yer verdiği eylem planlarını hazırladığı aktarılmıştır. Söz konusu iddianamede ayrıca darbenin ardından yeni kurulacak olan hükümette kimlerin görev alacağı gibi pek çok

bilginin de ele geçirildiği belirtilmiştir (2010/185 sor-2010/564 esas ve 2010/420 Sayılı İddianame, 2010).

Sonuç olarak 2007 yılında gecekonduda bulunan mühimmat ile başlayıp ardından 2010 yılında Taraf Gazetesi'nin haberi doğrultusunda devam eden ve özellikle askeri kanadı ilgilendiren bu süreçte Ergenekon Davaları sırasında başta TSK mensubu olmak üzere çeşitli meslek gruplarına ait 300'den fazla kişiye yönelik 2012'ye kadar 15 ayrı dava açılırken bu davalara ait kararlar 2013 yılının ağustos ayında açıklanmıştır. Dava sonucunda 194 kişi Ergenekon isimli örgüte üyesi olmak ve bu örgüte yardım etmekten, 31 kişi darbe girişimine bulunmaktan 11 kişi ise örgüt liderliğinden dolayı hapis cezası almıştır (Gürsoy, 2014, s. 171-172). Ancak 2019 tarihinde yine Ergenekon ile ilgili davada İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesi aralarında Doğu Perinçek, Tuncay Özkan gibi siyasi isimler ile Hurşit Tolon, İsmail Hakkı Pekin gibi askeri isimlerinde bulunduğu Ergenekon isimli terör örgütüne üye olmak, yardım etmek gibi suçlarla tutuklu bulunan kişilerin beraatine karar vermiştir (Ergenekon Davasında 12 Yıl Sonra Karar, 2019). Balyoz Dava sürecinde ise hem emekli TSK mensubu hem de görev yapmakta olan TSK mensubu 200 kişiye yönelik dava süreci başlatılmıştır. Bu davalar da 2012 yılında sonuçlanmış ve dava sonucunda 10. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 328 kişi suçlu bulunmuştur. Ancak 2014 yılında Anayasa Mahkemesi tarafından sanıkların haklarının ihlal edildiğine yönelik kararın verilmesiyle tutuklu bulunan tüm sanıklar tahliye edilmiştir (Gürsoy, 2014, s. 172)

2.31.3. Gezi Parkı Eylemleri

Taksim Yayalaştırma Projesi, 2011 yılının Eylül ayında İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından kabul edilip, 2012 yılının ocak ayında da Anıtlar Kurulunca onaylanmıştır. Proje kapsamında öncelikle Topçu Kışlası'nın yeniden inşa edilmesi için yol genişletme çalışmalarına başlanılmış, ardından 2013 yılının mayıs ayında da Gezi Parkı'nda bulunan bazı ağaçlar başka bir yere taşımak amacıyla sökülmeğe başlanmıştır. Ancak bu faaliyet bazı grupların 27 Mayıs akşamında eylem kararı almaları ve oturma eylemini gerçekleştirmeleriyle sonuçlanırken, grubun eylemlerin yasal dayanağı olmadığı ileri sürülerek emniyet güçleri tarafından sert müdahale ile karşılaşması ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan tarafından planın

uygulanması için kararlı olunduğunun mesajının verilmesi ise eylemlerin ülke geneline yayılmasıyla sonuçlanmıştır (Aslan, Taylan, & Baştuğ, 2016, s. 156).

Taksim Olayları veya Gezi Parkı Eylemleri olarak anılan bu olayların patlak verdiği tarihten bir yıl önce Başbakan Erdoğan tarafından Kışla'nın inşasının gerçeğine uygun şekilde gerçekleştirileceği ifade edilmiş ancak yeniden yapılacak bina için Gezi Parkı'nın yok edileceğini düşünen başta sivil toplum örgütleri olmak üzere pek çok kesim tarafından açıklamalar ve çalışmalar eleştiri odağı olmuştur. Ardından projenin Anıtlar Kurulu tarafından onaylanıp resmi açıklamanın yapılması üzerine ise çeşitli gruplar ile örgütler tarafından yürüyüşler ve protestolar düzenlenilmeye başlanılmıştır. Bu protestoların ilki 6 Haziran 2012 tarihinde Taksim Dayanışma Grubu tarafından Gezi Parkı'nda gerçekleştirilmiştir. Grup üyeleri tarafından, yapılacak olan çalışmaları hedef alan bir basın açıklaması yapılmış ve grup olaysız bir şekilde dağılmıştır (Candemir Sırımsı & İzmir, 2013, s. 6). Ancak ilk tepkilerin ardından bir yıl sonra 27 Mayıs tarihinde çalışmalar kapsamında ağaçları taşımak amacıyla iş makinelerinin parka girmesiyle Taksim Dayanışma grubu üyeleri olay yerinde toplanıp oturma eylemini başlatmışlardır. Söz konusu süreçte Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nün temel atma töreninde başbakanın “Biz laf üretmiyoruz, iş üretiyoruz. İşte birileri geliyor, Taksim Meydanı'nda yok Gezi Parkı şöyle olmuş, böyle olmuş, gösteri yapacaklar, şudur budur vesaire. Ne yaparsanız yapın. Biz kararı verdik. Verdiğimiz gibi bunu işleyeceğiz” (Hürriyet Gazetesi, 2013) şeklinde bir açıklama yapması ve 31 Mayıs günü sabaha karşı parkta bulunan göstericilere polislerin biber gazı kullanarak parkı boşaltmak istemesi göstericilerin sayısını arttırmıştır. Müdahalelere ait görüntülerin sosyal medya platformlarında paylaşılması ise gösterilerin başta İzmir, Ankara gibi büyükşehirlerde olmak üzere ülke geneline yayılmasıyla sonuçlanmıştır (Türkiye Barolar Birliği, 2014, s. 65-66). Ayrıca olayların yayılmasına neden olan etkenler protestoların ilk amacından ayrılarak Başbakan Erdoğan ve AK Parti'ye yönelik protestolar şekline dönüşmesine de neden olmuştur (Tuncel, 2016, s. 16). Söz konusu dönüşüm de yine başbakan tarafından Teketek Programı'nda “Birkaç tane çapulcunun halkımızı yanlış bilgilendirmek suretiyle tahrik etmesine pabuç bırakmayız” şeklinde bir açıklama

yaparak göstericileri “ apulcu” olarak nitelemesi de etkili olmuştur (Milliyet Gazetesi, 2013).

Yaşanan bu gerilimlerin ardından önce Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından yapılan gösterilerin demokratik bir hak olarak gördüğünü vurgulayıp çevreciler tarafından verilmek istenilen mesajın alındığını belirten bir açıklama yapılması ardından Başbakan Vekili olarak Bülent Arınç’ın yapılan eylemlerin doğru ve demokratik bir hak olduğunu belirterek “Fakat maalesef orada gösterilen bu haklı taleplere karşı emniyet güçlerimizin gaz kullanması olayları  ıĥırından çıkardı. Ülkeyi yönetirken yanlış da yapabiliriz. Hizmet kusuru da işlemiş bulunabiliriz. Toplumla inatlaşacak bir anlayışın içinde olamayız” şeklinde yapmış olduğu açıklama (Milliyet Gazetesi , 2013) ve olayların başından beri sert bir şekilde gösterileri eleştiren Başbakan Erdoğan tarafından Tunus Gezisi sırasında “Demokrasi içerisinde, özgürlükler çerçevesinde bir talep olur; bu talebe ters bir tepki ortaya konursa tamam... bizden bir şey mi istendi? Bizim, demokratik taleplere canımız feda” yapılan açıklama gerginliğin yatışmasını sağlamıştır. Ayrıca yapılan açıklamalardan sonra Başbakan Erdoğan, Gezi Heyeti ile görüşüp Taksim’de yapılması planlanan çalışmalarla ilgili bilgi vermesi heyetin ise hükümet kanadına isteklerini sunması iki taraf arasında mevcut bulunan gerimi daha da yatıştırmıştır (Türkiye Gazetesi , 2013). Ancak gerçekleştirilen tüm bu olumlu adımlara rağmen eylemlerin bitmemesi hükümet kanadından özellikle Başbakan Erdoğan’ın açıklamalarının tekrardan sertleşmesine ve polis müdahalelerinin tekrardan başlamasına neden olurken söz konusu gerginlik 2013 yılının eylül ayına kadar devam emiştir.

Tüm bu gelişmelerin yanında  evre duyarlılığı ile başlayıp ardından siyasi bir amaca bürünüp yasa dışı örgütlerinde katıldığı eylemler ülke imajının yıpranmasına da neden olmuştur. Örneğin söz konusu süreç  l esi Avrupa Birliği ilişkilerin düzeltilebilmesi için bazı görüşmelerin gerçekleştirilmesi planlanmıştır. Ancak gösterilerin başlaması ve gösterilere Avrupa Birliği yetkilileri tarafından yapılan bazı açıklamalar nedeniyle hükümet kanadı tarafından planlanan görüşmeler iptal edilirken, randevu talepleri de kabul edilmemiştir (Milliyet Gazetesi, 2013). Söz konusu durumların yaşanmasında polis müdahalesi başta olmak üzere 1 Haziran

tarhinde Twitter hesabından “24 saat daha devam edersek AB kararıyla hükümet düşecek. Yayın bunu. Herkes bilsin. Az kalsın direnelim” şeklinde açıklamalarda bulunan o dönemde Hürriyet Gazetesi yazarı olarak görev yapmakta olan Yılmaz Özdil ve yine aynı dönemde yaralanan kişilerin verdikleri dilekçelerle hükümetin düşürülebilmesi ile ilgili “İktidarı resmi yollardan yıpratmanın ve dünyanın devreye girebilmesi için dilekçeler ve belgeler çok önemli, toplayabildiğiniz kadar gaz fişegi vs. toplayın” şeklinde açıklamalar yapan dönemin Türkiye Barolar Birliğı Başkanı Metin Feyzioğlu gibi isimlerin etkili olduğı söylenebilir (Topbaş & Işık , 2014, s. 213).

Sonuç olarak Gerek siyasi kanat tarafından yapılan yanlış uygulamalar gerekse kimi katılımcıları tarafından mevcut amacından uzaklaştırılan ve yaklaşık üç aylık bir süreci kapsayan Gezi Parkı Eylemleri sırasında 14 vatandaş hayatını kaybederken Komiser Mustafa Sarı ve Polis Memuru Ahmet Küçüktağ şehit olmuştur. Yine eylemlere katılan 7990 kişi hakkında soruşturulma başlatılırken 5335 kişiye dava açılmış ve 5513 kişi ise gözaltına alınmıştır (Türkiye Barolar Birliğı, 2014, s. 101-140).

2.31.4. Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ)

FETÖ: 1960 yılında Fetullah Gülen’in İzmir’de dini eğitim vermesiyle örgütlenme çalışmalarına başlayan ardından kurulan dershanelerin, bankaların, gazetelerin, televizyon kanallarının ve hükümeti yönetme görevinde bulunan partilerle kurduğı yakın ilişkinin de etkisiyle hem Türkiye’de hem de uluslararası sahada etkinlik ve güç kazanan dini nitelikli bir terör örgütüdür.

Gizliliğın en önem verilen unsur olduğı örgütte, üye kazanabilmek amacıyla kurulduğı ilk andan itibaren örgüt lideri Fethullah Gülen’in seçilmiş olduğı sürekli olarak vurgulanmıştır. Böylelikle üyelerin her ne kadar örgütün dışında ifade edilmese de Gülen’in mehdi olduğına inanmaları sağlanmıştır. Ayrıca peygamber gibi kişilerle iletişime geçtiğini iddia eden Gülen’in anlattığı hikayeler ve bu hikayeleri barından kitaplar ile sorgulama yeteneğı olmayan veya birtakım çıkarlar doğrultusunda söz konusu iddiaları sorgulama gereksinimi duymayan kişiler üzerinde etki oluşturulmuştur (Akın, 2017, s. 17-18). Söz konusu bu etki örgüt tarafından

kurulan eğitim kurumları ile de desteklenmiştir. Eğitim alanı için öncelikle FEM, ANAFEN gibi isimlerle dershaneler ağı oluşturulmuştur. Bu eğitim kurumlarında özellikle okumak isteyip ancak yeterli maddi güce sahip olamayan genç bireylerin yeteneklerini tespit etme ve bu yetenekleri örgüt çıkarı doğrultusuna şekillendirme amacı güdülerek hareket edilmiştir. Ardından dershanelerin yanına ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite eğitimi veren kurumlarda eklenmiştir. Tüm bu eğitim kurumları aracılığıyla örgüt anlayışına uygun dindar özelliğiyle ön plana çıkan iyi eğitilmiş, hukukçu, işletmecisi vb. yetiştirilmiştir. Ancak örgüt, üyeleri her ne kadar donanımlı insanlardan oluşmuş olsa da siyasi destekten yoksun kalmıştır. Bu yoksunluk ise AK Parti'nin 2002 yılında hükümetin başına geçmesinden sonra kurulan ilişki ile giderilmeye çalışılmıştır. Örgüt ile AK Parti arasında oluşturulan bir nevi çıkar ilişkisi 2007 yılında büyük bir ivme kazanmış ve bu ilişki sayesinde örgütün kurumlarında iyi eğitim görmüş kişiler özellikle yargı ve güvenlik alanlarında önemli mevkilere gelme fırsatı yakalamışlardır (Zürcher, 2019, s. 383-384). Yargı ve güvenlik gibi önemli mevkilere getirilen örgüt üyeleri sayesinde ise hem söz konusu kurumlar ile ilgili hem de o alanda faaliyet gösteren kişilerle ilgili özel bilgiler toplanılmıştır. Elde bilgiler de örgütün amacı doğrultusunda ilerlemesini engellemeye çalışan kişi veya kurumları hatta örgütün içinde yer almasına rağmen örgüt lehine olmayan hareketlerde bulunan kişileri yıpratma amacıyla kullanılmıştır (Mert, 2020, s. 39). Ancak örgütün sahip olduğu bu güç 17 Aralık 2013 tarihinde Cumhuriyet Savcıları Mehmet Yüzgeç ve Celal Kara'nın talimat verdiği, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı vekili Zekeriya Öz'ün düzenlediği operasyonlar ile son bulmuştur (Hamsici, 2014). Ayrıca örgüte ait dershanelerin, yayın organlarının çıkartılan kararnameler ile kapatılması, iktidarla kurulan yakın ilişki sayesinde önemli mevkilere gelebilen kişilerin görevlerinden uzaklaştırılmaları örgütün Türkiye'de sonunu getiren faaliyetler olmuştur.

2.31.5. 17-25 Aralık Süreci

Fethullah Gülen Cemaati ile AK Parti arasında mevcut olan ilişkinin bozulmaya başladığını gösteren gözle görülür ilk gelişme savcı Sadrettin Sarıkaya tarafından 2012 yılının şubat ayında Kürdistan Topluluklar Birliği'ne yönelik soruşturmalar kapsamında başta MİT Müsteşarı Hakan Fidan olmak üzere bazı MİT

görevlilerinin, Oslo’da PKK ile gerçekleştirilen görüşmelerin neden olarak gösterilerek ifadeye çağırılması olmuştur. Ancak dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından verilen talimatla ifade vermeye söz konusu isimler gitmemiştir. Ardından MİT mensuplarının yargılanmasına yönelik yeni yasal düzenlemeler hayata geçirilmiş ve Kürdistan Topluluklar Birliği’ne yönelik soruşturma savcı Sarıkaya’dan alınmıştır. Yaşanılan bu gelişme ve yapılan düzenleme ise cemaat ile AK Parti arasında yaşanan çekişmeleri gün yüzüne çıkarmakla birlikte çekişmenin söylemlere yansması ve parti tarafından cemaatin gücünü kırııcı faaliyetleri hayata geçirmesiyle sonuçlanmıştır (Gönül, 2016, s. 53-54) . Bu faaliyetlerden ilki 2013 yılında cemaate ait dershanelerin dönüştürülmesine yönelik çalışmaların hükümet tarafından başlatılmasıdır. Söz konusu çalışmalar cemaat kanadı tarafından kendilerine yönelik bir saldırı olarak yorumlanmış ve Zaman Gazetesi başta olmak üzere cemaate ait yayın organlarınca hükümet yoğun bir şekilde eleştirilmiştir. Öyle ki Zaman Gazetesi konu ile ilgili “Böyle Bir Yasa Darbe Döneminde Bile Uygulanmadı” başlıklı bir haber oluştururken haberde dershanelere yönelik çalışmaların askeri müdahale dönemlerinde de gerçekleştirildiği ancak bu tarz bir düzenlemenin o dönemlerde bile düşünülmeyeceği vurgulanırken (İnternet Haber, 2013) yine gazetenin yazar kadrosunda yer alan ve cemaat sözcüsü olarak anılan Hüseyin Gülerce de hükümetin dershanelerle ilgili bu çalışmasına köşe yazısında “AK Parti hükümetinin 11 yıllık demokratikleşme iradesiyle çelişen, vesayet zihniyeti ile örtüşen bu tavrını izah etmek çok zor. Allah aşkına bu hükümete destek verenler, Sayın Başbakan’ı samimiyetle destekleyenler, yardımcı olsun. İkna edebilecek bir gerekçe, bir sebep söylesinler... Şahsen ben bu durumu, hâlâ korumakla beraber hüsnü zannımla izah edemiyorum” ifadeleriyle tepki göstermiştir (İnternet Haber, 2013). Cemaat tarafından gösterilen tepkilere Başbakan Erdoğan ise geçmişte cemaatin eğitim kurumlarına yapmış oldukları destekten dolayı tepki gördüklerini ancak şimdi aynı tepkiyi cemaatin kendilerine göstererek AK Parti’ye zarar verdiklerini vurgulayarak olaylara yönelik şu açıklamayı yapmıştır: “Demişiz ki dershanecilikten okula dönüşelim. Hatta bu okullardan hizmet alalım dedik. Ve hatırlarsanız Danıştay bunu o zaman reddetti. O zaman basın bize 'cemaat'in okullarına hükümet şu anda destek vermek için böyle bir yasal düzenleme yaptı' dediler. Biz bu yüzden şamar yedik.

Şimdi bakıyorum farklı bir şamarı da bu kardeşlerimiz hükümete atmak istiyorlar” (T24 Bağımsız İnternet Gazetesi, 2013).

Ancak yaşanan tüm bu olumsuz gelişmelere rağmen cemaat ve AK Parti arasındaki ilişki mesafeli bir şekilde de olsa bir süre daha devam etmiştir. Söz konusu ilişki 17 Aralık 2013 tarihinde savcı Mehmet Süzgeç ve Balyoz davalarına da bakmış olan İstanbul Cumhuriyet Savcısı Celal Kara’nın talimat verip Cumhuriyet Başsavcısı vekili Zekeriya Öz’ün düzenlediği aralarında üç bakanın oğlunun da bulunduğu kişilere yönelik “Büyük Rüşvet” ismini verdikleri operasyonu başlatmaları ile son bulmuştur. Operasyon birbiriyle bağlantılı 3 soruşturma şeklinde gerçekleştirilmiştir. Bu soruşturmalardan ilki Reza Zarrab’ın siyasi ilişkilerini kullanarak yüksek miktarlarda ve kaynağı belli olmayan paraları İran’a gönderip bunun karşılığında altın alması ile ilgiliyken ikincisi Zorlu ve Ağaoğlu gibi inşaat şirketlerinin siyasilerle ilişkisinden dolayı rüşvet karşılığı ruhsat alması ile ilgili olmuştur. Üçüncü soruşturma ise Anıtlar Kurulu ile Fatih Belediyesi’nin yine rüşvet karşılığı bazı inşaat şirketlerine ruhsat izni vermesi ile ilgilidir. Soruşturmalardan 300 polis memurunun katılımı ile gerçekleştirirken operasyon gizliliğin korunması için Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi’ne girilmemiştir. Bu nedenle başta İçişleri Bakanlığı olmak üzere hem emniyet kanadı hem de hükümet kanadı göz altılarının yapıldığı sırada operasyondan haberdar olmuştur. Ayrıca gerçekleştirilen operasyon sırasında Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar’ın oğlu Abdullah Oğuz Bayraktar, Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan’ın oğlu Salih Kaan Çağlayan ve İçişleri Bakanı Muammer Güler’in Oğlu Barış Güler olmak üzere toplam 84 kişi gözaltına alınmıştır (Hürriyet Gazetesi, 2013). Olaylardan bir gün sonra ise gözaltına alınan 84 kişinin içinde yer alan Halk Bankası Müdürü Süleyman Arslan’ın evinde ayakkabı kutularının içinde 4,5 milyon dolar, İçişleri Bakanı Muammer Güler’in Oğlu Barış Güler’in evinde de döviz ve TL cinsinden büyük miktarlarda paraların bulunup ve söz konusu iki isme ait bu paralara polis ekipleri tarafından el konulduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca gerçekleştirilen “yolsuzluk ve rüşvet” operasyonundan sonra İstanbul Emniyet Müdürü Hüseyin Çapkın başta olmak üzere ilk etapta 5 şube müdürü, 4 şube müdür yardımcısı, 2 il emniyet müdür yardımcısı görevden alınırken Ankara Emniyet Müdürlüğü’nde de 18 şube müdürünün görev yerleri değiştirilmiştir.

Yine 30 farkı şehrin Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığı'nın şube müdürleri de değiştirilmiştir (Milliyet Gazetesi, 2013).

AK Parti ile Fethullah Gülen Cemaati arasındaki ilişkiyi tamamen bitiren bu gelişmelere karşı hükümet kanadı ise başta Başbakan Erdoğan olmak üzere çok sert tepki göstermiştir. Erdoğan, operasyona yönelik ilk açıklamasında devlet içinde çeteler olduğunu ve bu çetenin arkasında kendilerine yakın isimler olsa dahi affedilmeyeceği vurgulayarak şu ifadeleri kullanmıştır: “Bu örgütlenmeyi kesinlikle meydana çıkaracağız. Babamızın oğlu olsa dinlemeyiz. Sucuymuş bucuymuş bizi enterese etmez. Bizi enterese eden milletimizin bekasıdır, geleceğidir, aydınlık yarınların Türkiye'sidir” (Sabah Gazetesi, 2013). Ayrıca evinde paralar bulunan açılan soruşturmalarda sıklıkla ismi geçen oğlu Barış Güler'i savunarak operasyonu kirli bir oyun olarak nitelendiren İçişleri Bakanı Muammer Güler tepkisini “Konuşma taleplerimizde eklemeler var. Tarafımdan rüşvete ilişkin tespit edilmiş delil yoktur. Oğlumuzun evinde bulunan paranın kaynağı belgeleriyle ifade edilmiştir. Soruşturmanın hiçbir yerinde müdahalemiz yok” şeklinde bir açıklama yaparak gösterirken yine operasyon sırasında ismi sıklıkla anılan oğlu Salih Kaan Çağlayan'ın suçsuz olduğunu belirten Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan ise “Ne benim ne de evladımın bir yanlışın içinde olması söz konusu olamaz” şeklinde yapmış olduğu açıklama ile tepkisini göstermiştir. Ancak parti içinde özellikle operasyonda ismi geçen bakanlar arasındaki uyum uzun süreli olmamıştır. Çünkü söz konusu bakanlardan Başbakan Erdoğan'ın istifalarını istemesi ve bu süreçte Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'ın istifasına yönelik açıklamaları gerilimin yükselmesine yol açmıştır. İstifa sürecinde Çağlayan ve Güler “Kirli Oyunları Bozmak” amacıyla olduklarını belirterek bakanlık görevlerinden istifa ettiklerini açıklarken Bayraktar ise telefonla canlı yayına katılarak “Rüşvet ve yolsuzluk ifadelerinin bulunduğu bir operasyon sebebiyle istifa ediniz ve beni rahatlatacak deklarasyon yayınlayınız şeklinde tarafıma baskı yapılmasını kabul etmiyorum, çünkü soruşturma dosyasında var olan ve yasalara uygun olarak onaylanan imar planlarının büyük bir bölümü Başbakan'ın talimatıyla yapıldı. Bu minval üzerine bakanlıktan ve milletvekilliğinden istifa ediyorum. Ancak bu milleti rahatlatmak için

Başbakan'ın istifa etmesi gerektiğini inandığımı ifade ediyorum" şeklinde bir açıklama yapmıştır (Milliyet Gazetesi, 2013).

Üç bakanın istifa ettiği gün olan 25 aralıkta ayrıca Ergenekon Davalarına da bakan savcı Muammer Akkaş'ın vermiş olduğu talimat ile "rüşvet ve yolsuzluk" operasyonlarının ikincisi de başlatılmıştır. Ancak Başbakan Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın da aralarında yer aldığı pek çok kişinin gözaltına alınmasına yönelik operasyon emniyet güçlerinin verilen görevi yerine getirmemesinden dolayı gerçekleştirilememiştir. Verilen görevin emniyet müdürleri tarafından yerine getirilmemesi sonucunda ise Akkaş başta İstanbul Valisi Hüseyin Avni Mutlu olmak üzere sorumlu gördüğü kişiler hakkında soruşturma başlatmıştır. Olaylardan bir gün sonra ise soruşturma görevi savcıdan alınmıştır (Euronews, 2021). Ayrıca savcı tarafından daha önce görülmemiş bir şekilde yasa dışı olarak nitelendirilebilecek bir basın açıklaması yapılmış ardından bazı basın çalışanlarına, operasyona ait olduğu iddia edilen bilgiler gönderilmiştir. Savcının bu faaliyetlerinin de etkisiyle yine cemaate ait gerek yayın organlarından gerekse sosyal medya hesaplarından operasyona ait olduğu iddia edilen bilgi ve belgeler algı oluşturmak amacıyla sürekli olarak yayınlanmıştır (Can & Kara , 2020).

Yasa dışı olarak gerçekleştirilen bu faaliyetlerden sonra ise gerek 17 Aralık operasyonunu gerçekleştirmiş olan Mehmet Süzgeç ile Celal Kara'nın gerekse 25 Aralık operasyonunu gerçekleştiren Muammer Akkaş'ın Ergenekon ve Balyoz Davalarına da bakmış olmalarından dolayı o davaların yeniden ele alınması gündeme gelmiştir. Söz konusu davaların yeniden ele alınmasının gündeme gelmesinde Genelkurmay Başkanı Necdet Özel'in MGK toplantısı öncesinde hükümet yetkilileri ile bir araya gelip Ergenekon ve Balyoz davalarında da askeri personele karşı aynı şeylerin yapılmış olduğu vurgulayıp kimsenin o dönemde tepki vermemesinden dolayı sitem etmesi bunun üzerine Başbakan Başdanışmanı Yalçın Doğan'ın "TSK Personelinin de haksız ceza aldığına dair rahatsızlık oluştu. Bu moral ve motivasyonu olumsuz etkiliyor. Tek istediğimiz hakkaniyet. Bu işi takip ediyoruz, etmeye de devam edeceğiz" şeklinde bir açıklama yapması da etkili olmuştur (Türkiye Gazetesi, 2013). Gerçekten askerlere yönelik suçlamaların gerçek olmadığı 2014 ve 2019 yıllarında ortaya çıkmıştır.

Yolsuzluk operasyonlarının devam ettiği 2014 yılının ocak ayında önce Hatay’a bağlı Kırıkhan İlçesi’nde ardından Adana’ya bağlı Ceyhan İlçesi’nde yardım malzemesi taşıdığı söylenilen MİT tırlarının durdurulması olayı yaşanılmıştır. Savcılık tarafından MİT tırlarının aranmak istendiği emniyet güçleri ile MİT personeli tarafından ise devlet gizliliği bulunduğu için tırların aranmayacağıının söylenmesi üzerine yargı ve güvenlik güçleri arasında yeni bir gerilimin yaşanmasına neden olan olayda Türkiye’nin Suriye’de bulunan yasa dışı örgütlere silah taşıdığı iddia edilmiştir (Kronos News, 2021).

Sonuç olarak AK Parti ve cemaat arasında mevcut olan olumlu ilişkiyi bitirip ilişkinin bir savaşa dönüşmesine neden olan operasyonlarının ilkinde (17 Aralık Operasyonu) yönelik 11 aylık bir inceleme süreci gerçekleştirilmiştir. İncelemenin ardından 17 Ekim 2014’te savcılık tarafından dosyaya yönelik takipsizlik kararı alınmıştır. 25 Aralık operasyonu için ise savcılık tarafından 2 Eylül 2014 tarihinde Bilal Erdoğan başta olmak üzere 95 kişiye yönelik suçlamalarla ilgili kovuşturmayla yer olmadığı kararı alınmıştır. Ayrıca savcılık tarafından 25 Aralık Operasyonu “25 Aralık soruşturmasının hukuki bir soruşturma görünümü altında Türkiye Cumhuriyeti hükümetini cebren ortadan kaldırmaya ve engellemeye yönelik bir teşebbüs” şeklinde nitelendirilmiştir (Hamsici, 2014) .

2.32. 15 TEMMUZ 2016 DARBE GİRİŞİMİ

Türkiye’de 2002 yılında AK Parti iktidara geldikten sonra önemli ve olumlu değişikler yaşanmıştır. Siyaset üzerinde hala etkisini koruması nedeniyle ordu alanında düzenlemelerin yapılması, AB’ye üyelik sürecinin de etkisiyle özellikle kişisel özgürlükler konusunda önemli yasal düzenlemelerin yapılarak hayata geçirilmesi söz konusu değişiklere örnek olarak gösterilebilir. Ancak önce 2007 yılında Genelkurmay Başkanlığı tarafından hükümeti hedef alan açıklamanın yayınlanması, ardından Ergenekon ve Balyoz olayları ile pek çok suçsuz kişinin haksız yere ceza alması, önce çevre duyarlılığı ile başlayıp ardından hükümete yönelik protesto şeklini alan ülkenin imajına ve ekonomisine büyük zarar veren gezi eylemlerinin gerçekleştirilmesi, bu gelişmelerin yaşandığı süreçte cemaat içerisinde yer alan kişilerin kurdukları siyasi ilişkiden dolayı başta yargı alanında olmak üzere önemli görevlere getirilmesi ve bunun sonucunda 17-25 Aralık yolsuzluk

operasyonlarının gerçekleştirilmesi yaşanan olumlu gelişmelere gölge düşürmüştür. Tüm bu olumsuz gelişmelere rağmen 2014 yılı itibariyle cemaat yapılanmasına karşı önlemlerin alınmaya ve cemaat kaynaklı olduğu iddia edilen bazı yanlışların düzeltilmeye başlanması, aynı yıl içerisinde Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın ilk kez halkın oyları ile Cumhurbaşkanı seçilmesi yaşanan gerilimi bir nebze de olsa düşürmüştür.

Ancak cemaatin hızının kesilmesi sonucu ülkede düşürülen gerilim çok uzun süreli olmamıştır. Bunun en büyük sebeplerinin başında 7 Haziran 2015 seçimleri sonucunda hükümetin kurulamamış olması gelmektedir. Söz konusu seçimlerde AK Parti %40.98(258 milletvekili) oy oranını elde ederek birinci parti olmasına rağmen 2002 seçimlerinden sonra ilk kez tek başına iktidar olamamıştır. Ayrıca seçimlerden MHP % 16.3 CHP %25.0 oy alırken Halkların Demokratik Partisi de %13,1 oy oranını elde ederek mecliste yerini almıştır. Hiçbir partinin yeterli oy oranını elde edememesi sonucunda ise Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından Başbakan Ahmet Davutoğlu hükümeti kurmak için görevlendirilmiştir. Başbakan Davutoğlu görevlendirme üzerine MHP ve CHP ile görüşmeler gerçekleştirmiş ancak partiler arasında bir anlaşma sağlamadığı için cumhurbaşkanı tarafından seçimlerin yenilenmesi kararı alınmıştır (YeniŞafak, 2015). Alınan karar üzerine seçimler 1 Kasım 2015 tarihinde gerçekleştirilmiş ve AK Parti elde ettiği %49,49 oy oranıyla tek başına hükümeti kurmuştur (Habertürk, 2015).

Hükümet Kasım ayında Ak Parti tarafından kurulmuştur ancak bu sırada başta iki seçim arasında yaşanan siyasi istikrarsızlığı, ardından Temmuz ayında Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde ve Ankara'da düzenlenen mitinglere bombalı saldırıların gerçekleştirilmesi, bu saldırılarda pek çok kişinin hayatını kaybederken pek çok kişinin de yaralanmış olması sonucu güvenlik konusunda tartışmaların çıkmasını, ayrıca gerek seçim öncesi gerek seçimlerden sonra kötü şekilde ilerleyen ekonomik gidişatı kendi lehine çevirmek isteyen FETÖ, hükümete karşı bir darbe için hazırlık çalışmalarına başlamıştır. Örgüt çalışmalarını 2016 yılının ağustos ayından önce bitirmiş ve darbe için 16 Temmuz 2016 tarihi belirlenmiştir. Bu tarihin belirlenmesinin sebebi FETÖ'nün TSK içerisinde yer alan üyelerinin ağustos ayında

gerçekleştirilecek olan askeri şurada açığa çıkma konusunda yaşadıkları korkudur (Akbayır, 2018, s. 70).

15 Temmuz 2016 tarihinde bir pilot binbaşı öğle saatlerinde Hakan Fidan başta olmak üzere MİT yetkililerine, FETÖ üyesi askerlerin saldırı düzenleyeceğine ilişkin bir ihbarda bulunmuştur. Bu ihbar üzerine MİT Müsteşarı Fidan önce Genelkurmay 2. Başkanı Orgeneral Yaşar Güler ile iletişime geçmiş ve Güler'e ihbar konusunda elde edilmiş bilgileri aktarmıştır. Ardından elde edilen bilgiler ışığında Fidan'a yönelik planlanan saldırının daha büyük bir eylemin parçası olabileceği belirtilerek Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar bilgilendirilmiştir. Genelkurmay Başkanı Akar ise söz konusu eylemleri önleyebilmek amacıyla Türk Hava Sahası'ndan gerçekleştirilecek her türlü askeri uçuşun yasaklanmasına yönelik bir emir vermiştir. Verilen emir üzerine FETÖ'cü askerler tarafından çeşitli bahaneler öne sürülerek hava sahasının kullanıma açılması sağlanmaya çalışılmış ve saat 20.05'te hava sahasından uçuşların serbest bırakıldığı söz konusu askerler arasında duyurulmaya başlanılmıştır. Bunun üzerine Genelkurmay Başkanı Akar, Etimesgut Zırhlı Birlikler Tümeninde bulunan askeri araçların nedeni ne olursa olsun tümen dışına çıkartılmasını engellemek için Korgeneral Metin Gürak'ı görevlendirmiştir. TSK kanadı tarafından alınan tüm bu önlemler FETÖ tarafından 16 Ağustos 2016 tarihinde yapılması planlanan darbe girişiminin aynı gün içinde yapılması kararı almaları ile sonuçlanmıştır (Uzun, Akgül , & Yücel , 2017, s. 48-49).

Darbe girişiminin erkene alınmasıyla birlikte saat 22.00'de öncelikle Fatih Sultan Mehmet ve Boğaziçi Köprüsü askeri birlikler tarafından trafiğe kapatılırken yine aynı saatlerde Atatürk Havalimanının giriş çıkışları da kapatılmıştır. Yaşanılan gelişmeler üzerine Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 23.00 itibarıyla çeşitli televizyon kanallarına bağlanarak “Şu anda bu milletin imkanlarıyla ortaya konmuş olan tankı, topu, uçağını, helikopterlerini kullanarak milletin üzerine gelmenin bedelini bunlar çok ağır ödeyeceklerdir. Bu konuda gerek Cumhurbaşkanı olarak gerek Başbakanımız hükümetimiz olarak bizler atılması gereken adımlar neyse dik durmak suretiyle bu adımı atacağız. Bu arada milletime de bir çağrı yapıyorum, oda şudur, milletimizi illerimizin meydanlarına davet ediyorum. Havalimanlarına davet ediyorum ve milletçe meydanlarda havalimanında toplanalım ve bunların azınlık

grubu, tanklarıyla, toplarıyla gelsinler ne yapacaklarsa halka orada yapsınlar. Halkın gücünün üstünde bir güç ben tanımadım bugüne kadar”, Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Bülent Bostanlıoğlu’nun ise yine televizyon kanalına bağlanarak: “Bu TSK tarafından desteklenen bir hareket değildir. Komuta kademesi olarak bu girişimi kesinlikle kabul etmiyoruz” şeklinde açıklamalar yapmaları olayların seyrini değiştirmiştir. Yapılan açıklamaların ve Diyanet İşleri Başkanlığı’nın almış olduğu karar ile ülke genelinde camilerden sala okunmaya başlanmasının ardından birçok şehirde vatandaşlar sokağa çıkarak FETÖ’cü askerler tarafından yapılan darbe girişimini protesto ederek önlemeye çalışmışlardır ancak tepki gösteren vatandaşlara ateş açılmıştır. Protestoların yapıldığı sırada ayrıca TRT binası örgüt üyeleri tarafından işgal edilmiş ve hazırlanan bildiri TRT Spikeri Tijen Kardeş’a zorla okutulmuştur. Bildiride müdahalenin Yurtta Sulh Konseyi tarafından gerçekleştirildiği belirtilerek hükümetin görevden alınmış olduğu gibi gerçekliği bulunmayan ifadelerle yer verilmiştir. Öyle ki hem hükümet kanadı hem de TSK kanadından bildirinin korsan olduğu şeklinde açıklama yapılmıştır (Milliyet Gazetesi, 2016). Söz konusu gecede ayrıca Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar müdahaleyi gerçekleştiren FETÖ üyesi askerler tarafından tutuklanarak Akıncılar Üssü’ne götürülmüştür. 20 saat boyunca rehin kalan Akar, TRT ekranlarında okunan bildiriye imza atması için fiziksel şiddete uğrarken ayrıca ölümle de tehdit edilmiştir (Akşam Gazetesi, 2016). Bunların yanında Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez TBMM hedef alınmış ve meclise üç kez bombalı saldırı düzenlenilmiştir (TRTHaber, 2019). Tüm bu olaylar sırasında 173 sivil vatandaş 62 polis memuru 5 asker şehit olurken 1535 kişi de yaralanmıştır. Yine darbe girişimi sırasında TSK mensubu 4854 askeri personel, 1350 subay, 155 general, 210 EGM mensubu, 1481 yargı mensubu ve 650 sivil vatandaş gözaltına alınırken, daha sonra bu kişilerden 990’u tutuklanmıştır (CNNTÜRK, 2016).

Darbe girişimi sonrasındaki süreçte ise Cumhurbaşkanı Erdoğan başkanlığında MGK toplantısı yapılmış ve bu toplantının ardından üç aylık olağanüstü hal kararının alındığı açıklanmıştır. Ayrıca söz konusu toplantıdan sonra olası darbe girişimlerini önlemek ve terör örgütleri ile mücadele edebilmek için üç kanun hükmünde kararname hazırlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kararnamelerden ilkinin oluşturan

“667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname” ile FETÖ’ye ait 1229 dernek, aralarında öğrenci yurtları, üniversite ve özel eğitim kurslarının bulunduğu 1058 kurum, 35 sağlık kurumu, 19 sendika kapatılmıştır. 27 Temmuz’da yayınlanan ikinci kanun hükmünde kararname (668 sayılı KHK) ile Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı İçişleri Bakanlığı’na bağlanmıştır. 31 Temmuz tarihinde yayınlanan üçüncü kararnameyle ise Milli Savunma Bakanlığı’nın örgütlenme yapısında değişiklikler yapılmış ve Milli Savunma Üniversitesi kurulmuştur. Yine kararname ile Yüksek Askeri Şura’da (YAŞ) da birtakım değişiklikler hayata geçirilmiştir. Öyle ki YAŞ, Milli Savunma Bakanlığı’na bağlanmış ve başta Jandarma Genel Komutanı olmak üzere, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı’na bağlı dört komutanlıktan birisi olan Donanma Komutanı’nın, ordu komutanlarının, oramiral ve orgenerallerin üyeliğine son verilmiştir. Ardından Başbakan, İçişleri Bakanı, Dışişleri Bakanı, Adalet Bakanı, Savunma Bakanı, Başbakan Yardımcıları ile Genelkurmay Başkanı yeni YAŞ üyeleri olarak belirlenmiştir. Ayrıca Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Hava Kuvvetleri Komutanlığı ile Genelkurmay Başkanlığı da Milli Savunma Bakanlığı’na bağlanmıştır (Habertürk, 2016)

Sonuç olarak 15 Temmuz günü FETÖ tarafından gerçekleştirilmeye çalışılan darbe girişimi başarılı olmamıştır. Demokrasi olgusu için oldukça önemli olan darbe girişiminin bastırılmış olması olayların ilk saatlerinden itibaren hükümet kanadından özellikle cumhurbaşkanı ve başbakanın geri adım atmayarak halkı sokaklara davet etmesi, muhalefet ve basın organlarının Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez hükümete karşı gerçekleştirilen bir müdahalenin yanında değil karşısında yer almış olmaları yine TSK’nın darbe girişimini onaylamadığını ve yanında yer almadığını açıklaması etkili olmuştur.

2.33. Basının Darbe Girişimine Yönelik Tutumu

15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe girişimine karşı Türk Basınının tutumunun ele alınacağı bu başlık altında önce FETÖ yayın organlarının neler olduğu, örgüt için nasıl çalıştığı ve girişimin gerçekleşebilmesi için ne tür yayın içerikleri oluşturdıkları anlam bütünlüğünü sağlayabilmek için aktarılacaktır.

FETÖ dini duyguları kullanarak bireyler üzerinde otorite kurmak, kendi amaçları doğrultusunda insanlar yetiştirmek, kurduğu ilişkiler sonucu elde ettiği siyasi güçten faydalanabilmek için oluşturduğu medya ve basın ağını etkili bir biçimde kullanmıştır. Örgüt lideri Fethullah Gülen tarafından yapılan açıklamalar ve anlatılan hikayeler doğrultusunda yayın içeriklerini şekillendiren basın organları abonelik sistemini kullanarak üyelerle veya etkilemeye çalıştığı kişilerle bağ oluşturmuştur. Söz konusu yayın organlarının başında 1979 yılında örgütün en etkili kuruluşlarından olan Kaynak Holding bünyesinde faaliyete başlayan dini bilgilerle içeriğini oluşturan Sızıntı Dergisi gelmektedir. Yine Türkiye’de abonelik sistemi konusunda çok başarılı olmuş olan Zaman Gazetesi, Kaynak Holding bünyesinde yer alan eğitim kurumlarına her gün gönderilerek hem büyük bir insan kitlesi etki altına alınmış hem de örgüt için maddi gelir elde edilmiştir. Ayrıca söz konusu gazete haber toplamak için Cihan Haber Ajansı ile birlikte hareket etmiş bu yüzden de genel haber toplama ve yazma kurallarının dışına çıkıp kendi özelliklerine uygun olacak bir şekilde haber dili ve haber yazma yöntemi geliştirmiştir (Demir & Çağlar, 2017, s. 19-20-21). Örgütün işitsel ve görsel basın organlarında ise en dikkat çekici yayınlar Samanyolu Yayın Grubu bünyesinde faaliyet göstermiş olan Samanyolu TV’ye ait olmuştur. Söz konusu televizyon kanalında Gülen propagandası yapılarak yaşanan dini, siyasi ve askeri her gelişmeye gönderme yapacak tarzda diziler oluşturulmuştur. Öyle ki 2005 yılında kanal aracılığıyla FETÖ’nün Milliyetçi bir oluşum olduğunu vurgulamak amacıyla Tek Türkiye, Ölümsüz Kahramanlar gibi diziler yayınlanmaya başlanırken 2010 yılı itibariyle yapılan Sungurlar, Şefkat Tepe isimli diziler aracılığıyla da örgütün sahip olduğu asker ve polis anlayışı üzerinden AK Parti eleştirilmiştir. Ayrıca dini mesaj içerikli olağanüstü hikayelerden meydana getirilen Beşinci Boyut, Büyük Buluşma, Sır Kapısı gibi diziler de oluşturulmuştur (Demir S. T., 2018, s. 75-76). Ancak 17-25 aralık tarihlerinde rüşvet ve yolsuzluk operasyonlarının düzenlenilmesinin ardından hükümetin cemaatin hızını kesmek için faaliyetlerde bulunmaya başlaması sonucu söz konusu basın organlarında oluşturulan yayın içerikleriyle verilen gizli mesajlar hükümete karşı bir girişimin gerçekleştirilmek istendiği açık bir şekilde gösterilmeye başlanılmıştır. Bu amaç doğrultusunda yasa dışı şekilde gerçekleştirilen dinlemeler, özel hayata ait en mahrem görüntüler, hukuk dışı gerçekleştirilen mahkeme süreçleri görsel ve yazılı

basın organlarında yayınlanmaya başlanılmıştır. Yapılan bu yayınlar aracılığıyla ülkede Ak Parti tarafından diktatöryal bir rejim oluşturulduğu, başta basın özgürlüğü olmak üzere pek çok özgürlüğün yok edildiği ve ülkenin İslamcılaştırıldığı vurgulanarak gerçekleştirecek olan darbe girişimi için meşru bir zemin oluşturulmaya çalışılmıştır (Demir & Çağlar, 2017, s. 23-24). Darbe girişimi öncesinde basın ve medya organlarını etkin bir şekilde kullanan FETÖ'nün girişim sırasında da müdahale edip ele geçirmeye çalıştıkları ilk kurumlar basın organları olmuştur. Öyle ki televizyon kanalları aracılığı ile bilgi aktarımını engellemek için öncelikle TÜRKSAT'ı, Digitürk'ü kontrol altına almaya çalışmışlardır. Yine aynı amaç doğrultusunda TRT binasına silah zoruyla girip, sözde bildirilerini okutmuşlardır. Ancak başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere yetkili kişilerin CNN Turk gibi televizyon kanallarına Face Time uygulaması üzerinden bağlanıp açıklama yapmaları tüm bu girişimleri başarısız kılmıştır (Göksu, 2018, s. 5).

FETÖ'ye ait basın ve medya organlarının yanında Türk Basını ise tarihinde ilk kez hep birlikte hükümete karşı gerçekleştirilen bir müdahalenin karşısında yer alarak müdahaleyi desteklememişlerdir. Bazı gazetelerin darbe girişimine yönelik tutumları şu şekildedir:

Konu ile ilgili 16 Temmuz tarihinde oluşturduğu “Alçaklar” başlıklı manşet haberinde Akşam Gazetesi gerçekleştirilen olaylara geniş vererek darbe girişimine karşı olduklarını “Bu Millet Size Teslim Olmaz” şeklinde ifadeler kullanarak göstermiştir. Haberde gazete FETÖ üyeleri için “militan”, “alçak”, “cunta”, örgüt Lideri Fethullah Gülen için “şarlatan”, gerçekleştirilen müdahale için ise darbe ve darbe girişimi kelimelerini kullanmıştır. Ayrıca gazete aynı tarihli yayınında Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından yapılan açıklamaları “Meydanları Onlara Bırakmayacağız”, Başbakan Binali Yıldırım tarafından yapılan açıklamaları ise “Ucunda Ölüm Olsa da Gereken Yapılacak” başlıklı haberlerle aktarırken hükümet kanadının girişim karşısında sergilemiş olduğu kararlılığı sürekli olarak vurgulamıştır (Akşam Gazetesi, 2016). Darbe girişimi ile ilgili oluşturmuş olduğu haberlerde FETÖ'yü ağır kelimelerle eleştirip hükümetin yanında yer aldığını sürekli olarak belirten gazetenin yazarlarından Murat Kelkitlioğlu ise “Paralelle Mücadeleyi Sulandıran Kahramanlar(!)” başlıklı köşe yazısında darbe girişiminin önlenerek bir

destan yazıldığını belirterek şu ifadeleri kullanmıştır: “Türk Milleti Bir Kez Daha Destan Yazdı! Gazi Meclis’i bile bombalayacak kadar gözü dönen vatan haini şebekenin son darbe girişimi de çok şükür bertaraf edildi. Bugün başta Başkomutan ve Cumhurbaşkanı Erdoğan olmak üzere sokaklara dökülüp tankın üzerine çıkan milyonların, demokrasiye sıkı sıkıya bağlı polis ve askerin, sivil toplum kuruluşlarının, iktidarından muhalefetine siyasetin tüm devlet kurumlarının dik duruşu, yeni bir destan olarak tarihe geçti...” (Kelkitlioğlu , 2016). Yine Milli Görüş Harekatı içerisinde yer alan RP’yi yoğun bir şekilde eleştiren hatta 28 Şubat sürecinde askeri bir müdahale için kışkırtıcı yayınlar yapan Sabah Gazetesi’nin aynı görüş içerisinde var olan AK Parti’ye karşı tutumu oldukça farklı olmuştur. Gerek darbe girişimi öncesinde gerekse darbe girişimi sırasında ve sonrasında gazete hükümetin yanında yer aldığını belirtecek nitelikte yayınlar yapmıştır. Öyle ki gazete olaylarla ilgili “FETÖ’cü Kalkışmaya Milli İrade Tokadı” başlıklı manşet haberinde demokrasi vurgusu yaparak darbe girişiminin başta Cumhurbaşkanı’nın ve hükümet kanadının, halk ve muhalefet partilerinin dik duruşu sayesinde önlendiği aktarılmıştır. Ayrıca gazete tarafından “Demokrasi Destanı”, “Demokrasiden Asla Taviz Yok” başlıklı olaylarla ilgili oluşturulan diğer haberlerde de girişimin önlenmesiyle demokrasiye sahip çıkıldığı ve girişim sonrasında yapılacak faaliyetlerde demokrasinin korunacağı vurgulanmıştır (Sabah Gazetesi , 2016).

AK Parti’ye karşı oldukça mesafeli olan Cumhuriyet Gazetesi gerçekleştirilen darbe girişimine karşı olduğunu “Çözüm Demokrasi” manşet haberiyle ortaya koymuştur. Gazete haberde darbe girişimini desteklemediğini ortaya koymuş ancak örnekleri verilen Akşam ve Sabah Gazetesi’nin hükümete karşı sahip olduğu tutuma da sahip olmadığını “Ne Askerin Tankı Tüfeği Ne AKP’nin Anayasayı Yok Sayması” şeklinde kullandığı ifadelerle göstermiştir. Öyle ki gazete 17 Temmuz tarihli “Türkiye Darbe Aldı” başlıklı haberinde Cumhurbaşkanı Erdoğan ile ilgili şu ifadeleri kullanmıştır: “Askeri darbenin püskürtülmesi Erdoğan’ın kişiliğinde belirginleşen hukuk devleti ilkelerini umursamayan, aşırı otoriterleşme ve çoğunlukçuluk eğilimlerini tırmandıracağına ilişkin iç ve dış kamuoyunda ciddi kaygılara yol açtı” (Cumhuriyet Gazetesi , 2016). Yine gazete AK Parti ile cemaat arasında ilişkiye yönelik Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından “Yapının başında yer

alan kişi ve kadro konusundaki tüm tereddütlerimize rağmen yurt içinde ve yurt dışında yürütüyor göründükleri yaygın eğitim, yardım, dayanışma faaliyetlerinin hatırına bunlara müsamaha gösterdim. Hatta Allah dedikleri için müsamaha gösterdik. Her şeye rağmen bu hain örgütün gerçek yüzünü çok daha önceden ortaya dökememiş olmamın üzüntüsü içindeyim. Bundan dolayı hem Rabbimize hem de milletimize verecek hesabımız olduğunu biliyorum. Rabbim de milletim de bizi affetsin” şeklinde açıklamaya yer verdiği “Tarihi İtiraf” başlıklı haberinde hukuk devletinde böyle bir açıklamanın yapılamayacağı hukukçuların açıklamalarına da yer verilerek eleştirilmiştir (Cumhuriyet Gazetesi, 2016).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE 1960-2016 YILLARI ARASINDAKİ ASKERİ MÜDAHALELERİN SİYASİ HABERLER ÜZERİNDEN TEMSİLİ

3.1. METODOLOJİ

Bu başlık altında araştırmanın amacı, önemi, evren ve örnekleme, yöntemi, verilerin toplanması ve analizi, sınırlılıkları, soruları aktarılmıştır.

3.1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Hürriyet Gazetesi, Cumhuriyet Gazetesi, Akşam Gazetesi, Sabah Gazetesi, Milliyet Gazetesi ve Türkiye Gazetesi'nin, "27 Mayıs 1960 Darbesi, 12 Mart 1971 Muhtırası, 12 Eylül 1980 Darbesi, 28 Şubat 1997 Postmodern Darbesi ve 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi" isimli askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara yönelik ilk sayfalarında oluşturdukları siyasi haberlerde nasıl bir tutuma sahip olduklarını ortaya koymaktır.

Amaç kapsamında belirlenen olaylar şu şekildedir: "Demokrat Parti'nin Kuruluşu (7 Ocak 1946), 21 Temmuz 1946 Seçimleri, 14 Mayıs 1950 Seçimleri, 6-7 Eylül 1955 Olayları, 27 Ekim 1957 Seçimleri, 9 Subay Olayı (24 Aralık 1957), Tahkikat Komisyonu(18 Nisan 1960), 27 Mayıs 1960 Darbesi, 14'lerin Sürgün Edilmesi (13 Kasım 1960), 1961 Anayasa Referandumu (9 Temmuz 1961), Adnan Menderes'in İdam Edilmesi (17 Eylül 1961), 15 Ekim 1961 Seçimleri, Çankaya Protokolü (21-24 Ekim 1961), Talat Aydemir Darbe Girişimi-1 (22 Şubat 1962), Talat Aydemir Darbe Girişimi-2 (20 Mayıs 1963), 10 Ekim 1965 Seçimleri, Kanlı Pazar (16 Şubat 1969), 15-16 Haziran 1970, 12 Mart 1971 Muhtırası, Kıbrıs Barış Harekatı (20 Temmuz 1974), Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'e Uyarı Mektubu (27 Aralık 1979), Maraş Olayları (19-26 Aralık 1978), Abdi İpekçi Suikastı (1 Şubat 1979), Çorum Olayları(27 Mayıs- Haziran-Temmuz 1980), Nihat Erim Suikastı (19 Temmuz 1980), 24 Ocak Kararları (24 Ocak 1980), Kudüs'ü Kurtarma Günü (6 Eylül 1980), 12 Eylül 1980 Darbesi, 1982 Anayasa Referandumu (7 Kasım 1982), 6 Kasım 1983 Seçimleri, Turgut Özal'ın Cumhurbaşkanı Olması (31 Ekim 1989), Muammer Aksoy Suikastı (31 Ocak 1990), Çetin Emeç Suikastı (7 Mart 1990), Turan Dursun Suikastı (4 Eylül 1990), Bahriye Üçok Suikastı (6 Ekim 1990), Uğur Mumcu Suikastı

(24 Ocak 1993), Sivas Olayları (2 Temmuz 1993), 27 Mart 1994 Seçimleri, 5 Nisan 1994 Kararları, 24 Aralık 1995 Seçimleri, Refahiyol Hükümeti'nin Kurulması (28 Haziran 1996), Necmettin Erbakan'ın Libya Ziyareti (8 Ekim 1996), Susurluk Olayı (3 Kasım 1996), Fadime Şahin Olayı (20 Aralık 1996), “Sürekli Aydınlık İçin Bir Dakika Karanlık” Eylemleri, Tarikat Liderlerine İftar Yemeği (11 Ocak 1997), Kudüs Gecesi (31 Ocak 1997), Tankların Sincan'dan Yürütülmesi (2 Şubat 1997), 28 Şubat 1997 Post Modern Darbesi, RP'nin Kapatılması (16 Ocak 1998), Merve Kavakçı Krizi (2 Mayıs 1999), 2001 Ekonomik Krizi (19 Şubat 2001), AK Parti'nin Kurulması (14 Ağustos 2001), 3 Kasım 2002 Seçimleri, 27 Nisan 2007 E-Muhtırası, Ergenekon Olayı (12 Haziran 2007), Balyoz Olayı (20 Ocak 2010), Gezi Parkı Eylemleri (28 Mayıs 2013), 17-25 Aralık 2013 Süreci, 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi'dir”.

3.1.2. Araştırmanın Önemi

Bu araştırmanın önemini Türkiye Cumhuriyeti Tarihinde gerçekleştirilmiş olan 5 askeri müdahalenin bir arada ve 6 farkı gazete üzerinden ele alınmış olması oluşturmaktadır. Çünkü yapılan incelemeler sonucunda benzer nitelikte ve genişlikte başka bir çalışmaya rastlanmamıştır. Dolayısıyla bu araştırma alanında ilk olma özelliği taşımaktadır.

3.1.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini “27 Mayıs 1960 Darbesi, 12 Mart 1971 Muhtırası, 12 Eylül 1980 Darbesi, 28 Şubat 1997 Postmodern Darbesi ve 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi” isimli askeri müdahalelere ilişkin Türk Yazılı Basınında yer alan siyasi haberler oluştururken, araştırmanın örneklemi ise “27 Mayıs 1960 Darbesi, 12 Mart 1971 Muhtırası, 12 Eylül 1980 Darbesi, 28 Şubat 1997 Postmodern Darbesi ve 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi” isimli askeri müdahalelere ilişkin Hürriyet Gazetesi, Cumhuriyet Gazetesi, Akşam Gazetesi, Sabah Gazetesi, Milliyet Gazetesi ve Türkiye Gazetesi'nde yer alan siyasi haberler oluşturmaktadır.

3.1.4. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. Söz konusu yöntemin tarihçesi 16. yüzyıla dayanmaktadır. O dönemde gazete içeriklerinde dini nitelikli

mesajların, olayların ne kadar yer kapladığı bu yöntem kullanılarak ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Ancak yöntemin 20. yüzyılda ABD’de gazetecilik eğitimi alan öğrencilerin yapmış olduğu çalışma ve II. Dünya Savaşı sırasında Harold Lasswell gibi araştırmacıların kullanımı ile geliştiği ve sosyal bilimlerde önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir (Aziz, 2020, s. 119). Yaşanılan gelişmelerden sonra sahip olduğu önem dolayısıyla içerik analiz yönteminin pek çok tanımlaması yapılmıştır. Öyle ki Berensol, yöntemi iletişimi oluşturan içeriğin tarafsız bir şekilde sayısal tanımlamasının yapılmasını sağlayan bir teknik olarak, Carney kanıtlanabilir verilere ulaşabilmek amacıyla gerçekleştirilen iletişime birtakım soruları soran genel amaçlı teknik olarak, Neuendorf ise yöntemi “objektiflik, intersubjektivite, önsel tasarım, güvenilirlik, geçerlilik, genelleştirilebilirlik, yinelenebilirlik ve hipotez testleri gibi bir takım bilimsel yöntemlere dayalı olarak mesajların kantitatif analizidir ve ölçülebilir değişken türleri ya da mesajların üretildiği ve sunulduğu bağlam olarak sınırlandırılmaz” şeklinde tanımlamıştır (Balcı & Bekiroğlu, 2015, s. 271-272).

Aktarılmış olan bu bilgilerin yanında söz konusu yöntemin sahip olduğu bazı özellikler ise şu şekildedir (Taylan , 2011, s. 72-73):

- İçerik analiz yöntemi ele alınan içeriği ölçülebilir tarzda ve nesnel bir şekilde sistematik olarak inceler.
- İçerik analiz yöntemi “kaynak-ileti-alıcı doğrusal iletişim sürecidir”.
- İçerik analiz yöntemi içeriğin nasıl anlaşıldığı veya algılandığı ile ilgilenir.
- İçerik analiz yönteminde ele alınan içeriğin bütününden hareket edilir.
- İçerik analiz yöntemi içeriğin biçimsel özellikleri, sözcükleri, kelimeleri de inceleme kapsamına alır.
- “İçerik çözümlemesinin amacı bir metnin tasviri açıklaması değil, özellikle metin içeriklerinden sosyal gerçeğe yönelik çıkarımlar yapmaktır”.
- Söz konusu yöntemde analiz için nesnellik zorunluluktur.

3.1.5. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma kapsamında ele alınan gazeteler Atatürk Kitaplığı, Beyazıt Kütüphanesi, Basın Müzesi, Prof. Dr. Erol Güngör Kütüphanesi, <http://gazetearsivi.milliyet.com.tr>, <https://egazete.cumhuriyet.com.tr/yayinlar> adreslerinden toplanmıştır.

Araştırmada verilerin analizinden önce alan araştırması ve ön test yapılarak kodlama cetveli oluşturulmuş, kodlama cetveline göre de gazeteler incelenerek veriler kodlanmıştır. Ardından kodlanmış olan veriler “IBM SPSS Statistics 20” isimli programa girilerek analiz işlemi gerçekleştirilmiştir. Analiz işleminde frekans analizi, çapraz tablo analizi ve ki-kare testi kullanılmıştır.

3.1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

1960-2016 yılları arasında gerçekleştirilen askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara yönelik oluşturulan siyasi haberlerin incelendiği bu araştırmada *27 Mayıs 1960 Darbesi*; “Demokrat Parti’nin Kuruluşu, 21 Temmuz 1946 Seçimleri, 14 Mayıs 1950 Seçimleri, 6-7 Eylül 1955 Olayları 27 Ekim 1957 Seçimleri, 9 Subay Olayı, Tahkikat Komisyonu, 14’lerin Sürgün Edilmesi, Anayasa Referandumu (1961), Adnan Menderes’in İdam Edilmesi 15 Ekim 1961 Seçimleri, Çankaya Protokolü, Talat Aydemir Darbe Girişimi-1, Talat Aydemir Darbe Girişimi-2” ile, *12 Mart 1971 Muhtırası*; “10 Ekim 1965 Seçimleri, Kanlı Pazar, 15-16 Haziran 1970 olayları”, *12 Eylül 1980 Darbesi*; “20 Temmuz 1974 Kıbrıs Barış Harekatı, Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk’e Uyarı Mektubu, Maraş Olayları, Abdi İpekçi Suikastı, Çorum Olayları, Nihat Erim Suikastı, 24 Ocak Kararları, Kudüs’ü Kurtarma Günü, Anayasa Referandumu (1982), 6 Kasım 1983 Seçimleri” ile *28 Şubat 1997 Postmodern Darbesi*; “Turgut Özal’ın Cumhurbaşkanı Olması, Muammer Aksoy Suikastı, Çetin Emeç Suikastı, Turan Dursun Suikastı, Bahriye Üçok Suikastı, Uğur Mumcu Suikastı, Sivas Olayları, 27 Mart 1994 Seçimleri, 5 Nisan 1994 Kararları, 25 Aralık 1995 Seçimleri, Refahyol Hükümeti’nin Kurulması, Necmettin Erbakan’ın Libya Ziyareti, Susurluk Olayı, 20 Aralık 1996 Fadime Şahin Olayı, “Sürekli Aydınlık İçin Bir Dakika Karanlık” Eylemleri, Tarikat Liderlerine İftar Yemeği, Kudüs Gecesi, Tankların Sincan’dan Yürütülmesi, RP’nin Kapatılması,

Merve Kavakçı Krizi” ile *15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi*; “2001 Ekonomik Krizi, AK Parti’nin Kurulması, 3 Kasım 2002 Seçimleri, 27 Nisan 2007 E-Muhtırası, Ergenekon Olayı, Balyoz Olayı, Gezi Parkı Eylemleri, 17-25 Aralık 2013 Süreci” olayları ile sınırlı tutularak ele alınmıştır.

Ayrıca siyasi haberlerin yer aldığı gazeteler ise ulusal basında sahip oldukları konum, iktidarlarla kurdukları ilişkiler bağlamında Hürriyet Gazetesi, Cumhuriyet Gazetesi, Akşam Gazetesi, Sabah Gazetesi, Milliyet Gazetesi ve Türkiye Gazetesi ile sınırlı tutulmuştur.

3.1.7. Araştırmanın Soruları

1. Ele alınan gazetelerin çalışmaya dahil edilen haber sayısı kaçtır?
2. Gazeteler haberlerini daha çok hangi unsurlarla destekleyip, haberlerinde hangi kaynakları kullanmışlardır?
3. Gazeteler haberlerine sayfalarında ne kadar yer ayırıp, hangi konumdan aktarmışlardır?
4. Gazeteler ana aktörlerine yönelik nasıl bir tutum sergilemişlerdir?
5. Gazetelerde hangi ana aktör grubu olumlu/olumsuz bir şekilde ele alınmıştır?
6. Gazeteler haber içeriklerinde/başlıklarında nasıl tutum sergilemişlerdir?
7. Gazetelerin ana aktörlerini hangi isimler oluşturmuştur?
8. Gazeteler ele aldıkları olaylara göre haber başlıklarında/içeriklerinde nasıl tutum sergilemişlerdir?
9. Gazeteler ele aldıkları olaylara göre ana aktörlerine yönelik nasıl bir tutum sergilemişlerdir?
10. Gazetelerin yayınlama tarihlerine göre sayfa sayıları kaçtır?
11. Gazeteler bağlantılı olunan askeri müdahale dönemine göre hangi ana aktör grubunu olumlu/olumsuz şekilde ele almıştır?

3.2. BULGULAR ve YORUM

Bu başlık altında 1960-2016 yılları arasında gerçekleştirilen askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olan olaylara yönelik Hürriyet Gazetesi, Cumhuriyet Gazetesi, Akşam Gazetesi, Sabah Gazetesi, Milliyet Gazetesi ve Türkiye Gazetesi'nin ilk sayfalarında oluşturdıkları 4925 siyasi haberin analizi ve yorumlaması aktarılmıştır.

Analiz ve yorumlama işleminde *Hürriyet Gazetesi*, 1 Mayıs 1948 tarihinde yayın hayatına başladığı için “DP'nin Kuruluşunda ve 21 Temmuz 1946 Seçimlerinde”, *Akşam Gazetesi*, 9 Ocak 1982-14 Eylül 1994 tarihleri arasında kapatıldığı için “Anayasa Referandumu (1982), 6 Kasım 1983 Seçimleri, Turgut Özal'ın Cumhurbaşkanı Olması, Muammer Aksoy Suikastı, Çetin Emeç Suikastı, Turan Dursun Suikastı, Bahriye Üçok Suikastı, Uğur Mumcu Suikastı, Sivas Olayları, 27 Mart 1994 Seçimleri, 5 Nisan 1994 Kararlarında”, *Sabah Gazetesi*, 22 Nisan 1985 yılında yayın hayatına başladığı için; “Demokrat Parti'nin Kuruluşu, 21 Temmuz 1946 Seçimleri, 14 Mayıs 1950 Seçimleri, 6-7 Eylül 1955 Olayları 27 Ekim 1957 Seçimleri, Tahkikat Komisyonu, 27 Mayıs 1960 Darbesi, 14'lerin Sürgün Edilmesi, Anayasa Referandumu (1961), Adnan Menderes'in İdam Edilmesi 15 Ekim 1961 Seçimleri, Çankaya Protokolü, Talat Aydemir Darbe Girişimi-1, Talat Aydemir Darbe Girişimi-2, 10 Ekim 1965 Seçimleri, Kanlı Pazar ,15-16 Haziran 1970, 12 Mart 1971 Muhtırası, 20 Temmuz 1974 Kıbrıs Barış Harekati, Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'e Uyarı Mektubu, Maraş Olayları ,Abdi İpekçi Suikastı, Çorum Olayları, Nihat Erim Suikastı, 24 Ocak Kararları, Kudüs'ü Kurtarma Günü, 12 Eylül 1980 Darbesi, Anayasa Referandumu (1982), 6 Kasım 1983 Seçimlerinde”, *Milliyet Gazetesi*, 3 Mayıs 1950 tarihinde yayın hayatına başladığı için “Demokrat Parti'nin Kuruluşu, 21 Temmuz 1946 Seçimlerinde ve 14 Mayıs 1950 Seçimlerinde ise 3 Mayıs tarihi itibarıyla ele alınırken”, *Türkiye Gazetesi* ise 22 Nisan 1970 tarihinde yayın hayatına başladığı için “Demokrat Parti'nin Kuruluşu, 21 Temmuz 1946 Seçimleri, 14 Mayıs 1950 Seçimleri, 6-7 Eylül 1955 Olayları 27 Ekim 1957 Seçimleri, Tahkikat Komisyonu, 27 Mayıs 1960 Darbesi, 14'lerin Sürgün Edilmesi, Anayasa Referandumu (1961), Adnan Menderes'in İdam Edilmesi 15 Ekim 1961 Seçimleri, Çankaya Protokolü, Talat Aydemir Darbe Girişimi-1, Talat

Aydemir Darbe Girişimi-2, 10 Ekim 1965 Seçimleri, Kanlı Pazar Olayları ve ulaşılamadığı için 24 Ocak Kararları ile Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'e Uyarı Mektubu" olaylarında ele alınamamıştır. Ayrıca gazetelerin hiçbirisi 9 Subay Olayına yer vermediklerinden dolayı bu konuda da gazeteler ele alınamamıştır.

Tablo 1. Gazetelerin Yüzdelik Dağılımı

Gazete Adı	Sayı	Yüzde
Hürriyet Gazetesi	961	19.5
Cumhuriyet Gazetesi	1036	21.0
Akşam Gazetesi	826	16.8
Sabah Gazetesi	512	10.4
Milliyet Gazetesi	973	19.8
Türkiye Gazetesi	617	12.5
TOPLAM	4925	100.0

Tablo 1'e göre 4925 haberin %19.5'i (961) *Hürriyet Gazetesi*'ne, %21.0'ı (1036) *Cumhuriyet Gazetesi*'ne, %16.8'i (826) *Akşam Gazetesi*'ne, %10.4'ü (512) *Sabah Gazetesi*'ne, %19.8'i (973) *Milliyet Gazetesi*'ne, %12.5'i (617) *Türkiye Gazetesi*'ne aittir.

Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında en çok haberin *Cumhuriyet Gazetesi*'ne en az haberin ise *Sabah Gazetesi*'ne ait olduğu görülmektedir. Sonuçlarda Cumhuriyet Gazetesi'nin 7 Mayıs 1924 tarihinde, Sabah Gazetesi'nin ise 22 Nisan 1985 tarihinde yayın hayatına başlaması etkili olmuştur.

Tablo 2. Haberlerin Yayın Tarihlerinin Yüzdelik Dağılımı

Tarih	Sayı	Yüzde
1946	73	1.5
1950	99	2.0
1955	45	0.9
1957	113	2.3
1960	242	4.9
1961	244	5.0
1962	25	0.5
1963	87	1.8
1965	111	2.3
1969	54	1.1
1970	55	1.1
1971	240	4.9

1974	187	3.8
1978	30	0.6
1979	26	0.5
1980	391	7.9
1982	90	1.8
1983	97	2.0
1989	126	2.6
1990	68	1.4
1993	66	1.3
1994	224	4.5
1995	178	3.6
1996	371	7.5
1997	346	7.0
1998	44	0.9
1999	78	1.6
2001	249	5.1
2002	159	3.2
2007	159	3.2
2010	83	1.7
2013	258	5.2
2014	66	1.3
2016	241	4.9
TOPLAM	4925	100.0

Tablo 2'ye göre 4925 haberin %1.5'i 1946, %2.0'ı 1950, %0.9'u 1955, %2.3'ü 1957, %4.9'u 1960, %5.0'ı 1961, %0.5'i 1962, %1.8'i 1963, %2.3'ü 1965, %1.1'i 1969, %1.1'i 1970, %4.9'u 1971 %3.8'i 1974, %0.6'sı 1978, %0.5'i 1979, %7.9'u 1980, %1.8'i 1982, %2.0'ı 1983, %2.6'sı 1989, %1.4'ü 1990, %1.3'ü 1993, %4.5'i 1994, %3.6'sı 1995, %7.5'i 1996, %7.0'ı 1997, %0.9'u 1998, %1.6'sı 1999, %5.1'i 2001, %3.2'si 2002, %3.2'si 2007, %1.7'si 2010, %5.2'si 2013 %1.3'ü 2014, %4.9'u ise 2016 yılında yayınlanmıştır.

Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında en çok haberin 1980 yılında en az haberin ise 1962 ve 1979 yıllarında yayınlanmış olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Gazetelerdeki Haberlerin Yayın Tarihleri

TARİH	GAZETE ADI						TOPLAM
	Hürriyet Gazetesi	Cumhuriyet Gazetesi	Akşam Gazetesi	Sabah Gazetesi	Milliyet Gazetesi	Türkiye Gazetesi	
1946	0	40	33	0	0	0	73
	0.0%	3.9%	4.0%	0.0%	0.0%	0.0%	1.5%
1950	29	30	27	0	13	0	99
	3.0%	2.9%	3.3%	0.0%	1.3%	0.0%	2.0%
1955	7	10	14	0	14	0	45
	0.7%	1.0%	1.7%	0.0%	1.4%	0.0%	0.9%
1957	27	28	27	0	31	0	113
	2.8%	2.7%	3.3%	0.0%	3.2%	0.0%	2.3%
1960	69	58	55	0	60	0	242
	7.2%	5.6%	6.7%	0.0%	6.2%	0.0%	4.9%
1961	61	60	64	0	59	0	244
	6.3%	5.8%	7.7%	0.0%	6.1%	0.0%	5.0%
1962	6	7	6	0	6	0	25
	0.6%	0.7%	0.7%	0.0%	0.6%	0.0%	0.5%
1963	24	23	21	0	19	0	87
	2.5%	2.2%	2.5%	0.0%	2.0%	0.0%	1.8%
1965	25	29	35	0	22	0	111
	2.6%	2.8%	4.2%	0.0%	2.3%	0.0%	2.3%
1969	15	14	12	0	13	0	54
	1.6%	1.4%	1.5%	0.0%	1.3%	0.0%	1.1%
1970	13	8	3	0	15	16	55
	1.4%	0.8%	0.4%	0.0%	1.5%	2.6%	1.1%
1971	43	54	48	0	49	46	240
	4.5%	5.2%	5.8%	0.0%	5.0%	7.5%	4.9%
1974	36	35	34	0	32	34	187
	3,7%	3,4%	4,1%	0,0%	3,3%	5,5%	3,8%
1978	6	6	6	0	8	4	30
	0.6%	0.6%	0.7%	0.0%	0.8%	0.6%	0.6%
1979	6	4	5	0	7	4	26
	0.6%	0.4%	0.6%	0.0%	0.7%	0.6%	0.5%
1980	82	100	83	0	83	43	391
	8.5%	9.7%	10.0%	0.0%	8.5%	7.0%	7.9%
1982	23	29	0	0	20	18	90
	2.4%	2.8%	0.0%	0.0%	2.1%	2.9%	1.8%
1983	25	20	0	0	28	24	97
	2.6%	1.9%	0.0%	0.0%	2.9%	3.9%	2.0%
1989	27	29	0	26	24	20	126
	2.8%	2.8%	0.0%	5.1%	2.5%	3.2%	2.6%
1990	13	14	0	16	15	10	68
	1.4%	1.4%	0.0%	3.1%	1.5%	1.6%	1.4%
1993	16	14	0	12	12	12	66
	1.7%	1.4%	0.0%	2.3%	1.2%	1.9%	1.3%
1994	42	51	0	51	45	35	224
	4.4%	4.9%	0.0%	10.0%	4.6%	5.7%	4.5%
1995	28	31	30	30	29	30	178
	2.9%	3.0%	3.6%	5.9%	3.0%	4.9%	3.6%
1996	65	64	57	63	66	56	371
	6.8%	6.2%	6.9%	12.3%	12.9%	9.1%	7.5%
1997	59	62	51	66	65	43	346
	6.1%	6.0%	6.2%	12.9%	6.7%	7.0%	7.0%
1998	8	5	4	9	8	10	44
	0.8%	0.5%	0.5%	1.8%	0.8%	1.6%	0.9%

1999	16	15	4	16	15	12	78
	1.7%	1.4%	0.5%	3.1%	1.5%	1.9%	1.6%
2001	43	41	42	46	45	32	249
	4.5%	4.0%	5.1%	9.0%	4.6%	5.2%	5.1%
2002	21	29	27	29	24	29	159
	2.2%	2.8%	3.3%	5.7%	2.5%	4.7%	3.2%
2007	18	31	23	31	31	25	159
	1.9%	3.0%	2.8%	6.1%	3.2%	4.1%	3.2%
2010	12	12	16	12	16	15	83
	1.2%	1.2%	1.9%	2.3%	1.6%	2.4%	1.7%
2013	41	45	44	44	43	41	258
	4.3%	4.3%	5.3%	8.6%	4.4%	6.6%	5.2%
2014	17	5	16	0	15	13	66
	1.8%	0.5%	1.9%	0.0%	1.5%	2.1%	1.3%
2016	38	33	39	45	41	45	241
	4.0%	3.2%	4.7%	8.8%	4.2%	7.3%	4.9%
TOPLAM	961	1036	826	512	973	617	4925
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tablo 3'e göre çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi* haberlerini en çok 1980, 1960, 1996 en az 1962, 1978, 1979, 1955, 1998 yıllarında *Cumhuriyet Gazetesi* haberlerini en çok 1980, 1996, 1997, en az 1979, 1998, 2014, 1978 yıllarında, *Akşam Gazetesi* haberlerini en çok 1980, 1961, 1996, en az 1970, 1998, 1999, 1979 yıllarında, *Sabah Gazetesi* haberlerini en çok 1997, 1996, 1994 en az 1998, 1993, 2010, 1990, 1999 yıllarında, *Milliyet Gazetesi* haberlerini en çok 1980, 1996, 1997, en az 1962, 1979, 1978, 1998 yıllarında, *Türkiye Gazetesi* ise haberlerini en çok 1996, 1971, 2016 en az 1978, 1979, 1990, 1998, 1993, 1999 yıllarında yayınlamıştır.

Tablo 4. Haberleri Destekleyen Unsurların Yüzdelik Dağılımı

Haberi Destekleyen Unsurlar	Sayı	Yüzde
Haber Herhangi Bir Unsurla Desteklenmeden Aktarılmıştır	3487	70.8
İllüstrasyon (Resimleme)	27	0.5
Karikatür	126	2.6
Sayısal-Rakamsal Veriler	300	6.1
Ajanslardan Alınan Bilgiler-Veriler	518	10.5
Resmi Tebliğ-Bildir-Mesaj-Açıklama	279	5.7
Diğer Kuruluşlara Ait Bildiri-Mesaj (STK-Basın-Siyasi Parti-TSK vb.)	185	3.8
Diğer	3	0.1
TOPLAM	4925	100.0

Tablo 4'e göre 4925 haberin %70.8'inde olay herhangi bir unsurla desteklenmeden aktarılırken, %0.5'i illüstrasyonla (resimleme), %2.6'sı karikatürle,

%6.1'i sayısal-rakamsal verilerle, %10.5'i ajanslardan alınan bilgi-verilerle, %5.7'si resmi tebliğ-bildir-mesaj-açıklamalarla, %3.8'i diğer kuruluşlara ait bildirim mesajlarla (STK-basın-siyasi parti-TSK vb.), %0.1'i ise diğer unsurlarla desteklenerek aktarılmıştır.

Tablo 5. Gazetelerin Haberlerini Destekleyen Unsurlar

GAZETE ADI	Haber Destekleyen Unsurlar								TOPLAM
	Haber Herhangi Bir Unsurla Desteklenmeden Aktarılmıştır	İllüstrasyon (Resimleme)	Karikatür	Sayısal- Rakamsal Veriler	Ajanslardan Aktarılan Bilgiler- Veriler	Resmi Tebliğ-Bildir- Mesaj-Açıklama	Diğer Kuruluşlara Ait Bildiri-Mesaj	Diğer	
Hürriyet Gazetesi	670 69,7%	2 0,2%	11 1,1%	61 6,3%	127 13,2%	62 6,5%	28 2,9%	0 0,0%	961 100,0%
Cumhuriyet Gazetesi	736 71,0%	14 1,4%	34 3,3%	63 6,1%	57 5,5%	75 7,2%	57 5,5%	0 0,0%	1036 100,0%
Akşam Gazetesi	566 68,5%	5 0,6%	6 0,7%	47 5,7%	121 14,6%	57 6,9%	21 2,5%	3 0,4%	826 100,0%
Sabah Gazetesi	398 77,7%	3 0,6%	27 5,3%	44 8,6%	14 2,7%	8 1,6%	18 3,5%	0 0,0%	512 100,0%
Milliyet Gazetesi	687 70,6%	3 0,3%	45 4,6%	57 5,9%	62 6,4%	68 7,0%	51 5,2%	0 0,0%	973 100,0%
Türkiye Gazetesi	430 69,7%	0 0,0%	3 0,5%	28 4,5%	137 22,2%	9 1,5%	10 1,6%	0 0,0%	617 100,0%
TOPLAM	3487 70,8%	27 0,5%	126 2,6%	300 6,1%	518 10,5%	279 5,7%	185 3,8%	3 0,1%	4925 100,0%

Tablo 5'e göre çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi*, *Cumhuriyet Gazetesi*, *Sabah Gazetesi* ve *Milliyet Gazetesi* haberlerini en çok herhangi bir unsurla desteklemeden aktarırken en az illüstrasyonla (resimleme) destekleyerek, *Akşam Gazetesi* haberlerini en çok herhangi bir unsurla desteklemeden aktarırken en az diğer unsurlarla destekleyerek, *Türkiye Gazetesi* ise haberlerini en çok herhangi bir unsurla desteklemeden aktarırken, en az karikatürle destekleyerek aktarmıştır.

Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında gazetelerin tamamının askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olan olayları ele aldıkları haberlerini herhangi bir unsurla desteklemeden aktarmış oldukları görülmektedir.

Tablo 6. Haberlerde Kullanılan Kaynakların Yüzdelik Dağılımı

Haberde Kullanılan Kaynaklar	Sayı	Yüzde
Haberde Kaynak Belirtilmemiştir	1466	29.8
Haber Gazetenin Yurt Dışındaki Muhabirinden-Şubesiinden Alınmıştır	124	2.5
Haber Gazetenin Yurt İçindeki Muhabirinden-Şubesiinden Alınmıştır	2719	55.2
Haber Yabancı Basından veya Yerel Basından Alınmıştır	64	1.3
Anka Haber Ajansı (ANKA)	20	0.4
Doğan Haber Ajansı (DHA)	22	0.4
Anadolu Ajansı (AA)	250	5.1
İhlas Haber Ajansı (İHA)	14	0.3
Hürriyet Haber Ajansı (HHA)	49	1.0
Türk Haberler Ajansı (THA)	123	2.5
Milliyet Haber Ajansı (MİHA)	3	0.1
Silivri Haber Ajansı	12	0.2
Ulusal Basın Ajansı (UBA)	6	0.1
Haber Ajansı	39	0.8
Diğer	14	0.3
TOPLAM	4925	100.0

Tablo 6'ya göre 4925 haberin %29.8'inde kaynak belirtilmezken, %2.5'inde gazetenin yurt dışındaki muhabiri-şubesi, %55.2'sinde gazetenin yurt içindeki muhabiri-şubesi, %1.3'ünde yabancı basın-yerel basın, %0.4'ünde Anka Haber Ajansı, %0.4'ünde Doğan Haber Ajansı, %5.1'inde Anadolu Ajansı, %0.3'ünde İhlas Haber Ajansı, %1.0'ında Hürriyet Haber Ajansı, %2.5'inde Türk Haberler Ajansı, %0.1'inde Milliyet Haber Ajansı, %0.2'sinde Silivri Haber Ajansı, %0.1'inde Ulusal Basın Ajansı, %0.8'inde Haber Ajansı, %0.3'ünde diğer kurum veya kuruluşlar kaynak olarak kullanılmıştır.

Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında haberlerde en çok gazetelerin yurt içinde bulunan muhabirlerinin-şubelerinin kaynak olarak kullanılmış olduğu görülmektedir.

Tablo 7. Gazetelerin Haberlerinde Kullandıkları Kaynaklar

GAZETE ADI	HABERDE KULLANILAN KAYNAKLAR															TOPLAM
	Haberde Belirtilmemiştir	Haber Gazetenin Dışındaki Muhabirinden- Şubesiinden Alınmıştır	Haber Gazetenin Yurt İçindeki Muhabirinden- Şubesiinden Alınmıştır	Haber Yabancı Basından- Yerel Basından Alınmıştır	Anka Haber Ajansı (ANKA)	Doğan Haber Ajansı (DHA)	Anadolu Ajansı (AA)	İhlas Haber Ajansı (İHA)	Hürriyet Haber Ajansı (HHA)	Türk Haberler Ajansı (THA)	Milliyet Haber Ajansı (MHA)	Silivri Haber Ajansı	Ulusal Basın Ajansı (UBA)	Haber Ajansı	Diğer	
Hürriyet Gazetesi	327	43	425	14	1	15	44	0	49	1	0	0	1	39	2	961
	34,0%	4,5%	44,2%	1,5%	0,1%	1,6%	4,6%	0,0%	5,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%	4,1%	0,2%	100,0%
Cumhuriyet Gazetesi	81	15	869	3	12	1	50	0	0	5	0	0	0	0	0	1036
	7,8%	1,4%	83,9%	0,3%	1,2%	0,1%	4,8%	0,0%	0,0%	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Akşam Gazetesi	299	6	387	10	2	1	45	0	0	74	0	0	0	0	2	826
	36,2%	0,7%	46,9%	1,2%	0,2%	0,1%	5,4%	0,0%	0,0%	9,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	100,0%
Sabah Gazetesi	202	9	265	21	0	0	1	0	0	0	0	12	0	0	2	512
	39,5%	1,8%	51,8%	4,1%	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,3%	0,0%	0,0%	0,4%	100,0%
Milliyet Gazetesi	342	43	517	8	5	4	35	0	0	11	3	0	2	0	3	973
	35,1%	4,4%	53,1%	0,8%	0,5%	0,4%	3,6%	0,0%	0,0%	1,1%	0,3%	0,0%	0,2%	0,0%	0,3%	100,0%
Türkiye Gazetesi	215	8	256	8	0	1	75	14	0	32	0	0	3	0	5	617
	34,8%	1,3%	41,5%	1,3%	0,0%	0,2%	12,2%	2,3%	0,0%	5,2%	0,0%	0,0%	0,5%	0,0%	0,8%	100,0%
TOPLAM	1466	124	2719	64	20	22	250	14	49	123	3	12	6	39	14	4925
	29,8%	2,5%	55,2%	1,3%	0,4%	0,4%	5,1%	0,3%	1,0%	2,5%	0,1%	0,2%	0,1%	0,8%	0,3%	100,0%

Tablo 7’ye göre çalışma kapsamında *Cumhuriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi* ve *Türkiye Gazetesi* haberlerinde kaynak olarak en çok yurt içindeki muhabirini-şubesini en az Doğan Haber Ajansı’nı, *Hürriyet Gazetesi* haberlerinde kaynak olarak en çok yurt içindeki muhabirini-şubesini en az Anka Haber Ajansı’nı, Türk Haberler Ajansı’nı, Ulusal Basın Ajansı’nı, *Sabah Gazetesi* haberlerinde kaynak olarak en çok Yurt İçindeki Muhabirini-Şubesini en az Anadolu Ajansı’nı, *Milliyet Gazetesi* haberlerinde kaynak olarak en çok Yurt İçindeki Muhabirini-Şubesini en az Ulusal Basın Ajansı’nı kullanmıştır.

Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında gazetelerin tamamının askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara yönelik oluşturdukları haberlerinde kaynak olarak en çok yurt içindeki muhabirini-şubesini kullanmış oldukları görülmektedir. Bu durumun haberin muhatabı olan kesiminin güveninin kazanılması ve haberin doğruluğu bakımından olumlu etkilerinin olabileceği yorumu yapılabilir.

Tablo 8. Haberlerde Fotoğraf Kullanımının Yüzdelik Dağılımı

Haberde Fotoğraf Kullanımı	Sayı	Yüzde
Haberde Fotoğraf Kullanılmamıştır	1767	35.9
Tek Fotoğraf Kullanılmıştır	1306	26.5
Birden Fazla Fotoğraf Kullanılmıştır	1852	37.6
TOPLAM	4925	100.0

Tablo 8'e göre 4925 haberin %35.9'unda fotoğraf kullanılmazken, %26.5'inde tek fotoğraf, %37.6'sında ise birden fazla fotoğraf kullanılmıştır.

Tablo 9. Gazetelerin Fotoğraf Kullanımları

Gazete Adı	Haberde Fotoğraf Kullanımı			TOPLAM
	Haberde Fotoğraf Kullanılmamıştır	Tek Fotoğraf Kullanılmıştır	Birden Fazla Fotoğraf Kullanılmıştır	
Hürriyet Gazetesi	327 34.0%	248 25.8%	386 40.2%	961 100.0%
Cumhuriyet Gazetesi	574 55.4%	260 25.1%	202 19.5%	1036 100.0%
Akşam Gazetesi	321 38.9%	209 25.3%	296 35.8%	826 100.0%
Sabah Gazetesi	75 14.6%	143 27.9%	294 57.4%	512 100.0%
Milliyet Gazetesi	305 31.3%	252 25.9%	416 42.8%	973 100.0%
Türkiye Gazetesi	165 26.7%	194 31.4%	258 41.8%	617 100.0%
TOPLAM	1767 35.9%	1306 26.5%	1852 37.6%	4925 100.0%

Tablo 9'a göre çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi*, *Sabah Gazetesi*, *Milliyet Gazetesi* ve *Türkiye Gazetesi* haberlerinde genellikle birden fazla fotoğraf kullanırken, *Cumhuriyet Gazetesi* ve *Akşam Gazetesi* ise haberlerinde genellikle fotoğraf kullanmamıştır.

Tablo 10. Haberlerin Sayfa Boyutlarının Yüzdelik Dağılımı

Haberin Sayfa Boyutu	Sayı	Yüzde
2 adet ¼ Sayfa	20	0.4
2 adet Tam Sayfa	18	0.4
2 adet ½ Sayfa	3	0.1
1 Tam Sayfa	60	1.2
¾ Sayfa	247	5.0
½ Sayfa (Yarım Sayfa)	313	6.4
¼ Sayfa (Çeyrek Sayfa)	4264	86.6
TOPLAM	4925	100.0

Tablo 10’a göre 4925 haberin %0.4’ü ‘2 Adet ¼ Sayfa’ boyutunda, %0.4’ü ‘2 Adet Tam Sayfa’ boyutunda, %0.1’i ‘2 adet ½ Sayfa’ boyutunda, %1.2’si ‘1 Tam Sayfa’ boyutunda, %5.0’ı ‘¾ Sayfa’ boyutunda, %6.4’ü ‘½ Sayfa (Yarım Sayfa)’ boyutunda, %86.6’sı ‘¼ Sayfa (Çeyrek Sayfa)’ boyutunda oluşturulmuştur.

Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında haberlerin en çok ‘¼ Sayfa (Çeyrek Sayfa)’ boyutunda en az ‘2 adet ½ Sayfa’ boyutunda oluşturulduğu görülmektedir.

Tablo 11. Gazetelerdeki Haberlerin Sayfa Boyutları

GAZETE ADI	Haberin Sayfa Boyutu							TOPLAM
	Tam 2 Sayfa	¾ 2 adet Sayfa	½ 2 adet Sayfa	Tam 1 Sayfa	¾ Sayfa	½ Sayfa (Yarım Sayfa)	¼ Sayfa (Çeyrek Sayfa)	
Hürriyet Gazetesi	3 0,3%	6 0,6%	2 0,2%	10 1,0%	39 4,1%	55 5,7%	846 88,0%	961 100,0%
Cumhuriyet Gazetesi	3 0,3%	1 0,1%	0 0,0%	7 0,7%	46 4,4%	42 4,1%	937 90,4%	1036 100,0%
Akşam Gazetesi	4 0,5%	3 0,4%	0 0,0%	12 1,5%	43 5,2%	58 7,0%	706 85,5%	826 100,0%
Sabah Gazetesi	3 0,6%	5 1,0%	1 0,2%	9 1,8%	49 9,6%	65 12,7%	380 74,2%	512 100,0%
Milliyet Gazetesi	5 0,5%	2 0,2%	0 0,0%	17 1,7%	50 5,1%	61 6,3%	838 86,1%	973 100,0%
Türkiye Gazetesi	2 0,3%	1 0,2%	0 0,0%	5 0,8%	20 3,2%	32 5,2%	557 90,3%	617 100,0%
TOPLAM	20 0,4%	18 0,4%	3 0,1%	60 1,2%	247 5,0%	313 6,4%	4264 86,6%	4925 100,0%

Tablo 11’e göre çalışma kapsamında *Cumhuriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi*, *Milliyet Gazetesi* ve *Türkiye Gazetesi* haberlerini en çok “¼ Sayfa (Çeyrek Sayfa)” en az “2 Adet ¾ Sayfa” boyutunda oluştururken, *Hürriyet Gazetesi* ve *Sabah Gazetesi* haberlerini en çok “¼ Sayfa (Çeyrek Sayfa)” en az “2 adet ½ Sayfa” boyutunda oluşturmuştur.

Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında gazetelerin tamamının haberlerini en çok “¼ Sayfa (Çeyrek Sayfa)” boyutunda oluşturmuş oldukları görülmektedir. Dolayısıyla bu noktada gazetelerin askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olayları ele aldıkları haberlerine sayfalarında çok fazla alan ayırmadığı yorumu yapılabilir.

Tablo 12. Haberlerin Sayfalardaki Konumlarının Yüzdelik Dağılımı

Haberin Sayfadaki Konumu	Sayı	Yüzde
Sürmanşet	126	2.6
Manşet	2763	56.1
Sağ Üst	257	5.2
Sağ Orta	304	6.2
Sağ Alt	112	2.3
Sol Üst	191	3.9
Sol Orta	365	7.4
Sol Alt	146	3.0
Orta	362	7.4
Orta Üst	58	1.2
Orta Alt	241	4.9
TOPLAM	4925	100.0

Tablo 12’ye göre 4925 haberin %2.6’sı Sürmanşet, %56.1’i Manşet, %5.2’si Sağ Üst, %6.2’si Sağ Orta, %2.3’ü Sağ Alt, %3.9’u Sol Üst, %7.4’ü Sol Orta, %3.0’ı Sol Alt, %7.4’ü Orta, %1.2’ü Orta Üst, %4.9’u ise Orta Alt konumunda yer almıştır. Sonuçlara genel olarak bakıldığında haberlerin sayfada en çok Manşet konumunda en az ise Orta Üst konumunda yer aldıkları görülmektedir.

Tablo 13. Gazetelerdeki Haberlerin Sayfalardaki Konumları

GAZETE ADI	HABERİN SAYFADAKİ KONUMU											TOPLAM
	Sürmanşet	Manşet	Sağ Üst	Sağ Orta	Sağ Alt	Sol Üst	Sol Orta	Sol Alt	Orta	Orta Üst	Orta Alt	
Hürriyet Gazetesi	35 3.6 %	520 54.1 %	34 3.5 %	65 6.8 %	32 3.3 %	46 4.8 %	70 7.3 %	36 3.7 %	58 6.0 %	9 0.9 %	56 5.8 %	961 100.0 %
Cumhuriyet Gazetesi	1 0.1 %	595 57.4 %	70 6.8 %	42 4.1 %	19 1.8 %	47 4.5 %	89 8.6 %	36 3.5 %	82 7.9 %	22 2.1 %	33 3.2 %	1036 100.0 %
Akşam Gazetesi	21 2.5 %	481 58.2 %	52 6.3 %	47 5.7 %	20 2.4 %	29 3.5 %	47 5.7 %	23 2.8 %	65 7.9 %	1 0.1 %	40 4.8 %	826 100.0 %
Sabah Gazetesi	21 4.1 %	279 54.5 %	18 3.5 %	28 5.5 %	17 3.3 %	15 2.9 %	40 7.8 %	22 4.3 %	28 5.5 %	1 0.2 %	43 8.4 %	512 100.0 %
Milliyet Gazetesi	39 4.0 %	546 56.1 %	55 5.7 %	76 7.8 %	13 1.3 %	29 3.0 %	76 7.8 %	22 2.3 %	69 7.1 %	15 1.5 %	33 3.4 %	973 100.0 %
Türkiye Gazetesi	9 1.5 %	342 55.4 %	28 4.5 %	46 7.5 %	11 1.8 %	25 4.1 %	43 7.0 %	7 1.1 %	60 9.7 %	10 1.6 %	36 5.8 %	617 100.0 %
TOPLAM	126 2.6 %	2763 56.1 %	257 5.2 %	304 6.2 %	112 2.3 %	191 3.9 %	365 7.4 %	146 3.0 %	362 7.4 %	58 1.2 %	241 4.9 %	4925 100.0 %

Tablo 13'e göre çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi* ve *Sabah Gazetesi* 'nin haberleri en çok Manşet en az Orta Üst konumunda, *Cumhuriyet Gazetesi* 'nin haberleri en çok Manşet en az Sürmanşet konumunda, *Milliyet Gazetesi* 'nin haberleri en çok Manşet en az Sağ Alt konumunda, *Türkiye Gazetesi* 'nin haberleri ise en çok Manşet en az Sol Alt konumunda yer almıştır.

Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında gazetelerin askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara ilişkin oluşturdukları haberlerinin en çok manşet konumunda yer aldığı görülmektedir. Dolayısıyla bu noktada gazetelerin her ne kadar ele alınan olaylara yönelik oluşturdukları haberlerine sayfalarında çok fazla alan ayırmasa da (bkz. Tablo 11) olayları manşet konumundan aktaracak kadar önemli buldukları yorumu yapılabilir.

Tablo 14. Haberlerde Kullanılan Renklerin Yüzdelik Dağılımı

Haberde Renk Kullanımı	Sayı	Yüzde
Siyah-Beyaz	2104	42.7
Renkli	2821	57.3
TOPLAM	4925	100.0

Tablo 14'e göre 4925 haberin %57.3'ü renkli %42.7'si ise siyah-beyaz olarak yayınlanmıştır.

Tablo 15. Gazetelerin Renk Kullanımları

GAZETE ADI	Haberde Renk Kullanımı		TOPLAM
	Siyah-Beyaz	Renkli	
Hürriyet Gazetesi	276	685	961
	28.7%	71.3%	100.0%
Cumhuriyet Gazetesi	907	129	1036
	87.5%	12.5%	100.0%
Akşam Gazetesi	473	353	826
	57.3%	42.7%	100.0%
Sabah Gazetesi	0	512	512
	0.0%	100.0%	100.0%
Milliyet Gazetesi	301	672	973
	30.9%	69.1%	100.0%
Türkiye Gazetesi	147	470	617
	23.8%	76.2%	100.0%
TOPLAM	2104	2821	4925
	42.7%	57.3%	100.0%

Tablo 15'e göre çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi*, *Sabah Gazetesi*, *Milliyet Gazetesi* ve *Türkiye Gazetesi* haberlerini en çok renkli olarak yayınlarken, *Cumhuriyet Gazetesi* ve *Akşam Gazetesi* ise haberlerini en çok siyah-beyaz olarak yayınlamıştır.

Tablo 16. Haberlerin Sayfa Sayılarının Yüzdelik Dağılımı

Haberin Sayfa Sayısı	Sayı	Yüzde
4	21	0.4
6	910	18.5
8	714	14.5
10	162	3.3
12	247	5.0
14	60	1.2
16	200	4.1
18	124	2.5
20	420	8.5
22	106	2.2
24	461	9.4
26	113	2.3
28	187	3.8

30	156	3.2
32	173	3.5
34	182	3.7
36	152	3.1
38	192	3.9
40	108	2.2
42	60	1.2
44	42	0.9
46	66	1.3
48	16	0.3
52	52	1.1
56	1	0.0
TOPLAM	4925	100.0

Tablo 16'ya göre 4925 haberin %0.4'ü 4, %18.5'i 6, %14.5'i 8, %3.3.'ü 10, %5.0'ı 12, %1.2'i 14, %4.1'i 16, %2.5'i 18, %8.5'i 20, %2.2'i 22, %9.4'ü 24, %2.3'ü 26, %3.8'i 28, %3.2'si 30, %3.5'i 32, %3.7'si 34, %3.1'i 36, %3.9'u 38, %2.2'si 40, %1.2'si 42, %0.9'u 44, %1.3'ü 46, %0.3'ü 48, %1.1'i 52, %0.0'ı 56 sayfadan oluşmuştur.

Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında haberlerin en çok 6 sayfadan, en az 56 sayfadan oluşmuş oldukları görülmektedir.

Tablo 17. Gazetelerin Sayfa Sayıları

Sayfa Sayısı	GAZETE ADI						TOPLAM
	Hürriyet Gazetesi	Cumhuriyet Gazetesi	Akşam Gazetesi	Sabah Gazetesi	Milliyet Gazetesi	Türkiye Gazetesi	
4	0	21	0	0	0	0	21
	0.0%	2.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.4%
6	265	218	155	0	168	104	910
	27.6%	21.0%	18.8%	0.0%	17.3%	16.9%	18.5%
8	68	189	318	0	54	85	714
	7.1%	18.2%	38.5%	0.0%	5.5%	13.8%	14.5%
10	74	28	0	0	60	0	162
	7.7%	2.7%	0.0%	0.0%	6.2%	0.0%	3.3%
12	13	94	44	0	3%	96	247
	1.4%	9.1%	5.3%	0.0%	18,5%	9.9%	5.0%
14	12	6	0	1	41	0	60
	1.2%	0.6%	0.0%	0.2%	4.2%	0.0%	1.2%
16	55	0	94	9	32	10	200
	5.7%	0.0%	11.4%	1.8%	3.3%	1.6%	4.1%
18	8	70	0	10	16	20	124
	0.8%	6.8%	0.0%	2.0%	1.6%	3.2%	2.5%
20	4	321	4	13	36	42	420
	0.4%	31.0%	0.5%	2.5%	3.7%	6.8%	8.5%
22	4	56	0	8	15	23	106

	0.4%	5.4%	0.0%	1.6%	1.5%	3.7%	2.2%
24	11	20	92	28	9	301	461
	1.1%	1.9%	11.1%	5.5%	0.9%	48.8%	9.4%
26	17	10	27	28	21	10	113
	1.8%	1.0%	3.3%	5.5%	2.2%	1.6%	2.3%
28	27	2	50	45	41	22	187
	2.8%	0.2%	6.1%	8.8%	4.2%	3.6%	3.8%
30	21	1	3	49	82	0	156
	2.2%	0.1%	0.4%	9.6%	8.4%	0.0%	3.2%
32	15	0	0	38	120	0	173
	1.6%	0.0%	0.0%	7.4%	12.3%	0.0%	3.5%
34	24	0	0	48	110	0	182
	2.5%	0.0%	0.0%	9.4%	11.3%	0.0%	3.7%
36	41	0	0	76	35	0	152
	4.3%	0.0%	0.0%	14.8%	3.6%	0.0%	3.1%
38	125	0	0	48	19	0	192
	13.0%	0.0%	0.0%	9.4%	2.0%	0.0%	3.9%
40	56	0	0	42	10	0	108
	5.8%	0.0%	0.0%	8.2%	1.0%	0.0%	2.2%
42	33	0	0	22	5	0	60
	3.4%	0.0%	0.0%	36.7%	8.3%	0.0%	1.2%
44	20	0	0	19	3	0	42
	2.1%	0.0%	0.0%	3.7%	0.3%	0.0%	0.9%
46	52	0	0	14	0	0	66
	5.4%	0.0%	0.0%	2.7%	0.0%	0.0%	1.3%
48	6	0	0	10	0	0	16
	0.6%	0.0%	0.0%	2.0%	0.0%	0.0%	0.3%
52	10	0	39	3	0	0	52
	1.0%	0.0%	4.7%	0.6%	0.0%	0.0%	1.1%
56	0	0	0	1	0	0	1
	0.0%	0.0%	0.0%	0.2%	0.0%	0.0%	0.0%
TOPLAM	961	1036	826	512	973	617	4925
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tablo 17'ye göre çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi* ve *Milliyet Gazetesi*'nin en çok 6, *Cumhuriyet Gazetesi*'nin en çok 20, *Akşam Gazetesi*'nin en çok 8, *Sabah Gazetesi*'nin en çok 36, *Türkiye Gazetesi*'nin en çok 24 sayfadan oluşmaktadır.

Tablo 18. Gazetelerin Yayınlanma Tarihlerine Göre Sayfa Sayıları

(Tablo 18 kapladığını alan nedeniyle ekler kısmında yer almaktadır). Tablo 18'e göre gazetelerin 90'lı yıllara kadar genellikle 4 ile 22 arasında değişen sayfa sayısından oluştukları söz konusu tarihten sonra ise genel olarak sayfa sayılarında bir artışın yaşanmış olduğu görülmektedir.

Tablo 19. Haber Başlıklarında Sahip Olunan Tutumun Yüzdelik Dağılımı

Haber Başlığında Sahip Olunan Tutum	Sayı	Yüzde
Olumlu	1520	30.9
Olumsuz	2221	45.1
Nötr	1184	24.0

TOPLAM	4925	100.0
---------------	------	-------

Tablo 19'a göre 4925 haberin %30.9'unda başlıklarda olumlu, %45.1'inde başlıklarda olumsuz tutum sergilenmiştir. %24.0'ında ise başlıklar nötr bir şekilde oluşturulmuştur.

Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında haberlerin başlıklarında en çok olumsuz tutumun sergilenmiş olduğu görülmektedir. (Haberlerin başlıkları kapladığı alan nedeniyle ekler kısmında yer almaktadır)

Tablo 20. Gazetelerin Haber Başlıklarında Sahip Oldukları Tutum

Gazete Adı	Haber Başlığında Sahip Olunan Tutum			Toplam
	Olumlu	Olumsuz	Nötr	
Hürriyet Gazetesi	303	437	221	961
	31.5%	45.5%	23.0%	100.0%
Cumhuriyet Gazetesi	237	506	293	1036
	22.9%	48.8%	28.3%	100.0%
Akşam Gazetesi	243	320	263	826
	29.4%	38.7%	31.8%	100.0%
Sabah Gazetesi	158	293	61	512
	30.9%	57.2%	11.9%	100.0%
Milliyet Gazetesi	282	442	249	973
	29.0%	45.4%	25.6%	100.0%
Türkiye Gazetesi	297	223	97	617
	48.1%	36.1%	15.7%	100.0%
TOPLAM	1520	2221	1184	4925
	30.9%	45.1%	24.0%	100.0%

Tablo 20'ye göre çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi*, *Cumhuriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi*, *Sabah Gazetesi* ve *Milliyet Gazetesi* askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara yönelik oluşturdukları haberlerinin başlıklarında en çok olumsuz tutum sergilerken, *Türkiye Gazetesi* ise haberlerinin başlıklarında en çok olumlu tutum sergilemiştir. Bu noktada gazetelerin oluşturdukları başlıklarda tarafsız bir tutuma sahip olmadıkları, taraflı bir şekilde haber başlıklarını oluşturdukları yorumu yapılabilir.

Tablo 21. Gazetelerin Ele Aldıkları Olaylara Göre Haber Başlıklarında Sahip Oldukları Tutum

(Tablo 21 kapladığını alan nedeniyle ekler kısmında yer almaktadır). Tablo 21'e göre çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi*, *Cumhuriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi*, *Sabah Gazetesi* ve *Milliyet Gazetesi* askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara yönelik oluşturdukları haberlerinin başlıklarında en çok olumsuz tutum sergilerken, *Türkiye Gazetesi* ise haberlerinin başlıklarında en çok olumlu tutum sergilemiştir ancak bazı gazetelerin söz konusu tutumlarını bazı müdahalelerde değiştirmiş olduğu görülmektedir. Öyle ki *Hürriyet Gazetesi*, 27 Mayıs 1960 Darbesi ile ilgili 31 haberinin 17'sinin başlığında olumlu, 6'sının başlığında olumsuz tutum sergileyip, 8'inin başlığını ise nötr bir şekilde oluştururken, 12 Eylül 1980 Darbesi ile ilgili 33 haberinin 19'unun başlığında olumlu, 4'ünün başlığında olumsuz tutum sergileyip, 10'unun başlığını ise nötr bir şekilde oluşturmuştur. Yine aynı gazete 28 Şubat Postmodern Darbesi ile ilgili 32 haberinin 14'ünün başlığında olumlu, 14'ünün başlığında olumsuz tutum sergileyip 4'ünün başlığını ise nötr bir şekilde oluşturmuştur. *Cumhuriyet Gazetesi*, 12 Mart 1971 Muhtırası ile ilgili 54 haberinin 23'ünün başlığında olumlu, 18'inin başlığında olumsuz tutum sergileyip 13'ünün başlığını ise nötr bir şekilde oluşturmuştur. *Akşam Gazetesi*, 12 Eylül 1980 Darbesi ile ilgili 31 haberinin 17'sinin başlığında olumlu, 8'inin başlığında olumsuz tutum sergileyip 6'sının başlığını ise nötr bir şekilde oluştururken, 28 Şubat Postmodern Darbesi ile ilgili 28 haberinin 15'inin başlığında olumlu, 12'sinin başlığında olumsuz tutum sergileyip 1'inin başlığını ise nötr bir şekilde oluşturmuştur. *Milliyet Gazetesi*, 12 Eylül 1980 Darbesi ile ilgili 38 haberinin 19'unun başlığında olumlu, 9'unun başlığında olumsuz tutum sergileyip 10'unun başlığını ise Nötr bir şekilde oluşturmuştur. *Türkiye Gazetesi* ise 15 Temmuz 1960 Darbe Girişimi ile ilgili 45 haberinin 20'sinin başlığında olumlu, 22'sinin başlığında olumsuz tutum sergileyip 3'ünün başlığını ise nötr bir şekilde oluşturmuştur.

Tablo 22. Haberlerde Ele Alınan Olayların Yüzdelik Dağılımı

Haberlerde Ele Alınan Olaylar	Sayı	Yüzde
Demokrat Parti'nin Kuruluşu	8	0.2
21 Temmuz 1946 Seçimleri	65	1.3
14 Mayıs 1950 Seçimleri	99	2.0

6-7 Eylül 1955 Olayları	45	0.9
27 Ekim 1957 Seçimleri	113	2.3
Tahkikat Komisyonu	88	1.8
27 Mayıs 1960 Darbesi	123	2.5
14'lerin Sürgün Edilmesi	31	0.6
Anayasa Referandumu (1961)	80	1.6
Adnan Menderes'in İdam Edilmesi	24	0.5
15 Ekim 1961 Seçimleri	117	2.4
Çankaya Protokolü	23	0.5
Talat Aydemir Darbe Girişimi-1	25	0.5
Talat Aydemir Darbe Girişimi-2	87	1.8
10 Ekim 1965 Seçimleri	111	2.3
Kanlı Pazar	54	1.1
15-16 Haziran 1970 Olayları	55	1.1
12 Mart 1971 Muhtırası	240	4.9
20 Temmuz 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı	171	3.5
Maraş Olayları	30	0.6
Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'e Uyarı Mektubunun Verilmesi	34	0.7
Abdi İpekçi Suikastı	25	0.5
Çorum Olayları	32	0.6
Nihat Erim Suikastı	19	0.4
24 Ocak Kararları	114	2.3
Kudüs'ü Kurtarma Günü	14	0.3
12 Eylül 1980 Darbesi	179	3.6
Anayasa Referandumu (1982)	90	1.8
6 Kasım 1983 Seçimleri	97	2.0
Turgut Özal'ın Cumhurbaşkanı Olması	126	2.6
Muammer Aksoy Suikastı	24	0.5
Çetin Emec Suikastı	15	0.3
Turan Dursun Suikastı	5	0.1
Bahriye Üçok Suikastı	24	0.5
Uğur Mumcu Suikastı	28	0.6
Sivas Olayları	38	0.8
27 Mart 1994 Seçimleri	104	2.1
5 Nisan 1994 Kararları	120	2.4
25 Aralık 1995 Seçimleri	178	3.6
Refahiyol Hükümeti'nin Kurulması	158	3.2
Necmettin Erbakan'ın Libya Ziyareti	63	1.3
Susurluk Olayı	143	2.9
Fadime Şahin Olayı	70	1.4
“Süreklili Aydınlan İçin Bir Dakika Karanlık” Eylemleri	18	0.4
Tarikat Liderlerine İftar Yemeği	10	0.2

Kudüs Gecesi	35	0.7
Tankların Sincan'dan Yürütülmesi	9	0.2
28 Şubat 1997 Post Modern Darbesi	211	4.3
Refah Partisi'nin Kapatılması	44	0.9
Merve Kavakçı Krizi	78	1.6
2001 Ekonomik Krizi	169	3.4
AK Parti'nin Kurulması	80	1.6
3 Kasım 2002 Seçimleri	159	3.2
27 Nisan 2007 E-Muhtırası	128	2.6
Ergenekon Olayı	31	0.6
Balyoz Olayı	83	1.7
Gezi Parkı Eylemleri	171	3.5
17-25 Aralık 2013	169	3.4
15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi	241	4.9
TOPLAM	4925	100.0

Tablo 22'ye göre 4925 haberin %0.2'sinde Demokrat Parti'nin Kuruluşu, %1.3'ünde 21 Temmuz 1946 Seçimleri, %2.0'sinde 14 Mayıs 1950 Seçimleri, %0.9'unda 6-7 Eylül 1955 Olayları, %2.3'ünde 27 Ekim 1957 Seçimleri, %1.8'inde Tahkikat Komisyonu, %2.5'inde 27 Mayıs 1960 Darbesi, %0.6'sında 14'lerin Sürgün Edilmesi, %1.6'sında Anayasa Referandumu (1961), %0.5'inde Adnan Menderes'in İdam Edilmesi, %2.4'ünde 15 Ekim 1961 Seçimleri, %0.5'inde Çankaya Protokolü, %0.5'inde Talat Aydemir Darbe Girişimi-1, %1.8'inde Talat Aydemir Darbe Girişimi-2, %2.3'ünde 10 Ekim 1965 Seçimleri, %1.1'inde Kanlı Pazar Olayı, %1.1'inde 15-16 Haziran Olayları, %4.9'unda 12 Mart 1971 Muhtırası, %3.5'inde 20 Temmuz 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı, %0.6'sında Maraş Olayları, %0.7'sinde Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'e Uyarı Mektubunun Verilmesi, %0.5'inde Abdi İpekçi Suikastı, %0.6'sında Çorum Olayları, %0.4'ünde Nihat Erim Suikastı, %2.3'ünde 24 Ocak Kararları, % 0.3'ünde Kudüs'ü Kurtarma Günü, %3.6'sında 12 Eylül 1980 Darbesi, %1.8'inde 1982 Anayasa Referandumu, %2.0'ında 6 Kasım 1983 Seçimleri, % 2.6'sında Turgut Özal'ın Cumhurbaşkanı Olması, %0.5'inde Muammer Aksoy Suikastı, %0.3'ünde Çetin Emeç Suikastı, %0.1'inde Turan Dursun Suikastı, %0.5'inde Bahriye Üçok Suikastı, %0.6'sında Uğur Mumcu Suikastı, %0.8'inde Sivas Olayları, %2.1'inde 27 Mart 1994 Seçimleri, %2.4'ünde 5 Nisan 1994 Kararları, %3.6'sında 25 Aralık 1995 Seçimleri, %3.2'sinde Refahiyol Hükümeti'nin Kurulması, %1.3'ünde Necmettin Erbakan'ın Libya Ziyareti,

%2.9’unda Susurluk Olayı, %1.4’ünde Fadime Şahin Olayı, %0.4’ünde “Sürekli Aydınlık İçin Bir Dakika Karanlık” Eylemleri, %0.2’sinde Tarikat Liderlerine İftar Yemeği, %0.7’sinde Kudüs Gecesi, %0.2’sinde Tankların Sincan’dan Yürütülmesi %4.3’ünde 28 Şubat 1997 Post Modern Darbesi, %0.9’unda Refah Partisi’nin Kapatılması, %1.6’sında Merve Kavakçı Krizi, %3.4’ünde 2001 Ekonomik Krizi, %1.6’sında AK Parti’nin Kurulması, %3.2’nde 3 Kasım 2002 Seçimleri, %2.6’sında 27 Nisan 2007 E-Muhtırası, %0.6’sında Ergenekon Olayı, %1.7’sinde Balyoz Olayı %3.5’inde Gezi Parkı Eylemleri, %3.4’ünde 17-25 Aralık 2013 Süreci, %4.9’unda 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi ele alınmıştır.

Sonuçlara genel olarak bakıldığında haberlerde en çok 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi’nin ve 12 Mart 1971 Muhtırasının en az ise Turan Dursun Suikastının ele alınmış olduğu görülmektedir.

Tablo 23. Gazetelerin Ele Aldıkları Olaylar

HABERDE ELE ALINAN OLAY	GAZETE ADI						TOPLAM
	Hürriyet Gazetesi	Cumhuriyet Gazetesi	Akşam Gazetesi	Sabah Gazetesi	Milliyet Gazetesi	Türkiye Gazetesi	
Demokrat Parti’nin Kuruluşu	0 0.0%	6 0.6%	2 0.2%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	8 0.2%
21 Temmuz 1946 Seçimleri	0 0.0%	34 3.3%	31 3.8%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	65 1.3%
14 Mayıs 1950 Seçimleri	29 3.0%	30 2.9%	27 3.3%	0 0.0%	13 1.3%	0 0.0%	99 2.0%
6-7 Eylül 1955 Olayları	7 0.7%	10 1.0%	14 1.7%	0 0.0%	14 1.4%	0 0.0%	45 0.9%
27 Ekim 1957 Seçimleri	27 2.8%	28 2.7%	27 3.3%	0 0.0%	31 3.2%	0 0.0%	113 2.3%
Tahkikat Komisyonu	30 3.1%	17 1.6%	20 2.4%	0 0.0%	21 2.2%	0 0.0%	88 1.8%
27 Mayıs 1960 Darbesi	31 3.2%	31 3.0%	30 3.6%	0 0.0%	31 3.2%	0 0.0%	123 2.5%
14’lerin Sürgün Edilmesi	8 0.8%	10 1.0%	5 0.6%	0 0.0%	8 0.8%	0 0.0%	31 0.6%
Anayasa Referandumu (1961)	19 2.0%	21 2.0%	16 1.9%	0 0.0%	24 2.5%	0 0.0%	80 1.6%
Adnan Menderes’in İdam Edilmesi	7 0.7%	6 0.6%	6 0.7%	0 0.0%	5 0.5%	0 0.0%	24 0.5%
15 Ekim 1961 Seçimleri	28 2.9%	27 2.6%	36 4.4%	0 0.0%	26 2.7%	0 0.0%	117 2.4%
Çankaya Protokolü	7 0.7%	6 0.6%	6 0.7%	0 0.0%	4 0.4%	0 0.0%	23 0.5%
Talat Aydemir Darbe Girişimi- 1	6 0.6%	7 0.7%	6 0.7%	0 0.0%	6 0.6%	0 0.0%	25 0.5%
Talat Aydemir Darbe Girişimi- 2	24 2.5%	23 2.2%	21 2.5%	0 0.0%	19 2.0%	0 0.0%	87 1.8%

10 Ekim 1965	25	29	35	0	22	0	111
Seçimleri	2.6%	2.8%	4.2%	0.0%	2.3%	0.0%	2.3%
Kanlı Pazar	15	14	12	0	13	0	54
	1.6%	1.4%	1.5%	0.0%	1.3%	0.0%	1.1%
15-16 Haziran 1970	13	8	3	0	15	16	55
	1.4%	0.8%	0.4%	0.0%	1.5%	2.6%	1.1%
12 Mart 1971	43	54	48	0	49	46	240
Muhtırası	4.5%	5.2%	5.8%	0.0%	5.0%	7.5%	4.9%
Kıbrıs Barış Harekâtı	36	35	34	0	32	34	171
	3.7%	3.4%	4.1%	0.0%	3.3%	5.5%	3.5%
Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'e Uyarı Mektubu	9	11	9	0	5	0	34
	0.9%	1.1%	1.1%	0.0%	0.5%	0.0%	0.7%
Maraş Olayları	6	6	6	0	8	4	30
	0.6%	0.6%	0.7%	0.0%	0.8%	0.6%	0.6%
Abdi İpekçi Suikastı	6	4	4	0	7	4	25
	0.6%	0.4%	0.5%	0.0%	0.7%	0.6%	0.5%
Çorum Olayları	8	7	8	0	5	4	32
	0.8%	0.7%	1.0%	0.0%	0.5%	0.6%	0.6%
Nihat Erim Suikastı	4	4	4	0	4	3	19
	0.4%	0.4%	0.5%	0.0%	0.4%	0.5%	0.4%
24 Ocak Kararları	26	31	29	0	28	0	114
	2.7%	3.0%	3.5%	0.0%	2.9%	0.0%	2.3%
Kudüs'ü Kurtarma Günü	2	4	3	0	3	2	14
	0.2%	0.4%	0.4%	0.0%	0.3%	0.3%	0.3%
12 Eylül 1980 Darbesi	33	43	31	0	38	34	179
	3.4%	4.2%	3.8%	0.0%	3.9%	5.5%	3.6%
Anayasa Referandumu (1982)	23	29	0	0	20	18	90
	2.4%	2.8%	0.0%	0.0%	2.1%	2.9%	1.8%
6 Kasım 1983 Seçimleri	25	20	0	0	28	24	97
	2.6%	1.9%	0.0%	0.0%	2.9%	3.9%	2.0%
Turgut Özal'ın Cumhurbaşkanlığı Olması	27	29	0	26	24	20	126
	2.8%	2.8%	0.0%	5.1%	2.5%	3.2%	2.6%
Muammer Aksoy Suikastı	4	5	0	5	7	3	24
	0.4%	0.5%	0.0%	1.0%	0.7%	0.5%	0.5%
Çetin Emeç Suikastı	3	3	0	3	3	3	15
	0.3%	0.3%	0.0%	0.6%	0.3%	0.5%	0.3%
Turan Dursun Suikastı	1	1	0	1	1	1	5
	0.1%	0.1%	0.0%	0.2%	0.1%	0.2%	0.1%
Bahriye Üçok Suikastı	5	5	0	7	4	3	24
	0.5%	0.5%	0.0%	1.4%	0.4%	0.5%	0.5%
Uğur Mumcu Suikastı	7	7	0	5	4	5	28
	0.7%	0.7%	0.0%	1.0%	0.4%	0.8%	0.6%
Sivas Olayları	9	7	0	7	8	7	38
	0.9%	0.7%	0.0%	1.4%	0.8%	1.1%	0.8%
27 Mart 1994 Seçimleri	17	25	0	24	21	17	104
	1.8%	2.4%	0.0%	4.7%	2.2%	2.8%	2.1%
5 Nisan 1994 Kararları	25	26	0	27	24	18	120
	2.6%	2.5%	0.0%	5.3%	2.5%	2.9%	2.4%
25 Aralık 1995 Seçimleri	28	31	30	30	29	30	178
	2.9%	3.0%	3.6%	5.9%	3.0%	4.9%	3.6%
Refahiyol Hükümeti'nin Kurulması	24	28	26	27	26	27	158
	2.5%	2.7%	3.1%	5.3%	2.7%	4.4%	3.2%
Necmettin Erbakan'ın Libya Ziyareti	15	9	10	10	9	10	63
	1.6%	0.9%	1.2%	2.0%	0.9%	1.6%	1.3%
Susurluk Olayı	25	25	20	25	29	19	143
	2.6%	2.4%	2.4%	4.9%	3.0%	3.1%	2.9%
	14	12	14	11	14	5	70

Fadime Şahin Olayı	1.5%	1.2%	1.7%	2.1%	1.4%	0.8%	1.4%
“Sürekli Aydınlik İçin Bir Dakika Karanlık” Eylemleri	1	8	2	2	3	2	18
	0.1%	0.8%	0.2%	0.4%	0.3%	0.3%	0.4%
Tarikat Liderlerine İftar Yemeği	1	4	1	3	1	0	10
	0.1%	0.4%	0.1%	0.6%	0.1%	0.0%	0.2%
Kudüs Gecesi	10	4	5	6	4	6	35
	1.0%	0.4%	0.6%	1.2%	0.4%	1.0%	0.7%
Tankların Sincan’dan Yürütülmesi	2	2	2	1	1	1	9
	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.1%	0.2%	0.2%
28 Şubat 1997 Post Modern Darbesi	32	34	28	44	44	29	211
	3.3%	3.3%	3.4%	8.6%	4.5%	4.7%	4.3%
RP’nin Kapatılması	8	5	4	9	8	10	44
	0.8%	0.5%	0.5%	1.8%	0.8%	1.6%	0.9%
Merve Kavakçı Krizi	16	15	4	16	15	12	78
	1.7%	1.4%	0.5%	3.1%	1.5%	1.9%	1.6%
2001 Ekonomik Krizi	28	27	29	31	29	25	169
	2.9%	2.6%	3.5%	6.1%	3.0%	4.1%	3.4%
AK Parti’nin Kurulması	15	14	13	15	16	7	80
	1.6%	1.4%	1.6%	2.9%	1.6%	1.1%	1.6%
3 Kasım 2002 Seçimleri	21	29	27	29	24	29	159
	2.2%	2.8%	3.3%	5.7%	2.5%	4.7%	3.2%
27 Nisan 2007 E-Muhtırası	16	25	18	26	25	18	128
	1.7%	2.4%	2.2%	5.1%	2.6%	2.9%	2.6%
Ergenekon Olayı	2	6	5	5	6	7	31
	0.2%	0.6%	0.6%	1.0%	0.6%	1.1%	0.6%
Balyoz Olayı	12	12	16	12	16	15	83
	1.2%	1.2%	1.9%	2.3%	1.6%	2.4%	1.7%
Gezi Parkı Eylemleri	27	30	30	29	28	27	171
	2.8%	2.9%	3.6%	5.7%	2.9%	4.4%	3.5%
17-25 Aralık 2013	31	20	30	31	30	27	169
	3.2%	1.9%	3.6%	6.1%	3.1%	4.4%	3.4%
15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi	38	33	39	45	41	45	241
	4.0%	3.2%	4.7%	8.8%	4.2%	7.3%	4.9%
TOPLAM	961	1036	826	512	973	617	4925
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tablo 23’e göre çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi* haberlerinde en çok 12 Mart 1971 Muhtırası, en az Turan Dursun Suikastı, Tarikat Liderlerine İftar Yemeği ve “Sürekli Aydınlik İçin Bir Dakika Karanlık” Eylemleri, *Cumhuriyet Gazetesi* haberlerinde en çok 12 Mart 1971 Muhtırası en az Turan Dursun Suikastı, *Akşam Gazetesi* haberinde en çok 12 Mart 1971 Muhtırası, en az Tarikat Liderlerine İftar Yemeği, *Sabah Gazetesi* haberinde en çok 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi, en az Turan Dursun Suikastı ve Tankların Sincan’dan Yürütülmesi, *Milliyet Gazetesi* haberlerinde en çok 12 Mart 1971 Muhtırası en az Turan Dursun Suikastı, Tarikat Liderlerine İftar Yemeği ve Tankların Sincan’dan Yürütülmesi, *Türkiye Gazetesi*

haberlerinde en çok 12 Mart 1971 Muhtırası, en az Turan Dursun Suikastı ve Tankların Sincan'dan Yürütülmesi isimli olayları ele almıştır.

Tablo 24. Haberlerin Bağlantılı Olduğu Askeri Müdahale Dönemlerinin Yüzdelik Dağılımı

Haberin Bağlantılı Olduğu Askeri Müdahale Dönemi	Sayı	Yüzde
27 Mayıs 1960 Darbesi	928	18.8
12 Mart 1971 Muhtırası	460	9.3
12 Eylül 1980 Darbesi	805	16.3
28 Şubat 1997 Post Modern Darbesi	1501	30.5
15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi	1231	25.0
TOPLAM	4925	100.0

Tablo 24'e göre 4925 haberin %18.8'i, 27 Mayıs 1960 Darbesi, %9.3'ü 12 Mart 1971 Muhtırası, %16.3'ü 12 Eylül 1980 Darbesi, %30.5'i 28 Şubat 1997 Post Modern Darbesi, %25.0'ı ise 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi ile bağlantılıdır.

Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında haberlerin en çok 28 Şubat Postmodern Darbesi, en az ise 12 Mart 1971 Muhtırası ile bağlantılı olduğu görülmektedir.

Tablo 25. Gazetelerin Bağlantılı Olduğu Askeri Müdahale Dönemleri

GAZETE ADI	Haberin Bağlantılı Olduğu Askeri Müdahale Dönemi					TOPLAM
	27 Mayıs 1960 Darbesi	12 Mart 1971 Muhtırası	12 Eylül 1980 Darbesi	28 Şubat 1997 Post Modern Darbesi	15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi	
Hürriyet Gazetesi	223 23.2%	96 10.0%	178 18.5%	274 28.5%	190 19.8%	961 100.0%
Cumhuriyet Gazetesi	256 24.7%	105 10.1%	194 18.7%	285 27.5%	196 18.9%	1036 100.0%
Akşam Gazetesi	247 29.9%	98 11.9%	128 15.5%	146 17.7%	207 25.1%	826 100.0%
Sabah Gazetesi	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	289 56.4%	223 43.6%	512 100.0%
Milliyet Gazetesi	202 20.8%	99 10.2%	178 18.3%	279 28.7%	215 22.1%	973 100.0%
Türkiye Gazetesi	0 0.0%	62 10.0%	127 20.6%	228 37.0%	200 32.4%	617 100.0%

TOPLAM	928	460	805	1501	1231	4925
	18.8%	9.3%	16.3%	30.5%	25.0%	100.0%

Tablo 25'e göre çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi*, *Cumhuriyet Gazetesi*, *Milliyet Gazetesi* ve *Türkiye Gazetesi*'nin haberleri en çok 28 Şubat 1997 Postmodern Darbesi en az 12 Mart 1971 Muhtırası, *Akşam Gazetesi*'nin haberleri en çok 27 Mayıs 1960 Darbesi en az 12 Mart 1971 Muhtırası, *Sabah Gazetesi*'nin haberleri ise en çok 28 Şubat 1997 Postmodern Darbesi, en az 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi ile bağlantılıdır. Sonuçlarda *Akşam Gazetesi*'nin 9 Ocak 1982-14 Eylül 1994 tarihleri arasında kapatılması, *Sabah Gazetesi*'nin ise 22 Nisan 1985 tarihinde yayın hayatına başlaması etkili olmuştur.

Tablo 26. Haber İçeriklerinde Sahip Olunan Tutumun Yüzdelik Dağılımı

Haber İçeriğinde Sahip Olunan Tutum	Sayı	Yüzde
Olumlu	1382	28.1
Olumsuz	2411	49.0
Nötr	1132	23.0
TOPLAM	4925	100.0

Tablo 26'ya göre 4925 adet haberin %28.1'inde içeriklerde olumlu, %49.0'ında içeriklerde olumsuz tutum sergilenirken, içeriklerin %23.0'ı ise nötr bir şekilde oluşturulmuştur.

Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında haberlerin içeriklerinde en çok olumsuz tutumun sergilenmiş olduğu görülmektedir.

Tablo 27. Gazetelerin Haber İçeriklerinde Sahip Oldukları Tutum

Gazete Adı	Haber İçeriğinde Sahip Olunan Tutum			Toplam
	Olumlu	Olumsuz	Nötr	
Hürriyet Gazetesi	282	485	194	961
	29.3%	50.5%	20.2%	100.0%
Cumhuriyet Gazetesi	222	561	253	1036
	21.4%	54.2%	24.4%	100.0%
Akşam Gazetesi	212	315	299	826
	25.7%	38.1%	36.2%	100.0%
Sabah Gazetesi	129	318	65	512
	25.2%	62.1%	12.7%	100.0%

Milliyet Gazetesi	263	491	219	973
	27.0%	50.5%	22.5%	100.0%
Türkiye Gazetesi	274	241	102	617
	44.4%	39.1%	16.5%	100.0%
TOPLAM	1382	2411	1132	4925
	28.1%	49.0%	23.0%	100.0%

Tablo 27’ye göre çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi*, *Cumhuriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi*, *Sabah Gazetesi*, *Milliyet Gazetesi* askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara yönelik oluşturdukları haberlerinin içeriklerinde en çok olumsuz tutum sergilerken, *Türkiye Gazetesi* ise haberlerinin içeriklerinde en çok olumlu tutum sergilemiştir. Dolayısıyla gazetelerin tamamının haber içeriklerinde tarafsız bir tutuma sahip olmadıkları, taraflı bir şekilde haber içeriklerini oluşturdukları yorumu yapılabilir.

Tablo 28. Gazetelerin Ele Aldıkları Olaylara Göre Haber İçeriklerinde Sahip Oldukları Tutum

(Tablo 28 kapladığını alan nedeniyle ekler kısmında yer almaktadır). Tablo 28’e göre çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi*, *Cumhuriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi*, *Sabah Gazetesi*, *Milliyet Gazetesi* oluşturdukları haberlerinin içeriklerinde en çok olumsuz tutum sergilerken, *Türkiye Gazetesi* ise haberlerinin içeriklerinde en çok olumlu tutum sergilemiştir ancak bazı gazetelerin söz konusu tutumlarını bazı müdahalelerde değiştirmiş olduğu görülmektedir. Öyle ki *Hürriyet Gazetesi*, 27 Mayıs 1960 Darbesi ile ilgili 31 haberinin 17’sinin içeriğinde olumlu, 6’sının içeriğinde olumsuz tutum sergileyip, 8’inin içeriğini ise nötr bir şekilde oluştururken, 12 Eylül 1980 Darbesi ile ilgili 33 haberinin 20’sinin içeriğinde olumlu, 6’sının içeriğinde olumsuz tutum sergileyip 7’sinin içeriğini ise nötr bir şekilde oluşturmuştur. *Cumhuriyet Gazetesi*, 27 Mayıs 1960 Darbesi ilgili 31 haberinin 14’ünün içeriğinde olumlu, 13’ünün içeriğini olumsuz tutum sergileyip, 4’ünün içeriğini ise nötr bir şekilde oluştururken, 12 Mart 1971 Muhtırası ile ilgili 54 haberinin 21’inin içeriğinde olumlu, 21’inin içeriğinde olumsuz tutum sergileyip 12’sini içeriğini ise Nötr bir şekilde oluşturmuştur. *Akşam Gazetesi*, 12 Eylül 1980 Darbesi ile ilgili 31 haberinin 15’inin içeriğinde olumlu, 4’ünün içeriğinde olumsuz tutum sergilerken 12’sinin içeriğini ise nötr bir şekilde oluştururken, 28 Şubat

Postmodern Darbesi ile ilgili 28 haberinin 14'ünün içeriğinde olumlu, 12'sinin içeriğinde olumsuz tutum sergilerken 2'sinin içeriğini ise nötr bir şekilde oluşturmuştur. *Milliyet Gazetesi*, 27 Mayıs 1960 Darbesi ile ilgili 31 haberinin 14'ünün içeriğinde olumlu, 7'sinin içeriğinde olumsuz tutum sergileyip, 10'unun içeriğini ise nötr bir şekilde oluştururken, 12 Eylül 1980 Darbesi ile ilgili 38 haberinin 16'sının içeriğinde olumlu, 8'inin içeriğinde olumsuz tutum sergileyip, 14'ünün içeriğini ise nötr bir şekilde oluşturmuştur. *Türkiye Gazetesi* ise 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi ile ilgili 45 haberinin 15'inin içeriğinde olumlu, 26'sının içeriğinde olumsuz tutum sergileyip 4'ünün içeriğini ise nötr bir şekilde oluşturmuştur.

Dolayısıyla bu noktada gazetelerin askeri müdahalelere yönelik oluşturdukları haberlerinde tarafsız bir tutuma sahip olmadıkları ve tutumlarını değiştirdikleri için de *Hürriyet Gazetesi*, *Cumhuriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi*, *Milliyet Gazetesi*'nin bazı askeri müdahalelere olumlu şekilde yaklaştıkları yorumu yapılabilir.

Tablo 29. Haberlerin Ana Aktörlerinin Yüzdelik Dağılımı

Haberin Ana Aktörü	Sayı	Yüzde
Herhangi Bir Aktör Belirtilmeden Olay Aktarılmıştır	214	4.3
Cumhurbaşkanı	307	6.2
Başbakan	852	17.3
Hükümet Yetkilileri	499	10.1
Muhalefet Partisi Yetkilileri	1134	23.0
Sivil Toplum Örgütlerinin veya Meslek Odası Kuruluşlarının Temsilcileri	128	2.6
Güvenlik Güçleri	291	5.9
Askeri Yönetim-Hükümet Yetkilileri	279	5.7
Terör Örgütü Üyeleri	32	0.6
Tarikat Lideri veya Mensubu	43	0.9
Vatandaş	150	3.0
Basın Kuruluşlarının Temsilcileri-Çalışanları	74	1.5
Siyasi veya Askeri Kurul-Komisyon Üyeleri	92	1.9
İktidar Partisi Yetkilileri	146	3.0
Müsteşar-Diplomat	19	0.4
Büyükelçi	17	0.3
Vali-Kaymakam	25	0.5
Savcı-Hakim	75	1.5
Öğrenci Toplulukları-Temsilcileri	35	0.7

Belediye Başkanı	28	0.6
Diğer Ülke Liderleri-Yetkilileri-Güvenlik Güçleri	104	2.1
Yazar-Sanatçı	22	0.4
Akademisyen-Eğitimci	43	0.9
Eski Siyasetçi- Eski Güvenlik Güçleri Mensubu	131	2.7
Genelkurmay Başkanı	99	2.0
Kara Kuvvetleri Komutanı	3	0.1
Hava Kuvvetleri Komutanı	4	0.1
Deniz Kuvvetleri Komutanı	8	0.2
Meclis Başkanı	13	0.3
Banka Müdürü	9	0.2
Müşavir	11	0.2
Diğer	38	0.8
TOPLAM	4925	100.0

Tablo 29'a göre 4925 haberin %4.3'ünde herhangi bir aktör belirtilmeden haber aktarılırken, %6.2'sinde cumhurbaşkanı, %17.3'ünde başbakan, %10.1'inde hükümet yetkilileri, %23.0'ında muhalefet partisi yetkilileri, %2.6'sında sivil toplum örgütlerinin veya meslek odası kuruluşlarının temsilcileri, %5.9'unda güvenlik güçleri, %5.7'sinde askeri yönetim-hükümet yetkilileri, %0.6'sında terör örgütü üyeleri, %0.9'unda tarikat lideri veya mensubu, %3.0'ında vatandaş, %1.5'inde basın kuruluşlarının temsilcileri-çalışanları, %1.9'unda siyasi veya askeri kurul-komisyon üyeleri, %3.0'ında iktidar partisi yetkilileri, %0.4'ünde müsteşar-diplomat, %0.3'ünde büyükelçi, %0.5'inde vali-kaymakam, %1.5'inde savcı-hakim, %0.7'sinde öğrenci toplulukları veya temsilcileri, %0.6'sında belediye başkanı, %2.1'inde diğer ülke liderleri-yetkilileri-güvenlik güçleri, %0.4'ünde yazar-sanatçı, %0.9'unda akademisyen-eğitimci, %2.7'sinde eski siyasetçi- eski güvenlik güçleri mensubu, %2.0'ında genelkurmay başkanı, %0.1'inde kara kuvvetleri komutanı, %0.1'inde hava kuvvetleri komutanı, %0.2'sinde deniz kuvvetleri komutanı, %0.3'ünde meclis başkanı, %0.2'sinde banka müdürü, %0.8'inde diğer kişiler ana aktör olarak kullanılmıştır.

Elde edilen sonuçlara bakıldığında haberlerde ana aktör olarak en çok muhalefet partisi yetkililerinin kullanılmış olduğu görülmektedir. Bu durumda haberlerde denge ilkesinin ihlal edildiği yani tüm taraflara eşit bir şekilde yer verilmediği yorumu yapılabilir.

Tablo 30. Gazetelerin Ana Aktörleri

Haberin Aktörü	Ana	GAZETE ADI						TOPLAM
		Hürriyet Gazetesi	Cumhuriyet Gazetesi	Akşam Gazetesi	Sabah Gazetesi	Milliyet Gazetesi	Türkiye Gazetesi	
Herhangi Aktör Belirtilmeden Olay Aktarılmıştır	Bir	38 4.0%	54 5.2%	41 5.0%	25 4.9%	32 3.3%	24 3.9%	214 4.3%
Cumhurbaşkanı		59 6.1%	47 4.5%	49 5.9%	61 11.9%	61 6.3%	30 4.9%	307 6.2%
Başbakan		157 16.3%	143 13.8%	147 17.8%	115 22.5%	166 17.1%	124 20.1%	852 17.3%
Hükümet Yetkilileri		84 8.7%	107 10.3%	75 9.1%	53 10.4%	103 10.6%	77 12.5%	499 10.1%
Muhalefet Yetkilileri	Partisi	229 23.8%	270 26.1%	184 22.3%	87 17.0%	232 23.8%	132 21.4%	1134 23.0%
Sivil Örgütleri Meslek Kuruluşları- Temsilcileri	Toplum veya Odası	17 1.8%	35 3.4%	23 2.8%	6 1.2%	27 2.8%	20 3.2%	128 2.6%
Güvenlik Güçleri		68 7.1%	59 5.7%	64 7.7%	13 2.5%	59 6.1%	28 4.5%	291 5.9%
Askeri Hükümet Yetkilileri	Yönetim-	65 6.8%	74 7.1%	43 5.2%	0 0.0%	64 6.6%	33 5.3%	279 5.7%
Terör Üyeleri	Örgütü	2 0.2%	1 0.1%	8 1.0%	8 1.0%	3 0.3%	10 1.6%	32 0.6%
Tarikat veya Mensubu	Lideri	9 0.9%	2 0.2%	9 1.1%	9 1.8%	13 1.3%	1 0.2%	43 0.9%
Vatandaş		38 4.0%	33 3.2%	33 4.0%	13 2.5%	24 2.5%	9 1.5%	150 3.0%
Basın Kuruluşlarının Temsilcileri- Çalışanları		13 1.4%	13 1.3%	8 1.0%	10 2.0%	13 1.3%	17 2.8%	74 1.5%
Siyasi veya Askeri Kurul-Komisyon Üyeleri		22 2.3%	26 2.5%	15 1.8%	0 0.0%	20 2.1%	9 1.5%	92 1.9%
İktidar Yetkilileri	Partisi	22 2.3%	36 3.5%	30 3.6%	22 4.3%	22 2.3%	14 2.3%	146 3.0%
Müsteşar- Diplomat		6 0.6%	4 0.4%	2 0.2%	1 0.2%	6 0.6%	0 0.0%	19 0.4%
Büyükelçi		3 0.3%	1 0.1%	3 0.4%	4 0.8%	3 0.3%	3 0.5%	17 0.3%
Vali-Kaymakam		5 0.5%	1 0.1%	4 0.5%	4 0.8%	10 1.0%	1 0.2%	25 0.5%
Savcı-Hakim- Avukat		8 0.8%	15 1.4%	16 1.9%	16 3.1%	12 1.2%	8 1.3%	75 1.5%
Öğrenci Toplulukları- Temsilcileri		9 0.9%	10 1.0%	7 0.8%	0 0.0%	8 0.8%	1 0.2%	35 0.7%
Belediye Başkanı		5 0.5%	2 0.2%	5 0.6%	6 1.2%	5 0.5%	5 0.8%	28 0.6%
Diğer Liderleri- Yetkilileri- Güvenlik Güçleri	Ülke	23 2.4%	13 1.3%	15 1.8%	10 2.0%	17 1.7%	26 4.2%	104 2.1%
Yazar-Sanatçı		4 0.4%	5 0.5%	1 0.1%	4 0.8%	2 0.2%	6 1.0%	22 0.4%
Akademisyen- Eğitimci		5 0.5%	8 0.8%	6 0.7%	8 1.6%	7 0.7%	9 1.5%	43 0.9%
Eski Güvenlik Güçleri Mensubu	Siyasetçi-	27 2.8%	32 3.1%	14 1.7%	14 2.7%	30 3.1%	14 2.3%	131 2.7%
Genelkurmay Başkanı		24 2.5%	21 2.0%	16 1.9%	7 1.4%	21 2.2%	10 1.6%	99 2.0%

Kara Kuvvetleri Komutanı	0	1	0	0	0	2	3
	0.0%	0.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%	0.1%
Hava Kuvvetleri Komutanı	0	2	1	1	0	0	4
	0.0%	0.2%	0.1%	0.2%	0.0%	0.0%	0.1%
Deniz Kuvvetleri Komutanı	1	2	1	1	2	1	8
	0.1%	0.2%	0.1%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%
Meclis Başkanı	2	4	3	1	2	1	13
	0.2%	0.4%	0.4%	0.2%	0.2%	0.2%	0.3%
Banka Müdürü	2	0	0	2	4	1	9
	0.2%	0.0%	0.0%	0.4%	0.4%	0.2%	0.2%
Müşavir	5	6	0	0	0	0	11
	0.5%	0.6%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.2%
Diğer	9	9	3	11	5	1	37
	0.9%	0.9%	0.4%	2.1%	0.5%	0.2%	0.8%
TOPLAM	961	1036	826	512	973	617	4925
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tablo 30'a göre çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi*, *Cumhuriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi*, *Milliyet Gazetesi* ve *Türkiye Gazetesi* 'nin askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara ilişkin oluşturdukları haberlerinde ana aktör olarak en çok başbakanı, hükümet yetkililerini ve muhalefet partisi yetkililerini, *Sabah Gazetesi* 'nin ise ana aktör olarak en çok cumhurbaşkanını, başbakanı ve muhalefet partisi yetkililerini kullanmıştır. Dolayısıyla bu noktada gazetelerin ana aktörlerini siyaset alanında yer alan grupların veya kişilerin oluşturmuş olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 31. Haberlerde Ana Aktöre Yönelik Tutumların Yüzdelik Dağılımı

Haberde Ele Alınan Ana Aktöre Yönelik Tutum	Sayı	Yüzde
Olumlu	1892	38.4
Olumsuz	968	19.7
Nötr	2065	41.9
TOPLAM	4925	100.0

Tablo 31'e göre 4925 adet haberin %38.4'ünde ana aktöre yönelik olumlu, %19.7'sinde olumsuz bir tutum sergilenirken, %41.9'unda ise ana aktörler nötr bir şekilde ele alınmıştır.

Tablo 32. Gazetelerin Ana Aktörlerine Yönelik Tutumları

Gazete Adı	Ana Aktöre Yönelik Tutum			Toplam
	Olumlu	Olumsuz	Nötr	
Hürriyet Gazetesi	360	213	388	961
	37.5%	22.2%	40.4%	100.0%
Cumhuriyet Gazetesi	354	215	467	1036

	34.2%	20.8%	45.1%	100.0%
Akşam Gazetesi	279	113	434	826
	33.8%	13.7%	52.5%	100.0%
Sabah Gazetesi	208	149	155	512
	40.6%	29.1%	30.3%	100.0%
Milliyet Gazetesi	372	182	419	973
	38.2%	18.7%	43.1%	100.0%
Türkiye Gazetesi	319	96	202	617
	51.7%	15.6%	32.7%	100.0%
TOPLAM	1892	968	2065	4925
	38.4%	19.7%	41.9%	100.0%

Tablo 32’ye göre çalışma kapsamında askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara ilişkin oluşturdukları haberlerinde *Hürriyet Gazetesi*, *Cumhuriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi* ve *Milliyet Gazetesi* ana aktörlerine karşı en çok nötr bir tutum, *Sabah Gazetesi* ve *Türkiye Gazetesi* ise ana aktörlerine karşı en çok olumlu tutum sergilemişlerdir.

Tablo 33. Gazetelerin Ele Aldıkları Olaylara Göre Ana Aktöre Yönelik Tutumları

(Tablo 33 kapladığını alan nedeniyle ekler kısmında yer almaktadır). Tablo 33’e göre çalışma kapsamında oluşturdukları haberlerinde *Hürriyet Gazetesi*, *Cumhuriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi* ve *Milliyet Gazetesi* ana aktörlerine karşı en çok nötr tutum, *Sabah Gazetesi* ve *Türkiye Gazetesi* ise ana aktörlerine karşı en çok olumlu tutum sergiledikleri ancak bazı gazetelerin tutumlarını bazı müdahalelerde değiştirmiştir. Öyle ki *Hürriyet Gazetesi*, ana aktörlerine yönelik 27 Mayıs 1960 Darbesinde, 12 Eylül 1980 Darbesinde, 28 Şubat Post Modern Darbesinde ve 15 Temmuz 2016 Darbe Girişiminde en çok olumlu, *Cumhuriyet Gazetesi* ana aktörlerine yönelik, 27 Mayıs 1960 Darbesinde ve 12 Mart 1971 Muhtırasında en çok olumlu, 28 Şubat 1997 Postmodern Darbesinde en çok olumsuz, *Akşam Gazetesi* ana aktörlerine yönelik 28 Şubat Post Modern Darbesinde en çok olumlu, 15 Temmuz 2016 Darbe Girişiminde en çok olumsuz, *Milliyet Gazetesi* ise ana aktörlerine yönelik 28 Şubat Post Modern Darbesinde en çok olumlu tutum sergilemiştir.

Tablo 34. Haberlerde Olumlu Şekilde Ele Alınanların Yüzdelik Dağılımı

Haberde Olumlu Şekilde Ele Alınan	Sayı	Yüzde
Cumhurbaşkanı	181	3.7
İktidar Partisi	535	10.9
Muhalefet Partisi	554	11.2
Askeri Yönetim	192	3.9
Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK)	238	4.8
Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM)	24	0.5
Nötr	3201	65.0
TOPLAM	4925	100.0

Tablo 34’e göre 4925 haberin %3.7’sinde cumhurbaşkanı, %10.9’unda iktidar partisi, %11.2’sinde muhalefet partisi, %3.9’unda askeri yönetim, %4.8’inde Türk Silahlı Kuvvetleri, %0.5’inde Emniyet Genel Müdürlüğü olumlu bir şekilde ele alınırken, haberlerin %65.0’ında ise ana aktör grupları nötr bir şekilde ele alınmıştır.

Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında haberlerde ana aktör gruplarının en çok Nötr bir şekilde ele alınmış oldukları görülmektedir.

Tablo 35. Gazetelerin Olumlu Şekilde Ele Aldıkları

Gazete Adı	Haberde Olumlu Şekilde Ele Alınan							Toplam
	Cumhurbaşkanı	İktidar Partisi	Muhalefet Partisi	Askeri Yönetim	TSK	EGM	Nötr	
Hürriyet Gazetesi	37	69	113	57	61	3	621	961
	3.9%	7.2%	11.8%	5.9%	6.3%	0.3%	64.6%	100.0%
Cumhuriyet Gazetesi	19	60	136	44	59	1	717	1036
	1.8%	5.8%	13.1%	4.2%	5.7%	0.1%	69.2%	100.0%
Akşam Gazetesi	22	106	63	32	32	7	570	826
	2.7%	12.8%	7.6%	3.9%	3.9%	0.8%	69.0%	100.0%
Sabah Gazetesi	41	69	31	0	11	3	357	512
	8.0%	13.5%	6.1%	0.0%	2.1%	0.6%	69.7%	100.0%
Milliyet Gazetesi	36	93	123	40	43	5	633	973
	3.7%	9.6%	12.6%	4.1%	4.4%	0.5%	65.1%	100.0%
Türkiye Gazetesi	26	138	88	25	32	5	303	617
	4.2%	22.4%	14.3%	4.1%	5.2%	0.8%	49.1%	100.0%

TOPLAM	181	535	554	192	238	24	3201	4925
	3.7%	10.9%	11.2%	3.9%	4.8%	0.5%	65.0%	100.0%

Tablo 35'te gazetelerin askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara yönelik oluşturdıkları haberlerde ele alınan ana aktör gruplarından hangilerine olumlu şekilde yaklaştıkları çapraz tablo analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda gazetelerin tamamının askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylarda ana aktör gruplarına en çok Nötr bir şekilde yaklaşmış oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Bazı gazetelerin ana aktöre en çok olumlu bir şekilde yaklaşmasına (bkz. Tablo 31) rağmen ana aktör gruplarına gazetelerin tamamının en çok Nötr bir şekilde yaklaşılması ana aktörün ait olduğu grubundan bağımsız bir şekilde ele alındığını göstermektedir.

Tablo 36. Gazetelerin Askeri Müdahale Dönemlerine Göre Olumlu Şekilde Ele Aldıkları

HABERDE OLUMLU ŞEKİLDE ELE ALINAN	GAZETE ADI	HABERİN BAĞLANTILI OLDUĞU ASKERİ MÜDAHALE DÖNEMİ					TOPLAM
		27 Mayıs 1960 Darbesi	12 Mart 1971 Muhtırası	12 Eylül 1980 Darbesi	28 Şubat 1997 Post Modern Darbesi	15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi	
CUMHURBAŞKANI	Hürriyet Gazetesi	9 24,3%	2 5,4%	6 16,2%	13 35,1%	7 18,9%	37 100,0%
	Cumhuriyet Gazetesi	4 21,1%	0 0,0%	5 26,3%	4 21,1%	6 31,6%	19 100,0%
	Akşam Gazetesi	8 36,4%	0 0,0%	0 0,0%	3 13,6%	11 50,0%	22 100,0%
	Sabah Gazetesi	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	20 48,8%	21 51,2%	41 100,0%
	Milliyet Gazetesi	2 5,6%	3 8,3%	4 11,1%	14 38,9%	13 36,1%	36 100,0%
	Türkiye Gazetesi	0 0,0%	3 11,5%	2 7,7%	9 34,6%	12 46,2%	26 100,0%
	TOPLAM	23 12,7%	8 4,4%	17 9,4%	63 34,8%	70 38,7%	181 100,0%
İKTİDAR PARTİSİ	Hürriyet Gazetesi	14 20,3%	7 10,1%	15 21,7%	23 33,3%	10 14,5%	69 100,0%
	Cumhuriyet Gazetesi	8 13,3%	17 28,3%	20 33,3%	14 23,3%	1 1,7%	60 100,0%
	Akşam Gazetesi	19 17,9%	5 4,7%	8 7,5%	37 34,9%	37 34,9%	106 100,0%
	Sabah Gazetesi	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	34 49,3%	35 50,7%	69 100,0%
	Milliyet Gazetesi	12 12,9%	10 10,8%	16 17,2%	28 30,1%	27 29,0%	93 100,0%
	Türkiye Gazetesi	0 0,0%	15 10,9%	4 2,9%	68 49,3%	51 37,0%	138 100,0%
	TOPLAM	53 9,9%	54 10,1%	63 11,8%	204 38,1%	161 30,1%	535 100,0%
Muhalefet Partisi		27	14	9	47	16	113

	Hürriyet Gazetesi	23,9%	12,4%	8,0%	41,6%	14,2%	100,0%
	Cumhuriyet Gazetesi	41	16	18	33	28	136
	Akşam Gazetesi	30,1%	11,8%	13,2%	24,3%	20,6%	100,0%
	Sabah Gazetesi	14	10	6	19	14	63
	Milliyet Gazetesi	22,2%	15,9%	9,5%	30,2%	22,2%	100,0%
	Sabah Gazetesi	0	0	0	25	6	31
	Milliyet Gazetesi	0,0%	0,0%	0,0%	80,6%	19,4%	100,0%
	Türkiye Gazetesi	25	11	15	51	21	123
	TOPLAM	20,3%	8,9%	12,2%	41,5%	17,1%	100,0%
Askeri Yönetim	Hürriyet Gazetesi	0	9	18	44	17	88
	Cumhuriyet Gazetesi	0,0%	10,2%	20,5%	50,0%	19,3%	100,0%
	Akşam Gazetesi	107	60	66	219	102	554
	Sabah Gazetesi	19,3%	10,8%	11,9%	39,5%	18,4%	100,0%
	Milliyet Gazetesi	28	0	29	0	0	57
	Akşam Gazetesi	49,1%	0,0%	50,9%	0,0%	0,0%	100,0%
	Sabah Gazetesi	22	0	22	0	0	44
	Milliyet Gazetesi	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	100,0%
	TOPLAM	11	0	15	0	0	26
Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK)	Hürriyet Gazetesi	42,3%	0,0%	57,7%	0,0%	0,0%	100,0%
	Cumhuriyet Gazetesi	0	0	0	0	0	40
	Akşam Gazetesi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
	Sabah Gazetesi	18	0	22	0	0	25
	Milliyet Gazetesi	45,0%	0,0%	55,0%	0,0%	0,0%	100,0%
	Akşam Gazetesi	0	0	25	0	0	25
	Sabah Gazetesi	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
	TOPLAM	79	0	113	0	0	192
		41,1%	0,0%	58,9%	0,0%	0,0%	100,0%
Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM)	Hürriyet Gazetesi	12	5	21	15	8	61
	Cumhuriyet Gazetesi	19,7%	8,2%	34,4%	24,6%	13,1%	100,0%
	Akşam Gazetesi	9	4	16	18	12	59
	Sabah Gazetesi	15,3%	6,8%	27,1%	30,5%	20,3%	100,0%
	Milliyet Gazetesi	5	1	11	6	9	32
	Akşam Gazetesi	15,6%	3,1%	34,4%	18,8%	28,1%	100,0%
	Sabah Gazetesi	0	0	0	10	1	11
	Milliyet Gazetesi	0,0%	0,0%	0,0%	90,9%	9,1%	100,0%
	TOPLAM	7	3	11	16	6	43
NÖTR	Hürriyet Gazetesi	16,3%	7,0%	25,6%	37,2%	14,0%	100,0%
	Cumhuriyet Gazetesi	0	4	19	2	7	32
	Akşam Gazetesi	0,0%	12,5%	59,4%	6,2%	21,9%	100,0%
	Sabah Gazetesi	33	17	78	67	43	238
	Milliyet Gazetesi	13,9%	7,1%	32,8%	28,2%	18,1%	100,0%
	Akşam Gazetesi	1	2	0	0	0	3
	Sabah Gazetesi	33,3%	66,7%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
	TOPLAM	1	0	0	0	0	1
		100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM)	Hürriyet Gazetesi	2	0	0	0	5	7
	Cumhuriyet Gazetesi	28,6%	0,0%	0,0%	0,0%	71,4%	100,0%
	Akşam Gazetesi	0	0	0	0	3	3
	Sabah Gazetesi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	Milliyet Gazetesi	1	0	1	0	3	5
	Akşam Gazetesi	20,0%	0,0%	20,0%	0,0%	60,0%	100,0%
	Sabah Gazetesi	0	1	0	2	2	5
	Milliyet Gazetesi	0,0%	20,0%	0,0%	40,0%	40,0%	100,0%
	TOPLAM	5	3	1	2	13	24
NÖTR	Hürriyet Gazetesi	20,8%	12,5%	4,2%	8,3%	54,2%	100,0%
	Cumhuriyet Gazetesi	132	66	98	176	149	621
	Akşam Gazetesi	21,3%	10,6%	15,8%	28,3%	24,0%	100,0%
	Sabah Gazetesi	171	68	113	216	149	717
	Milliyet Gazetesi	23,8%	9,5%	15,8%	30,1%	20,8%	100,0%
	Akşam Gazetesi	188	82	88	81	131	570
	Sabah Gazetesi	33,0%	14,4%	15,4%	14,2%	23,0%	100,0%
	Milliyet Gazetesi	0	0	0	200	157	357
	TOPLAM	0,0%	0,0%	0,0%	56,0%	44,0%	100,0%
NÖTR	Hürriyet Gazetesi	137	72	109	170	145	633
	Cumhuriyet Gazetesi	21,6%	11,4%	17,2%	26,9%	22,9%	100,0%
	Akşam Gazetesi	0	30	59	103	111	303
	Sabah Gazetesi						
	Milliyet Gazetesi						
	Akşam Gazetesi						
	Sabah Gazetesi						
	TOPLAM						

	Türkiye Gazetesi	0,0%	9,9%	19,5%	34,0%	36,6%	100,0%
	TOPLAM	628	318	467	946	842	3201
		19,6%	9,9%	14,6%	29,6%	26,3%	100,0%
TOPLAM	Hürriyet Gazetesi	223	96	178	274	190	961
		23,2%	10,0%	18,5%	28,5%	19,8%	100,0%
	Cumhuriyet Gazetesi	256	105	194	285	196	1036
		24,7%	10,1%	18,7%	27,5%	18,9%	100,0%
	Akşam Gazetesi	247	98	128	146	207	826
		29,9%	11,9%	15,5%	17,7%	25,1%	100,0%
	Sabah Gazetesi	0	0	0	289	223	512
		0,0%	0,0%	0,0%	56,4%	43,6%	100,0%
	Milliyet Gazetesi	202	99	178	279	215	973
		20,8%	10,2%	18,3%	28,7%	22,1%	100,0%
	Türkiye Gazetesi	0	62	127	228	200	617
		0,0%	10,0%	20,6%	37,0%	32,4%	100,0%
	TOPLAM	928	460	805	1501	1231	4925
		18,8%	9,3%	16,3%	30,5%	25,0%	100,0%

Tablo 36’da gazetelerin sadece askeri müdahale dönemlerine yönelik oluşturdukları haberlerinde ele alınan ana aktör gruplarından hangilerini olumlu şekilde ele aldıkları çapraz tablo analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda gazetelerin tamamının askeri müdahale dönemlerinde ana aktör gruplarına en çok Nötr bir şekilde yaklaşmış oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla bu noktada gazetelerin müdahale dönemlerinde ana aktör gruplarına yönelik tutum değişikliğinde bulunmadıkları yorumu yapılabilir.

Tablo 37. Haberlerde Olumsuz Şekilde Ele Alınanların Yüzdelik Dağılımı

Haberde Olumsuz Şekilde Ele Alınan	Sayı	Yüzde
Cumhurbaşkanı	21	0.4
İktidar Partisi	660	13.4
Muhalefet Partisi	564	11.5
Askeri Yönetim	1	0.0
Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK)	71	1.4
Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM)	70	1.4
Nötr	3538	71.8
TOPLAM	4925	100.0

Tablo 37’ye göre 4925 haberin %0.4’ünde cumhurbaşkanı, %13.4’ünde iktidar partisi, %11.5’inde muhalefet partisi, %0.0’ında(1) askeri yönetim, %1.4’ünde TSK, %1.4’ünde EGM olumsuz bir şekilde ele alınırken, %71.8’inde ise ana aktör grupları nötr bir şekilde ele alınmıştır.

Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında haberlerde ana aktör gruplarının en çok Nötr bir şekilde ele alınmış oldukları görülmektedir.

Tablo 38. Gazetelerin Olumsuz Şekilde Ele Aldıkları

Gazete Adı	Haberde Olumsuz Şekilde Ele Alınan							Toplam
	Cumhurbaşkanı	İktidar Partisi	Muhalefet Partisi	Askeri Yönetim	TSK	EGM	Nötr	
Hürriyet Gazetesi	4	128	105	0	20	15	689	961
	0.4%	13.3%	10.9%	0.0%	2,1%	1,6%	71,7%	100,0%
Cumhuriyet Gazetesi	4	230	143	0	4	20	635	1036
	0.4%	22.2%	13.8%	0.0%	0,4%	1,9%	61,3%	100,0%
Akşam Gazetesi	1	61	59	0	22	14	669	826
	0.1%	7.4%	7.1%	0.0%	2,7%	1,7%	81,0%	100,0%
Sabah Gazetesi	7	82	81	0	4	5	333	512
	1.4%	16.0%	15.8%	0.0%	0,8%	1,0%	65,0%	100,0%
Milliyet Gazetesi	5	130	117	1	3	14	703	973
	0.5%	13.4%	12.0%	0,1%	0,3%	1,4%	72,3%	100,0%
Türkiye Gazetesi	0	29	59	0	18	2	509	617
	0.0%	4.7%	9.6%	0.0%	2,9%	0,3%	82,5%	100,0%
TOPLAM	21	660	564	1	71	70	3538	4925
	0.4%	13.4%	11.5%	0,0%	1,4%	1,4%	71,8%	100,0%

Tablo 38’de gazetelerin askeri müdahale ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara yönelik oluşturdukları haberlerde ele alınan ana aktör gruplarından hangilerine olumsuz şekilde yaklaştıkları çapraz tablo analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda gazetelerin tamamının askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylarda ana aktör gruplarına en çok nötr bir şekilde yaklaşmış oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Bazı gazetelerin ana aktöre en çok olumlu bir şekilde yaklaşmasına (bkz. Tablo 31) rağmen ana aktör gruplarına gazetelerin tamamının en çok nötr bir şekilde yaklaşması ana aktörün ait olduğu grubundan bağımsız bir şekilde ele alındığını göstermektedir.

Tablo 39. Gazetelerin Askeri Müdahale Dönemlerine Göre Olumsuz Şekilde Ele Aldıkları

HABERDE OLUSMUZ ŞEKİLDE ALINAN	GAZETE ADI	HABERİN BAĞLANTILI OLDUĞU ASKERİ MÜDAHALE DÖNEMİ					TOPLAM
		27 Mayıs 1960 Darbesi	12 Mart 1971 Muhtırası	12 Eylül 1980 Darbesi	28 Şubat 1997 Post Modern Darbesi	15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi	
CUMHURBAŞKANI	Hürriyet	1	0	0	2	1	4
	Gazetesi	25,0%	0,0%	0,0%	50,0%	25,0%	100,0%
	Cumhuriyet	0	1	0	2	1	4
	Gazetesi	0,0%	25,0%	0,0%	50,0%	25,0%	100,0%
	Akşam	1	0	0	0	0	1
	Gazetesi	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
	Sabah	0	0	0	5	2	7
	Gazetesi	0,0%	0,0%	0,0%	71,4%	28,6%	100,0%
	Milliyet	0	0	0	2	3	5
	Gazetesi	0,0%	0,0%	0,0%	40,0%	60,0%	100,0%
	Türkiye	0	0	0	0	0	0
	Gazetesi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	TOPLAM	2	1	0	11	7	21
İKTİDAR PARTİSİ	Hürriyet	9,5%	4,8%	0,0%	52,4%	33,3%	100,0%
	Gazetesi	15	4	6	91	12	128
	Cumhuriyet	11,7%	3,1%	4,7%	71,1%	9,4%	100,0%
	Gazetesi	22	9	20	108	71	230
	Akşam	9,6%	3,9%	8,7%	47,0%	30,9%	100,0%
	Gazetesi	20	7	11	8	15	61
	Akşam	32,8%	11,5%	18,0%	13,1%	24,6%	100,0%
	Gazetesi	0	0	0	77	5	82
	Sabah	0,0%	0,0%	0,0%	93,9%	6,1%	100,0%
	Gazetesi	20	3	4	88	15	130
	Milliyet	15,4%	2,3%	3,1%	67,7%	11,5%	100,0%
	Gazetesi	0	1	4	17	7	29
	Türkiye	0,0%	3,4%	13,8%	58,6%	24,1%	100,0%
	Gazetesi	0,0%	3,4%	13,8%	58,6%	24,1%	100,0%
	TOPLAM	77	24	45	389	125	660
MUHALEFET PARTİSİ	Hürriyet	11,7%	3,6%	6,8%	58,9%	18,9%	100,0%
	Gazetesi	27	8	22	31	17	105
	Cumhuriyet	25,7%	7,6%	21,0%	29,5%	16,2%	100,0%
	Cumhuriyet	25	20	34	40	24	143
	Gazetesi	17,5%	14,0%	23,8%	28,0%	16,8%	100,0%
	Akşam	8	3	5	25	18	59
	Gazetesi	13,6%	5,1%	8,5%	42,4%	30,5%	100,0%
	Sabah	0	0	0	49	32	81
	Gazetesi	0,0%	0,0%	0,0%	60,5%	39,5%	100,0%
	Milliyet	16	14	18	44	25	117
	Gazetesi	13,7%	12,0%	15,4%	37,6%	21,4%	100,0%
	Türkiye	0	5	6	30	18	59
	Gazetesi	0,0%	8,5%	10,2%	50,8%	30,5%	100,0%
	TOPLAM	76	50	85	219	134	564
		13,5%	8,9%	15,1%	38,8%	23,8%	100,0%
Askeri Yönetim	Hürriyet	0	0	0	0	0	0
	Gazetesi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Cumhuriyet	0	0	0	0	0	0
	Gazetesi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Akşam	0	0	0	0	0	0
	Gazetesi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Sabah	0	0	0	0	0	0
	Gazetesi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Milliyet	0	0	1	0	0	1
	Gazetesi	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
	Türkiye	0	0	0	0	0	0
	Gazetesi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	TOPLAM	0	0	1	0	0	1
		0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ (TSK)	Hürriyet Gazetesi	0	0	0	0	20	20
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	Cumhuriyet Gazetesi	0	0	0	0	4	4
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	Akşam Gazetesi	6	0	0	0	16	22
		27,3%	0,0%	0,0%	0,0%	72,7%	100,0%
	Sabah Gazetesi	0	0	0	0	4	4
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	Milliyet Gazetesi	2	0	0	0	1	3
		66,7%	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	100,0%
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (EGM)	Türkiye Gazetesi	0	1	0	1	16	18
		0,0%	5,6%	0,0%	5,6%	88,9%	100,0%
	TOPLAM	8	1	0	1	61	71
		11,3%	1,4%	0,0%	1,4%	85,9%	100,0%
	Hürriyet Gazetesi	0	2	2	1	10	15
		0,0%	13,3%	13,3%	6,7%	66,7%	100,0%
	Cumhuriyet Gazetesi	1	3	0	4	12	20
		5,0%	15,0%	0,0%	20,0%	60,0%	100,0%
	Akşam Gazetesi	0	0	0	0	14	14
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
NÖTR	Sabah Gazetesi	0	0	0	1	4	5
		0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%	100,0%
	Milliyet Gazetesi	0	4	0	1	9	14
		0,0%	28,6%	0,0%	7,1%	64,3%	100,0%
	Türkiye Gazetesi	0	1	0	0	1	2
		0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%	100,0%
	TOPLAM	1	10	2	7	50	70
		1,4%	14,3%	2,9%	10,0%	71,4%	100,0%
	Hürriyet Gazetesi	180	82	148	149	130	689
		26,1%	11,9%	21,5%	21,6%	18,9%	100,0%
TOPLAM	Cumhuriyet Gazetesi	208	72	140	131	84	635
		32,8%	11,3%	22,0%	20,6%	13,2%	100,0%
	Akşam Gazetesi	212	88	112	113	144	669
		31,7%	13,2%	16,7%	16,9%	21,5%	100,0%
	Sabah Gazetesi	0	0	0	157	176	333
		0,0%	0,0%	0,0%	47,1%	52,9%	100,0%
	Milliyet Gazetesi	164	78	155	144	162	703
		23,3%	11,1%	22,0%	20,5%	23,0%	100,0%
	Türkiye Gazetesi	0	54	117	180	158	509
		0,0%	10,6%	23,0%	35,4%	31,0%	100,0%
TOPLAM	TOPLAM	764	374	672	874	854	3538
		21,6%	10,6%	19,0%	24,7%	24,1%	100,0%
	Hürriyet Gazetesi	223	96	178	274	190	961
		23,2%	10,0%	18,5%	28,5%	19,8%	100,0%
	Cumhuriyet Gazetesi	256	105	194	285	196	1036
		24,7%	10,1%	18,7%	27,5%	18,9%	100,0%
	Akşam Gazetesi	247	98	128	146	207	826
		29,9%	11,9%	15,5%	17,7%	25,1%	100,0%
	Sabah Gazetesi	0	0	0	289	223	512
		0,0%	0,0%	0,0%	56,4%	43,6%	100,0%
TOPLAM	Milliyet Gazetesi	202	99	178	279	215	973
		20,8%	10,2%	18,3%	28,7%	22,1%	100,0%
	Türkiye Gazetesi	0	62	127	228	200	617
		0,0%	10,0%	20,6%	37,0%	32,4%	100,0%
	TOPLAM	928	460	805	1501	1231	4925
		18,8%	9,3%	16,3%	30,5%	25,0%	100,0%

Tablo 39’da gazetelerin sadece askeri müdahale dönemlerinde ele alınan ana aktör gruplarından hangilerine olumsuz şekilde yaklaştıkları çapraz tablo analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda gazetelerin tamamının askeri müdahale dönemlerinde ana aktör gruplarına en çok nötr bir şekilde yaklaşmış oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla bu noktada gazetelerin müdahale

dönemlerinde ana aktör gruplarına yönelik tutum değişikliğinde bulunmadıkları yorumu yapılabilir.

Tablo 40. Haberlerin Ana Aktörünü Oluşturan İsimlerin Yüzdelik Dağılımı

Haberin Ana Aktörünü Oluşturan İsim	Sayı	Yüzde
Haberin Ana Aktörünün İsmi Açık Bir Şekilde Verilmemiştir	131	0.7
Haberin Ana Aktörünü Bir İsim Oluşturmamaktadır	742	5.1
İsmail Hakkı Karadayı	19	0.4
Recep Tayyip Erdoğan	354	0.2
Adnan Menderes	73	0.5
Bülent Ecevit	145	2.9
Meral Akşener	18	0.4
Tansu Çiller	230	0.7
Abdullah Gül	38	0.8
Binali Yıldırım	20	0.4
Fethullah Gülen	14	0.3
Osman Bölükbaşı	29	0.6
Ekrem Alican	8	0.2
Şevket Kazan	12	0.2
Süleyman Demirel	233	4.7
Cevdet Sunay	26	0.5
Alparslan Türkeş	39	0.8
Necmettin Erbakan	230	4.7
İsmet İnönü	148	3.0
Celal Bayar	67	1.4
Güven Erkaya	4	0.1
Hulusi Akar	7	0.1
Ragıp Gümüşpala	31	0.6
Turgut Özal	132	2.7
Ahmet Hamdi Sancar	16	0.3
Kenan Evren	140	2.8
Ferruh Bozbeyli	3	0.1
Bülend Ulusu	36	0.7
Fahri Korutürk	10	0.2
Mesut Yılmaz	98	2.0
Çevik Bir	3	0.1
Bekir Yıldız	9	0.2
Devlet Bahçeli	8	0.2
Kemal Kılıçdaroğlu	17	0.3
Namık Argüç	13	0.3
Fahri Özdilek	25	0.5

Cemal Gürsel	110	2.2
Numan Kurtulmuş	4	0.1
Sedat Bucak	26	0.5
Faruk Sükan	6	0.1
Memduh Tağmaç	18	0.4
Nihat Erim	73	1.5
Mehmet Ağar	20	0.4
Muammer Kaddafi	8	0.2
Muhammed Rıza Bağheri	10	0.2
Merve Kavakçı	46	0.9
Yaşar Büyükanıt	15	0.3
Muammer Akkaş	6	0.1
Ahmet Necdet Sezer	29	0.6
Akın Öztürk	5	0.1
Adil Öksüz	4	0.1
Talat Aydemir	35	0.7
Abdi İpekçi	18	0.4
Muammer Aksoy	15	0.3
Çetin Emeç	10	0.2
Turan Dursun	5	0.1
Bahriye Üçok	17	0.3
Uğur Mumcu	17	0.3
Fadime Şahin	16	0.3
Şemsettin Günaltay	7	0.1
Müslüm Gündüz	12	0.2
Aziz Nesin	11	0.2
Abdullah Çatlı	16	0.3
Deniz Baykal	43	0.9
Kemal Derviş	74	1.5
İlker Başbuğ	18	0.4
Cemal Tural	26	0.5
Muzaffer Tekin	11	0.2
Çetin Doğan	11	0.2
İsmet Sezgin	16	0.3
Sabih Kanadoğlu	12	0.2
Erdal İnönü	19	0.4
Doğan Güreş	9	0.2
Cemil Çiçek	6	0.1
Emire Kalkancı	9	0.2
Oktay Yıldırım	7	0.1
Hasan Polatkan	5	0.1

Fevzi Çakmak	5	0.1
Murat Karayağcı	16	0.3
Zülfü Livaneli	13	0.3
Vural Savaş	10	0.2
Bülent Arıncı	8	0.2
Kadir Topbaş	8	0.2
Ali Kalkancı	9	0.2
Turan Güreş	21	0.4
Semih Sancar	9	0.2
Zekeriya Öz	9	0.2
Turgut Sunalp	25	0.5
Muammer Güler	5	0.1
Necdet Calp	8	0.2
Turhan Fevzioglu	6	0.1
Sadi Koçuş	12	0.2
Suphi Baykam	7	0.1
Atilla Karaosmanoğlu	6	0.1
İsmail Arar	5	0.1
Hans Maathöfer	7	0.1
Zekeriya Temizel	5	0.1
Bayram Meral	5	0.1
Orhan Erkanlı	4	0.1
Refik Koraltan	4	0.1
Hüsamettin Cindoruk	5	0.1
İsmail Rüştü Aksal	5	0.1
Sezai Okan	5	0.1
Amil Artuz	4	0.1
Halil Özyörük	5	0.1
Diğer	741	15.0
TOPLAM	4925	100.0

Tablo 40'a göre 4925 haberin %0.7'sinde ana aktörün ismi açık bir şekilde belirtilmezken, %5.1'nin ise ana aktörünü bir isim oluşturmamıştır. Bunların yanında haberlerin ana aktörlerinin %0.4'ünü İsmail Hakkı Karadayı, %7.2'sini Recep Tayyip Erdoğan, %1.5'ini Adnan Menderes, %2.9'unu Bülent Ecevit, %0.4'ünü Meral Akşener, %4.7'sini Tansu Çiller, %0.8'ini Abdullah Gül, %0.4'ünü Binali Yıldırım, %0.3'ünü Fethullah Gülen, %0.6'sını Osman Bölükbaşı, %0.2'sini Ekrem Alican, %0.2'sini Şevket Kazan, %4.7'sini Süleyman Demirel, %0.5'ini Cevdet Sunay, %0.8'ini Alparslan Türkeş, %4.7'sini Necmettin Erbakan, %3.0'ını İsmet İnönü, %1.4'ünü Celal Bayar, %0.1'ini Güven Erkaya, %0.1'ini Hulusi Akar, %0.6'sını

Ragıp Gümüşpala, %2.7'sini Turgut Özal, %0.3'ünü Ahmet Hamdi Sancar, %2.8'ini Kenan Evren, %0.1'ini Ferruh Bozbeyli, %0.7'sini Bülend Ulusu, %0.2'sini Fahri Korutürk, %2.0'ını Mesut Yılmaz, %0.1'ini Çevik Bir, %0.2'sini Bekir Yıldız, %0.2'sini Devlet Bahçeli, %0.3'ünü Kemal Kılıçdaroğlu, %0.3'ünü Namık Argüç, %0.5'ini Fahri Özdilek, %2.2'sini Cemal Gürsel, %0.1'ini Numan Kurtulmuş, %0.5'ini Sedat Bucak, %0.1'ini Faruk Sükan, %0.4'ünü Memduh Tağmaç, %1.5'ini Nihat Erim, %0.4'ünü Mehmet Ağar, %0.2'sini Muammer Kaddafi, %0.2'sini Muhammed Rıza Bagheri, %0.9'unu Merve Kavakçı, %0.3'ünü Yaşar Büyükanıt, %0.1'ini Muammer Akkaş, %0.6'sını Ahmet Necdet Sezer, %0.1'ini Akın Öztürk, %0.1'ini Adil Öksüz, %0.7'sini Talat Aydemir, %0.4'ünü Abdi İpekçi, %0.3'ünü Muammer Aksoy, %0.2'sini Çetin Emeç, %0.1'ini Turan Dursun, %0.3'ünü Bahriye Üçok, %0.3'ünü Uğur Mumcu, %0.3'ünü Fadime Şahin, %0.1'ini Şemsettin Günaltay, %0.2'sini Müslüm Gündüz, %0.2'sini Aziz Nesin, %0.3'ünü Abdullah Çatlı, %0.9'unu Deniz Baykal, %1.5'ini Kemal Derviş, %0.4'ünü İlker Başbuğ, %0.5'ini Cemal Tural, %0.2'sini Muzaffer Tekin, %0.2'sini Çetin Doğan, %0.3'ünü İsmet Sezgin, %0.2'sini Sabih Kanadoğlu, %0.4'ünü Erdal İnönü, %0.2'sini Doğan Güreş, %0.1'ini Cemil Çiçek, %0.2'sini Emire Kalkancı, %0.1'ini Oktay Yıldırım, %0.1'ini Hasan Polatkan, %0.1'ini Fevzi Çakmak, %0.3'ünü Murat Karayalçın, %0.3'ünü Zülfü Livaneli, %0.2'sini Vural Savaş, %0.2'sini Bülent Arınç, %0.2'sini Kadir Topbaş, %0.2'sini Ali Kalkancı, %0.4'ünü Turan Güreş, %0.2'sini Semih Sancar, %0.2'sini Zekeriya Öz, %0.5'ini Turgut Sunalp, %0.1'ini Muammer Güler, %0.2'sini Necdet Calp, %0.1'ini Turhan Fevzioğlu, %0.2'sini Sadi Koçaş, %0.1'ini Suphi Baykam, %0.1'ini Atilla Karaosmanoğlu, %0.1'ini İsmail Arar, %0.1'ini Hans Maathöfer, %0.1'ini Zekeriya Temizel, %0.1'ini Bayram Meral, %0.1'ini Orhan Erkanlı, %0.1'ini Refik Koraltan, %0.1'ini Hüsamettin Cindoruk, %0.1'ini İsmail Rüştü Aksal, %0.1'ini Sezai Okan, %0.1'ini Amil Artuz, %0.1'ini Halil Özyörük, %14.8'ini ise diğer isimler oluşturmuştur.

Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında ana aktörün isminin açık bir şekilde verildiği haberlerde ana aktörü en çok Recep Tayyip Erdoğan, Süleyman Demirel, Tansu Çiller, Necmettin Erbakan ve İsmet İnönü isimlerinin oluşturmuş

olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu noktada haberlerde en çok siyasi isimlerin ana aktör olarak kullanılmış olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 41. Gazetelerin Ana Aktörlerini Oluşturan İsimler

HABERİN ANA AKTÖRÜNÜ OLUŞTURAN İSİM	GAZETE ADI						TOPLAM
	Hürriyet Gazetesi	Cumhuriyet Gazetesi	Akşam Gazetesi	Sabah Gazetesi	Milliyet Gazetesi	Türkiye Gazetesi	
Haberin Ana Aktörünün İsmi Açık Bir Şekilde Verilmemiştir	20 2.1%	42 4.1%	45 5.4%	6 1.2%	9 0.9%	9 1.5%	131 2.7%
Haberin Ana Aktörünü Bir İsim Oluşturmamaktadır	160 16.6%	161 15.5%	109 13.2%	68 13.3%	128 13.2%	116 18.8%	742 15.1%
İsmail Karadağ	6 0.6%	3 0.3%	4 0.5%	3 0.6%	3 0.3%	0 0.0%	19 0.4%
Recep Erdoğan	48 5.0%	44 4.2%	60 7.3%	82 16.0%	57 5.9%	63 10.2%	354 7.2%
Adnan Menderes	16 1.7%	10 1.0%	24 2.9%	0 0.0%	23 2.4%	0 0.0%	73 1.5%
Bülent Ecevit	23 2.4%	43 4.2%	25 3.0%	6 1.2%	34 3.5%	14 2.3%	145 2.9%
Meral Akşener	6 0.6%	1 0.1%	2 0.2%	3 0.6%	3 0.3%	3 0.5%	18 0.4%
Tansu Çiller	39 4.1%	36 3.5%	31 3.8%	40 7.8%	32 3.3%	52 8.4%	230 4.7%
Abdullah Gül	6 0.6%	8 0.8%	4 0.5%	4 0.8%	12 1.2%	4 0.6%	38 0.8%
Binali Yıldırım	4 0.4%	2 0.2%	1 0.1%	2 0.4%	8 0.8%	3 0.5%	20 0.4%
Fethullah Gülen	0 0.0%	0 0.0%	4 0.5%	5 1.0%	1 0.1%	4 0.6%	14 0.3%
Osman Bölükbaşı	7 0.7%	5 0.5%	9 1.1%	0 0.0%	8 0.8%	0 0.0%	29 0.6%
Ekrem Alican	2 0.2%	1 0.1%	3 0.4%	0 0.0%	2 0.2%	0 0.0%	8 0.2%
Şevket Kazan	3 0.3%	2 0.2%	2 0.2%	1 0.2%	2 0.2%	2 0.3%	12 0.2%
Süleyman Demirel	50 5.2%	46 4.4%	42 5.1%	20 3.9%	52 5.3%	23 3.7%	233 4.7%
Cevdet Sunay	6 0.6%	4 0.4%	5 0.6%	0 0.0%	7 0.7%	4 0.6%	26 0.5%
Alparslan Türkeş	6 0.6%	6 0.6%	9 1.1%	3 0.6%	8 0.8%	7 1.1%	39 0.8%
Necmettin Erbakan	37 3.9%	32 3.1%	38 4.6%	40 7.8%	37 3.8%	46 7.5%	230 4.7%
İsmet İnönü	35 3.6%	41 4.0%	40 4.8%	0 0.0%	31 3.2%	1 0.2%	148 3.0%
Celal Bayar	17 1.8%	31 3.0%	15 1.8%	0 0.0%	4 0.4%	0 0.0%	67 1.4%
Güven Erkaya	0 0.0%	1 0.1%	0 0.0%	1 0.2%	2 0.2%	0 0.0%	4 0.1%
Hulusi Akar	2 0.2%	1 0.1%	0 0.0%	0 0.0%	2 0.2%	2 0.3%	7 0.1%
Ragıp Gümüşpala	10 1.0%	5 0.5%	9 1.1%	0 0.0%	7 0.7%	0 0.0%	31 0.6%
Turgut Özal	28 2.9%	22 2.1%	1 0.1%	19 3.7%	33 3.4%	29 4.7%	132 2.7%
Ahmet Hamdi Sancar	4 0.4%	5 0.5%	3 0.4%	0 0.0%	4 0.4%	0 0.0%	16 0.3%
Kenan Evren	31 3.2%	36 3.5%	10 1.2%	5 1.0%	31 3.2%	27 4.4%	140 2.8%

Ferruh Bozbeyli	0	2	0	0	1	0	3
	0.0%	0.2%	0.0%	0.0%	0.1%	0.0%	0.1%
Bülend Ulusu	7	11	4	0	9	5	36
	0.7%	1.1%	0.5%	0.0%	0.9%	0.8%	0.7%
Fahri Korutürk	2	2	3	0	3	0	10
	0.2%	0.2%	0.4%	0.0%	0.3%	0.0%	0.2%
Mesut Yılmaz	24	11	11	20	23	9	98
	2.5%	1.1%	1.3%	3.9%	2.4%	1.5%	2.0%
Çevik Bir	0	0	0	1	1	1	3
	0.0%	0.0%	0.0%	0.2%	0.1%	0.2%	0.1%
Bekir Yıldız	2	1	1	2	2	1	9
	0.2%	0.1%	0.1%	0.4%	0.2%	0.2%	0.2%
Devlet Bahçeli	0	0	3	1	2	2	8
	0.0%	0.0%	0.4%	0.2%	0.2%	0.3%	0.2%
Kemal Kılıçdaroğlu	6	7	0	0	4	0	17
	0.6%	0.7%	0.0%	0.0%	0.4%	0.0%	0.3%
Namık Argüç	5	3	1	0	4	0	13
	0.5%	0.3%	0.1%	0.0%	0.4%	0.0%	0.3%
Fahri Özdilek	12	4	6	0	3	0	25
	1.2%	0.4%	0.7%	0.0%	0.3%	0.0%	0.5%
Cemal Gürsel	26	28	27	0	29	0	110
	2.7%	2.7%	3.3%	0.0%	3.0%	0.0%	2.2%
Numan Kurtulmuş	2	0	1	0	1	0	4
	0.2%	0.0%	0.1%	0.0%	0.1%	0.0%	0.1%
Sedat Bucak	3	3	8	4	4	4	26
	0.3%	0.3%	1.0%	0.8%	0.4%	0.6%	0.5%
Faruk Sükan	1	1	3	0	1	0	6
	0.1%	0.1%	0.4%	0.0%	0.1%	0.0%	0.1%
Memduh Tağmaç	5	5	2	0	3	3	18
	0.5%	0.5%	0.2%	0.0%	0.3%	0.5%	0.4%
Nihat Erim	14	17	19	0	14	9	73
	1.5%	1.6%	2.3%	0.0%	1.4%	1.5%	1.5%
Mehmet Ağar	5	3	4	3	2	3	20
	0.5%	0.3%	0.5%	0.6%	0.2%	0.5%	0.4%
Muammer Kaddafi	1	1	2	1	2	1	8
	0.1%	0.1%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%
Muhammed Rıza Bagheri	2	0	1	3	1	3	10
	0.2%	0.0%	0.1%	0.6%	0.1%	0.5%	0.2%
Merve Kavakçı	8	10	3	8	11	6	46
	0.8%	1.0%	0.4%	1.6%	1.1%	1.0%	0.9%
Yaşar Büyükanıt	3	3	4	2	3	0	15
	0.3%	0.3%	0.5%	0.4%	0.3%	0.0%	0.3%
Muammer Aktaş	1	1	2	1	1	0	6
	0.1%	0.1%	0.2%	0.2%	0.1%	0.0%	0.1%
Ahmet Necdet Sezer	3	5	6	8	5	2	29
	0.3%	0.5%	0.7%	1.6%	0.5%	0.3%	0.6%
Akın Öztürk	0	2	1	1	1	0	5
	0.0%	0.2%	0.1%	0.2%	0.1%	0.0%	0.1%
Adil Öksüz	0	0	2	2	0	0	4
	0.0%	0.0%	0.2%	0.4%	0.0%	0.0%	0.1%
Talat Aydemir	10	7	7	0	11	0	35
	1.0%	0.7%	0.8%	0.0%	1.1%	0.0%	0.7%
Abdi İpekçi	4	3	4	0	4	3	18
	0.4%	0.3%	0.5%	0.0%	0.4%	0.5%	0.4%
Muammer Aksoy	2	6	0	2	3	2	15
	0.2%	0.6%	0.0%	0.4%	0.3%	0.3%	0.3%
Çetin Emeç	2	1	0	2	2	3	10
	0.2%	0.1%	0.0%	0.4%	0.2%	0.5%	0.2%
Turan Dursun	1	1	0	1	1	1	5
	0.1%	0.1%	0.0%	0.2%	0.1%	0.2%	0.1%
Bahriye Üçok	3	4	0	4	4	2	17
	0.3%	0.4%	0.0%	0.8%	0.4%	0.3%	0.3%
Uğur Mumcu	4	5	0	3	2	3	17
	0.4%	0.5%	0.0%	0.6%	0.2%	0.4%	0.3%
Fadime Şahin	2	2	6	3	3	0	16
	0.2%	0.2%	0.7%	0.6%	0.3%	0.0%	0.3%
Şemsettin Günaltay	2	3	2	0	0	0	7

	0.2%	0.3%	0.2%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%
Müslüm Gündüz	5	1	1	1	4	0	12
	0.5%	0.1%	0.1%	0.2%	0.4%	0.0%	0.2%
Aziz Nesin	2	3	0	2	1	3	11
	0.2%	0.3%	0.0%	0.4%	0.1%	0.5%	0.2%
Abdullah Çatlı	2	5	0	7	2	0	16
	0.2%	0.5%	0.0%	1.4%	0.2%	0.0%	0.3%
Deniz Baykal	7	15	1	7	7	6	43
	0.7%	1.4%	0.1%	1.4%	0.7%	1.0%	0.9%
Kemal Derviş	14	8	10	17	15	10	74
	1.5%	0.8%	1.2%	3.3%	1.5%	1.6%	1.5%
İlker Başbuğ	5	2	3	1	5	2	18
	0.5%	0.2%	0.4%	0.2%	0.5%	0.3%	0.4%
Cemal Tural	7	8	7	0	4	0	26
	0.7%	0.8%	0.8%	0.0%	0.4%	0.0%	0.5%
Muzaffer Tekin	0	3	1	2	2	3	11
	0.0%	0.3%	0.1%	0.4%	0.2%	0.5%	0.2%
Çetin Doğan	1	1	1	2	4	2	11
	0.1%	0.1%	0.1%	0.4%	0.4%	0.3%	0.2%
İsmet Sezgin	3	4	3	2	2	2	16
	0.3%	0.4%	0.4%	0.4%	0.2%	0.3%	0.3%
Sabih Kanadoğlu	1	2	3	3	2	1	12
	0.1%	0.2%	0.4%	0.6%	0.2%	0.2%	0.2%
Erdal İnönü	6	5	0	3	3	2	19
	0.6%	0.5%	0.0%	0.6%	0.3%	0.3%	0.4%
Doğan Güreş	1	1	3	0	4	0	9
	0.1%	0.1%	0.4%	0.0%	0.4%	0.0%	0.2%
Cemil Çiçek	2	0	1	0	1	2	6
	0.2%	0.0%	0.1%	0.0%	0.1%	0.3%	0.1%
Emire Kalkancı	3	0	3	1	1	1	9
	0.3%	0.0%	0.4%	0.2%	0.1%	0.2%	0.2%
Oktay Yıldırım	1	0	2	2	2	0	7
	0.1%	0.0%	0.2%	0.4%	0.2%	0.0%	0.1%
Hasan Polatkan	2	1	1	0	1	0	5
	0.2%	0.1%	0.1%	0.0%	0.1%	0.0%	0.1%
Fevzi Çakmak	0	3	2	0	0	0	5
	0.0%	0.3%	0.2%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%
Murat Karayalçın	1	6	0	4	4	1	16
	0.1%	0.6%	0.0%	0.8%	0.4%	0.2%	0.3%
Zülfü Livaneli	4	2	0	5	2	0	13
	0.4%	0.2%	0.0%	1.0%	0.2%	0.0%	0.3%
Vural Savaş	1	2	0	2	3	2	10
	0.1%	0.2%	0.0%	0.4%	0.3%	0.3%	0.2%
Bülent Arınç	2	0	0	2	3	1	8
	0.2%	0.0%	0.0%	0.4%	0.3%	0.2%	0.2%
Kadir Topbaş	2	0	0	1	2	3	8
	0.2%	0.0%	0.0%	0.2%	0.2%	0.5%	0.2%
Ali Kalkancı	0	0	2	2	4	1	9
	0.0%	0.0%	0.2%	0.4%	0.4%	0.2%	0.2%
Turan Güreş	2	7	4	0	6	2	21
	0.2%	0.7%	0.5%	0.0%	0.6%	0.3%	0.4%
Semih Sancar	0	2	4	0	2	1	9
	0.0%	0.2%	0.5%	0.0%	0.2%	0.2%	0.2%
Zekeriya Öz	1	0	1	5	2	0	9
	0.1%	0.0%	0.1%	1.0%	0.2%	0.0%	0.2%
Turgut Sunalp	6	4	0	0	10	5	25
	0.6%	0.4%	0.0%	0.0%	1.0%	0.8%	0.5%
Muammer Güler	1	3	0	0	1	0	5
	0.1%	0.3%	0.0%	0.0%	0.1%	0.0%	0.1%
Necdet Calp	5	0	0	0	3	0	8
	0.5%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%	0.0%	0.2%
Turhan Fevzioğlu	1	3	0	0	1	1	6
	0.1%	0.3%	0.0%	0.0%	0.1%	0.2%	0.1%
Sadi Koçaş	2	6	0	0	1	3	12
	0.2%	0.6%	0.0%	0.0%	0.1%	0.5%	0.2%
Suphi Baykam	0	4	3	0	0	0	7
	0.0%	0.4%	0.4%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%

Atila	1	3	1	0	1	0	6
Karaosmanoğlu	0.1%	0.3%	0.1%	0.0%	0.1%	0.0%	0.1%
İsmail Arar	1	1	2	0	1	0	5
	0.1%	0.1%	0.2%	0.0%	0.1%	0.0%	0.1%
Hans Maathöfer	1	2	2	0	2	0	7
	0.1%	0.2%	0.2%	0.0%	0.2%	0.0%	0.1%
Zekeriya Temizel	1	1	2	0	1	0	5
	0.1%	0.1%	0.2%	0.0%	0.1%	0.0%	0.1%
Bayram Meral	0	1	0	1	2	1	5
	0.0%	0.1%	0.0%	0.2%	0.2%	0.2%	0.1%
Orhan Erkanlı	1	1	0	0	2	0	4
	0.1%	0.1%	0.0%	0.0%	0.2%	0.0%	0.1%
Refik Koraltan	0	3	1	0	0	0	4
	0.0%	0.3%	0.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%
Hüsamettin Cindoruk	1	4	0	0	0	0	5
	0.1%	0.4%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%
İsmail Rüştü Aksal	0	1	3	0	1	0	5
	0.0%	0.1%	0.4%	0.0%	0.1%	0.0%	0.1%
Sezai Okan	1	2	2	0	0	0	5
	0.1%	0.2%	0.2%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%
Amil Artuz	1	1	1	0	1	0	4
	0.1%	0.1%	0.1%	0.0%	0.1%	0.0%	0.1%
Halil Özyörük	2	1	2	0	0	0	5
	0.2%	0.1%	0.2%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%
Diğer	130	171	124	59	158	89	741
	13.5%	16.5%	15.0%	11.5%	16.2%	14.4%	15.0%
TOPLAM	961	1036	826	512	973	617	4925
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tablo 41'e göre çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi'nin* ana aktörlerinin ismini en çok Recep Tayyip Erdoğan, Süleyman Demirel ve Tansu Çiller, *Cumhuriyet Gazetesi'nin* ana aktörlerinin ismini en çok Süleyman Demirel, Recep Tayyip Erdoğan, Bülent Ecevit ve İsmet İnönü, *Akşam Gazetesi'nin* ana aktörlerinin ismini en çok Recep Tayyip Erdoğan, Süleyman Demirel ve Necmettin Erbakan, *Sabah Gazetesi'nin* ana aktörlerinin ismini en çok Recep Tayyip Erdoğan, Necmettin Erbakan, Tansu Çiller, Süleyman Demirel ve Mesut Yılmaz, *Milliyet Gazetesi'nin* ana aktörlerinin ismini en çok Recep Tayyip Erdoğan, Süleyman Demirel ve Necmettin Erbakan, *Türkiye Gazetesi'nin* ana aktörlerinin ismini en çok Recep Tayyip Erdoğan, Tansu Çiller ve Necmettin Erbakan oluşturmuştur. Bu noktada gazetelerin tamamının en çok askeri müdahalelerin muhatabı olan siyasileri ana aktör olarak kullanmış oldukları çıkarımı yapılabilir.

Tablo 42. Haberlerde Kullanılan Kavramların Yüzdelik Dağılımı

Haberde Kullanılan Kavramlar	Sayı	Yüzde
Haberde Belirlenen Kavramlar Kullanılmamıştır	2646	53.7
Darbe Girişimi	121	2.5
Harekât	53	1.1
Askeri Müdahale	12	0.2
Darbe	131	2.7

Muhtıra	38	0.8
Yönetime El Konulması	11	0.2
Kanlı Darbe Girişimi	8	0.2
İhtilal	28	0.6
İnkılap-Milli İnkılap	14	0.3
Laiklik-Laik	165	3.4
Hürriyet	25	0.5
Demokrasi	167	3.4
Atatürk	59	1.2
Cumhuriyet	59	1.2
Yargı-Yargı Bağımsızlığı	28	0.6
Hukuk	24	0.5
Özgürlük	5	0.1
TSK	81	1.6
Türk Ordusu	17	0.3
Mehmetçik	8	0.2
Silahlı Kuvvetler	68	1.4
Kahraman Ordu	3	0.1
Türk Milleti	31	0.6
Türkiye Cumhuriyeti	19	0.4
Rejim	65	1.3
İslami Terör Örgütü	3	0.1
Darbeci Asker	4	0.1
FETÖ	68	1.4
Şeriat-Şeriatçı	62	1.3
İrtica	33	0.7
Ordu	79	1.6
Hükümet	444	9.0
Anayasa	175	3.6
Sıkıyönetim	6	0.1
Asker	45	0.9
Yolsuzluk-Rüşvet	69	1.4
Cemaat-Tarikat	51	1.0
TOPLAM	4925	100.0

Tablo 42'ye göre 4925 haberin %53.7'sinde çalışma kapsamında belirlenen kavramlar kullanılmazken, %2.5'inde darbe girişimi, %1.1'inde harekât, %0.2'sinde askeri müdahale, %2.7'sinde darbe, %0.8'inde muhtıra, %0.2'sinde yönetime el konulması, %0.2'sinde kanlı darbe girişimi, %0.6'sında ihtilal, %0.3'ünde inkılap-milli inkılap, %3.4'ünde laiklik-laik, %0.5'inde hürriyet, %3.4'ünde demokrasi, %1.2'sinde Atatürk, %1.2'sinde cumhuriyet, %0.6'sında yargı-yargı bağımsızlığı,

%0.5’inde hukuk, %0.1’inde özgürlük, %1.6’sında TSK, %0.3’ünde Türk Ordusu, %0.2’sinde Mehmetçik, %1.4’ünde silahlı kuvvetler, %0.6’sında Türk Milleti, %0.4’ünde Türkiye Cumhuriyeti, %1.3’ünde rejim, %0.1’inde İslami Terör Örgütü, %0.1’inde darbeci asker, %1.4’ünde FETÖ, %1.3’ünde şeriat-şeriatçı, %0.7’sinde irtica, %1.6’sında ordu, %9.0’ında hükümet, %3.6’sında anayasa, %0.1’inde sıkıyönetim, %0.9’unda asker, %1.4’ünde yolsuzluk-rüşvet, %1.0’ında cemaat-tarikat kavramı kullanılmıştır.

Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında haberlerde belirlenen kavramlardan en çok hükümet, anayasa, laiklik-laik, demokrasi ve darbe kavramlarının kullanılmış olduğu görülmektedir. Söz konusu kavramlarla oluşturulan haber içeriklerinde özellikle hükümetin, anayasanın, laikliğin, demokrasinin ve darbenin vurgulanmış olduğu çıkarımı yapılabilir.

Tablo 43. Gazetelerin Kullandıkları Kavramlar

HABERDE KULLANILAN KAVRAMLAR	Gazete Adı						TOPLAM
	Hürriyet Gazetesi	Cumhuriyet Gazetesi	Akşam Gazetesi	Sabah Gazetesi	Milliyet Gazetesi	Türkiye Gazetesi	
Haberde Belirlenen Kavramlar	478	566	560	233	467	342	2646
Kullanılmamıştır	49.7%	54.6%	67.8%	45.5%	48.0%	55.4%	53.7%
Darbe Girişimi	25 2.6%	21 2.0%	19 2.3%	20 3.9%	26 2.7%	10 1.6%	121 2.5%
Harekat	9 0.9%	14 1.4%	5 0.6%	0 0.0%	18 1.8%	7 1.1%	53 1.1%
Askeri Müdahale	2 0.2%	3 0.3%	1 0.1%	1 0.2%	5 0.5%	0 0.0%	12 0.2%
Darbe	19 2.0%	18 1.7%	29 3.5%	25 4.9%	19 2.0%	21 3.4%	131 2.7%
Muhtra	5 0.5%	10 1.0%	9 1.1%	2 0.4%	7 0.7%	5 0.8%	38 0.8%
Yönetime El	0 0.0%	2 0.2%	7 0.8%	0 0.0%	1 0.1%	1 0.2%	11 0.2%
Kanlı Darbe	1 0.1%	2 0.2%	1 0.1%	3 0.6%	1 0.1%	0 0.0%	8 0.2%
Girişimi	12 1.2%	8 0.8%	3 0.4%	0 0.0%	5 0.5%	0 0.0%	28 0.6%
İhtilal	6 0.6%	3 0.3%	2 0.2%	0 0.0%	3 0.3%	0 0.0%	14 0.3%
İnkılap-Milli İnkılap	34 3.5%	36 3.5%	16 1.9%	36 7.0%	31 3.2%	12 1.9%	165 3.4%
Laiklik-Laik	9 0.9%	6 0.6%	3 0.4%	0 0.0%	5 0.5%	2 0.3%	25 0.5%
Hürriyet	31 3.2%	35 3.4%	17 2.1%	21 4.1%	40 4.1%	23 3.7%	167 3.4%
Demokrasi	17 1.8%	9 0.9%	7 0.8%	10 2.0%	12 1.2%	4 0.6%	59 1.2%
Atatürk	12 1.2%	15 1.4%	6 0.7%	11 2.1%	13 1.3%	2 0.3%	59 1.2%
Cumhuriyet	5 0.5%	4 0.4%	6 0.7%	4 0.8%	4 0.4%	5 0.8%	28 0.6%
Yargı-Yargı Bağmızlığı	3 0.3%	3 0.3%	5 0.6%	2 0.4%	5 0.5%	6 1.0%	24 0.5%
Hukuk							

Özgürlük	0	3	0	1	0	1	5
	0.0%	0.3%	0.0%	0.2%	0.0%	0.2%	0.1%
TSK	18	16	16	3	15	13	81
	1.9%	1.5%	1.9%	0.6%	1.5%	2.1%	1.6%
Türk Ordusu	9	1	1	0	2	4	17
	0.9%	0.1%	0.1%	0.0%	0.2%	0.6%	0.3%
Mehmetçik	3	1	2	0	0	2	8
	0.3%	0.1%	0.2%	0.0%	0.0%	0.3%	0.2%
Silahlı Kuvvetler	14	23	9	1	14	7	68
	1.5%	2.2%	1.1%	0.2%	1.4%	1.1%	1.4%
Kahraman Ordu	2	1	0	0	0	0	3
	0.2%	0.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%
Türk Milleti	8	7	3	1	5	7	31
	0.8%	0.7%	0.4%	0.2%	0.5%	1.1%	0.6%
Türkiye Cumhuriyeti	3	7	1	1	4	3	19
	0.3%	0.7%	0.1%	0.2%	0.4%	0.5%	0.4%
Rejim	12	18	7	8	13	7	65
	1.2%	1.7%	0.8%	1.6%	1.3%	1.1%	1.3%
İslami Terör Örgütü	0	3	0	0	0	0	3
	0.0%	0.3%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%
Darbeci Asker	0	0	2	0	1	1	4
	0.0%	0.0%	0.2%	0.0%	0.1%	0.2%	0.1%
FETÖ	6	1	15	14	9	23	68
	0.6%	0.1%	1.8%	2.7%	0.9%	3.7%	1.4%
Şeriat-Şeriatçı	6	27	2	13	13	1	62
	0.6%	2.6%	0.2%	2.5%	1.3%	0.2%	1.3%
İrtica	8	5	2	10	7	1	33
	0.8%	0.5%	0.2%	2.0%	0.7%	0.2%	0.7%
Ordu	20	18	12	2	21	6	79
	2.1%	1.7%	1.5%	0.4%	2.2%	1.0%	1.6%
Hükümet	109	75	33	50	109	68	444
	11.3%	7.2%	4.0%	9.8%	11.2%	11.0%	9.0%
Anayasa	42	43	10	4	52	24	175
	4.4%	4.2%	1.2%	0.8%	5.3%	3.9%	3.6%
Sıkıyönetim	0	4	2	0	0	0	6
	0.0%	0.4%	0.2%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%
Asker	10	6	3	7	13	6	45
	1.0%	0.6%	0.4%	1.4%	1.3%	1.0%	0.9%
Yolsuzluk-Rüşvet	14	15	1	16	20	3	69
	1.5%	1.4%	0.1%	3.1%	2.1%	0.5%	1.4%
Cemaat-Tarikat	9	7	9	13	13	0	51
	0.9%	0.7%	1.1%	2.5%	1.3%	0.0%	1.0%
TOPLAM	961	1036	826	512	973	617	4925
	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tablo 43'e göre çalışma kapsamında askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara yönelik oluşturulan haberlerde *Hürriyet Gazetesi* ve *Cumhuriyet Gazetesi* en çok laiklik-laik, hükümet, anayasa, *Akşam Gazetesi* en çok hükümet, darbe, darbe girişimi, *Sabah Gazetesi* en çok hükümet, laiklik, demokrasi, *Milliyet Gazetesi* en çok hükümet, anayasa, demokrasi, *Türkiye Gazetesi* en çok hükümet, anayasa, demokrasi ve FETÖ kavramlarını kullanmıştır.

SONUÇ

Türkiye'nin siyasi tarihine bakıldığında DP'nin iktidara geldiği 1950 yılından itibaren neredeyse her on yılda bir askeri müdahalelerin gerçekleştirilmiş olduğu görülmektedir. Toplumunu pek çok yönden etkileyen ve dönüşüme uğratan bu müdahalelerden ilki 27 Mayıs 1960 tarihinde DP Hükümetine karşı gerçekleştirilmiştir. DP'nin 1946 yılında kurularak siyaset sahnesinde yerini alması Türkiye için değerlendirilmesi gereken büyük bir adımdı. Ancak gerek DP'nin özellikle ikinci iktidar döneminden sonra uygulamaya başladığı baskıcı tutumları, gerekse askeri kanadın siyaset içerisinde kurmak istediği hakimiyetten dolayı bu fırsat değerlendirilememiş ve 27 Mayıs 1960 tarihinde Cemal Gürsel önderliğinde askerler tarafından yönetime el konulmuştur. Yönetime el koyup, meclisi kapattıktan hemen sonra yine askeri yönetim tarafından müdahaleye yasal dayanak oluşturabilmek amacıyla geçici anayasa hazırlanmıştır. Bir yıl sonra ise 1961 Anayasası hazırlanıp halk oylamasına sunulmuş ve kabul edilmiştir. Ayrıca aynı yıl içerisinde darbe muhatabı olan Başbakan Adnan Menderes başta olmak üzere Hasan Polatkan ve Fatin Rüştü Zorlu idam edilmiş, sivil yönetime geçilebilmek için 15 Ekim tarihinde de milletvekili seçimleri gerçekleştirilmiştir. Seçim sonunda DP'nin devamı olmakla suçlanmış olan AP ve YTP oyların çoğunluğunu elde ederken hiçbir parti tek başına hükümeti kuramamıştır. Böylelikle gerçekleştirilen darbenin toplum tarafından onaylanmadığı ortaya çıkarken, sonuçlar TSK kanadında rahatsızlığa neden olmuş ve "Çankaya Protokolü" ismi verilen tutanağın partilere imzalatılması ile bu rahatsızlık giderilmeye çalışılmıştır.

Askerler tarafından protokolün imzalatılması ve 1961 seçimleri ile koalisyon hükümetleri döneminin başlayarak sivil yönetime geçilmesi Türkiye'de gerginliğin düşmesini sağlayamamıştır. Hem Talat Aydemir tarafından gerçekleştirilen iki darbe girişimi hem de 1965 yılına kadar gerçekleştirilemeyen siyasi istikrar bu gerginliğin sürekli olarak hissedilmesinin en büyük sebepleri olmuştur. 1965 yılında ise AP tek başına iktidara gelmiş ancak Kanlı Pazar ve 15-16 Haziran Olayları gibi can kayıplarının yaşandığı olayların gerçekleştirilmesine, ekonomik sıkıntıların yaşanmasına engel olamamıştır. Nihayetinde yaşanan bu gelişmeler öne sürülerek 12 Mart 1971 tarihinde Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanlarının imzalarının

bulunduğu 3 maddelik muhtıra metni Başbakan Süleyman Demirel’e verilerek istifa etmesi istenmiştir. Süleyman Demirel’in istifasını vermesinin ardından ise partiler üstü hükümet modeli ismi verilen dört farklı hükümet kurulmuştur. Bunlardan ilk ikisini Nihat Erim, üçüncüsünü Ferit Melen, dördüncüsünü Naim Talu kurmuştur. Partiler üstü hükümetler 1973 seçimlerine kadar ülkeyi yönetmişler ancak seçimlerden sonra da ülkede tam anlamıyla bir siyasi istikrardan söz etmek mümkün olmamıştır. Öyle ki 1973 seçimlerinde hiçbir parti tek başına hükümet kurabilecek kadar oy oranını elde edememiş bu seferde Türkiye’yi önce CHP-MSP Koalisyon Hükümeti ardından Milliyetçi Cephe ismi verilen hükümetler yönetmeye başlamıştır.

Ülkenin önce partiler üstü hükümetlerle ardından farklı isimlerle kurulan koalisyon hükümetleri ile yönetilmesi bu sebeple de siyasi istikrarın sağlanamaması özellikle ekonomi alanında büyük sıkıntıların yaşanmasına neden olmuştur. Öyle ki 1979 yılında enflasyon %100’lere yaklaşmış, karaborsacılık faaliyetleri başlamış, insanların temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek için bile uzun kuyruklara girmesi gerekirken Türkiye, İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra yeniden karne sistemine geçmek zorunda kalmıştır. Bu nedenle 1979 yılında tekrardan iktidara gelen Süleyman Demirel, ekonomi alanına öncelik vermek zorunda kalmış ve müsteşarlık görevini yerine getiren Turgut Özal önderliğinde “24 Ocak Kararları” ismi verilen ekonomik önlemler paketi hazırlanarak hayata geçirilmiş ancak ekonomi alanında tam bir iyileşme gerçekleştirilememiştir. Ayrıca bu dönemde artan cinayet ve şiddet olayları sebebiyle çok sayıda kişi de yaşamını yitirmiştir. Tüm bu olumsuz gelişmeler ve MSP tarafından Konya’da düzenlenen Kudüs’ü Kurtarma Günü öne sürülerek 12 Eylül 1980 tarihinde yine bir askeri müdahale Genelkurmay Başkanı Kenan Evren önderliğinde gerçekleştirilmiş ve tekrardan demokrasi rafa kaldırılmıştır. Gerçekleştirilen darbe sonrası emekli asker olan Bülend Ulusu önderliğinde askeri bir hükümet kurulup yine darbe için yasal dayanak oluşturacak şekilde geçici anayasa hazırlanarak hayata geçirilmiştir. 1982 yılında ise 1961 yılında olduğu gibi askeri hükümet tarafından hazırlanmış olan bir anayasa halk oylamasına sunulurken kabul edilmiştir. Anayasanın kabul edilmesinin ardından ise 6 Kasım 1983 seçimleri yapılarak sivil yönetime geçilmiştir. Seçimlere yönelik önce “Siyasi Partiler Kanunu” ile “Seçim Kanunu” hazırlanmış ardından partilerin kurulmasına ve seçimlere

katılmalarına izin verilmiştir. Verilen izne rağmen askeri hükümet yaptırımlarını hissettirmeye devam etmiştir. Öyle ki seçimlerde askerler Turgut Sunalp'ın MDP'sinin desteklenmesini istemiştir. Ancak 1961 seçimlerinde olduğu gibi seçim sonuçları askeri kanatta bir hayal kırıklığı yaşatmıştır. Çünkü MDP en düşük oy oranını alırken, en yüksek oy oranını seçim sürecinde askeri hükümet tarafından çeşitli yaptırımlara maruz kalan Turgut Özal'ın ANAP'ı almıştır.

90'lı yıllara kadar aktarılan tüm bu siyasi ve sosyoekonomik olayların yaşandığı, farklı isimlerde ve şekillerde üç farklı askeri müdahalenin gerçekleştirildiği Türkiye'de 90'lı yıllarda da sular durulmamıştır. Önce Turgut Özal'ın tartışmalı bir şekilde cumhurbaşkanı olması, ardından İslami terörün neden olduğu faili meçhul cinayetler ve özellikle Refahyol Hükümeti döneminde yapılan veya yaşanan bazı gelişmeler suların durulmamasında büyük rol oynamıştır.

8 Temmuz 1996 tarihinde güven oyu alarak RP lideri Necmettin Erbakan ve DYP lideri Tansu Çiller'in ortaklığında Refahyol Hükümeti kurulmuştur. Ancak hükümetin kurulması sıkıntıların çözülmesini, asker ile hükümet arasında yaşanan gerginliğin sona ermesini sağlayamamıştır. Çünkü atanarak görev başına gelmiş olan generallerin, seçimlerde en yüksek oy oranını elde etmiş olan partiyi laiklik kavramının arkasına sığınarak açık bir şekilde tehdit etmekte hiçbir sakınca görmemeleri, yine hükümetin almış olduğu yanlış kararlar ve uygulamış olduğu bazı faaliyetler sorunların çözülmesine engel olmuştur. Başbakan tarafından düzenlenen yurt dışı gezileri, gerçekleşen Susurluk kazası, başbakanlık konutunda düzenlenen iftar yemeği, RP'li Sincan Belediyesi tarafından düzenlenen Kudüs Gecesi ve tankların Sincan'dan yürütülmesi yaşanan gerginliklerin en büyük sebepleridir. Yaşanan gerginlikler sonucunda ise 28 Şubat 1997 tarihinde 9 saat süren MGK toplantısında alınan kararlar ve toplantı sonrasında gerek askeri kanattan gerekse muhalefet partisi ve basın kanadından gelen baskılar sonucunda Refahyol Hükümeti istifa ettirilmiştir. Ayrıca istifasını vermek zorunda kalan hükümetin Refah kanadı Anayasa'nın 69. ve 88. maddelerini ihlal ettiği ve laiklikle bağdaştırılamayacak eylemlerde bulunduğu öne sürülerek Anaya Mahkemesi tarafından 22 Haziran 2001 tarihinde kapatılmıştır.

Tüm bu gelişmelerin yanında RP'nin kapatılmasının ardından aynı görüş içerisinde yer alan kişiler tarafından AK Parti 2001 yılında kurulmuş ve 2002 seçimlerinde tek başına iktidara gelmeyi başarmıştır. Parti iktidara geldikten sonra ülkede önemli değişiklikleri hayata geçirmiştir. Öyle ki MGK sadece tavsiye verebilen bir kurum haline getirilmiş, Devlet Güvenlik Mahkemeleri ve ölüm cezaları kaldırılmış, dernek kurma, basın özgürlüğü gibi konularda yeni düzenlemeler yapılarak bireylerin sahip olduğu özgürlükler arttırılmıştır. Ancak AK Parti'nin ilk iktidarlığı döneminde yaşanan bu olumlu gelişmeler, 2007 yılında cumhurbaşkanlığı seçimleri sırasında TSK tarafından yayınlanan ve e-muhtıra ismiyle anılan açıklama, Ergenekon ve Balyoz Olayları, can ve mal kayıpları ile sonuçlanan Gezi Parkı Eylemleri ve 17-25 Aralık sürecinin yaşanmasının gölgesinde kalmıştır. Tarihler 2016 yılını gösterdiğinde ise FETÖ üyesi askerler tarafından büyük can kayıplarının yaşanmasına neden olan darbe girişimi gerçekleştirilmiş ancak hükümetin, askeri kanadın, halkın bir arada hareket etmesi ile girişim bastırılmıştır.

Aktarılan bilgiler doğrultusunda bu çalışmada “27 Mayıs 1960 Darbesi, 12 Mart 1971 Muhtırası, 12 Eylül 1980 Darbesi, 28 Şubat 1997 Postmodern Darbesi ve 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi” isimli askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara yönelik *Hürriyet Gazetesi*, *Cumhuriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi*, *Sabah Gazetesi*, *Milliyet Gazetesi* ve *Türkiye Gazetesi*'nin ilk sayfalarında oluşturmuş oldukları 4925 siyasi haberin analizi yapılarak gazetelerin sahip oldukları tutumları ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Çalışmada *Hürriyet Gazetesi*'nin 961, *Cumhuriyet Gazetesi*'nin 1036, *Akşam Gazetesi*'nin 826, *Sabah Gazetesi*'nin 512, *Milliyet Gazetesi*'nin 973, *Türkiye Gazetesi*'nin 617 haberi ele alınarak incelenmiştir. İncelemeler sonucunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Çalışmada öncelikli olarak gazetelerdeki haberlerin en çok hangi yıllarda yayınlanmış oldukları analiz edilmiştir. Analiz sonucunda *Hürriyet Gazetesi*'nin haberlerini en çok 1980, 1960, 1996 en az 1962, 1978, 1979, 1955, 1998 yıllarında *Cumhuriyet Gazetesi*'nin haberlerini en çok 1980, 1996, 1997, en az 1979, 1998, 2014, 1978 yıllarında, *Akşam Gazetesi*'nin haberlerini en çok 1980, 1961, 1996, en az 1970, 1998, 1999, 1979 yıllarında, *Sabah Gazetesi*'nin haberlerini en çok 1997,

1996, 1994 en az 1998, 1993, 2010, 1990, 1999 yıllarında, *Milliyet Gazetesi'nin* haberlerini en çok 1980, 1996, 1997, en az 1962, 1979, 1978, 1998 yıllarında, *Türkiye Gazetesi'nin* ise haberlerini en çok 1996, 1971, 2016 en az 1978, 1979, 1990, 1998, 1993, 1999 yıllarında yayınlamış oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Ele alınan gazetelerin askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara yönelik oluşturdukları haberlerini hangi unsurla desteklemiş olduklarına bakıldığında; *Hürriyet Gazetesi*, *Cumhuriyet Gazetesi*, *Sabah Gazetesi* ve *Milliyet Gazetesi'nin* haberlerini en çok herhangi bir unsurla desteklemeden aktarırken en az illüstrasyonla (resimleme) destekleyerek, *Akşam Gazetesi'nin* haberlerini en çok herhangi bir unsurla desteklemeden aktarırken en az diğer unsurlarla destekleyerek, *Türkiye Gazetesi'nin* ise haberlerini en çok herhangi bir unsurla desteklemeden aktarırken, en az karikatürle destekleyerek aktarmış olduğu tespit edilmiştir.

Gazetelerin kaynak kullanımı ise şu şekilde olmuştur; *Cumhuriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi* ve *Türkiye Gazetesi* haberlerinde kaynak olarak en çok yurt içindeki muhabirini-şubesini en az Doğan Haber Ajansı'nı, *Hürriyet Gazetesi* haberlerinde kaynak olarak en çok yurt içindeki muhabirini-şubesini en az Anka Haber Ajansı'nı, Türk Haberler Ajansı'nı, Ulusal Basın Ajansı'nı, *Sabah Gazetesi* haberlerinde kaynak olarak en çok yurt içindeki muhabirini-şubesini en az Anadolu Ajansı'nı, *Milliyet Gazetesi* haberlerinde kaynak olarak en çok yurt içindeki muhabirini-şubesini en az Ulusal Basın Ajansı'nı kullanmıştır. Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında gazetelerin tamamının askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara yönelik oluşturdukları haberlerinde kaynak olarak en çok yurt içindeki muhabirini-şubesini kullanmış oldukları görülmektedir. Bu durumun haberin muhatabı olan kesiminin güveninin kazanılması ve haberin doğruluğu bakımından olumlu etkilerinin olabileceği yorumu yapılabilir.

Çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi*, *Sabah Gazetesi*, *Milliyet Gazetesi* ve *Türkiye Gazetesi* haberlerinde genellikle birden fazla fotoğraf kullanırken, *Cumhuriyet Gazetesi* ve *Akşam Gazetesi* ise haberlerinde genellikle fotoğraf kullanmamıştır.

Ele aldığı haberlerini *Cumhuriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi*, *Milliyet Gazetesi* ve *Türkiye Gazetesi* en çok “¼ Sayfa (Çeyrek Sayfa)” en az “2 Adet ¾ Sayfa” boyutunda oluştururken, *Hürriyet Gazetesi* ve *Sabah Gazetesi* ise en çok “¼ Sayfa (Çeyrek Sayfa)” en az “2 adet ½ Sayfa” boyutunda oluşturmuştur. Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında gazetelerin tamamının haberlerini en çok “¼ Sayfa (Çeyrek Sayfa)” boyutunda oluşturmuş oldukları görülmektedir. Dolayısıyla bu noktada gazetelerin askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olayları ele aldıkları haberlerine sayfalarında çok fazla alan ayırmadığı yorumu yapılabilir.

Çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi* ve *Sabah Gazetesi*’nin haberleri en çok Manşet en az Orta Üst konumunda, *Cumhuriyet Gazetesi*’nin haberleri en çok Manşet en az Sürmanşet konumunda, *Milliyet Gazetesi*’nin haberleri en çok Manşet en az Sağ Alt konumunda, *Türkiye Gazetesi*’nin haberleri ise en çok Manşet en az Sol Alt konumunda yer almıştır. Elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında gazetelerin askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara ilişkin oluşturdukları haberlerin en çok manşet konumunda yer aldığı görülmektedir. Dolayısıyla bu noktada gazetelerin her ne kadar ele alınan olaylara yönelik oluşturdukları haberlerine sayfalarında çok fazla alan ayırmasa da (bkz. Tablo 11) olayları manşet konumundan aktaracak kadar önemli buldukları tespit edilmiştir.

Hürriyet Gazetesi, *Sabah Gazetesi*, *Milliyet Gazetesi* ve *Türkiye Gazetesi* haberlerini en çok renkli olarak yayınlarken, *Cumhuriyet Gazetesi* ve *Akşam Gazetesi* ise haberlerini en çok siyah-beyaz olarak yayınlamıştır.

Ele alınan *Hürriyet Gazetesi* ve *Milliyet Gazetesi*’nin en çok 6, *Cumhuriyet Gazetesi*’nin en çok 20, *Akşam Gazetesi*’nin en çok 8, *Sabah Gazetesi*’nin en çok 36, *Türkiye Gazetesi*’nin en çok 24 sayfadan oluşmaktadır. Gazetelerin yayınlanma tarihlerine göre sayfa sayıları incelendiğinde ise gazetelerin 90’lı yıllara kadar genellikle 4 ile 22 arasında değişen sayfa sayısından oluştukları söz konusu tarihten sonra ise genel olarak sayfa sayılarında bir artışın yaşanmış olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi*, *Cumhuriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi*, *Sabah Gazetesi* ve *Milliyet Gazetesi* askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle

bağlantılı olaylara yönelik oluşturdıkları haberlerinin başlıklarında en çok olumsuz tutum sergilerken, *Türkiye Gazetesi* ise haberlerinin başlıklarında en çok olumlu tutum sergilemiştir. Ancak bazı gazetelerin söz konusu tutumlarını bazı müdahalelerde değiştirmiş olduğu görülmektedir. Öyle ki *Hürriyet Gazetesi*, 27 Mayıs 1960 Darbesi, 12 Eylül 1980 Darbesi ve 28 Şubat Postmodern Darbesi *Cumhuriyet Gazetesi*, 12 Mart 1971 Muhtırası *Akşam Gazetesi*, 12 Eylül 1980 Darbesi ve 28 Şubat Postmodern Darbesi *Milliyet Gazetesi*, 12 Eylül 1980 Darbesi ile ilgili oluşturmuş oldukları haberlerin başlıklarında en çok olumlu tutum sergilerken *Türkiye Gazetesi* ise 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi ile ilgili oluşturmuş olduğu haberlerinin başlıklarında en çok olumsuz tutum sergilemiştir.

Gazetelerin çalışma kapsamında ele aldıkları olayların analizi yapıldığında; *Hürriyet Gazetesi*'nin haberlerinde en çok 12 Mart 1971 Muhtırası, en az Turan Dursun Suikastı, Tarikat Liderlerine İftar Yemeği ve “Sürekli Aydınlık İçin Bir Dakika Karanlık” Eylemleri, *Cumhuriyet Gazetesi*'nin haberlerinde en çok 12 Mart 1971 Muhtırası en az Turan Dursun Suikastı, *Akşam Gazetesi*'nin haberinde en çok 12 Mart 1971 Muhtırası, en az Tarikat Liderlerine İftar Yemeği, *Sabah Gazetesi*'nin haberinde en çok 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi, en az Turan Dursun Suikastı ve Tankların Sincan'dan Yürütülmesi, *Milliyet Gazetesi*'nin haberlerinde en çok 12 Mart 1971 Muhtırası en az Turan Dursun Suikastı, Tarikat Liderlerine İftar Yemeği ve Tankların Sincan'dan Yürütülmesi, *Türkiye Gazetesi*'nin haberlerinde en çok 12 Mart 1971 Muhtırası, en az Turan Dursun Suikastı ve Tankların Sincan'dan Yürütülmesi isimli olayları ele almış olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi*, *Cumhuriyet Gazetesi*, *Milliyet Gazetesi* ve *Türkiye Gazetesi*'nin haberleri en çok 28 Şubat 1997 Postmodern Darbesi en az 12 Mart 1971 Muhtırası, *Akşam Gazetesi*'nin haberleri en çok 27 Mayıs 1960 Darbesi en az 12 Mart 1971 Muhtırası, *Sabah Gazetesi*'nin haberleri ise en çok 28 Şubat 1997 Postmodern Darbesi, en az 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi ile bağlantılıdır. Sonuçlarda *Akşam Gazetesi*'nin 9 Ocak 1982-14 Eylül 1994 tarihleri arasında kapatılması, *Sabah Gazetesi*'nin ise 22 Nisan 1985 tarihinde yayın hayatına başlaması etkili olmuştur.

Askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara yönelik oluşturdıkları haberlerinin içeriklerinde *Hürriyet Gazetesi*, *Cumhuriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi*, *Sabah Gazetesi*, *Milliyet Gazetesi* en çok olumsuz tutum sergilerken, *Türkiye Gazetesi* ise haberlerinin içeriklerinde en çok olumlu tutum sergilemiştir. Ancak bazı gazetelerin söz konusu tutumlarını bazı müdahalelerde değiştirmiş olduğu görülmektedir. Öyle ki *Hürriyet Gazetesi*, 27 Mayıs 1960 Darbesi ve 12 Eylül 1980 Darbesi, *Cumhuriyet Gazetesi* 27 Mayıs 1960 Darbesi ve 12 Mart 1971 Muhtırası, *Akşam Gazetesi* 12 Eylül 1980 Darbesi ve 28 Şubat Post Modern Darbesi, *Milliyet Gazetesi* 27 Mayıs 1960 Darbesi ve 12 Eylül 1980 Darbesi ile ilgili oluşturdıkları haberlerin içeriklerinde en çok olumlu tutum sergilerken, *Türkiye Gazetesi* ise 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi ile ilgili oluşturmuş olduğu haberlerin içeriklerinde en çok olumsuz tutum sergilemiştir. Dolayısıyla bu noktada gazetelerin askeri müdahalelere yönelik oluşturdıkları haberlerinde tarafsız bir tutuma sahip olmadıkları ve tutumlarını değiştirdikleri için de *Hürriyet Gazetesi*, *Cumhuriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi*, *Milliyet Gazetesi*'nin bazı askeri müdahalelere olumlu şekilde yaklaştıkları yorumu yapılabilir.

Çalışma kapsamında *Hürriyet Gazetesi*, *Cumhuriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi*, *Milliyet Gazetesi* ve *Türkiye Gazetesi*'nin askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara ilişkin oluşturdıkları haberlerinde ana aktör olarak en çok başbakanı, hükümet yetkililerini ve muhalefet partisi yetkililerini, *Sabah Gazetesi*'nin ise ana aktör olarak en çok cumhurbaşkanını, başbakanı ve muhalefet partisi yetkililerini kullanmış olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu noktada gazetelerin ana aktörlerini siyaset alanında yer alan gruplar veya kişilerin oluşturmuş olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca gazetelerin ana aktörlere yönelik tutumları ise şu şekildedir; *Hürriyet Gazetesi*, *Cumhuriyet Gazetesi*, *Akşam Gazetesi* ve *Milliyet Gazetesi* ana aktörlerine karşı en çok nötr bir tutum, *Sabah Gazetesi* ve *Türkiye Gazetesi* ise ana aktörlerine karşı en çok olumlu tutum sergilemişlerdir. Ancak bazı gazetelerin tutumlarını bazı müdahalelerde değiştirmiştir. Öyle ki *Hürriyet Gazetesi*, ana aktörlerine yönelik 27 Mayıs 1960 Darbesinde, 12 Eylül 1980 Darbesinde, 28 Şubat Post Modern Darbesinde ve 15 Temmuz 2016 Darbe Girişiminde en çok olumlu, *Cumhuriyet Gazetesi* ana aktörlerine yönelik, 27 Mayıs 1960 Darbesinde ve

12 Mart 1971 Muhtırasında en çok olumlu, 28 Şubat 1997 Postmodern Darbesinde en çok olumsuz, *Akşam Gazetesi* ana aktörlerine yönelik 28 Şubat Post Modern Darbesinde en çok olumlu, 15 Temmuz 2016 Darbe Girişiminde en çok olumsuz, *Milliyet Gazetesi* ise ana aktörlerine yönelik 28 Şubat Post Modern Darbesinde en çok olumlu tutum sergilemiştir.

Gazetelerin askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara yönelik oluşturdukları haberlerde ele alınan ana aktör gruplarından hangilerine olumlu hangilerine olumsuz şekilde yaklaştıkları çapraz tablo analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda gazetelerin tamamının askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylarda ana aktör gruplarına en çok Nötr bir şekilde yaklaşmış oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bazı gazetelerin ana aktöre en çok olumlu bir şekilde yaklaşmasına (bkz. Tablo 31) rağmen ana aktör gruplarına gazetelerin tamamının en çok Nötr bir şekilde yaklaşılması ana aktörün ait olduğu grubundan bağımsız bir şekilde ele alındığını göstermektedir. Ayrıca gazetelerin sadece askeri müdahale dönemlerine yönelik oluşturdukları haberlerinde ele alınan ana aktör gruplarından hangilerini olumlu hangilerini olumsuz şekilde ele aldıkları çapraz tablo analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda gazetelerin tamamının askeri müdahale dönemlerinde ana aktör gruplarına en çok Nötr bir şekilde yaklaşmış oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla bu noktada gazetelerin müdahale dönemlerinde ana aktör gruplarına yönelik tutum değişikliğinde bulunmadıkları yorumu yapılabilir.

Hürriyet Gazetesi 'nin ana aktörlerinin ismini en çok Recep Tayyip Erdoğan, Süleyman Demirel ve Tansu Çiller, *Cumhuriyet Gazetesi* 'nin ana aktörlerinin ismini en çok Süleyman Demirel, Recep Tayyip Erdoğan, Bülent Ecevit ve İsmet İnönü, *Akşam Gazetesi* 'nin ana aktörlerinin ismini en çok Recep Tayyip Erdoğan, Süleyman Demirel ve Necmettin Erbakan, *Sabah Gazetesi* 'nin ana aktörlerinin ismini en çok Recep Tayyip Erdoğan, Necmettin Erbakan, Tansu Çiller, Süleyman Demirel ve Mesut Yılmaz, *Milliyet Gazetesi* 'nin ana aktörlerinin ismini en çok Recep Tayyip Erdoğan, Süleyman Demirel ve Necmettin Erbakan, *Türkiye Gazetesi* 'nin ana aktörlerinin ismini en çok Recep Tayyip Erdoğan, Tansu Çiller ve Necmettin Erbakan

oluşturmuştur. Bu noktada gazetelerin tamamının en çok askeri müdahalelerin muhatabı olan siyasileri ana aktör olarak kullanmış oldukları çıkarımı yapılabilir.

Çalışma kapsamında askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara yönelik oluşturulan haberlerde *Hürriyet Gazetesi* ve *Cumhuriyet Gazetesi* en çok laiklik-laik, hükümet, anayasa, *Akşam Gazetesi* en çok hükümet, darbe, darbe girişimi, *Sabah Gazetesi* en çok hükümet, laiklik, demokrasi, *Milliyet Gazetesi* en çok hükümet, anayasa, demokrasi, *Türkiye Gazetesi* en çok hükümet, anayasa, demokrasi ve FETÖ kavramlarını kullanmıştır.

Sonuçlara genel olarak bakıldığında ele alınan gazetelerin askeri müdahaleler ve bu müdahalelerle bağlantılı olaylara ilişkin oluşturdukları haberlerde tarafsız bir tutum sergileyemedikleri hatta bazı müdahalelere olumlu şekilde yaklaşmış oldukları görülmektedir. Basın organları her fırsatta darbenin gerekliliğini vurgulayarak, suçlu olarak gördükleri siyasi partileri eleştiri yağmuruna tutarken günümüzde demokrasi, özgürlük gibi kavramlarla birlikte sıklıkla anılacak kimi kalemlerde askeri müdahaleye yol açabilecek şekilde içerikler oluşturmuştur. Dolayısıyla Türk Basını, 1960-2016 yılları arasında gerçekleştirilen askeri müdahaleler karşısında gereken özveriye göstermeyerek antidemokratik uygulamaların yanında yer almayı tercih etmiştir.

KAYNAKÇA

- Ergenekon Davasında 12 Yıl Sonra Karar.* (2019, Temmuz 2). [www.haberturk.com: https://www.haberturk.com/son-dakika-haberi-ergenekon-davasinda-12-yil-sonra-karar-2500176](http://www.haberturk.com/https://www.haberturk.com/son-dakika-haberi-ergenekon-davasinda-12-yil-sonra-karar-2500176) adresinden alındı
- 2002 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi. (2015, Ocak). *2002 Yolunda Ak Parti Seçim Beyannameleri*. Tanıtım ve Medya Başkanlığı.
- 2007/1536 sor-2008/968 esas ve 2008/623 Sayılı İddianame. (2008, Ağustos 10). İstanbul: İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı.
- 2010/185 sor-2010/564 esas ve 2010/420 Sayılı İddianame. (2010, Temmuz 19). İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı.
- (2013, Şubat 17). [www.bbc.com: https://www.bbc.com/turkce/ozeldosyalar/2013/02/130217_rengin_ergenekon](http://www.bbc.com/https://www.bbc.com/turkce/ozeldosyalar/2013/02/130217_rengin_ergenekon) adresinden alındı
- Adnan, T. (2014, Temmuz 13). *Anayasa Mahkemesinin Balyoz Davası Kararı*. [assam.org.tr: https://assam.org.tr/index.php/hakkimizda/kurullar/sak-gorevleri/balyoz-davasinda-anayasa-mahkemesinin-karari-01-temmuz-2014.html](http://assam.org.tr/https://assam.org.tr/index.php/hakkimizda/kurullar/sak-gorevleri/balyoz-davasinda-anayasa-mahkemesinin-karari-01-temmuz-2014.html) adresinden alındı
- Ahmad, F. (2019). *Modern Türkiye'nin Oluşumu (17. Baskı)*. İstanbul: Kaynak Yayınları.
- Akbayır, M. (2018). Darbe Dönemlerinde Türk Medyası: 27 Mayıs, 12 Eylül ve 15 Temmuz Örneğinde Medya–Demokrasi İlişkisi (YL Tezi). Antalya: Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Ana Bilim Dalı.
- Akgül, S. K., & Şahin, T. (2018). Siyasal İletişim ve Reklam: Siyasal Partilerin Gazete Reklam İletilerinin Analizi (2002 Genel Seçimleri). *Akademik Bakış Dergisi*, 65, 236-252.
- Akın, M. H. (2017). Türkiye Siyasi Kültüründe Laiklik Meselesi, 15 Temmuz Sonrası Laiklik Tartışmaları ve Fetö. B. Güngörmez, & M. H. Akın içinde, *Akademik Bakış Dergisi* 15 Temmuz "Darbe Taammüden Öldürür" (1.Baskı) (s. 7-33). Ankara: Kadim Yayınları.
- Akşam Gazetesi. (1971, Mart 7-8-11-13).
- Akşam Gazetesi. (1978, Aralık 24-27).
- Akşam Gazetesi. (1980, Ocak 3).

- Akşam Gazetesi. (1997, Mart 3).
- Akşam Gazetesi. (2001, Şubat 18-20).
- Akşam Gazetesi. (2007, Nisan 6).
- Akşam Gazetesi. (2010, Şubat 23-25).
- Akşam Gazetesi. (2016, Temmuz 18).
- Akşam Gazetesi. (2016, Temmuz 16).
- Aktay, Y. (2011). *Karizma Zamanları 28 Şubat'tan 27 Nisan'a AK Parti ve Türk Siyasetine Karizma Sosyolojisi Açısından Bir Yaklaşım (1. Baskı)*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Alatlı, E. (2002). *Müdahale (1. Baskı)*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Alemdar, K., & Uzun, R. (2019). *Herkes İçin Gazetecilik*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Arikan, N. (2011). *28 Şubat Sürecinde Medya Arena Programı ve Medyanın Siyasal Sürece Etkileri (1. Baskı)*. İstanbul: Metamorfoz Yayıncılık.
- Aslan, S., Taylan, Ö., & Baştuğ, D. (2016). Gezi Parkı Eylemlerinin Farklı Boyutlarıyla Bir Değerlendirmesi. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 6, (12), 153-177.
- Ataay, F. (2007). *12 Mart'tan 12 Eylül'e Kriz Kışkacındaki Türk Siyaseti ve 1978-1979 CHP Hükümeti (1.Baskı)*. Ankara : De Ki Basım Yayım Ltd. Şti. .
- Aydın, S., & Taşkın, Y. (2016). *1960'tan Günümüze Türkiye Tarihi (4. Baskı)*. İstanbul: Ayhan Matbaası.
- Aziz, A. (2020). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri ve Teknikleri (13. Baskı)*. Ankara : Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti. .
- Aziz, A. (2021). *Siyasal İletişim (9. Baskı)*. İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.
- Bağcivan, S. F. (2022). *Türk Siyasal Hayatında Milli Görüş Hareketi (1970-1980) (YL Tezi)*. Bilecik: Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı.
- Bakirezer, G., & Demirer, Y. (2013). Ak Parti'nin Sosyal Siyaseti. İ. Uzgel, & B. Duru içinde, *AKP Kitabı: Bir Dönüşümün Bilançosu (2002-2009) (3.Baskı)* (s. 153-178). Ankara : Phoenix Yayınları.

- Balcı, Ş., & Bekiroğlu, O. (2015). İçerikten Anlama Giden Bir Süreç Olarak İçerik Çözümlemesi: 2011 Genel Seçimleri'nde Ak Parti TV Reklamları Üzerine Bir Araştırma. Ö. Güllüoğlu içinde, *İletişim Bilimlerinde Araştırma Yöntemleri Görsel Metin Çözümleme* (s. 268-323). Ütopya Yayınevi .
- Baran, S. (2018). 24 Ocak Kararları ve 12 Eylül Askeri Darbesinin Basına Olan Etkileri: Milliyet Gazetesi Örneği. *Adnan Menderes Üniversitesi Dörüncü Kuvvet Uluslararası Hakemli Dergisi*, 1, 76-95.
- Başgil, A. F. (2019). *27 Mayıs İhtilali ve Sebepleri (8. Baskı)*. İstanbul: Yağmur Yayınları.
- Benek, M. K. (2016). Osmanlı'da Basının Doğuşu ve II. Meşrutiyete Kadarki Gelişimi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6-7, 27-39.
- Beyaz, V. (2014). *İhtilallerde Türk Basını (1. Baskı)*. İstanbul : Bilgeoğuz Yayınları .
- Bilgin, V. (2018). Türkiye'de Devlet-Toplum İlişkileri ve Demokratikleşme Sürecinde Ak Parti. N. Miş, & A. Aslan içinde, *Kuruluşundan Bugüne Ak Parti Siyaset (3.Baskı)* (s. 75-103). Ankara: SETA Kitapları.
- Bilgiç, B. (2019). Türk Basınının 28 Şubat Post Modern Darbesi ve 15 Temmuz Darbe Girişimi'ne Yaklaşımı Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme (YL Tezi). Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bilim Dalı.
- Birand, M. A., & Yıldız, R. (2012). *Son Darbe 28 Şubat (9. Baskı)*. İstanbul: Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş. .
- Birand, M., DüNDAR, C., & ÇAPLI, B. (2016). *12 Mart İhtilalin Pençesinde Demokrasi (1.Baskı)*. İstanbul: Can Yayınları.
- Bugün Gazetesi. (1969, Şubat 14-15).
- Can, M. E., & Kara , K. (2020, Aralık 17). 17-25 Aralık: FETÖ'nün 'Yargısal Darbe' Girişimi. aa.com.tr: <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/17-25-aralik-fetonun-yargisal-darbe-girisimi/2079941> adresinden alındı
- Candemir Sırımsı, Ü., & İzmir, M. (2013). *Taksim Gezi Parkı Olayları Raporu*. İstanbul : Mazlumder İstanbul Şubesi .
- Cemal, H. (1997, Mart 6). Allah Akıl Versin. *Sabah Gazetesi* , s. 21 .

- CNN TÜRK. (2016, Temmuz 19). *15 Temmuz Darbe Girişiminin Bilançosu: 240 Şehit, 8 bin 660 Gözaltı*. cnnturk.com: <https://www.cnnturk.com/turkiye/15-temmuz-darbe-girisiminin-bilancosu> adresinden alındı
- Cumhuriyet Gazetesi . (2016, Temmuz 16-17).
- Cumhuriyet Gazetesi. (2007, Nisan 13).
- Cumhuriyet Gazetesi. (2016, Ağustos 4).
- Cumhuriyet Halk Partisi 2002 Seçim Bildirgesi. (2002). *Güzel Günler Göreceğiz*.
- Çaha, Ö. (2008). 2002 Seçimleri ve Ak Parti'nin Sahneye Çıkışı . Ö. Çaha içinde, *Türkiye'de Seçmen Davranışı ve Siyasi Partiler* (s. 229-248). Ankara: Orion Kitabevi.
- Çakır, E. M. (2020). 1991 – 2002 Yılları Arasında Koalisyon Hükümetleri Yönetimi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 6, 19-37.
- Çandar, C. (1993, Temmuz 4). Sivas Faciası: Provokasyon ve Gaflet . *Sabah Gazetesi* , s. 29.
- Çavdar, T. (2019). *Türkiye'nin Demokrasi Tarihi 1950'den Günümüze (6.Baskı)*. Ağustos : İmge Kitapevi Yayınları.
- Çiğdem, R. (2012). Türkiye Ekonomisi'nde Yaşanan 1994-2001 Ekonomik Krizlerinin ve 2008 Küresel Ekonomik Krizin İmalat Sanayi Sektörüne Etkilerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı .
- Çilenti, G. (2020). 1950 Yılı Milliyet Gazetesi Özelinde Basın Diline Sözcükbilim Açısından Bir Bakış (YL Tezi). Diyarbakır: Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı.
- Çıtak, Ö. Ş. (2007). 1980 Askeri Darbesinin Yazılı Magazin Basındaki Yansıması ve Basının Magazinleşmesi (YL Tezi). Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Ana Bilim Dalı.
- Demir, S. (2019). Demokrat Parti'nin Türk Siyasi Hayatına ve Türkiye Ekonomisine Etkileri (YL Tezi). Ardahan: Ardahan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı.

- Demir, S. T. (2018). 15 Temmuz Öncesi Fetö Medyası. İ. Çağlar, M. A. Memmi, & F. Altun içinde, *15 Temmuz'da Medya: Darbe ve Direnişin Mecrası (3.Baskı)* (s. 71-84). İstanbul: SETA Yayınları.
- Demir, S. T., & Çağlar, İ. (2017). *Fetö'nün ve 15 Temmuz Darbe Girişiminin İletişim Stratejisi (1.Baskı)*. İstanbul: SETA Yayınları.
- Demirel, T. (2016). *Türkiye'nin En Uzun On Yılı: Demokrat Parti İktidarı ve 27 Mayıs Darbesi (2.Baskı)*. İstanbul: İnkılap Kitapevi Baskı Tesisleri.
- Deniz, Ö. (2017). *Demokrat Parti Dönemi Basında Sosyal Politikala (1. Baskı)*. İstanbul: Birlik Fotokobi Baskı Ozalit ve Büro Malzemeleri San. ve Tic. Ltd. Şti. .
- Dervişoğlu, U. (2021). Demokrat Parti Basın Rejimi ve Hürriyet Gazetesi ile Akşam Gazetesinin Karşılaştırılmalı İncelenmesi (1957-1960) (YL Tezi). Kırklareli: Kırklareli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Ana Bilim Dalı.
- Doğan, E. (2020). Türkiye'de Asker-Siyaset İlişkisi: 28 Şubat 1997 ve 27 Nisan 2007 Süreçleri (YL Tezi). Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı.
- Dündar, L. (2016). 12 Eylül 1980 Darbesinin Basına Etkileri . *Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 16, 125-154.
- Ecevit, B. (1960, Mayıs 28). Günaydın. *Ulus Gazetesi*, s. 1.
- Eroğlu, C. (2019). *Demokrat Parti Tarihi ve İdeolojisi (3.Baskı)*. İstanbul: İnkılap Kitapevi Baskı Tesisleri.
- Euronews. (2021, Aralık 17). *17-25 Aralık 2013'te Neler Oldu ve O Dönemin 17 Aktörü Bugün Nerede?* euronews.com: <https://tr.euronews.com/my-europe/2021/12/17/17-aralikin-17-aktoru-bugun-nerede> adresinden alındı
- Feridunoğlu, İ. C. (2016). Çok Partili Siyasi Hayatımızda Medya Siyaset İlişkileri Bağlamında İktidar Olgusu. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1047-1061.
- Gençalp, E. (2017). 27 Mayıs 1960 Darbesi ve Basındaki Yansımaları. *Uluslararası Darbe Sempozyumu (Cilt 1)* (s. 329-348). Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi Yayınları.
- Göksu, O. (2018). Darbe Süreçlerinde Kitle İletişim Araçlarının Rolü: 15 Temmuz Darbe Girişiminde Medyanın ve İletişim Teknolojilerinin Kullanılması. E. Eyupoğlu, & S.

- Baskın içinde, 10. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Spor Kongresi Tam Metin Kitabı* (s. 1-7). Rize : Saybiller Yayıncılık .
- Gölcü, A. (2015). *Türkiye’de Demokrasi Kültürü ve Medya Köşe Yazılarında Demokrasi Söylemi (1.Baskı)*. Konya : LİTERATÜRK Academia.
- Gölcü, A. (2019). *Basın ve Toplumsal Tarih Bir Türkiye Hikayesi (1. Baskı)*. Konya: Literatürk Academia.
- Gönül, Z. (2016). Hegemonya ve İdeoloji Bağlamında Basının Rolü: Zaman Gazetesi’nde 17-25 Aralık Öncesi ve Sonrasında Yayımlanan İktidarla İlgili Haberlerdeki Söylem Değişimi Üzerine Bir İnceleme (YL Tezi). Antalya: Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Ana Bilim Dalı.
- Gülmez, N., & Aşık, S. (2014). 27 Mayıs 1960 Darbesi Sürecinde Havadis Gazetesi. *CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 3, 72-96.
- Gürsoy, Y. (2014). Türkiye’de Sivil-Asker İlişkilerinin Dönüşümünün Sebepleri, 11(43). *Uluslararası İlişkiler Dergisi*, 157-180.
- Habertürk. (2015, Kasım 1). haberturk.com: <https://www.haberturk.com/secim/secim2015/genel-secim-1-kasim> adresinden alındı
- Habertürk. (2016, Ağustos 16). *Darbe Girişimi Sonrası Alınan Kararlar*. haberturk.com: <https://www.haberturk.com/gundem/haber/1282809-darbe-girisimi-sonrasi-alinan-kararlar/36> adresinden alındı
- Hakikat Gazetesi. (1971, Mart 13).
- Hamsici, M. (2014, Aralık 16). *10 Soruda: 17-25 Aralık Operasyonları*. www.bbc.com: https://www.bbc.com/turkce/haberler/2014/12/141212_17_25_aralik_operasyonu_neler_oldu_10_soruda adresinden alındı
- Hürriyet Gazetesi. (1960, Mayıs 27).
- Hürriyet Gazetesi. (1971, Mart 20-24).
- Hürriyet Gazetesi. (1980, Eylül 13-15).
- Hürriyet Gazetesi. (1980, Ekim 29).

- Hürriyet Gazetesi. (1982, Ekim 18).
- Hürriyet Gazetesi. (1982, Ekim 19).
- Hürriyet Gazetesi. (1990, Mart 8).
- Hürriyet Gazetesi. (1997, Şubat 11).
- Hürriyet Gazetesi. (1997, Mart 4).
- Hürriyet Gazetesi. (2001, Ağustos 22-25).
- Hürriyet Gazetesi. (2002, Ekim 24).
- Hürriyet Gazetesi. (2007, Nisan 29).
- Hürriyet Gazetesi. (2007, Haziran 14).
- Hürriyet Gazetesi. (2010, Ocak 26).
- Hürriyet Gazetesi. (2013, Mayıs 30).
- Hürriyet Gazetesi. (2013, Aralık 18).
- İhlas Holding. (2020, Nisan 20). *Türkiye Gazetesi 50 yaşında*. ihlas.com.tr: <https://www.ihlas.com.tr/duyuru/turkiye-gazetesi-50-yasinda> adresinden alındı
- İlıcak, N. (1980, Eylül 16). 27 Mayıs-12 Eylül. *Tercüman Gazetesi*, s. 12.
- İlıcak, N. (2012). *12 Eylül Kazanında Bir Gazeteci (1.Baskı)*. İstanbul: Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
- İnan, S. (2012). 1960 Sonrası Türkiye. S. İnan, & C. Akseki içinde, *İnkılap Dersleri - İnkılap Tarihi/ Atatürk İlkeleri- Türkiye'nin Yakın Tarihi* (s. 301- 330). Denizli : Gökçe Yayınevi.
- İnternet Haber. (2013, Kasım 15). *Cemaat Yazarı Gülerce Zehir Zemberek!* internethaber.com: <https://www.internethaber.com/cemaat-yazari-gulerce-zehir-zemberek-607038h.htm> adresinden alındı
- İnternet Haber. (2013, Kasım 15). *Zaman'dan Çok Sert Manşet*. internethaber.com: <https://www.internethaber.com/zamandan-cok-sert-manset-607036h.htm> adresinden alındı
- İnuğur, M. N. (1999). *Türk Basınında "İz" Bırakanlar*. İstanbul: Der Yayınları.
- İpekçi, A. (1960, Mayıs 28). Milliyet'ten Mektup. *Milliyet Gazetesi*.

- İpekçi, A. (1971, Mart 13). Muhtıra ve Gerçekler. *Milliyet Gazetesi*, s. 1.
- İrfan, N., & Tuncer, Y. (2013). *Hükümetler, Programlar ve Genel Kurul Görüşmeleri (Cilt 10)*. Ankara: TBMM Basımevi.
- İstanbul Ekspres Gazetesi. (1955, Eylül 6).
- Kabacalı, A. (1994). *Türk Basınında Demokrasi (1.Baskı)*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Kabacalı, A. (2000). *Başlangıcından Günümüze Türkiye'de Matbaa Basın ve Yayın (1.Baskı)*. İstanbul: Literatür Yayınları.
- Kalsın, B. (2015). *TÜRK BASINININ SINAVI Darbeler, Katliamlar, Suikastlar (1. Baskı)*. Konya: Literatürk Academia.
- Karahisar, T. (2012). *Türkiye'de Medya Sektörü ve Gazeteciler (1. Baskı)*. Bursa: Ekin Yayınevi.
- Karataş, M. (2019). Türkiye'de Asker-Sivil İlişkileri Bağlamında 12 Mart Muhtırası ve Partiler Üstü Hükümet Modeli Üzerine Bir Değerlendirme . *Anadolu ve Balkan Araştırmaları Dergisi*, 2 , 3, 69-110.
- Karatepe, Ş. (2015). *Ara Rejimin Adaleti Bir 28 Şubat Hikayesi (1.Baskı)*. İstanbul: İz Yayıncılık.
- Karpaz, K. H. (2021). *Kısa Türkiye Tarihi 1800-2012 (11.Baskı)*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Kaya, E. (2011). Demokrat Parti Döneminde Basın- İktidar İlişkileri . *Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 93-118.
- Kelkitlioğlu , M. (2016, Temmuz 17). Paralle Mücadeleyi Sulandıran Kahramanlar (!). *Akşam Gazetesi* , s. 13.
- Keskin, H., Kiriş, H. M., & Şentürk, C. (2006). 2001 Krizinin Ekonomik ve Siyasi Yönleri Üzerine Bir Değerlendirme Çabası, 2 (4). *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , 46-73.
- Kır, O. (2022). Erken Cumhuriyet Döneminde Türkiye'de Kültürel Değişim: Cumhuriyet Gazetesi Örneği (1930-1933) (YL Tezi). Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Ana Bilim Dalı.
- Koçak, C. (2019). *Darbeler Tarihi 27 Mayıs, 22 Şubat, 21 Mayıs ve 12 Mart (4.Baskı)*. İstanbul: Timaş Yayınları.

- Kongar, E. (2018). 21. Yüzyılda Türkiye " 2000'li Yıllarda Türkiye'nin Toplumsal Yapısı" (49. Baskı) . İstanbul : Remzi Kitabevi.
- Kösedag, S. M. (2019). Darbe Dönemlerinde Basın Alanında Yapılan Yasal Düzenlemelerin Gazetelere Yansıması. *Turkish Studies Social Sciences*, 3, 803-824.
- Kronos News. (2021, Haziran 1). 'MİT TIR'ları' Olayı Nedir, Neler Yaşandı, Davada Son Durum Ne? kronos36.news: <https://kronos36.news/tr/mit-tirlari-olayi-nedir-neler-yasandi-davada-son-durum-ne/> adresinden alındı
- Kurt, S. (2016). 27 Mayıs Darbesi ve Cumhuriyet Dönemi Darbelerine Olası Etkileri. *Demokrasi: Darbeler ve Tepkiler* (s. 53-74). Giresun: Giresun Üniversitesi.
- Mert, C. (2020, Nisan). *Türkiye'deki Cemaat Sorunu: FETÖ Örneği*. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Ana Bilim Dalı.
- Milliyet Gazetesi . (1996, Ekim 6-7).
- Milliyet Gazetesi . (2013, Haziran 4-5).
- Milliyet Gazetesi. (1971, Mart 1960).
- Milliyet Gazetesi. (1979, Şubat 2-3-5).
- Milliyet Gazetesi. (1980, Temmuz 20).
- Milliyet Gazetesi. (1980, Ocak 5).
- Milliyet Gazetesi. (1980 , Eylül 13-14-15-16).
- Milliyet Gazetesi. (1982, Ekim 2).
- Milliyet Gazetesi. (1990, Ekim 6).
- Milliyet Gazetesi. (1993, Temmuz 7).
- Milliyet Gazetesi. (1997, Şubat 24).
- Milliyet Gazetesi. (1997, Mart 1).
- Milliyet Gazetesi. (1997, Şubat 3).
- Milliyet Gazetesi. (1997, Şubat 21).
- Milliyet Gazetesi. (1997, Şubat 12).
- Milliyet Gazetesi. (1999, Mayıs 15).

- Milliyet Gazetesi. (2007, Nisan 28-29).
- Milliyet Gazetesi. (2007, Haziran 24).
- Milliyet Gazetesi. (2013, Aralık 19).
- Milliyet Gazetesi. (2013, Aralık 26).
- Milliyet Gazetesi. (2013, Haziran 3).
- Milliyet Gazetesi. (2013, Haziran 18).
- Milliyet Gazetesi. (2016, Temmuz 16).
- Nesin, A. (1960, Mayıs 28). Sabık Değil, Sabıklı. *Akşam Gazetesi*, s. 1-3.
- Neziroğlu, İ. (2003). *Türkiye'de Askeri Müdahaleler ve Basın (1. Basın)*. Ankara: Can Akbaş.
- Önal, T. (2015). Askeri Vesayet Sisteminin İlk Halkası: 27 Mayıs Süreci ve Sonrası. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10, 1, 511-534.
- Özdemir, H. (2015). 28 Şubat Süreci Arifesinde ve Ertesinde İki Milli Görüş Partisi: Refah Partisi (RP)- Fazilet Partisi (FP) (Karşılaştırmalı Bir Analiz) . *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20, 2, 165 - 193 .
- Özer , N. P. (2019). Gazete Haberlerinde Manipülasyon 28 Şubat Örneği. *Medeniyet ve Toplum Dergisi*, 3, 2, 213-236.
- Özkır, Y. (2012). Hürriyet Gazetesi 1948-2012 Kurumsal Kimlik, Mülkiyet Sahipliği ve Genel Yayın Politikası (Doktora Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Ana Bilim Dalı.
- Özkır, Y. (2018). Darbecilerin İlk Adresi: Medya Organları. İ. Çağlar, M. A. Memmi, & F. Altun içinde, *15 Temmuz'da Medya Darbe ve Direnişin Mecrası (3.Baskı)* (s. 25-67). İstanbul : SETA Kitapları.
- Petek, Ş. (1992). Siyasal ve Teknik Açından Türkiye Gazetesi (1970-1990)(YL Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sabah Gazetesi . (2001, Şubat 22-23).
- Sabah Gazetesi . (2016 , Temmuz 16-17-21).

Sabah Gazetesi. (1990, Eylül 6). s. 25.

Sabah Gazetesi. (1996, Kasım 9-11-21-27).

Sabah Gazetesi. (1996, Ekim 7).

Sabah Gazetesi. (1997, Mart 3). s. 16.

Sabah Gazetesi. (1997, Şubat 1-11-16-18-23).

Sabah Gazetesi. (1997, Mart 1-6).

Sabah Gazetesi. (1997, Şubat 2).

Sabah Gazetesi. (1999, Mayıs 3-7).

Sabah Gazetesi. (2007, Haziran 15-16).

Sabah Gazetesi. (2013, Aralık 19).

Sayar, H. (2017). Ak Parti ve Dönem Seçimleri (YL Tezi). İstanbul: Yalova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı .

Sazak, D. (1997 , Şubat 25). Menderes'in Uyarısı. *Milliyet Gazetesi*, s. 16.

Seven, T. (2020, 03 2020). Academia.edu:
https://www.academia.edu/24917486/%C3%87OK_PART%C4%B0L%C4%B0_REJ%C4%B0ME_GE%C3%87%C4%B0%C5%9E_VE_DEMOKRAT_PART%C4%B0_D%C3%96NEM%C4%B0NDE_BASIN_1945_1960 adresinden alındı

Son Havadis. (1980, Eylül 12-16).

Soysal, İ. (1971, Mart 13). Nasılsınız? Eyi Misiniz? *Akşam Gazetesi*, s. 7.

Subaşı, E. (2019). Bir Yeniden Hegemonikleştirme Hamlesi Olarak 12 Mart Döneminde Reform Siyaseti ve Başarısızlığı. *Mülkiye Dergisi*, 43 (1), , 27-61.

T24 Bağımsız İnternet Gazetesi. (2013, Kasım 21). *Erdoğan'dan Cemaate Dershane Çıkışı: Hükümete Şamar Atmak İstiyorlar.* t24.com.tr:
<https://t24.com.tr/haber/erdogandan-cemaate-dershane-cikisi-hukumetle-kavga-niye,244516> adresinden alındı

Taner, H. (1960, Mayıs 28). Sonuç Değil Başlangıç. *Tercüman Gazetesi*, s. 5.

Taraf Gazetesi . (2010, Ocak 20-21).

- Taylan , H. H. (2011). Sosyal Bilimlerde Kullanılan İçerik Analizi ve Söylem Analizinin Karşılaştırılması . *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2, , s. 63-76.
- Tek, H. (2006). *Darbeler ve Türk Basını (1.Baskı)*. İstanbul: Divit Basımevi.
- Tellan , B. (2009). Ali Naci Karacan ve Milliyet. K. Alemdar içinde, *Türkiye'de Kitle İletişimi Dün-Bugün-Yarın* (s. 82-86). Ankara: Gazeteciler Cemiyeti Yayınları.
- Temiztürk, H. (2011). Türkiye'de Ordunun Siyasete Müdahale Geleneği ve Basın: 27 Nisan 2007 Muhtırasından Önce ve Sonra, 1(1). *Erciyes İletişim Dergisi*, 6-26.
- Tercüman Gazetesi. (1960, Mayıs 28).
- Tercüman Gazetesi. (1971, Mart 13-14-15).
- Tercüman Gazetesi. (1971, Mart 14).
- Tercüman Gazetesi. (1980, Eylül 8). s. 12.
- Tercüman Gazetesi. (1980, Eylül 13-14-15). s. 9-6-10.
- Tercüman Gazetesi. (1980, Haziran 2).
- Tercüman Gazetesi. (1982, Kasım 2-5).
- Tercüman Gazetesi. (1990, Şubat 1-2).
- Tercüman Gazetesi. (1993, Temmuz 4).
- Tercüman Gazetesi. (2010, Şubat 8).
- Tokgöz, O. (2015). *Temel Gazetecilik (11. Baskı)*. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Tokgöz, O. (2019). Türkiye'de 1994 Seçimleri'nde Seçmene Yönelik Söylem. O. Tokgöz içinde, *Seçimler, Siyasal Reklamlar ve Siyasal İletişim (2.Baskı)* (s. 209-228). Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Topbaş, H., & Işık , U. (2014). Kurgu ile Gerçeklik Arasında Gezi Parkı Eylemleri ve Sosyal Medya . *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(7), 197-230.
- Toprak, B. (2002). Cumhuriyet Ansiklopedisi 1941- 1960, 2 . İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Toprak, B. (2002, Mayıs). Cumhuriyet Ansiklopedisi 1961-1980, 3. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

- Toprak, B. (2002, Mayıs). Cumhuriyet Ansiklopedisi 1981-2000,4. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Topuz, H. (2015). *II. Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi (6. Baskı)*. İstanbul: Remzi Kitapevi A.Ş Basım Tesisleri.
- Toruk, İ. (2005). *Türkiye'de 1990-2000 Yılları Arasında Sosyo-Ekonomik Ortamın ve Kültürel Hayatın Reklamlar Üzerinden Temsili(Doktora Tezi)*. Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Ana Bilim Dalı.
- Toruk, İ. (2008). *Gutenberg'den Dijital Çağa Gazetecilik -Türkiye'de Haber Siteleri- (1. Baskı)*. İstanbul: Literatürk Yayınları.
- TRTHaber. (2019, Temmuz 11). *15 Temmuz Gecesi Meclis'te Neler Yaşandı?* trthaber.com: <https://www.trthaber.com/haber/gundem/15-temmuz-gecesi-mecliste-neler-yasandi-422711.html> adresinden alındı
- Tuncel, G. (2016). Gezi Parkı Hadisesinin Anatomisi . *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(7) , 7-22.
- Turan Dursun'un Hayatı . (2022, Ekim 8). Turan Dursun Sitesi : <https://turandursun.com/> adresinden alındı
- Türkiye Barolar Birliği. (2014). *Gezi Hukuki İzleme Grubu Gezi Raporu (Demokrasi ve Totalitarizm Sarkacındaki Türkiye)*. Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları.
- Türkiye Gazetesi . (2013, Haziran 7-13).
- Türkiye Gazetesi. (1982, Kasım 9).
- Türkiye Gazetesi. (1993, Temmuz 3-4).
- Türkiye Gazetesi. (1997, Şubat 6-25).
- Türkiye Gazetesi. (1997, Mart 1).
- Türkiye Gazetesi. (2007, Nisan 25).
- Türkiye Gazetesi. (2010, Ocak 21-22).
- Türkiye Gazetesi. (2013, Aralık 28).
- Ulus Gazetesi. (1960, Eylül 28).

- Ural, S., & Ercilsin, Y. (2018). 1980-1983 Yılları Arasında Türkiye'de Basın ve Sanat Hayatı. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 571-593.
- Uzgel, İ. (2013). AKP: Neoliberal Dönüşümün Yeni Aktörü. İ. Uzgel, & B. Duru içinde, *AKP Kitabı: Bir Dönüşümün Bilançosu (2002-2009) (3.Baskı)* (s. 11-39). Ankara: Phoenix Yayınevi.
- Uzun, C. D., Akgül , M. H., & Yücel , H. (2017). *İddianamelerde 15 Temmuz Darbe Girişimi ve FETÖ* . İstanbul: SETA Yayınları.
- Vatan Gazetesi. (1960, Mayıs 27).
- Yalçın, Ö. (1997, Mart 1). MGK Rahatlatı. *Türkiye Gazetesi*, s. 15.
- Yalçıntaş, N. (1997, Şubat 6). Gölgeleme. *Türkiye Gazetesi*, s. 1.
- Yalman, A. E. (1960, Mayıs 28). Askeri Şerefimiz ve Milli İtibarımız. *Vatan Gazetesi*, s. 5.
- YeniŞafak. (2015). *Blok Hareketi: 7 Haziran 2015 Genel Seçimi*. yenisafak.com: <https://www.yenisafak.com/secim-2015> adresinden alındı
- Yılmaz, D. (2019, Ağustos). Tasvir-i Efkâr Üzerine Bir İnceleme (YL Tezi). Niğde: Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı.
- Yılmaz, Y. (2015). *Medya Kuramları, Siyasal Sistemler ve Tarihi Değişimler Işığında Türkiye'de Gazetecilik Mesleği (1.Baskı)*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık TİC. LTD. ŞTİ.
- Yurtsever, H. (2016). *Yükseliş ve Düşüş Türkiye Solu 1960-1980 (2. baskı)*. İstanbul : Yordam Kitap Basın ve Yayın Tic. Ltd. Şti. .
- Zürcher, E. J. (2019). *Moderleşen Türkiye'nin Tarihi (4. Baskı)*. İstanbul: Ayhan Matbaası.

EKLER

EK-1: Tablo 44. Gazetelerin Yayınlanma Tarihlerine Göre Sayfa Sayıları

SAYFA SAYISI	TARİH	Gazete Adı						TOPLAM
		Hürriyet Gazetesi	Cumhuriyet Gazetesi	Akşam Gazetesi	Sabah Gazetesi	Milliyet Gazetesi	Türkiye Gazetesi	
4	1946	0	21	0	0	0	0	21
		0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
	TOPLAM	0	21	0	0	0	0	21
		0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
6	1946	0	19	0	0	0	0	19
		0,0%	8,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,1%
	1950	29	18	0	0	13	0	60
		10,9%	8,3%	0,0%	0,0%	7,7%	0,0%	6,6%
	1955	7	9	0	0	6	0	22
		2,6%	4,1%	0,0%	0,0%	3,6%	0,0%	2,4%
	1957	27	28	27	0	31	0	113
		10,2%	12,8%	17,4%	0,0%	18,5%	0,0%	12,4%
	1960	69	58	55	0	57	0	239
		26,0%	26,6%	35,5%	0,0%	33,9%	0,0%	26,3%
	1961	60	60	64	0	54	0	238
		22,6%	27,5%	41,3%	0,0%	32,1%	0,0%	26,2%
	1962	5	6	6	0	6	0	23
		1,9%	2,8%	3,9%	0,0%	3,6%	0,0%	2,5%
	1963	0	20	0	0	1	0	21
		0,0%	9,2%	0,0%	0,0%	0,6%	0,0%	2,3%
	1970	0	0	0	0	0	16	16
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	15,4%	1,8%
	1971	1	0	0	0	0	46	47
		0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	44,2%	5,2%
	1974	0	0	3	0	0	34	37
		0,0%	0,0%	1,9%	0,0%	0,0%	32,7%	4,1%
	1978	0	0	0	0	0	4	4
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,8%	0,4%
	1979	0	0	0	0	0	4	4
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,8%	0,4%
	1980	35	0	0	0	0	0	35
		13,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,8%
	1982	15	0	0	0	0	0	15

		5,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%
	1983	17	0	0	0	0	0	17
		6,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,9%
	TOPLAM	265	218	155	0	168	104	910
		100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%
8	1946	0	0	33	0	0	0	33
		0,0%	0,0%	10,4%	0,0%	0,0%	0,0%	4,6%
	1950	0	11	27	0	0	0	38
		0,0%	5,8%	8,5%	0,0%	0,0%	0,0%	5,3%
	1955	0	1	14	0	6	0	21
		0,0%	0,5%	4,4%	0,0%	11,1%	0,0%	2,9%
	1960	0	0	0	0	3	0	3
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,6%	0,0%	0,4%
	1961	1	0	0	0	5	0	6
		1,5%	0,0%	0,0%	0,0%	9,3%	0,0%	0,8%
	1962	1	1	0	0	0	0	2
		1,5%	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%
	1963	24	3	21	0	18	0	66
		35,3%	1,6%	6,6%	0,0%	33,3%	0,0%	9,2%
	1965	19	29	35	0	13	0	96
		27,9%	15,3%	11,0%	0,0%	24,1%	0,0%	13,4%
	1969	11	14	12	0	7	0	44
		16,2%	7,4%	3,8%	0,0%	13,0%	0,0%	6,2%
	1970	0	8	3	0	1	0	12
		0,0%	4,2%	0,9%	0,0%	1,9%	0,0%	1,7%
	1971	0	53	48	0	1	0	102
		0,0%	28,0%	15,1%	0,0%	1,9%	0,0%	14,3%
	1974	10	35	31	0	0	0	76
		14,7%	18,5%	9,7%	0,0%	0,0%	0,0%	10,6%
	1978	0	0	6	0	0	0	6
		0,0%	0,0%	1,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,8%
	1979	0	0	5	0	0	0	5
		0,0%	0,0%	1,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%
	1980	0	34	83	0	0	43	160
		0,0%	18,0%	26,1%	0,0%	0,0%	50,6%	22,4%
	1982	1	0	0	0	0	18	19
		1,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	21,2%	2,7%
	1983	0	0	0	0	0	24	24
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	28,2%	3,4%
	2001	1	0	0	0	0	0	1
		1,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
	TOPLAM	68	189	318	0	54	85	714

		100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%
10	1950	0	1	0	0	0	0	1
		0,0%	3,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,6%
	1955	0	0	0	0	1	0	1
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%	0,0%	0,6%
	1965	2	0	0	0	4	0	6
		2,7%	0,0%	0,0%	0,0%	6,7%	0,0%	3,7%
	1969	4	0	0	0	2	0	6
		5,4%	0,0%	0,0%	0,0%	3,3%	0,0%	3,7%
	1970	7	0	0	0	0	0	7
		9,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,3%
	1971	42	0	0	0	33	0	75
		56,8%	0,0%	0,0%	0,0%	55,0%	0,0%	46,3%
	1974	19	0	0	0	9	0	28
		25,7%	0,0%	0,0%	0,0%	15,0%	0,0%	17,3%
	1978	0	6	0	0	0	0	6
		0,0%	21,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,7%
	1980	0	21	0	0	11	0	32
		0,0%	75,0%	0,0%	0,0%	18,3%	0,0%	19,8%
	TOPLAM	74	28	0	0	60	0	162
		100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
12	1955	0	0	0	0	1	0	1
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,0%	0,0%	0,4%
	1965	2	0	0	0	2	0	4
		15,4%	0,0%	0,0%	0,0%	2,1%	0,0%	1,6%
	1969	0	0	0	0	4	0	4
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,2%	0,0%	1,6%
	1970	4	0	0	0	12	0	16
		30,8%	0,0%	0,0%	0,0%	12,5%	0,0%	6,5%
	1971	0	1	0	0	8	0	9
		0,0%	1,1%	0,0%	0,0%	8,3%	0,0%	3,6%
	1974	6	0	0	0	20	0	26
		46,2%	0,0%	0,0%	0,0%	20,8%	0,0%	10,5%
	1979	0	4	0	0	0	0	4
		0,0%	4,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%
	1980	0	45	0	0	49	0	94
		0,0%	47,9%	0,0%	0,0%	51,0%	0,0%	38,1%
	1982	0	25	0	0	0	0	25
		0,0%	26,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	10,1%
	1983	1	19	0	0	0	0	20
		7,7%	20,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	8,1%
	1995	0	0	30	0	0	0	30

		0,0%	0,0%	68,2%	0,0%	0,0%	0,0%	12,1%
	1996	0	0	1	0	0	0	1
		0,0%	0,0%	2,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%
	1997	0	0	13	0	0	0	13
		0,0%	0,0%	29,5%	0,0%	0,0%	0,0%	5,3%
	TOPLAM	13	94	44	0	96	0	247
		100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
14	1965	2	0	0	0	3	0	5
		16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	7,3%	0,0%	8,3%
	1971	0	0	0	0	7	0	7
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	17,1%	0,0%	11,7%
	1974	1	0	0	0	0	0	1
		8,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%
	1979	0	0	0	0	1	0	1
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,4%	0,0%	1,7%
	1980	2	0	0	0	10	0	12
		16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	24,4%	0,0%	20,0%
	1982	5	4	0	0	15	0	24
		41,7%	66,7%	0,0%	0,0%	36,6%	0,0%	40,0%
	1983	2	1	0	0	5	0	8
		16,7%	16,7%	0,0%	0,0%	12,2%	0,0%	13,3%
	1989	0	1	0	1	0	0	2
		0,0%	16,7%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	3,3%
	TOPLAM	12	6	0	1	41	0	60
		100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
16	1970	2	0	0	0	2	0	4
		3,6%	0,0%	0,0%	0,0%	6,2%	0,0%	2,0%
	1974	0	0	0	0	1	0	1
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,1%	0,0%	0,5%
	1978	6	0	0	0	7	0	13
		10,9%	0,0%	0,0%	0,0%	21,9%	0,0%	6,5%
	1979	6	0	0	0	5	0	11
		10,9%	0,0%	0,0%	0,0%	15,6%	0,0%	5,5%
	1980	41	0	0	0	11	0	52
		74,5%	0,0%	0,0%	0,0%	34,4%	0,0%	26,0%
	1982	0	0	0	0	5	0	5
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	15,6%	0,0%	2,5%
	1983	0	0	0	0	1	0	1
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,1%	0,0%	0,5%
	1989	0	0	0	9	0	0	9
		0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	4,5%

	1990	0	0	0	0	0	10	10
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	5,0%
	1996	0	0	56	0	0	0	56
		0,0%	0,0%	59,6%	0,0%	0,0%	0,0%	28,0%
	1997	0	0	38	0	0	0	38
		0,0%	0,0%	40,4%	0,0%	0,0%	0,0%	19,0%
	TOPLAM	55	0	94	9	32	10	200
		100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
18	1974	0	0	0	0	2	0	2
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	12,5%	0,0%	1,6%
	1980	4	0	0	0	1	0	5
		50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,2%	0,0%	4,0%
	1982	2	0	0	0	0	0	2
		25,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%
	1983	2	0	0	0	9	0	11
		25,0%	0,0%	0,0%	0,0%	56,2%	0,0%	8,9%
	1989	0	8	0	7	3	20	38
		0,0%	11,4%	0,0%	70,0%	18,8%	100,0%	30,6%
	1990	0	8	0	3	1	0	12
		0,0%	11,4%	0,0%	30,0%	6,2%	0,0%	9,7%
	1993	0	7	0	0	0	0	7
		0,0%	10,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,6%
	1995	0	2	0	0	0	0	2
		0,0%	2,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%
	1997	0	9	0	0	0	0	9
		0,0%	12,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	7,3%
	1998	0	5	0	0	0	0	5
		0,0%	7,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,0%
	2016	0	31	0	0	0	0	31
		0,0%	44,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	25,0%
	TOPLAM	8	70	0	10	16	20	124
		100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
20	1980	0	0	0	0	1	0	1
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,8%	0,0%	0,2%
	1983	3	0	0	0	9	0	12
		75,0%	0,0%	0,0%	0,0%	25,0%	0,0%	2,9%
	1989	1	20	0	9	16	0	46
		25,0%	6,2%	0,0%	69,2%	44,4%	0,0%	11,0%
	1990	0	6	0	4	10	0	20
		0,0%	1,9%	0,0%	30,8%	27,8%	0,0%	4,8%
	1993	0	0	0	0	0	7	7

		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	16,7%	1,7%
	1994	0	12	0	0	0	0	12
		0,0%	3,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,9%
	1995	0	29	0	0	0	0	29
		0,0%	9,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,9%
	1996	0	64	0	0	0	0	64
		0,0%	19,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	15,2%
	1997	0	53	0	0	0	0	53
		0,0%	16,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	12,6%
	1998	0	0	4	0	0	0	4
		0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,0%
	1999	0	15	0	0	0	0	15
		0,0%	4,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,6%
	2001	0	41	0	0	0	0	41
		0,0%	12,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	9,8%
	2002	0	29	0	0	0	29	58
		0,0%	9,0%	0,0%	0,0%	0,0%	69,0%	13,8%
	2007	0	31	0	0	0	0	31
		0,0%	9,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	7,4%
	2010	0	0	0	0	0	6	6
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	1,4%
	2013	0	15	0	0	0	0	15
		0,0%	4,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,6%
	2014	0	5	0	0	0	0	5
		0,0%	1,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,2%
	2016	0	1	0	0	0	0	1
		0,0%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%
	TOPLAM	4	321	4	13	36	42	420
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
22	1978	0	0	0	0	1	0	1
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,7%	0,0%	0,9%
	1979	0	0	0	0	1	0	1
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,7%	0,0%	0,9%
	1983	0	0	0	0	4	0	4
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	26,7%	0,0%	3,8%
	1989	3	0	0	0	5	0	8
		75,0%	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%	7,5%
	1990	1	0	0	0	4	0	5
		25,0%	0,0%	0,0%	0,0%	26,7%	0,0%	4,7%
	1993	0	7	0	3	0	0	10
		0,0%	12,5%	0,0%	37,5%	0,0%	0,0%	9,4%

	1994	0	6	0	0	0	0	6
		0,0%	10,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,7%
	1997	0	0	0	5	0	0	5
		0,0%	0,0%	0,0%	62,5%	0,0%	0,0%	4,7%
	2010	0	12	0	0	0	6	18
		0,0%	21,4%	0,0%	0,0%	0,0%	26,1%	17,0%
	2013	0	30	0	0	0	0	30
		0,0%	53,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	28,3%
	2016	0	1	0	0	0	17	18
		0,0%	1,8%	0,0%	0,0%	0,0%	73,9%	17,0%
	TOPLAM	4	56	0	8	15	23	106
		100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
24	1989	8	0	0	0	0	0	8
		72,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%
	1990	2	0	0	3	0	0	5
		18,2%	0,0%	0,0%	10,7%	0,0%	0,0%	1,1%
	1993	0	0	0	2	7	5	14
		0,0%	0,0%	0,0%	7,1%	77,8%	1,7%	3,0%
	1994	1	20	0	6	0	35	62
		9,1%	100,0%	0,0%	21,4%	0,0%	11,6%	13,4%
	1995	0	0	0	0	0	30	30
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	10,0%	6,5%
	1996	0	0	0	1	0	56	57
		0,0%	0,0%	0,0%	3,6%	0,0%	18,6%	12,4%
	1997	0	0	0	15	0	43	58
		0,0%	0,0%	0,0%	53,6%	0,0%	14,3%	12,6%
	1998	0	0	0	0	0	10	10
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,3%	2,2%
	1999	0	0	4	0	0	0	4
		0,0%	0,0%	4,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,9%
	2001	0	0	42	0	2	32	76
		0,0%	0,0%	45,7%	0,0%	22,2%	10,6%	16,5%
	2002	0	0	0	1	0	0	1
		0,0%	0,0%	0,0%	3,6%	0,0%	0,0%	0,2%
	2007	0	0	0	0	0	11	11
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,7%	2,4%
	2010	0	0	16	0	0	3	19
		0,0%	0,0%	17,4%	0,0%	0,0%	1,0%	4,1%
	2013	0	0	30	0	0	40	70
		0,0%	0,0%	32,6%	0,0%	0,0%	13,3%	15,2%
	2014	0	0	0	0	0	13	13

		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,3%	2,8%
	2016	0	0	0	0	0	23	23
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	7,6%	5,0%
	TOPLAM	11	20	92	28	9	301	461
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
26	1989	9	0	0	0	0	0	9
		52,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	8,0%
	1990	3	0	0	2	0	0	5
		17,6%	0,0%	0,0%	7,1%	0,0%	0,0%	4,4%
	1993	0	0	0	0	3	0	3
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	0,0%	2,7%
	1994	5	10	0	10	7	0	32
		29,4%	100,0%	0,0%	35,7%	33,3%	0,0%	28,3%
	1996	0	0	0	0	2	0	2
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	9,5%	0,0%	1,8%
	1997	0	0	0	16	1	0	17
		0,0%	0,0%	0,0%	57,1%	4,8%	0,0%	15,0%
	2001	0	0	0	0	6	0	6
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	28,6%	0,0%	5,3%
	2002	0	0	27	0	0	0	27
		0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	23,9%
	2007	0	0	0	0	0	5	5
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	4,4%
	2013	0	0	0	0	1	1	2
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,8%	10,0%	1,8%
	2014	0	0	0	0	1	0	1
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,8%	0,0%	0,9%
	2016	0	0	0	0	0	4	4
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	40,0%	3,5%
	TOPLAM	17	10	27	28	21	10	113
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
28	1989	5	0	0	0	0	0	5
		18,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,7%
	1990	6	0	0	3	0	0	9
		22,2%	0,0%	0,0%	6,7%	0,0%	0,0%	4,8%
	1993	1	0	0	0	2	0	3
		3,7%	0,0%	0,0%	0,0%	4,9%	0,0%	1,6%
	1994	11	2	0	10	9	0	32
		40,7%	100,0%	0,0%	22,2%	22,0%	0,0%	17,1%
	1995	0	0	0	0	2	0	2
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,9%	0,0%	1,1%

	1996	0	0	0	3	3	0	6
		0,0%	0,0%	0,0%	6,7%	7,3%	0,0%	3,2%
	1997	1	0	0	14	5	0	20
		3,7%	0,0%	0,0%	31,1%	12,2%	0,0%	10,7%
	1998	0	0	0	1	1	0	2
		0,0%	0,0%	0,0%	2,2%	2,4%	0,0%	1,1%
	1999	0	0	0	2	0	12	14
		0,0%	0,0%	0,0%	4,4%	0,0%	54,5%	7,5%
	2001	3	0	0	5	9	0	17
		11,1%	0,0%	0,0%	11,1%	22,0%	0,0%	9,1%
	2002	0	0	0	7	1	0	8
		0,0%	0,0%	0,0%	15,6%	2,4%	0,0%	4,3%
	2007	0	0	20	0	0	9	29
		0,0%	0,0%	40,0%	0,0%	0,0%	40,9%	15,5%
	2010	0	0	0	0	3	0	3
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	7,3%	0,0%	1,6%
	2013	0	0	14	0	2	0	16
		0,0%	0,0%	28,0%	0,0%	4,9%	0,0%	8,6%
	2014	0	0	16	0	4	0	20
		0,0%	0,0%	32,0%	0,0%	9,8%	0,0%	10,7%
	2016	0	0	0	0	0	1	1
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,5%	0,5%
	TOPLAM	27	2	50	45	41	22	187
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
30	1990	0	0	0	1	0	0	1
		0,0%	0,0%	0,0%	2,0%	0,0%	0,0%	0,6%
	1993	5	0	0	0	0	0	5
		23,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,2%
	1994	11	1	0	3	7	0	22
		52,4%	100,0%	0,0%	6,1%	8,5%	0,0%	14,1%
	1995	0	0	0	1	4	0	5
		0,0%	0,0%	0,0%	2,0%	4,9%	0,0%	3,2%
	1996	0	0	0	14	17	0	31
		0,0%	0,0%	0,0%	28,6%	20,7%	0,0%	19,9%
	1997	0	0	0	11	16	0	27
		0,0%	0,0%	0,0%	22,4%	19,5%	0,0%	17,3%
	1998	0	0	0	6	1	0	7
		0,0%	0,0%	0,0%	12,2%	1,2%	0,0%	4,5%
	1999	0	0	0	2	0	0	2
		0,0%	0,0%	0,0%	4,1%	0,0%	0,0%	1,3%
	2001	3	0	0	2	14	0	19

		14,3%	0,0%	0,0%	4,1%	17,1%	0,0%	12,2%
	2002	0	0	0	9	7	0	16
		0,0%	0,0%	0,0%	18,4%	8,5%	0,0%	10,3%
	2007	0	0	3	0	4	0	7
		0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	4,9%	0,0%	4,5%
	2010	0	0	0	0	6	0	6
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	7,3%	0,0%	3,8%
	2013	0	0	0	0	4	0	4
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,9%	0,0%	2,6%
	2014	2	0	0	0	2	0	4
		9,5%	0,0%	0,0%	0,0%	2,4%	0,0%	2,6%
	TOPLAM	21	1	3	49	82	0	156
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
32	1974	0	0	0	5	0	0	5
		0,0%	0,0%	0,0%	13,2%	0,0%	0,0%	2,9%
	1989	1	0	0	0	0	0	1
		6,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,6%
	1990	1	0	0	0	0	0	1
		6,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,6%
	1993	3	0	0	1	0	0	4
		20,0%	0,0%	0,0%	2,6%	0,0%	0,0%	2,3%
	1994	3	0	0	5	12	0	20
		20,0%	0,0%	0,0%	13,2%	10,0%	0,0%	11,6%
	1995	0	0	0	3	8	0	11
		0,0%	0,0%	0,0%	7,9%	6,7%	0,0%	6,4%
	1996	0	0	0	9	28	0	37
		0,0%	0,0%	0,0%	23,7%	23,3%	0,0%	21,4%
	1997	2	0	0	5	28	0	35
		13,3%	0,0%	0,0%	13,2%	23,3%	0,0%	20,2%
	1998	0	0	0	1	3	0	4
		0,0%	0,0%	0,0%	2,6%	2,5%	0,0%	2,3%
	1999	0	0	0	2	3	0	5
		0,0%	0,0%	0,0%	5,3%	2,5%	0,0%	2,9%
	2001	2	0	0	1	8	0	11
		13,3%	0,0%	0,0%	2,6%	6,7%	0,0%	6,4%
	2002	0	0	0	3	9	0	12
		0,0%	0,0%	0,0%	7,9%	7,5%	0,0%	6,9%
	2007	0	0	0	0	6	0	6
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,0%	0,0%	3,5%
	2010	0	0	0	0	5	0	5
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,2%	0,0%	2,9%

	2013	0	0	0	0	6	0	6
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,0%	0,0%	3,5%
	2014	3	0	0	0	4	0	7
		20,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,3%	0,0%	4,0%
	2016	0	0	0	3	0	0	3
		0,0%	0,0%	0,0%	7,9%	0,0%	0,0%	1,7%
	TOPLAM	15	0	0	38	120	0	173
		100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
34	1974	0	0	0	3	0	0	3
		0,0%	0,0%	0,0%	6,2%	0,0%	0,0%	1,6%
	1993	3	0	0	3	0	0	6
		12,5%	0,0%	0,0%	6,2%	0,0%	0,0%	3,3%
	1994	6	0	0	7	4	0	17
		25,0%	0,0%	0,0%	14,6%	3,6%	0,0%	9,3%
	1995	1	0	0	5	8	0	14
		4,2%	0,0%	0,0%	10,4%	7,3%	0,0%	7,7%
	1996	1	0	0	11	13	0	25
		4,2%	0,0%	0,0%	22,9%	11,8%	0,0%	13,7%
	1997	4	0	0	0	10	0	14
		16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%	0,0%	7,7%
	1998	0	0	0	0	3	0	3
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,7%	0,0%	1,6%
	1999	0	0	0	3	8	0	11
		0,0%	0,0%	0,0%	6,2%	7,3%	0,0%	6,0%
	2001	3	0	0	6	4	0	13
		12,5%	0,0%	0,0%	12,5%	3,6%	0,0%	7,1%
	2002	1	0	0	1	5	0	7
		4,2%	0,0%	0,0%	2,1%	4,5%	0,0%	3,8%
	2007	0	0	0	0	2	0	2
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,8%	0,0%	1,1%
	2010	0	0	0	2	1	0	3
		0,0%	0,0%	0,0%	4,2%	0,9%	0,0%	1,6%
	2013	1	0	0	2	8	0	11
		4,2%	0,0%	0,0%	4,2%	7,3%	0,0%	6,0%
	2014	4	0	0	0	3	0	7
		16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	2,7%	0,0%	3,8%
	2016	0	0	0	5	41	0	46
		0,0%	0,0%	0,0%	10,4%	37,3%	0,0%	25,3%
	TOPLAM	24	0	0	48	110	0	182
		100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
36	1974	0	0	0	7	0	0	7

		0,0%	0,0%	0,0%	9,2%	0,0%	0,0%	4,6%
	1993	1	0	0	3	0	0	4
		2,4%	0,0%	0,0%	3,9%	0,0%	0,0%	2,6%
	1994	3	0	0	4	1	0	8
		7,3%	0,0%	0,0%	5,3%	2,9%	0,0%	5,3%
	1995	5	0	0	6	5	0	16
		12,2%	0,0%	0,0%	7,9%	14,3%	0,0%	10,5%
	1996	11	0	0	10	3	0	24
		26,8%	0,0%	0,0%	13,2%	8,6%	0,0%	15,8%
	1997	2	0	0	0	3	0	5
		4,9%	0,0%	0,0%	0,0%	8,6%	0,0%	3,3%
	1998	1	0	0	1	0	0	2
		2,4%	0,0%	0,0%	1,3%	0,0%	0,0%	1,3%
	1999	0	0	0	4	1	0	5
		0,0%	0,0%	0,0%	5,3%	2,9%	0,0%	3,3%
	2001	12	0	0	18	2	0	32
		29,3%	0,0%	0,0%	23,7%	5,7%	0,0%	21,1%
	2002	2	0	0	7	2	0	11
		4,9%	0,0%	0,0%	9,2%	5,7%	0,0%	7,2%
	2007	0	0	0	0	5	0	5
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	0,0%	3,3%
	2010	2	0	0	5	1	0	8
		4,9%	0,0%	0,0%	6,6%	2,9%	0,0%	5,3%
	2013	0	0	0	5	11	0	16
		0,0%	0,0%	0,0%	6,6%	31,4%	0,0%	10,5%
	2014	2	0	0	0	1	0	3
		4,9%	0,0%	0,0%	0,0%	2,9%	0,0%	2,0%
	2016	0	0	0	6	0	0	6
		0,0%	0,0%	0,0%	7,9%	0,0%	0,0%	3,9%
	TOPLAM	41	0	0	76	35	0	152
		100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
38	1974	0	0	0	1	0	0	1
		0,0%	0,0%	0,0%	2,1%	0,0%	0,0%	0,5%
	1993	1	0	0	0	0	0	1
		0,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,5%
	1994	2	0	0	5	4	0	11
		1,6%	0,0%	0,0%	10,4%	21,1%	0,0%	5,7%
	1995	6	0	0	4	1	0	11
		4,8%	0,0%	0,0%	8,3%	5,3%	0,0%	5,7%
	1996	30	0	0	8	0	0	38
		24,0%	0,0%	0,0%	16,7%	0,0%	0,0%	19,8%

40	1997	48	0	0	0	2	0	50
		38,4%	0,0%	0,0%	0,0%	10,5%	0,0%	26,0%
	1998	3	0	0	0	0	0	3
		2,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%
	1999	1	0	0	3	2	0	6
		0,8%	0,0%	0,0%	6,2%	10,5%	0,0%	3,1%
	2001	7	0	0	6	0	0	13
		5,6%	0,0%	0,0%	12,5%	0,0%	0,0%	6,8%
	2002	3	0	0	1	0	0	4
		2,4%	0,0%	0,0%	2,1%	0,0%	0,0%	2,1%
	2007	16	0	0	4	7	0	27
		12,8%	0,0%	0,0%	8,3%	36,8%	0,0%	14,1%
	2010	3	0	0	3	0	0	6
		2,4%	0,0%	0,0%	6,2%	0,0%	0,0%	3,1%
	2013	1	0	0	3	3	0	7
		0,8%	0,0%	0,0%	6,2%	15,8%	0,0%	3,6%
	2014	4	0	0	0	0	0	4
		3,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,1%
	2016	0	0	0	10	0	0	10
		0,0%	0,0%	0,0%	20,8%	0,0%	0,0%	5,2%
	TOPLAM	125	0	0	48	19	0	192
		100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
	1993	2	0	0	0	0	0	2
		3,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,9%
	1994	0	0	0	1	1	0	2
		0,0%	0,0%	0,0%	2,4%	10,0%	0,0%	1,9%
	1995	7	0	0	6	1	0	14
		12,5%	0,0%	0,0%	14,3%	10,0%	0,0%	13,0%
	1996	16	0	0	7	0	0	23
		28,6%	0,0%	0,0%	16,7%	0,0%	0,0%	21,3%
	1997	2	0	0	0	0	0	2
		3,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,9%
	1998	2	0	0	0	0	0	2
		3,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,9%
	1999	4	0	0	0	1	0	5
		7,1%	0,0%	0,0%	0,0%	10,0%	0,0%	4,6%
	2001	7	0	0	5	0	0	12
		12,5%	0,0%	0,0%	11,9%	0,0%	0,0%	11,1%
	2002	7	0	0	0	0	0	7
		12,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,5%
	2007	1	0	0	6	5	0	12

		1,8%	0,0%	0,0%	14,3%	50,0%	0,0%	11,1%
	2010	2	0	0	2	0	0	4
		3,6%	0,0%	0,0%	4,8%	0,0%	0,0%	3,7%
	2013	4	0	0	7	2	0	13
		7,1%	0,0%	0,0%	16,7%	20,0%	0,0%	12,0%
	2014	2	0	0	0	0	0	2
		3,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,9%
	2016	0	0	0	8	0	0	8
		0,0%	0,0%	0,0%	19,0%	0,0%	0,0%	7,4%
	TOPLAM	56	0	0	42	10	0	108
		100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
42	1995	4	0	0	3	0	0	7
		12,1%	0,0%	0,0%	13,6%	0,0%	0,0%	11,7%
	1996	6	0	0	0	0	0	6
		18,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	10,0%
	1998	2	0	0	0	0	0	2
		6,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,3%
	1999	5	0	0	0	0	0	5
		15,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	8,3%
	2001	2	0	0	1	0	0	3
		6,1%	0,0%	0,0%	4,5%	0,0%	0,0%	5,0%
	2002	3	0	0	0	0	0	3
		9,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,0%
	2007	0	0	0	4	2	0	6
		0,0%	0,0%	0,0%	18,2%	40,0%	0,0%	10,0%
	2010	4	0	0	0	0	0	4
		12,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,7%
	2013	7	0	0	11	3	0	21
		21,2%	0,0%	0,0%	50,0%	60,0%	0,0%	35,0%
	2016	0	0	0	3	0	0	3
		0,0%	0,0%	0,0%	13,6%	0,0%	0,0%	5,0%
	TOPLAM	33	0	0	22	5	0	60
		100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
44	1995	4	0	0	0	0	0	4
		20,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	9,5%
	1996	1	0	0	0	0	0	1
		5,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,4%
	1999	3	0	0	0	0	0	3
		15,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	7,1%
	2001	3	0	0	1	0	0	4
		15,0%	0,0%	0,0%	5,3%	0,0%	0,0%	9,5%

	2002	4	0	0	0	0	0	4
		20,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	9,5%
	2007	1	0	0	7	0	0	8
		5,0%	0,0%	0,0%	36,8%	0,0%	0,0%	19,0%
	2010	1	0	0	0	0	0	1
		5,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,4%
	2013	3	0	0	8	3	0	14
		15,0%	0,0%	0,0%	42,1%	100,0%	0,0%	33,3%
	2016	0	0	0	3	0	0	3
		0,0%	0,0%	0,0%	15,8%	0,0%	0,0%	7,1%
46	TOPLAM	20	0	0	19	3	0	42
		100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
	1995	1	0	0	2	0	0	3
		1,9%	0,0%	0,0%	14,3%	0,0%	0,0%	4,5%
	1999	2	0	0	0	0	0	2
		3,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,0%
	2001	0	0	0	1	0	0	1
		0,0%	0,0%	0,0%	7,1%	0,0%	0,0%	1,5%
	2007	0	0	0	3	0	0	3
		0,0%	0,0%	0,0%	21,4%	0,0%	0,0%	4,5%
48	2013	11	0	0	5	0	0	16
		21,2%	0,0%	0,0%	35,7%	0,0%	0,0%	24,2%
	2016	38	0	0	3	0	0	41
		73,1%	0,0%	0,0%	21,4%	0,0%	0,0%	62,1%
	TOPLAM	52	0	0	14	0	0	66
		100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
	1999	1	0	0	0	0	0	1
		16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,2%
	2002	1	0	0	0	0	0	1
		16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,2%
52	2007	0	0	0	7	0	0	7
		0,0%	0,0%	0,0%	70,0%	0,0%	0,0%	43,8%
	2013	4	0	0	1	0	0	5
		66,7%	0,0%	0,0%	10,0%	0,0%	0,0%	31,2%
	2016	0	0	0	2	0	0	2
		0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	0,0%	0,0%	12,5%
	TOPLAM	6	0	0	10	0	0	16
		100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
	2013	10	0	0	2	0	0	12
		100,0%	0,0%	0,0%	66,7%	0,0%	0,0%	23,1%
	2016	0	0	39	1	0	0	40
		0,0%	0,0%	100,0%	33,3%	0,0%	0,0%	76,9%

	TOPLAM	10	0	39	3	0	0	52
		100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
56	2016	0	0	0	1	0	0	1
		0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
	TOPLAM	0	0	0	1	0	0	1
		0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
TOPLAM	1946	0	40	33	0	0	0	73
		0,0%	3,9%	4,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,5%
	1950	29	30	27	0	13	0	99
		3,0%	2,9%	3,3%	0,0%	1,3%	0,0%	2,0%
	1955	7	10	14	0	14	0	45
		0,7%	1,0%	1,7%	0,0%	1,4%	0,0%	0,9%
	1957	27	28	27	0	31	0	113
		2,8%	2,7%	3,3%	0,0%	3,2%	0,0%	2,3%
	1960	69	58	55	0	60	0	242
		7,2%	5,6%	6,7%	0,0%	6,2%	0,0%	4,9%
	1961	61	60	64	0	59	0	244
		6,3%	5,8%	7,7%	0,0%	6,1%	0,0%	5,0%
	1962	6	7	6	0	6	0	25
		0,6%	0,7%	0,7%	0,0%	0,6%	0,0%	0,5%
	1963	24	23	21	0	19	0	87
		2,5%	2,2%	2,5%	0,0%	2,0%	0,0%	1,8%
	1965	25	29	35	0	22	0	111
		2,6%	2,8%	4,2%	0,0%	2,3%	0,0%	2,3%
	1969	15	14	12	0	13	0	54
		1,6%	1,4%	1,5%	0,0%	1,3%	0,0%	1,1%
	1970	13	8	3	0	15	16	55
		1,4%	0,8%	0,4%	0,0%	1,5%	2,6%	1,1%
	1971	43	54	48	0	49	46	240
		4,5%	5,2%	5,8%	0,0%	5,0%	7,5%	4,9%
	1974	36	35	34	16	32	34	187
		3,7%	3,4%	4,1%	3,1%	3,3%	5,5%	3,8%
	1978	6	6	6	0	8	4	30
		0,6%	0,6%	0,7%	0,0%	0,8%	0,6%	0,6%
	1979	6	4	5	0	7	4	26
		0,6%	0,4%	0,6%	0,0%	0,7%	0,6%	0,5%
	1980	82	100	83	0	83	43	391
		8,5%	9,7%	10,0%	0,0%	8,5%	7,0%	7,9%
	1982	23	29	0	0	20	18	90
		2,4%	2,8%	0,0%	0,0%	2,1%	2,9%	1,8%
	1983	25	20	0	0	28	24	97

	2,6%	1,9%	0,0%	0,0%	2,9%	3,9%	2,0%
1989	27	29	0	26	24	20	126
	2,8%	2,8%	0,0%	5,1%	2,5%	3,2%	2,6%
1990	13	14	0	16	15	10	68
	1,4%	1,4%	0,0%	3,1%	1,5%	1,6%	1,4%
1993	16	14	0	12	12	12	66
	1,7%	1,4%	0,0%	2,3%	1,2%	1,9%	1,3%
1994	42	51	0	51	45	35	224
	4,4%	4,9%	0,0%	10,0%	4,6%	5,7%	4,5%
1995	28	31	30	30	29	30	178
	2,9%	3,0%	3,6%	5,9%	3,0%	4,9%	3,6%
1996	65	64	57	63	66	56	371
	6,8%	6,2%	6,9%	12,3%	6,8%	9,1%	7,5%
1997	59	62	51	66	65	43	346
	6,1%	6,0%	6,2%	12,9%	6,7%	7,0%	7,0%
1998	8	5	4	9	8	10	44
	0,8%	0,5%	0,5%	1,8%	0,8%	1,6%	0,9%
1999	16	15	4	16	15	12	78
	1,7%	1,4%	0,5%	3,1%	1,5%	1,9%	1,6%
2001	43	41	42	46	45	32	249
	4,5%	4,0%	5,1%	9,0%	4,6%	5,2%	5,1%
2002	21	29	27	29	24	29	159
	2,2%	2,8%	3,3%	5,7%	2,5%	4,7%	3,2%
2007	18	31	23	31	31	25	159
	1,9%	3,0%	2,8%	6,1%	3,2%	4,1%	3,2%
2010	12	12	16	12	16	15	83
	1,2%	1,2%	1,9%	2,3%	1,6%	2,4%	1,7%
2013	41	45	44	44	43	41	258
	4,3%	4,3%	5,3%	8,6%	4,4%	6,6%	5,2%
2014	17	5	16	0	15	13	66
	1,8%	0,5%	1,9%	0,0%	1,5%	2,1%	1,3%
2016	38	33	39	45	41	45	241
	4,0%	3,2%	4,7%	8,8%	4,2%	7,3%	4,9%
TOPLAM	961	1036	826	512	973	617	4925
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

EK-2: Tablo 45. Gazetelerin Ele Aldıkları Olaylara Göre Haber Başlıklarında Sahip Oldukları Tutum

GAZET E ADI	HÜRRİYET GAZETESİ				CUMHURİYET GAZETESİ				AKŞAM GAZETESİ				SABAH GAZETESİ				MİLLİYET GAZETESİ				TÜRKİYE GAZETESİ				TOPLAM
BAŞLIK TONU	OLUMLU	OLUMSUZ	NÖTR	TOPLAM	OLUMLU	OLUMSUZ	NÖTR	TOPLAM	OLUMLU	OLUMSUZ	NÖTR	TOPLAM	OLUMLU	OLUMSUZ	NÖTR	TOPLAM	OLUMLU	OLUMSUZ	NÖTR	TOPLAM	OLUMLU	OLUMSUZ	NÖTR	TOPLAM	
DP'nin Kuruluşu	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	6 2,0 %	6 0,6 %	0 0,0 %	0 0,0 %	2 0,8 %	2 0,2 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	8 0,2 %
1946 Seçimleri	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	5 2,1 %	5 1,0 %	24 8,2 %	34 3,3 %	7 2,9 %	0 0,0 %	24 9,1 %	31 3,8 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	65 1,3 %
1950 Seçimleri	13 4,3 %	5 1,1 %	11 5,0 %	29 3,0 %	3 1,3 %	1 0,2 %	26 8,9 %	30 2,9 %	6 2,5 %	2 0,6 %	19 7,2 %	27 3,3 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	1 0,4 %	2 0,5 %	10 4,0 %	13 1,3 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	99 2,0 %
6-7 Eylül 1955 Olayları	1 0,3 %	4 0,9 %	2 0,9 %	7 0,7 %	3 1,3 %	1 0,2 %	6 2,0 %	10 1,0 %	9 3,7 %	0 0,0 %	5 1,9 %	14 1,7 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	4 1,4 %	1 0,2 %	9 3,6 %	14 1,4 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	45 0,9 %
1957 Seçimleri	6 2,0 %	3 0,7 %	18 8,1 %	27 2,8 %	3 1,3 %	10 2,0 %	15 5,1 %	28 2,7 %	10 4,1 %	4 1,2 %	13 4,9 %	27 3,3 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	5 1,8 %	6 1,4 %	20 8,0 %	31 3,2 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	113 2,3 %
Tahkikat Komisyonu	5 1,7 %	6 1,4 %	19 8,6 %	30 3,1 %	2 0,8 %	5 1,0 %	10 3,4 %	17 1,6 %	2 0,8 %	9 2,8 %	9 3,4 %	20 2,4 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	4 1,4 %	9 2,0 %	8 3,2 %	21 2,2 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	88 1,8 %
27 Mayıs 1960 Darbesi	17 5,6 %	6 1,4 %	8 3,6 %	31 3,2 %	13 5,5 %	15 3,0 %	3 1,0 %	31 3,0 %	9 3,7 %	11 3,4 %	10 3,8 %	30 3,6 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	12 4,3 %	4 0,9 %	15 6,0 %	31 3,2 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	123 2,5 %
14'lerin Sürgün Edilmesi	1 0,3 %	2 0,5 %	5 2,3 %	8 0,8 %	2 0,8 %	2 0,4 %	6 2,0 %	10 1,0 %	1 0,4 %	1 0,3 %	3 1,1 %	5 0,6 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	1 0,2 %	7 2,8 %	8 0,8 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	31 0,6 %
Anayasa Referandumu (1961)	12 4,0 %	5 1,1 %	2 0,9 %	19 2,0 %	11 4,6 %	5 1,0 %	5 1,7 %	21 2,0 %	5 2,1 %	2 0,6 %	9 3,4 %	16 1,9 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	15 5,3 %	4 0,9 %	5 2,0 %	24 2,5 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	80 1,6 %
	0	0	7	7	0	1	5	6	1	0	5	6	0	0	0	0	0	1	4	5	0	0	0	0	24

Adnan Menderes'in İdam Edilmesi	0,0 %	0,0 %	3,2 %	0,7 %	0,0 %	0,2 %	1,7 %	0,6 %	0,4 %	0,0 %	1,9 %	0,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,2 %	1,6 %	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,5 %
15 Ekim 1961 Seçimleri	9 3,0 %	9 2,1 %	10 4,5 %	28 2,9 %	10 4,2 %	10 2,0 %	7 2,4 %	27 2,6 %	7 2,9 %	5 1,6 %	24 9,1 %	36 4,4 %	0 %	0 %	0 %	0 %	10 3,5 %	8 1,8 %	8 3,2 %	26 2,7 %	0 %	0 %	0 %	0 %	117 2,4 %
Çankaya Protokolü	5 1,7 %	1 0,2 %	1 0,5 %	7 0,7 %	3 1,3 %	0 %	3 1,0 %	6 0,6 %	2 0,8 %	2 0,6 %	2 0,8 %	6 0,7 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 0,7 %	1 0,2 %	1 0,4 %	4 0,4 %	0 %	0 %	0 %	0 %	23 0,5 %
Talat Aydemir Darbe Girişimi-1	2 0,7 %	2 0,5 %	2 0,9 %	6 0,6 %	3 1,3 %	2 0,4 %	2 0,7 %	7 0,7 %	3 1,2 %	1 0,3 %	2 0,8 %	6 0,7 %	0 %	0 %	0 %	0 %	4 1,4 %	0 %	2 0,8 %	6 0,6 %	0 %	0 %	0 %	0 %	25 0,5 %
Talat Aydemir Darbe Girişimi-2	4 1,3 %	10 2,3 %	10 4,5 %	24 2,5 %	2 0,8 %	6 1,2 %	15 5,1 %	23 2,2 %	3 1,2 %	8 2,5 %	10 3,8 %	21 2,5 %	0 %	0 %	0 %	0 %	3 1,1 %	2 0,5 %	14 5,6 %	19 2,0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	87 1,8 %
10 Ekim 1965 Seçimleri	11 3,6 %	6 1,4 %	8 3,6 %	25 2,6 %	5 2,1 %	14 2,8 %	10 3,4 %	29 2,8 %	3 1,2 %	10 3,1 %	22 8,4 %	35 4,2 %	0 %	0 %	0 %	0 %	5 1,8 %	10 2,3 %	7 2,8 %	22 2,3 %	0 %	0 %	0 %	0 %	111 2,3 %
Kanlı Pazar	1 0,3 %	9 2,1 %	5 2,3 %	15 1,6 %	0 0,0 %	7 1,4 %	7 2,4 %	14 1,4 %	2 0,8 %	2 0,6 %	8 3,0 %	12 1,5 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 0,4 %	9 2,0 %	3 1,2 %	13 1,3 %	0 %	0 %	0 %	0 %	54 1,1 %
15-16 Haziran 1970	3 1,0 %	7 1,6 %	3 1,4 %	13 1,4 %	1 0,4 %	4 0,8 %	3 1,0 %	8 0,8 %	0 %	1 0,3 %	2 0,8 %	3 0,4 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	9 2,0 %	6 2,4 %	15 1,5 %	8 2,7 %	7 3,1 %	1 1,0 %	16 2,6 %	55 1,1 %
12 Mart 1971 Muhtırası	11 3,6 %	13 3,0 %	19 8,6 %	43 4,5 %	23 9,7 %	18 3,6 %	13 4,4 %	54 5,2 %	14 5,8 %	15 4,7 %	19 7,2 %	48 5,8 %	0 %	0 %	0 %	0 %	13 4,6 %	19 4,3 %	17 6,8 %	49 5,0 %	20 6,7 %	14 6,3 %	12 12,4 %	46 7,5 %	240 4,9 %
Kıbrıs Barış Harekâtı	19 6,3 %	14 3,2 %	3 1,4 %	36 3,7 %	24 10,1 %	4 0,8 %	7 2,4 %	35 3,4 %	22 9,1 %	8 2,5 %	4 1,5 %	34 4,1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	16 5,7 %	10 2,3 %	6 2,4 %	32 3,3 %	15 5,1 %	19 8,5 %	0 %	34 5,5 %	171 3,5 %
Korutürk'e Uyarı	4 1,3 %	5 1,1 %	0 0,0 %	9 0,9 %	3 1,3 %	4 0,8 %	4 1,4 %	11 1,1 %	3 1,2 %	2 0,6 %	4 1,5 %	9 1,1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 0,5 %	3 1,2 %	5 0,5 %	0 %	0 %	0 %	0 %	34 0,7 %

Mektub																										
u																										
Maraş	0	6	0	6	1	2	3	6	4	1	1	6	0	0	0	0	1	7	0	8	0	3	1	4	30	
Olayları	0,0 %	1,4 %	0,0 %	0,6 %	0,4 %	0,4 %	1,0 %	0,6 %	1,6 %	0,3 %	0,4 %	0,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,4 %	1,6 %	0,0 %	0,8 %	0,0 %	1,3 %	1,0 %	0,6 %	0,6 %	
Abdi	1	3	2	6	0	4	0	4	1	2	1	4	0	0	0	0	1	6	0	7	1	1	2	4	25	
İpekçi	0,3 %	0,7 %	0,9 %	0,6 %	0,0 %	0,8 %	0,0 %	0,4 %	0,4 %	0,6 %	0,4 %	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,4 %	1,4 %	0,0 %	0,7 %	0,3 %	0,4 %	2,1 %	0,6 %	0,5 %	
Suikastı	1	7	0	8	2	5	0	7	0	7	1	8	0	0	0	0	0	5	0	5	2	2	0	4	32	
Çorum	0,3 %	1,6 %	0,0 %	0,8 %	0,8 %	1,0 %	0,0 %	0,7 %	0,0 %	2,2 %	0,4 %	1,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,1 %	0,0 %	0,5 %	0,7 %	0,9 %	0,0 %	0,6 %	0,6 %	
Olayları	1	3	0	4	0	1	3	4	0	1	3	4	0	0	0	0	1	2	1	4	2	0	1	3	19	
Nihat	0,3 %	0,7 %	0,0 %	0,4 %	0,0 %	0,2 %	1,0 %	0,4 %	0,0 %	0,3 %	1,1 %	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,4 %	0,5 %	0,4 %	0,4 %	0,7 %	0,0 %	1,0 %	0,5 %	0,4 %	
Erim	3	17	6	26	5	19	7	31	8	12	9	29	0	0	0	0	15	11	2	28	0	0	0	0	114	
Suikastı	1,0 %	3,9 %	2,7 %	2,7 %	2,1 %	3,8 %	2,4 %	3,0 %	3,3 %	3,8 %	3,4 %	3,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	5,3 %	2,5 %	0,8 %	2,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,3 %	
24 Ocak	3	17	6	26	5	19	7	31	8	12	9	29	0	0	0	0	15	11	2	28	0	0	0	0	114	
Kararları	1,0 %	3,9 %	2,7 %	2,7 %	2,1 %	3,8 %	2,4 %	3,0 %	3,3 %	3,8 %	3,4 %	3,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	5,3 %	2,5 %	0,8 %	2,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,3 %	
Kudüs'ü	0	2	0	2	1	3	0	4	0	2	1	3	0	0	0	0	0	3	0	3	0	2	0	2	14	
Kurtarma	0,0 %	0,5 %	0,0 %	0,2 %	0,4 %	0,6 %	0,0 %	0,4 %	0,0 %	0,6 %	0,4 %	0,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,7 %	0,0 %	0,3 %	0,0 %	0,9 %	0,0 %	0,3 %	0,3 %	
Günü	19	4	10	33	14	10	19	43	17	8	6	31	0	0	0	0	19	9	10	38	21	3	10	34	179	
12 Eylül	6,3 %	0,9 %	4,5 %	3,4 %	5,9 %	2,0 %	6,5 %	4,2 %	7,0 %	2,5 %	2,3 %	3,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	6,7 %	2,0 %	4,0 %	3,9 %	7,1 %	1,3 %	10, 3%	5,5 %	3,6 %	
1980																										
Darbesi																										
	12	5	6	23	15	5	9	29	0	0	0	0	0	0	0	0	10	4	6	20	16	1	1	18	90	
Anayasa	4,0 %	1,1 %	2,7 %	2,4 %	6,3 %	1,0 %	3,1 %	2,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,5 %	0,9 %	2,4 %	2,1 %	5,4 %	0,4 %	1,0 %	2,9 %	1,8 %	
Referan	13	6	6	25	8	5	7	20	0	0	0	0	0	0	0	0	9	4	15	28	15	3	6	24	97	
dumu	4,3 %	1,4 %	2,7 %	2,6 %	3,4 %	1,0 %	2,4 %	1,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,2 %	0,9 %	6,0 %	2,9 %	5,1 %	1,3 %	6,2 %	3,9 %	2,0 %	
(1980)																										
6 Kasım	4	18	5	27	1	17	11	29	0	0	0	0	4	16	6	26	2	12	10	24	14	3	3	20	126	
1983	1,3 %	4,1 %	2,3 %	2,8 %	0,4 %	3,4 %	3,8 %	2,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,5 %	5,5 %	9,8 %	5,1 %	0,7 %	2,7 %	4,0 %	2,5 %	4,7 %	1,3 %	3,1 %	3,2 %	2,6 %	
Seçimler																										
i																										
Turgut	4	18	5	27	1	17	11	29	0	0	0	0	4	16	6	26	2	12	10	24	14	3	3	20	126	
Özal'ın	1,3 %	4,1 %	2,3 %	2,8 %	0,4 %	3,4 %	3,8 %	2,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,5 %	5,5 %	9,8 %	5,1 %	0,7 %	2,7 %	4,0 %	2,5 %	4,7 %	1,3 %	3,1 %	3,2 %	2,6 %	
Cumhur																										
başkanı																										
Olması																										
	0	4	0	4	3	2	0	5	0	0	0	0	0	5	0	5	0	7	0	7	0	0	0	3	24	
Muamme	0,0 %	0,9 %	0,0 %	0,4 %	1,3 %	0,4 %	0,0 %	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,7 %	0,0 %	1,0 %	0,0 %	1,6 %	0,0 %	0,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,5 %	0,5 %	
r Aksoy																										
Suikastı	2	1	0	3	1	2	0	3	0	0	0	0	1	2	0	3	0	3	0	3	0	1	1	3	15	

Çetin Emeç Suikastı	0,7 %	0,2 %	0,0 %	0,3 %	0,4 %	0,4 %	0,0 %	0,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,6 %	0,7 %	0,0 %	0,6 %	0,0 %	0,7 %	0,0 %	0,3 %	0,0 %	1,0 %	1,0 %	0,5 %	0,3 %
Turan Dursun Suikastı	0 0,0 %	1 0,2 %	0 0,0 %	1 0,1 %	0 0,0 %	1 0,2 %	0 0,0 %	1 0,1 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	1 0,6 %	1 0,3 %	0 0,0 %	1 0,2 %	0 0,0 %	1 0,2 %	0 0,0 %	1 0,1 %	0 0,0 %	1 0,4 %	0 0,0 %	1 0,2 %	5 0,1 %
Bahriye Üçok Suikastı	1 0,3 %	4 0,9 %	0 0,0 %	5 0,5 %	1 0,4 %	4 0,8 %	0 0,0 %	5 0,5 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	2 1,3 %	4 1,4 %	2 3,3 %	7 1,4 %	0 0,0 %	4 0,9 %	0 0,0 %	4 0,4 %	0 0,0 %	2 0,9 %	1 1,0 %	3 0,5 %	24 0,5 %
Uğur Mumcu Suikastı	4 1,3 %	2 0,5 %	1 0,5 %	7 0,7 %	3 1,3 %	4 0,8 %	0 0,0 %	7 0,7 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	3 1,0 %	0 0,0 %	5 1,0 %	1 0,4 %	3 0,7 %	0 0,0 %	4 0,4 %	1 0,3 %	4 1,8 %	0 0,0 %	5 0,8 %	28 0,6 %
Sivas Olayları	0 0,0 %	8 1,8 %	1 0,5 %	9 0,9 %	0 0,0 %	7 1,4 %	0 0,0 %	7 0,7 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	9 5,7 %	7 2,4 %	0 0,0 %	7 1,4 %	1 0,4 %	7 1,6 %	0 0,0 %	8 0,8 %	0 0,0 %	7 3,1 %	0 0,0 %	7 1,1 %	38 0,8 %
27 Mart 1994 Seçimleri	6 2,0 %	10 2,3 %	1 0,5 %	17 1,8 %	9 3,8 %	13 2,6 %	3 1,0 %	25 2,4 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	13 8,2 %	12 4,1 %	3 4,9 %	24 4,7 %	9 3,2 %	9 2,0 %	3 1,2 %	21 2,2 %	11 3,7 %	1 0,4 %	5 5,2 %	17 2,8 %	104 2,1 %
5 Nisan 1994 Kararları	13 4,3 %	12 2,7 %	0 0,0 %	25 2,6 %	6 2,5 %	18 3,6 %	2 0,7 %	26 2,5 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	7 4,4 %	12 4,1 %	2 3,3 %	27 5,3 %	4 1,4 %	16 3,6 %	4 1,6 %	24 2,5 %	11 3,7 %	2 0,9 %	5 5,2 %	18 2,9 %	120 2,4 %
25 Aralık 1995 Seçimleri	15 5,0 %	12 2,7 %	1 0,5 %	28 2,9 %	2 0,8 %	22 4,3 %	7 2,4 %	31 3,0 %	7 2,9 %	13 4,1 %	10 3,8 %	30 3,6 %	4 2,5 %	20 6,8 %	3 4,9 %	30 5,9 %	13 4,6 %	10 2,3 %	6 2,4 %	29 3,0 %	14 4,7 %	9 4,0 %	7 7,2 %	30 4,9 %	178 3,6 %
Refahiyol Hükümeti'nin Kurulması	3 1,0 %	14 3,2 %	7 3,2 %	24 2,5 %	2 0,8 %	17 3,4 %	9 3,1 %	28 2,7 %	12 4,9 %	10 3,1 %	4 1,5 %	26 3,1 %	1 0,6 %	18 6,1 %	5 8,2 %	27 5,3 %	2 0,7 %	13 2,9 %	11 4,4 %	26 2,7 %	10 3,4 %	11 4,9 %	6 6,2 %	27 4,4 %	158 3,2 %
Libya Ziyareti	3 1,0 %	11 2,5 %	1 0,5 %	15 1,6 %	0 0,0 %	9 1,8 %	0 0,0 %	9 0,9 %	1 0,4 %	6 1,9 %	3 1,1 %	10 1,2 %	4 2,5 %	9 3,1 %	0 0,0 %	10 2,0 %	0 0,0 %	9 2,0 %	0 0,0 %	9 0,9 %	5 1,7 %	1 0,4 %	4 4,1 %	10 1,6 %	63 1,3 %
Susurluk Olayı	3 1,0 %	21 4,8 %	1 0,5 %	25 2,6 %	0 0,0 %	22 4,3 %	3 1,0 %	25 2,4 %	2 0,8 %	14 4,4 %	4 1,5 %	20 4,9 %	4 2,5 %	17 5,8 %	4 6,6 %	25 4,9 %	10 3,5 %	17 3,8 %	2 0,8 %	29 3,0 %	8 2,7 %	10 4,5 %	1 1,0 %	19 3,1 %	143 2,9 %
Fadime Şahin Olayı	0 0,0 %	13 3,0 %	1 0,5 %	14 1,5 %	1 0,4 %	10 2,0 %	1 0,3 %	12 1,2 %	0 0,0 %	12 3,8 %	2 0,8 %	14 1,7 %	3 1,9 %	7 2,4 %	1 1,6 %	11 2,1 %	0 0,0 %	13 2,9 %	1 0,4 %	14 1,4 %	1 0,3 %	3 1,3 %	1 1,0 %	5 0,8 %	70 1,4 %

“Sürekli Aydınlık İçin Bir Dakika Karanlık ” Eylemleri	0	1	0	1	3	5	0	8	0	1	1	2	1	1	0	2	0	3	0	3	0	2	0	2	18
	0,0 %	0,2 %	0,0 %	0,1 %	1,3 %	1,0 %	0,0 %	0,8 %	0,0 %	0,3 %	0,4 %	0,4 %	0,6 %	0,3 %	0,0 %	0,4 %	0,0 %	0,7 %	0,0 %	0,3 %	0,0 %	0,9 %	0,0 %	0,3 %	0,4 %
Tarikat Liderleri ne İftar Yemeği	0	1	0	1	0	4	0	4	1	0	0	1	0	2	1	3	0	1	0	1	0	0	0	0	10
	0,0 %	0,2 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,8 %	0,0 %	0,4 %	0,4 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,7 %	1,6 %	0,6 %	0,0 %	0,2 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,2 %
Kudüs Gecesi	1	7	2	10	1	3	0	4	1	4	0	5	0	6	0	6	0	4	0	4	2	4	0	6	35
	0,3 %	1,6 %	0,9 %	1,0 %	0,4 %	0,6 %	0,0 %	0,4 %	0,4 %	1,2 %	0,0 %	0,6 %	0,0 %	2,0 %	0,0 %	1,2 %	0,0 %	0,9 %	0,0 %	0,4 %	0,7 %	1,8 %	0,0 %	1,0 %	0,7 %
Tankları n Sincan’da n Yürütül- mesi	0	2	0	2	1	1	0	2	0	1	1	2	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	9
	0,0 %	0,5 %	0,0 %	0,2 %	0,4 %	0,2 %	0,0 %	0,2 %	0,0 %	0,3 %	0,4 %	0,2 %	0,6 %	0,0 %	0,0 %	0,2 %	0,0 %	0,2 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,4 %	0,0 %	0,2 %	0,2 %
28 Şubat 1997 Post Modern Darbesi	14	14	4	32	7	25	2	34	15	12	1	28	15	22	7	44	15	21	8	44	22	6	1	29	211
	4,6 %	3,2 %	1,8 %	3,3 %	3,0 %	4,9 %	0,7 %	3,3 %	6,2 %	3,8 %	0,4 %	3,4 %	9,5 %	7,5 %	11, 5%	8,6 %	5,3 %	4,8 %	3,2 %	4,5 %	7,4 %	2,7 %	1,0 %	4,7 %	4,3 %
RP’nin Kapatıl- ması	1	6	1	8	0	5	0	5	2	2	0	4	2	6	1	9	3	4	1	8	5	4	1	10	44
	0,3 %	1,4 %	0,5 %	0,8 %	0,0 %	1,0 %	0,0 %	0,5 %	0,8 %	0,6 %	0,0 %	0,5 %	1,3 %	2,0 %	1,6 %	1,8 %	1,1 %	0,9 %	0,4 %	0,8 %	1,7 %	1,8 %	1,0 %	1,6 %	0,9 %
Merve Kavakçı Krizi	6	10	0	16	0	15	0	15	0	4	0	4	2	14	0	16	1	14	0	15	2	7	3	12	78
	2,0 %	2,3 %	0,0 %	1,7 %	0,0 %	3,0 %	0,0 %	1,4 %	0,0 %	1,2 %	0,0 %	0,5 %	1,3 %	4,8 %	0,0 %	3,1 %	0,4 %	3,2 %	0,0 %	1,5 %	0,7 %	3,1 %	3,1 %	1,9 %	1,6 %
2001 Ekonom- ik Krizi	14	11	3	28	4	18	5	27	17	11	1	29	17	5	9	31	16	10	3	29	13	10	2	25	169
	4,6 %	2,5 %	1,4 %	2,9 %	1,7 %	3,6 %	1,7 %	2,6 %	7,0 %	3,4 %	0,4 %	3,5 %	10, 8%	1,7 %	14, 8%	6,1 %	5,7 %	2,3 %	1,2 %	3,0 %	4,4 %	4,5 %	2,1 %	4,1 %	3,4 %
AK Parti’nin Kurulma- sı	4	10	1	15	0	12	2	14	7	4	2	13	1	13	1	15	1	13	2	16	3	1	3	7	80
	1,3 %	2,3 %	0,5 %	1,6 %	0,0 %	2,4 %	0,7 %	1,4 %	2,9 %	1,2 %	0,8 %	1,6 %	0,6 %	4,4 %	1,6 %	2,9 %	0,4 %	2,9 %	0,8 %	1,6 %	1,0 %	0,4 %	3,1 %	1,1 %	1,6 %
3 Kasım 2002 Seçimler i	7	11	3	21	8	18	3	29	7	16	4	27	8	17	4	29	8	12	4	24	11	13	5	29	159
	2,3 %	2,5 %	1,4 %	2,2 %	3,4 %	3,6 %	1,0 %	2,8 %	2,9 %	5,0 %	1,5 %	3,3 %	5,1 %	5,8 %	6,6 %	5,7 %	2,8 %	2,7 %	1,6 %	2,5 %	3,7 %	5,8 %	5,2 %	4,7 %	3,2 %
27 Nisan 2007 E- Muhtırası	6	6	4	16	4	18	3	25	7	7	4	18	12	6	8	26	11	11	3	25	13	2	3	18	128
	2,0 %	1,4 %	1,8 %	1,7 %	1,7 %	3,6 %	1,0 %	2,4 %	2,9 %	2,2 %	1,5 %	2,2 %	7,6 %	2,0 %	13, 1%	5,1 %	3,9 %	2,5 %	1,2 %	2,6 %	4,4 %	0,9 %	3,1 %	2,9 %	2,6 %
	0	2	0	2	0	4	2	6	0	5	0	5	0	5	0	5	0	6	0	6	0	2	5	7	31

Ergenekon Olayı	0,0 %	0,5 %	0,0 %	0,2 %	0,0 %	0,8 %	0,7 %	0,6 %	0,0 %	1,6 %	0,0 %	0,6 %	0,0 %	1,7 %	0,0 %	1,0 %	0,0 %	1,4 %	0,0 %	0,6 %	0,0 %	0,9 %	5,2 %	1,1 %	0,6 %
Balyoz Olayı	5 1,7 %	5 1,1 %	2 0,9 %	12 1,2 %	1 0,4 %	6 1,2 %	5 1,7 %	12 1,2 %	4 1,6 %	7 2,2 %	5 1,9 %	16 1,9 %	6 3,8 %	6 2,0 %	0 0,0 %	12 2,3 %	3 1,1 %	11 2,5 %	2 0,8 %	16 1,6 %	7 2,4 %	6 2,7 %	2 2,1 %	15 2,4 %	83 1,7 %
Gezi Parkı Eylemleri	8 2,6 %	16 3,7 %	3 1,4 %	27 2,8 %	11 4,6 %	19 3,8 %	0 0,0 %	30 2,9 %	13 5,3 %	15 4,7 %	2 0,8 %	30 3,6 %	18 4,4 %	7 2,4 %	4 6,6 %	29 5,7 %	9 3,2 %	14 3,2 %	5 2,0 %	28 2,9 %	13 4,4 %	14 6,3 %	0 0,0 %	27 4,4 %	171 3,5 %
17-25 Aralık 2013	2 0,7 %	26 5,9 %	3 1,4 %	31 3,2 %	1 0,4 %	17 3,4 %	2 0,7 %	20 1,9 %	3 1,2 %	27 8,4 %	0 0,0 %	30 3,6 %	7 4,4 %	24 8,2 %	0 0,0 %	31 6,1 %	6 2,1 %	22 5,0 %	2 0,8 %	30 3,1 %	11 3,7 %	15 6,7 %	1 1,0 %	27 4,4 %	169 3,4 %
15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi	7 2,3 %	18 4,1 %	13 5,9 %	38 4,0 %	5 2,1 %	20 4,0 %	8 2,7 %	33 3,2 %	5 2,1 %	33 10,3 %	1 0,4 %	39 4,7 %	19 12,0 %	26 8,9 %	0 0,0 %	45 8,8 %	16 5,7 %	22 5,0 %	3 1,2 %	41 4,2 %	20 6,7 %	22 9,9 %	3 3,1 %	45 7,3 %	241 4,9 %
	303	437	221	961	237	506	293	1036	243	320	263	826	158	293	61	512	282	442	249	973	297	223	97	617	4925
TOPLAM	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

EK-3: Tablo 46. Gazetelerin Ele Aldıkları Olaylara Göre Haber İçeriklerinde Sahip Oldukları Tutum

GAZET E ADI	HÜRRİYET GAZETESİ				CUMHURİYET GAZETESİ				AKŞAM GAZETESİ				SABAH GAZETESİ				MİLLİYET GAZETESİ				TÜRKİYE GAZETESİ				TOPLAM
İÇERİK TONU	OLUMLU	OLUMSUZ	NÖTR	TOPLAM	OLUMLU	OLUMSUZ	NÖTR	TOPLAM	OLUMLU	OLUMSUZ	NÖTR	TOPLAM	OLUMLU	OLUMSUZ	NÖTR	TOPLAM	OLUMLU	OLUMSUZ	NÖTR	TOPLAM	OLUMLU	OLUMSUZ	NÖTR	TOPLAM	
DP'nin Kuruluşu	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	6 2,4 %	6 0,6 %	0 0,0 %	0 0,0 %	2 0,7 %	2 0,2 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	8 0,2 %
1946 Seçimleri	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	12 5,4 %	7 1,2 %	15 5,9 %	34 3,3 %	10 4,7 %	0 0,0 %	21 7,0 %	31 3,8 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	65 1,3 %
1950 Seçimleri	13 4,6 %	6 1,2 %	10 5,2 %	29 3,0 %	11 5,0 %	1 0,2 %	18 7,1 %	30 2,9 %	10 4,7 %	2 0,6 %	15 5,0 %	27 3,3 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	4 1,5 %	3 0,6 %	6 2,7 %	13 1,3 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	99 2,0 %
6-7 Eylül 1955 Olayları	1 0,4 %	4 0,8 %	2 1,0 %	7 0,7 %	4 1,8 %	1 0,2 %	5 2,0 %	10 1,0 %	6 2,8 %	4 1,3 %	4 1,3 %	14 1,7 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	1 0,4 %	3 0,6 %	10 4,6 %	14 1,4 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	45 0,9 %
1957 Seçimleri	10 3,5 %	2 0,4 %	15 7,7 %	27 2,8 %	8 3,6 %	8 1,4 %	12 4,7 %	28 2,7 %	10 4,7 %	2 0,6 %	15 5,0 %	27 3,3 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	12 4,6 %	7 1,4 %	12 5,5 %	31 3,2 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	113 2,3 %
Tahkikat Komisyonu	5 1,8 %	9 1,9 %	16 8,2 %	30 3,1 %	1 0,5 %	5 0,9 %	11 4,3 %	17 1,6 %	1 0,5 %	7 2,2 %	12 4,0 %	20 2,4 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	4 1,5 %	6 1,2 %	11 5,0 %	21 2,2 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	88 1,8 %
27 Mayıs 1960 Darbesi	17 6,0 %	6 1,2 %	8 4,1 %	31 3,2 %	14 6,3 %	13 2,3 %	4 1,6 %	31 3,0 %	8 3,8 %	12 3,8 %	10 3,3 %	30 3,6 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	14 5,3 %	7 1,4 %	10 4,6 %	31 3,2 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	123 2,5 %
14'lerin Sürgün Edilmesi	2 0,7 %	1 0,2 %	5 2,6 %	8 0,8 %	5 2,3 %	2 0,4 %	3 1,2 %	10 1,0 %	1 0,5 %	0 0,0 %	4 1,3 %	5 0,6 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	1 0,4 %	1 0,2 %	6 2,7 %	8 0,8 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	31 0,6 %
Anayasa Referandumu (1961)	15 5,3 %	3 0,6 %	1 0,5 %	19 2,0 %	12 5,4 %	6 1,1 %	3 1,2 %	21 2,0 %	6 2,8 %	1 0,3 %	9 3,0 %	16 1,9 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	13 4,9 %	2 0,4 %	9 4,1 %	24 2,5 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	80 1,6 %
	1	2	4	7	0	2	4	6	0	1	5	6	0	0	0	0	1	2	2	5	0	0	0	0	24

Adnan Menderes'in İdam Edilmesi	0,4 %	0,4 %	2,1 %	0,7 %	0,0 %	0,4 %	1,6 %	0,6 %	0,0 %	0,3 %	1,7 %	0,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,4 %	0,4 %	0,9 %	0,5 %	0,0 %	0,0% 	0,0% 	0,0 %	0,5 %
15 Ekim 1961 Seçimleri	14 5,0 %	11 2,3 %	3 1,5 %	28 2,9 %	11 5,0 %	6 1,1 %	10 4,0 %	27 2,6 %	5 2,4 %	2 0,6 %	29 9,7 %	36 4,4 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	11 4,2 %	7 1,4 %	8 3,7 %	26 2,7 %	0 0,0 %	0 0,0% 	0 0,0% 	0 0,0 %	117 2,4 %
Çankaya Protokolü	5 1,8 %	2 0,4 %	0 0,0 %	7 0,7 %	3 1,4 %	0 0,0 %	3 1,2 %	6 0,6 %	3 1,4 %	1 0,3 %	2 0,7 %	6 0,7 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	3 1,1 %	1 0,2 %	0 0,0 %	4 0,4 %	0 0,0 %	0 0,0% 	0 0,0% 	0 0,0 %	23 0,5 %
Talat Aydemir Darbe Girişimi -1	3 1,1 %	2 0,4 %	1 0,5 %	6 0,6 %	4 1,8 %	2 0,4 %	1 0,4 %	7 0,7 %	1 0,5 %	1 0,3 %	4 1,3 %	6 0,7 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	4 1,5 %	0 0,0 %	2 0,9 %	6 0,6 %	0 0,0 %	0 0,0% 	0 0,0% 	0 0,0 %	25 0,5 %
Talat Aydemir Darbe Girişimi -2	3 1,1 %	13 2,7 %	8 4,1 %	24 2,5 %	0 0,0 %	9 1,6 %	14 5,5 %	23 2,2 %	2 0,9 %	11 3,5 %	8 2,7 %	21 2,5 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	13 2,6 %	6 2,7 %	19 2,0 %	0 0,0 %	0 0,0% 	0 0,0% 	0 0,0 %	87 1,8 %
10 Ekim 1965 Seçimleri	9 3,2 %	5 1,0 %	11 5,7 %	25 2,6 %	8 3,6 %	13 2,3 %	8 3,2 %	29 2,8 %	4 1,9 %	14 4,4 %	17 5,7 %	35 4,2 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	8 3,0 %	8 1,6 %	6 2,7 %	22 2,3 %	0 0,0 %	0 0,0% 	0 0,0% 	0 0,0 %	111 2,3 %
Kanlı Pazar	0 0,0 %	12 2,5 %	3 1,5 %	15 1,6 %	0 0,0 %	12 2,1 %	2 0,8 %	14 1,4 %	1 0,5 %	4 1,3 %	7 2,3 %	12 1,5 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	12 2,4 %	1 0,5 %	13 1,3 %	0 0,0 %	0 0,0% 	0 0,0% 	0 0,0 %	54 1,1 %
15-16 Haziran 1970	3 1,1 %	7 1,4 %	3 1,5 %	13 1,4 %	0 0,0 %	7 1,2 %	1 0,4 %	8 0,8 %	0 0,0 %	1 0,3 %	2 0,7 %	3 0,4 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	9 1,8 %	6 2,7 %	15 1,5 %	7 2,6 %	8 3,3% 	1 1,0% 	16 2,6 %	55 1,1 %
12 Mart 1971 Muhtırası	12 4,3 %	17 3,5 %	14 7,2 %	43 4,5 %	21 9,5 %	21 3,7 %	12 4,7 %	54 5,2 %	9 4,2 %	14 4,4 %	25 8,4 %	48 5,8 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	11 4,2 %	18 3,7 %	20 9,1 %	49 5,0 %	19 6,9 %	12 5,0% 	15 14,7 %	46 7,5 %	240 4,9 %
Kıbrıs Barış Harekati	15 5,3 %	18 3,7 %	3 1,5 %	36 3,7 %	17 7,7 %	13 2,3 %	5 2,0 %	35 3,4 %	14 6,6 %	5 1,6 %	15 5,0 %	34 4,1 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	13 4,9 %	13 2,6 %	6 2,7 %	32 3,3 %	13 4,7 %	21 8,7% 	0 0,0% 	34 5,5 %	171 3,5 %
Korutürk'e Uyarı	3 1,1 %	6 1,2 %	0 0,0 %	9 0,9 %	2 0,9 %	8 1,4 %	1 0,4 %	11 1,1 %	2 0,9 %	2 0,6 %	5 1,7 %	9 1,1 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	1 0,4 %	2 0,4 %	2 0,9 %	5 0,5 %	0 0,0 %	0 0,0% 	0 0,0% 	0 0,0 %	34 0,7 %

Mektubu																									
Maraş Olayları	1	5	0	6	0	4	2	6	2	3	1	6	0	0	0	0	0	8	0	8	1	2	1	4	30
	0,4	1,0	0,0	0,6	0,0	0,7	0,8	0,6	0,9	1,0	0,3	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	0,0	0,8	0,4	0,8%	1,0%	0,6	0,6
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Abdi İpekçi Suikastı	1	4	1	6	0	3	1	4	0	3	1	4	0	0	0	0	0	6	1	7	1	1	2	4	25
	0,4	0,8	0,5	0,6	0,0	0,5	0,4	0,4	0,0	1,0	0,3	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	0,5	0,7	0,4	0,4%	2,0%	0,6	0,5
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Çorum Olayları	0	8	0	8	0	7	0	7	0	8	0	8	0	0	0	0	0	5	1	5	2	2	0	4	32
	0,0	1,6	0,0	0,8	0,0	1,2	0,0	0,7	0,0	2,5	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,5	0,5	0,7	0,8%	0,0%	0,6	0,6
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Nihat Erim Suikastı	0	4	0	4	0	3	1	4	0	0	4	4	0	0	0	0	0	3	1	4	2	0	1	3	19
	0,0	0,8	0,0	0,4	0,0	0,5	0,4	0,4	0,0	0,0	1,3	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,5	0,4	0,7	0,0%	1,0%	0,5	0,4
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
24 Ocak Kararları	3	17	6	26	7	20	4	31	7	16	6	29	0	0	0	0	0	16	11	1	28	0	0	0	114
	1,1	3,5	3,1	2,7	3,2	3,6	1,6	3,0	3,3	5,1	2,0	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	6,1	2,2	0,5	2,9	0,0	0,0%	0,0%	0,0	2,3
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Kudüs'ü Kurtarma Günü	0	2	0	2	0	4	0	4	0	1	2	3	0	0	0	0	0	2	1	3	0	2	0	2	14
	7,1	0,4	0,0	0,2	0,0	0,7	0,0	0,4	0,0	0,3	0,7	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,5	0,3	0,0	0,8%	0,0%	0,3	0,3
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
12 Eylül 1980 Darbesi	20	6	7	33	12	14	17	43	15	4	12	31	0	0	0	0	16	8	14	38	20	3	11	34	179
	7,1	1,2	3,6	3,4	5,4	2,5	6,7	4,2	7,1	1,3	4,0	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0	6,1	1,6	6,4	3,9	7,3	1,2%	10,8	5,5	3,6
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Anayasa Referandumu (1980)	12	5	6	23	6	11	12	29	0	0	0	0	0	0	0	0	7	4	9	20	14	1	3	18	90
	4,3	1,0	3,1	2,4	2,7	2,0	4,7	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,7	0,8	4,1	2,1	5,1	0,4%	2,9%	2,9	1,8
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
6 Kasım 1983 Seçimleri	13	3	9	25	11	3	6	20	0	0	0	0	0	0	0	0	10	8	10	28	14	2	8	24	97
	4,6	0,6	4,6	2,6	5,0	0,5	2,4	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,8	1,6	4,6	2,9	5,1	0,8%	7,8%	3,9	2,0
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Turgut Özal'ın Cumhurbaşkanı Olması	1	17	9	27	1	22	6	29	0	0	0	0	4	15	7	26	4	12	8	24	13	4	3	20	126
	0,4	3,5	4,6	2,8	0,5	3,9	2,4	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	3,1	4,7	10,8	5,1	1,5	2,4	3,7	2,5	4,7	1,7%	2,9%	3,2	2,6
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Muammer Aksoy Suikastı	0	4	0	4	0	5	0	5	0	0	0	0	0	5	0	5	0	6	1	7	0	3	0	3	24
	0,0	0,8	0,0	0,4	0,0	0,9	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	0,0	1,0	0,0	1,2	0,5	0,7	0,0	1,2%	0,0%	0,5	0,5
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
	1	2	0	3	1	2	0	3	0	0	0	0	1	2	0	3	0	2	1	3	0	2	1	3	15

Çetin Emeç Suikastı	0,4 %	0,4 %	0,0 %	0,3 %	0,5 %	0,4 %	0,0 %	0,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,8 %	0,6 %	0,0 %	0,6 %	0,0 %	0,4 %	0,5 %	0,3 %	0,0 %	0,8%	1,0%	0,5 %	0,3 %
Turan Dursun Suikastı	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	2	1	0	1	0	1	0	1	0	1	5
	0,0 %	0,2 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,2 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,3 %	3,1 %	0,2 %	0,0 %	0,2 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,4%	0,0%	0,2 %	0,1 %
Bahriye Üçok Suikastı	0	5	0	5	0	5	0	5	0	0	0	0	1	4	0	7	0	4	0	4	0	3	0	3	24
	0,0 %	1,0 %	0,0 %	0,5 %	0,0 %	0,9 %	0,0 %	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,8 %	1,3 %	0,0 %	1,4 %	0,0 %	0,8 %	0,0 %	0,4 %	0,0 %	1,2%	0,0%	0,5 %	0,5 %
Uğur Mumcu Suikastı	2	5	0	7	4	2	1	7	0	0	0	0	1	4	0	5	1	2	1	4	1	4	0	5	28
	0,7 %	1,0 %	0,0 %	0,7 %	1,8 %	0,4 %	0,4 %	0,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,8 %	1,3 %	0,0 %	1,0 %	0,4 %	0,4 %	0,5 %	0,4 %	0,4 %	1,7%	0,0%	0,8 %	0,6 %
Sivas Olayları	0	8	1	9	0	7	0	7	0	0	0	0	10	7	6	7	1	6	1	8	0	7	0	7	38
	0,0 %	1,6 %	0,5 %	0,9 %	0,0 %	1,2 %	0,0 %	0,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	7,8 %	2,2 %	9,2 %	1,4 %	0,4 %	1,2 %	0,5 %	0,8 %	0,0 %	2,9%	0,0%	1,1 %	0,8 %
27 Mart 1994 Seçimleri	5	10	2	17	7	15	3	25	0	0	0	0	14	8	1	24	6	8	7	21	9	4	4	17	104
	1,8 %	2,1 %	1,0 %	1,8 %	3,2 %	2,7 %	1,2 %	2,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	10,9%	2,5 %	1,5 %	4,7 %	2,3 %	1,6 %	3,2 %	2,2 %	3,3 %	1,7%	3,9%	2,8 %	2,1 %
5 Nisan 1994 Kararları	11	14	0	25	8	18	0	26	0	0	0	0	7	12	2	27	4	17	3	24	12	3	3	18	120
	3,9 %	2,9 %	0,0 %	2,6 %	3,6 %	3,2 %	0,0 %	2,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	5,4 %	3,8 %	3,1 %	5,3 %	1,5 %	3,5 %	1,4 %	2,5 %	4,4 %	1,2%	2,9%	2,9 %	2,4 %
25 Aralık 1995 Seçimleri	15	13	0	28	0	24	7	31	5	15	10	30	4	21	7	30	12	13	4	29	15	8	7	30	178
	5,3 %	2,7 %	0,0 %	2,9 %	0,0 %	4,3 %	2,8 %	3,0 %	2,4 %	4,8 %	3,3 %	3,6 %	3,1 %	6,6 %	10,8%	5,9 %	4,6 %	2,6 %	1,8 %	3,0 %	5,5 %	3,3%	6,9%	4,9 %	3,6 %
Refahiyol Hükümeti'nin Kurulması	3	17	4	24	2	15	11	28	12	10	4	26	1	16	0	27	4	19	3	26	12	10	5	27	158
	1,1 %	3,5 %	2,1 %	2,5 %	0,9 %	2,7 %	4,3 %	2,7 %	5,7 %	3,2 %	1,3 %	3,1 %	0,8 %	5,0 %	0,0 %	5,3 %	1,5 %	3,9 %	1,4 %	2,7 %	4,4 %	4,1%	4,9%	4,4 %	3,2 %
Libya Ziyareti	0	15	0	15	0	8	1	9	2	6	2	10	4	9	2	10	0	9	0	9	4	3	3	10	63
	0,0 %	3,1 %	0,0 %	1,6 %	0,0 %	1,4 %	0,4 %	0,9 %	0,9 %	1,9 %	0,7 %	1,2 %	3,1 %	2,8 %	3,1 %	2,0 %	0,0 %	1,8 %	0,0 %	0,9 %	1,5 %	1,2%	2,9%	1,6 %	1,3 %
Susurluk Olayı	3	20	2	25	0	23	2	25	6	7	7	20	10	19	7	25	8	18	3	29	5	13	1	19	143
	1,1 %	4,1 %	1,0 %	2,6 %	0,0 %	4,1 %	0,8 %	2,4 %	2,8 %	2,2 %	2,3 %	2,4 %	7,8 %	6,0 %	10,8%	4,9 %	3,0 %	3,7 %	1,4 %	3,0 %	1,8 %	5,4%	1,0%	3,1 %	2,9 %
Fadime Şahin Olayı	0	13	1	14	0	12	0	12	0	14	0	14	2	9	0	0	0	13	1	14	2	3	0	5	70
	0,0 %	2,7 %	0,5 %	1,5 %	0,0 %	2,1 %	0,0 %	1,2 %	0,0 %	4,4 %	0,0 %	1,7 %	1,6 %	2,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,6 %	0,5 %	1,4 %	0,7 %	1,2%	0,0%	0,8 %	1,4 %

“Sürekli Aydınlık İçin Bir Dakika Karanlık ” Eylemleri	0	1	0	1	2	6	0	8	0	1	1	2	1	1	0	2	0	3	0	3	0	2	0	2	18
	0,0 %	0,2 %	0,0 %	0,1 %	0,9 %	1,1 %	0,0 %	0,8 %	0,0 %	0,3 %	0,3 %	0,2 %	0,8 %	0,3 %	0,0 %	0,4 %	0,0 %	0,6 %	0,0 %	0,3 %	0,0 %	0,8% %	0,0% %	0,3 %	0,4 %
Tarikat Liderleri ne İftar Yemeği	0	1	0	1	0	4	0	4	1	0	0	1	0	2	1	3	0	1	0	1	0	0	0	0	10
	0,0 %	0,2 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,7 %	0,0 %	0,4 %	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,6 %	1,5 %	0,6 %	0,0 %	0,2 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,0% %	0,0% %	0,0 %	0,2 %
Kudüs Gecesi	1	7	2	10	0	4	0	4	1	1	3	5	0	6	0	6	0	4	0	4	1	4	1	6	35
	0,4 %	1,4 %	1,0 %	1,0 %	0,0 %	0,7 %	0,0 %	0,4 %	0,5 %	0,3 %	1,0 %	0,6 %	0,0 %	1,9 %	0,0 %	1,2 %	0,0 %	0,8 %	0,0 %	0,4 %	0,4 %	1,7% %	1,0% %	1,0 %	0,7 %
Tankları n Sincan’da n Yürütül- mesi	0	2	0	2	0	2	0	2	0	1	1	2	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	9
	0,0 %	0,4 %	0,0 %	0,2 %	0,0 %	0,4 %	0,0 %	0,2 %	0,0 %	0,3 %	0,3 %	0,2 %	0,8 %	0,0 %	0,0 %	0,2 %	0,0 %	0,2 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,4% %	0,0% %	0,2 %	0,2 %
28 Şubat 1997 Post Modern Darbesi	8	21	3	32	6	23	5	34	14	12	2	28	11	26	7	44	12	29	3	44	20	8	1	29	211
	2,8 %	4,3 %	1,5 %	3,3 %	2,7 %	4,1 %	2,0 %	3,3 %	6,6 %	3,8 %	0,7 %	3,4 %	8,5 %	8,2 %	10, 8%	8,6 %	4,6 %	5,9 %	1,4 %	4,5 %	7,3 %	3,3% %	1,0% %	4,7 %	4,3 %
RP’nin Kapatıl- ması	1	7	0	8	0	5	0	5	1	1	2	4	1	7	1	9	2	6	0	8	4	4	2	10	44
	0,4 %	1,4 %	0,0 %	0,8 %	0,0 %	0,9 %	0,0 %	0,5 %	0,5 %	0,3 %	0,7 %	0,5 %	0,8 %	2,2 %	1,5 %	1,8 %	0,8 %	1,2 %	0,0 %	0,8 %	1,5 %	1,7% %	2,0% %	1,6 %	0,9 %
Merve Kavakçı Krizi	1	15	0	16	0	14	1	15	0	4	0	4	2	13	1	16	1	14	0	15	3	8	1	12	78
	0,4 %	3,1 %	0,0 %	1,7 %	0,0 %	2,5 %	0,4 %	1,4 %	0,0 %	1,3 %	0,0 %	0,5 %	1,6 %	4,1 %	1,5 %	3,1 %	0,4 %	2,9 %	0,0 %	1,5 %	1,1 %	3,3% %	1,0% %	1,9 %	1,6 %
2001 Ekonom- ik Krizi	15	9	4	28	4	18	5	27	18	10	1	29	15	12	4	31	15	11	3	29	17	8	0	25	169
	5,3 %	1,9 %	2,1 %	2,9 %	1,8 %	3,2 %	2,0 %	2,6 %	8,5 %	3,2 %	0,3 %	3,5 %	11, 6%	3,8 %	6,2 %	6,1 %	5,7 %	2,2 %	1,4 %	3,0 %	6,2 %	3,3% %	0,0% %	4,1 %	3,4 %
AK Parti’nin Kurulma- sı	3	10	2	15	0	11	3	14	4	4	5	13	1	12	2	15	1	13	2	16	3	1	3	7	80
	1,1 %	2,1 %	1,0 %	1,6 %	0,0 %	2,0 %	1,2 %	1,4 %	1,9 %	1,3 %	1,7 %	1,6 %	0,8 %	3,8 %	3,1 %	2,9 %	0,4 %	2,6 %	0,9 %	1,6 %	1,1 %	0,4% %	2,9% %	1,1 %	1,6 %
3 Kasım 2002 Seçimler i	4	11	6	21	4	16	9	29	7	16	4	27	8	16	5	29	7	13	4	24	11	15	3	29	159
	1,4 %	2,3 %	3,1 %	2,2 %	1,8 %	2,9 %	3,6 %	2,8 %	3,3 %	5,1 %	1,3 %	3,3 %	6,2 %	5,0 %	7,7 %	5,7 %	2,7 %	2,6 %	1,8 %	2,5 %	4,0 %	6,2% %	2,9% %	4,7 %	3,2 %
27 Nisan 2007 E- Muhtırası	5	6	5	16	2	18	5	25	6	4	8	18	10	7	9	26	9	13	3	25	12	1	5	18	128
	1,8 %	1,2 %	2,6 %	1,7 %	0,9 %	3,2 %	2,0 %	2,4 %	2,8 %	1,3 %	2,7 %	2,2 %	7,8 %	2,2 %	13, 8%	5,1 %	3,4 %	2,6 %	1,4 %	2,6 %	4,4 %	0,4% %	4,9% %	2,9 %	2,6 %

Ergenekon Olayı	0	1	1	2	0	4	2	6	0	5	0	5	0	4	1	5	0	6	0	6	0	2	5	7	31
	0,0	0,2	0,5	0,2	0,0	0,7	0,8	0,6	0,0	1,6	0,0	0,6	0,0	1,3	1,5	1,0	0,0	1,2	0,0	0,6	0,0	0,8%	4,9%	1,1	0,6
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%			%	%
Balyoz Olayı	4	7	1	12	0	10	2	12	5	7	4	16	4	7	1	12	2	12	2	16	7	5	3	15	83
	1,4	1,4	0,5	1,2	0,0	1,8	0,8	1,2	2,4	2,2	1,3	1,9	3,1	2,2	1,5	2,3	0,8	2,4	0,9	1,6	2,6	2,1%	2,9%	2,4	1,7
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%			%	%
Gezi Parkı Eylemleri	9	17	1	27	6	22	2	30	9	16	5	30	11	14	4	29	9	15	4	28	11	16	0	27	171
	3,2	3,5	0,5	2,8	2,7	3,9	0,8	2,9	4,2	5,1	1,7	3,6	8,5	4,4	6,2	5,7	3,4	3,1	1,8	2,9	4,0	6,6%	0,0%	4,4	3,5
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%			%	%
17-25 Aralık 2013	3	26	2	31	2	17	1	20	2	27	1	30	2	27	2	31	5	23	2	30	4	18	5	27	169
	1,1	5,4	1,0	3,2	0,9	3,0	0,4	1,9	0,9	8,6	0,3	3,6	1,6	8,5	3,1	6,1	1,9	4,7	0,9	3,1	1,5	7,5%	4,9%	4,4	3,4
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%			%	%
15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi	6	20	12	38	4	23	6	33	2	35	2	39	13	32	0	45	10	28	3	41	15	26	4	45	241
	2,1	4,1	6,2	4,0	1,8	4,1	2,4	3,2	0,9	11,	0,7	4,7	10,	10,	0,0	8,8	3,8	5,7	1,4	4,2	5,5	10,8	3,9%	7,3	4,9
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	1%	%	%	1%	1%	%	%	%	%	%	%	%	%		%	%
TOPLAM	282	485	194	961	222	561	253	1036	212	315	299	826	129	318	65	512	263	491	219	973	297	241	102	617	4925
	100	100	100	100	100	100	100	100,	100	100	100	100,	100	100	100	100,	100	100	100	100,	100,	100	100	100,	100,
	,0%	,0%	,0%	,0	,0%	,0%	,0%	0%	,0%	,0%	,0%	0%	,0%	,0%	,0%	0%	,0%	,0%	,0%	0%	0%	,0%	,0%	0%	0%
				%																					

EK-4: Tablo 47. Gazetelerin Ele Aldıkları Olaylara Göre Ana Aktöre Yönelik Tutumları

GAZET E ADI	HÜRRİYET GAZETESİ				CUMHURİYET GAZETESİ				AKŞAM GAZETESİ				SABAH GAZETESİ				MİLLİYET GAZETESİ				TÜRKİYE GAZETESİ				TOPLAM
ANA AKTÖRE YÖNELİK TUTUM	OLUMLU	OLUMSUZ	NÖTR	TOPLAM	OLUMLU	OLUMSUZ	NÖTR	TOPLAM	OLUMLU	OLUMSUZ	NÖTR	TOPLAM	OLUMLU	OLUMSUZ	NÖTR	TOPLAM	OLUMLU	OLUMSUZ	NÖTR	TOPLAM	OLUMLU	OLUMSUZ	NÖTR	TOPLAM	
DP'nin	0	0	0	0	0	0	6	6	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
Kuruluş	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	0,6	0,0	0,0	0,5	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
u	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
1946	0	0	0	0	15	1	18	34	9	0	22	31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	65
Seçimler	0,0	0,0	0,0	0,0	4,2	0,5	3,9	3,3	3,2	0,0	5,1	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3
i	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
1950	14	3	12	29	7	0	23	30	7	1	19	27	0	0	0	0	5	0	8	13	0	0	0	0	99
Seçimler	3,9	1,4	3,1	3,0	2,0	0,0	4,9	2,9	2,5	0,9	4,4	3,3	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0	1,9	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0
i	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
6-7 Eylül	0	4	3	7	2	0	8	10	5	1	8	14	0	0	0	0	3	0	11	14	0	0	0	0	45
1955	0,0	1,9	0,8	0,7	0,6	0,0	1,7	1,0	1,8	0,9	1,8	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	2,6	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9
Olayları	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
1957	11	0	16	27	13	0	15	28	11	1	15	27	0	0	0	0	14	2	15	31	0	0	0	0	113
Seçimler	3,1	0,0	4,1	2,8	3,7	0,0	3,2	2,7	3,9	0,9	3,5	3,3	0,0	0,0	0,0	0,0	3,8	1,1	3,6	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	2,3
i	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Tahkika	2	0	28	30	0	0	17	17	0	2	18	20	0	0	0	0	1	0	20	21	0	0	0	0	88
t	0,6	0,0	7,2	3,1	0,0	0,0	3,6	1,6	0,0	1,8	4,1	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	4,8	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8
Komisyo	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
nu																									
27 Mayıs	18	5	8	31	15	8	8	31	11	6	13	30	0	0	0	0	11	2	18	31	0	0	0	0	123
1960	5,0	2,3	2,1	3,2	4,2	3,7	1,7	3,0	3,9	5,3	3,0	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	1,1	4,3	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	2,5
Darbesi	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
14'lerin	2	2	4	14	5	1	4	10	0	0	5	5	0	0	0	0	1	0	7	8	0	0	0	0	31
Sürgün	0,6	0,9	1,0	1,5	1,4	0,5	0,9	1,0	0,0	0,0	1,2	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	1,7	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6
Edilmesi	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Anayasa	14	2	3	19	11	3	7	21	7	0	9	16	0	0	0	0	12	0	12	24	0	0	0	0	80
Referand	3,9	0,9	0,8	2,0	3,1	1,4	1,5	2,0	2,5	0,0	2,1	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	3,2	0,0	2,9	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6
umu	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
(1961)																									
Adnan	1	1	5	7	0	1	5	6	0	1	5	6	0	0	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0	24
Mendere	0,3	0,5	1,3	0,7	0,0	0,5	1,1	0,6	0,0	0,9	1,2	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5
s'in	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%

İdam Edilmesi																										
15 Ekim 1961 Seçimleri	12	7	9	28	12	4	11	27	5	3	28	36	0	0	0	0	13	4	9	26	0	0	0	0	117	
	3,3	3,3	2,3	2,9	3,4	1,9	2,4	2,6	1,8	2,7	6,5	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	3,5	2,2	2,1	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Çankaya Protokolü	5	1	1	7	3	0	3	6	3	1	2	6	0	0	0	0	2	0	2	4	0	0	0	0	23	
	1,4	0,5	0,3	0,7	0,8	0,0	0,6	0,6	1,1	0,9	0,5	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,5	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Talat Aydemir Darbe Girişimi -1	4	1	1	6	5	0	2	7	2	0	4	6	0	0	0	0	4	0	2	6	0	0	0	0	25	
	1,1	0,5	0,3	0,6	1,4	0,0	0,4	0,7	0,7	0,0	0,9	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	0,0	0,5	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Talat Aydemir Darbe Girişimi -2	5	10	9	24	0	4	19	23	3	7	11	21	0	0	0	0	2	10	7	19	0	0	0	0	87	
	1,4	4,7	2,3	2,5	0,0	1,9	4,1	2,2	1,1	6,2	2,5	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	5,5	1,7	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
10 Ekim 1965 Seçimleri	9	0	16	25	7	6	16	29	8	4	23	35	0	0	0	0	8	4	10	22	0	0	0	0	111	
	2,5	0,0	4,1	2,6	2,0	2,8	3,4	2,8	2,9	3,5	5,3	4,2	0,0	0,0	0,0	0,0	2,2	2,2	2,4	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	2,3	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Kanlı Pazar	2	5	8	15	4	4	6	14	4	2	6	12	0	0	0	0	1	8	4	13	0	0	0	0	54	
	0,6	2,3	2,1	1,6	1,1	1,9	1,3	1,4	1,4	1,8	1,4	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	4,4	1,0	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
15-16 Haziran 1970	3	3	7	13	2	1	5	8	0	0	3	3	0	0	0	0	0	3	12	15	11	3	2	16	55	
	0,8	1,4	1,8	1,4	0,6	0,5	1,1	0,8	0,0	0,0	0,7	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	2,9	1,5	3,4	3,1	1,0	2,6	1,1	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
12 Mart 1971 Muhtırası	15	5	23	43	26	4	24	54	13	0	35	48	0	0	0	0	18	4	27	49	23	5	18	46	240	
	4,2	2,3	5,9	4,5	7,3	1,9	5,1	5,2	4,7	0,0	8,1	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	4,8	2,2	6,4	5,0	7,2	5,2	8,9	7,5	4,9	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Kıbrıs Barış Harekâtı	19	10	7	36	27	1	7	35	15	1	18	34	0	0	0	0	20	1	11	32	13	16	5	34	171	
	5,3	4,7	1,8	3,7	7,6	0,5	1,5	3,4	5,4	0,9	4,1	4,1	0,0	0,0	0,0	0,0	5,4	0,5	2,6	3,3	4,1	16,	2,5	5,5	3,5	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	7%	%	%	%	
Korutür k'e Uyarı Mektubu	6	0	3	9	3	1	7	11	3	0	6	9	0	0	0	0	2	0	3	5	0	0	0	0	34	
	1,7	0,0	0,8	0,9	0,8	0,5	1,5	1,1	1,1	0,0	1,4	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,7	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Maraş Olayları	1	0	5	6	0	0	6	6	0	0	6	6	0	0	0	0	2	1	5	8	1	2	1	4	30	
	0,3	0,0	1,3	0,6	0,0	0,0	1,3	0,6	0,0	0,0	1,4	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	1,2	0,8	0,3	2,1	0,5	0,6	0,6	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	

Abdi İpekçi Suikastı	2	0	4	6	2	0	2	4	3	0	1	4	0	0	0	0	3	1	3	7	0	0	4	4	25
	0,6	0,0	1,0	0,6	0,6	0,0	0,4	0,4	1,1	0,0	0,2	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,5	0,7	0,7	0,0	0,0	2,0	0,6	0,5
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Çorum Olayları	2	1	5	8	4	3	0	7	0	0	8	8	0	0	0	0	0	1	4	5	1	0	3	4	32
	0,6	0,5	1,3	0,8	1,1	1,4	0,0	0,7	0,0	0,0	1,8	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	1,0	0,5	0,3	0,0	1,5	0,6	0,6
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Nihat Erim Suikastı	0	2	2	4	0	0	4	4	0	0	4	4	0	0	0	0	1	1	2	4	0	0	3	3	19
	0,0	0,9	0,5	0,4	0,0	0,0	0,9	0,4	0,0	0,0	0,9	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,5	0,5	0,4	0,0	0,0	1,5	0,5	0,4
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
24 Ocak Kararları	4	4	18	26	6	2	23	31	10	0	19	29	0	0	0	0	15	2	11	28	0	0	0	0	114
	1,1	1,9	4,6	2,7	1,7	0,9	4,9	3,0	3,6	0,0	4,4	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	1,1	2,6	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	2,3
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Kudüs'ü Kurtarma Günü	0	1	1	2	1	3	0	4	0	0	3	3	0	0	0	0	0	2	1	3	0	1	1	2	14
	0,0	0,5	0,3	0,2	0,3	1,4	0,0	0,4	0,0	0,0	0,7	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	0,2	0,3	0,0	1,0	0,5	0,3	0,3
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
12 Eylül 1980 Darbesi	17	5	11	33	11	7	25	43	12	2	17	31	0	0	0	0	16	5	17	38	15	2	17	34	179
	4,7	2,3	2,8	3,4	3,1	3,3	5,4	4,2	4,3	1,8	3,9	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0	4,3	2,7	4,1	3,9	4,7	2,1	8,4	5,5	3,6
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Anayasa Referandumu (1980)	17	0	6	23	12	0	17	29	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	11	20	14	0	4	18	90
	4,7	0,0	1,5	2,4	3,4	0,0	3,6	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4	0,0	2,6	2,1	4,4	0,0	2,0	2,9	1,8
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
6 Kasım 1983 Seçimleri	12	0	13	25	12	0	8	20	0	0	0	0	0	0	0	0	9	5	19	28	14	1	9	24	97
	3,3	0,0	3,4	2,6	3,4	0,0	1,7	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4	2,7	4,5	2,9	4,4	1,0	4,5	3,9	2,0
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Turgut Özal'ın Cumhurbaşkanı Olması	5	13	9	27	11	5	13	29	0	0	0	0	7	11	8	26	7	0	12	24	16	1	3	20	126
	1,4	6,1	2,3	2,8	3,1	2,3	2,8	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	3,4	7,4	5,2	5,1	1,9	0,0	2,9	2,5	5,0	1,0	1,5	3,2	2,6
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Muammer Aksoy Suikastı	2	2	0	4	4	0	1	5	0	0	0	0	3	0	2	5	4	0	3	7	1	0	2	3	24
	0,6	0,9	0,0	0,4	1,1	0,0	0,2	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	1,3	1,0	1,1	0,0	0,7	0,7	0,3	0,0	1,0	0,5	0,5
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Çetin Emeç Suikastı	3	0	0	3	3	0	0	3	0	0	0	0	3	0	0	3	2	0	1	3	1	0	2	3	15
	0,8	0,0	0,0	0,3	0,8	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	0,0	0,6	0,5	0,0	0,2	0,3	0,3	0,0	1,0	0,5	0,3
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Turan Dursun Suikastı	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	1	5
	0,0	0,0	0,3	0,1	0,3	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,2	0,3	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,5	0,2	0,1
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
	2	1	2	5	4	0	1	5	0	0	0	0	5	0	2	7	3	0	1	4	0	0	3	3	24

Bahriye Üçok Suikastı	0,6 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	1,1 %	0,0 %	0,2 %	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,4 %	0,0 %	1,3 %	1,4 %	0,8 %	0,0 %	0,2 %	0,4 %	0,0 %	0,0 %	1,5 %	0,5 %	0,5 %
Uğur Mumcu Suikastı	4 1,1 %	0 0,0 %	3 0,8 %	7 0,7 %	5 1,4 %	0 0,0 %	2 0,4 %	7 0,7 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	3 1,4 %	0 0,0 %	2 1,3 %	5 1,0 %	2 0,5 %	0 0,0 %	2 0,5 %	4 0,4 %	2 0,6 %	0 0,0 %	3 1,5 %	5 0,8 %	28 0,6 %
Sivas Olayları	1 0,3 %	4 1,9 %	4 1,0 %	9 0,9 %	2 0,6 %	2 0,9 %	3 0,6 %	7 0,7 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	3 2,0 %	4 2,6 %	7 1,4 %	2 0,5 %	0 0,0 %	6 1,4 %	8 0,8 %	0 0,0 %	7 7,3 %	0 0,0 %	7 1,1 %	38 0,8 %
27 Mart 1994 Seçimler i	5 1,4 %	3 1,4 %	9 2,3 %	17 1,8 %	10 2,8 %	7 3,3 %	8 1,7 %	25 2,4 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	16 7,7 %	0 0,0 %	8 5,2 %	24 4,7 %	9 2,4 %	3 1,6 %	9 2,1 %	21 2,2 %	11 3,4 %	2 2,1 %	4 2,0 %	17 2,8 %	104 2,1 %
5 Nisan 1994 Kararla rı	10 2,8 %	6 2,8 %	9 2,3 %	25 2,6 %	11 3,1 %	0 0,0 %	15 3,2 %	26 2,5 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %	9 4,3 %	7 4,7 %	11 7,1 %	27 5,3 %	9 2,4 %	4 2,2 %	11 2,6 %	24 2,5 %	10 3,1 %	0 0,0 %	8 4,0 %	18 2,9 %	120 2,4 %
25 Aralık 1995 Seçimler i	19 5,3 %	5 2,3 %	4 1,0 %	28 2,9 %	6 1,7 %	13 6,0 %	12 2,6 %	31 3,0 %	12 4,3 %	7 6,2 %	11 2,5 %	30 3,6 %	12 5,8 %	14 9,4 %	4 2,6 %	30 5,9 %	15 4,0 %	7 3,8 %	7 1,7 %	29 3,0 %	16 5,0 %	3 3,1 %	11 5,4 %	30 4,9 %	178 3,6 %
Refahiyol Hükümeti 'nin Kurulmas ı	5 1,4 %	8 3,8 %	11 2,8 %	24 2,5 %	2 0,6 %	12 5,6 %	14 3,0 %	28 2,7 %	11 3,9 %	6 5,3 %	9 2,1 %	26 3,1 %	6 2,9 %	11 7,4 %	10 6,5 %	27 5,3 %	9 2,4 %	8 4,4 %	9 2,1 %	26 2,7 %	12 3,8 %	4 4,2 %	11 5,4 %	27 4,4 %	158 3,2 %
Libya Ziyareti	5 1,4 %	9 4,2 %	1 0,3 %	15 1,6 %	2 0,6 %	5 2,3 %	2 0,4 %	9 0,9 %	5 1,8 %	3 2,7 %	2 0,5 %	10 1,2 %	2 1,0 %	6 4,0 %	2 1,3 %	10 2,0 %	0 0,0 %	8 4,4 %	1 0,2 %	9 0,9 %	5 1,6 %	1 1,0 %	4 2,0 %	10 1,6 %	63 1,3 %
Susurlu k Olayı	8 2,2 %	11 5,2 %	6 1,5 %	25 2,6 %	2 0,6 %	14 6,5 %	9 1,9 %	25 2,4 %	6 2,2 %	3 2,7 %	11 2,5 %	20 2,4 %	6 2,9 %	10 6,7 %	9 5,8 %	25 4,9 %	14 3,8 %	9 4,9 %	6 1,4 %	29 3,0 %	10 3,1 %	2 2,1 %	7 3,5 %	19 3,1 %	143 2,9 %
Fadime Şahin Olayı	3 0,8 %	8 3,8 %	3 0,8 %	14 1,5 %	0 0,0 %	8 3,7 %	4 0,9 %	12 1,2 %	3 1,1 %	6 5,3 %	5 1,2 %	14 1,7 %	4 1,9 %	5 3,4 %	2 1,3 %	11 2,1 %	1 0,3 %	9 4,9 %	4 1,0 %	14 1,4 %	3 0,9 %	2 2,1 %	0 0,0 %	5 0,8 %	70 1,4 %
“Sürekli Aydınlık İçin Bir Dakika Karanlık” Eylemleri	0 0,0 %	1 0,5 %	0 0,0 %	1 0,1 %	5 1,4 %	3 1,4 %	0 0,0 %	8 0,8 %	0 0,0 %	0 0,0 %	2 0,5 %	2 0,2 %	1 0,5 %	0 0,0 %	1 0,6 %	2 0,4 %	0 0,0 %	3 1,6 %	0 0,0 %	3 0,3 %	0 0,0 %	1 1,0 %	1 0,5 %	2 0,3 %	18 0,4 %
	0	1	0	1	0	1	3	4	0	0	1	1	1	1	1	3	0	1	0	1	0	0	0	0	10

Tarikat Liderlerin e İftar Yemeği	0,0 %	0,5 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,5 %	0,6 %	0,4 %	0,0 %	0,0 %	0,2 %	0,1 %	0,5 %	0,7 %	0,6 %	0,6 %	0,0 %	0,5 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,2 %
Kudüs Gecesi	1 0,3 %	7 3,3 %	2 0,5 %	10 1,0 %	2 0,6 %	2 0,9 %	0 0,0 %	4 0,4 %	1 0,4 %	1 0,9 %	3 0,7 %	5 0,6 %	1 0,5 %	5 3,4 %	0 0,0 %	6 1,2 %	1 0,3 %	3 1,6 %	0 0,0 %	4 0,4 %	2 0,6 %	2 2,1 %	2 1,0 %	6 1,0 %	35 0,7 %
Tankların Sincan'da n Yürütülmesi	1 0,3 %	1 0,5 %	0 0,0 %	2 0,2 %	2 0,6 %	0 0,0 %	0 0,0 %	2 0,2 %	1 0,4 %	0 0,0 %	1 0,2 %	2 0,2 %	1 0,5 %	0 0,0 %	0 0,0 %	1 0,2 %	0 0,0 %	1 0,5 %	0 0,0 %	1 0,1 %	0 0,0 %	1 1,0 %	0 0,0 %	1 0,2 %	9 0,2 %
28 Şubat 1997 Post Modern Darbesi	15 4,2 %	11 5,2 %	6 1,5 %	32 3,3 %	11 3,1 %	14 6,5 %	9 1,9 %	34 3,3 %	18 6,5 %	2 1,8 %	8 1,8 %	28 3,4 %	23 11, 1%	11 7,4 %	10 6,5 %	44 8,6 %	25 6,7 %	14 7,7 %	5 1,2 %	44 4,5 %	26 8,2 %	1 1,0 %	2 1,0 %	29 4,7 %	211 4,3 %
RP'nin Kapatılması	1 0,3 %	7 3,3 %	0 0,0 %	8 0,8 %	2 0,6 %	2 0,9 %	1 0,2 %	5 0,5 %	2 0,7 %	0 0,0 %	2 0,5 %	4 0,5 %	1 0,5 %	6 4,0 %	2 1,3 %	9 1,8 %	3 0,8 %	4 2,2 %	1 0,2 %	8 0,8 %	6 1,9 %	0 0,0 %	4 2,0 %	10 1,6 %	44 0,9 %
Merve Kavakçı Krizi	5 1,4 %	11 5,2 %	0 0,0 %	16 1,7 %	1 0,3 %	10 4,7 %	4 0,9 %	15 1,4 %	1 0,4 %	2 1,8 %	1 0,2 %	4 0,5 %	4 1,9 %	11 7,4 %	1 0,6 %	16 3,1 %	3 0,8 %	12 6,6 %	0 0,0 %	15 1,5 %	4 1,3 %	3 3,1 %	5 2,5 %	12 1,9 %	78 1,6 %
2001 Ekonomik Krizi	10 2,8 %	0 0,0 %	18 4,6 %	28 2,9 %	4 1,1 %	8 3,7 %	15 3,2 %	27 2,6 %	16 5,7 %	3 2,7 %	10 2,3 %	29 3,5 %	17 8,2 %	0 0,0 %	14 9,0 %	31 6,1 %	15 4,0 %	4 2,2 %	10 2,4 %	29 3,0 %	10 3,1 %	1 1,0 %	14 6,9 %	25 4,1 %	169 3,4 %
AK Parti'nin Kurulması	5 1,4 %	3 1,4 %	7 1,8 %	15 1,6 %	2 0,6 %	8 3,7 %	4 0,9 %	14 1,4 %	5 1,8 %	2 1,8 %	6 1,4 %	13 1,6 %	2 1,0 %	8 5,4 %	5 3,2 %	15 2,9 %	2 0,5 %	10 5,5 %	4 1,0 %	16 1,6 %	3 0,9 %	0 0,0 %	4 2,0 %	7 1,1 %	80 1,6 %
3 Kasım 2002 Seçimleri	4 1,1 %	7 3,3 %	10 2,6 %	21 2,2 %	9 2,5 %	11 5,1 %	9 1,9 %	29 2,8 %	14 5,0 %	4 3,5 %	9 2,1 %	27 3,3 %	13 6,2 %	7 4,7 %	9 5,8 %	29 5,7 %	10 2,7 %	8 4,4 %	6 1,4 %	24 2,5 %	15 4,7 %	1 1,0 %	13 6,4 %	29 4,7 %	159 3,2 %
27 Nisan 2007 E-Muhtrası	10 2,8 %	1 0,5 %	5 1,3 %	16 1,7 %	13 3,7 %	4 1,9 %	8 1,7 %	25 2,4 %	6 2,2 %	1 0,9 %	11 2,5 %	18 2,2 %	13 6,2 %	0 0,0 %	13 8,4 %	26 5,1 %	12 3,2 %	2 1,1 %	11 2,6 %	25 2,6 %	13 4,1 %	0 0,0 %	5 2,5 %	18 2,9 %	128 2,6 %
Ergenekon Olayı	0 0,0 %	1 0,5 %	1 0,3 %	2 0,2 %	1 0,3 %	0 0,0 %	5 1,1 %	6 0,6 %	1 0,4 %	2 1,8 %	2 0,5 %	5 0,6 %	0 0,0 %	4 2,7 %	1 0,6 %	5 1,0 %	0 0,0 %	5 2,7 %	1 0,2 %	6 0,6 %	0 0,0 %	1 1,0 %	6 3,0 %	7 1,1 %	31 0,6 %
Balyoz Olayı	7 1,9 %	0 0,0 %	5 1,3 %	12 1,2 %	4 1,1 %	2 0,9 %	6 1,3 %	12 1,2 %	10 3,6 %	1 0,9 %	5 1,2 %	16 1,9 %	4 1,9 %	2 1,3 %	6 3,9 %	12 2,3 %	6 1,6 %	0 0,0 %	10 2,4 %	16 1,6 %	6 1,9 %	4 4,2 %	5 2,5 %	15 2,4 %	83 1,7 %
	9	7	11	27	13	16	1	30	16	3	11	30	18	1	10	29	15	3	10	28	15	11	1	27	171

Gezi Parkı Eylemleri	2,5 %	3,3 %	2,8 %	2,8 %	3,7 %	7,4 %	0,2 %	2,9 %	5,7 %	2,7 %	2,5 %	3,6 %	8,7 %	0,7 %	6,5 %	5,7 %	4,0 %	1,6 %	2,4 %	2,9 %	4,7 %	11,5 %	0,5 %	4,4 %	3,5 %
17-25 Aralık 2013	8	4	19	31	4	9	7	20	13	10	7	30	9	14	8	31	15	2	13	30	18	0	9	27	169
	2,2 %	1,9 %	4,9 %	3,2 %	1,1 %	4,2 %	1,5 %	1,9 %	4,7 %	8,8 %	1,6 %	3,6 %	4,3 %	9,4 %	5,2 %	6,1 %	4,0 %	1,1 %	3,1 %	3,1 %	5,6 %	0,0 %	4,5 %	4,4 %	3,4 %
15 Temmuz 2016	15	9	14	38	13	5	15	33	7	25	7	39	23	12	10	45	15	6	20	41	22	18	5	45	241
Darbe Girişimi	4,2 %	4,2 %	3,6 %	4,0 %	3,7 %	2,3 %	3,2 %	3,2 %	2,5 %	22,1 %	1,6 %	4,7 %	11,1 %	8,1 %	6,5 %	8,8 %	4,0 %	3,3 %	4,8 %	4,2 %	6,9 %	18,8 %	2,5 %	7,3 %	4,9 %
	360	213	388	961	354	215	467	1036	279	113	434	826	208	149	155	512	372	182	419	973	319	96	202	617	4925
TOPLAM	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

EK-5: KODLAMA CETVELİ

1. GAZETE ADI

1. Hürriyet Gazetesi	3. Cumhuriyet Gazetesi	5. Sabah Gazetesi	7. Türkiye Gazetesi
2. Tercüman Gazetesi	4. Akşam Gazetesi	6. Milliyet Gazetesi	

2. TARİH

1. 1946	5. 1960	9. 1965	13. 1974	17. 1982	21. 1993	25. 1997	29. 2002	33. 2014
2. 1950	6. 1961	10. 1969	14. 1978	18. 1983	22. 1994	26. 1998	30. 2007	34. 2016
3. 1955	7. 1962	11. 1970	15. 1979	19. 1989	23. 1995	27. 1999	31. 2010	
4. 1957	8. 1963	12. 1971	16. 1980	20. 1990	24. 1996	28. 2001	32. 2013	

3. HABERİ DESTEKLEYEN UNSURLAR

1. Haber Herhangi Bir Unsurla Desteklenmeden Aktarılmıştır	5. Ajanslardan Aktarılan Bilgiler-Veriler
2. İllüstrasyon (Resimleme)	6. Resmi Tebliğ-Bildir-Mesaj-Açıklama
3. Karikatür	7. Diğer Kuruluşlara Ait Bildiri-Mesaj (STK-Basın-Siyasi Parti-TSK vb.)
4. Sayısal-Rakamsal Veriler	8. Diğer

4. HABERDE KULLANILAN KAYNAKLAR

1. Haberde Kaynak Belirtilmemiştir	7. Doğan Haber Ajansı (DHA)	13. Milliyet Haber Ajansı (MİHA)
2. Haber Gazetenin Yurt Dışındaki Muhabirinden-Şubesiinden Alınmıştır	8. Cihan Haber Ajansı (CİHAN)	14. Silivri Haber Ajansı
3. Haber Gazetenin Yurt İçindeki Muhabirinden-Şubesiinden Alınmıştır	9. Anadolu Ajansı (AA)	15. Ulusal Basın Ajansı (UBA)
4. Haber Yabancı Basından-Yerel Basından Alınmıştır	10. İhlas Haber Ajansı (İHA)	16. Haber Ajansı
5. Anka Haber Ajansı (ANKA)	11. Hürriyet Haber Ajansı (HHA)	17. Diğer
6. Demirören Haber Ajansı (DHA)	12. Türk Haberler Ajansı (THA)	

5. HABERDE FOTOĞRAF KULLANIMI

1. Haberde Fotoğraf Kullanılmamıştır	2. Tek Fotoğraf Kullanılmıştır	3. Birden Fazla Fotoğraf Kullanılmıştır
--------------------------------------	--------------------------------	---

6. HABERİN SAYFA BOYUTU

1. 2 Tam Sayfa	3. 2 adet ½ Sayfa	5. ¾ Sayfa	7. ¼ Sayfa (Çeyrek Sayfa)
2. 2 Adet ¾ Sayfa	4. 1 Tam Sayfa	6. ½ Sayfa (yarım sayfa)	

7. HABERİN SAYFADAKİ KONUMU

1. Sürmanşet	3. Sağ Üst	5. Sağ Alt	7. Sol Orta	9. Orta	11. Orta Alt
2. Manşet	4. Sağ Orta	6. Sol Üst	8. Sol Alt	10. Orta Üst	

8. HABERDE RENK KULLANIMI

1. Siyah-Beyaz	2. Renkli
----------------	-----------

9. GAZETENİN SAYFA SAYISI

1. 4	4. 10	7. 16	10. 22	13. 28	16. 34	19. 40	22. 46	25. 56
2. 6	5. 12	8. 18	11. 24	14. 30	17. 36	20. 42	23. 48	
3. 8	6. 14	9. 20	12. 26	15. 32	18. 38	21. 44	24. 52	

10. HABER BAŞLIĞI“.....”**11. HABER BAŞLIĞINDA SAHİP OLUNAN TUTUM**

1. Olumlu	2. Olumsuz	3. Nötr
-----------	------------	---------

12. HABERDE ELE ALINAN OLAY

1. Demokrat Parti'nin Kuruluşu	21. Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'e Uyarı Mektubu	41. Refahiyol Hükümeti'nin Kurulması
2. 21 Temmuz 1946 Seçimleri	22. Kahramanmaraş Olayları	42. Necmettin Erbakan'ın Libya Ziyareti
3. 14 Mayıs 1950 Seçimleri	23. Abdi İpekçi Suikastı	43. Susurluk Olayı
4. 6-7 Eylül 1955 Olayları	24. Çorum Olayı	44. 20 Aralık 1996 Fadime Şahin Olayı
5. 27 Ekim 1957 Seçimleri	25. Nihat Erim Suikastı	45. “Sürekli Aydınlik İçin Bir Dakika Karanlık” Eylemleri
6. 9 Subay Olayı	26. 24 Ocak Kararları	46. Tarikat Liderlerine İftar Yemeği
7. Tahkikat Komisyonu	27. Kudüs'ü Kurtarma Günü	47. Kudüs Gecesi
8. 27 Mayıs 1960 Darbesi	28. 12 Eylül 1980 Darbesi	48. Tankların Sincan'dan Yürütülmesi
9. 13 Kasım 1960 Alparslan Türkeş'in Sürgün Edilmesi	29. Anayasa Referandumu (1982)	49. 28 Şubat 1997 Post Modern Darbesi
10. Anayasa Referandumu (1961)	30. 6 Kasım 1983 Seçimleri	50. RP'nin Kapatılması
11. Adnan Menderes'in İdam Edilmesi	31. Turgut Özal'ın Cumhurbaşkanı Olması	51. Merve Kavakçı Krizi
12. 15 Ekim 1961 Seçimleri	32. Muammer Aksoy Suikastı	52. 2001 Ekonomik Krizi
13. Çankaya Protokolü	33. Çetin Emeç Suikastı	53. AK Parti'nin Kurulması
14. Talat Aydemir Darbe Girişimi-1	34. Turan Dursun Suikastı	54. 3 Kasım 2002 Seçimleri
15. Talat Aydemir Darbe Girişimi-2	35. Bahriye Üçok Suikastı	55. 27 Nisan 2007 E-Muhtırası
16. 10 Ekim 1965 Seçimleri	36. Uğur Mumcu Suikastı	56. Ergenekon Olayları
17. Kanlı Pazar	37. Sivas Olayları	57. Balyoz Olayları
18. 15-16 Haziran 1970	38. 27 Mart 1994 Seçimleri	58. Gezi Parkı Eylemleri
19. 12 Mart 1971 Muhtırası	39. 5 Nisan 1994 Kararları	59. 17-25 Aralık 2013 Süreci
20. 20 Temmuz 1974 Kıbrıs Barış Harekati	40. 25 Aralık 1995 Seçimleri	60. 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi

13. HABERİN BAĞLANTILI OLDUĞU ASKERİ MÜDAHALE DÖNEMİ

1. 27 Mayıs 1960 Darbesi	3. 12 Eylül 1980 Darbesi	5. 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi
2. 12 Mart 1971 Muhtırası	4. 28 Şubat 1997 Post Modern Darbesi	

14. HABER İÇERİĞİNİNDE SAHİP OLUNAN TUTUM

1. Olumlu	2. Olumsuz	3. Nötr
-----------	------------	---------

15. HABERİN ANA AKTÖRÜ

1. Herhangi Bir Aktör Belirtilmeden Olay Aktarılmıştır	9. Terör Örgütü Üyeleri	17. Vali-Kaymakam	25. Genelkurmay Başkanı
2. Cumhurbaşkanı	10. Tarikat Lideri veya Üyesi	18. Savcı-Hakim	26. Kara Kuvvetleri Komutanı
3. Başbakan	11. Vatandaş	19. Öğrenci Toplulukları-Temsilcileri	27. Hava Kuvvetleri Komutanı
4. Hükümet Yetkilileri	12. Basın Kuruluşlarının Temsilcileri-Çalışanları	20. Belediye Başkanı	28. Deniz Kuvvetleri Komutanı
5. Muhalefet Partisi Yetkilileri	13. Siyasi veya Askeri Kurul-Komisyon Üyeleri	21. Diğer Ülke Liderleri-Yetkilileri-Güvenlik Güçleri	29. Jandarma Genel Komutanı
6. Sivil Toplum veya Meslek Odası Kuruluşları-Temsilcileri	14. İktidar Partisi Yetkilileri	22. Yazar	30. Meclis Başkanı
7. Güvenlik Güçleri	15. Müsteşar-Diplomat	23. Akademisyen Eğitimci	31. Banka Müdürü
8. Askeri Yönetim-Hükümet Yetkilileri	16. Büyükelçi	24. Eski Siyasetçi- Eski Güvenlik Güçleri Mensubu	32. Müşavir
			33. Diğer

16. HABERDE ELE ALINAN ANA AKTÖRE YÖNELİK TUTUM

1. Olumlu	2. Olumsuz	3. Nötr
-----------	------------	---------

17. HABERDE OLUMLU ŞEKİLDE ELE ALINAN:

1. Cumhurbaşkanı	4. Askeri Yönetim	7. Nötr
2. İktidar Partisi	5. Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK)	
3. Muhalefet Partisi	6. Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM)	

18. HABERDE OLUMSUZ ŞEKİLDE ELE ALINAN:

1. Cumhurbaşkanı	4. Askeri Yönetim	7. Nötr
2. İktidar Partisi	5. Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK)	
3. Muhalefet Partisi	6. Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM)	

19. HABERİN ANA AKTÖRÜNÜ OLUŞTURAN İSİM:

1. Haberin Ana Aktörünün İsmi Açık Bir Şekilde Verilmemiştir	38. Bülend Ulusu	75. Abdullah Çatlı
2. Haberin Ana Aktörünü Bir İsim Oluşturmamaktadır	39. Fahri Korutürk	76. Deniz Baykal
3. İsmail Hakkı Karadayı	40. Mesut Yılmaz	77. Kemal Derviş
4. Recep Tayyip Erdoğan	41. Zekeriya Temizel	78. İlker Başbuğ
5. Adnan Menderes	42. Bayram Meral	79. Cemal Tural
6. Turgut Sunalp	43. Bekir Yıldız	80. Muzaffer Tekin
7. Necdet Calp	44. Devlet Bahçeli	81. Çetin Doğan
8. Bülent Ecevit	45. Kemal Kılıçdaroğlu	82. İsmet Sezgin
9. Meral Akşener	46. Namık Argüç	83. Sabih Kanadoğlu
10. Tansu Çiller	47. Fahri Özdilek	84. Erdal İnönü
11. Abdullah Gül	48. Cemal Gürsel	85. Doğan Güreş
12. Binali Yıldırım	49. Numan Kurtulmuş	86. Cemil Çiçek
13. Fethullah Gülen	50. Sedat Bucak	87. Emire Kalkancı
14. Osman Bölükbaşı	51. Faruk Sükan	88. Oktay Yıldırım
15. Ekrem Alican	52. Memduh Tağmaç	89. Hasan Polatkan
16. Şevket Kazan	53. Nihat Erim	90. Fevzi Çakmak
17. Zekeriya Öz	54. Mehmet Ağar	91. Murat Karayalçın
18. Süleyman Demirel	55. Muammer Kaddafi	92. Zülfü Livaneli
19. Cevdet Sunay	56. Muhammed Rıza Bağheri	93. Vural Savaş
20. Alparslan Türkeş	57. Merve Kavakçı	94. Bülent Arınç
21. Muammer Güler	58. Yaşar Büyükanıt	95. Kadir Topbaş
22. Turhan Fevzioğlu	59. Muammer Akkaş	96. Ali Kalkancı
23. Sadi Koçtaş	60. Ahmet Necdet Sezer	97. Turan Güneş
24. Necmettin Erbakan	61. Orhan Erkanlı	98. Semih Sancar
25. İsmet İnönü	62. Akın Öztürk	99. Refik Koralan
26. Celal Bayar	63. Adil Öksüz	100. Hüsamettin Cindoruk
27. Güven Erkaya	64. Talat Aydemir	101. İsmail Rüştü Aksal
28. Suphi Baykam	65. Abdi İpekçi	102. Sezai Okan
29. Atilla Karaosmanoğlu	66. Muammer Aksoy	103. Amil Artuz
30. Hulusi Akar	67. Çetin Emeç	104. Halil Özyörük
31. İsmail Arar	68. Turan Dursun	105. Diğer
32. Ragıp Gümüşpala	69. Bahriye Üçok	
33. Hans Maathöfer	70. Uğur Mumcu	
34. Turgut Özal	71. Fadime Şahin	
35. Ahmet Hamdi Sancar	72. Şemsettin Günaltay	
36. Kenan Evren	73. Müslüm Gündüz	
37. Ferruh Bozbeyle	74. Aziz Nesin	

20. HABERDE KULLANILAN KAVRAM

1. Askeri Müdahaleye Yönelik Kavramlar Kullanılmamıştır	21. Hukuk
2. Darbe Girişimi	22. Özgürlük
3. Harekât	23. TSK
4. Laiklik-Laik	24. Türk Ordusu
5. Askeri Müdahale	25. Mehmetçik
6. Darbe	26. Silahlı Kuvvetler
7. Muhtıra	27. Kahraman Ordu
8. Yönetime El Konulması	28. Türk Milleti
9. Kanlı Darbe	29. Türkiye Cumhuriyeti
10. Kanlı Darbe Girişimi	30. Rejim
11. Hürriyet	31. İslami Terör Örgütü
12. İhtilal	32. Darbeci Asker
13. İnkılap-Millî İnkılap	33. Şeriat-Şeriatçı
14. Demokrasi	34. İrtica
15. Atatürk	35. Ordu
16. Milliyetçilik	36. Hükümet
17. Cumhuriyet	37. Anayasa
18. Yargı- Yargı Bağımsızlığı	38. Sıkıyönetim
19. Asker	39. Cemaat-Tarikat
20. Yolsuzluk-Rüşvet	

EK-6: GAZETE BAŞLIKLARI

DEMOKRAT PARTİ’NİN KURULUŞU

CUMHURİYET GAZETESİ

Demokrat Partisi Programını Yarın İlan Ediyor

Demokrat Partisi Dün Resmen Teessüs Etti

Demokrat Partisinin Tüzüğü De Neşredildi

Demokrat Parti Lideri Geldi

Demokrat Partinin Harici Politikası

Celal Bayar Dün Ankara’ya Döndü

AKŞAM GAZETESİ

Demokrat Parti’ye Dair Celal Bayar’ın Beyanâtı

Demokrat Partisi Resmen Teşekkül Etti

21 TEMMUZ 1946 SEÇİMLERİ

CUMHURİYET GAZETESİ

Demokrat Parti İstanbul Başkanı: “Bizim Seçim Propagandamız Halk Partisinin Bugüne Kadar Yaptıklarıdır” Diyor

İstanbul’a Ait Seçim Defteri Hazırlandı

Demokrat Partinin Dün Beş Şubesi Daha Açıldı

Demokrat Partinin Yeni Bir Şubesi Daha Açıldı

C.H. Partisi Teşkilatına Mühim Direktifler Verildi

Yurtta Seçim Faaliyeti Son Hızını Buldu

Celal Bayar Şehrimizde

H. Partisi ve Demokrat Partinin Yeni Tedbirleri

Celal Bayar İlk Nutkunu Bugün Adana’da Söylüyor

Celal Bayar Adana’da Tezahüratla Karşılandı

Celal Bayar Dün Adana Havalisinde Halkla Görüştü

C. Halk Partisi Bütün Adaylarını Tespit Etti

İnönü’nün İzmir’de Bir Nutuk İradı Bekleniyor

Ağır İthamlar ve Acı Tarizler Başladı

Propaganda Mücadelesi Gittikçe Şiddetleniyor

Propagandada En Güzel ve En Fena Örnekler

İzmir ve Adana'da Seçim Yüzünden Hadiseler

Ankara'da Dün Yapılan Heyecanlı Törenler

D. Parti Hükümeti Şiddetle İtham Ediyor

Celal Bayar Bugün Bir Beyanname Neşrecek

Demokrat Partinin Dün Neşrettiği Beyanname

İç İşleri Bakanlığının D. Partiye Cevabı

Mareşal Fevzi Çakmak Bu Sabah İstanbul'a Geliyor

Mareşali Dün 20.000 İstanbullu Karşıladi

Celal Bayar'ın Ankara'da Dün Söylediği Nutuk

Celal Bayar İzmir'de

D. Parti İzmir ve Konya Adaylarını İlan Etti

İsmet İnönü'nün Dünkü Seçim Nutku

Halk Partisi De Dün Aday Listesini İlan Etti

Celal Bayar İstanbul'da

Türk Demokrasisi Bugün İmtihan Veriyor

Yurtta Dün Yapılan Seçimlerin Kat-İ Neticesi Ancak Bugün Anlaşılabilecek

Seçimin Umumi Neticesi Meçhul

Seçimin Umumi Neticesi

AKŞAM GAZETESİ

Seçim Hazırlıkları

Milletvekillerinin Sayısı 20-25 Kadar Fazla Olacak

Seçim Sandıklarının Sevk edilmesine Başlandı

Ankara İçin Müracaatlar Devam Ediyor

Mareşal Fevzi Çakmak'ın Adaylığı

Ankara 2 Fazla Milletvekili Fazla Çıkaracak

Ml. Fevzi Çakmak'ın Adaylığı Hakkında Başbakan'ın Demeci

Ml. Fevzi Çakmak İstanbul'a Geliyor

Seçim Listeleri Bugün Mahallere Asıldı

Seçim Faaliyetleri Her Tarafta Arttı

Halk Seçime Büyük Bir Alaka Gösteriyor

İstanbul'da Kadın Seçmenler Daha Çok

CHP Başkanlık Divanı Adaylarını Tespitle Meşgul

Demokrat Parti İstanbul Adaylarını Tespit Ederek Listesini Ankara'ya Gönderdi

İsmet İnönü'nün Seçim Beyannamesi

Başbakanın Bu Geceki Mühim Nutku

Başbakan İlk Seçim Nutkunu Söyledi

Celal Bayar'ın Beyannamesi

C. Halk Partisinin Aday Listesinin Tab'ı Sona Erdi

İnönü'nün Seçim Beyannamesine Büyük Ehemmiyet Veriliyor

Seçim Faaliyeti Her Tarafta Son Haddini Buldu

İnönü'nün Radyoda Hitabesi

İnönü Bu Akşam Mühim Bir Nutuk Söyleyecek

İnönü'nün Mühim Hitabesi

Seçim Neticeleri İçin Ankara'da Yürütülen Tahminler

Kadınlarımızın CHP'ne Karşı Bağlılık ve Sevgileri

Sandık Başları Çok Kalabalık

İstanbul'da Seçimin Kati Neticesi Henüz Alınamadı

63 İlden Elli Beşinde Netice Belli Oldu

Seçim Her Tarafta Neticelendi

14 MAYIS 1950 SEÇİMLERİ

MİLLİYET GAZETESİ

Bu Pazar Günü Tespit Edilecek

D.P. Kemerburgaz'da, C.H.P De Ağva'da Birer Toplantı Tertip Etti

Dün Üç Siyasi Parti Seçim Toplantılarını Yaptılar
D.P. Ve M.P.'li Hatipler Gene İktidara Hücumda Bulundular
C.H.P. Divanı Namzetleri Tespit Ederek Çalışmalarını Bitirdi
Seçimlerde Emniyet Tedbirleri Alınacak
DP'nin Seçimler Hakkında Görüşü
C.H.P. Aday Listesi Dün De İlân Edilmedi
H.P.'nin Başlıca Şehirlerde Gösterdiği %30 Nispetindeki Adaylar Belli Oldu
C.H.P. Namzetlerinin Tam Listesi Dün Neşredildi
Parti Adayları Hakkında Yapılan Çeşitli Tefsirler
Halil Özyörük'ün Namzetliği Koyması CHP'yi Öfkelendirdi
Bazı D.P. Üyeleri Savcılığa Verildi
Başbakan Günün Meseleleri Hakkında Geniş İzahat Verdi
Celal Bayar Bolu'da Dün Bir Konuşma Yaptı
C. Bayar DP'nin Bir İntizam ve Nizam Partisi Olduğunu Belirtti
D.P. Dün Taksim Meydanında Büyük Bir Seçim Mitingi Yaptı
İnönü Ankara'dan İzmir'e Hareket Etti
Cumhur Reisi Bugün İzmir'de Mühim Bir Nutuk Söyleyecek
İnönü Ege'deki İlk Seçim Konuşmasını Dün Yaptı
Bayar On Bin Kişi Önünde Konuştu
İnönü Biga'da da Konuştu
İnönü Mühim Saydığı Seçim Nutkunu Bursa'da Söyledi
Bayar "Kardeş Kavgası Asla Olmayacaktır"
İsmet İnönü Beklenen Seçim Nutkunu Söyledi
Yarınki Seçim İçin İstanbul'da Son Hazırlıklar Tamamlandı
Bugün Yurtta Seçim Yapılıyor
D.P. Umumi Merkezi Partinin B.M.M de Ekseriyeti Aldığını Bildirdi
D.P. Mecliste Ekseriyeti Kazandı

CUMHURİYET GAZETESİ

HP'nin Merkezden Göstereceği Adaylar

C.H.P Aday Yoklamaları Şikayetlere Yol Açtı

Partiler Dün Açık Hava Toplantılarına Başladılar

Parti Merkezlerinden Gösterilecek Adaylar

C.H.P. Divanı Merkez Adaylarını Tespit Etti

D. Parti Aday Listelerini Süratle İkmale Çalışıyor

Seçimlere Dair Bayar'ın Demeci

C.H.P Aday Listeleri Yarın İlan Edilecek

Günaltay-Bayar Mülakatının Akisleri

“C.H.P” Aday Listesi İlan Edildi

D.P Aday Listeleri Yüksek Seçim Kuruluna Verildi

Demokrat Partinin Aday Listesi Dün İlan Edildi

Partilerin Radyolardan Yararlanacakları Saatler

Siyasi Partiler Seçime İhtiyatla Hazırlanıyor

CHP'nin Seçim Beyannamesi

C. Bayar'ın Bolu Yolunda Dün Söylediği Nutuklar

Bayar'ın Bolu'daki Mühim Nutku

C. Bayar, Kastamonu'da Mili Politikayı Tenkit Etti

Şehrimizde Seçim Mücadelesi Hararetli Bir Safhaya Girdi

Yurtta Seçim İçin Söylenen Nutuklar

Cumhurbaşkanı Dün Bir Hasbihal Yaptı

İnönü Dün Akşam İzmir'de İlk Seçim Nutkunu Söyledi

İnönü'nün Balıkesir ve Manisa Nutukları

Seçim Mücadelesi Bütün Yurtta Hararetlendi

Celal Bayar Dün Erzurum'a Gidemedi

Demokrat Parti Dün Seçim Beyannamesini Yayınladı

Seçim Kampanyası Bu Akşam Sona Eriyor

Seçim Propagandası Dün Akşam Sona Erdi

Yurtta Genel Seçim Bugün Yapılıyor

Demokrat Partinin, Yurdun Birçok İllerinde Seçimi Kazandığı Anlaşıldı

AKŞAM GAZETESİ

Seçim Propagandası İçin Şehrimizde 77 Yer Ayrıldı

Demokratların Listesi

C.H.P. Genel Merkezi Aday Listesini Bugün Tamamlıyor

C. Halk Partisi Aday Listesinde Birçok Yeni İsim Var

C.H. Partisi Aday Listesinin Perşembe İlanı Muhtemel

Seçim Listeleri Pazartesi Günü İlan Edilecek

Halk ve Demokrat Partileri Adayları

C.H.P. Adayları Bu Akşam İlan Edilecek

C. Halk Partisi Adaylarını İlan Etti

D. Parti Adaylarını Bugün İlan Edecek

Demokrat Parti Aday Listesini Dün Neşretti

Üç Siyasi Partinin Seçim Neticelerine Dair Tahminleri

Halil Özyörük'ün Adaylığı Etrafındaki Münakaşalar

C. Halk Partisinin Seçim Beyannamesi

Başbakanın Son Hadiseler ve Seçime Dair Beyanatı

C. Bayar Bolu'da Bir Nutuk Söyledi

Başbakan İstanbul'dan Memnun Olarak Ayrıldı

Seçim Mücadelesi Devam Ediyor

İnönü İzmir'de Yarın Nutuk Söyleyecek

Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün İzmir'deki Nutku

Adana'da DP'nin Gürültülü Toplantısı

İnönü Dün Çanakkale'de Mühim Bir Nutuk Söyledi

İnönü'nün Bursa'daki Mühim Nutku

Demokrat Parti Seçim Beyannamesini Neşretti

İsmet İnönü'nün Taksim Meydanı'ndaki Mühim Nutku

Ankara'da Seçim Bayram Havası İçinde Yapılıyor

Seçimleri D. Parti Kazanıyor

MİLLİYET GAZETESİ

Seçim Günü Yaklaştıkça Baskı İddiaları Artıyor

DP'yi Baltalama Gayretleri

İnönü İlk Seçim Nutkunu Söyledi

İstanbul'da Seçim İçin Faaliyetler Hızlandı

İnönü "Diktatör Değilim" Diyor

İnönü ve Bayar'ın Dünkü Nutukları

Demokrat Parti Beklenen Seçim Beyannamesini Dün Gece Neşretti

Bayar İnönü'ye Cevap Verdi

Seçim Propagandası Sona Erdi

Vatandaş Reyini Nasıl Kullanacak? Sandık Başında Nasıl Hareket Edecek?

Yarınki Seçimlere Ait Hazırlıklar Sona Erdi

Vatandaşlar, Seçime İştirak Ediniz!

Halkın Büyük Nispette İştirakiyle Demokratlar Her Yerde Kazanıyor

6-7 EYLÜL 1955 OLAYLARI

HÜRRİYET GAZETESİ

Atanın Doğduğu Eve Saatli Bomba

2057 Yağma ve Tahripçi Yakalandı

Nümayiş Gecesi Tahrikat Yapan Otuzdan Fazla Komünist Yakalandı

Üç Generale İşten El Çektirildi

Dahiliye Vekili Dr. Namık Gedik İstifa Etti

Örfi İdare Altı Ay Devam Edecek

B. Millet Meclisi Bugün Tarihî Fevkalade İçtimamı Yapıyor

CUMHURİYET GAZETESİ

Büyük Millet Meclisi Toplantıya Çağırıldı

Zarar Görenlere Yardım

Meclis Dün Örfi İdareyi 6 Ay Uzattı

Yunan Hükümeti Dün İstifaya Davet Edildi

Sokağa Çıkma Yasağı Saat 24ten Sonra Başlayacak

Bayar İzmir’de

Başvekil Dün Ticaret Odasında Mühim Bir Konuşma Yaptı

Yarım Milyon Lira Yardım Yapılıyor

Dahiliye Vekaletinin Tebliği

Hasara Uğrayan Okulların Tamiri

AKŞAM GAZETESİ

Fevkalade Hal Kaldırıldı

Örfi İdare Komutanlığının Bu Sabahki Tebliği

Asayiş Temin Edildi

Zararların Tazmini İçin Hükümet Tedbir Alıyor

Zarar Görenlerin Hükümetten İstekleri

Yardım Komitesi Faaliyete Geçti Bir Günde 600.000 Lira Toplandı

Büyük Millet Meclisi Öğleden Sonra Toplanıyor

Örfi İdare 3 Vilayette de 6 Ay Devam Edecek

Zarar Görenlere Yardım Komisyonu Bugün Faaliyete Geçiyor

Zararların Derecesini Tespit Etmek İçin Beyannameler Doldurulacak

20 Eylül’de Büyük Bir Yardım Kampanyası Açılacak

“Bütün Mağazaları Kısa Bir Zamanda Açacağız”

Başvekil Dün de Zarar Görenlere Yardım İşiyile Meşgul Oldu

Yardım Kampanyası Bu Sabah Başladı

MİLLİYET GAZETESİ

Örfi İdare İlan Edildi

İstanbul ve İzmir’de Sükûnet Avdet Etti

Kıbrıs Türk’tür Cemiyeti Kapatıldı

Son Hadiselerle İlgili 3 Generale Dün İşten El Çektirildi

Dahiliye Vekili Dün İstifa Etti

Meclis Fevkalade İçtimamı Yapıyor

Örfi İdare Altı Ay Devam Edecek

Maksatlı Şayialara Karşı Kalkın Dikkati Çekildi

Sokağa Çıkma Yasağı Saat 24de Başlayacak

İzmir’de Çıkan Bir Gazete Kapatılıyor

Başvekil Vatandaşları Tesanüte Davet Etti

Başvekil Riyasetinde Dün İki Toplantı Yapıldı

İnönü Meclisin İçtimamı İstiyor

Zarar Görenlere Belediye 500 Bin Liralık Yardım Yapacak

27 EKİM 1957 SEÇİMLERİ

HÜRRİYET GAZETESİ

D.P. Seçime Sessiz Sedasız Hazırlanıyor

Eski Mebuslardan Dörtte Biri Aday Listelerine Giremiyor

Demokrat Parti Teşkilatında Aday Yoklamaları Dün Yapıldı

DP Kampanyası Muhtemel Bugün Niğde’de Açılacak

İstanbul’da Mitingi Dün Eyüp’te Hür. P. Yaptı

CHP Aday Listesini Dün Resmen İlan Etti

Bütün Listelerin Bu Akşam İlanından Sonra Seçim Kampanyası Hızlanacak

DP, Hür. P. Ve CMP Aday Listeleri İlan Edildi

D.P. Seçim Kampanyasını Başvekil Afyon’da Açıyor

Seçim Kampanyası Kızışıyor

Menderes: “Kötü Sözler Söylemeyelim” Diyerek Afyonda DP Kampanyasını Açtı

Menderes Erzurum ve Kars’ta Konuştu

Menderes ve İnönü’nün Söz Düellosu

Menderes ve İnönü Münakaşası Yumuşadı

Menderesin CHP Beyannamesine Cevabı

Hürriyetçiler Dün İstanbul’da Bir Gövde Gösterisi Yaptı
Menderes’in 5 Günlük Karadeniz Turu Bitti
Menderesin İnönü’ye En Şiddetli Hücumu
Bayar ve İnönü Taksim’de Konuşacak
D.P. Ve C.H.P. Dün Taksim Meydanında Birbiri Ardı Sıra “Gövde” Gösterdiler
Menderes’le İnönü Bir Daha Çatıştılar
Kampanya Bitiyor Söz Düellosu Bitmedi
Vatandaşlar Pazar Gününü Büyük Sükûn İçinde Bekliyor
Partiler Seçim Günü İçin Mum Hazırlıyor
Seçime Bir Gün Kala Partiler Rey Pusulası Dağıtmaya Hız Verdi
Türk Tarihinde 116. Seçim Bugün Yapılıyor
D.P. Yine Kazandı
CUMHURİYET GAZETESİ
C.H.P. Meclisi Yetkilerini Tamamen İnönü’ye Devretti
Seçimlerle İlgili Çalışmalar Gün Geçtikçe Hızlanıyor
C.M.P.’nin Ankara Mitinginde Hadiseler
C.H.P., Hür. P., C.M.P. Dün Aday Yoklamasını Yaptı
C.H.P. Sandıklarda Hile İhtimalinden Endişede
İki Milletvekili Daha Dün D.P. Den İstifa Ettiler
Dün 30 İlde D.P. Aday Yoklamaları Yapıldı
Hür. P. Ve C.M.P.’nin Ankara’da Yaptıkları Seçim Mitingleri
D.P. Merkezi İstanbul Adaylarını Beğenmedi
Üç Partinin Aday Listeleri Bugün Seçim Kuruluna Veriliyor
Dün Bütün Partilerin Adayları İlan Edildi
Aday Listelerinin Neşrinden Sonra D.P. De İstifalar Arttı
Yarın Adan Menderes Afyon’da İsmet İnönü De Trabzon’da Konuşacak
D.P. Teşkilatında Çözülme Haberleri Hususi Maksatla Uydurulmuş Bir Yalandan İbarettir
Bayar’la Menderes’in Afyon Konuşmaları

Bayar'ın Bizi Tehdit Edenlere Cevabı

Menderes Trabzon'da İnönü'ye Çok Şiddetli Bir Cevap Verdi

İnönü Menderes'e Cevap Verdi

Hür. P. İlk Büyük Mitingi Dün Adapazarı'nda Yaptı

İ. İnönü'nün İktidara Yaptığı Tavsiye!

Menderes ve İnönü Dün Karşılıklı Hücumlarına Devam Ettiler

Menderes Dün İnönü'ye Ağır Bir İthamda Bulundu

Seçim Mücadelesinin Merkezi: İstanbul

Dün Taksim Mitinglerinde Celal Bayar Konuştu Fakat İnönü Konuşamadı

Parti Liderleri Balıkesir'de Toplanıyor

“30 Kişilik Muhalefete Tahammül Zihniyeti Gösteremeyen Basra Körfezinde Aranmalıdır”

Milletvekilleri Seçimleri Bugün Yapılıyor

Seçimlerin Dün Anlaşılan Kat'i Neticeleri

AKŞAM GAZETESİ

CHP-Hür P. Adayları Yarın İlan Edilecek

DP'de Aday Seçimi Bugün Yapılacak

DP 32 İlde Aday Seçti

DP'nin Ankara Adayları Belli Oldu

DP Seçim Müfettişlikleri İhdasına Karar Verdi

Menderes'in Tamimi: “Valiler Tam Tarafsız Olacak”

DP, Hür P. ve C.M.P. Listeleri Bugün İlan Ediliyor

Adaylar Belli Oldu

Liderlerin Seçim Düellosu Başlıyor

İnönü ve Gülek Seyahate Başlıyorlar

Menderes-İnönü Düellosu Başlıyor

İki Düello: Bayar ve Menderes “Mutedil” İnönü “Vaitkar” Konuştular

Menderes Hücumu Geçti

Menderes İnönü'ye, İnönü İktidara Çattı

2 Lider de Mutedil Konuştu

Menderes Karadeniz Turuna Devam Ediyor

Onları Millete Affettirecek Tek Adam Benim

Şikayet: Menderes C.M.P. 'den, İnönü Radyodan

“Amerika Gibi Zengin Oluncaya Kadar Hamlelere Hızla Devam Edeceğiz”

Menderes İzmir’de, İnönü İstanbul’da Konuşuyor

İnönü Dün İzdiham Yüzünden Konuşamadı

Menderes D.P. İçin Kahir Ekseriyet İstiyor

Seçim Düellosu Bu Akşam Sona Eriyor

Seçmen Kütüklerinde Kayıtlı Olmayanlar Oy Kullanabilecek

D.P İktidarda Kaldı

Kati Netice: DP 419, CHP 176, CMP 4, Hür P. 4

Bazı İllerde Karışıklıklar Çıktı

MİLLİYET GAZETESİ

Aday Tespiti İş Partileri Düşündürüyor

D.P. Adayları Tespit Edildi

Miting Hadiseli Geçti

Muhalefet Dün Adaylarını Seçti

40 İlin D.P. Adaylarını Merkez Tespit Edecek

D.P 'de Yoklama Bugün Başlıyor

Binerbay DP’yi Şiddetle İtham Etti

Adaylık İsteyenler Ankara’da Toplandı

İlk Miting Dün Eyüp’te Yapıldı

C.H.P. Listeleri Dün İlan Edildi

Bütün Partilerin Aday Listesi Bugün Belli Oluyor

Namzetler İlan Edildi

Parti Liderlerinin Gezileri Başlıyor

Liderler Arasında Mücadele Arttı

Parti Liderleri Bugün Konuşacak

Söz Düellosu Tatlı Sert Başladı

Söz Düellosu Dün Sertleşti

Seçim Mücadelesi Kızışıyor

“Kıbrıs’ı Bayrağımız Altına Alacağız”

Başvekil İnönü’ne Hücüm Etti

Menderes-İnönü Düellosu

Başvekil, CMP ’ye Hücüm Etti

Başvekil İnönü’nü Şiddetle İtham Etti

Başvekil, En Uzun Nutkunu Dün Verdi

İstanbul Heyecanlı Mitinglere Sahne Oldu

Menderes-İnönü Düellosu

Başvekil Dün 51nci ve Son Konuşmasını Yaptı

Propaganda Müddeti Dün Bitti

Sıkı Emniyet Tedbiri Alındı

Sandık Başına

DP 381 CHP 186

TAHKİKAT KOMİSYONU

HÜRRİYET GAZETESİ

DP Tahkikat Önergesi Yarın Görüşülecek

Dönüm Noktası: DP Önergesi Bugün Mecliste Görüşülüyor

Tahkik Encümeni Siyasî Faaliyeti Durdurdu

Meclis Tahkikat Encümeni Dün Yeni Tebliğ Neşretti

“Tahkikat” Encümeninin 5. Tebliği

Tahkikat Encümeninin Vazife ve Salâhiyeti İçin Bir Kanun Teklifi Yapıldı

Tahkik Heyetine Ait Salâhiyet Tasarısı Gece Kabul Edildi

Encümenin Salâhiyet Kabul Edildi

İstanbul-Ankara’da Örfi İdare İlân Edildi

İstanbul-Ankara Üniversiteleri 1 Ay Tatil
Bugün Gündüz Sokağa Çıkılması Yasak
Örfi İdare Tebliği: Silâh Kullanılacak
Şehirde Herkes Hüviyet Kartı Taşıyacak
Ankara’da Yasak Saatleri Dışı Eğlence Yerleri Açık Bulunacak
Şehirde Ruhsatı Olanları Dahi Silâh Taşınması Yasak
Ankara’da Dün Talebeler Nümayiş Yaptı
Vapurlar ve Trafik Kısıtılan “Gece Yasağı”na Ayarlandı
Ankara’da Sokağa Çıkma Yasağı 3 Saate İndi
İbadethaneler ile Sinema ve Tiyatrolar Bugün Açılıyor
Tiyatrolar Saat 17’de Başlayacak
Örfi İdare Sokağa Çıkma Yasağını Kısalttı...
Örfi İdare, Yasak Beyanlar Hakkında Bir Tebliğ Neşretti
İlkokulda Müsamerele İzin Verildi
Dağıtılan Beyannameler İçin 2 Yeni Tebliğ Neşredildi
Akşam Dün On Gün Kapatıldı
Örfi İdare Dün İçki Yasağını Hafifletti
Ankara’da 3 Sinema 2 Gün Kapatıldı
Ankara’da Gece Yasağı Uzatıldı
“Haber” Gazetesi 10 Gün Kapatıldı
Meclis Tahkikat Encümeni İşini Bitirdi

MİLLİYET GAZETESİ

CHP ve Basınla İlgili Önerge Bugün Meclis’te Görüşülüyor
Dün Kurulan Meclis Tahkikat Encümeni İşe Başlarken 3 Yasak Kararı Verdi
Dün Ankara’da Vuku bulan Hâdise De Tebliğde Yer Aldı
Tahkikat Encümenlerine Çok Geniş Salâhiyetler Veriliyor
Komisyon Sert Tenkitlerden Sonra Dün Teklifi Kabul Etti
Tahkikat Encümenine Ait Yeni Kanun Çıktı, Dünkü Meclis Görüşmelerinin Neşri Menedildi

Ankara’da Dünkü H diselerin Ne ri Yasak Edildi ve Gece Soka a  ıkma Yasa ı Konu

Gece Yasa ı 11 De Ba layacak

İstanbul’da El Altından Dağıtılan Beyannameler

İlkokullarda Yapılacak M samelere İzin Verildi

Yurt İçi ve Dışındaki Gizli Beyannameler

Ankara Hadiselerinin Ne ri Yasak Edildi

Ankara’da    Sinema Kapatıldı

Ankara’da Mektup ve Telgrafa Sansür Konu

Gündem Dışı G r   menin Ne ri Yasak Edildi

Ankara Haber Gazetesi D n 10 Gün Müddetle Kapatıldı

Başbakan “Komisyon İ i Bitirdi”

AKŞAM GAZETESİ

DP’nin  nergesi D n Açıklandı

CHP Menderes İçin Tahkikat İstedi

DP  nergesi Bugün G r   l yor

Siyasi Faaliyetler Durduruldu

Ankara’da D n 22 Kişi Adliyeye Verildi

Yasaklara Uymayan Gazeteler Toplanacak

15 DP Milletvekili İçin CKMP Tahkikat İstedi

Yeni Tedbirler B.M. Getirildi

Komisyon Tasarıyı D n Kabul Etti

Tasarı Mecliste Kanunla tı

Örfi İdare İlan Edildi

Dünkü Ankara Olaylarının Yayınlanması Yasak Edildi

İstanbul’da Aralıksız 32 Saat Soka a  ıkma Yasa ı Konuldu

Bugün Toplananlara Ateş Açılacak

İstanbul’da D nde İki N mayi  Yapıldı

Ankara’da N mayi  Oldu

Sinema, Tiyatro ve Gazinolar Açılıyor

Sokağa Çıkma Yasağı 23'te Başlayacak

Halka Beyannameler Dağıldığı Tespit Edildi

Nümayişçiler Halkın Arasına Gizleniyor

MİLLİYET GAZETESİ

Tahkikat Önerisi Bugün Görüşülüyor

Her Türlü Siyasi Faaliyet Durduruldu

4'üncü Tebliğ Yayınlandı

5'inci Tebliğ Yayınlandı

Partiler İdare Heyeti Toplantısı Yapabilecek

Tahkik Hey 'etlerine Fevkalade Yetkiler

"Fevkalade Yetki"yi Encümen Kabul Etti

Olağanüstü Yetkiler Kabul Edildi

Örfi İdare

Ankara'da Çıkan Hadiselerin Neşri Yasak

Başvekil "Bu İhtilal Değil Ayaklanma" Dedi

Dünde 2 Nümayiş Yapıldı

Ankara'da Yasaklar Hafifletildi

"Yeni Sabah" Da Kapatıldı

Gece Çıkma Yasağı Dün İki Saat Azaltıldı

Zafer Bir Hafta İçin Kapatıldı

Ankara'da Yeni Yasaklar Kondu

Meclis'teki Yasakların Neşri Kısmen Yasak Edildi

Müstehcen Neşriyat Yapan Bir Gazete Örfi İdarece Kapatıldı

Başvekil Göre Komisyon İşini Bitirdi

Bazı D.P. Milletvekilleri Durumun Islahını İstiyor

27 MAYIS 1960 DARBESİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Türk Ordusu Vazife Başında

Yurtta Tam Bir Huzur Hüküm Sürüyor

Yeni Hükûmet, Devlet Reisi Orgeneral Cemal Gürsel Tarafından Dün Kuruldu

Yeni Kabine Bugün Orgeneral Gürsel'in Başkanlığında İlk Toplantıyı Yapıyor

Kabine İlk Toplantısında Antidemokratik Bütün Kanunların Lâğvına Karar Verdi

Sabık İktidar Mensupları Hakkında Tahkikat Açılması Dün Kararlaştırıldı

Sabık D.P. Mebuslarının Hepsini Muhafaza Altına Alınıyor

Polatkan'ın Zimmetinde 4 Milyon Lira Çıktı

Atam İzindeyiz: Milletçe Dün Bir Kere Daha Ant İçildi

Org. Gürsel Millete Hitaben Bir Bayram Mesajı Neşretti

Hürriyet Bayramı: İstanbul Dün Coştu

Bakırköylüler Dün Büyük Bir "Hürriyet" Mitingi Yaptılar

İnkılaptan Öncesi İçin Tahkikat

Bayar ve Menderes De Yassıada'ya Getirildi

Geçici Anayasa Dün İlan Edildi

Gençlik Dün Üniversitelerin Açılışını Coşkunlukla Kutladı

Sabıklar İstanbul'da Yargılanacak

Milli Birlik Komitesi Bir Parti Kurmayacak

Hazine Açığına Karşı Tahvil Çıkarılacak

Maliye Vekili Milyarlık Borçları Açıkladı

Sabıkların Dışarıdaki Mallarına El Konuluyor

Ankara'da Büyük Hürriyet Mitingi Bugün Yapılıyor

Ankara'da Yapılan Hürriyet Mitingi Çok Muhteşem Oldu

Cemal Gürsel "Devletin Temeli Adalettir" Diyor

Atatürk'ün Manevi Huzurunda Millet, Ordu, Gençlik ve Türk Polisi El Ele

Gürsel "Basının Üzerindeki Baskı Ebediyen Kalktı" Dedi

Milli Birlik Komitesi Dün Ant İçti

Mecliste Sabıkların Yazılması Dahi Ayıp Olan Malzemeleri Bulundu

Gençlik Ata'nın Kendilerine Olan Hitabına 33 Yıl Sonra Cevap Verdi

Menderesin Aydın Hemşeriliğinden Islahat Edilmesi İçin Teşebbüse Geçildi

Kabine 4 Karar Aldı 2 De Geçici Kanun Çıktı

CUMHURİYET GAZETESİ

Meclis Feshedildi, Yeni Anayasa ve Demokratik Müesseselerin Kurulma Hazırlığına Başlandı

Tarafsız Şahsiyetlerden Bir Kabine Kuruldu Orgeneral Cemal Gürsel Başbakan Oldu

Millî Birlik Komitesi Taahhütlerini Tekrarlıyor

Bir Kürdistan Hükûmeti Tesisi İçin D.P. Grubu İçinde Çalışanlar Varmış

Huduttan Kaçmak İsteyen 11 Mebus Yakalandı

Buzhane ve Çukurlarda Bulunan Cesetler

Menderes Uçakla Yurt Dışına Firara Teşebbüs Etmiş

Şehit Cesetleri Kıyılıp Hayvan Yemi Mi Yapıldı

İstanbul'da İlk Miting

Orduya Minnet ve Şükran

Hürriyet Şehitlerini Dün Ankara'ya Uğurladık

Hürriyet Şehitleri Ata'ya Teslim Edildi

D.P. Devrinde Hakları Yeniden Subaylara Birer Senelik Kıdem Verildi

Muvakkat Anayasa Dün Gece Açıklandı

Dünkü Tarihi Miting

Millî İnkılâp Hareketi Hiçbir Şahıs ve Zümrenin Lehine Yapılmamıştır

Koraltan'ın 100 Bin Liralık Bine Vergi Borcu Tespit Edildi

Eisenhower, Org. Gürsel'e Muvaffakiyetler Diledi

Gürsel, Sabık İktidarın Vatanı Ruslara Satmaya Kararlı Olduğunu Açıkladı

Sabıkların Duruşması Aralıksız Yapılacak

Sabık İktidarın Kurmak İstedığı Gizli Yargı ve Yok Etme Rejimi

Dünkü Ankara Mitingi

Nasıl Rüşvet Alıyorlardı?

16 Sabık Milletvekili Henüz Tevkif Edilmedi

Bütün Yurtta Polis ve Millet El Ele Verdi

Millî Birlik Komitesi Azası Dün Yemin Ettiler

Koraltan'ın Yeni Suistimalleri Ortaya Çıktı

Spor ve Gençlik Bayramı Heyecanla Kutlandı

Sabıklar Banyo Dairelerine Bile Telefon Koydurmuşlar

Sabık Milletvekilleri Avans Olarak Bankalardan 22 Milyon Lira Çekmişler

Devlet Başkanı Gürsel'in Sabık Devrin Âdetlerine Son Veren Mühim Tamimi

AKŞAM GAZETESİ

İkinci Cumhuriyet Kuruluyor

Geçici Hükümet Dün Kuruldu

Gürsel Dün İnönü ile Görüştü

Baskı Rejimi Kanunları Kalkıyor

Sanıklar Yüce Divana Verilecek

İnönü “Harekattan Haberim Yoktu” Diyor

Bütçeleri Kemiren DP'nin Bedavacıları Tasfiye Edilecek

Cesetler Yem Makinelerinde Kıyılıp Toz Haline Getirilmiş

Gürsel “Kuvvetimiz Hür Basındır” Diyor

Gürsel, Eski İktidarın Harbiye'yi İmha Tasavvurlarını Açıkladı

Şehitlerimiz Ata'nın Huzurunda

Şehitler Tarihi Yerlerini Aldı

Menderes Yassıada'dan Ankara'ya Üç Telgraf Çekti

Geçici Anayasa Dün İlan Edildi

Sabıkların Kapattıkları Üniversite Açıldı

Sabıklar İstanbul'da Aleni Yargılanacak

Sabıkların Bankadaki Paraları: 1 Milyar TL

8 Bin Kişilik Mahkeme Salonu Hazırlanıyor

Borcumuz: 12 Milyar

Sabıklar İçin Soruşturma Kanunu Çıktı

Sabıklar Metreslerine Mektup Yazmaya Başladı

Yassıada'dakilerin Yalnız Yüzde Beşi Sağlam Çıktı

Uşak'ta İnönü'yü Bayar Öldürtmek İstemiş

Menderes'i Karşılayanlara 22 Bin Lira Dağıtılmış

“DP Sergerdeleri İnönü'yü Linç Edecekti”

Milli Birlik Komitesi Millet Önünde Ant İçti

Gençlik Vazgeçilmez Bayramını Dün Kutladı

Gürsel, Kötü Particilere İhtarda Bulundu

1957'de Seçilmedikleri Halde 1958 Yılına Ait Ödenekleri Almışlar

Dalkavukça El Öpmelere Nihayet Verilmesi İstendi

MİLLİYET GAZETESİ

Meclis Feshedildi

Hükümet Kuruldu

Vesikalar Açıklanacak

Gedik İntihar Etti

Menderes Gürsel'e “Beni Kurtardınız” Dedi

İnönü “Harekattan Haberim Yoktu” Dedi

Suiistimalleri Tetkik Komisyonu Kuruldu

Suçsuz D.P. Mebusları Seçimlere Girebilecek

Gürsel “En Büyük Kuvvetimiz Matbuattır” Dedi

Şehrimizde Dün İki Büyük Miting Yapıldı

Yüzlerce İstanbullu Dün Şehitleri Ankara'ya Yolcu Etti

Hürriyet Şehitleri Ata'nın Bağrında

Mahkemeler Teşkil Ediliyor

Geçici Anayasa

“Yaslı Gittim Şen Geldim”

Sabıkların Duruşması İstanbul’da Yapılacak

Tahditler Kaldırıldı

“Hürriyet İstikrazı” Tahvilleri Çıkarılacak

Mali Durum Açıklandı

Sanıkların Muhakeme Usulüne Dair Kanun Çıktı

Soruşturma Kurulu Bugün Açıklanacak

Sabıkların Emvali Tespit Ediliyor

Milli Birlik Komitesi Dün Mecliste Toplandı

Sabıkların Suçuna İştirak Edenlerde Yargılanacak

Gençlikle Polis El Ele Verdi

Milli Birlik Üyeleri Dün Millet Önünde Ant İçti

Reşide Bayar’ın Dün İfadesi Alındı

Bloke Edilen Para Serbest Bırakıldı

İnönü’ye Tecavüz Edenler Hesap Veriyor

Mebuslar Bankaya 22 Milyon Lira Borçlu

Karşılama ve Uğurlama Törenleri Yasak Edildi

13 KASIM 1960 ALPARSLAN TÜRKEŞ’İN SÜRGÜN EDİLMESİ

HÜRRİYET GAZETESİ

On Dört Üye Komiteden Çıkarıldı

Affedilen 14 Üye Yurt Dışına Gönderiliyor

Gürsel: Beni Ortadan Kaldırabilirlerdi

Affedilen Üyeler Çok İyi Şartlarla Gönderiliyor

İlk Hareket: Fazıl Akkoyunlu Dün Gece Kabil’e Gönderildi

Alparslan Türkeş ve Diğer Beş Arkadaşı Dün Gönderildiler

Yurt Dışına Gönderilen 4 Eski MBK Üyesi Konuştu

Son Müşavir De Dün Yeni Görevine Gitti

CUMHURİYET GAZETESİ

M.B.K. Lağvedildi ve Yeniden Kuruldu, 14 Üye Affedildiler, Gürsel Basına İzahat Verdi

Gençlik ve Halk Son Hareketi Tasvip Etti

Gençlik Gürsel'e Tasvip Telgrafları Gönderiyor

Menfi Tezahürü Görülen Bütün Kararlar İptal Edildi

Affedilen M.B.K. Üyeleri İki Seneden Önce Yurda Geri Dönemeyecekler

Affedilen Üyelerden İlki Dün Gece Yurttan Ayrıldı

Affedilen Üyelerin 6'sı Daha Yurttan Ayrıldı

Orhan Kabibay da Dün Öğleyin Brüksel'e Gitti

Orhan Erkanlı Meksika'ya Gitti

AKŞAM GAZETESİ

Affedilenlere Yeni Görevler Veriliyor

9 Üye Vazife Aldı

Affedilenlerin Durumları Dün Açıklandı

Affedilenler İki Yıldan Evvel Dönemeyecekler

Affedilenlerin 6'sı Da Dün Gönderildi

MİLLİYET GAZETESİ

Gürsel "Dikta Rejimine Gidiyorlardı" Dedi

Ondört'lerin Tayini Yapıldı

14'ler Vazifede En Az 2 Yıl Kalacak

"14'ler" Den Akkoyunlu Vazifesi Başına Gitti

14'ler" Den 6'sı Daha Gitti

Orhan Kabibay Da Dün Brüksel'e Gitti

Sabık M.B.K. Üyesi Baysal Da Dün Gitti

14'lerden Orhan Erkanlı Dün Gitti

ANAYASA REFERANDUMU (1961)

HÜRRİYET GAZETESİ

Gürsel'in Teminatı: Katiyen Diktatörlüğe Gidilmeyecek

MBK Millete Hizmet İnancı ile Yekvücut

Madanoğlu Partilerin Tutumunu Beğenmiyor

Gürsel, Hedefe Vaktinden Önce Varılacağını Söyledi
MBK, Halkoyu Tarihini Tespit Etti: 9 Temmuz
MBK Seçim İçin Ordu Adına Teminat Verdi
Halkoyu Hazırlıkları Tamamlanmak Üzere
Gürsel, Anayasa İçin AP'yi İtham Etti
İ. İnönü: Memleket, Esas Hedeflerine İlerliyor, Dedi
Karşı İhtilal Hazırlayan Bir Teşkilât Meydana Çıkarıldı
Anayasa: CHP Yürekten AP İse Üstünkörü “Evet” Diyor
Gümüşpala Nihayet Dün “Evet” Dedi
İnönü, Radyoda Anayasayı Övdü
İlk “Evet” Mitingi
Anayasaya “Evet” Deyiniz
Kampanya Süresi Bitti
Gürsel Milletin Hizmetinde
Anayasa'ya Bugün Oy Veriyoruz
Halkın Oyu “Evet”

CUMHURİYET GAZETESİ

Yeni Anayasanın Özellikleri ve Getireceği Yenilikler
Dış Basın Da Partilerin Tutumunu Beğenmiyor
Bölükbaşı Anayasayı Methediyor
Anayasa 9 Temmuz'da Halk Oyuna Sunuluyor
Başkan Gürsel Siyasî Partilerden Şikâyetçi
Partilere Düünden İtibaren Propaganda İzni Verildi
Yassıada Dâvalarının Kararı Seçimden Evvel Açıklanacak
Kongrelerde Seçimler ve Anayasa Konuşuldu
A.P. Anayasaya Karşı Muğlak Tavır Takındı
Başkan Gürsel “A.P. Anayasaya Hayır Demek Niyetindedir”
Partilerin Anayasa İçin Radyo Konuşmaları Başladı

9 Temmuz’u İhtilâl Günü Seçen AP’Lİ Teşkilatın Beyannamesi

C.H.P Vadettiklerini Yeni Anayasada Buluyor

Anayasa Evet Kampanyası Gelişiyor

İnönü, “Anayasa Bizi Bir Yeni Emniyet ve Gelişme Devrine Götürecek” Dedi

On Binlerce Vatandaş Dün Taksim Alanında Anayasaya “Evet” Dedi

Gürsel Anayasa İçin “Muhteşem Eser” Dedi

Kurucu ve Temsilciler Meclisleri Toplanıyor

Gürsel “Politika Serbestisi İçin Vasata Erişmiş Bulunuyoruz” Dedi

Bugün Milletçe Oy Veriyoruz

Millet Dün Anayasaya Vakarla “Evet” Dedi

AKŞAM GAZETESİ

YTP De Anayasa İçin “Evet” Diyecek

Yeni Anayasayı İşçiler Tartışıyor

Halkoyu 9 Temmuz’da Yapılıyor

Propagandaya Müsaade Edildi

Liderler Yeniden Geziye Çıkıyor

Gürsel, A.P. Küçük Hesaplar Peşinde

Alican Radyoda Konuştu

M.B.K. Üyeleri Geziye Çıktı

Gümüşpala Radyoda Muğlak Konuştu

İnönü “Anayasa Eksiksiz” Dedi

İnönü Taksim’de Konuştu

Gürsel Dün Millete Hitap Etti “Evet Deyiniz”

Gürsel Açıklamalar Yaptı

Anayasamız Bugün Halk Oynamasında

Millet Dün Evet Dedi

Sonuç: %62 Evet

MİLLİYET GAZETESİ

“Dikta Rejimine Gidilmeyecek”

Gürsel “Seçimler En Geç Ekim’in Ortasında” Dedi

C.H.P. Partilere İkazda Bulundu

Gürsel, Dün İnönü ve Tansel ile Görüştü

M.B.K Basına Teşekkür Etti

Halk Oyu Gezisi 2 Temmuz’da

Gürsel “Hedefe Varacağız” Dedi

Halkoyu Tarihi Resmen Açıklandı

Partilerin Tutumunu Gürsel Beğenmiyor

Siyasî Faaliyet Dün Serbest Bırakıldı

Halk Oyu İçin “Evet” Kampanyası

Gizli Teşkilât Üyelerinin AP’li Olduğu Anlaşıldı

“Memlekete Zararlı Partiler Çalışamaz Hale Getirilecek”

“Tüzüğümüz ile Anayasa Arasında Ayrıcalıklar Var”

Bölükbaşı, A.P. Lideri Gümüşpala’yı İtham Etti

“Evet” Kampanyası

Üç Lider Anayasa İçin Konuştu

Anayasa İçin Dün İlk “Evet” Mitingi Yapıldı

Gürsel “Evet” İstedti

Propaganda Süresi Bitti

“Kötü Faaliyetleri Millet Durdurmalı”

Anayasa Yarın Halk Oyu’na Sunuluyor

Sandık Başına

Millet “Evet” Diyor”

ADNAN MENDERES’İN İDAM EDİLMESİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Kararlar Bir Celsede Açıklanacak

Yurt Çapında Emniyet Tedbirleri Alındı

Yüce Divan, Kararları Yarın Tefhim Ediyor

Yassıada'da Karar Günü

Üç Kişi İdam Ediliyor

Zorlu ve Polatkan İdam Edildi

Menderes De İdam Edildi

CUMHURİYET GAZETESİ

Yassıada'da Kararlar Bu Sabah Açıklanıyor

Yüksek Adalet Divanı Dün Kararını Verdi

Polatkan ve Zorlu'nun Hükümleri İnfaz Edildi

Menderes Hakkındaki Hüküm De İnfaz Edildi

Berrin Menderes A.P. Başkanının Taziyette Bulunma Talebini Reddetti

İnfaz Sırasında Ne Yaptılar?

AKŞAM GAZETESİ

Sıkı Tedbir Alındı

Huzuru Temin İçin Bütün Tedbirler Alındı

Karar Bugün

Komite 15 İdamın 12'sini Müebbet Hapis Yaptı

Polatkan ve Zorlu İdam Edildi

Menderes İdam Edildi

MİLLİYET GAZETESİ

Karar Günü

Komite 12 İdamı Hapse Çevirdi

Zorlu ve Polatkan İdam Edildi

Menderes İdam Edildi

Menderes'in Son Sözü: "Hatalarımın ve Çocuklarımla Cezasını Çekiyorum"

15 EKİM 1961 SEÇİMLERİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Ege’de AP’liler Gümüşpala’nın İstifası İçin Hâlâ Israr Ediyor

Ordu Siyasete Karışmayacak

Gürsel: Tahriklere Kapılmayın, Dedi

Partilerin Aday Listesi İlân Edildi

Bütün Siyasi Partiler Seçim Sathı Mailinde

Gürsel, Politikacılara Son İhtarda Bulundu

Seçim Propagandasının İlk Günü En Çok Ekmek Dâvasından Bahsedildi

İnönü Kampanyayı Malatya’da Açtı

Ragıp Gümüşpala, Şimdiden Partisini İktidarda Görüyor

AP Lideri Gümüşpala Ege’de R. Gümüşpala İlk Defa CHP’ne Çattı

Gümüşpala, Bütün Partilere Hürmetkar

Gürsel: Milletin Çile Çekmek İçin Takati Yok, Diyor

Ragıp Gümüşpala Dün Balıkesir’de Sinirlendi

R. Gümüşpala, Hiçbir Sınıfa Dayanan Parti Değiliz, Diyor

MBK Dün CKMP’yi İkaz Etti

Bölükbaşı’yı Kimse Susturamazmış

Başkan Gürsel, Osman Bölükbaşı’yı Yalancı Kahramanlara Benzetti

Kayseri’de Seçim Kavgası

Liderler Osman Bölükbaşı ’ya Çattı

İnönü: Hizmete Hazırız, Dedi

Gümüşpala’ya Göre İktidarı A.P. Alacak

Osman Bölükbaşı Dün Kendini Aslana Benzetti

Liderler İktidar Peşinde

Seçim Yaklaştıkça Heyecan Artıyor

Son Gün: Propaganda İçin Müddet Saat 18’de Bitiyor

Şimdi Söz Milletin

CHP İktidarı Alamıyor

CUMHURİYET GAZETESİ

Komite Seçim Tedbirlerini Tespit Etti

“Seçimleri Yapmazsak Milli Felâket O Zaman Olacaktır”

Bir M.B.K. Heyeti Partileri İkaz Etti

Gürsel Yer Altı Faaliyeti Yapanların Pişman Olacaklarını Belirtti

Propagandanın İlk Günü C.H.P. Ne Çatıldı

İnönü ve Gümüşpala İlk Konuşmalarını Yaptılar

Gümüşpala, “Vatandaşla El Ele Verip Kalp Birliği Yapmamız Lazım” Dedi

Seçimlerde Alınacak Tedbirler Açıklandı

Gürsel, Adalet Partisi Sözcülerini İkaz Etti

AP’li Hatipler Dün Mahut DP Sloganlarını Kullandılar

Gürsel Halkı Birbirine Düşürecek Konuşmalar Yapan Hatiplere Çattı

Gümüşpala Milleti Birliğe Dâvet Etti

Aksal: “Yurtta Huzuru Sağlamak İçin Faziletli Bir İdare Kuracağız” Dedi

Gürsel “Bölükbaşı Radyoyu Suiistimal Etmiştir” Dedi

İnönü: “Memleketin Gidişini Ümitli Görüyorum” Dedi

Gürsel Bölükbaşı ’ya Bir Harp Hatırasını Anlatarak Cevap Verdi

Bölükbaşı Dün Gürsel’e MBK’ne İnönü’ye ve Gümüşpala’ya Çattı

MBK Dün De Partilerin Tutumlarını İnceledi

Mitinglerde 4 Parti Lideri De Konuştu

Hükümet İktidarı Devir Hazırlığına Başladı

A.P. His İstismarcılığında Ölçüyü Dün Büsbütün Kaçırdı

Seçim Kampanyasının Gövde Gösterisini İnönü İçin İzmir Yaptı

İstanbul İ İnönü’yü Yağmur Altında Dinledi

“Seçimler Mutlaka Dürüst Yapılacaktır”

Vatandaş, Sandık Başına

Gece Yarısında Tasnif Hala Devam Ediyordu

Milletvekili Seçimlerinin Oy Tasnifi Neticeleri

AKŞAM GAZETESİ

Alican “Birleşmeyi Halkta İstiyor”

Seçimde İşlenecek Suçlar İçin Kanun Çıktı

Liderler Toplanıyor

Partiler Millete Söz Verdi

Basın da Söz Verdi

MBK Heyeti Partileri Ayrı Ayrı Ziyaret Etti

Gövde Gösterisi İçin CHP ve AP’ye İzin Verilmedi

Partiler Seçime Hazır

Bölükbaşı ‘ya Uçak Kiralanacak

Ordu Seçim Yolunu Açtı

Tahrike Kapılmayın

Biz İnsani Vazifemizi Yaptık

Başkan Gürsel Teminat Verdi

Seçim Yarışı Sakin Başladı

Liderler Konuştu

Seçimlere İki Hafta Kala Radyo Propagandası Başladı

Bölükbaşı “Ayrımcı Hisler Tasfiye Edilmelidir” Dedi

“Küskünlük Bulunan Yerde Huzur Olmaz”

Gürsel, Bölükbaşı ‘ya Teessüf Etti

Bölükbaşı MBK’ne Çattı

Partiler Anayasa Himayesindedir

O. Bölükbaşı Afyon’da “İlle De Ben” Dedi

CKMP Liderleri Şaşırdı

4 Lider Konuştu ve Huzur İstedi

O. Bölükbaşı “CHP’den Hesap Sorulmalı” Dedi

Karşılıklı İthamlar Şiddetlendi

İnönü İşçilere Vaatte Bulundu

Zor Günlerin Sonundayız

Yağmura Rağmen Halk Gümüşpala'yı Dinledi

Gürsel "Halkımız Tam Bir Vakar İçinde Vazifesini Yapacağına İnanıyorum" Dedi

Senato Seçimlerinde AP-CHP Çekişiyor

Senato'da AP Ekseriyette

Milli Koalisyon İçin Temaslar Başladı

Gürsel: "Yurdu Bu Halde Bırakamam"

Van, Afyon ve Ankara Seçimine İtiraz Edildi

Seçim Sonucu Resmen Açıklandı

MİLLİYET GAZETESİ

Aday Listeleri Bugün Seçim Kuruluna Veriliyor

Gürsel "Seçim Yapılmazsa Millî Felâket Olur" Dedi

Liderler Seçim Gezisine Çıkıyor

Propaganda Yarın Başlıyor

Gürsel, Seçim Dürüst ve Hilesiz Olacak Dedi

Parti Liderlerinin Gezisi Başladı

Propaganda Gezileri Devam Ediyor

"Temkinli Davranmak Lazım"

Gürsel, Olaylara Teessüf Etti

İzmir AP Başkanı Tevkif Edildi İki Aday Nezarete

Gürsel, Tahrikçileri Suçladı

Alican Demokrasi Gerçeklemeli Dedi

Aksal, "Tahrikçilere Fırsat Vermeyin" Dedi

Bölükbaşı Takbih Ediliyor

Liderler Konuştu

MBK, Bölükbaşı 'ya Cevap Verdi

Liderler Propaganda Konuşmasına Hız Verdi

A. Oğuz Yuvarlak Masa İçin “Fantezi” Dedi

4 Vilâyetteki Büyük Mitingde Parti Genel Başkanları Konuştu

Gümüşpala “İktidar AP’nindir”

Bölükbaşı ile Gümüşpala’nın Çatışması Devam Ediyor

C.H.P. İzmir’de C.K.M.P. İstanbul’da Miting Yaptı

İnönü, Taksim Mitinginde “Haksız Eziyete Katlandık” Dedi

AP’nin Dünkü Mitingi Yağmur Altında Geçti

Sandık Başına

Koalisyon

ÇANKAYA PROTOKOLÜ

HÜRRİYET GAZETESİ

M.B.K. Dörtlü Koalisyon İstiyor

Partiler Asker Başvekil İstemiyor

Gürsel’e Göre Adaylığı İçin Zaruretler Var

Dört Parti Lideri Anlaştı

Meclis Bugün Toplanıyor

Gürsel Büyük Meclisi Açtı

Gürsel Cumhurbaşkanı

CUMHURİYET GAZETESİ

MBK ve Kabine Üyeleri Parti Temsilcileri ile Görüştüler

Gürsel’in Cumhurbaşkanlığı Adaylığı Kesin Gibi

Gürsel Parti Liderleri, M.B.K. De Kabine ile Görüştü, Kuvvet Komutanları Da Toplandılar

Liderler, Komutanlar Önünde Protokol İmzaladı

Büyük Millet Meclisi Gürsel’in Nutku ile Açıldı

Gürsel 607 Oydan 434’ü ile Cumhurbaşkanı Oldu

AKŞAM GAZETESİ

Gümüşpala Müfritleri İkaz Etti

Prof. Başgil Taraftar Bulamıyor

Demokrasi Gölgelemez

Ordu, Partilerle Anlaştı

Meclis Dün Açıldı

Cumhurbaşkanı: Gürsel

MİLLİYET GAZETESİ

Ordu, Duruma Müdahale Ediyor

Anlaşmaya Varıldı

Büyük Millet Meclisi Dün Toplandı

2. Cumhuriyetin İlk Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel

TALAT AYDEMİR DARBE GİRİŞİMİ-1

HÜRRİYET GAZETESİ

Ankara’da Ayaklanma

Milletçe Büyük Bir Badire Atlattık

Yirmi Subay Emekliye Sevk Edildi

İ. İnönü O Gece Ayaklananlara Kesin Şekilde “Hayır” Demişti

İnönü Radyoda 22 Şubat Gecesini Anlattı

Ragıp Gümüşpala: Artık Sivri Hareketten Sakınmak Lâzım, Dedi

CUMHURİYET GAZETESİ

Ordu İçindeki Huzursuzluk Evvelki Gece Hâd Bir Safha Geçirdi

Bir Kısım Askeri Birlikler Harekete Geçerek Gürsel’den Meclis’in Feshini İstediler

Hiçbir Tevkif Yok, Harekete Katılan Subaylar Bir Ay İzinle Evlerine Yollandılar

Org. Sunay “Divanı Harp Kurulacak Mı?” Sualini “Hayır” Diye Cevaplandırdı

Huzur, Kanun Garantisi Altına Alınıyor

İnönü Komutanlarla Görüştü ve Sonra Millete Hitap Etti

“Bu İş Daha Bitmemiştir Grupta Sivri Hareketlerden Katî Olarak Sakınmak Şart”

AKŞAM GAZETESİ

Ordu, Demokrasiyi Korudu

20 Subay Emekliye Sevk Edildi

22 Şubat İçin Hiçbir Adli Tahkikat Açılmıyor

“Güven İçinde Çalışma Devrine Girdik”

Albay T. Aydemir “Biz Teslim Olmadık” Diyor

Hükümet Duruma Hâkim

MİLLİYET GAZETESİ

Harekât Bastırıldı

Meclis, Orduya Şükranını Bildirdi

20 Üst Subay Emekliye Sevk Edildi

27 Mayıs ve Anayasaya Karşı Hareketler Önlenecek

“Son Olaydan İstifade Lâzımdır”

Aydemir “Hükûmetin Gözünü Açtık” Dedi

TALAT AYDEMİR DARBE GİRİŞİMİ-2

HÜRRİYET GAZETESİ

İhtilâl Teşebbüsü

Aydemir ve Alparslan Türkeş Tevkif Edildi

21 Mayıs Olayları ile Alâkalı Tahkikata Devam Ediliyor

İnönü: Demokrasi Yaşayacak, Dedi

Hv. Albayı Fehmi Erür de Vefat Etti

21 Mayıs Sanıklarının Duruşması Gelecek Hafta Başlıyor

İnönü: Sağlam Bir İstikamete İlerliyoruz, Dedi

21 Mayıs Sanıkları İçin Özel Mahkeme Kuruldu

Ankara’da 3 Mahkeme Kuruldu

“Yüz Üç” İhtilalcinin Duruşması Cuma Günü Ankara’da Başlıyor

Duruşmalar Bugün Başlıyor

Sanıklardan 36’sının İdamı İstendi

Duruşmalara Devam Edildi

Gürsel Dün: Mahkeme Vazifesini Yapacak, Dedi

Dün De On Sanığın Sorgusu Yapıldı

21 Mayıs Sanıkları Suçu Kabul Etmek İstemiyor

Aydemir Reddi Hâkim Talebinde Bulundu

1459 Harbiyelinin Duruşması Dün Başladı

Türkeş, Liderlik Konusunda Aydemir’le Anlaşamadığını Açıkladı

45 Sanığın Da Duruşması Başlıyor

45 Yeni 21 Mayıs Sanığından 8inin İdamı Talep Edildi

Bazı Sanıklar, 21 Mayıs’a Heyecanlarından Katılmış

21 Mayıs İçin Bazı Subaylar Tomson Tabanca Temin Etmiş

İki 21 Mayısçı Alman Elçiliğine Kaçmışlar

CUMHURİYET GAZETESİ

Dün Gece Yarısı Ankara’da Silahlı Bir İhtilal Hareketi Oldu

Başbakan Olayı Senato’ya Anlattı

“Bazı Politikacılar, Tahrikleri Körükleyip Askerleri İhtilâlâ Teşvik Etmişlerdir”

Güvenlik Kurulu Olayları Ele Aldı, Tedbirleri Gözden Geçirdi

21 Mayıs Olayları Faillerinin Sorgularına Devam Ediliyor

“Milleti Demokrasiden Ayırmaya Hiçbir Şeririn Gücü Yetmeyecektir”

Ağır Yaralılarından Fehmi Erol Dün Vefat Etti

Duruşmalara Önümüzdeki Hafta İçinde Başlanıyor

“Emniyet Nöbetçilerinin Emirlerine Uymayanlarının Hayatlarını Garanti Etmek Mümkün Değildir”

Yargılamalar İçin Gerekli Hazırlıklar Tamamlandı

20-21 Mayıs Olaylarının Sanıklarından 103ünün Duruşmalarına Cuma Günü Başlanıyor

103 Sanığın Duruşmasına Bugün Ankara’da Başlanıyor

20-21 Mayıs Olayları Sanıklarından 103 Kişinin Duruşmasına Dün Başlandı

Elebaşılar Suçu Alt Rütbelilerin Üstüne Atmakta Yarış Etiler

Talat Aydemir İnkârcı Sanıkları İtham Etti

Harekâtâ Vurucu Kuvvet Olarak Katılanların Sorgusu Yapıldı

1459 Sanıklı Harp Okulu Duruşması Bugün Başlıyor

Mamak’taki Duruşmada Sanıklar Birbirine Düştü

İstanbul'da 21 Mayıs'a Katılanların Duruşması Ankara'da Yapılacak

İstanbul'dan Giden 45 Sanığın Duruşmasına Dün Başlandı

İstanbul Sanıkları Da Tevil Yoluna Sapıyor

Sıkıyönetimin İki Ay Daha Uzatılması Onaylandı

AKŞAM GAZETESİ

Ankara'da Gece Bir İhtilal Teşebbüsü Bastırıldı

Sunay: "Maceraperestler Cezalandırılacaktır" Dedi

Ayaklanmanın Elebaşısı Talat Aydemir Kaçtı

Hükümet 3 İlde Dün Örfi İdare İlan Etti

Soruşturma Hızla Devam Ediyor

İnönü: "Demokrasiyi Kimse Alt edemez"

Duruşmalara Haftaya Başlanıyor

Mahkemeler Kuruldu

Ankara'da Üç Mahkeme Kuruldu

103 Kişinin Duruşmasına Cuma Günü Başlanacak

103 İhtilalci Bu Sabah Yargılanıyor

36 Sanığın İdamı İstendi

Sanıklar Suçu Küçük Rütbelilere Attı

İhtilalin, Birkaç Muhterisinin Eseri Olduğu Ortaya Çıktı

Duruşmalara Devam Edildi

Harp okulunda Duruşma Bugün Başlıyor

1459 Harbiyelinin Duruşması Başladı

Türkeş: "İhtilale Daima Karşıtım" Dedi

20-21 Mayıs Olaylarının 6 Sanığı Tahlile Edildi

MİLLİYET GAZETESİ

Aydemir Kaçtı

Darbeye Teşebbüs Edenlerin Hepsisi Dün Ele Geçirildiler

İnönü: "Bizi Demokratik İdareden Hiçbir Şerir Ayıramaz"

Duruşmalar Gelecek Hafta Başlıyor

Mahkemelerin Yerleri Belli Oldu

Duruşmalar Cuma Günü

Duruşma Bugün Başlıyor

Duruşmalar Dün Başladı

Duruşma Dün Devam Etti

21 Sanığın Daha Dün Sorguları Tamamlandı

Dün De 28 Tankçının Sorguları Yapıldı

Talat Aydemir'in İtirazı Üzerine Yeni Duruşma Hâkimi Kendini Reddetti

Harp Okulundaki Duruşma Başladı

103 Sanığın Sorgusu Bitti

Tural, Asılsız Söylentilere Karşı Halkın Dikkatini Çekti

İstanbul Sanıkları Da Duruşmaya Katıldı

Sanıkların Sorguları Devam Ediyor

Mamak'ta Sorgulara Devam Edildi

Savcı, Beş Sanığın Takiyesini Talep Etti

10 EKİM 1965 SEÇİMLERİ

HÜRRİYET GAZETESİ

AP Seçim Kanununu Değiştirecek

Demokratik Kooperatif ve Gezici Bankalar Açılacak

Parti Liderleri Seçim Düellosuna Başlıyor

Partilerin Seçim Faaliyeti Bugün Başlıyor

S. Demirel Müstakbel Başvekil Diye Karşılıandı

İnönü Kendi Heykeli Önünde AP'ye Çattı

İnönü, Doğu Halkı Batı'ya Gıpta Etmez Duruma Gelecek, Dedi

İnönü: "Kadınlar Kocalarını Seçim Günü Oy Vermeye Yollamalıdır"

Bölükbaşı Hem İnönü'yü Hem De Demirel'i Millete şikâyet Etti

Demirel, CHP'nin Hükümet İdaresine İktidarı Yok, Dedi

E. Alican “Tek Parti İktidara Gelemez” Dedi

“Koalisyon Partizanlığı Karşı En İyi Panzehirdir”

Demirel: Türk Milleti Uğruna Dar Ağacına Gitmek Azdır, Dedi

‘Türkiye’yi Siyasi Kanaatlerin Hapishanesi Yapmayacağız’

MP Lideri, Erzurum Konuşmasında TİP ’e Şiddetle Hücum Etti

Demirel’i Malatyalılar Konuşturmak İstemedi

Demirel, Su İş Halledilmeyen Urfalılardan “Af” Talep Etti

İsmet İnönü Trabzon’da İzdihamdan Konuşmadı

Samsun’da AP, İnönü’ye Yuh Çekti

Demirel: Yeni Bir Koalisyon Yürümeyecek

Türkeş, Menderesle Yaptığı Önemli Görüşmeyi Anlattı

Türkiye’yi Bir Demirperde Ülkesi Yapmak Gayretindeler

Ürgüplü, Herkesi Oy Vermeye Davet Etti

Oylar, Milli İradeyi Tayin Edecek

AP İktidarda

CUMHURİYET GAZETESİ

“Partileri En Büyük Lâf Ebeleri İdare Ediyor”

Suphi Baykam Dün Tekirdağ’da AP’yi Gericilikle İtham Etti

“Türkiye’de Sefalet Bataklıklarını Kurutacağız”

Baykam: Ortanın Solu CHP’nin Göbek Adıdır

Kesin Aday Listeleri Dün Yayınlandı

Feyzioğlu: İktisadi Keşmekeş Yeniden Baş Kaldırmamalı

“Herhangi Bir Siyasal Şarta Bağlı Dış Yardım Almayacağız”

Seçim Kampanyası Bugün Başladı

“Mücadele Zorlu Olacaktır”

“Huzur Bir Daha Bozulursa Ne Olur Bilinmez”

1946 Hareketinin Tekrarı İstendi

“Erkeklerinizi Sandık Başına Gitmeye Zorlayınız”

“CHP Lideri Ateş Üstüne Benzin Sıkıyor”

“İnönü Açık Konuşmalıdır”

“Bu Tarz Mücadele İşi Silâha Götürür”

Halk, Demirel’den Ekmek ve İş İstedi

Baykam: Darağacına Hainler Gider

Aşırı Uçlardan Çıkan Seslere Dikkat

AP-CHP Çatışmasını Polis ve Jandarma Güç Önledi

“Sözünü Tutmayan Bir Liderin Partisinde Kalmaya İmkân Yok”

AP Lideri Demirel 54 Görüşünü Savundu

“Reformları Yapmadan Siyaseti Bırakmam”

Koalisyon Bizi Yeni Bir Genel Seçime Götürür

Türkeş, İhtilâlden Üç Gün Sonra Menderes’le Görüşmesini Anlattı

“946’dan Bu Yana Hiç Ders Almadınız Mı?”

“Devlet De Anayasa Da CHP’de Ortanın Solundadır”

AP’de 1. Demirkırat Gibi Yurdu Tehlikeye Düşürecek

Düğüm Çözülüyor

A.P. Coğunluğu Aldı

AKŞAM GAZETESİ

AP’li Adaylar Tip İçin Şahsen Müracaat Etti

Tip’le İlgili Müracaat Reddedildi

Ulay: “Kapitülasyonu Da Hortlatırlar” Dedi

Baykam “İnsan Haysiyeti Ortanın Solundadır” Dedi

Partilerin Aday Listeleri Dün Kesin Olarak Açıklandı

Liderlerin Gezi Programları Dün Belli Oldu

Baykam “Siyasi Bir Trafik Kazası Olabilir” Dedi

Kampanyayı CHP Trabzon’da AP Erzurum’da Açıyor

CHP’nin Seçim Bildirgesi Dün Açıklandı

Propaganda Bugün Başlıyor

Demirel “Yaşı İkinli Menderes Diye” Diye Karşılandı

İnönü ‘AP’nin Tutumu Tehlikeli’ Dedi

İnönü ve Demirel Doğu İçin Vaitte Bulundu

Y. Menderes “Anlıyorsunuz Konuşmama Lüzum Yok”

Bölükbaşı Mutedil Bir Hükümet İstiyor

Başkan Gürsel MTTB Heyetine Dün Ders Verdi

Radyo Mücadelesi Başladı

Demirel, Samsun’da Sert Konuştu

Demirel: “Cehennem Bile Göze Aldım”

Konuşmalar Şiddetlendi

Demirel: “Harikalar Yaratacağız”

AP Malatya Mitinginde, Meydan Kavgası Çıktı

Demirel Urfa’da Paşa İlan Edildi

İnönü Trabzon’da “Canlı Tarih” Diye Karşılandı

Altı Lider de Dün Konuştu

Demirel Sakarya’da Dün Yuhalandı

Celal Bayar Dün AP Mitingini Takip Etti

Demirel Politikanın Hedef Tahtası Oldu

İnönü “Anayasamız da Solda” Dedi

İnönü ve Demirel Dün Söz Düellosu Yaptı

Sandık Başına

AP İktidarda

MİLLİYET GAZETESİ

CHP Seçim Beyannamesini Açıkladı

Kampanya Başlıyor

İnönü: Her Marifeti Yapabilirler

“Vaatlerini Hiç Tutmadılar”

İnönü: Fırtına Çıkabilir, Dedi

Bölükbaşı AP ile CHP'ye Çattı

“Eski Devri Münakaşa Etmeyelim”

Liderler Dün Radyoda Düello Yaptılar

Demirel'in Sözü Kesildi

Konuşmalar Sertleşti

Erdoğan “İnönü'yü Ben Bile Kurtaramam” Dedi

Malatya'da CHP ile AP Çatışmasını Polis Önledi

Demirel: “TİP Düzeni Değiştirmek İstiyor”

İstanbul'da İlk Mitingi MP Yaptı

“CHP Beceriksizlik ve Atalet İçinde”

Demirel “DP'ye Oy Verenler Suçlu Mudur?” Diye Sordu

AP'nin Gövde Gösterisi

Türkeş: Tek Sınıf Diktasına Karşıyız

İnönü: “Ortanın Solu Komünizmi Önler”

“Hesap Gününde Açık Olalım”

Sandık Başına

A.P İktidarda

KANLI PAZAR

HÜRRİYET GAZETESİ

Vali Gençlere İkazda Bulundu

6'ncı Filo Saroz Körfezinde

Tutuklamalar Filo Gelmeden Başladı

Amerikan 6. Filosu İstanbul'da

Protesto Yürüyüşü Yapan Gençler Beyazıt Kulesine “Kırmızı Bayrak Çekti”

6. Filo İstanbul'a Bir Daha Gelmemeye Kararı Aldı

Dün De Kızlar Yürüdü

Bayrağa Saygı Mitingine Beş Bin Kişi Katıldı

İzmir'de Gençler Çatıştı, Yaralı Var

Kanlı Pazar

TİP ve YTP, Hükümetin İstifa Etmesini İstedi

Son Olaylar İçin Meclis Araştırması Açılması İstendi

Olaya Seyirci Kalan “Polis” Tutuklandı

Demirel: “Devletin Emniyet Kuvvetleri Kanun Devletini Korumaya Kâfidir”

AP Senato Grubu Hükümeti Ağır Bir Şekilde Tenkit Etti

CUMHURİYET GAZETESİ

Öğrenciler, 6. Filo’nun Gelişini Yine Protesto Edeceklerini Bildirdi

Direnişe 178 İşçi Kuruluşu Da Katılıyor

D. Bahçe Rıhtımı Dün Gece Yasak Edildi

6. Filonun Gelişiyle Olaylar Başladı

Gazeteciler ve Halk Da Dövüldü

Amerika, Türk Makamlarının İş Birliğini Övdü

İstanbul’da Üniversiteli Kızlar Yürüyüş Yaptı

MTTB’nin Dünkü Mitinginde Anayasa Değişikliği İstendi

İzmir ve Trabzon’da Arbede

Taksim Savaş Alanına Döndü

Sorumlu Olan Hükümettir

Genel Görüşme İstendi

Demirel “Sükan Çekilmeyecek”

Güvenlik Kurulu Kanlı Pazar’ı Görüştü

AKŞAM GAZETESİ

Altıncı Filonun Gelişinde 2500 Polis Görev Alacak

6. Filo İçin Gençlik Direnişe Başladı

Demirel: “6. Filoya Gelmeyin Diyemeyiz”

Gençler 6. Filo’yu Protesto Etti

20 Genç Gözaltına Alındı

Gençler Atabey’i Suçladı

Kadınlar da Altıncı Filo’yu Protesto Etti

Bayrağa Saygı Mitingi Yapıldı

Çatışmayı Ordu Önledi

Taksim’de 30 Bin Kişi Dövüştü 2 Ölü Var

Hükümet Suçlandı

Militanlarla Otorite Kurulmak İsteniyor

MİLLİYET GAZETESİ

6. Filo Gemileri Bugün Geliyor

6.Filo Sıkı Güvenlik Tedbiri İçinde Geldi

Gençlerle Polis Çatıştı 50 Kişi Yaralandı

Gençler Dün 6. Filoyu Yine Protesto Etti

Kız Öğrenciler De Yürüyüş Yaptı

Türk Bayrağına Saygı Mitingi Dün Yapıldı

İzmir Mitinginde 30 Kişi Yaralandı

Taksim’de Arbede: 2 Ölü 114 Yaralı Var

Hükümet Kanlı Olaylar İçin Ağır Şekilde Suçlandı

52 Sanıktan Ancak Biri Tutuklandı

Demirel: “Sükan İstifa Etmeyecek”

Milli Güvenlik Kurulu Tedbir İstedi

Taksim Olaylarında Tabanca Kullanıldığı Tespit Edildi

15-16 HAZİRAN 1970

HÜRRİYET GAZETESİ

İstekler Arttıkça Katsayı Düşecek

Katsayı Yedi Olarak Kaldı

Kartal’da Fabrika Tahrip Edildi

Sıkıyönetim

İstanbul’da 18 Kişi Tutuklandı

Gizli Toplantı Yapanlar Yakalandı

Bağımsız Sendikalar Sunay'dan Yardım Talep Etti

CHP, Mecliste Kabul Ettiği Sendikalar Kanunu Tasarısını Beğenmiyor

İnönü: “Son Olaylar Türkiye’nin İtibarına Gölge Düşürebilir” Dedi

Sokağa Çıkma Yasağı 1 Saat Daha Kısaltıldı

İşverenler De Sendikalar Kanununa Karşı Çıktı

Türk-İş De Partileri Suçladı

Duruşmalar Başladı

CUMHURİYET GAZETESİ

70 Bin İşçi Direnişe Geçti

İstanbul ve İzmit’te Sıkıyönetim

İnönü: “İşçinin Hiç Haklı Tarafı Yok Mudur?”

Olaylarda Yaralanan İşçilerden Biri Daha Öldü

Sendikalar Tasarısı Komisyonunda Kabul Edildi

Askeri Tedbirler Artırıldı

İnönü İktidarı Suçladı: “Şiddet Tedbirini Kabul Etmiyoruz”

Başbakanla İlgili Gensoru Reddedildi

AKŞAM GAZETESİ

Sendikalar Kanunu İçin 70 Bin İşçi Direnişe Geçti

On binlerce İşçi ile Polis Yer Yer Çatıştı

Demirel Başka Çare Yoktu

MİLLİYET GAZETESİ

Katsayının “7” Olması Kesinleşti

En Yüksek Maaş 8400, En Az Maaş 490 TL

Sendikalar Tasarısını Meclis Dün Kabul Etti

Memurlar Bugün Ankara’da Yürüyor

Memur Yürüyüşünde Gençler Döğüştüler

DİSK Direnişe Geçti

Sıkıyönetim İlan Edildi

DİSK Yöneticileri Göz Altına Alındı

Olaylarda Yaralanan İşçilerden Biri Öldü

Sendika Kanunu CHP'yi Karıştırdı

“Hükûmet Zaaf İçinde, CHP İse Yanlış Yolda”

“TİP 'i Kapatmak İçin Müracaat Yapıldı”

CHP Grubu Reddetti

İşverenler, Sendika Tasarısına Karşı Çıktı

DİSK, Üniversite ve CHP Anayasaya Aykırı Diyor

TÜRKİYE GAZETESİ

‘Tepkiler Devam Ederse Personel Kanunu Geri Alınır’

Personel Kanununa Karşı Çıkanlar Din Görevlilerine Karşı Çıkan “Sos”lardır!

Radio Vergisi Kaldırılıyor

P. Kanunu Fevkalâde Tatminkârdır

Dev-Genç Milleti Bölmeğe Çalışırken, Disk İşleri Durduruyor

Sıkıyönetim İlan Edildi

“Rejime Yönelen Elleri Kırarız”

“Eylem”e Karşı Sert Tedbirler Alınacaktır

Sendikalar Kanunundaki Değişikliğin Tamamı Dün Kabul Edildi

“Tip ve Disk Kızıl’dır”

CHP, Lenin ve MAO’cuların Yanında Yer Almıştır!

Batman İşçileri DİSK’i Reddetti

Halk, Örfi İdareden Memnun!

Türk-İş Gereken Cevabı Verdi!

Mahalli Sendikalar Türk-İş’i Destekliyor

İşyancılar Dün Askerî Mahkeme Huzuruna Çıkarıldı!

12 MART 1971 MUHTIRASI

HÜRRİYET GAZETESİ

Tağmaç İki Bini Aşkın Subayı Toplayıp Son Durumu Anlattı

“Kan Dökmeyin”

Komutanlar Yarın Toplanıyor

Ordu Kesin Tutumunu Yarın Tespit Edecek

Kumandanlar Rejim Meselesini Müzakere Etiler

Hükümetin İstifası İçin Generallere Söz Verildi

Hükümet İstifa Etti

Kumandanlar Çankaya’da

Cevap Günü: Çarşamba

“Artık Parlamento Hayatının İşlediği Tasavvur Edilemez”

Hükümetin Çekilmesini Talep Eden AP Muhtırasını Sadece Altı Parlamenter İmzalamış

Ordudaki İşlemin Sebebi Belli Oldu

Liderler Kabinede Görev Almıyor

Nihat Erim Milli Kabine Kuruyor

CHP Nihat Erim’e Bakan Vermiyor

CHP Allak Bullak Oldu

Parlamentodan En Çok 11 Bakan Alınacak

Erim: “Genç Beyinlerle Çalışacağım”

Erim’in Önüne Yeni Güçlükler Çıktı

Erim’in Beklenen Kabinesi

Yeni Kabine İş Başlı Yaptı

Yeni Bakanlar Başkan ve Komutanlarla Tanıştı

Koçuş: “Ya Toprak Reformu Yaparız Ya Da Gideriz” Dedi

Erim ile Demirel Çağlayan’ın Evinde Görüştü

AP’liler Güven Oyunda Serbest Bırakılacak

Güven Oyuna Karşı Çıkan Ecevit’e İnönü Çok Kızdı

AP'nin Kararı Yarına Kaldı

Erim "Bizler Anlaşırsak Rejim Kurtulacak" Dedi

AP Güvenoyu Veriyor

Meclis Erim'e Evet Dedi

Erim'le Görüşen Komutanlar İstanbul'a Geldi

"700 Yıllık Devlet Tecrübesine Sahip Türkiye Bütün Güçlükleri Yener"

"Türkiye 2359 Senede Avrupa'ya Yetiştirilir"

AP'nin Cevabı: Halka "Yalan" Söyleniyor

İnönü ile Koçuş Uzun Uzun Görüşti

İsmet İnönü, Celal Bayar'la 1,5 Saat Görüşti

Hükümet Savaş Açtı

Sunay: Halk Vatanı Bölmek İsteyen Hainleri Affetmez

Huzur İçin Fransa'dan Kanun Uzmanı İstedik

Siyaset Yapan Din Adamları Görevinden Alınacak

Örfi İdare İlan Edildi

Dev-Genç, Ülkü Ocakları ve Doğu Devrimci Kültür Ocakları Dün Kapatıldı

Mecliste, Gizli Faaliyetler Açıklandı

CUMHURİYET GAZETESİ

Durum 27 Mayıs Öncesi Gibi

Demirel'in Direnişi Rejim İçin Tehlikedir

Orgnl. Tağmaç 300 Subayla Görüşti

Emekliler "İktidarın Tutumu Gasptır" Dedi

Kanla Biten Sonuç Tamir Olunamaz

A.P. İçerisinde Karşı Hareket Belirdi

Olayları Bastırmada Hükümet Yetersiz

Ele Alınan Konular Sunay'a İletiliyor

Komutanların Ültimatomu Üzerine Demirel İstifa Etti

Devrimci Kuruluşlar Tutumu Destekliyor

Silahlı Kuvvetlerin Yanındayız
Sunay: “Ordu Görevini Yerine Getirdi”
İleri Atılımı Onaylıyoruz
Sunay, AP-CHP Komisyonu İstiyor
Nihat Erim Başbakan
“Kuvvet Denemesi Ordu Müdahalesi Getirir”
Ecevit İstifa Etti
Yeni Hükümete AP De Katılıyor
Partilerin Kabinedeki Kontenjanı Artırıldı
Yeni Kabine Bugün Açıklanıyor
Kabinde Bazı Adaylar Değişti
Nihat Erim Kabinesini Sunay Onayladı
Devletçiliğe Öncelik Verilecek
“Ya Reformları Yaparız veya Gideriz”
Hükümetin Görev Süresi Perşembe’ye Belli Olacak
Öğrenci Olaylarını Önleme Çareleri İncelendi
İthalât ve İhracat Bir Süre Durduruldu
İnönü, “Güvenoyu Vereceğiz İnşallah” Dedi
Atatürk İlkeleri Tam Olarak Uygulanacak
Program CHP Grubunu Karıştırdı
AP’nin Görüşü Salı Günü Belli Olacak
Erim: “Anlaşırsak Rejim Kurtulur”
AP Güven Oyu Verecek
Erim Hükümeti Güvenoyu Aldı
“Demokrasi, Artık Sandık Demokrasisi Değildir”
“Uygulanmayan Anayasayı Uygulayacağız”
Per-Sen’e Göre “Bu Kadroyla Reformlar Yapılamaz”
Tağmaç ve Komutanlar Bugün İstanbul’da İnceleme Yapacak

Erim Komutanlarla Dün Toplantı Yaptı

Demirel, “Arıza Tamir Edilecek” Dedi

Taviz Vermeden Hareket Etmek Zorundayız

Son Açıklamalar AP’yi Karıştırdı

“Hedef: Vergi Kaçağını Önlemek”

AP: “Karaosmanoğlu Gerçeklerden Habersiz”

“Getireceğimiz Reformlarla Kendilerine Gerekli Cevabı Vermiş Olacağız”

Partizanlık ve Rüşvet Önlenecek

Sadi Koç: “Sıkıyönetimi Düşünmedik Bile”

Asayiş İçin Çalışmalar Yoğunlaştı

Koç: “Kanunlara Karşı Gelenlere Bugünden İtibaren Savaş Açıyoruz”

“Türk Milleti Hainleri ve Gafilleri Affetmeyecek”

Ecevit: “Halkın Oyu ile İktidara Gelinmezse Demokrasiden Bahsedilemez”

Asayiş Konusu Bugün Milli Güvenlik Kurulunda Tartışılacak

On Bir İlde Sıkıyönetim İlân Edildi

Ankara’da Dev-Genç ve Ülkü Ocakları Kapatıldı

AKŞAM GAZETESİ

Olağanüstü Hal İlanı Muhtemel

Huzuru Bozan Pişman Olacak

Başkent Kanlı Bir Gün Geçirdi

İnönü “Büyük Buhran Var”

İnönü: “Ülkenin Temel Varlığına Saldırılıyor”

Demirel: “Meseleler Zorlaştı”

Aranan 4 Kişi Polise Ateş Açarak Kaçtı

Tağmaç: “Amaç Bizim Sabrımızı Taşırmaktır” Dedi

Yüksek Askerî Şûra Olağanüstü Toplandı

Kabine Olağanüstü Toplandı ve Hükümet Dün İstifa Etti

Senato Başkanı Referandum İstedi

Toplantı Çok Kısa Sürdü Demirel İştirak Etmedi

Sunay: “Cumhuriyet Tarihinde Yeni Bir Devre Girdik”

İnönü CHP Ortak Grubunda Konuştu: “Bu Meclisin Reform Yapacağını Sanmam”

“Vatanseverlikten Öte Bir Tutum Düşünmedik”

Başbakan Nihat Erim

“Var Olmak Devrimlerin Yapılmasına Bağlıdır”

Ecevit: “Ordunun Müdahalesi Yunan Modelinin Bir Uygulanışıdır”

Erim Yeni Kabineyi Bugün Açıklıyor

“Yanımda Beyin Takımı Yer Alacak”

Hükümetin Açıklanması Bugüne Kaldı

Nihat Erim “Hükümetin İskeleti Kuruldu”

Artık Hükümet Var

Reformlar İçin İç Kabine Kuruldu

Kur’an Kursları Kapanıyor

Arar: “Savcılar Tarafsız Olmalıdır”

Programa Bazı CHP’liler Kırmızı Oy Verecekler

Reform Devri Başladı

İnönü: “Askeri Müdahale Olmuştur Bu Yersiz Değildir”

“Atatürk Bile Meclisin Yetkilerini Almadı”

Erim: “İhtilaleye Vatanın Boyunu Uzattırmam”

Başbakan Erim: “Öngörülen Reformlardan Taviz Vermeye Ne Niyetimiz Ne de İmkânımız Var”

Erim Hükümeti Güvenoyu Aldı

Ecevit: “Muhtıraya Hemen Karşı Çıktım”

Genelkurmayın Bildirisi: “Ordu Tecavüzleri Affetmeyecek”

Demirel: “Parlamento Yaşarsa Hürriyetçi Demokrasiye Dönülebilir”

“Asla Taviz Verilmeyecek”

Karaosmanoğlu’na Tepkiler Başladı

“İddialar Mesnetsiz Her Yerde Tartışmaya Hazırız”

İmam-Hatipler Teknik Okul Haline Geliyor

Demirel: “Her gün Rejim İcat Edemeyiz”

Başbakan: “İlk İş Asayiş Dedi”

“Tedbirler Balyoz Gibi Kafalarına İnecektir”

“Millet Hainleri Affetmeyecektir”

Erim: “Meclis Reformları Reddederse İstifa Ederim”

Taşer: “Erim’in Başarısızlığı Orduyu Zedeler”

11 İlde Sıkıyönetim İlan Edildi

Ankara’da DEV-GENÇ ve Ülkü Ocağı Kapatıldı

MİLLİYET GAZETESİ

“Ordunun Baskısı ile Devlet Yaşamaz”

İnönü: “Orduya Görev Düşeceğini Sanmamaktayım”

Bozbeyle: “Olaylara Seyirci Kalınırsa Olacak Budur!...”

Demirel: “Şehir Çetesinin Hakkından Gelinecektir”

Tağmaç: “Maksat Ordunun Sabrını Taşımak” Dedi

Sunay ve Tağmaç Durumu Görüştü

Demirel İstifa Etti

Sunay İlk Görüşmeyi Komutanlarla Yaptı

Sunay: Ordu Görevini Yapmıştır

“Çok Önemli 24 Saat Geçirdik”

Sunay Tarafsız Başbakan Adayını Yarın Açıklayacak

İnönü: “Memleketi Boşlukta Bırakmaya Niyetimiz Yok”

Sunay: Erim Şartsız Destek Görmeli

Prof. Erim “Hükûmeti Kurma Ümidim Arttı”

Ecevit İstifa Etti

AP “Evet” Dedi Kabine Belli Oluyor

Erim: “Kabinem Beyin Takımı Olacak”

Ecevit: Benden Kolay Kurtulamayacaklar

Erim Kabinesinin Bakanları Belli Oldu
Hükûmet Açıklandı
Hükûmet Programı Hazırlığı Başladı
Koçaş: “Ya Reform Yapılır Ya Gideriz”
Ergin: Kimseyi Taciz Etmeden Para Bulacağım
İnönü: “Politikadan Çekilmek İstediyimi Her Zaman Söylerim”
Erim, Programını Açıkladı
CHP Grubu Güvenoyu Kararı Aldı
AP Grubu Karar Veremedi
Görüşler Dün Açıklandı Oylama Yarın
Erim: “İlkelerimizden Taviz Vermeyeceğiz”
Hükümet Güvenoyu Aldı
“Liderlerle Dayanışma Sağlayacağım”
Sunay Anarşiye Karşı Acil Tedbir İstedi
Demirel: “Seçimle Gelen Seçimle Gitmeliydi”
“Reform Diye Devlet Kötürüm Hale Gelmemeli”
Erim, Tağmaç ile 2 Saat Görüştü
İnönü: “Önce Asayiş Sonra Mali Sorunlar”
“Durumumuz Güç Taviz Vermeyeceğiz”
Demirel: “İddialara Cevap Verilecektir”
Arar: “Asayiş Bir Günde Geri Gelmez”
AP: “İddialar Doğru Değil”
Demirel: “Millî İradeye İpotek Konmaz” Dedi
Erim Asayiş İçin Partilerle Görüştü
“Tedbirler Balyoz Gibi Kafalarına İnecektir”
Sunay: Türk Milleti Hainleri Affetmez
Erim: Tedbirler Red Edilirse, Çekilirim
11 İlde Sıkıyönetim İlan Edildi

Dev- Genç ve Ülkü Ocakları Kapatıldı

İstanbul’da 6 Dernek 2 Gazete Kapatıldı

Çetin Altan, İlhan Selçuk Göz Altında

TÜRKİYE GAZETESİ

Anarşist Hareketlere Karşı Tepki Artıyor

Komünist Başkaldırması Son Süratle Gelişiyor!..

“Örfi İdare Söz Konusu Değildir”

“Millet Bugün İçin Susmakta Parlâmentonun Kararını Saygıyla Beklemektedir”

Başbakanın İstifasının İstendiği Yalandır

“Aşırı Sol, Türkiye’yi Komünist Bir Rejim Altına Sokma Gayretindedir!..”

Anarşik Olaylar Paramızın Değerini Düşürüyor

Askerî Muhtıra

Rejim Hükûmet Buhranı İçinde!

Kanunlara Saygıdan Başka Kusurumuz Yoktur

Yeni Hükûmete Hepiniz Destek Olmalısınız!

Muhtıranın Cevabı Bugün Verilecek!

Ordu’da Tasfiye

Yeni Başbakan

Başbakan Nihat Erim

“Herkesten Hoşgörü, İş birliği Bekliyorum”

Nihat Erim “Kabinenin Yarısını Partisizlerden Kuracağım” Dedi

AP, Partiler üstü Kabineye Giriyor!

Memleketi Bir İç Harbe Götürmeden Seçime Gidilmelidir!

İlk İcraat: Asayişin Süratle Temini!

Kabine İki Noksanla Tamam

Yeni Kabine Resmen Dün Açıklandı

İcraat Programı Hafta İçinde Meclis’e Sunulacak

Sadi Koçaş: “Görevimiz Reformların Yapılmasıdır”

Kur'an-ı Kerîm Kursları Hakkındaki “Yalan”!

Hükümet Programı Meclis ve Senato'ya Cuma Günü Sunulacak

Reformistlerin Programı Bugün Belli Oluyor!

Yapılacak Reformlar Etraflıca Belirtildi

Program Meclis'te Yarın Görüşülecek

Ecevit İnönü'yü Deli Etti

Boynumuz Kıldan İncedir!

AP Beyaz Oy Verecek

Taviz Yok İş Var

Hedef, Selâmete Çıkmaktır!..

Genelkurmay Başkanı ve Kumandanları İstanbul'dalar!

“Parlamentoyu Ayakta Tutabilirsek Kaybettiğimiz Mesafeyi Tekrar Alırız”

Orhan Oğuz: “AP Gücünden Kaybetmiyor”

Anarşistler Beyin Kabinesini Yemek İstiyor!

212 Sayılı kânunun Değiştirilmesi İstendi

“Cumhuriyetin Müdafaasında Yalnız Değiliz!”

Türk Milleti Hainleri Affetmeyecek!

Olayların Kökü Derindedir ve İdeolojiktir

“Eşkıyalar İmlerine Çekilecek”

Sıkıyönetim, Rejime İsyan Gerekçesiyle, İlan Edildi

TBMM Örfi İdare Kararını Tasdik Etti

Kapatıldı

20 TEMMUZ 1974 KIBRIS BARIŞ HAREKÂTI

HÜRRİYET GAZETESİ

Kıbrıs'ı Çiğnetmeyeceğiz

Donanmamız Rodos ve Midilli Önlerinde

Meclis Bugün Toplanıyor

Ecevit: Artık Beklemeye Sabrımız Kalmadı

Bu Dava Bitmedi
Zafer, Zafer
Topyekûn Savaş İhtimali
Yunanistan Karıştı
57 Şehit, 184 Yaralı 242 Kayıp Verdik
Bir Vurduk İki Cunta Devirdik
Makarios'tan Dost Olmaz
Cenevre'de Umut Kalmadı
Rumlar Limasol'da 1750 Türk'ü Rehine Tutuyor
Ecevit: Kıbrıs'ta Gerilemeyeceğiz
Ecevit: "Kuvvetimizi Zamanı Gelince Çekeriz"
Anlaşma Oldu: Vahşet Devam Ediyor
Amerika Bu Defa Akıllı Davrandı
Kıbrıs İçin 3 Plan Var
Erbakan Kıbrıs Politikasına Karşı Çıkıyor
Atina, Cenevre'yi Geri Atmak İstiyor
Barış Gücü Türkiye'ye Karşı Silahlandırıldı
Türkler Dünya Askerlerine Yeni Bir Ders Verdi
Türk Ordusu Bağrına Saplanacak Mızrağı Önledi
Kuzey Kıbrıs'ta Türk Bölgesi İstiyoruz
Türk Sınırı: Erenköy Lefkoşa ve Magosa
Cenevre'deki Politikamız: Ben Senden Daha Sertim
İngiltere Asker Çıkartıyor
Bekliyoruz
Son Sözümüzü Söyledik
Yunanistan Savaş Hazırlığında
Magosa Bugün Bizim Oluyor
Magosa'dayız

Bu İş Burada Biter

Savaş Bitti, Oyun Başladı

Bekleyeceğiz ve Göreceğiz

Girne’de Şimdi Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Var

CUMHURİYET GAZETESİ

Ecevit: Türk Yönetimi Kıbrıs’ta Yegâne Meşru İdare Sayılmalıdır

Ecevit, Londra’da Wilson’la Görüştü

Barışçı Çözüm İçin 24 Saat Süre Tanıdık

Türk Ordusu Kıbrıs’ta

Ordumuz Kıbrıs’ta Duruma Hâkim Oldu

Çıkarma Yapmak İsteyen Yunan Filosunu Bombaladık

Askeri Harekât Başarıyla Sonuçlandı

57 Şehit Verdik, 242 Askerimiz Kayıp, Esir Alınan 600 Rum Askeri Mersin’e Getirildi

Lefkoşe Havaalanını Açmak İçin Onarıyoruz

Yunan Başbakanı Karamanlis Ecevit’in Dostluk Önerisine Tümüyle Katıldığını Bildirdi

Cenevre Görüşmesi Çıkmaza Giriyor

Ecevit: “Ateşkes Tedbirleri ile Etkin Güvenlik Tedbirleri Ayrı Ayrı Mütalaa Edilemez” Dedi

Ecevit, “Kıbrıs’ta Fiili Güvenlik İstiyoruz” Dedi

Genelkurmay Başkanı “Ordu Bugün Olduğu Gibi Gelecekte De Aynı Şevk Ve Gayretle Görevini Yapmaya Kararlı” Dedi

Kıbrıs’taki Askeri Başarımız Dün Cenevre’de Belgelendi

Ecevit: Kıbrıs’ta Yeni Düzenin Temeli Atıldı”

Türk Kesimindeki Barış Gücü Çekilmeyecek

“İstikbale Tazelenmiş Bir Güvenle Bakıyoruz”

Erbakan: “Kıbrıs Konusunda Hükümet İçinde Uzlaşmazlık Olduğu İddiası Asılsız”

Türkiye Ayrıntılı Görüşünü Saptıyor

Güneş, Atina’nın Giriştiği Baltalama Çabalarını Yardi

Le Monde’un Yorumu: “Ecevit, Ordu’nun Tam Desteğine Sahip”

Türkiye’nin Ana Tezi: Coğrafi Federasyon

Ateşkes Hattı, Bugünkü Duruma Göre Saptanıyor

Ecevit: “Federatif ve Bağımsız Kıbrıs Vazgeçilmez Koşulumuzdur”

DP ve CGP Hükümetin Tezini Desteklediklerini Açıkladılar

Yunanistan ve İngiltere, Türk Tezini Görüşmeyi Kabul Etti

Cenevre Konferansında Son Sözümüzü Söyledik

Durumu “Sıkıntılı” Diye Niteleyen Ecevit, Komutanlarla Önemli Bir Toplantı Yaptı

Silahlı Kuvvetlerimiz Magosa’ya Giriyor

Mehmetçikle Mücahit Magosa’da Buluştu

Lefke- Magosa Hattı Gerçekleşti

Kıbrıs’ın Yüzde 40’ı Kontrolümüzde

Ülman: “Ayşe’nin Tatil Haberiyle Harekât Başladı”

“Financial Times” Başbakan Ecevit’i “Haftanın Adamı” Seçti

AKŞAM GAZETESİ

Kıbrıs İçin Milli Politikamız Tespit Edildi

Bütün Gözler Ankara’ya Çevrildi

Kıbrıs’taki Asileri Tanıyan Yok Herkes Kınıyor

“Enosis Oldu Ama Henüz Adı Konmadı”

Mehmetçik “Kızıllema” Ya Doğru İlerliyor

İyilikten Anlamadılar

Zaferimiz Pekişti, Kökleşti

57 Şehit 184 Yaralı ve 42 Kayıp Verdik

Mehmetçiğin Zaferi Elen Dünyasında Düzen Değiştirdi

En Kısa Sürede En Açık Çözüm

Kıbrıs’a Dün De Çıktık

Cenevre’de Dün De Özel Temaslar Yapıldı

On iki Yıldır Bu Heyecanı Bekledim

Kıbrıs’ta Türk Varlığı Tartışılmaz

Ülke Ocakları “Kıbrıs’ın Tamamı İstenmelidir”

Galip Türkiye’dir

Kıbrıs Türkleri Türk Ulusuna Minnettar

Türkün Haysiyet ve Gururu Bir Kere Daha Yükseldi

AP’li Osmâ: Ecevit Atatürk’le Kıyaslanamaz

“Kıbrıs Davası Hedefinden Saptırılmamalıdır”

“Kıbrıs Harekâtı Ordumuzun Gücünü Gösterdi”

Yunanlı ve Rumlar Türklere İftira Kampanyası Açtı

Coğrafi Zemine Dayalı Federatif Sistem İstiyoruz

Yunanın Enosis Sevdası Artık Bitsin

Türkeş: Rumların İnsanlık Dışı Davranışı Utanç Vericidir

Türk Milleti Kıbrıs İçin Yek Vücuttur...

‘Bir An Önce Sonuç Almakta Kararlıyız’

Ecevit Sordu: Karşı Taraf İyi Niyetli Mi, Değil Mi?

‘Her Türlü Düşmanlığı Milletçe Göğüsleyeceğiz’

Magosa’ya Üç Koldan Girdik

Ateşkes Çağrısına Uyduk

Ordumuz Kutlanıyor

Silahlı Kuvvetlerimizin Başarısı Kutlanıyor

MİLLİYET GAZETESİ

Ankara Müdahale Üzerinde Duruyor

Ecevit Wilson’dan Ortak Müdahale İstedi

Ecevit: “Çözüm İçin Zaman Çok Dardır”

Ecevit-Sisco Görüşmesi Sabaha Karşı Başladı

Kıbrıs, Türk Ordusunun Denetiminde

Ateşkesi Sağlamak ve Türk Yunan Savaşını Önlemek İçin Çabalar Yoğunlaştı

Ecevit: “Artık Kimse Kıbrıs’ta Türk’ün Hakkına Dokunamaz”

Ecevit’in Kutlama Mesajı Koromonlis’i Duygulandırdı

Güneş: “Türk Silahlı Kuvvetlerini Kıbrıs’tan Çekmeyiz”

“Ateşkes Belli Haklarımızı Kullanmamamız Manasına Gelmez”

Yunanistan İsrarlarından Vazgeçti Konferans Kurtuldu

Ecevit: İsteklerimiz Kabul Edilmezse Anlaşma Olmaz

Ecevit: Birliğimizi Kıbrıs’tan Çekmeyeceğiz

Ecevit: “Haklarımız Cenevre’de Resmen Tescil Edildi”

Güneş: “Kesin Sonuca Gidecek Yolu Açtık”

Korutürk: Neşteri Zamanında Vurduk

Denктаş: Rumlar Türk Askerine Pusu Kuruyor

Demirel: “Hükümet Başarısızlıklarını Örtmek İçin Kıbrıs Başarısına Sahip Çıkıyor”

Ecevit: Ordumuz Mucizeler Yarattı

Türk Görüşü Tespit Ediliyor

Türk Birlikleri Korava ve Lapta’ya Saldıran Rumları Kovalıyor

Ecevit: Kıbrıs’ta Coğrafi Otonom Olmazsa Anlaşmalar Kâğıt Üzerinde Kalacaktır

Ecevit: “Coğrafi Temele Dayanmayan Çözüm Olmaz”

Akıbet Bugün Belli Olacak

Türk Rehine ve Köyleri Serbest Bırakılıyor

Yunanistan’a Son Bir Süre Verdik

Türkiye Cevap Bekliyor Evet Mi? Hayır Mı?

Lefkoşa Sarıldı Magos’ya Varıldı

Magosa’ya Girdik Lefke’ye Yürüyoruz

Ateş Kesildi

Sancar: “Toplam Olarak 250 Şehit, 550 Yaralı Verdik”

Kıbrıs’ta Ateşkes 6 Saat İçin Bozuldu

TÜRKİYE GAZETESİ

Harbe Hazırız

Kıbrıs Yanıyor

Harp Her an Başlayabilir

Yunanlılar İlerliyor

Lefkoşe'yi Bombaladık

Zafer Bizim

Ateşkesi Kabul Etti

Magosa'ya İlerliyoruz

Zayıtımız: 57 Şehit, 184 Yaralı ve 242 Kayıp

“Ordumuz Kıbrıs'tan Çekilmeyecek”

Kanla Kazanılan Masada Verilmez!

Yakarak Öldürdüler

Yunanlılar Oyalıyor

Yunan Vahşeti Bütün Hızıyla Devam Ediyor

Rusya Çekilmemizi İstiyor

Çekilmeyeceğiz

Rusya Meydan Okudu

Kıbrıs'ta Hayat Yavaş Yavaş Normale Dönüyor

Koalisyon Tehlikede

Yunanistan Yeni Oyun Peşinde

Kıbrıs Zaferi CHP'nin Değil

Türkler İmhaya Çalışılıyor

(62 Bin) Türk Ölüm Tehdidi Altında

Türk Kuvvetleri Rum Muhafızları Kovalıyor

Rum Birlikleri Geri Çekilmezse Türk Silahlı Kuvvetleri Harekete Geçecek

24 Saat Mühlet Verdik

İngiltere Bizi Tehdit Ediyor

Rumlar “Genel” Saldırıya Geçti

Harekata Başladık

Hedef Bütün Kıbrıs

Rumları Akdenize Döküyoruz

Rumlar Çete Harbi Yapıyor

Zafer Milletindir!

Rum Vahşeti Durmuyor

Mücadele Edeceğiz!

CUMHURBAŞKANI FAHRİ KORUTÜRK'E UYARI MEKTUBU

HÜRRİYET GAZETESİ

Ordu Uyarı Mektubu

Görev Hepimizin

Bakanlar Kurulu “Mektup”u Görüştü

Demokrasi Güçlenerek Yaşayacak

AP ile CHP İş birliği İçin Hâlâ “Müsait Zaman” Arıyor

Partiler Birleşmeyi Unutup “Mektup Yorumu”na Daldılar

Köşk Trafiği Yine Arttı

Demirel’le Ecevit, El Sıkışacak

Buluşmalar, Suçlamadan Görüştüler

CUMHURİYET GAZETESİ

Korutürk, Bugün Demirel ve Ecevit’i Birlikte Kabul Edecek

“Silahlı Kuvvetlerin Görüşü” Açıklandı

Silahlı Kuvvetlerin “Uyarı”sı Değişik Kesimlerde Değişik Yorumlara Yol Açtı

Ecevit: Demirel Sorunu Çok Basite İndiriyor

AP Olağanüstü MGK Toplantısı İstiyor

Demirel: “CHP ile Diyaloga Varım”

Ecevit: AP ile Koalisyonu Grubumda Savunurum

Çankaya’nın Girişimleri Şimdilik Sonuç Vermedi

Demirel Bugün Ecevit’le Görüşüyor

2 Lider 3 Saat Baş başa Görüştü

Ecevit Parti Yöneticilerine Demirel Görüşmesini Anlattı

AKŞAM GAZETESİ

Korutürk Yuvarlak Masa Düzenleyecek

Ordu Partiler ve Parlamento'nun Çalıştırılması İçin Uyarı Yaptı

Korutürk, Çağlayangil ve Karakaş ile Görüştü

Korutürk: TBMM Üyeleri ve Anayasal Kuruluşlar Gecikmeden Birleşmelidir

Türkeş, Sıkıyönetimin Kapsamı Genişletilerek Erken Seçime Gidilmesini İstedi

Korutürk'le Görüşen Demirel: "Diyaloğa Her Zaman Varım"

Ecevit ve Başbakan Demirel'in Bir Araya Gelmesi Bekleniyor

Nihayet Oldu

Başbakan Demirel ve Ecevit Baş başa Verip Ülke Sorunlarına Çare Aradı

MİLLİYET GAZETESİ

Korutürk, Demirel ve Ecevit'i Bugün Birlikte Görüşmeye Çağırıldı

Ordu, Partileri Millî Birlik İçin Göreve Çağırıldı

Partiler Uyarı Mektubunu Görüştü

Ve Demirel Evren'le Mektubu Konuştu

Ecevit: "Demirel'in Sözleri Talihsizliktir"

MARAŞ OLAYLARI

HÜRRİYET GAZETESİ

Ölüm Allah'ın Emri, Öldürenler Olmasa

Yıl Sonu Yaklaştıkça Anarşi De Hızlanıyor

Deprem Gibi; Ölüler Artıyor

101 Ölü ve Bir Harap Şehir

K. Maraş'ta Gece Sokağa Çıkma Yasağı Var

AP, Kahramanmaraş İçin Gensoru Verdi

CUMHURİYET GAZETESİ

31 Kişi Öldü 150 Yaralının 65'i Ağır

Maraş'ta Ölü Sayısı Artıyor

Sıkıyönetim Hükümetçe Benimsendi

TBMM, Sıkıyönetimi Onayladı

Altı İlde Sıkıyönetim Mahkemeleri Kuruldu

K. Maraş'ta Ölen 104 Kişiden Kimliği Belirlenen 44'ü Toprağa Verildi

AKŞAM GAZETESİ

K. Maraş Ateşe Verildi

Hükümet Konağına Saldıran 1000 Kişi Dağıtıldı

Ordu Birlikleri Duruma El Koydu

Maraş'ta Durum Normale Dönüyor

Maraş'ta Sokağa Çıkma Kısıtlandı

Maraş'a Yardım Yağıyor

MİLLİYET GAZETESİ

Kahramanmaraş ve Gümüşhane'de De 2 Kişi Öldürüldü

2 Kişi Öldü, 38 Kişi Yaralandı, 100 İş Yeri De Tahrip Edildi

Kahramanmaraş'ta 28 Kişi Öldü Yüzlerce Yaralı Var

Ölü Sayısı 76'ya Çıktı

Ecevit: "Sıkıyönetime Gerek Var"

TBMM, 13 İlde Sıkıyönetim İlanını Onayladı

Kahramanmaraş'ta Sokağa Çıkma Yasağı Kaldırıldı

Demirel: "Sıkıyönetimi Ecevit Bıraksın Da Komutanlar İdare Etsin"

TÜRKİYE GAZETESİ

Maraş'ta 4 Ölü Var

AP Lideri: Devlet Nerede?

13 İlde Örfi İdare İlan Edildi M. Güvenlik Kurulu Toplandı

CHP Grubunda 63 Üye Örfi İdareye Ret Oyu Kullandı!

ABDİ İPEKÇİ'NİN ÖLDÜRÜLMESİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Abdi İpekçi'yi Öldürdüler

Yine Mi Suçlu Yok

Abdi İpekçi'yi Bugün Toprağa Veriyoruz

İpekçi'nin Katilini Bulana 6 Milyon Ödül Verilecek

İpekçi Cinayeti ile İlgili İhbarlar Başladı

Gazete Sahip ve Yazarları Emniyetçe Korunacak

CUMHURİYET GAZETESİ

Abdi İpekçi Öldürüldü

Korutürk: “Ulusça Ortak Bir Tavır Gerekıyor”

İpekçi Bugün Toprağa Veriliyor

Abdi İpekçi Toprağa Verildi

AKŞAM GAZETESİ

İpekçi’nin Katli Anarşi ile Mücadele Azmini Biledi

Abdi İpekçi’yi Bugün Törenle Toprağa Veriyoruz

Basın Şehidimizi Dün Toprağa Verdik

İpekçi’nin Katiline Benzeyen Genç Yakalandı

MİLLİYET GAZETESİ

Abdi İpekçi Öldürüldü

Herkes Üzgün

Ecevit: Daha Acı Olaylar Zorlamadan AP ile Anlayış Birliği Zorunludur”

Toprağa Verdik

İhbar Çok İpucu Yok

İpekçi’nin Katili Diye Yakalanan Genç Tanıklara Gösterilmek Üzere İstanbul’a Getiriliyor

Bir Hafta Geçti Hiçbir Şey Yok

TÜRKİYE GAZETESİ

Abdi İpekçi’nin Katili Her Yerde Aranıyor!

Abdi İpekçi’nin Cenazesi Yarın Toprağa Veriliyor

Abdi İpekçi Toprağa Verildi

Gazete Sahip ve Mesullerini Polis Koruyacak

ÇORUM OLAYLARI

HÜRRİYET GAZETESİ

Çorum ve Sivas’ta Kimse Sokağa Çıkamıyor

Çorum Ateşe Verildi

Çorum'da Korkulu Bekleyiş

“Çorum'da Bu İş Durmaz”

Sokağa Çıkma Yasağı Kalktı Ama Barikatlar Duruyor

Çorum'da İç Göç Başladı

Çorum'da İki Ceset Daha Bulundu

CUMHURİYET GAZETESİ

Faşist Terörün Tırmanışı Sürüyor

Çorum'da Faşist Terör Sürüyor, CHP'li İki Milletvekili Saldırıya Uğradı

“Çorum ve Merzifon'daki Terör Güvenlik Görevlilerinin Yanlı Tutumundan Güç Alıyor”

Çorum'da Gerginliğin Köylere Kadar Yayıldığı Bildiriliyor

Faşist Katliam Girişimlerinin Boşa Çıktığı Kent: Çorum

Milönü Semtinde Kurulan Barikatlar Arasında Halk Savunmaya Geçti

Çorum Halkı Kendi Kendini Savundu ve Faşistlere Yeni Bir Kahramanmaraş Yaratma Olanağı
Vermedi

AKŞAM GAZETESİ

Çorum'da Kan ve Ateş Vardı

Çorum Ölü Kent Oldu

Çorum Olaylar Şehri Oldu: 3 Ölü 12 Yaralı

Çorum'da Halk Tedirgin Hava Gergin

Çorum'da Sokağa Çıkma Yasağının Kaldırılmasından Sonra Olaylar Sürüyor

Çorum İstila Edilmiş Şehir Görünümünde

Çorum Sakin Halk Tedirgin

Ecevit: “Çorum Olaylarında Hükümet Taraf Tuttu” Dedi

MİLLİYET GAZETESİ

Fatsa'da Solcu, Çorum'da Sağcı Teröristlerin Çıkardığı Olaylarda 1'i Astsubay 8 Kişi Öldü

Çorum'da Bir Köyü Basan Sağcı Teröristler Bir İşçiyi Öldürdü

Çorum'daki Silahlı Sokak Çatışmalarında 5 Ölü Çokta Yaralı Var

Çorum'da Ölü Sayısı 15'e Çıktı

Çorum’da 5 Ceset Daha Bulundu

TÜRKİYE GAZETESİ

Çorum’da Sokağa Çıkma Yasağı İlan Edildi

Çorum’da 103 Kişi Nezarete Alındı!

Tahriklere Kapılmayın

Çorum’da Anarşi Mitrakları Temizleniyor

NIHAT ERİM’İN ÖLDÜRÜLMESİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Kim, Niçin Değil Nereye?

Teröre Karşı Ortak Tavır Almak Günüdür

Ve Bir Başbakanı Toprağa Veriyoruz

İmam, Liderlere “Sizi Düşünceye Davet Ediyorum”

CUMHURİYET GAZETESİ

Nihat Erim Öldürüldü

Erim, Yarın Devlet Töreniyle Toprağa Veriliyor

Nihat Erim Bugün İstanbul’da Devlet Töreni ile Toprağa Veriliyor

Erim Devlet Töreniyle Toprağa Verildi

AKŞAM GAZETESİ

Nihat Erim Katledildi

İstanbul Didik Didik Aranıyor

Erim’in Cenazesinde CHP’yi Ecevit Temsil Edecek

Erim Törenle Toprağa Verildi

MİLLİYET GAZETESİ

Erim Haince Öldürüldü

Vali: “Önemli İpucu ve Belge Bulundu”

Erim’in Katillerinden Birinin Eski TİKKO Militanı Gülderen Çelik Olduğu Sanılıyor

Nihat Erim Toprağa Verildi

TÜRKİYE GAZETESİ

Mühim İpuçları Ele Geçti

Her Yerde Aranıyorlar

Prof. Nihat Erim Devlet Töreni ile Toprağa Verildi

24 OCAK KARARLARI

HÜRRİYET GAZETESİ

Devalüasyon

Yandık, Gene Yandık

Ne Olacak Şimdiki Halimiz?

“Bu Vahim Durumun Aranır Olmasından Korkarım”

“Ekonomide Devlet Devreden Çıkarılıyor”

Demirel Yine Zamları Savundu

Zamlar Ezdikçe Eziliyor

Deterjan ve Sabuna Yüzde 20 Zam Yapıldı

Demirel: Bu Fiyatları Öpüp Başımıza Koyalım

Hükümet Halkı Tasarrufa Çağırıyor

Turgut Özal IMF ile Anlaşmayı Genişletmeye Çalışıyor

Fiyatlar Artıyor Hükümet Bakıyor

IMF’den Ne Taze Para Var Ne De Yeni Anlaşma

Özal: “Yeni Yardım Sağladık” Diyor

Özal: Beklediğimiz Her Yardımı Göreceğiz

Topuz: “Hükümet Tekel’i, Tekelci Sermayeye Peşkeş Çekiyor” Dedi

Demirel: Ya Bekleyin Ya Millete Gidelim

Yeni Vergi Tasarısı Hazır

Erbakan, Vergi Tasarıları İçin “Yutturmaca” Dedi

Televizyon Verince, Bütçe Görüşmeleri “Şov”a Döndü

Bütçenin Tümü Kabul Edildi Maddelere Geçildi

Meclis Bütçeyi Sen-Ben Tartışmasıyla Görüşüyor

Para Geliyor

Spain: 1981’de Daha Çok Yardım Yapabiliriz

“Türkiye, Kendi Kendini Kurtarmalıdır”

Demirel Sabır ve Sebat İstedi

CUMHURİYET GAZETESİ

Devalüasyon: Dolar 70 Lira

Devalüasyonu Zamlar İzliyor

Kesme Şeker 40 Lira, Toz Şeker 30 Lira Oluyor

“Hangi Ülke Bu Hale Gelse Bu Tedbirleri Alır”

TÜSİAD: “Her Kesime Ağır Yükler Getiren Ekonomik Kararların Desteklenmesi” İstedi

IMF’den 224 Milyon Dolar Bugün Geliyor

Beze De Zam Geldi, Sümerbank Ürünleri %100 Pahalandı

Zamlar Karaborsayı Önlemeye Yeterli Olmadı

Ecevit: “Toplum Bu Yabancı Modeli Reddetmeli”

Disk Genel Grev ve Kitle Eylemleri Kararı Aldı

Maliye Bakanı’na Göre Daha Güç Günler Gelecek

Genscher: “Fransız-Alman Zirvesinde Türkiye’ye Yardım Ele Alınacak”

TV ve Taşıt Vergisi Yüzde 400-900 Artıyor

Semt Pazarları Bile Ateş Pahası Oldu

Dış Yardımdan Memnun Olduğunu Bildiren Demirel “Biraz Sabır” İstedi

Turgut Özal: “IMF ile Hiçbir Anlaşmazlık Konusu Kalmadı”

Hükümet Sendikalar Yasasını Değiştirecek

Demirel Seçime Gitmeye Hazır Olduğunu Söyledi

Ecevit: Batı, Türkiye’yi Kaygıyla İzliyor

Baştürk: “İktidar Devlet Terörü Yaratıyor”

Üstündağ: Millet, Demirel Yönetiminde İtildiği Bataklıktan Kurtarılmasını Bekliyor

Ecevit, Hükümetin Politikası İçin “Dikta Rejimi Oturtma Çabası” Dedi

Yeni Tasarı ile Memur ve İşçinin Vergi Yükü Artıyor

Millet Meclisi'nde Bütçenin Tümü Üzerine Görüşmeler Tamamlandı, Maddelere Bugün Geçiliyor

Ekonomik Yardımın Koordinatörü Maathoefer Dün Ankara'ya Geldi

Alman Maliye Bakanı: “Kesin Yardım Miktarı Henüz Belli Değil”

Vaatlerden Hiçbiri Gerçekleştirilemedi

Ecevit: Türkiye Müdahale Noktasına Getirilmek İsteniyor

IMF Yönetim Kurulu Türkiye'ye Yapılacak 220 Milyon Dolarlık Kredi Dilimini Onayladı

CHP Genel Sekreter Yardımcısı Somuncuoğlu: “Hükümet İşçi Tutumu ile Çalışma Barışını Bozuyor”

Vergi Tasarıları Meclise Sunuldu

AKŞAM GAZETESİ

Hükümet Önlemler Paketinin Açılması İçin Politik Koşullarda İyileşme Bekliyor

Devlet İçi İşlerliğin Yürümediği Belirtildi

Demirel: “Ülkeyi Fevkalade Halden Kurtarmaya Çalışıyoruz”

Akaryakıt, Tüp Gaz, Kömür ve Linyit'e Yüzde 100 Zam Geldi

Devalüasyon ve Zamlar Halkın Belini Bükte

“Bu Duruma Düşen Her Ülke Aynı Şeyi Yapar”

CHP Lideri Zamların Türk Devleti ve Toplumunca Kaldırılamayacağını Söyledi

Kit Zararları 351'den 62 Milyara Düşürüldü

Piyasadaki Denetimsizlik Aşırı Fiyatlara Yol Açıyor

Bakanlar Kurulu Asgari Geçim İndirimini Görüştü

Ecevit: “Demirel Devlet Düşmanı İlan Edilmelidir”

1980 Bütçesi Bugün Senato'da

Sezgin: “Enflasyon Sosyal Patlamalara Yol Açabilir”

Askeri Gelirin Ayda Net 25 Bin Lira Olması İstendi

MİSK: “Vatandaşın Yürümeye Mecali Kalmadı”

Özal: Batılıların Gerekli Desteği Yapacağını Umuyorum

Demirel: “Ekonomik İstikrar Kaynağının Kaynağı Var”

Demirel: “Milletten Fedakârlık İstiyoruz”

“Türkiye’nin Sıkıntısı, Yanlış Düzene Dayanmakta”

Demirel: “Yüzde 100’ün Üstünde Bir Enflasyon Tehlikesi Karşısındayız”

Katsayı 25’e Çıktı

Çay Bulamayan Halk İzmir’de Trafiği Kesti

ABD Türkiye’ye 1981’de 652 Milyon Dolar Yardım Yapacak

Demirel: “Kimse Devletin Gücünü Sınamaya Kalkmasın”

1980 Mali Bütçesi Millet Meclisinde

1980 Mali Bütçesi Oylanarak Kabul Edildi

Matthofer: “Türkiye’ye Para Akmaya Başlamıştır” Dedi

Matthofer, Önlemler İçin “Cesur ve Kararlı” Dedi

Tekstil Sanayi Bunalıma Girdi

MİLLİYET GAZETESİ

1 Dolar=70 TL

Fiyatlar Serbest ve Zamlar Geldi

Zamlar Sürüyor, Kredi Geliyor

Demirel: “Dar Gelirlilere Enflasyon Kadar Para Vereceğiz”

Ecevit: “En Sakıncalılar Yapıldı”

Ecevit: “Bir Devlet Değişikliği Öngörülüyor”

Elektrik, Petkim, PTT, Deniz Yolları, DDY ve Sümerbank Zamları Belli Oldu

Özal, Londra’da Bankacılar, ABD’de IMF, Bonn’da Alman Maliye Bakanı ile Görüşecek

Demirel: “Fiyatlar Bu Seviyede Kalırsa Öpüp Başımıza Koyalım”

CHP ve MSP Yöneticileri Katsayı Konusunda Karakaş’a Karşı Çıktılar

Başol: Kontrolü Kaldırılan Malların Fiyatları Düşecek

Schmidt: “Yardım Listesinin Başında Biz Olacağız”

Schmidt, Giscard ile İvedi Yardım Konusunda Anlaştı

Özal, 380 Milyon Doların Onayını Aldı

Demirel: Dış Yardımdan Memnunum, Gayet İyi Gelişiyor

Van Lennep: “Kısa Sürede Kredilerin Çıkacağına İnanıyorum”

Özal, İngiliz Bankacıları ile Görüştü

Demirel: “Ülkeyi Vietnam’a Çevirmek İsteyenlerin Burnunu Sürtmezsek Namerdiz”

Her Ay 300 Milyon Dolar Avans Sağlandı

Özal: 2.4 Milyar Doların Büyük Kısmı Martta Geliyor

Maliye Bakanı Ev Kadınlarından Tasarruf İstedi

Matthöfer: “Türkiye’nin Kalkınmasında Yunanistan ile Batının Yararı Vardır”

F. Almanya, 1980’de 1 Milyar Mark Verecek

Demirel: “Yardım Gelirse Marşa Basıp Arabayı Hareket Ettireceğiz”

25 Marttan Önce Önemli Köprü Kredi Geliyor

IMF, 221.3 Milyon Doları Onayladı

Demirel: “Anarşi ile Ekonominin İçinden Çıkılacak Yol Tutulmuştur”

Erbakan: “Son Ekonomik Kararlar Sömürüyü Artıracaktır”

KUDÜS’Ü KURTARMA GÜNÜ

HÜRRİYET GAZETESİ

MSP’nin Konya Mitingi İçin Soruşturma Açıldı

Konya Mitingini Humeyni Taklitçileri Düzenledi

CUMHURİYET GAZETESİ

MSP’nin “Kudüs Mitingi”nde Cübbe ve Feslerle Yüründü, İstiklâl Marşı Söylenirken Bir Grup Yere Oturarak “Ezan Sesi İsteriz” Diye Slogan Attı

MSP’liler “Kudüs’ü Kurtarma” Mitinginde, Şariat Düzenine Özlemlerini Sahneleme Olanağı Buldu

Başsavcılık MSP İçin Soruşturma Açtı

Konya’da MSP’nin Kudüs Mitingiyle İlgili Tertip Komitesinden 2 Kişi Tutuklandı

AKŞAM GAZETESİ

MSP’nin “Kudüs’ü Kurtarma Günü” Yürüyüş ve Mitingi Konya’da Yapıldı

MSP Adalet Önünde

Kudüs Mitingi Tertipçilerinden 2 MSP’li Tutuklandı

MİLLİYET GAZETESİ

MSP’nin Konya Mitinginde Bir Grup Akıncı İstiklâl Marşı’nı Söyletmedi

Savcılık, MSP'nin Konya Mitingi İçin Soruşturma Açtı

Başsavcılık MSP Mitingini Partiler Yasası Açısından Soruşturmaya Başladı

TÜRKİYE GAZETESİ

MSP İçin Tahkikat Açıldı!

Başsavcılık Da MSP İçin Tahkikat Açtı

12 EYLÜL 1980 DARBESİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Atatürk Yolunda Devam

“Yeni Yönetim Hayırlı Olsun”

Demirel ve Ecevit’le Görüştük

Müsteşarlara Bakan Yetkisi Verildi

“Demokrasiyi Kaldırmadık... Kurmak İçin Harekâtı Yaptık”

Vergi Reformu Kısa Zamanda Çıkacak

And İçtiler

Eski Parlamenterlerin Dosyaları Ele Alınıyor

Başbakan Bülent Ulusu

Hükümet Açıklandı

Ulus: Terör Kurutulacak

Başbakan Ulusu: Ekonomik İstikrar Ciddiyetle Uygulanacak

Hükümet Programı Hazırlanıyor

Ulus Programı Okudu

Konsey Yasama Görevini Üstlendi

Dünyanın Gündeminde Türkiye Var

Evren: “Hakiki Demokrasi Kurulacaktır” Dedi

Avrupa Konseyi İlişkiyi Sürdürecektir

Geçici Anayasa Milli Güvenlik Konseyine Sunuldu

Eski Parlamenterlerin Suç Dosyaları Cumhuriyet Savcılıklarına Gönderiliyor

Asıldılar

Erbakan ve Türkeş Ankara'ya Getirildi

Erbakan ve Türkeş'in 13 Saat İfadesi Alındı

Evlerine Döndüler

Evren: "Ülkeyi Tertemiz Hale Getirmeden Görevi Bırakmayacağız"

Erbakan ve 21 MSP Yöneticisi Tutuklandı

Org. Evren Üç Törenle Tebrikleri Kabul Etti

Demirel ve Ecevit ile 14 Eski Bakana Ait Dosyalar İnceleniyor

İç İşleri Bakanı "Devlet İdaresinde Hala Militanlar Var"

Yeni Anayasa Düzeni Açıklandı

Org. Saltık: Demirel ve Ecevit Siyasi Hayata Devam Edebilecekler

Evren: Aşamayacağımız Engel Yoktur

Ecevit İstifa Etti

CUMHURİYET GAZETESİ

Silahlı Kuvvetler Yönetime El Koydu

Ana Hedef Atatürkçülük

Silahlı Kuvvetlerin Yönetime El Oymasına İlişkin Yankı ve Yorumlar Sürüyor

MHP Başkanı Türkeş De Teslim Oldu

Geçici Anayasa İçin Çalışmalar Sürüyor

Evren: "Bozulan Demokrasiyi İşletmeye Geldik"

Evren ve Millî Güvenlik Konseyi Üyeleri Bugün Törenle Ant İçecek

Evren ve Konsey Üyeleri Törenle Ant İçti

MGK, Sıkıyönetim Kanunu Değiştiren Tasarıyı Kabul Etti

Emekli Amiral Bülent Ulusu Başbakan Oldu

Bakanlar Kurulu Açıklandı

Ulusu: "Başlıca Görev Terörü Önlemektir"

Ulusu: Ekonomik Programı Uygulayacağız

Ulusu, Tasarrufa Özen Gösterilmesinin İstedi

Ulusu: Hükümet Programı Hafta Başında Tamamlanacak

Özal: “İktidar Değişiklikleri Olsa Bile Ekonomik Program Uygulanmalı!”

Hükümet Programı MGK’ne Sunuldu

Hükümet Programı Millî Güvenlik Konseyi’nde Görüşülecek

Hükümet Programı Üzerindeki Görüşmeler ve Güven Oylaması Bugün Yapılıyor

MGK, Hükümet Programını Kabul Etti

Evren: “Devleti Yıllarca İdare Etmek Niyetinde Değiliz”

Anayasa Mahkemesi’nin TBMM Eski Üyelerine Ayrıcalıklar Tanıyan Yasaya İlişkin İptal Kararı Yayınlandı

4 Sıkıyönetim Bölgesinde 12 Eylül’den Bu Yana 2 Bin 379 Sanık Yakalandı

Geçici Anayasa Milli Güvenlik Konseyine Sunuldu

Suç Dosyası Olan Eski Parlamento Üyelerinin İfadeleri Alınıyor

2 İdam İnfaz Edildi

Ankara’ya Getirilen Erbakan ve Türkeş’in Savcılarca İfadesi Alındı

MHP Lideri Türkeş Tutuklandı

Askeri Savcı, Erbakan ve Öteki MSP’lilerin Tutuklanması İçin En Yakın Mahkemeye Başvuruyor

Devlet Başkanı Orgeneral Evren Diyarbakır’da

Evren: “Terörü Önlemeden Gitmeyeceğiz”

Erbakan ve Arkadaşları Da Tutuklandı

Gözaltında Tutulan Sendikacılardan 100 Kadarı Salıverildi

Ulus: “Huzur ve Güven Dolu Günlere Ulaşma Çabasındayız”

Evren: “Alın tersiz Servet Yüz Kızartıcıdır”

160.140 Ateşli Silah Devlete Teslim Edildi

Elde Edilen Bulgu ve Belgeler Işığında MHP ile İlgili Soruşturma Genişletiliyor

Van Der Stoel: “Askeri Liderler Demokrasiyi Kurtarmak İçin Bir Arayış İçinde”

Geçici Anayasa Açıklandı

“12 Eylül’e Gelinmesinde Konya Olayları Bardağı Taşıran Son Damla Oldu”

Evren: “Ordu İçin En Büyük Mükafat Ulusun Güven ve Sevgisidir”

Ecevit Liderlikten Çekildi

AKŞAM GAZETESİ

Komuta Zinciri İçinde Ordu Yönetime El Koydu

Yönetime El Koyma Titizlikle Hazırlanmış Planla Gerçekleştirildi

Ülkede Durum Sakin

Ülkede Barış Havası Esiyor

En Büyük Sorun Ekonomik Darboğaz

Hükümet Hafta İçinde Açıklanacak

Sıkıyönetim Kimseyi Bir Aydan Fazla Tutuklamayacak

12 Eylül'den Sonra Yüksek Dereceli Tek Memur Bile İstifa Etmedi

Doktorlar Rahat Bir Nefes Aldı

Yeni Hükümet Batıda “Olumlu” Karşılandı

Enflasyon Hızı Giderek Yavaşlıyor

Atatürkçülük Sadece Dillerde Kalmıştı

Yasal Düzenlemeler Kurulu Oluşturuldu

Tüm Belediye Başkanları Görevden Alındı; Belediye ve İl Meclisi Feshedildi

Hükümet Programı MGK'ne Sunuldu

Altın Piyasası İlk Kez İstikrara Kavuştu

Devlet Düşmanlarının Başı Ezilecektir

Türk Ordusu Tek Sağlıklı Kuruluş

Hükümet Programı Bugün Oynanıyor

Evren: “Siyasete Karışan Ordu Çökmeye Başlar”

Din Adamlarından Bölücülük Değil Birleştiricilik İstendi

Evren: “İktidar Meraklısı Değiliz”

Evren için “Hiçbir Siyasi Hırsı Yok” Denildi

Kurucu Mecliste Siyasi Partilere Sandalye Yok

Erbakan ve Türkeş Mamak'a Getirildi

Ecevit ve Demirel Ankara'ya Döndü

İtiraz Kabul Edildi, Erbakan Tutuklandı

“Amacımız Üstün ve Tarafsız Devlet”

Faaliyetleri Durdurulmuş Sendika, Federasyon ve Konfederasyonların Kayyum Tayinine İlişkin Bir Açıklama Yapıldı

“Türkiye BM’ye Etkin Katkısını Sürdürecektir”

“Cumhuriyet, Faziletler Rejimidir”

MİLLİYET GAZETESİ

Evren: “Yeni Yönetime Herkes Yardımcı Olmalı”

Hayat Normale Döndü

Dış Dünya Yeni Yönetimi Destekliyor

50 Binden Fazla İşçi Dün İşbaşı Yaptı

Evren: “Hükümet Bu Hafta Kurulacak”

MGK Bugün Yemin Edecek

Millî Güvenlik Konseyi ant İçti

5-12 Eylül 99 Ölü 12-19 Eylül: 3 Ölü

Geçici Anayasa Çalışmaları İlerledi

Bakanlar Açıklandı

Ulus: “Terörü Önlemek, En Önde Gelen Görevimizdir”

Türk Demokrasisi, Atatürk İlke ve Devrimlerinin Bazına Oturtulacak

Yargıçların Korkusuzca Görev Yapması İçin Ceza Kanunu Değişecek

Bakanlar Kurulu Hükümet Programını Görüştü

Özal: “Sağlam Ekonomi, 4-5 Yılda Kurulur”

Temel Yasalar Yeniden Yapılacak

Org. Evren İstanbul’da

Ulus: Yasal Düzenlemeler 7-8 Ayda Bitecek

Ulus: “Tarafsız İdare Kurulacak”

12 Eylül’den Sonra Ölenlerin Sayısında Büyük Düşme Oldu

Evren: “Daha Bekleseydik İç Harbe Giderdik”

Eski Parlamenterlerin Diplomatik Pasaportları Geri Alınıyor

Sıkıyönetim Yasası’nda Değişiklik Yapan Tasarı Kabul Edildi

Türkeş ve Erbakan Ankara’da
Demirel ile Ecevit’in Ankara’ya Getirilmeleri Bekleniyor
Demirel, Ecevit ve Eski Parlamento Üyeleri Evlerinde
Erbakan’ın Serbest Bırakılmasına Savcılık İtiraz Edecek
Erbakan’ın Tutuklanması İstendi
Erbakan Tutuklandı
Kıdem Tazminatı Yasası Çıktı
Ulus: Huzur ve Güven Dolu Günlere Ulaşma Çabasındayız
Evren: “Alın Teri Akıtılmadan Edinilen Kazanç Yüz Kızartıcıdır”
İçişleri Bakanı: İdaredeki Militaları Ya Kazanın Ya Atın
Demirel Hakkında 1 Ecevit Hakkında 4 Dava Açıldı
Geçici Anayasa Açıklandı
Saltık: “AP ve CHP Liderleri Politikaya Döner”
Evren: Bu Ülke, Bu Cumhuriyet Bizimdir
Ecevit CHP Genel Başkanlığından Çekildi

TÜRKİYE GAZETESİ

“Anarşi, Gayesine Ulaşamayacaktır”
Ordu İdareye El Koydu!..
Bütün Yurtta Durum Sakin
Vatandaş Huzur İçinde
Anayasa Değişiyor
Geçici Anayasayı Askeri Hakimler Hazırlıyor
MGK Başkanı ve Üyeleri ant İçti
50 Parlamenterin Nezarete Olduğu Açıklandı
Sıkıyönetim Komutanlarının Yetkileri Arttırıldı
“Terör Odakları Kurutulacaktır”
Geçici Anayasa Taslağı Milli Güvenlik Konseyi’nin Tasdikine Sunuldu
Turgut Özal: “Ekonomi Döviz Darboğazından Kurtarıldı”

Başbakan, Bakanlık ve Kamu Kuruluşlarından Her Alanda Tasarruf İstendi

“Hükümet Programı En Geç Hafta Başında Tamamlanacak”

Bakanlar Kurulu, Kanun Teklifi Vermeye Yetkili Kılındı

Hükümet Programı Milleti Ferahlattı

Hükümet “Güvenoyu” Aldı

“Anarşi ve Terör Odakları Süratle Söndürülmelidir”

“12 Eylül Harekâtı ile İç Harp Önlendi”

“Ben Dinimi Bilirim, Laiklik Dinsizlik Değildir”

12 Eylül Harekâtı Sayesinde Memlekette Güven Ortamı Sağlandı

Ankara Cumhuriyet Savcılığı, Dosyaları Gönderilen Eski Parlamenterlerin İfadesini Aldı!

Okullara Politika Sokmayacağız

MGK, 3 Kanun Tasarısını Kabul Etti

Sıkıyönetim Komutanlığı, Alparslan Türkeş ile Necmettin Erbakan’ın İfadelerini Aldı

Süleyman Demirel ve Bülent Ecevit Serbest Bırakıldı

Alparslan Türkeş ve 28 MHP’li İdareci Tevkif Edildi

“Anarşi ve Terörün Önlenmesinde Kararlıyız”

“Yıllarca Hasreti Çekilen Kanunlar Hazırlanıyor”

Harekâtın Hedefi, Anarşi ve Terörü Ezip, Devlet Otoritesini Sağlamaktır

Kamu Kuruluşlarında Militerlerin Görevine Son Verilmelidir

Süleyman Demirel Hakkında 1, Bülent Ecevit Hakkında 4 Dava Açıldı!

“Her Türlü Engel Aşılacaktır”

“Milli Menfaatlerimizden Fedakârlık Etmeyeceğiz”

1982 ANAYASA REFERANDUMU

HÜRRİYET GAZETESİ

“Cumhurbaşkanı Yetkileri Çok Abartılmıştır”

Liderler ile İlgili Yasak Anayasa’da Yer Almadı

Konsey, Bazı Maddeleri Değiştirdi

Ulus: Sıkıntılı Günler Geride Kaldı

Konsey İlk Gezisini Karadeniz Bölgesine Yapacak

Anayasa İçin Son Rötuşlar Yapılıyor

Lider ve Yöneticilere 10 Yıl Siyaset Yasak

Anayasa İçin Yeni Açıklama

Evren: Anayasa'ya Kefil Oluyorum

Evren: Millet 10 Yıl Rahat Etsin Diye Liderlere Yasak Koyduk

“Her Şeyi Kapkara Görenler Var”

Evren: “Diktatörlük Heveslisi Değiliz”

Ulus: Demokrasinin Çerçevesini Anayasa Çizer

“Cumhuriyet Bir Daha Kurtarılmıştır”

“Kadın Devlet Başkanı Neden Olmasın”

“Kuyruklu Yalan Uyduranlar Var”

“Bu Anayasa Varsa, Biz Varız”

“Tehditlere Aldırmıyoruz”

“Ordu, Kışlaya Dönme Hazırlığını Tamamladı”

“Burası Kızıl Meydan Olacaktı”

“Karanlık Günlere Dönmemek Sizin Elinizde”

Evet, Söz Milletin

Millet “Kabul” Dedi

CUMHURİYET GAZETESİ

“Cumhurbaşkanı, TBMM Tarafından Seçilmeli”

Aldıkaçtı: Ağzım Çok Yandı, Bundan Sonra Beyanat Yok

Bakanlar Görüş Bildiriyor

DM Takvimi: Önce Partiler Yasası, Partiler Kurulunca Seçim Yasası

MGK, Anayasa'nın Tanıtılması Konusunda Yeni İlkeler Getirecek

‘Gönül Rahatlığı ile Oy Atın’

Anayasa 23 Ekim’de Açıklanıyor

Toker: Tasarı, Yeni 27 Mayıs ve 12 Eylül'lere Yol Açabilir

Ayün: 1961 Anayasasından Daha Geniş Özgürlüklerden Yanayız

Geçici Maddelerde Anlamli Değişiklik Beklenmiyor

Parti Yöneticileri 10 Yıl Siyaset Yapamayacak

Evren'in Anayasa Konuşmaları ile Geçici Maddeler Eleştirilemeyecek

Anayasa Yürürlüğe Girince 50'den Çok Yeni Yasa Çıkacak

Evren'in Tanıtma Konuşmaları ile Geçici Maddelerle İlgili Yasak Sürüyor

Evren: Anayasaya Kefilim Dedi

Evren: 10 Yıllık Siyaset Yasağını Millet Rahat Etsin Diye Koyduk

Evren: Anayasaya Karşı Çıkanlar Gözlerine Kara Gözlük Takanlardır

Evren: Diktatörlük Heveslisi Değiliz

Ulus: Demokratik Düzeni Anayasa Çizer

Evren: Oylarınızı Vicdanınızın Sesine Göre Kullanın

“Milletin Gücüyle Anayasa'yı Tasvipten Geçireceğiz”

Evren: Anayasaya Oy Verin Bize Değil

“Bu Anayasa Varsa Biz Varız”

“Ölüm Tehdidi Alıyoruz”

“Ordu Kışlaya Dönem Hazırlığını Tamamladı”

“Gövde Gösterisi Yapmak İstemedik”

“Vatandaş, Memleketin Kaderini Tayin Edecek”

Demokrasi İçin Görev Günü

Evren Cumhurbaşkanı

MİLLİYET GAZETESİ

Türk-İş 9 Maddenin Değiştirilmesini İstiyor

“Anayasa Tasarısı Otoriteye Dayalı Düzen Getiriyor”

Evre: “Seçim ve Partiler Yasası Anayasa Kadar Önemli”

“Gündemde Hâlâ Anayasa Var”

Anayasa Kabul Edilirse Evren Cumhurbaşkanı Seçilmiş Olacak

Evren İlk Konuşmayı Bu Akşam TV'de ve Radyoda Yapıyor

Evren: “Bu Anayasa’ya Kefil Oluyorum”

“Millet 10 Yıl Rahat Etsin İstedik”

Evren: “Anayasada Her Türlü Hürriyet Var”

“Ordunun Hiçbir Üyesi Diktatörlük Heveslisi Değil”

Ulus: “Halk Demokrasiden Başkasını Kabul Etmez”

Evren: “Eski Siyasilerden Millet Hesap Soracak”

“Bizi 12 Eylül’lere Getirmeyecek Bir Anayasa Yapıldı”

Evren: “Grev Hak, Lokavt Tedbirdir”

Evren: “Savaş Bitmedi İlk Raundu Kazandık”

Evren: Tehditler Alıyoruz Ama Aldırmıyoruz

Evren: Ordu Kışlasına Dönmek İçin Hazır

Evren: 12 Eylül Öncesine Dönmek İstemeyen “Evet” Der

Sandık Başına

Kenan Evren Cumhurbaşkanı

TÜRKİYE GAZETESİ

Anayasa Hazır

“Anayasada Hürriyetler Kısıtlanmadı”

Yeni Anayasa İlan Edildi

Yeni Anayasa Millet Önünde

Devlet Başkanı Millet Önünde Konuşacak

“Anayasaya Ben Kefilim”

“Milletin İstedğini Yapıyoruz”

“Anayasada Her Türlü Hürriyet Korunuyor”

“Anayasa Devleti ve Milleti Güçlendirecek”

“Mutlaka Sandık Başına Gidiniz”

“Maksadımız İnsan Kazanmaktır”

“Uyanık Olmalıyız”

“Zoraki Yaptırılan Grevler Unutulmadı”

“Gençliği Korumak Devletin Görevidir”

“12 Eylül Olmasaydı Burası Kızıl Meydan Olacaktı”

“Beyaz Oy Verin”

“Türk Milletine Hayırlı Olsun”

Milli İrade Tecelli Etti

6 KASIM 1983 SEÇİMLERİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Calp: “Yürek ve Kafa Bizde, Para Onlarda”

Sunalp: “Fidan Gibiyim!”

“Kavga Patırtı Olmasın”

“Köprü ile Domates Satmayı Ayıramayan Bu İş Yapamaz”

3 Liderin İlk Sınavı Pazar Günü

Calp: Özal Cesur ve Cahil

Seçim Kervanları Yolan Koyuluyor

Koç’tan 6 Öğüt

Partiler Meydanda

Evren: Gezilerim Devam Edecek

Heyecan Yok Ama Liderler Memnun

“Adaylarla Selamı Sabahı Kesin”

Dünyanın Gözü 6 Kasım Seçiminde

“Maya Tuttu İktidara Geliyoruz”

“Koalisyonların Karşısındayım”

Evren: “Ben Diktatör Değilim”

Calp, Dün Formsuzdu

Özal: “Geri Kafalılar, Köprü Satılamaz Diyor”

Calp: “İnanç ve Basın Özgürlüğünden Yanayız”

Calp: “Af Var”

Seçmen Tek Parti İktidarı Beklemiyor

“Paraları Bankere Kaptırdı Kaçtı”

“İcraatımızı Devam Ettirecek Bir Yönetimi İş Başına Getireceğinize İnanıyorum”

Haydi Hayırlısı

Seçmen “Özal” Dedi

CUMHURİYET GAZETESİ

Evren: Yalan Makinelerine İnanmayınız

7 Milyon Seçmen Ailesine Geçim Soluğu

Sülün Osman: Köprü Kolay Satılmaz, Saf Alıcı, Özel Beceri Şart

Liderler Oy Seferine Yarın Başlıyor

Evren: Milliyetçiyim Diyenlerde Komünistler Gibi, Oy Vermeyin Diyor

Halkın Önünde İlk Sınava Girdiler

Denenmiş Denemeyin

Özal: İşçinin Dostu Kaşıkla Verip Kepçeyle Alan Değildir

Sunalp: Ekonomiye Bürokrasi Darboğazından Mutlaka Çıkaracağız

Halkçı Parti’nin İlk Turda Yüzü Güldü

Evren: Koalisyon Olmaması İçin Ne Gerekliğini Siz Taktir Edin

Evren: Anarşiye Karşı Diktatörüm Size Karşı Değil

HP Lideri Calp: Siyasi Yelpazede Anayasa Elverdiği Kadar Soldayız

Calp: Halk, Tek Bir Partiye Destek İçin Yapılan Baskılardan Şikâyetçi

Sunalp: Faşizm, Komünizm Kadar Tehlikeli Değil

Turgut Özal: Kahrolsun Demekle Komünizm Kahrolmuyor

Evren: Böyle Eserler Şahısların Olamaz

Evren: MGK İcraatını Sürdürecektir Bir Yönetimi Seçeceğinize İnanıyorum

Demokrasi İçin Söz Seçmenin

ANAP Kazandı

MİLLİYET GAZETESİ

EVREN: %90’dan Çok Katılma Bekliyorum

“İş Bilenleri İktidara Getirin”

Özal: “Keban’ı Da Halka Satacağız”

Calp ’in Özal’a Yanıtı: “Cahil, Cesur Olur”

Özal: “Calp ’in Sözlerine Aldırmam. Söylediği ile Kalır”

Liderler “Meydana” Hazırlanıyorlar

Özal KİT’leri De Halka Satacağız

Liderler Halkın Önüne Çıkıyor

Sunalp: Ülkemi İlahi Aşkla Severim

Her Parti Kendi Mitingi İçin “Muhteşem” Diyor

Özal: Milletimizin Önünde Çetin Meseleler Var

Sunalp: “12 Eylül’ün Temel Felsefesini Sürdüreceğiz”

Özal: “Maya Tuttu, 7 Kasım’da İktidardayız”

Evren: “Koalisyon İstemiyoruz”

Açık Oturum Bekleneni Vermedi

Özal Önde Gidiyor

Calp, Yüz Üzerinden 57.9 Puan Topladı

Özal Da İzmir’de Gövde Gösterisi Yaptı

Sunalp: İktidara Ortak İstemiyoruz

Sunalp: “Oyların Düşmesi Devlete Karşı Hareketir”

Ulus: “Ülkede Huzur, Güven Tam Sağlandı”

Evren: Seçimle Demokrasiye Gececeğiz

HP Lideri Calp De İzmir’de Gövde Gösterisi Yaptı

Partilerin Son Gövde Gösterileri İstanbul’da

MDP’nin Ağır Topları Özal’ı Hedef Aldı

“MGK İcraatını Sürdüreceğ Yönetimi Getireceğinize İnanıyorum”

Sandık Başına

Ana. P. Kazandı

TÜRKİYE GAZETESİ

Anarşinin Kaynağını Kurutacağız

Turgut Sunalp: “Lisan Bilenleri İşe Aldık”

“Orta Grubun Gelirini Yükselteceğiz”

Mahalli Seçimlere 3 Partinin Katılması ile İlgili Teklif DM Gündeminde

Mitingler Pazar Günü Başlıyor

Liderler Seçmen Önünde

“Huzurlu Bir Türkiye Devrediyoruz”

“Milletimiz Daima İyiye ve Doğruyu Seçer”

Mitingler Ragbet Görmüyor

“İktidar Olacağız”

“İdam Cezası Kalkmamalı”

Hizmet İçin Oy Verin

Liderler Bu Akşam TV’de

Liderler Daha İyi Anlaşıldı

Liderler Tekrar Meydanda

“Güçlü Bir İktidar Şart”

Turgut Özal Alanı Doldurdu

“İktidara En Yakın Olan Parti Biziz”

“Türkiyeyi Varlar Ülkesi Yapacağız”

Turgut Özal Yarın İstanbul Mitinginde Hitap edecek

Turgut Sunalp: “Bankerzedelerin Problemlerini Halledeceğiz”

Sandık Başına Gidiniz

MDP: 70 HP:121 ANAP:209

“Hizmet İçin Varız”

31 EKİM 1989 TURGUT ÖZAL’IN CUMHURBAŞKANI OLMASI

HÜRRİYET GAZETESİ

‘Çankaya’ya Neden Ben Lağyım’

‘Çankaya Pazarlığına Varım’

İnönü, Özal’ı Layık Görmüyor

‘Çankaya’ya Layık’ İlk 5

‘Cumhurbaşkanı Saygın ve Yakışıklı Olmalı’

Özal’ın Şaşırtmacası

‘Özal Cumhurbaşkanı Olursa Ülke Allak Bullak Olur’

Özal’a Karşı Çelikbaş

‘Anketi, Milletvekili ile Değil Halkla Yap’

‘İşte Meydan! Gel Burada Konuş!’

‘Atatürk İlah Değil!’

Özal, Cumhurbaşkanlığını Çantada Keklik Görüyor

Özal Muradına Eriyor

‘Allah Milleti Korusun’

Kendin Pişir, Kendin Ye

‘Özal Sivil Diktatör’

Olan Memlekete Oluyor

Dalan Patladı

Adaylar, Özal’ı ANAP’tan Ayrılmakla Tehdit Ediyor

İkinci Turda Özal’ın Oyları Arttı

SHP’nin Özal Planı

İnönü, Özal ile İpleri Kopardı

Halkın Yüzde 71,9’u Özal’a ‘Hayır’ Diyor

Evren’in Son Uyarısı

İnönü, Özal’ın Oyununa Geldi

Hacı Turgut Özal, Bugün Cumhurbaşkanı Seçiliyor

Özal’ın 5 Vasiyeti

CUMHURİYET GAZETESİ

ANAP’ta Genel Başkan Arayışı

‘Özal Birliği Dinamitliyor’

İnönü: Özal Mı Layık?

Çankaya'ya Gergin Tırmanış

Anayasa Bunalımı

Hupe: Umarım, Özal Başbakan Kalır

'Sınırlı Köşk' Formülü

Köşk İçin Geriye Sayma Başladı

ANAP'ta Test Şoku

'Aday'ı Beklerken

Özal Halef Arayışında

Veliaht Kulisi Hızlandı

Ege'de Özal'a Selam Yok

Özal'dan Veda Gibi

ANAP'tan Onay

Özal Açıkladı: Adayım

'Çankaya'yı İşgale Kalkıyor'

İlk Turda 38 Fire

Sine-İ Millet Rüzgarı

Dalan'ın 'Çekil' Uyarısı

Demirel: Özal Atatürk Taciri

Çankaya 3. Tura Kaldı

İşte Meydan, Hodri Nerede?

Abdestini Tazele

Demirel'den Özal'a Arsız

'Çekilsek De Özal Çıkar'

Özal'ın Son 'İcraat'ı

Özal'ın Çankaya Günü

Özal 8. Cumhurbaşkanı

SABAH GAZETESİ

Baykal'a Göre Özal Son Anda Geri Çekilecek

Özal Şimdi De Gazete Bayi ile Mahkemelik

İpler Koptu

Turgut'un Yerine Korkut Formülü

Semra Hanım Çankaya İçin Hazırlanıyor

Özal'dan Feride Hanım'a 800 Milyarlık Kıyak!

Özal Modeli Oylama

Özal Yeni Başbakanı Açıkladı: Pakdemirli

Gel De Özal'ı Seçme

Özal'ın Arsa ve Konut Atağı

Heyecan Son Haddinde

Hayırlı Olsun

Evren De Özal'a "Aday Olma" Demiş

Evren, Özal'a Görüşmedi

Özal Milletten Utandı

Özal'ın Ağzını Stres Bozdu

Dalan'dan Özal'a "Vazgeç" Çağrısı

Evren'den Özal'ın Ulufesine Ret!

Özal Oyunu 9 Arttırdı

Titiz'e Telefon Yağıyor

İnönü: Özal Beni Oyuna Getiremez

Özal Çankaya'ya Çıksın Mı?

Evren'den Son Uyarı

Özal'ın Çankaya'dan Sonra İki Önemli Hedefi Var!..

Saat 15.00'de Ekran Başına!

Yeni Bir Dönem Başlıyor

MİLLİYET GAZETESİ

Yumruklar Sıkıldı

Erken Seçim Sürprizi

Özal’a 2 Evet, 1 Hayır

‘İsterlerse El Sıkmasınlar’

‘Özal Aday Ama...’

Gözler Pakdemirli’de

Siviller Başbakan Yardımcısı

Veda Gibi

Artık Açıkla

İstedigini Yaptı

Özal Kesti Attı

İstifa Fırtınası

İlk Tur 247

‘İnatla Köşk Olmaz’

Dalan’dan Özal’a ‘Vazgeç’

‘Pişman Olacaksınız’

Çankaya Yolu Açık’

Özal’a Protesto

Özal Nabız Yokladı

“Köşk’e Ben De Çıkardım Yapmadım”

‘Emret’ Diyen Başbakan

‘Evren Buruk’

Hükümete İki Veda

Özal Çankaya’da

TÜRKİYE GAZETESİ

Özal’ın Cumhurbaşkanlığı İçin Engel Yok

‘Meclis’e Giremeyen İstifa Etsin

‘Özay Aday Olacak’

Özal’dan Çankaya’ya İlk Adım

Çankaya’ya Özal Layıktır

“Demokrasi Galip Gelecek”

Muhalefet Sertleşti

Heyecan Zirvede

Özal’dan Veda Konuşması

‘Adayım’

Ankara’da Yumuşama

Meclis Demokrasi İmtihanında

SHP ve DYP Oylamaya Katılmadı

‘Özal, Yenilikçi ve Cesur’

Gözler Meclis’te

Özal’a 256 Oy

Özal: “SHP, 3. Tura Katılmalı”

“Seçilene Görevi Devredeceğim”

Mecliste Tarihî Gün

Hayırlı Olsun

MUAMMER AKSOY’UN ÖLDÜRÜLMESİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Prof. Muammer Aksoy Öldürüldü

Prof. Aksoy’un Son Sözleri

Polis 8 Gazeteciyi Yaraladı

Sopayı Kapan Polis Göstericileri Dağıttı

CUMHURİYET GAZETESİ

Prof. Aksoy Öldürüldü

Teröre Karşı Sağduyu

Aksoy’a Saygı Teröre Nefret

Teröre Karşı Demokrasi

Anıtkabir’de Uyarı

SABAH GAZETESİ

Bu Neyin Tezgahı?

İslami Örgüt Mü Yoksa Horzum Mu?

Öldüren Stres!

Polisin ve Aksoy'un Katilleri Aynı!

"Beni De Muammer Hoca Gibi Vuracaklar"

MİLLİYET GAZETESİ

Demokrasi İçin Dikkat!

Yine Kördüğüm

Cenazede Dayak

Çifte Soruşturma

Cinayette Farklı Kuşku

Özal Neyi İma Etti?

'Kritik Şubat'

TÜRKİYE GAZETESİ

Prof. Muammer Aksoy Öldürüldü

Teröre Lanet

Türkeş: "Hedefleri Devleti Yıkarak"

ÇETİN EMEÇ'İN ÖLDÜRÜLMESİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Çetin Emeç'i Şehit Verdik

Demokrasi Yürüyüşü

Kalbimize Gömdük

CUMHURİYET GAZETESİ

Demokrasiye Kanlı Tuzak

Parlamento Göreve

Teröre Karşı Zirve

SABAH GAZETESİ

Kara Gün

Babıali Meclis'e Yürüdü

Çetin Emeç'i Uğurladık!

MİLLİYET GAZETESİ

Kahpelik

Lafı Bırakın, Çare Bulun

Şehitleri Toprağa Verdik

TÜRKİYE GAZETESİ

Yeter Artık!

Bugün Toprağa Veriliyor

Hazin Tören

TURAN DURSUN'UN ÖLDÜRÜLMESİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Yazar Turan Dursun Öldürüldü

CUMHURİYET GAZETESİ

Terör İstanbul'da Vurdu

SABAH GAZETESİ

Gazeteci Dursun Suikastını İslamcı Örgüt Üstlendi!

MİLLİYET GAZETESİ

Gazeteci Dursun Öldürüldü

TÜRKİYE GAZETESİ

Turan Dursun Öldürüldü

BAHRİYE ÜÇÖK'UN ÖLDÜRÜLMESİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Terör Meclise Tırmanıyor

Bahriye Üçok'a Gelen Esrarengiz Telefon

İslami Hareket'in Baş İdamlık İsa Armağan

Teröre Karşı Demokrasi Duvarı

Postada Bombalı 7 Paket Daha Var

CUMHURİYET GAZETESİ

Üçok’a Bombalı Saldırı

Yine İpucu Yok

Hükümete Çağrı

Laiklik Yürüyüşü

“İktidar İrticanın Koruyucusu”

SABAH GAZETESİ

SHP’li Üçok Bombalı Paketle Öldürüldü

İslami Terör Korkutuyor

Binlerce Kişiden Katillere Lanet!

Bahriye Üçok’un Raporu: İrtica Ciddiye Alınmalı

MİT Uzmanları Üçok’a Bombalı Paket Hakkında Bilgi Vermişler

İnönü’den Özal’a Laiklik Çağrısı!

Evren Caddesinin Adı “Üçok” Caddesi Oldu

MİLLİYET GAZETESİ

Bahriye Üçok’a Bomba

Terör Sinsi, Katiller Meçhul

Devlet Aciz Mi?

Geç Kalan Birlik

TÜRKİYE GAZETESİ

Bomba Uzmanları İncelemede

Bahriye Üçok Bugün Toprağa Veriliyor

Cenazede Gösteri

UĞUR MUMCU’NUN ÖLDÜRÜLMESİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Sonunda Mumcu’yu Susturdular

Suikast Yeri Çiçek Bahçesine Döndü

Mumcu Suikastı İçin CIA Devrede

Tek Ses Tek Yürek

3. Hedef Kurtuldu

Faks Zinciri

Patlama Mumcu Aracı Çalıştırmadan Oldu

CUMHURİYET GAZETESİ

Susturamazlar

Teröre Lanet

Demokrasi Yemini

Uğur Mumcu'yu Kalbimize Gömdük Yaşatacağız

Suikastta Yeni Örgüt

İran Kuşkusu

Türkiye Susmuyor

SABAH GAZETESİ

Kahpe suikast

Neyi açıklayacaktı?

Bombacı yakalandı

Gözlerimin yaşına bak

Türkiye için büyük tuzak

MİLLİYET GAZETESİ

Bu Bomba Hepimize

Mumcu'nun Kritik İş

Ordudan Tavır

Bu Bir Cenaze Töreni Değil Silkiniş

TÜRKİYE GAZETESİ

Mumcu'ya Bombalı Suikast

“Fikir Hürriyetine Darbe”

Cinayette Yabancı Parmağı Var

Mumcu'ya Büyük Tören

Türkiye 3'lü Tehlikede

SİVAS OLAYLARI

HÜRRİYET GAZETESİ

Sivas'ta 'Aziz Nesin' İsyanı

Böyle Kaçırıldı

İşte Baş Tahrikçi

Askerler De Valiyi Suçladı

Hükümete Öfke Yağdı

Çölaşan'a Sivas'tan Gelen Önemli Mektup

Cenazede Olay Büyümeden Önlendi

O Gitti Bizim Bakan Duruyor

Merak Etmeyin Partiye Hakimim

CUMHURİYET GAZETESİ

Şeriatçılar Ayaklandı

Devlet Seyirci Kaldı

Devlet Şeriata Teslim Oldu

İşte Sivas Gerçeği

Katliam Öfkesi Meclis'e Döndü

Hizbullah Kışkırttı

Büyük Öfke

SABAH GAZETESİ

Kanlı Cuma

Tahrik... İhmal

Sivas Gergin!

Hesap Verin

İnönü'ye Büyük Öfke

Olayın Ardında Şeriatçılar Var

Hükümetin Sivas Olayları Operasyonu

MİLLİYET GAZETESİ

Kanlı İsyan

Tahrik Çok, Tedbir Yok

Kundakçı Avı

Ordudan “Acil” Ziyaret

İnönü’nün Zor Anları

‘Sivas, Örgüt İşı’

Cenazede Uyarı Ateşı, 2 Uyarı

‘Rejim Sağlam’

TÜRKİYE GAZETESİ

Sivas’ta Fitne

Başbakan: Tahrik Var

Aziz Nesin Kin Kustu!

Salman Rüşdi İngiliz Casusu

Sivas Olaylarında Ölen 24 Kişi Ankara’da Toprağa Verildi

İnönü Zorda

Olaylı Cenaze

27 MART 1994 SEÇİMLERİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Taksim Tek Yürek

Çağlar: Hükümet Öldü

Zülfü’den İSKİ Resti

Livaneli: Çengel ile Çalışmam

Çengel Kararsız

Zülfü’ye İlk Uyarı

24’ün Altında Kalırsa Yılmaz’a Hesap Sorarım

Yılmaz-Çiller Kavgası Gittikçe Kızışıyor

Demirel'den Çiller ve Yılmaz'a Tavsiye

Yılmaz'dan Çiller'e Çağrı

İlhan-Zülfü Nefes Nefese

Zülfü'yü Üzen Fotoğraflar

Çiller'e Muhtıra

Kritik 48 Saat

Son Bir Görev İçin Hazırım

Haydi Rekora

Çiller Sürprizi

CUMHURİYET GAZETESİ

Şeriatçıya Karşı Ulusal Birlik

Atatürkçüyüz, Cumhuriyetçiyiz

Apo, Seçim Boykotunu Destekliyor

DEP Milletvekillerine Gözaltı

Batı Seçim Sonrasını Bekliyor

Koalisyon Sallanıyor

RP'nin Seçmen Oyunu

Güneydoğu'ya Seçim Yığınağı

Koalisyonun Geleceği Seçime Bağlı

Cindoruk: Hükümet Bitmiştir

Üniversiteden Çiller'e Laiklik Uyarısı

Ecevit 'Refah'ın İpliğini Biz Pazara Çıkardık'

Zülfü Livaneli Çengel 'in İstifasında Israrlı

SHP'de Gerginlik Tırmanıyor

Karayaalçın, Livaneli'yi Uyardı

İstanbul'da SHP Bayramı

Ordu Demokrasi Güvencesi

Çiller, SHP'yi Askere Şikâyet Etti

Seçim Ekonomiyi Vurdu

Demirel: Huzur Demokraside

Karayalçın: MC'lere İzin Yok

SHP, Üç Büyük Kentte Önde

Koalisyonun Geleceği Seçimlere Bağlı

Söz Sırası Seçmende

Koalisyon Zorda

SABAH GAZETESİ

Yılmaz: Refah Bölücü Parti!

Yer Gök İnledi

Evren: Refah İktidar Olamaz

“Erken Seçime Kaçmak Vatana İhanettir”

Çiller: Erken Seçim Olmaz

Kamar'a Göre Zülfü Livaneli Arayı Açıyor

Livaneli: Müzik Gibi Bir İstanbul Yaratacağım

Çiller: Asıl Döviz Haberi Yayanlar Haindir

Zülfü'den SHP'ye İSKİ Resti

SHP Ankara'da Açık Farkla Önde

Yılmaz: Çiller'in Seçim Rüşveti

Çiller, Yılmaz'a Fena Yüklendi

İzmir'de DYP Öne Geçti

Çiller ile Yılmaz Birbirine Lazım!

Zülfü Arayı Açıyor

“Türkiye Refah'a Teslim Olacak”

Karadeniz'de Söz Düellosu!

“Yolumdan Dönmem!”

Sözen'e Teklif!

Refah’ın Toplantısına Bomba: 2 Ölü

İşte Sonuçlar

“Şenlik Gibi Bir Seçim”

Müthiş Çekişme

Refah Depremi

MİLLİYET GAZETESİ

Atatürk Coşkusu

RP Adayı: ‘Mezarcı Ajan Olabilir’

ANAP’tan İstikrar Paketi

‘Bu Hükümete Muhtaç Değiliz’

‘RP Beni Kandırdı’

Koalisyona Kilit

Demirel, Çiller’e 3 Şart Koydu

Zülfü’den SHP’ye ‘Çengel’ Resti

‘SHP Bozmazsa Ben Bozmam’

Zülfü’nün Dediği Oldu

Seçim Hediyeleri

Çiller, Baba Ocağında Oy İsted

Oylamaya Az Kaldı Adayım Nerde

Çiller: ‘Ben Zoru Seçtim’

Erbakan: ‘Bu Kadın Türkiye’yi Mahvetti’

İşte Çiller’in Reçetesi

‘Tansu Hanım Yanlış Yaptı’

Ortaktan İğne

Ya Katıl Ya Katlan

Son Söz Sizin

Çiller Damgası

TÜRKİYE GAZETESİ

DEP Demokrasiden Kaçıyor

Hasan Mezarıcı RP'den İstifa Etti

Taksim Mitinginde Birlik Çağrısı

Çiller: ANAYOL Olabilir

ANAYOL Ancak DYP'de Olur

ANAYOL'a Millet Karar Verecek

Yüksel Çengel İstifa Etti

Başbakan'ın Sesi Kısıldı

Erbakan: Refah İktidara Yürüyor

Çiller: Ateşten Gömleği Giymeye Hazırım

Seçim Kavga Değildir

“Millet Düşmanlarının Maskeleri Düşüyor”

Sıra Ekonomik Terörde

Sabrın Sonu Selamettir

Sandıkta Buluşalım

Hayırlı Olsun

Refah'ta Sevinç SHP'de Hüzün!

5 NİSAN KARARLARI

HÜRRİYET GAZETESİ

Zamlardan Sonra Sokağa Çıkamayız

İşte Acı Paket

Çiller: Tarih Bizi Yazacak

Bana 3 Ay Verin Sonra Hesap Sorun

Haydi Hayırlısı

İlk Gün Şoku

Sonuna Kadar Direneceğim

Liraya Dönüş

2 Devden Şok Çağrı

Türk Lirasına Dönüş Zirvesi

Mevduata 500 Milyon Dolarlık Fon Güvencesi

Koç'tan Tarihi Çağrı

Yine IMF'li Yıllar

Clinton'a Uyarı

Ben Ayrılırken Ekonomi Böyle Kötü Değildi

Ücret Dondurmayı Kabul Etmeyiz

Büyük Mutabakat

Ekonomi 'deki İlk Umut Işığı

Üçü Dışında El Konacak Banka Yok

Çok Önemli Gelişmeler

Mal Varlığı İncelemede

Yedi Trilyonluk Pisliği Devlet Temizleyecek

Borsa Kralına 48 Saat Süre

Gizli Banka Planı

Bu Nasıl Tasarruf

CUMHURİYET GAZETESİ

İTO: Bankalar Geri Adım Atmak Zorunda

Dolardan Atak: 27 Bin Lira

Fatura Yine İşçi ve Memura Çıktı

IMF'nin İsteddiği Oldu

Zam Değil Deprem

İşçi ve Memur Ayakta

Çiller'in Umudu ABD

İşçinin Feryadı

Madenciden Hükümete Gözdağı

TYT Bank'ta Tüm İşlemler Durduruldu

Hazine Önlem Almakta Çok Gecikti

Vehbi Koç'tan Birliğe Çağrı

Türkiye IMF'ye Emanet

IMF Başkanı: Türkiye'den Umutluyuz

Demirel'den Çiller'e Eleştiriler

Ecevit'ten IMF Uyarısı: Çiller İstenen Ödünleri Açıklasın

Clinton, Türkiye'nin Borcuna Kefil Olacak

Karayalçın Koalisyonu "Ayrılışım" Notası Çekti

Banka Bunalımı

Başbakanlık "Çürük Bankalar Gider" Görüşünde

Hataların Faturasını Çalışanlar Ödeyecek

Koalisyon "Net Aktif" İçin Uzlaştı

Batık Bankalara Devlet Desteği

Batık Kredi Oyunu

Yabancı Bankalar Dolarların Peşinde

Acemi Kurmaylarla Savaş Kazanılmaz

SABAH GAZETESİ

Ekonomik Paket Gecikti Dolar 27 Bin Lira Oldu!

Şok Zamlara ve Ek Vergilere Hazır Olun

Altı Ay Cehennem

Eşit Paylaşılacak Sıkıntıya Evet

Ekonomik İhtilal!

Paket İşlemezse Memleket Batar

Bu Ülke Hepimizin

Umut Işıkları

"Binanın Sadece Camları Kırıldı"

Emlak ve Oto Ek Vergileri Belli Oldu

Bankalar Rahatladı

Vehbi Koç'tan Tarihi Çağrı

Clinton'dan İstikrar Paketi'ne Destek!

Kim Ne Verecek

Çiller: Borç Aldık Yedik, Hata Ettik!

Aklın Yolu Bir

Çiller: Türkiye'ye Güven Sürüyor

Doların Düşüşü Sürüyor

Dolarcılar 15 Günde Yüzde 26 Zarar Etti!

Haydi Türkiye Bu Savaşı Kazanacağız

"Paramıza Güvenelim"

İşte Bu Adam

SHP'nin Çiller'e Resti: Ayrılırız!

Kayınço Skandalı

Kayınpederin 72 Milyarlık Villası

7,5 Milyar Dolar Yastık Altında

Saracoğlu İçin Şok İddialar

MİLLİYET GAZETESİ

Ekonomik Sıkıyönetim

İktidarın Son Şansı

Umarız, Acıya Değer

Dolar Affetmiyor

İşte Ek Vergi Paketi

Umut, Döviz Köprüsünde

Kredi Aslanın Ağzında

Varlık Vergisi Açıklandı

'Taze Para Sıkıntısı'

Çiller'den IMF'ye 'Evet'

Yine IMF Kelepçesi

‘Dolar Yüzünden Bu Hale Düştük’

Halk, Kemerı Sıktı

‘Tüketiciye Kredi Açın’

Bir Banka Daha...

Demirel’den Güvence

500 Milyarı Kurtardılar

IMF’den Pembe Tablo

İşte En Acı Reçete

2 Trilyonun Hesabı Soruluyor

Aymazlık Skandal Utanç

Trilyonları Batırdı Hâlâ Yerinde

2.5 Trilyon Lira Buhar Oldu

Baskılara Direnenler

TÜRKİYE GAZETESİ

Varlıklara Ek Vergi

Herkes, İstikrar Paketini Bekliyor

300 Trilyonluk Paket

Sıkıntılı Dönem Başladı

Türkeş: Milletvekilleri Maaşlarını Bağışlasın

Hazine’ye Bağış Başladı

Piyasa Rayına Oturuyor

Demirel’den Çağrı

70 Trilyonluk Vergi

Rejim Tartışması Yok

Türkiye, IMF Gözetiminde

ABD ve IMF’den Çiller’e Destek

Başbakan Yarınlardan Çok Umutlu

Çiller 3 Milyar Dolarla Dönüyor

Çiller: Türkiye Güven Tazeledi

Karayalçın: Net Aktif Vergisi'nde Anlaştık

İlk IMF Kredisi Haziran'da

Çiller: Seneye Düze Çıkacağız

25 ARALIK 1995 SEÇİMLERİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Doğuda Seçim Zor

İttifaklar Sonuçsuz

Liderlerin Zor Günü

Eskilere Tasfiye

Küskünler Darbesi

Demirel'e Şantaj

83'teki Özal'dan Daha Hazırız

RP'nin Sürprizi

Meclis Kararına Saygı Duyarım

Çiller'i Yılmaz Kurtardı

Çiller'in Malları Rahatsız Ediyor

Hoca'nın U Dönüşü

Haydi Açık Oturumu

Yılmaz'a Mardin Morali

Yılmaz, İzmir'de Trafiği Kilitledi

Refah Durdu ANAP Atakta

Rekor Kırdılar

ANAP-RP Savaşı

Söz Sırası Çiller'de

Tarihi Restleşme

Refah'ta ANAP Telaşı

Olmadı Tansu Hanım

Kıran Kırana Savaş

Gözler Türkiye’de

İşte Rakamlar

ANAP’a Akın Var

En Kritik Seçim

Mesaj ANAYOL

CUMHURİYET GAZETESİ

Baraj Anayasa Mahkemesinde

CHP’de Adaylık Kavgası

CHP’den Yedi İstifa Daha

Liste Küskünlüğü

İptal İçin İmza

Küskünlerin Sayısı Artıyor

Çiller’in Tehdidi Sürüyor

Meclis Seçimin İptalini Görüşmek İçin Toplanıyor

Çiller’e Yüce Divan Tehdidi

DYP’de 2. Tasfiye

Küskünler 143’te Kaldı

Çiller’den Küskünlere Rüşvet Vaadi

Nusret Demiral Meydan Okudu

“Karanlık Güçler Ülkeyi Bölüyorlar”

Tansu Çiller’e “Açız” Tepkisi

“Allah, Türkiye’yi Refah’tan Korusun”

Baykal: Refah’ın Panzehri Biziz

Erbakan Açık Oturumdan Kaçtı

Erbakan Yine Kaçtı

İmam Hatiplere Seçim Rüşveti

Çiller İzmir’de Umduğunu Bulamadı

Liderler Suçlama Yarışında

Liderlerin Son Hafta Heyecanı

“Seçim”e Bomba ve Saldırı

Seçim Öncesi Siyasette Sıcak Günler

Koalisyon Kaç Ortaklı Olacak?

Yılmaz: Erbakan Bölücü Kafir

Çifte Oy Sahteciliği

“Güven Sarsan RP İki Yüzlü Bir Parti”

Demokrasi İçin Sandığa

Seçim Bunalımı Çözmedi

AKŞAM GAZETESİ

Doğu Perinçek’ten Büyük Kadro Atağı

Biz Meclis’e Böyle Gireceğiz

Başladık Bitirelim!

Kadın Adaylar Harcandı

Seçim Tehlikede!

Türkiye ile Oynuyorlar

Ya Karanlığa Ya Aydınlığa!

Yılmaz’dan Taahhütname!

ANAP Seçimlerin İptaline Karşı

Heyecanlı Saatler!

PKK, İstanbul’dan Oy İstiyor

Ecevit’in ANASOL Şartları

Seçimin Kritik Üçgeni

Bu Adam Ne Diyor?

Yılmaz: Turgut Özal’ı Özlüyorum

Silahlar Konuşuyor

Rektörler Türbana Selam Duracak!

Erbakan: Rejimi Değiştireceğiz

Yılmaz: İddialı Geliyoruz

Erbakan Padişah Olmak İstiyor

Baykal Pres Yapıyor

Refah Partisi ABD Uşağıdır

Meydanlar Sır Vermiyor

3 Lider Kazanacak

‘Haftaya Başbakanım’

Çiller’in Kozu Kadınlar

“Ne Federasyonu Ulan”

Pazartesi Türk Lirası Kalkacak

Asıl Anket Bugün

Hoca Önce Ben

SABAH GAZETESİ

Demirel Krizi

Demirel’in Çelişkisi

Ne İlke Kaldı Ne Fikir

Çiller’in Büyük Tırpanı

Rezillik!

Bu Rezillik 10 Ay Maaş Almak İçin

“CHP’yi Kimseye Meze Yaptırmam”

Rezilliğe Büyük Tepki

Rezilliğe Sezgin Öfkesi

Meclis’te Seçim İçin Kritik Gün

Yılmaz Nereye?

Yazık Değil Mi?

Çiller: Gümrük Birliği ile Aydınliğa Yürüyeceğiz

Çiller: Bağlarımı Çözün Ülkeyi çaha Kaldırayım

Çiller Bütün Liderleri TV’de Tartışmaya Çağırdı

Yılmaz’ın Sandık Militanları

‘Refah Önde’

Liderlerin Notu

Erbakan: Çiller Gavur Gelini Gibi

Çiller: Erbakan’a Karşı Göğsümü Siper Ederim

Refah-Çiller Savaşı

Çiller’den Yılmaz’a Hodri Meydan

‘ANAP Truva Atı’

Kararsızlarda Çiller Avantajlı

Erbakan: Mesut Bizi Taklit Ediyor

Anket Tezgâhı

Skandal

ANAP’tan Refah’a 20 Milletvekili

Vatandaş Görev Başına

ANAYOL Çıktı

MİLLİYET GAZETESİ

‘Tek Rakip Refah’

Hedef ANASOL

Liste Kıyameti

Liste Krizi Doruğa Çıktı

Kadının Adı Yok

RP’nin Mecliste Başörtü Kaygısı

Sıra Seçimde Mi?

Ekonomi Ne Olacak?

Son Hesaplaşma

Artık Söz Sandığın

‘Çiller’siz Birleşme

‘Adil Düzen Hayal’

Baykal: Refah’ı Ecevit Büyüttü

Seçim Şakası

‘Havaya Girdiler’

Güneydoğu’da Kim Kazanır?

Çiller’i Sarstılar

Solda Üslup Farkı

Refah’ı Yakaladılar

Bu Nasıl Kampanya

‘Meydan Okuyorum’

‘Güvenoyu Ararım’

ANAYOL Çağrısı

Ayrılan Yollar

ANAP

Anket Depremi

Heyecan Dorukta

Halkı Unutmayın

ANAYOL’a Doğru

TÜRKİYE GAZETESİ

Partiler Huzursuz

CHP Boşalıyor

Refah’ta Büyük İltihak Coşkusu

Partilerde Deprem

İptal Harekâtı

Sezgin, Zor Durumda

‘Adil Düzene 3 Hafta Kaldı’

Hesaplar Karıştı

Refah Korkusu

Küskünlere Destek Yok

Artık Söz Seçmenin

‘Beni Başbakan Yapın’

Bacınız Baş Eğmeyecek

21’inci Yüzyıl Türk’ün Olacak

TV’de Büyük Buluşma

İstanbul Savaşı

Birinci Olacağız

Gümrük Birliği Sahte Zafer

Kıran Kırana

Erbakan’a Polis Çemberi

Çiller: Oyları Bölmeyin

Avrupa’yı Üç Yılda Yakalarız

Yılmaz: 25 Aralık Kurtuluş Günü

Ve Seçim Haftası

Mutfaktaki Yangını Biz Söndüreceğiz

Çiller’den Kadınlara Söz

Çiller: Halkı Kandırmayın

Kimse Kriz Beklemesin

Seçim Heyecanı

RP’de Büyük Sevinç

28 HAZİRAN 1996 REFAHYOL’UN KURULMASI

HÜRRİYET GAZETESİ

Erbakan’ın Rize Bozgunu

ANAYOL’da Sürpriz Pazarlık

Ankara’da Saate Karşı Yarış

Yılmaz’dan Çiller’e Rest

3’lü Blok

Görev İkinci Kez Hocaya Verildi

Erbakan ANAP'la Koalisyon İstiyor

Çiller'in RP İçin İkna Turları

6 Ay Çiller 6 Ay Hoca

RP'den Çiller'e İlk Jest

Refahyol'da Başbakanlık Pürüzü

Çiller'den RP'ye Son Dakika Önerisi

Çiller'den Kritik Soru

Çiller, RP'den Vazgeçmiyor

Bana 8. Hükümeti Kourdurtmayın

Hesaplar Altüst

Refah Yolu Açıldı

Çiller'e 4 İstifa Şoku

Gece Yarısı Teklifi

Çiller'in Önerisi: Azınlık Kurayım

Çiller, Yılmaz'dan İmzalı Belge İstedi

RP-DYP Tamam Gibi

Çiller'e Son Çağrı

Çiller Teslim Etti

CUMHURİYET GAZETESİ

Komutanlar Güreş'e Sitem Etti

Erbakan İktidar İstedi

Yılmaz: Ya ANAYOL ya da Seçim

2. ANAYOL Açıklaması

Gensoru Beklenmeyecek

Yeni Hükümet Arayışı

Görev Erbakan'ın

RP, Yine Yalnız Kaldı

RP, Dörtlü Koalisiyondan Yana

“Siyaseti Camiye Sokmayın”

Erbakan’ın Umudu Çiller

DYP-RP Pazarlığı Başbakanlıkta Tıkandı

Refah Partisi’ne Örtülü Sınav

Aklama Pazarlığı

“Hükümeti Kurarım”

RP Kapıları Zorluyor

Erbakan’ın Çiller’i Kurtarma Planı Tepti

RP, Çiller’i Kurtardı

RP ile Pazarlık DYP’yi Sarsıyor

DYP Zor Durumda

Çankaya Pazarlığı

Refah Umutsuz

DYP’de İki Fire Daha Bekleniyor

“Medyaya Haddini Bildireceğiz”

Erbakan’a Başbakanlık Yılmaz’a Üçüncü İsim

RP ile DYP Anlaştı

Erbakan’lı Günler

Erbakan’dan Laikliğe Çalım

AKŞAM GAZETESİ

Demirel’in Sağduyusu

Kendini Gömüyor

ANAP, DYP’yi Ezdi Geçti

Doğru Yol Çatırdıyor

Gensoru Pazarı

Hoca-Bacı Tamam Gibi

Hak Hoca’nın

Görev Yine Hoca'da
Refah'ın Gönü ANAP'ta
Turlara Başlıyor
Hoca'nın Programı
'Partimden Elini Çek'
'Ordudan Korkma Hoca'
Hoca Orduya Elçi Gönderdi
Çiller Pazarlıkta 2 Aya Kadar İndi
Yılmaz 'Azınlık' Peşinde
Sivil Paşa'dan Muhtıra Gibi Açıklama
AP'den 'Örtülü' Sürprizi
Çiller, Hoca'ya Sıcak Bakıyor
Refah'ın İmzaya Kaldı
Refah'ın Rötör Yaptı
'Refah'ın Baba'yı Kasım'da İndirecek'
Refah'ın'a Türkes Sürprizi
Birinci Yıl Hoca
Çiller: Tek Çare Refah
İki Profesörlü Yönetim
SABAH GAZETESİ
3'üncü Adam Formülleri
Anayol'daki Kavga Refah'a Yaradı
3'üncü İsim Şart Oldu
Ağır Toplar Da Yeni İsim Dedi
Türkes'ten Uyarı
Yılmaz: 3'üncü İsme Şartlı Evet
Erbakan'a İkram
DYP-Refah Flörtü

Erbakan'dan Yılmaz'a: Nazlanma

DYP ve ANAP'ta Refah Krizi

Bu Sefer De Çiller

Çiller'e "Yapma" Baskısı

Hava Değişiyor

Çiller-Yılmaz Taktik Savaşı

RP'nin İkinci Adresi ANAP

Demirel'den Seçim Tehdidi

Yeniden DYP-RP Sinyalleri

Müthiş Pazarlık

Çiller'i Terleten Soru

Anayol'a Dönüş Çabaları

Anayol'a Doğru

Avrupa'da Yılmaz'a Refah Sorgusu

Yılmaz: Anayol veya Seçim

Komisyonu Havale

Çiller'in Kumarı

Erbakan Başbakan

Erbakan Laik ve Atatürkçü Oldu

MİLLİYET GAZETESİ

Refah Merkezi Eritiyor

Brüksel Pazarlığı

Gündem Refah

Çiller'e Son Darbe

ANASOL'a Dönüş

Görev Erbakan'da

ANAP'a Refah Baskısı

Ecevit Soğuk

Demirel'den Uyarı

Hoca'dan ANAP'a Taarruz

Çiller, Refah Vitrininde

'Başbakanlığı Tartışmam'

Baş Başa Gizli Pazarlık

Güreş'ten Sert Uyarı

'Hükümet Bulun'

'Ordunun Sözcüsü Değilim'

Koalisyon Provası

Refahyol'a Adım

DYP'de Deprem

2. ANAYOL Arayışı

Çiller'in Şartı Kurtarın Beni

Batı'da RP Alarmı

Bitmeyen Pazarlık

Çiller Refah'a Döndü

Tarihi Çağrı

Refah İktidarda

TÜRKİYE GAZETESİ

Erbakan: 15 Gün Sonra Hükümetiz

En Kritik Hafta

Yeni Hükümet Arayışları

Cumartesi İktidarız

Ortaklardan Geri Adım Yok

İlk Sıra Yine Erbakan'ın

Erbakan Ortak Arıyor

Erbakan: Mesut Çocukluk Yapma

Adam Adama İkna

Refah-BBM Tamam

DYP Kapıyı Açtı

RP'ye Ağır Şartlar

Kilidi Açacağız

Çiller, Süre İstedi

RP ve ANAP Bir Araya Geliyor

Bana 8. Hükümeti Kourdurmayın

Refah'ın Zor Tercihi

Plân Tuttu!

DYP 'Tamam' Gibi

Yine Dönüşüm

Hesaplar Karıştı

Formül Çok Çözüm Yok

Ve Çiller'in Karar Günü

Refahyol Bu Defa Askıda

Son Teklif: 1+2+1

İş 'Karar'a Kaldı

Hayırlı Olsun

NECMEİTİN ERBAKAN'IN LİBYA ZİYARETİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Tükürdüğümü Yalamam

Çiller Ağar'ı İkna Edemedi

Kahire'de Skandal

Onu Azledirim

Bunun Hesabını Millet Sorar

Bu Ne Pişkinlik

Sürpriz Görüşme

Yalan Rüzgârı

Diyetin Belgesi

İşte Sucun Delili

Komutanlık Sırrı Çözüldü

500 Trilyonluk By-Pass

Gensoru Bugün TBMM’de

Birine Alkış Birine Küfür

RP’nin Canını Acıtan ‘İcraat’

CUMHURİYET GAZETESİ

Erbakan’a Libya Boykotu

“Ordu Gidişi Durdurun” Dedi

Kansız Gidecekler

Ecevit: Ulusun Onuru İncindi

Yine Bayrak Skandalı

Erbakan Libya’yı Savundu

Kaddafi’dan Saygısızlık

Libya Büyükelçisi Ankara’ya Çağrıldı

Erbakan Döndü, Kendini Savundu

Erbakan Geziyi Çarpıttı

AKŞAM GAZETESİ

Afrika Seferi Başlıyor

Libya Krizi Büyüyor

Erbakan: Kudüs İslam Başkenti

Gergin Gezide Sıcak Zirve

Erbakan’ın Libya Cefası

Hoca, Kaddafi’ye PKK’yı Anlattı

Küstah Kaddafi

Çiller: “Haddini Bilsin”

Ankara Toz Duman

Artık Yeter

SABAH GAZETESİ

Erbakan Libya'ya Yalnız Gidiyor

Hoca'ya Mısır Şoku

'Tahrik Etmeyin'

Bayraksız Uğurlama

Utanç Gecesi

Bu Ayıbı Meclis Temizlesin

Gece Yarısı Şoku

'500 Dolar İçin Sustu'

Belgesi Yılmazdan

Çiller: Erbakan Yanlış İş Yaptı

MİLLİYET GAZETESİ

İnat Gezisi Başladı

Bayrak Öfkesi

Mısır'ın Bayrak İnadı

Kaddafi Şoku

Libya Faciası

Erbakan İçin Üç Gensoru

'Bir Üflerim'

Erbakan Zorda

Çiller: Kaddafi Çöl Bedevisi

TÜRKİYE GAZETESİ

Erbakan Bugün Mısır'da

Çiller: Laiklik Elden Gitmiyor

Kahire ile 4 Anlaşma

Ambargo Kalkmalı

Türkiye'de 65 Milyon Kardeşir

Libya'ya PKK'yı 'Zorla' Kınattık

Erbakan'dan Müdafaa

Hataları 'Mazur' Gördük

Onurumuzu Koruduk

Müteahhitten Büyük Destek

SUSURLUK OLAYI

HÜRRİYET GAZETESİ

Esrarengiz Kaza

Kirli İlişkileri Devlet Biliyordu

Bu Kadarı İtalya'da Bile Olmaz

Çiller'den Ağar'a 'İstifa Et'

Olacak Gibi Değil

Tehditçi, Bakan Oldu

Yeni Bakana Müthiş Öfke

Esrarengiz Çantada Para ve Kimlik Varmış

Hepimiz Tehlikedeyiz

İki Karanlık Nokta

Çatlı'nın Ruhsatını Mehmet İmzalattı

Sedat Bucak Morg Kapısından Kaçırıldı

Ağar: Bucak'la Konuşamadım

Susurluk İçin Basını Susturmak İstiyorlar

Ve Sansüre Start

Menderes'teki Silahlar Benim

Sivil Toplum Ayakta

Refah Devrede

Baykal: Aşiret Devleti Eritti

Yok Etme Planı

Her Yerde Korku

Ağar'ın İmzasını Jandarma İnceleyecek

İtiraf Bantları Akşener'de

Susurluk'u Kapatın Onun Altında Kalır

Çeteyi Bulursak Hemen Dağıtırız

CUMHURİYET GAZETESİ

Kocadağ Trafik Kazasında Öldü

Çürümenin Belgesi

Mit Raporu Doğruladı

Karanlık Buluşma

Katliamdan Şirket Ortaklığına

Hedef Bakan İstifa Etti

Düğüm Çözülüyor

“Kontrgerillanın Tortusu Sürüyor”

“Çiller, Ağar ve Bucak Yargılanmalı”

Çatlı'ya Ruhsat Ağar'dan

Çatlı'nın Adresi Karakol

“Susurluk Örtbas Edilir”

Çiller Kuşkunun Odağı

Basına Baskı

“Kamuoyu Sarsılacak”

Bucak: Çatlıyı Tanıyorum

Sedat Bucak'ın Silah Çelişkisi

“Emniyet Değişmeli”

Temiz Toplum Eylemi

“Mafyanın Başı Saygın Kişidir”

Çiller Çatlı'yı Savundu

“Çiller Sunucu İtiraf Etti”

“Türkiye'de Mafya Resmleşmiş”

“Belgeleri Açıklayacağım”

“Kaza ‘Lafla’ Örtülüyor”

AKŞAM GAZETESİ

Balıkesir’de Sır Dolu Kaza

Esrarengiz Kazayı Bucak Aydınlatacak

Hastanede Bir PKK’lı Yakalandı

Ağar Hakkında Müthiş İddia!

Ağar’ın Yerine Aksoy

Sır Kaza Bakan Yedi

Mafyaya Meydan Okudu

Provokatörler Devrede

Felaket Tellalı

Esrarengiz Kaza Meclisi Karıştırdı

Savcıdan Şok İddia

Çiller: “Mesut Yılmaz Hafiye Pozunda”

Erbakan: “Belge Yok İddia Var”

Yılmaz: “Yakında Türkiye Sarsılacak”

Yılmaz Üzerime Gelmesin

Bucak “Komplo Kurdular”

Yılmaz Karşıma Çıksın Hesaplaşalım

SABAH GAZETESİ

Polis Şefinin Ölümü ve Garip Bir İlişki

Türkiye’ye Süper Bir Savcı Lazım

Olacak Şey Değil Çatlı’nın Tabutu Bayrağa Sarıldı

Ağar’ın İstifa Muamması

Demirel: Gittiği Yere Kadar Gidin

Yenisi “Aile”den

Akşener Göreve Sessizce Başladı

Sedat Bucak Bir Milli Kahramandır

Mecliste Susurluk İçin Oy Birliği

Çatlı Gözaltına Alındı Bırakıldı

Çatlı'nın Adresi Karakol Çıktı

Soruşturma Gizli Kalacak

“Bir Şey Yapılmıyor Demek İçin Erken”

Basına Sus Yasası

Gerekirse Sine-İ Millete Döneriz

Genç Savcının Cesur Yazısı

İnanılmaz Açıklamalar

Vatandaş Şaşkın

Sahte Pasaportu Bana Çatlı Verdi

“Devlet İçin Kurşun Atan Şerefli”

Çatlı'nın Gizli ABD Ziyareti

“Yumruk Emri İstanbul'dan”

Mehmet Özbey'in Pasaport Esrarı

“Devlet İçinde Devlet Doğdu”

“Çete, PKK İçin Bahane Olamaz”

MİLLİYET GAZETESİ

Esrarengiz Kaza

Büyük Çürüme

Çatlı Maliyeci Çıktı!

Ağar'a İstifa Baskısı

‘Bunaliyorum’

Yeni Bakan Aileden

Meclis Göreve

DGM'den Kaza Soruşturması

Yılmaz Köşk'e Belgeleri Verdi

‘Gidin Başkaları Gelsin’

‘Tetikçiler Devlette’

Sis Bastı Bucak Kaçtı

Demirel: Örtbas Edilmesin

Dikta Adımları

‘Pislikleri Örtme Çabası’

Hoca’dan ‘Fasa-Fiso’

‘Susturucuları Polise Sorun’

Temiz Toplum Savaşı

Bucak Neyi Saklıyor?

Susurluk Komisyonu Kararlı

Ve Erbakan Konuştu

‘Yıldırıamazlar’

Çiller’den Şok Eden Sözler

Kurşun Geri Tepti

Tüm Kadınlara Gönül’den Çağrı

Dosyalar Belge Dolu

Temiz Toplum Özlemi

‘Bu İş İrtten Altında Kalır’

‘Çeteleri Dağıtırım’

TÜRKİYE GAZETESİ

DYP’li Bucak Kazada Yaralandı

Bucak’a Çok Sıkı Koruma

Bucak Hastanede Öldürülecekti

Ağar İstifa Ediyor

Çatlı’ya Silâhı Baykal Verdi!

Ağar İş Uzatmadı

Mafyayı Yok Et

Polise Sahip Çıkacağım

Tarihî Görev

Tartışmalı Başlangıç

Çiller'den Sert Cevap

Çiller Meydan Okudu

Yalan Haberler Huzur Bozuyor

Yılmaz, Çatlı ile Görüştü

Yılmaz, Israrlı

Bucak Şok Etti

Vız Gelir Bana!

Zirvede Susurluk Görüldü

Devlet Çete Kurmaz

FADİME ŞAHİN OLAYI

HÜRRİYET GAZETESİ

Aczimendi Lideri Yatakta Basıldı

Aczmendi Fadime'yi Tehditle Nikahlamış

Fadime Neler Anlattı Neler

Aczmendi'ye Şok Soru

İçeride Buluşular

Oldu Mu Temel Bey

Fadime'yi Boşamam

Gelişmeler Çok Vahim

Cinci'nin Eşinden Şok Açıklamalar

Kocam Hoca ile Görüşmüş

Erdoğan: İddialar Doğru Değil

Susturdular

Gündüz'ün Oğlu Silah Kaçakçısı

Fadime'nin 10 Yıl Hapsi İsteniyor

CUMHURİYET GAZETESİ

Müslüm Gündüz Yakalandı

Emniyete Müslüm Gündüz Sorgusu

Şahin: Gündüz Tehdit Etti

“RP’ye Güvenimiz Kalmadı”

“Kızlarımızı Kandırıyorlar”

Karamollaoğlu’nun Kızı Da Tarikatta

Karanlık Tarikat Zinciri

Karamollaoğlu ile Kalkancı Vakıf Kurdu

Aczmendi Avukatından Şeriat İtirafı

DGM’de Sarıklı Duruşmaya Son

Erdoğan’a Suçlama

“Refah Tarikatlarla Bağlantılı”

AKŞAM GAZETESİ

Tarikat Lideri Basıldı

Fadime Şahin’den Şok Açıklamalar

Tarikatlarda Fadime Şoku

Cinci Ali Hoca Emlak Kralı Çıktı

Cinci Ali Hoca: Fadime’yi Hiç Görmedim

Fadime Türkiye’yi İkiye Böldü

Beni Mahvetti

Fadime Şahin ABD Basınında

Ekranda Dünder Erdoğan Kavgası

‘Yalan Söylüyor’

Bunlar Belge Değil

Fadime Devleti Dava Etti

Doktoru Emire’yi Anlattı

Cinci Hoca’nın Kayınpederi Aydın Doğan’ın Ortağı Çıktı

SABAH GAZETESİ

Aczmendiler'in Şeyhine Baskın

Fadime'nin Gözyaşları

İşte Fadime'nin Suçladığı Adam

Fadime'nin Rekoru

Türbansız Fadime

Emire Sarsıyor!

Erdoğan İddiaları Yalanladı

"Fadime Olmayın"

Diyanet'ten Uyarılar

Ali Kalkancı Ağır Cezalı

Sarığı Çıkaran Tahliye Edildi

MİLLİYET GAZETESİ

Aczmendi Liderine Baskın

Müslüm Gündüz Hapiste

Aczmendi'ye İkinci Şok

"Yağmurdan Kaçtım Doluya Tutuldum"

'Beni De Çarptı'

'Tuzağa RP'linin Kızı Da Düştü'

Tuzaktaki Kız Karamollaoğlu

Tarikat Gerçeği

Kalkancı Ahlak Vakfı Kurmuş

Gündüz ve Kalkancı'nın Aşk İtirafı

Kalkancı: Ben Kur'an Bilmem

Fadime'den Liste

Dervişe Zeynep

Emire Fırtınası

TÜRKİYE GAZETESİ

Ali Kalkancı Gözaltında

E. Kalkancıdan İlginç İddialar

İddialar Kof Çıktı

Sizi Rantiyeciler!

Çiller: Dini Kimseye İstismar Ettirmeyiz!

“SÜREKLİ AYDINLIK İÇİN BİR DAKİKA KARANLIK” EYLEMLERİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Canlı Yayında Yalan

CUMHURİYET GAZETESİ

Aydınlık İçin Karanlık

Işıklar Aydınlik İçin Söndü

Kazan’a Suç Duyurusu

“Kazan Alevi Düşmanı”

“Kazan Sarık Taksın”

“Şevket Kazan Kışkırtıcı”

Aydınlık Eylemi Yayılıyor

Eylem Çeşitleniyor Baskılar Artıyor

AKŞAM GAZETESİ

Çiller’in Yalısının Önünde Eylem

Oyuna Gelmeyin

SABAH GAZETESİ

Öyle Bir Karartma Eylemi Yaptık Ki

Korkunç Olay

MİLLİYET GAZETESİ

Erbakan: Işık Kapatma Fesat

1 Dakika Öfkesi

Aleviler Kızgın

TÜRKİYE GAZETESİ

‘Bir Dakika’ Eylemcisi Kalp Krizinden Öldü

Tahrikçiye Dikkat

TARİKAT LİDERLERİNE İFTAR

HÜRRİYET GAZETESİ

İftara Özel Konuklar

CUMHURİYET GAZETESİ

Tarikatçılar Başbakanlıkta

“Konutta Suç İşlendi”

Erbakan’ın İftarı Mecliste

Kadınlar Meclisi Tarikat İçin Uyardı

AKŞAM GAZETESİ

Erbakan’ı Ağlatan İftar

SABAH GAZETESİ

Erbakan’ın Özel İftarına Tepki

Erbakan’ın Konukları

Demirel’den Sürpriz Ziyaret

MİLLİYET GAZETESİ

Tarikat Şeyhleri Başbakanlık’ta

KUDÜS GECESİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Tepki Yağıyor

Tahrıklar Bitmiyor

Niye Hala Burada

Tek Parti Gibiyiz

Baba Rahatlattı

Tıpatıp Aynısı

Bakan Değil Militan

Nihayet Gittiler

Kadro Muhtırası

CUMHURİYET GAZETESİ

“Türkiye İran Olmayacak”

Sincan’da Şeriatçı Saldırı

İran’ın Avukatı Refah

Laiklikten Ödün Yok

AKŞAM GAZETESİ

Ordu Darbe Sözünden Rahatsız

RP’nin Sincan Gecesine Tepki

Vahşi Saldırı

Küstah Büyükelçi Bagheri Gidiyor

Başkan Hapiste

SABAH GAZETESİ

Bu Ne Rezalet

Sincan Krizi

Tehlikeli Tırmanış

“Bu Adamı İran’a Geri Gönderin”

“Yalvardılar Ben De Kaldım”

Bekir Yıldız’a Tutuklama

MİLLİYET GAZETESİ

Kudüs Gecesi DGM’lik

Tehlikeli Gidiş

RP’li Başkan Gözaltında

İran Elçisi Gidici

TÜRKİYE GAZETESİ

Kudüs Gecesi Soruşturmalık

İran’a Nota Verdik

Bagheri Gidiyor

Atatürk’e ve Laik Düzene Saygılıyım

Yıldız Tutuklandı

TANKLARIN SİNCAN’DAN YÜRÜTÜLMESİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Tank Sesleri

RP’li Başkanın T Dönüşü

CUMHURİYET GAZETESİ

Sincan’da Tanklı Protesto

Sincan Hükümeti Salladı

AKŞAM GAZETESİ

Sincan’da Tatbikat

Demirel “Darbe Sözü Bile Yanlış”

SABAH GAZETESİ

Tanklar Sincan’da

MİLLİYET GAZETESİ

Sincan Manevrası İktidarı Sarstı

TÜRKİYE GAZETESİ

Tank Heyecanı

Demokrasiye “Tanklı Balans Ayanı”Na Tepki

28 ŞUBAT 1997 POST MODERN DARBESİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Pompalı MGK’da

Çiller’den İlk İkaz

Sokakta Hiddet Var

Şaşırtan Tepki

Gözler Cuma’da

Şok Mektup

İşte Mektup

Tarihi Karar

Askerin 20 Şartı

Sürpriz Çıkış

Ya Uy, Ya Çekil

Altı Milyon İmza

Aynen İmzaladı

Yeni Kriz Kapıda

Sağduyu Galip

MGK'ya Uyulacak

Kabinede Karar Günü

3 Vadeli Uygulama

Kuran Kurslarına Atatürk Dersleri

Org. Karadayı Ordu Rejimin Teminatıdır

RP'li Ceylan Yine Kaşıyor

Güreş: Projektörüm Hükümetin Üzerinde

MGK Kararlarının Hepsini Uygulanamaz

8 Yıl MGK'ya İade

Baba: Artık Çok Geç

Bu Kararlara Tam Uyulacak

Karadayı: Zamana Yayan Yanılır

Asker Noktayı Koydu: Taviz Yok

Gözler 2. Raunda Çevrildi

Ünal Erkan: Böyle Gitmez Çekilelim

İşte Çağdaş Türkiye

CUMHURİYET GAZETESİ

“Refah Militan Yetiştiriyor”

Kritik MGK Toplantısı

Muhtıra Gibi Tavsiye

Hükümete 2. Bildiri

“Bildirinin Takipçisiyiz”

“Ya İçine Sindir Ya Git”

“İmzalamayacağım”

Refah Dışlanıyor

İki Yüzlü Siyaset

RP Yokuşa Sürüyor

Ordu Eleştirilerden Rahatsız

“Orduyu Zorlamayın”

“Türkiye Bunalımın Eşiğinde”

Hükümette 2. MGK Bulanımı

Hükümette Laiklik Pazarlığı

“Çözüm Ne Darbe Ne De İrtica”

Hükümet MGK’yı Oyalıyor

Askerler İzliyor

RP MGK’ye Direniyor

Hatiboğlu’na Suç Duyurusu

“Amaçları Kadrolaşmak”

RP İmamlarla Kadrolaşıyor

Kadrolaşmaya 2. Darbe

“Ordu 3 Konuda Hassastır”

‘8 Yıl’ Tartışması

RP Öfke Saçıyor

DİSK: Refah Darbe Kışkırtıcısı

Karadayı: Kararlara Uyulmalı

Erbakan Kendini Yalanladı

Askerlerin Yoğun Günü

Erbakan’a Rest

8 Yıldan Ödün Yok

Erbakan Gerginliği

AKŞAM GAZETESİ

“Kimse Ordudan Darbe Beklemesin”

Laiklikten Vazgeçmeyiz

Beyaz Saray Darbe İstemiyor

Erbakan “Darbe Olmaz”

ANAP’ta Şeriat Tutarsızlığı

İstanbul’da Bizans Hükümeti

Ordu Demokrasimizin Korumasını Üstlenecek

Tehlikeli Tartışma

Erbakan Rest Çekti

Demokrasi İşliyor

MGK’da Hükümet Kurulmaz

Demokrasi Kazandı

Refahyol’dan Memnunuz

Devletin Tepesi Uyum İçinde

Sürpriz Gelişme

Süre 15 Gün!

Çiller İkna Etti

Baskı Medya’dan Geliyor

MGK Kararları “Emir” Değildir

Ordudan Karteğe Muhtıra

Sakin Olalım!

Başbakan “Dinle Savaşan Kaybeder”

Gericilik ve İrticaya Geçit Yok

3M-3S Kâbusu

Paşa'ya Tam Yetki

Karadayı'dan Sert Uyarı

Kararlar Uygulanacak

Çiller: "Asker Siyaset Yapmamalı"

SABAH GAZETESİ

Refah'a 3 Uyarı

"Tarafsız Değilim Laiklikten Yanayım"

Kabadayı: Azimli ve Kararlıyız

"Refah Partisi Çok Kurnaz"

"Darbelerden Korkmuyoruz"

"Orduyla Diyalog Kurulmalı"

"Türban Geçmez"

"Laik Türkiye" İçin Kadınlar Yürüyüşü

En Kritik MGK

Paşalara Güvence

Demirel'den Demokrasi Dersi

Muhtıra Gibi

Çare Demokraside

"İktidar Koskoca Tankları Görmüyor"

Herkes Çok Gergin

Demirel Mektubu

5'i De Konuşacak

Zehir Zemberek

Yeni Dönem

Hoca'ya Cevap

Erbakan'ın Sertlik Turları

Ürperten Yemin

Paşa Paşa İmzaladı

Hoca Yine Ateşle Oynuyor

Demirel Rahatlattı

3 Kritik Nokta

Devlet Kasası'ndan Refah'a Oy Avcılığı

Sarı Harekâtı

473 Gizli Kur'an Kursu

Hoca Şartsız 'Kabul' Dedi

Artık Yeter

'Çekilmem'

DYP'den MGK Atağı: 4 Kur'an Kursu Kapatıldı

İşte 18 Madde

Erbakan Laiklikte Tam Gaz

"Sabır" Uyarısı

İmam Hatip'e Yeni Öğrenci Yok

Refah'ın 8 Yıllık Provokasyonu

Erbakan Sekiz Yıla Direnmeye Başladı

Hoca; Bu İmza Senin Değil Mi?

Hava Isınıyor

DYP'den "Bozma" Sinyalleri

Danışmanın Formülü

Milli Güvenlik Kurulu Toplantısı 2.5 Saat Sürecek

MİLLİYET GAZETESİ

'Böyle Gitmez'

Başkent'te RP Gerilimi

Tayan: Taviz Yok

Çağdaş Kadının Şeriata İsyanı

Ecevit: RP İsyan Etti

Demirel Kaygılı

Aklama Yarışı
Askeri Darbe Olur Mu?
İran’a Sert Mesaj
Erbakan: Rejim Sorunu Yok
Erbakan: Şeriatta DSP ve ANAP ile Aynıyız
Yetkim Olsa Seçime Götürürüm
‘İrtica PKK’dan Tehlikeli’
Sivil Dayanışma
Demokrasi İşliyor
En Uzun Gün
9 Saatlik Zirvede Rejime İnce Ayar
163 Geri Geliyor
İmza Gerilimi
DYP: Çekiliriz
Refah Bunalımı
Sıra Uygulamada
Gül: Seçime Gidelim
Hükümetten Geri Adım
Ordudan 2. Mesaj
Askerin Örtülü Mesajı
Çiller’den Uyum Mesajı
‘Şefkatli Mücadele’
Kabinenin Zor Günü
Rüzgâr Gibi Geçti
Komutan Zirvesi
‘Refah İktidara Alışamadı’
Baba-Hoca Atışması
Çarşafı Cihad

Erkaya'dan Laiklik Teminatı

MGK'da İkinci Raunt

Yine Dağıttılar

DYP 8 Yılda Israrlı

Erbakan Geriyor

Asiltürk: Erbakan İmzalamadı

Komutanlar: Dönüş Yok

Karar: 8 Yıl Kesintisiz

Doğru Yol'dan Rest

Krize MGK Molası

TÜRKİYE GAZETESİ

Çiller: Ordudan Elinizi Çekin

Ordu ile Aramızı Kimse Bozamaz

Çiller: Laikliğin Teminatı Biziz!

Erbakan: Rejim Meselesi Yoktur

Adalet Bakanlığı'nda İlginç Provokasyon

Siyaset Rahatladı

Erbakan: Laiklik Dinsizlik Değildir

Tarihî Fırsat

Yalan... Yalan!

Büyük Uzlaşma

Çiller: Halk Arkamızda

Yumuşatma Turu

Birlik Tazelediler

Rejim İşliyor

İmza Krizi Bitti

Meclis'e Havale

Erbakan: Ordumuz Sivil İradeye Bağlı

Genelkurmay: Ordu Siyasetin Dışındadır

Hükümette Seferberlik

Çiller: Ara Rejim Olmaz

İşte Teminat

Tam Mutabakat

Erbakan Noktaladı

Sekiz Yıl İçin Hazır Değiliz!

İşin Sırrı Uyumda

8 Yıl Baykal'ın Bile İçine Sinmedi

Çiller: MGK Kararları Uygulanacak

Uzlaşma Çağrısı

Kimse Bunalmasın

RP’NİN KAPATILMASI

HÜRRİYET GAZETESİ

RP’nin Gözü 1.2 Trilyonda

Refah’ta Trilyona El Konma Şoku

Kapanma Paniği

Gençler Harekâtı

PR Kapatılsa Da Hoca Kurtuluyor

Tutuklanabilirler

İlk Gece Sürprizi

RP’de İlk Bölünme

CUMHURİYET GAZETESİ

Refah Kapatıldı

Refah Çıkış Arıyor

“RP Sistemi Zedeledi”

Erbakan Belgeleyemedi

Erbakan: Devleti Ordu Yönetiyor

AKŞAM GAZETESİ

Yüce Divan Lehime

Tarihi Karar

Hatadan Dönülecek

Sonsuz Destek

SABAH GAZETESİ

Kritik Ocak

Refah'ta Panik

Refah'ta Huzursuzluk

Şeriatın Kestiği Parmak Acımaz

Yenisine De Geçit Yok

'Bizi De Alacaklar'

Hoca Neyin Peşinde

Hoca İşareti Verdi

Refah Partisi Kararı Bir Ay İçinde Açıklayacak

MİLLİYET GAZETESİ

Refah'ın Parası Bloke Edildi

İki Kritik Karar

Refah Çıkış Arıyor

Hoca Yerine Recai Kutan

Refah Kapatıldı

Batı Şaşkın... İran Kızgın...

Hoca'dan Gövde Gösterisi

103 Tartışması

TÜRKİYE GAZETESİ

DYP Bildirisini Çiller Üstlendi

Refah Davasına Devam

Refahtan 3 Belge Daha

RP'ye Yardım Durduruldu

“Refah’ı Kapatmak Cinayet!”

Dimdik Ayaktayız

Nefesler Tutuldu

RP Kapatıldı

Kırgın Sükunet

İstanbul Çıkarması

MERVE KAVAKÇI KRİZİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Sorumluluk Onda

Akıl Mı İnat Mı

Tarihi Uyarı

Kadınların İsyanı

‘Ajan Provakatör’ü Bilerek Söyledim

Suçüstü

FP'yi De Yaktı

Türban Vampiri

Hangi Yemin

Amerikalı Merve İçin Kader Haftası

İran Kaşıyor

Halide Edip Çıkardı Merve De Çıkaracak

İpliği Pazara Çıktı

Vatandaşlıktan Çıkartılıyor

FP’de İstifa Gerekçesi

Ve Merve Artık Türk Değil

CUMHURİYET GAZETESİ

Asker Mecliste Türban İstemiyor

Yeminde Türban Bunalımı

Mecliste Laikliğe Saldırı

Türban Meclise Giremez

“Türbanı Kullanıyorlar”

Tepki Çığ Gibi

Milli Görüş Militanı

FP İçin Sonun Başlangıcı

Kavakçı’ya ‘Kaybol’ Emri

İran’la Merve Kavakçı Bunalımı

Kavakçı Ortada Kaldı

Yurttaşlıktan Çıkarılıyor

Kavakçı İçin Yargı Süreci Başlıyor

“Türbanda Yasalar Uygulanır”

Kavakçı Artık ABD Yurttaşı

AKŞAM GAZETESİ

Gözler Mecliste

Türban ’la Meclise Girilmez

Yemin Edemedi

Tehlikeli Çıkış

SABAH GAZETESİ

Kutan’ın Ricasını Reddetti

Kıs Kıs Gülüyor

Tahrir ve Sağduyu

Germeyin, Kopar

Çek Elini İblis

Kavakçı: Siyaset Benim Cihat Alanım

Refah’tan Sonra Fazilet’e De Kapatma Davası

“Yurtdışı Yasağı” İstendi

İşte Dostları

Dostları Delil Oldu

İranlı Mollalar Çizmeyi Aşıyor

Baba'dan Son Söz

Merve Yolcu

Bileti Hazırlandı

“Devlette Türban Olmaz”

Merve İmzası Köşkten Çıktı

MİLLİYET GAZETESİ

Merve MGK'da

Türban ve Ant

Türban Sabotajı

Merve Dosyası

Bilerek Söyledim

Bunlar Ne Merve

Ders Almadılar

Yakalama Emri

Yeminlerle Başı Dertte

Merve Taktiği

Merve Amerikalı

Fazilet Şaşkın

Vatandaşlıktan Çıkartılıyor

Ordudan İki Uyarı

O Şimdi Yabancı

TÜRKİYE GAZETESİ

Meclis'te Kriz

Cumhuriyet Çocuğuyum

Recai Kutan: Yargısız İnfaz Yapılıyor

Fazilet İçin Kapatma Davası

Fazilet Şokta

Fazilet Çıkış Arıyor

İran'a Tepki: İçişlerimize Karışmayın

Kavakçı Meclis'e Gelmiyor

Ecevit: Kavakçı'nın Konumu Yasadışı

Vatandaşlıktan İhraç Ediliyor

Kavakçı Kararnamesi Köşk'te

Cumhurbaşkanı Kavakçı'nın Kararnamesini İmzaladı

2001 EKONOMİK KRİZİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Çankaya Baskını

İşte Fatura

25 Dakikaya 30 Saat Az Geldi

Dalgalı Kur Dönemi

En Uzun Gün

Bush Telefonu İlaç Gibi Geldi

Sorunlu Banka Kalmadı

Tahtakale Kadar Sağduyulu Olun

Dolar İniyor Borsa Çıkıyor

Boyner Kadrosundan Para Koltuğuna

Türkiye ile İş Yapan Kazanır

Derviş'in Adı Bile Yetti

Derviş'ten Kurşun Gibi Dudak Mesajları

Derviş: 3-4 Haftayı Geçersek Yol Açılır

Umuda Yolculuk

Derviş'ten 3 Mesaj

IMF Çağın Gerisinde

Hepimiz Sorumluyuz

Kriz Rantını Üyeye Dağıtın

Arka Odadaki 10 Dakika

İşe Amerikalı Gibi Başladı

Siyasi Destek Gelmezse Ayrılır Hocalık Yaparım

Konsolidasyon Kesinlikle Yok

Neşter Kamu Bankalarına

%62 Destekle İşe Başladı

Bu Vicdansız Faizi Vermem

Lüks Otda Kriz Yok

Yaz Sonu Düze Çıkarız

CUMHURİYET GAZETESİ

Sezer, Batık Yükünü İnceletiyor

Ülkeyi Soyduymayız

Gerilim Düşüyor

Sınırlı Devalüasyon

Çöküşün İtirafı

Lirayı IMF Vurdu

Fatura Bürokrasiye

En Kritik Gün

Fatura Ağır

Çözüm, Ulusal Para

Büyük Zam Dalgası

Akaryakıt Yangını

Ekonomiye Bakan Çok

Anlamlı İstifa

Kritik 3-4 Hafta Var

“Yaza Kadar Rahat Yok”

“İşimiz Zor”

‘IMF’ye Direneceğiz

Destek Arayışı

IMF’ye Abluka

Yeni Hükümet Şart

Rejim Raydan Çıkar

Kaynak Çıkmazı

Uzlaşma Arayışı

Yine Acı Reçete

Derviş’ten Siyasi Tavır

Zamlar Katlanıyor

AKŞAM GAZETESİ

Çankaya ile Denetim Krizi

İlk Baskın Ziraat’e

Çankaya Meydan Savaşı

Ekonomi Nefes Aldı

Ekonomi Sil Baştan

Dalgalı Kur Zamla Vuracak

Ekonominin Kaptanı Da Değişiyor

‘İhanet Ediyorlar’

Türkiye İçin Barışın

Komadan Çıkıyoruz

25 Milyar Geliyor

Hesabını Veremem

Türkiye Kurtulacak

Tek Patron Derviş

Sindiremedi Gitti

Derviş: İthal Prensler Yok

ABD’ye Para Seferi

Kriz Aşılacak

IMF'ye Şartlı Evet

IMF'nin Pabucu Dama Atıldı

Özelleştirmeyi Bana Bağlayın

Pimi Kim Çekti?

Memuru Yine Unuttular

Memura İki Müjde

Vergiye de El Attı

Kurtuluş Planı

Derviş, Sezer Gibi

İlk Özveri Ordudan

Döviz Tahliyesi

SABAH GAZETESİ

Sezer de Düğmeye Bastı

Zirvede Bir De Denetim Tartışması Çıktı

İpler Koptu

Böyle Küstahlık Görmedim

Döviz Serbest

Dolar Dalga Geçti

Umut Veren Telefon

Dolar Hedefi 850.00 TL

Düğmeye Basılıyor

Zirvede Ateşkes

Özal'a Hayır Diyen Adam

Krizi Aşarız

Ecevit'in Özal'ı

Yaza Kadar Dışinizi Sıkın

Başkent'e Tatil Yok

Derviş: Önce Özelleştirme
Reçete Hazır
Kurban İçin Yasa Geliyor
Derviş'e Büyük Destek
Darısı Hükümetin Başına
Derviş Parayı Yurda Getirsin
Cesur Olmalıyız
Enflasyonda Yeni Hedef: %45
Ve Tarihi Bir Adım
Elele Çözeriz
Beyaz Saray Resmen Sordu
Derviş'in Eylem Planı
Bahçeli: Derviş Bakanlar Üstü Değil
Piyasalar İçin Önemli Gün
Derviş Bonusu
İşte Halkın Güvenoyu
MİLLİYET GAZETESİ
Buna Hakkınız Yoktu
Halktan Sezer'e Destek Yağdı
Kurtuluş Reçetesi
'Dolar Çok Yükselmez'
Gidiyorlar
Para Müjdesi
Demirel Patladı
Hiçbir Şey Olmamış Gibi
Fakirlik Uzmanı Geliyor
Bakanlık Pazarlığı
Derviş Bakan Oluyor

Süper Bakan

Temizel Pes Etmeyecek

Yılmaz: Kemal Derviş'e 'Üçte Üç' Destek Verdik

'Acil Çıkışı Bulacağız'

3 Önemli Mesaj

IMF Çağdışı

Hızlı Başladı

Ankara Korkusu

Korkmayın

Dolara Fren

Memura Müjde

Derviş Meclis'te

Dur Bakalım Ne Olacak?

Bu Nasıl İş?

IMF'yle Üç Gün Pazarlık

Dolarlar Geliyor

Onlar Krizi Solladı Geçti

Hedef U Dönüşü

TÜRKİYE GAZETESİ

Krizden Sıkıntıya

Piyasalar Şaşkın

Faizde Ürküten Rekor

Panik Yapmayın

Piyasalar Durulmadı

Gergin Bekleyiş

Sular Duruluyor

Dönüş Adım Adım

25 Milyar Dolar Geliyor

Gözler Derviş'te

Türkiye Bu Krizi Aşacak

Direksiyon Derviş'te

Hedef Sosyal Adalet

Kritik 3 Hafta

Derviş: Biraz Sabır

Memura Teselli

Kurtuluş Planı

Derviş: Önce Program

Herkes Beklemede

Ecevit Umutlu

Zor Hafta!

Son Rötuşlar

Hükümete Uyarı

Acı Acil Paket

Piyasa Hâlâ Kararsız

AK PARTİ'NİN KURULMASI

HÜRRİYET GAZETESİ

Ben Onu Yenileşti Zannetmiştim

Yenilikçilerde Akşener Şoku

Koç: Tayyip Erdoğan'ın 1 Milyon Doları Varmış

Hayal Kırıklığına Uğrattılar

Sabah Anıtkabir Öğlen Cami

Amblem Kötü Yazı Yanlış

Ak Parti Saadet'i Geçti

AKP'de İlk Kriz

Önce Kasetin Dili Çözüldü

Başsavcıdan Dur

Evladım, Babanın Partisine Girme

Kimseden Vize Almayacağız

Tayyip, 30 Ağustos Davetine Çağırılmadı

İlk ve Son Defa Konuşuyorum

Alkollü İçkiyi Özel Sektör Verir

CUMHURİYET GAZETESİ

Erdoğan’a Mafya Suçlaması

Erdoğan En Büyük Tehlike

Tarikat Siyaseti

Erdoğan’ın Partisi Tamam

Tarikatların Partisi

AKP Meclis’te SHP’yi Geçti

Ampulü Rötuşladılar

Ambblemin Gerçek Sahibi Ortaya Çıktı

Erdoğan Usulü “Demokrasi”

Erdoğan’ın Gerçek Yüzü

Tayyip “Veto” Yedi

Savcı Hedef Gösterildi

Tayyip Aynı Tayyip

AKP’den Erdoğan Pazarlığı

SABAH GAZETESİ

Laiklik İlkesine Büyük Güvence

İşte Tayyip’in Gerçek Yüzü

Milli Görüş’te Fetret Devri

1 Milyar Doları Nasıl Biriktirmiş

1 Milyar Doları DGM Çözecek

Erdoğan’la İpleri Kopartan Diyalog

Çok Sert Cevap

Tayyip Uyarısı

Amblemi Ampul İlhamı Voltaire!

Ampul Kavgası

Erdoğan Başkan

Tayyip Bitti

Tayyip'in Molla Kıyafeti Özlemi

Bal Gibi Takıyye

Kasetler Refah Damgalı

AKŞAM GAZETESİ

Tayyip Erdoğan'ın İktidar Planı

İpler Ağır Yüzünden Mi Koptu?

Takıyyeci SENSİN

Erbakan'ın Yenilikçilerin Yolunu Kesme Taktiği

Tayyip Borçlu İstemiyor

Değişim Rakı İçmek Değildir

Yeni Oluşum Tayyip 'siz Olmaz

Nihayet Kuruldu

Ampul Kavgası

Erdoğan'dan Atatürkçü Sözler

'O Tayyip Değilim'

Türban... Yine Türban

'Ak Parti Bensiz de Devam Eder'

MİLLİYET GAZETESİ

O Soruları Kendinize Sorun

Tayyip'in Merveleri

Türbanlıları Milletvekili Yapmak Zor

Kurulmadan Eskidiler

Sen Başkan Olamazsın

Çok Para Kazandım

O Paralar Bizden Değil

Tek Yeniliği Milli Görüşü Bölmesi

Ampul De Aydınlatmadı

Yak Artık Ampülü

İlk Seçimde İsyan Çıktı

Bu Sözler Tayyip'in

'Bırakmazsa Dava Açarım'

İlla Ki Tayyip, Olmazsa Gül

'Soğuk'tan Etkilenmiş!

Din Ağırlıklı Siyaset Faydasız

TÜRKİYE GAZETESİ

Yenilikçiler Start Alıyor

Ak Parti Start Aldı

Ak Parti Gruplaştı

Erdoğan Resmen

Ak Parti'de İlk Toplantı

Ak Parti'ye Çifte Şok

Anayasaya Saygılıyım

2002 SEÇİMLERİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Tayyip Yeşil Elmanın Yarısı

CHP'nin Varoş Kozu Cathy Yenge

Şiiri 3 Kasım'dan Sonra Okuyacağım

Bozüyük Zirvesi

Evet Bu Haberi Vermek Görevimizdir

Bozüyük Zirvesinin Peşini Bırakmam

Aklı Olan Çürük Merdivene Çıkamaz

Tarikatların 28 Şubat Hesabı

4 Koltuk İçin Türbansız İste

Erdoğan Başsavcıyla Restleşiyor

Daha İktidar Olmadan Çevik Kuvvet Protokolü

Tayyip'in Israrı AKP'yi Yakıyor

Derbi Arenası

Köprüler Atılmadı

Devlet Apo'ya Ben De Tayyip'e

Başbakanı O Değil Ben Tayin Ederim

Güvenoyunu Unutma

Tayyip Erdoğan'ın Kader Günü

Onuncu Yıl Marşı ile Bu İşler Olmaz

Kader Seçimi İçin Sandık Başına

Sosyal Patlama Sandıkta Oldu

CUMHURİYET GAZETESİ

CHP'den Bölgeye Göre Seçim Şarkısı

Tansu Çiller CHP'den De Vazgeçti

Herkesin Başbakanı Olacağım

Gizli İttifak Soruşturması

Seçmenin Umudu Yok

AKP'nin 'Banka' İlgisi

Dokunulmazlığı Kaldırabilecek Mi?

Tek Başına İktidar

DEHAP Seçime Girecek

Kanadoğlu: DEHAP Savcılığı Yanılttı

Erdoğan Hukukta Hileyi Seçti

İmamlar AKP'ye Çalışıyor

AKP ve SP Türbana Sarıldı

Ya Aydınlık Ya Karanlık
Kapatma Davası
AKP Hukuku Zorluyor
Baykal: Hukukla İnatlaşma
Türban Sorunu Aşılamadı
Başbakan Adayını Söyle
AKP'nin Oyları Geçersiz Sayılır
Başbakanı Ben Seçerim
Siyasilerden Köşk'e Destek
AKP Erken Karıştı
Siyasette Yeni Sayfa
Demokrasi İçin Sandığa
Demokrasiye Baraj
AKŞAM GAZETESİ
Son Küskün Maliye
Yılmaz'a Meclis'te Acıyarak Baktım
Önce Barajı Geç
Koalisyonu Kapıyı Kapadı
Martta Çekiliyor
Düelloya Davet
Bizi O Grup Yönetemez
Sezer Kızdı: Kaç Kere Söyledim
AKP ve CHP Çürük Merdiven
AKP İktidarı Darbe Nedeni
İyice Sertleşti
Derviş Halkla Tanıştı
Rakiplerimle Değil Anketlerle Savaşıyorum
'Türban Tak' Denince İntiharı Düşündüm

AKP'den Erdoğan İçin 'Koordinatör' Formülü

Derviş Dişinizi Söktü

AKP'ye Kapatma Davası

Dostları Bile Topa Tutuyor

Erdoğan'ın Şarkısı YTP'li Yazarın

Sağda Kavgayı Bitirdik

'Mevcutlu' Propaganda

Sezer Bombası

Yüksek Yargıda Tedbir Kavgası

Bir Üyenin İtirazı Erdoğan'a Yetecek

Demek Ki Hala Liderim

En Uzun Gece

Tek Başına

SABAH GAZETESİ

Yeniköy'de Buluşma

Oldu Mu Hocam!

Star, Altı Gün Kapalı

İlk Mitingde Fenalaştı

Anketlere İnat

Tayyip Amca Bize De Burs

Ona Mı Soracağım

3 Kasım'da İşler Değişir

Ecevit'ten Paramparça'lı Mitingler

Öfke İktidarı

"AB Yolu" Kalabalık

Küfür Başladı

DEHAP'ı Gurbetçi Oyları Kurtardı

Hangisi Doğru Tayyip Bey

Çiller: Çık Karşıma Tayyip Bey

AKP: Türban Namus Borcu

AKP Fişlendi

CHP'nin Bir Medya Grubu ile İlişkisi Var

Tartışmalı 'Kapatma'

Siyasete Doydum

Alevi Kavgası

Meydanlarda Güç Gösterisi

Baykal ve Türban

Başbakanı Ben Seçerim

Öncü Kriz

Tayyip Nöbeti

Yüksek Mahkeme Seçimleri Rahatlattı

Mühür Sizde

Anadolu İhtilali

MİLLİYET GAZETESİ

İlk Oylar CHP ve AKP'ye

Bu Da V alinin Barajı

'Acaba'lı İktidar Hata Olur

Rahşan Da Bırakır

50 İlde Vergi Kalkacak

'Köşkte Siyaset Olmaz'

Banka Batıran Masummuş

Bu Filmı Görmüştük

AKP'deki Şeriatçılar

Yine Eski Plak

Baykal'a 80 Bin Moral

Bozüyük Zirvesi Sonuç Getirdi

Bu Dava Tayyip Bey’i Hasta Etti

Temelli Değil Normal Kapatma

Kavgasız Da Oluyormuş

Çok Sağlıklısınız!

Gözüm Arkada Kalmayacak

Nayloncular Aklanacak

Başbakanı Ben Atarım

AKP’nin Formülü

AKP’de Büyük Yarış

Erdoğan Kararı 15 Gün Ertelendi

Arkadaşlar Hazır Mıyız?

AKP Tek Başına

TÜRKİYE GAZETESİ

Haydi Hayırlısı

Baykal: Ezanla İftihar Ediyoruz

Bizi El Aleme Rezil Ettiniz

Fiskosu Bırakıp Meydana Gelin

Siyaset Karışıyor

Kabak Tadı Verdiler

Çürük Merdivenle Dama Tırmanılmaz

Bahçeli’den Sert Sözler

Yolumuz Uzun

Kuramazlar

Baykal: Önce Ahlak

Tarih Bizi Anacak

3 Kasım Tamirat Seçimi Olacak

Bu Bütçe İflas Ettirir

İSKİ’yi Unutma

Tayyip Erdoğan: Medyayla Anlaştılar

Siyasilere Acil Çağrı

Ak Parti'ye Şok

Çiller, CHP'ye Yeşil Işık Yaktı

Canlı Yayın Koalisyonu

Savcının Kapatma Davası Çok Anlamlı

Türkiye, Artık Yol Ayrımında

Salon Sosyeteleri

Başbakanı Ben Seçerim

Atama Tartışması

AKP'ye Destek

Sandık Geldi

Haydi Göreve

Ak Parti Tek Başına İktidar

27 NİSAN 2007 E-MUHTIRASI

HÜRRİYET GAZETESİ

Rektörler: Köşk İçin 367 Şart

Arıncı'tan Erdoğan'a: Bütün Partilerle Görüş

Karar Meclis'in

Rejim Hiç Bu Kadar Tehdit Altında Olmadı

En Güçlü İtiraz

Arkadan Lider Öldü Desinler

Seçilecek Cumhurbaşkanı Hayırlı Olsun

Aday Olmazsa Kaçtı Demem

Toplum Mesajımı Aldı

Erdoğan Çıkıyor

Adayım Abdullah Gül Kardeşimdir

367 Markajı

En Karışık Gün

Gece Yarısı Açıklaması

İlimli Telefon Sert Açıklama

Milyonu Aşan Yüzbinlerce Bayrak

CUMHURİYET GAZETESİ

‘Dokunulmaz’ AKP

Çankaya Uyarısı

Toplum Uzlaşma Diyor

“Sayısal Çoğunluk Yetmez”

On binler Erdoğan’a ‘Dur’ Dedi

14 Nisan Halkın Sesi Olacak

AKP Parmak Hesabı Yapıyor

Gözler Büyükanıt’ta

“Sözde Değil Özde”

“Cumhuriyet Tehlikede”

Ulusal Uyanış

AKP’li Seçmenler Bile Çankaya’da İstemiyor

367 Korkusu

“Anayasaya Aykırı”

“Mesaj Yerine Ulaştı”

AKP Oyları İpotekli

Çankaya İçin Derin Pazarlık

Devletle Kavgalı Aday

Yeni Meclis Seçsin

AKP Mecliste Atamayı Oyluyor

Askerden Açıklama

Ankara Gergin

En Büyük Uyarı

AKP BekleyiŖte

Erken Seçim Kararı

AKŖAM GAZETESİ

Erdoğan ankaya Mesaisine Başladı

Başbakan Aday Olmayacak Mı: Asıl Hedef Kalkınmaya Odaklanmak

Rektör Muhalefeti

Köşk'ün Kapısından Dönölmez

ankaya Emeklilik Yeri Midir?

Veda MGK'sında Ayakta Alkışlandı

Sözde Değil Özde Vurgusu

Yüzbinler Yürüdü TV'ler Uyudu

Tandoğan'a Sessiz Cevap

367 Pokeri

ankaya İçin Tek Yetki Erdoğan'da

şok Aday Bekleyişi

Erdoğan Aday Değil İbre Gönöl'e Doğru

İkinci Adam ankaya'ya

Vekil Pazarı

Gece Yarısı Laiklik Uyarısı

Reste Rest

Adaylıktan ekilmem Söz Konusu Olamaz

SABAH GAZETESİ

Cumhurbaşkanı Gibi Seslendi

Büyükanıt'ın Dili Sürçtü: Sayın Cumhurbaşkanım

Sezer: Erdoğan Kesin

A Takımından Tek Farklı Ses Çıktı

367'ye AKP Formölü

Uzlaşma İstemek Sen Olma Demek

Sezer'in Son MGK'sı

Mayıs Programı 'Çankaya' Diyor

Çankayalı İktidar

Görev Verilsin Kuzey Irak'a Gidelim

Kışlada Veda Nutku

Yüzbinler Ata'ya Koştu

"11. Cumhurbaşkanı Hayırlı Olsun"

Kendini Değil Ülkeyi Düşün

Ağar: Bence Çıkmayacak

Bu Seçimde Başımızda Ol

Çankaya'dan Basına Salvo

'Kal' Diyen Esnafa 'Siz Ne Derseniz O'

Çankaya Dünya Çapında Önemli

İsim Zirvesi

Çankaya'da Gül Dönemi

Üç Hedefim Var

Böylesi Görülmedi

Gece Yarısı Bildirisi

Darbeye Hayır

Demokratik Tepki

MİLLİYET GAZETESİ

Çoğunluk Sezer'i Sevd

Ankara Isınıyor

'Üniversite Siyasi Taraf Olmamalıdır'

Erdoğan'a Tepki Mitingi

Erdoğan'ın Adaylığına 5 Farklı Açıdan Bakış

'Siz Köşk'e Çıkın Ki Eşimizle Gelebilelim'

Baykal'la Asla

Söze Değil Öze Bakın

‘İlmli İslam’ İrticai Modeldir

14 Nisan Mesajı

Dünya Mitingi Konuşuyor

Bu Mesajı Düşünmeliyiz

Başbakan’ın Miting Öfkesi

Erdoğan: Kararımız Herkesi Şaşırtacak

Ankara’nın Nabzı: Çıkmayabilir

Köşk İçin Gül Arınç Zirvesi

AKP’den Tepki Adaylığı

‘Ben Göremedim Babam Haklıymış’

Aday AKP’li ve Meclis İçinden

AKP Uzlaştı Gül Köşk’e

Sözde Değil Özde Bağlıyım

Köşk Yolunda En Kritik Eşik

Genelkurmay’dan Sert Açıklama

Hükümetten Sert Yanıt

Çağlayan Gibi

TÜRKİYE GAZETESİ

‘Meclis İradesine İpotek Konulamaz’

TBMM İçin Yeter Sayı 184’tür

184 Yeter Fazlasına Gerek Yok

Dimdik Dur Delikanlı Ol

Kanun Ne Derse O!

Siyaseti Yargıya Taşımam

Çankaya Kanka Açılacak

Hesaplaşma Yeri Sandıktır

Siz Ne Diyorsanız O

Efendi Değil Hizmetkarız
Millet Hesabını Sorar
Erdoğan Sır Vermedi
Halkla El Ele Yöneteceğim
Meclis'e Saygı Duyulmalı
Köşk İçin İlk Tur
Genelkurmay'dan Laiklik Açıklaması
Devletimiz İçin El Ele Verelim
İstikrarı Bozmayın

ERGENEKON OLAYI

HÜRRİYET GAZETESİ

28 El Bombasında İlginç İsim
Danıştay'a Ümraniye Sürprizi

CUMHURİYET GAZETESİ

'Cephanelik Ev'e 3 Tutuklama

Muzaffer Tekin Tutuklandı

Emekli Albay Tutuklandı

Soruşturma Genişliyor

Eskişehir'de Cephanelik Ev

Emekli Binbaşı Tutuklandı

AKŞAM GAZETESİ

Paşa'ya Yazdığı E-Mektuba Bak

Pompacı ile Fotoğraf Muzaffer Tekin'i Yaktı

Muzaffer Tekin'e Örgüt Tutuklaması

SABAH GAZETESİ

Tanıdık Bombalar Tanıdık Simalar

Bu Ne Tesadüf

Gecekondu Devlet Sırrı

Emekli Binbaşı Gözaltında

Eskişehir’de Bomba Evi

MİLLİYET GAZETESİ

Sandıktan 28 El Bombası Çıktı

Bombaların Gölgesinde

Emekli Yüzbaşı Tutuklandı

El Bombaları Karar Erteletti

Emekli Subayın Cephaneliği

Vatansever Kuvvetler’e 8 İlde Operasyon

TÜRKİYE GAZETESİ

Astsubayın Evinde 27 Bomba Çıktı

27 Bombaya 3 Tutuklama

Muzaffer T. Tutuklandı

27 Bombaya Yeni Gözaltı

Ümraniye Sürprizi

27 El Bombasına Askeri Soruşturma

Emekli Binbaşı Cezaevinde

BALYOZ OLAYLARI

HÜRRİYET GAZETESİ

Balyoz Savcıda

Darbe Kabinesi İddiasına Tepki

Kirli Planlarına Prim Vermeyiz

Kim Bilir Daha Neler Ortaya Çıkacak

Allah Diyen Asker Cami Mi Bombalar

162 Subaya Balyoz Sorusu

Hilmi Özkök Açıklama Yapsın

Başbuğ ile Paslaşıyoruz

Muhatap Benim

Şartlar Bugün Olgunlaştı

EMASYA Kalkabilir

Keşke Yaşanmasaydı Bugün Savunamayız

CUMHURİYET GAZETESİ

‘Balyoz’ İddiasına Senaryo Yanıtı

Asker Yalanladı, Savcılık Devrede

“Kozmik Oda Temiz”

Darbe İddiasından Kim Çıkar Sağlıyor

Balyoz Tartışması

Gerginlik Yoruyor

“Gerilim İstemiyoruz”

Generallere Gözaltı

Generaller Zirvesi

Başkentte Hava Ağır

Belgelerle Konuştular

Yine Toplu Gözaltı

AKŞAM GAZETESİ

Taraf’tan Bir Darbe Planı Daha

Genelkurmay: Akıl-Vicdan Kabul Etmez

Karanlık Tünellere Girmeyiz

Balyoz 51’den Çıktı

Balyoz Gibi Sözler

‘Allah Allah’ Dedirten Ordu Cami Vurur Mu?

Bahçeli: Başbuğ Tatmin Etmedi, Gül MGK’yı Toplamalı

‘Balyoz’ U Mu Konuştular

Sivil Ayar

Özkök: Balyozda Muhatap Yalman Paşa

EMASYA Kalktı

Ahmet Altan Askeri Savcıya İfade Verdi

Ne Suikastı Onlar Bana Siper Olur

Başbuğ'dan Denizcilere Moral Ziyareti

Bizim De Moralimiz Bozuluyor

EMASYA'nın Eğitimi De Bitti

SABAH GAZETESİ

Balyoz Gibi İddialar

Çetin Doğan'da Marifet Çok

TSK: Kozmik Oda Temiz Çıktı

'Kirlili Planlara Asla Prim Vermeyeceğiz'

Kim Darbeci Ortaya Çıksın

Darbe Sözünden Hicap Duyuyorum

'Sis Perdelerini Kaldırıyoruz'

Nizamiye Ayarı

"EMASYA'yı Kaldıracağız"

Askeri Yargıda 'Kozmik' Ayrılık

EMASYA Kaldırıldı

Karanlık Günlere Dönmeyeceğiz

MİLLİYET GAZETESİ

Kanlı Darbe Planı İddiası

Plan Doğru İddialar Kasıtlı

Asker Bu Kez Temkinli

Semineri Kim İzledi?

Darbe İsteyen Ortaya Çıksın

Vicdansızlık

Savcı 'Balyoz'u Askere Sormuş

Çetin Paşa'ya Darbe Sorusu

Cami Senaryosuna İnanmıyorum

Çetin Doğan'dan İlginç Gönderme

Ortak İmzayla EMASYA Bitti

Ahmet Altan Askeri Savcıya İfade Verdi

Başbuğ Neleri Biliyor?

Halkın Moralini Soran Yok

Şövalye Gibi Olun

Başbuğa Telekulak

TÜRKİYE GAZETESİ

Ürperte İddialar

Doğan: Hükümete Ültimatol Verelim

Balyoz Da Kozmik Odada Saklanmış

Yargıya Da Balyoz İnecekti

Vatandaş Seçti Hazmedeceksin

Seçimle Gelen Seçimle Gider

Subaylara Siyaset Raporu

Kalemi Kırılacaklardan 'Balyoz'a Suç Duyurusu

Politika Üniformayla Yapılmamalı

Darbe İması Bile TSK'yı Yaralar

EMASYA Kalkacak

Avukatların 'Balyoz' Protestosu

Demokrasi Savaşı Veriyoruz

EMASYA Tarih Oldu

Geri Dönüş Yok

GEZİ PARKI EYLEMLERİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Gezi Parkı Savunması

Gezi Parkı İçin Kararı Verdik Uygulayacağız

Gezi Parkı'nda Yakma Timi

24 Saat Gaz

Ağır Bilanço

Mesaj Alındı

Eli Sopalı Polis Mi Olur

Sosyal Gözaltı

Şunu Al Bunu Verle Yönetilmez

Çevrede Ortak Olalım

Kışla Yapılacak AVM ve Otel Yok

Yeniçeriye Benzetti

Başbakanla ‘Gezi’ Zirvesi Yarın

Yazık

Yaralıyız

Okumuş Çocuklar

Mesajı Aldık Gençler, Lütfen Artık Çekilin

Tuzak Kuruldu

Tehlikeli İnatlaşma

Taksim Yolunu Polis Kesti

İmajımız Yıkılır

Yakma Timi Açığa Alındı

Durakları Bile Halka Soracağız

Kuyrukta Durduranlar Duran Adam Oldular

Bir Besmelemiz Oyunları Bozar

Ethem İçin Yürüyüş

Ayaklar Ne Zaman Baş Oldu

CUMHURİYET GAZETESİ

Gezi Kırımına Direniş

Halk Direniyor

Halk Başkaldırdı

Halkla atışıyor
Tek O Anlamadı
Gençler Ders Veriyor
#direntwitter
Öfkesiyle Döndü
Çapulcu Dünya
Meydanlar Taştı
apulcular Sel Oldu
Anlamadın Dilimizi
Referandum Oyunu
Orantısız Öfke
Mesajı Geç Aldı
Vicdansız Emir
Halk Baskıya ve Zulme Direniyor
Yüzleri Tutmadı
İşte Dik Duruş
Her Park Bir Meclis
12 Eylül Gibi
Vazgemiyoruz
Karanfile de şiddet
Polis, Milis Oldu
Destanın Adı Dehşet
Avrupa Yutmadı
Vicdanı Rahatmış
Delilleri Yok Yalanları Çok
Akrep'te Cinsel Taciz
Gezi Bir Köprü Daha Kurdu

AKŞAM GAZETESİ

‘Gezi’nmeyin Gazılarım

Karar Verdik Gezi Yıkılacak

Gezi Direnişi

Taksim Etkisi

Halkın Gezisi

Bu Geziden Nasıl Dönölür

Yüzde 50’yi Evlerinde Zor Tutuyoruz

Siyasete Mesaj

7 Talep İletildi Top Hükümette

Topçu Kışlasını Yapacağız

Tansiyonu Düşürdü

Ya Gezi’ye Çözüm Ya Krize Selam

Bedelini Ağır Ödeyeceksiniz

Matematik Parkı

Devlet Taksim’e Döndü

Uzarsa Marjinalleşir

Yargı Da Üzerine Düşeni Yapsın

Mesaj Alındı Evlerinize Gidin

Direnşimiz Oyunu Bozar

Milli İradeye Saygı Duyalım

Gezi’nin Güvenlik Raporu

Polis Kurşun Mu Attı?

Artık Ülkeyi Yönetemiyor

Çevik Kuvvete %50 Takviye

CHP Gezi Gençliği ile Flörtte

Gezi’deki Milletse Buradaki Ne?

Sosyalistler Bodrum’da

‘Polis Destan Yazdı’

Ayaklar Ne Zaman Baş Oldu?

Küfürçü Kuşlar Ağa Takıldı

SABAH GAZETESİ

Gezi’ye CHP De Onay Verdi

Gaz Kesildi Sis Dağıldı

‘Gerideki On Yıl Yarının Teminatı’

Mesaj Alındı Sağduyu Vakti

Zeytin Dalı

Platformun Talebi Arttı

Demokratik Talebe Can Feda

‘Çevreci Kardeşler Gelin Konuşalım’

‘Demokratik Tepkiden Rahatsızlık Duymayız’

‘Sabredeceğiz Ama Sonu Var’

‘Bizi Neredeyse Linç Edecekler’

‘Kimsenin Yanına Kâr Kalmayacak’

Gezi Parkı İçin Referandum

İstanbul Halkı Ne Diyorsa O

4 Maddelik Yol Haritası

Günaydın Gezi

‘Bu Oyunların Hedefi Türkiye’

‘Gezi Herkese Bir Sınav Oldu’

‘Ayrışmaya Asla İzin Vermeyiz’

21 Günün Zararı 140 Milyon TL

‘Artık Durağı Bile Halka Soracağız’

‘Asıl Hedefleri Çözüm Süreci’

‘Ey Gençler Aldatıldınız’

Oyun Bozuldu Final Sandıkta

Obama ile Erdoğan'ın Sürpriz Telefon Zirvesi

'Rahat Olun Bu Oyunu Bozduk'

Gezide'lere Terör Tazminatı

Önce Su, Sonra Gaz

O Müezzin: Şikayetçiyim

MİLLİYET GAZETESİ

Ağaç Nöbeti Tutanlara Gaz

Gezi Parkı'na Şafak Baskını

Ne Bu Şiddet Bu Celal

Taksim'e Cami De Yapacağız

Mesaj Alınmıştır

Yumuşama Adımı

140 Karakterle İsyanı Teşvik

Erdoğan Direnişi

Yüzde 100'ün Partisi

Topçu Kışlası AVM Değil Müze Olacak

Sabrın Da Sonu Var

Parkta Siyaset İstemiyoruz

Artık Bu İşi Bitirin

Son Uyarım: Çekilin

Gezi Parkı Mesajı Alındı

Gezi Boşaldı

'Menderes Nazikti Ama İpe Götürdünüz'

Avrupa'yla İpler Gerildi

Cumhurbaşkanı Gül'den İmaj Uyarısı

ABD Elçisi'nden Gezi Ziyareti

Otobüs Durağını Bile Soracağız

Alevilere Tahrik Var

Karanfile Gaz ve Su

Kim Öldürüldü

Polis Kahramanlık Destanı Yazmıştır

Uyarmadan Gaz Yok

Polise Gezi Ödülü

Gezi Eylemi Bize Yaradı

TÜRKİYE GAZETESİ

Taksim Tahriki

Zarar 20 Milyon

Batı Kaşıyor

Gene Mi Sen?

Organize İşler

Demokratik Taleplere Can Feda

Havalimanı Mesajı: ONE MINUTE YEDİRMEYİZ

Otel De AVM De Yok

Hesabını Soracağız

Hedef İkinci 27 Mayıstı

Büyük Oyun Bozulacak

Başbakan Gezi Parkı İçin Son Noktayı Koydu: Referandum

Her Satırı İhanet

Gezi'de Hava Aldılar

Sincan Mesajı

Millet Burada

Utanmaz Medya

Madde 163: Duran Adam

AB Bahane Arıyor!

Gezi'yi Bırak K. Irak'a Bak

Oyuna Gelmeyin

Faiz Lobisine Nefer Oldular

Erdoğan: Endişe Etmeyin Durduramazlar

Polis, Kahramanlık Destanı Yazmıştır

Gençleri Kazanacağız

Gezi De Her Şey Vardı Halk Yoktu

Örgütler Gezi’de “Militan” Aramış

17-25 ARALIK 2013 SÜRECİ

HÜRRİYET GAZETESİ

3 Bakan Oğlu 3 Rüşvet Bombası

Kirli Bir Operasyon

Ayakkabı Kutulu Eylem

Piyonları Bugün Açıklayacağım

İnlerine Gireceğiz

Parayı Vekilin Oğlu Getirdi

Kaçabilirsen Kaç

Kabineyi Konuştuk

3 Baba Gitti

Adliye Çatladı

O Gece Merter’de

Yeniden Yargılanma Adımı

Bütün Şehri Dinlediler

Kumpas İçin Spesifik Bir Bilgim Yok

Savcılara İnceleme

Lahmacun Sürgünü

TC-RZA Yolcuları

Çıt Çıt Tweet At Ne Oldu, Elinin Körü Oldu

Yeniden Yargılanma Yolu Açılır

Ayakkabı Kutusu Çetesi Kesin Var

Celladımıza Bırakmayın

İmbat Dalgası

Özel Yetkili Bakan

Bu Nasıl Hukuk Devleti

28 Şubat Postmodern Darbeydi Bu Dost Modern

Asıl Sen Yolsuzluk Darbesi Yaptın

Sen Kimsin Haddini Bil

Hata Yaptık Sesimiz Gür Çıkmadı

En Ahlâksız Darbe Girişimi

Diktatörlüğünü Güçlendirecek

5'i 10'u Geçmez

CUMHURİYET GAZETESİ

Tam Gaz İtiraf

Açıkla O Zaman

Pimi Çektiler

Rezalet Diz Boyu

Milyonlar O Vakfa Da Gitmiş

Emniyet'i Dağıttılar

Bakanım Oğlunuzu Alacağız Bilginize

“Panik İçinde”

“Köstebek Savaşı”

Deprem

Bilal'e Yeni Savcı

'Kumpas' Konuşuldu

'Hırsız Var'a Para Cezası

Çivisi Çıkmış

“O İmamı Açıkla”

Çöküş Korkusu

Yıllar Sonra Adım

Adaleti Hatırladı

Kıran Kırana

2. Dalga Sır Oldu

AKŞAM GAZETESİ

Derin Operasyon

Kumpasta Sınır Yok

Kanun Düzen By-Pass Edildi

Derin Operasyonun İntikam Ortağı

Dış Tezgahın Yerli Piyonları

O Elleri Kırarız

Kitabına Bile Uyduramadılar

Devlet İçinde Devlet Olmaz

Asıl Hedef Benim

Adım Adım Kaos Planı

HSYK'yı Halk Yargılayacak

Derin Hedef Çözumsuzlük

Derin Operasyonun Özel Teşkilatı

42 İlde Eş Zamanlı Darbe Hazırlığı

Piyasa Hareketleri Mercek Altında

Emniyet Hukuksuz Emre Uymaz

Hedef Neden Halk Bankası

Yargı Darbesi Yapmak İstediler

İHH Dosyası Da Pensilvanya'ya Gönderilmiş

Zekeriya Öz'e İnceleme

Yargıya Kelepçe Hakime Şantaj

Allah Şirk Devlet Şerik Kabul Etmez

Derin Operasyon Organizasyonu

Yargı Sermayeyi Tehdit Ediyor

HSYK, AYM'ye Sinyal Veriyor

Önümüz Kesilirse Gereğini Yaparız

Plan İşlerse Başbakan'ı Alırız

En Ahlaksız Darbe Girişimi

Gider Ayak Derin Hırsızlık

Milli İradeye Paralel 'Oy'un

SABAH GAZETESİ

Kaset Olmadı Dosya Verelim

Çeteler Temizlenecek

Sırlarımız Paspas

Polis A'dan Z'ye Yenilendi

İninize Gireceğiz

'Bu Tuzağın Amacı Başka'

Düşmanlara Bile Beddua Edilmez

Bedduaya Lanet Duaya Davet

'Yeni Türkiye'nin İstiklal Savaşı'

İşte Cemaatin Emniyet İmamı

'Sen Kim İçin Çalışyorsun'

Bu Çete Mahremiyet Tanımıyor

'Neredeyse Bir Darbe'

'Yargıda Darbe Cuntası'

Korsan Hatla Paralel Dinleme'

42 İlde Yapılacak Cadı Avı Engellendi

HSYK'ya Tepeden Tırnağa Neşter

Devlette Ayrı Devlet Olmaz

Bu Komplonun Beş Hedefi Var

Zekeriya Öz'ün Dubai Sefası

Hesap Zamanı

Savcı Öz Sanki Evliya Çelebi

Gezmekten İş Yapmamış

Fatura Timi

HSYK'dan Yine Psikolojik Baskı

Darbe Medyasından Karartma Günleri

Ön Kesene Tedbir Alırız

Savcı Akkaş'ın Hukuk Rezaleti

Gülen'in Kirli Ağı

Gülen Örgütünün 8 Kollu Ahtapotu

Asıl 28 Şubatçı Fethullah Gülen

MİLLİYET GAZETESİ

Şok Operasyon

Paralar Saçıldı

Tersine Atama

Sır Ziyaret Teftiş İçin

'İnlerine Gireceğiz'

O Elleri Kırarız

Sızdıran Aranıyor

Gül'den İki Önemli Mesaj

En Sıcak Gün

İddia Makamı Karıştı

Yeniden Bakın Mesajı

Alçak Projenin Taşeronları

Dur Bakalım Seninle İşimiz Var

HSYK'ya Karşı Mutlaka Karşılık Gelecek

Görüş Farkı

'Paralel Yapı' Raporu Masada

Kimse İstikrara Zarar Veremez

Formül Aranıyor

Islak İmzalı Sulh Mektubu

Bu Rezalete Son Verelim

Bizi Celladımızın İnsafına Bırakmayın

Operasyon Düellosu

Öz'den Ağır İddialar

Babam Olsa Yanlışı Varsa Hesap Versin

İçeride Pek Çok Günahsız Yatıyor

Sen Yolsuzluk Darbesi Yaptın

Uzlaş Sinyali

İdamlarla Nasıl Kıyaslırsın

Emniyet'te Atama Fırtınası Dinmiyor

3. Operasyon Polise Takıldı

TÜRKİYE GAZETESİ

Hiçbir Tehdide Boyun Eğmeyiz

Devlet İçinde Örgüt Var!

Paralel Devlete Operasyon

Başbakan'a Alkışlarla Destek

'İhanet Çeteleri'ni Tek Tek Dağıtacağız

Aynısı Menderes ve Özal'a Da Yapılmıştı

İşte 'Kılıf'lı Soygun

Operasyon Millete

Bu Bir İstiklal Mücadelesidir

Başsavcıdan Hukuk Dersi

Komutanlara Da Aynı Kumpas Kuruldu

Her Gün Şehit Gelsin İstiyorlar

Gözaltı Kararı İş Takibi Yapan Savcıdan

Soruşturma Yalanına Tapulu Cevap

Ortak Çözüm Arayışı

Hukuka Önce Yargı Uymalı

Hamdolsun Erken Ortaya Çıktı

Yeniden Yargılanmaya Olumlu Bakıyoruz

3. Operasyonda Hedef Limanlar ve TCDD

HSYK Meclis'ten Güçlü

Devleti Teslim Etmeyiz

Operasyon Esnafı Vurdu

Paralel Devletten Şüphemiz Kalmadı

Halkın Psikolojisi Bozuldu

Haşhaşiler Gibi

Eve Şafak Baskını Yapılamayacak

Çözüme Darbe Deşifre Oldu

15 TEMMUZ 2016 DARBE GİRİŞİMİ

HÜRRİYET GAZETESİ

Darbeye Geçit Yok

Cuntanın Sonu

Başına Silah Dayadılar

15 Dakika Kalsam Ölecektim

Başbakanın Konvoyuna Ateş

Proje Yaver

Askeri Okula Sivil Darbe

“Gereğini Yaparım”

OHAL'de İlk Kararlar

“Tanktan 155'i Aradım”

Böyle Devam

Gizli Darbe 2013'te

Tek İmzada 1684 Asker

“Akar’la Devam”

Batı’dan İlk Ses

Yeni Bir Başlangıç

Askeri Düzen Sil Baştan

MİT’te Yeni Model

“Rabbim de Milletim de Bizi Affetsin”

İstanbul Ondan Sorulurdu

Uzlaşma İçin Oradayız

“Bu İşin Bittiğine İnanmıyorum”

Benim Güzel Ülkem

4 Numaranın Sırrı

Hepimiz Özür Dilemeyiz

Kuruma Değil Kişilere Ceza

2 Jet 48 Saat Nöbette

1 Koltuğa 0,8 Pilot

Türk Ordusu Böyle Ele Geçti

TSK’da Tarihi Düzen Değişti

16 Milyarlık Deprem

Ya Onlar Da Af Dilerse

Önce Kritik Görev Sonra Gözaltı

FETÖ’cü Pilotlar PKK Üslerini Vurmadan Geri Dönmüş

Taşınma Başladı

2 Komutanı Böyle Götdürdüler

Darbe Sonrası AB Hata Yaptı

FETÖ’nün Giremediği Tek Şehir Tunceli

CUMHURİYET GAZETESİ

Çözüm Demokrasi

Türkiye Darbe Aldı
Sokaktaki Tehlike
Cadı Avı Başladı
Darbenin Sırları
OHAL İlan Edildi
'Hava'da Kaos
“Sizi Gülen ile Görüştürelim”
Taksim Birleştirdi
Normalleşme Adımı
Bir ORDU Çelişki
Büyük Tasfiye
Özgürlükler Askıda
'Tek Adam'a Geçit Yok
Yeni Dönemin Komutanı Belli
Kuvvetler Tek Adamın Elinde
Savcının İtirafı
Tüm Davalar Şaibeli
Tarihi İtiraf
“Boş Belgelerle Yargıladık”
Türkiye'nin Cadıları
Eksik Demokrasi
CHP'de İdam ve Akar Rahatsızlığı
İlkeli Teklife Kapımız Açık
Ya İtiraf Ya İhbar
İade İçin İnsan Hakları Kriteri
586 Albay Emekli Edildi
“Türkiye'ye Geç Geldim” Özürü
Askeri Yargıda Tasfiye

OHAL’de Ölçü Kaçtı

İtirafçı Binbaşı: Darbeyi Mayıs’ta Duydum

AKP Hoyratlığına Tepki: Gaziler: Biz Hain Miyiz?

12 Eylül ile Karşılaştırılacak

AKŞAM GAZETESİ

Alçaklar

İşte Saat Saat Alçaklık

Cuntanın Tele Kulakları

Sizin Çocuklar Başaramadı

15 Temmuz Kararları

Demokrasi İçin OHAL

40 Kilo Altınla İtibar Suikastı

Suikast Yapın

Org. Akar’la Gülen’i Görüştürmek İstediler

FETÖ’cü Komutanın Ajan Misafirleri

Sınır Ötesi Alçaklık

Batı’nın Uşağıym Ne Olur Vermeyin

Hain Listesinin İmha Planı

Borcunuzu Ödeyin Kökünü Kazıyın

Güvenliğe Yeni Format

200 Hücreden 365 GÜN Brifing

İşte Hainlerin Suikast Timi

CNN Üzerinden Suikast Timi

Darbeyi Binbaşı İhbar Etmiş

Şarlatana Hala İnanan Bedelini Öder

Büyükada’da 10 CIA Ajanı

Darbenin PR’i Büyükada’dan

Ölüm Meleğiyle Katliam Planı

Bu Büyük Milleti Yıkamazsınız

Silivri’de 600 FETÖ’cü Gardiyan

Pensilvanya’dan Ortak İfade Emri

Nöbete Devam

Sivilleri Vurmaları Amatörceydi

Jandarma Kaçırılmış

Alnında Yazmıyorsa FETÖ’cü Değildir

Darbe Planını Gülen’e Onaya Götürmüş

Kamuda Hırsız Temizliği

FETÖ Generalinden Kahreden İhanet

Genelkurmay’a Barış Ayarı

Beyaz Saray İmamı

İade Edene Kadar Tutuklayın

Ankara’nın Kapısında Yatıyorlar

Patrikhane-CIA Gülen İttifakı

“Listede Miyim Söyle 1 Milyon Vereyim”

SABAH GAZETESİ

FETÖ’cü Kalkışmaya Milli İrade Tokatı

Demokrasi Destanı

Büyük Temizlik

15 Dakika Daha Kalsam Öldürülecektim

FETÖ’nün Kökü Kazınıyor

Demokrasiden Asla Taviz Yok

İstiklal Mücadelesi Veriyoruz

Safları Sıkı Tutun Nöbete Devam

Seni Gülen’le Görüştürelim

Nöbette Kararlıyız

Beştepe’de Milli Duruş

Gevşeklik, Rehavet Çok Tehlikeli Olur
TSK’da Büyük FETÖ Temizliği
FETÖ Emretti Biz Yaptık
Kurdukları Tuzağı Başlarına Geçirdik
Devleti Yeniden Yapılandırıyoruz
ABD Ayak Sürürse İş Başka Yere Gider
Bizde Demokrasi Batı’da FETÖ Nöbeti
Darbe Senaryosu Dışarda Yazıldı
Şarlatanı Dinleyen Herkes Bedelini Öder
FETÖ’cüler Katil Sinsi Hırsız Gaspçı Maşa Hain
Bugün Bize Yarın Başkasına FETÖ’nün Karakteri Böyle
Rehavet Yok Bu İş Tamamen Bitmedi
Yeni Türkiye’nin Diriliş Destanı
Batı Kendi Değerlerini Çiğnedi
Eskisinden Daha Güçlü
Topunuz Gelsin
676 Hakim Ve Savcıya Gözaltı
‘Darbe Planını Bize Öksüz Tebliğ Etti’
Uzlaşmanın Koşulu İade
Köklerini Kazımak Boyumuzun Borcu
Köprüde Kurşunlara Meydan Okuyan Gazi
Demokrasimize ve Özgürlüklerimize Sahip Çıkacağız
FETÖ ile Mücadelede KKTC Yanımızda
PKK Saldırıların Gerisinde FETÖ Var
PKK-FETÖ Terörüne Halk Lanet Yağdırdı
FETÖ’cü Darbeciler Bu Evde Toplandı
Başaramayacaksınız
Genelkurmay’a Baskın Anı

Gülen’in İşi Olduğunu Herkes Biliyor

Milletimizi Bölemeyeceksiniz Vatanımızı Parçalayamayacaksınız Bu Ülkeye Diz
Çöktüremeyeceksiniz

Terör ve Darbeye ‘Van’ Minute

FETÖ’nün Ana Üssü CIA Karargahı Gibi

Hepsinin Arkasında Aynı Surat Var

Kıralık Kasalardan FETÖ Hazinesi Çıktı

MİLLİYET GAZETESİ

Olağanüstü Gece

Demokrasinin Zaferi

Demokrasi Şehitleri

Parlamento İdamı Getirirse Onaylarım

Yapacak İşimiz Var

Eniştemden Öğrendim

Milletimle İftihar Ediyorum

TSK’da ‘Uzman Sivil’ Dönemi

Dere Geçerken At Değiştirilmez

Vatan ve Millet Varsa Biz Varız

Özlenen Fotoğraf

Onların Gayrimeşru Çocukları Kaybetti

Büyük Temizlik

Aynen Devam

Yolumuz Açık

Size De Yaparlar

Orduda Sivil Geçiş Dönemi

Kanıt Benim

15 Temmuz Saat 15:00

Şüphe Dönemi Bitti

Gülen İçin Yakalama

Milli Miting

Rehavete Kapılmayacağız

Yeni Türkiye Doğuyor

Hazırlık 2 Ay Önce Başladı

Akın Öztürk Cumhurbaşkanı Olacaktı

O Şahsı Komşum Kaçırıldı

265 Pilot Kararnameyle

Şirketler Tek Yürek

50 Bin İsim Var

Tüm Millete Sorumlusunuz

Kopyacılar Ayıklanacak

İdamdan Büyük Ölüm Var Onlara

İstihbarata Çatı Örgüt

PKK'nın Arkasında FETÖ Var

Hesaplara Sızmışlar

FETÖ Gitti BTÖ Geldi

Kışlalar Taşınıyor

Akar Böyle Götürüldü

Madem Ortağız Barındırmayın

Tugaya FETÖ Baskını

TÜRKİYE GAZETESİ

Bedelini Ağır Ödeyecekler

O Teröristi İade Edin

Helal Olsun Size

Kendi Silahımızla Vurulmak Çok Acı

Darbeci Divanı Harbe Kışlalar Şehir Dışına

Darbeyi Albay Bildirdi

Ordu Yeniden Yapılandırılacak

İmanlı Yürekler Kazandı
OHAL Fırtınası
İşte FETÖ-PKK Ortaklığı
FETÖ'ye Karşı Tek Yürek
MİT Listesinde 100 Paşa Vardı
Şehit Ailesine Ev
Yaş İstikrar Dedi
40 Yıllık Tuzağı 20 Saatte Yıktık
Mum Işığında Vatan Savunması
İşte Yeni Ordu
İslam'ı FETÖ ile Yıkalım
Darbeyi Niye Önlediniz?
Gün Hesap Günü
Ne Çok Can Yakmışlar
Kandil'e FETÖ Zırhı
Demokrasi Bayramı
Zillet Değil Millet
Dünyanın Dilinde
Uzlaşmayı Gözümüz Gibi Koruyacağız
O Ruh Devam Etmeli
Yurttan Firar Konseyi
Önden Giden Alçaklar
Darbeyi Kınamazsanız Size Kim İnanır
AK Parti'de Birlik Gösterisi
Raflarda FETÖ Temizliği
'Er Dramı' Görülmüştür
Emniyet Fırtınası
1 Dolarlık Ergenekon Savcısı

Gözetleme Kurumu

Giden De FETÖ'cü Gelen De

FETÖ'cü Pilotlar PKK'yı Vurmamış

Karargahı Satan Paşa

Paşa Gülen'in Saçını Saklamış

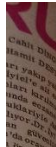
Siz Kahramansınız

FETÖ Sapığına Bak

FETÖ'nün Günah Galerisi

Halisdemir'den Utanmadınız Mı?

Eleman Aranıyor

Hürriyet
CUMARTESİ - 13 MART 1971
GÜNLÜK MÜSTAKİL SİYASİ GAZETE
Müessir: SEDAT İMAMİ

REKİT: 28 - No. 8117
YAYIN: 10 KURUŞ
Posta: 10 KURUŞ

Yayınlanma: 1971-03-13
İstanbul: 10 KURUŞ
Diğer şehirler: 10 KURUŞ

ORDU ULTIMATOM VERDİ

Hükümet istifa etti

Milli Hükümet kurulmazsa ORDU idareye el koyacak

ANKARA, (HA) — Genelkurmay Başkanı İsmet İnönü, Demirel ve Hava Kuvvetleri Komutanı İsmet İnönü, Cumhurbaşkanı Sunay, Senato ve Millet Meclisi başkanlarına ortak bir ulti-matım vererek, Türkiye'de anarşik bir ortamın sürüklenmesinde, parlamento ve hükümetin sorumlu olduğuna bildirmişler, hükümetin istisnası istemiyorlar, aksi halde Ordu'nun idareye el koyacağını kesinlikle açıklanmışlardır.

ANKARA, (HA) — Başbakan Demirel'in istifası, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Müstakim Özalp, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Mustafa İsmet İnönü, Milli Güvenlik Kurulu üyeleri ve diğer yetkililer tarafından kabul edilmiştir.

Bütün birlikler alarma geçirildi

ANKARA, (HA) — Genelkurmay Başkanı İsmet İnönü, Demirel ve Hava Kuvvetleri Komutanı İsmet İnönü, Cumhurbaşkanı Sunay, Senato ve Millet Meclisi başkanlarına ortak bir ulti-matım vererek, Türkiye'de anarşik bir ortamın sürüklenmesinde, parlamento ve hükümetin sorumlu olduğuna bildirmişler, hükümetin istisnası istemiyorlar, aksi halde Ordu'nun idareye el koyacağını kesinlikle açıklanmışlardır.

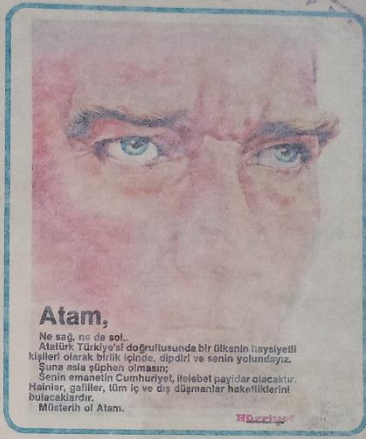
Okuyucularımıza 14 Murat otomobili armağan ediyoruz

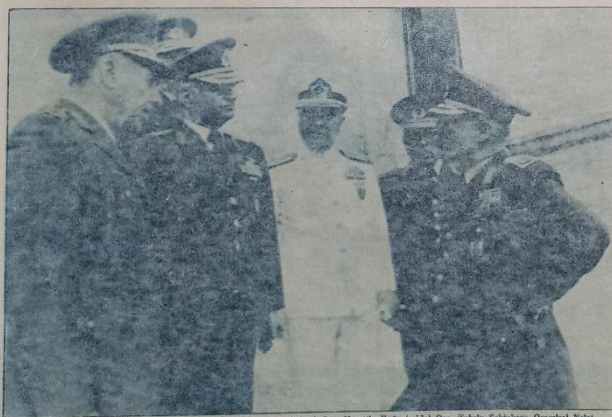
Tafsilat son sayıya.

**Terörün sonucu: Yönetim
Milli Güvenlik Konseyinde**

Atatürk yolunda devam

- Orgeneral Evren demokrasinin sağlam temellere oturtulacağını, anayasa, seçim ve partiler yasalarının değiştirileceğini, seçime gidileceğini açıkladı
- Konsey ve G. Kurmay Başkanı Org. Evren kısa zamanda Bakanlar Kurulu kurulacağını açıkladı

MİHİ Güvenlik Konseyi Anıtkabiri ziyareti sırasında Genel Başkanı Org. Evren (ortada) Org. Nurettin Ersoy (sağda) Org. Taha Sinanoğlu, Org. Nihat Tümer ve Org. Sedat Çakır ile Anıtkabirde bir anı konuşuyor.

Türkeş kayıp

MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş, emekli koca Or-
du'nun birinci sınıfı olan görevleri içinde Türkiye'nin
bulunmaktadır. Bununla birlikte aynı zamanda emekli olanlar
civane politik ve emekli olanlar.
Dünya sonra Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı
Türkiye'nin içinde olmaktadır.
(Devam 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098.

**BİR GRUP ASKER
DARBE YAPMAK İSTEDİ
HALK İZİN VERMEDİ**

Hürriyet
ATATÜRK KİMLİĞİ
16 TEMMUZ 2016 CUMARTESİ
www.hurriyet.com.tr
Fiyatı: 1.25 TL

DARBEYE GEÇİT YOK

Halk sloblarını
aldığı darbede
askerleri dövdü.

**GENEL
SEKRETERİMİ
GÖTÜRDÜLER**

Saat 04.00'te Marmaris'ten İstanbul'a
gelen Cumhurbaşkanı Erdoğan, Atatürk
Havalimanı'nda basın toplantısı yaptı
ve "Genel sekreterimi götürdüler" dedi.

KÖPRÜLERİ İŞGAL ETTİLER

Türkiye dün 22.00 itibarıyla Silahlı Kuvvetler'in içindeki bir grubun darbe girişimiyle karşılaştı. Askerler önce İstanbul'da Boğaziçi ve Fatih Sultan Mehmet köprülerini trafiğe kapattı. Ankara'da jetler alçaktan uçuş yaptı. Türkiye'nin birçok yerinde tanklar ve askerler sokaklara çıktı. Bunun bir kalkışma olduğunu halk Başbakan Yıldırım'dan öğrendi.

BAŞBAKAN: BU BİR KALKIŞMA

Başbakan canlı yayında "Emir komuta zinciri olmadan ordunun içinde bir grubun millî iradeye karşı kalkışma girişimi yaşanıyor" dedi. Bir grup asker TRT'yi ele geçirip zöde darbe bildirisi okuttu. Cuntacıların kendilerine "Yurtta Sulh Konseyi" adı verdiği görüldü. İstanbul'daki Atatürk ve Sabiha Gökçen havalimanlarına tanklar girdi. Uçuş durdu.

ERDOĞAN CNN'İN YAYININDA

Marmaris'te bulunan Cumhurbaşkanı Erdoğan CNN Türk'e akıllı telefonların kameralı konuşma uygulamasıyla bağlanıp "Malum yapıya (paralel yapı) ait bir grup ülkenin birliğine yönelik kalkışma hareketine girişti. Bu darbeciler kesinlikle başarılı olamayacak. Halkımız meydanlara, havaalanlarına çağınıyorum. Ben de yanlarında olacağım" dedi.

SADECE ANKARA'DA 42 KİŞİ ÖLDÜ

Bunun üzerine halk sokaklara döküldü. Birçok yerde tankların üzerine çıkarak askere karşı koydu (istte). Atatürk Havalimanı'nı kontrol altına alan tanklar geri çekilmek zorunda kaldı. Darbeciler, Boğaz Köprüsü'nü yürüyerek geçmek isteyenlere ateş açtı. 5 kişi yaralandı. Taksim'de de askerler halkı dağıtmak için havaya ateş etti. Olaylarda sadece Ankara'da 42 kişinin öldüğü öğrenildi. ■ 16 ve 17'de

Darbeciler Hürriyet'i bastı

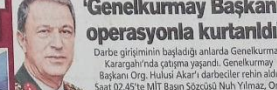
Hürriyet Hürriyet Gazetesi, Kanal D ve CNN Türk'in bulunduğu İstanbul Bağlarbaşı'daki Doğan Media Center'a 03.30'da helikopterle gelen darbede askerler binaya baskın yaptı. Askerler CNN Türk'ün ve Kanal D'nin yayını kesmeye kalktı. Bir grup asker de Hürriyet binasına geçerek gazetesi yayına hazırlanmakta olan yay işleri çalışanlarını silah zoruyla tıpan çıkardılar. Bu nedenle Hürriyet bugün çok kötü imkanlarla hazırlandı.

17 POLİS ŞEHİT

Darbeciler Ankara Emniyeti'ni, Gölbeş'ndeki Özel Harekat Dairesi'ni ve MİT binasını ele geçirmeye çalıştı. Darbeciler helikopterlerle bu üç binaya ateş açtı. Anadolu Ajansı, Özel Harekat Daire Başkanlığı'nda darbecilere direnen polislerden 17'sinin şehit olduğunu duyurdu. Darbecilerin kullandığı helikopterleri kalkışmaya katılmayan askerlerin kullandığı savaş uçağı düşürüldü. Saat 02.34'te MİT'ten "Darbe şoklandırıldı" açıklaması yapıldı.

Darbeciler oğaktan TMMM binasını Dişmen giriş kapısı yanına bomba attı. Bu sırada vekiller ve gazeteciler Meclis'teydi. 2'si ağır 12 kişi yaralandı. Yaralılar arasında milletvekili olduğunu öğrendi.

'Genelkurmay Başkanı operasyonla kurtarıldı'

Darbe girişiminin başladığı anda Genelkurmay Karargahı'nda çatışma yaşandı. Genelkurmay Başkanı Org. Hulusi Akar'ı darbeciler rehin aldı. Saat 02.45'te MİT Basın Sözcüsü Nuh Yılmaz, Org. Akar'ın kurtarıldığını duyurdu. Başbakan, polislerin darbeci bir generali öldürdüğünü açıkladı.

Boğaziçi Köprüsü'nde baskın olmak üzere İstanbul'da halk ve polis birlikt olup darbe askerlerle çatıştı. Köprüdeki çatışmada AK Parti'nin reklamcısı olarak tanınan ve Erdoğan'ın bugün seçimi kampanyalarını yürüten AKTEF ajansının sahibi Erol Olçak ile 16 yaşındaki oğlu darbecilerin açtığı ateşle öldü. Haydarpaşa Numune Hastanesi'ne 6 sivilin cesedi getirildi.

AK Parti'nin isim babası reklamcı Erol Olçak ve oğlu köprüde öldü

Erol Olçak

ÇAĞDAŞ YAYINLARI
D. T. SAMİ KARAKÖREN
nadir nadi'yi
uğurlarken
18000 TL

Cumhuriyet

ÇAĞDAŞ YAYINLARI
FAKİR BAYKURT
yeni kölelik mi?
200.000 TL

72. YIL SAYI: 28078 / 60000 TL AYDIN GÜNÜ

KURUCUSU: YUNUS NADI (1924-1945) BAŞBAKAN: NADIR NADI (1945-1997)

ÖYS DENEME SINAVI

Cumhuriyet - Düzey Dershanesi işbirliğiyle
hazırlanan Rehberlik ve Tarih sınavında kendinizi sınavın.
Öğrenci Seçme Sınavı rehberlik kılavuzu.

12. sayfada

... ve her cumartesi

... ve her pazar

MGK'nin 9 saatlik toplantısında özellikle şeriat girişimlerine karşı çıkılması istendi

Muhtıra gibi tavsiye

Müdahale uyarısı RP'nin, ortağı DYP'nin ödün veren tutumundan da yararlanarak laik rejimi hedef alan girişimleri nedeniyle gergin bir ortamda toplanan MGK, son yılların en uzun toplantısını yaptı. MGK'nin yayımladığı 4 maddelik ayrıntılı bildiri, "hükümete muhtıra niteliğinde uyan" olarak değerlendirildi. Bildiride, "anayasa ve cumhuriyet yasalarının uygulanmasında asla taviz verilmeyeceği, laikliğin sadece rejimin değil demokrasinin de güvencesi olduğu, çağdaş uygulamaların hukukun üstünlüğüyle bağdaşmayacağı" vurgulandı.

Erbakan'a tepki Cumhurbaşkanı ve kurulan asker üyelerinin, devletteki şeriatçi kadrolaşma ve girişimlerden rahatsızlık duydukları, Başbakanlık'ta cuma namazı kıldıkları sonra MGK'ye giden Erbakan'ın "Türkiye'de faşist laik düzen var" diyerek özetlediği yaklaşımlarına tepki gösterdiklerini bildirdi. KKTG'de yeni "askeri" önlemlerin de uygun bulunduğu kaydedilen bildiri Türkiye'nin 1997 içinde AB'ye tam üye olacak ülkeler listesine girmeyi "öncelikli" hedef saymayı sürdürdüğünün altı çizildi. ■ 18. Sayfada

► MİLLÎ GÜVENLİK KURULU AÇIKLAMASININ TAM METNİ ■ 19. Sayfada

'ULUSA SESLENİŞ'

Erbakan'dan
rejim
uyarısına
yanıt yok

► Başbakan Necmettin Erbakan, "Ulusa Sesleniş" programında darbe senaryoları ve rejim uyarılarına değindi. Erbakan'ın televizyon çekimi, kritik MGK toplantısından önce yapıldı. ► TBMM kulislerinde yayılan darbe senaryolarına karşı Başbakan Necmettin Erbakan'ın yeni mizeli taşıyacağı senarler konuşmasında sadece geniş oy tabanına yönelik ekonomik projeleri anlattığı dikkat çekti. ■ 18. Sayfada

Mehmet Güvencik Karahalla, REFAHYOL'u en uzun 28 saatlık toplantıda. Cumhurbaşkanı başkanlığında yapılan toplantıda komutanlar, Çiller ve Erbakan'ın karşısına oturdular. (Fotoğraf: REUTERS)

ANAP'tan düşürme çağrısı

► Asker ve polis verdiği ek amirlerle memurlar arasında ayrımcı yapıyı gerektiriyen hükümet hakkında ANAP'ın verdiği gensoru önergesi muhalefet ve bağımsız milletvekillerini birleştirdi. DSP, CHP ve BBP'nin desteğinden sonra RP ve DYP içinde "sağduyulu" olarak değerlendirilen milletvekillerinin gensoru oylamasında muhalefete birlikte hareket etmelerini sağlamak için harekete geçildi. ■ 4. Sayfada

DSP'DE
HESAPLAŞMA
■ 5. Sayfada
DYP, RP'Yİ
UYARIYOR
■ 5. Sayfada
ACZAMENDİLERE
SAHTE KİMLİK
■ 4. Sayfada

'Çıkış yolu anayasada'

► Baykal, hükümetin medyası da uyarısı Demirel'in önümü bir görevi yerine getirdiğini söyleyerek "Atma günü ister ki anlaşılmak için yazıya dokümanına gereksinim olmasın" dedi. Gerginliklerin anayasa sathı çıkarak aşılabileceğini belirten Baykal, şeriatçı girişimlere tepkisiyle gergin bir havada toplanan MGK'nin "Türkiye'nin ufkunu açmasını ümit ettiğini" söyledi. ■ 5. Sayfada

Üniversitelerden demokrasi uyarısı

► Öğretim Elemanları Sendikası, Üniversite Öğretim Üyeleri Derneği ile ÖZÜT, Güz, Akdeniz, Hacettepe Üniversitesi Boyutlu Kampüsü Öğretim Üyeleri dernekleri, "demokratikleşme yolunda atılacak her adıma yardımcı olacaklar", açıkladıkları 3 maddelik Atatürk'ün manevi hazinesi olma kararını aldı. ► İstanbul Üniversitesi'nde meydana gelen faşist ve gerici saldırıdan sonra Ülkü Ocakları Genel Başkanı Azmi Karamanbeylioğlu'nun ortaya atacağı iddialara, üniversite yöneticileri ve öğretim üyeleri sert tepki gösterdi. ■ 5. Sayfada

Beyazıt Meydanı'nda gürültülü İstanbul Üniversitesi'ndeki faşist saldırıya protesto etmek amacıyla Beyazıt Meydanı'na giren öğrenciler, İsviçreli öğrencilerden İSV gırtlama aldı. Polis, cuma namazından sonra Beyazıt Camii'nden tek bir gırtlama aldı ve BBP'ye yakınlığıyla bilinen Nizam-ı Alem Ocakları'ndan 10 gırtlama aldı.

SÜPER AYDINLIK İÇİN
1 SAKARLIK
Bu gece ve her gece saat 21.00'de "SÜREKLİ AYDINLIK İÇİN 1 DAKİKA KARANLIK" SADECE 1 DAKİKA UNUTMA!

GÜNCEL CÜNEYT ARCA YÜREK
Savunma!
Taktiksel ve stratejik göre, her olumsuzluğun bizi medyası Olmayan sapıncı, yapıp güdülerini hazırlıyor, fakat, devletin önemli kurumlarını REFAHYOL'a (tebrikler) iletilen ve karşı koymuyor. Cumhurbaşkanı, sizin bir aya kadar süredir arakları Taktiksel ve Stratejik'i ayrı ayrı kabul ediyor. Ülkem içinde bulunduğu koşullarda "rejim bunalımını" anlatıyor anlatıyor. Söylenileri algılayınlar mı? Cumhurbaşkanı'nın görüşme sonrası gerçeğe bakıyor ve şu yargıya varıyor. ■ Ankara Ss. 19, Ss. 1 ve

Saddam'dan yeni silahlar

BM'li uzmanlar, Saddam yönetiminin VX adıyla bilinen sinir gazı üretmeye çalıştığını tahmin ediyor. Yeni uzun menzilli füzeyle Saddam'ın Avrupa kentlerini öldürme sinir gazı yaygınlaştırmak istediği belirtiliyor. ■ 11. Sayfada

BİRS	DOLAR	MARK	ALTIN
Dış 1811 Ortalama 1809	Dış 122.000 Ortalama 121.750	Dış 12.700 Ortalama 12.150	Dış 1.424.000 Ortalama 1.416.000

GÜNDEM MUSTAFA BALBAY
Demokratik Darbe Tartışmaları...
Türkiye'de hiçbir konu darbe kadar demokratik tartışılmıyor... Herkesin bir düşüncesi var: Oursu ne olur, nasıl gelecektir, nasıl gider? Partiler, milletvekilleri bu sorulara "mantık" yerine "anayasa" diye bir bakışla, hangi konu "darbe" kadar tartışılmalı? ■ Ankara Ss. 19, Ss. 4 ile

Yine misilleme İran'la restleşme sürüyor

► İran'ın, Türkiye'nin Tebriz Başkonsolosu Cemal Öğüz'ü da "istimiyen adam" ilan etmeye başladığını bildirdi. Türkiye'nin "istimiyen adam" ilan ettiği Erzurum Başkonsolosu Zare'nin bugün İran'ı dışişleri bakanlığına, Korumak ile Osmancık'ta istisarelerde Türkiye'ye gelecekteki beklentileri. ■ 16. Sayfada

'Sürekli aydınlık' Halk gücünü keşfetti

► Türkiye'deki en yoğun katliamların yapıldığı "Sürekli Aydınlık" için 1 Dakika Karanlık" kampanyasının ardından yapılan değerlendirmelerde, aydın kitlelerin ve emekçilerin çok, demokrasi ve ülkenin geleceğindeki rolüne dikkat çekildi. ■ 16. Sayfada

Ek artışı bilmece Memur zammına IMF engeli

► Başbakan'ın ocak ayından itibaren jecel olmak üzere memura yapılacak artışın zammına Maviye karşı çıkıyor. Yönetim, mart sonu, isvan başında IMF'yle anlaşma yapmak istiyor. Bu taahhüt öncelikle memurların ek zammı verilmesi konusunu gündeme getirmek istemiyor" dedi. ■ 5. Sayfada

Çorum'da sallandı Deprem Pakistan ve İran'ı vurdu

► Pakistan ve İran'da meydana gelen depremlerde en az 100 kişinin öldüğü, çok sayıda kişinin yaralandığı ve her iki ülkede de büyük yıkım meydana geldiği bildirildi. Çorum'da depreminde ölen meydana gelen 4-8 şiddetindeki depreme ise can kaybı olmadı. Çorum'da pasajı kapalı halk geçici barınakta geçirdi. ■ 3. Sayfada

**Almanya
ABD'li
casusu
kovdu**

► Almanya, Amerikalı bir diplomatın casusluk yaptığı gerekçesiyle sınır dışı etti. Diplomatın "yüksek teknoloji içeren projeler" hakkında bilgi edinmek için Almanya Ekonomi Bakanlığını yetkilileri ile temas kurmaya çalıştığı öne sürülüyor.

► Almanya Anayasası Koruma Bürosu tarafından ortaya çıkarılan olayın, NATO üyesi iki ülke arasındaki iyi ilişkilerin zedelenmemesi için ABD ve Alman casusluk birimleri tarafından açığa vurulmadan kapatıldığı öne sürüldü.

9. Sayfa

► DYP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Gölhan, "Kimse kuşku duymasın, bu kararlar uygulanacaktır. Bu kararlar herhangi bir parti için alınmış değil, 65 milyon insan için, hepimiz için alındı" diye konuştu. ■ 5 Şubat

şekilde ifadelerle hiçbir şekilde razı olmaz." Cumhurbaşkanı, son zamanlarda orduya yapılan eleştirilere de tepki gös-türerek "TSK'yı kondi-siyonlamış ama sosyal ve kültürel olarak her türlü be-rakamata gerekçe de-ğildir."

Genelkurmay Başkân-lığı, laik rejimi hedef al-mak, şeriat teklifleri kar-sı bir çizgi olduğunu al-mamızı katararak "TSK'nın 24. maddesinde 'Cumhuriyet Kurula toplandıktan son-radan TSK'ye yöneti-len eleştirilerin yanıl-tan orduzan, 'anayas-a temel ilkelerinin korunmasında ve ya-saların uygulanma-sında verdigi yetki ve sorumlulukların te-petinde firakdale haasat insaniyetin demokrasie bu-ğun' vurgulanır. Açıkla-ıranak cumhuriyetin ça-ğırılan ilkelerinin kim-sinin aleyhine bildirilmesi-

zınsızlık anlaşılmazlık iyice su yüzüne çıktı. (TARİK TINAZAY)

Veli Küçük'e suç duyurusu

öneticileri için de "haklarında yakalama emri bulunan kişilerin saklı bulunduğu yeri bildiği halde yetkili mercilere haber vermemek" suçundan ceza davası açılmasını istedi. ■ **4. Sayfada**

ənliklərlə bitirildi

ygur terörü

parlamentosunun Başkanı Wang Hanbin, alı saldı ya da adam na gibi eylemlerin nın 10 yıl ıtıracağını açıklayarak bölgelerde terörist in doğasına uygun lar gerçekleştirilmiş e zarara yol açmıştır. Bu tür ere karşı adımlar atılması olmuştur" demişti.

Tabipleri Birliği (TTB)
z Konseyi'nin, sağlık
nedeniyle verdiği "Basın-
Ödülü"ne bu yıl
niz Cumhuriyet ve
niz yazarlarından Işık
değer görüldü.
yfada

te'den izlenir

ne göre AB ülkelerine yapılan
1996 yılının ilk altı ayında 5.3 milyar
dolar ise 10.5 milyar

da
du.

zarafesi Cumhurbaşkanı

Merkez mi?
ca genel kabul görmüş bir
rini belirler."
soru soralım:
ü mü?
ları da bandırıyor?

başlıyacak komitede:
Prof. ÖNAR - Prof. KUBALI

[illegible]

AKŞAM
TÜRKİYEİN EN ESKİ GAZETESİ

12 EYLÜL
1980
CUMA

PRİLTİ

İlacı iyici aadır.

Kurucu: Necmettin SADAĞ YIL 61 — SAYI: 3056

FIAT: 500 KURUŞ

KOMUTA ZİNCİRİ İCİNDE, ORDU YÖNETİME EL KOYDU!

- HÜKÜMET VE PARLAMENTO FESHELDİ...
- EĞEVİT, DEMİREL, ERBAK'I GÜVENLİK NEDENİYLE GÖZ ALTINA ALINDI MHP GENEL BAŞKANI TÜRKİŞ İSE HE-NUZ BULUNAMADI
- GENEL KURMAY BAŞKANI ORGİNAL EVRENİN BAŞ- KANLIĞINDA KARA, HAVA, DENİZ KUVVETLERİ KUMAN- DANLARI İLE JANDARMA GE- NEL KOMUTANI MİLLİ GÜ- VENLİK KONSEYİ KURULDU.
- DİSK VE MİSKE BAĞLI İŞÇİ SENDİKALARININ TÜM ÇALIŞ- MALLARI DÜRDÜRÜLDÜ
- TÜRK, HAVA KURUMU / KIZI LAY VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU DIŞINDAKİ TÜM DERNEKLER KAPATILDI
- BÜTÜN YURTTA SIKIYONETİM İLAN EDİLDİ VE İKİNCİ BİR EMRE KADAR SOKAĞA ÇIKMA YASASI KÖNÜLDÜ

(YAZISI 7. SAYFADA)

Gazeteniz **Akşam**'dan tüm çocuklara, okurlara

Tiyatro oyunu

4 parçalık sahne ve oyuncular kartlarınız **BUGÜN**'den itibaren dört gün gazeteniz ile birlikte **HERKESE BEDAVA** AYRINTILI BİLGİ 10'UNCU SAYFADA

13 katrilyonluk altyapı hamlesi

● Refahiyet, 107 milyar dolarlık (13,1 katrilyon lira) altyapı projesi üzerinde çalışmalarını sürdürdüğü açıklandı. Projenin iki yıl içinde 'Yap-İşlet-Devret' modeliyle gerçekleştirileceği belirtildi.

● Bagla enerji santralleri olmak üzere çok sayıda liman, otoyol, sulama tesislerini kapsayan projeye, yabancı sermaye desteği için uluslararası düzeyde ihale açılacağı da kaydedildi. ● 51E

Demokrasi kazandı

MGK cumhuriyet tarihinin en uzun ve en kritik toplantısını dün yaptı. 9 saat süren ve her şeyin konuşulduğu toplantıda kazanan Türkiye ve demokrasi oldu

ZARAR VERMEYİN

● MGK açıklamasında, darbe söylentilerinin AB'ye girme hazırlığındaki Türkiye'nin yurtdışındaki imaj ve itibarını zedeleyeceğine dikkat çekilerek, bu konudaki spekülasyonlara son verilmesi gerektiği ve bu söylentilerin Türkiye'ye yarardan çok zarar verdiği vurgulandı.

TARTISMALI GEÇTİ

● Cumhurbaşkanı Demirel'in başkanlığında yapılan ve 9 saat süren MGK toplantısında MİT raporundan, itica faaliyetlere, Güneydoğu sorunundan, 'İç teröre kadar her şey konuşuldu. Toplantıda komutanların ve Cumhurbaşkanı Demirel'in geçen hükümet ortaklarının ise neşeli olduğu dikkat çekti. Uzun süren toplantı tartışmalı geçti.

İSTİFA SÖYLENTİSİ

● Toplantının sürdüğü sırada Başbakan Necmettin Erbakan'ın istifa ettiği haberleri Köşük'ün kapısında bekleyen gazetecileri telaşlandırdı. Ancak istifa söylentisi boş çıktı. 9 saatlik toplantıda Genelkurmay Başkanı Orgeneral İsmail Hakkı Karadayı ve diğer komutanlar, Anayasa'nın inkılap kanunlarının korunmasına ilişkin 174 maddesinin ihlal edildiği düşüncesini gündeme getirdiler.

ÇİLLER TOPLANTI YAPTI

● Saat 15:10'da başlayıp, 23:55'te sona eren MGK toplantısının ardından Çankaya Köşkü'nden ayrılan Başbakan Erbakan evine geyiken, Başbakan Yardımcısı Çiller, Dışişleri Bakanı Kılıçdönmez, Millî Savunma Bakanı Turgut Bay ve İçişleri Bakanı Meral Akşener ile bir değerlendirme toplantısı yaptı. ● 8'de

NOTLAR

Askerler başka kapıdan çıktı
● Toplantıya katılan Genelkurmay Başkanı ve Kurvet Komutanları basın mensuplarının yoğun olduğu 1 nolu nizamıye yerine 6 nolu nizamıyeden çıktılar. ● 8'de

Reuters: Erbakan'a laiklik uyarısı

● İngiliz Reuters ajansı, dün gerçekleşen ve 9 saat süren Millî Güvenlik Kurulu toplantısının, İslamcı hükümet ile Türkiye Cumhuriyeti'nin laik kurumları arasında giderek tırmanan gerilim konusunda odaklaştığı yorumunu yaptı. ● 8'de

Askerler ne istedi?

MGK toplantısına katılan komutanlar, Başbakan Erbakan'a yasalara aykırılık ve Anayasa ihlali olarak gördükleri olay ve uygulamaları şöyle sıraladılar:

Ortaklar neşeliydi

Başbakan Necmettin Erbakan ve Başbakan Yardımcısı Tansu Çiller, toplantıda sık sık sohbet ederken sağ ve sol yanındaki Erbakan ve Karadayı'ya uzak oturan Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, hiçbir üyeye konuşmadı.

Komutanlar dosyaları geldi

Millî Güvenlik Kurulu toplantısına katılan komutanların tümü toplantıya mavi dosyalarla geldiler. Dosyaların içinde bol fotoğraflı bir albümünde yer aldığı dikkat çekti. Toplantıya katılan tüm komutanlar söz aldı.

MGK bildirisi

Millî Güvenlik Kurulu, 'Cumhuriyet ve rejim aleyhtarı yığın ve bölücü grupların, laik ve anayasal düzeni ile demokratik ve sosyal hukuk devletini güçsüzleştirmeye, yelleriniklerinin müşahade edildiğini' belirterek, 'Anayasa ve cumhuriyet yasalarının uygulanmasından asla taviz verilmeyeceğini' bildirdi. Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, bugün gerçekleştirilen ve 9 saat 45 dakika süren MGK toplantısından sonra bir açıklama yaptı. Açıklama şöyle:

1 Millî Güvenlik Kurulu, 28 Şubat 1997 günü Sayın Cumhurbaşkanı Demirel başkanlığında Başbakan, Genelkurmay Başkanı, Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı, Millî Savunma Bakanı, İçişleri Bakanı, Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı ve Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği'nin işbirliği ile Çankaya Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nde açık olan toplantısını yapmıştır.

2 Kurulun bu toplantısında, bölücü terörle mücadelede simdiye kadar alınan tedbirler ve elde edilen sonuçların genel bir değerlendirilmesi yapılmış, bu mücadelenin devletimizin ülkesi ve millîyeti bölünmez bütünlüğüne götüren inancı, bu inancı sonsuza dek sürdürmeye azimli halkımızın, başımızın, devletin bütün kurum ve kuruluşları ve millî iradenin sembolü olan yüce parlamento'nun destekleriyle çok olumlu bir noktaya ulaştığı müşahade edilmiştir.

Elde edilen bu sonuçların bundan sonra halkımızın huzur ve güvenliğine, ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi yaşamına olumlu olarak yansımaları için bu konuda alınacak tedbirlerin bir plan dahilinde süratle yürürlüğe konulması gerektiği hususunda görüş birliğine varılmıştır.

Alinacak olan bu tedbirlerin güvenlik içinde gerçekleştirilmesini bakımından, halen 9'ida devam etmekte olan Olağanüstü Hal uygulamasının 30 Mart 1997 tarihinden itibaren 4 ay daha uzatılması uygun bulunmuş ve bu görüşün Bakanlar Kurulu'na bildirilmesine karar verilmiştir.

Devamı 8. sayfada

Nazlı Ilıcak 4 Şubat Muhtırası!!!

● Cumhurbaşkanı Demirel tankların yürüttüğü 4 Şubat günü, Erbakan'a bir değil, dört mektup yazdı. Adet olduğu vesilede, her mektubun komusu farklıydı. Demirel'in Erbakan'a yazdığı mektupların sayısı 401 oldu. AİD'ten uyuturucu, ekonomiden takip edilmesi gereken yatırımlara kadar, Cumhurbaşkanı düşüncelerini muhtazaman Başbakan'a iletiyor.

● Olağan bir mekânizmaya sıra dışı bir olay gibi kamuoyuna sunarsanız, üstelik tahmini de yanlış veyse, heimen Millî Güvenlik Kurulu aretesinde dâim gelinince, halkı yanıltmışınız. ● 9'da

● ZAKKUMCU DOKTORUN KANSER İLACI GELİYOR ● 2'DE ● MÜTHİŞ TÜRK ● 3'TE ● KONSERDE FACİA ● 4'TE ● MİLLİ PİYANGO ÇEKİLDİ ● 10'DA

AKSAM

ATATÜRK KİTAPLARI

TÜRKİYE'NİN GAZETESİ

16 TEMMUZ 2016 CUMARTESİ

75 KURUŞ www.aksam.com.tr

**BU MİLLET SİZE
TESLİM
OLMAZ**

ALÇAKLAR

FETULLAHÇI ÇETE DARBEGE KALKIŞTI

■ Pensilvanya'daki terör örgütü lideri Fetullah Gülen talimatı verdi, TSK içine sızmış militanları dün gece düğmeye bastı.

■ Gözü dönmüş hainler, milletin meclisini bombaladı, Gölbaşı'ndaki Özel Harekat taburundaki 17 polisimizi alçakça şehit etti.

■ Sivil halkı da helikopterle tarayan FETÖ'cü alçaklar, darbenin püskürtülmesinin ardından yaka paça gözaltına alındı.

BEDELİNİ ÖDEYECEKLER

Cumhurbaşkanı Erdoğan, milletin iradesine yönelik beyhude girişime meydan okudu: Halkın üzerinde güç tanımam. Bedelini en ağır şekilde ödeyecekler.

Tüm Türkiye'yi bu kalkışmaya karşı meydanlara davet eden Erdoğan, "Bu işgalcilere ülkemizi bırakmayacağız, milletçe ayakta'yız" dedi.

OTELİNE BOMBA

Cumhurbaşkanı Erdoğan, kalkışmayı Marmaris'te takip etti. Ayrılmasıyla birlikte hainler kaldığı oteli vurdu, Cumhurbaşkanı Genel Sekreteri alıkonuldu.

**PARALEL ŞARLATANIN
SON ÇIRPINIŞI DA
BOŞA ÇIKTI!**

TANKIN ÜZERİNDE 'CUNTA'YA DİRENİŞ!

Cumhurbaşkanı'nın 'direnin' çağrısı sonrası Türkiye'nin dört bir yanında milyonlar sokaklara döküldü. Paralel uşakların sokağa sürdüğü tankların üzerine çıkan vatandaşlar, cuntacıları geri püskürttü.

**DARBECİLERİN
HELİKOPTERİ VE
UÇAĞI VURULDU**

Ankara'da Başkanlık binası ve emniyete yönelik saldırıda bulunan cunta yanlılarının kullandığı bir Sikorsky helikopter, F-16'lar tarafından düşürüldü. Aynı şekilde verilen 'vur emri'nin ardından Meclis üzerinde uçan bir F-16'ı vuruldu.

**İNADINA DEMOKRASİ
SAYFA 7-12-13-14-15'TE**

Türkiye'nin en iyi gazetesi

SABAH

● 1 MART 1997 ÇARŞERTESİ FİYAT 90.000 LİRA

TÜRKİYENİN EN ÇOK SATAN GAZETESİ

NUMARA

BİZİMCITY Salih Memecan.

Toplantı sonunda sivililere sordular.

NASIL GEFTİ

SAĞOL

Tarihi toplantı 9 saat sürdü

Zehir zemberek

Milli Güvenlik Kurulu'na istihbaratçılar da çağrıldı

Demirel'in başkanlığında yapılan Milli Güvenlik Kurulu toplantısı, gündemin yoğunluğu nedeniyle geçtiği bildirildi. Toplantıya Erbakan, Çiller, Akın, Tansu, Çarşamba, Başbakan Kırılmaz, Kara Kuvvetleri Komutanı Kılıç, Hava Kuvvetleri Komutanı...

Uzun gecenin değerlendirmesi

Başbakan Ankara'da tarihi MGK bildiririnden sonra sivilere bazı ilginç sorulara cevap vererek ve yorum getirdiler.

Türk halkının büyük çoğunluğunu "darbe mi oluyor?" diye geceyarısına kadar televizyonları başında oturtan MGK toplantısından çok sert bir laiklik uyarısı çıktı

Asla taviz yok MGK bildiririnde "Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığını Atatürk ile ve inkılabı doğrultusunda güçlü medeniyet yolunda demokratik sistem içinde derinleşmesi teminat altına alınmıştır ve Cumhuriyetin varlığını sürdürmesinin asla taviz verilmesi gerektiği" vurgulandı.

Laiklik yaşam tarzı "Cumhuriyet ve rejim aleyhtarın yitmesi ve toplu grupların laik ve ahlakı aydın ile devleti güçlendirme yetenekleri" belirtilen bildiride "Türkiye'de laiklik sadece rejim değil, demokrasinin ve toplum huzurunun da teminatı ve bir yaşam tarzı olmalıdır" kaydedildi.

Çağırıldı kışa MGK bildiririnde çok kritik sözlerle darbeyle ilgili olarak "Türkiye'de laiklik sadece rejim değil, demokrasinin ve toplum huzurunun da teminatı ve bir yaşam tarzı olmalıdır" kaydedildi.

Yapılan uyarı Bildirinin en çok tartışılan yeri ise laiklik ve ahlakı aydın ile devleti güçlendirme yetenekleri ile ilgiliydi. "Türkiye'de laiklik sadece rejim değil, demokrasinin ve toplum huzurunun da teminatı ve bir yaşam tarzı olmalıdır" kaydedildi.

Şubat'ta girip Mart'ta çıktılar

Hava Kuvvetleri Komutanı Org. Çörekçi, yamada olan Deniz Kuvvetleri Komutanı Erkanay, Jandarma Genel Komutanı Kırılmaz, Milli Güvenlik Kurulu Başkanı Kırılmaz, Kara Kuvvetleri Komutanı Kılıç, Hava Kuvvetleri Komutanı...

Çiller, Batı'ya mesaj gönderdi

Çiller, MGK'dan sonra ABD Dışişleri Bakanı Madeleine Albright'a telefon edip görüşmelerini istedi. Ardından İtalya Başbakanı Prodi ile görüşen Çiller, İtalya Başbakanı Amato'da aradı ancak görüşemedi. Çiller, Amato ile görüşmeyi bugüne bıraktı.

DYP'den yeni hükümet modeli

DYP Genel Başkanı Yardımcısı Hasan Ekinci, MGK bildirisini yorumlarken "Bölgeseldeki gerginlik Refah'ın hükümetine olumsuzdan kaynaklanıyor. Bakanlar değişikliği...

Karadayı Paşa "Din ahlakı"

Ankara sınısı kalışları TV Başbakanı Özgürdemir'in çok sert bir konuşması sonucunda dinlenildi. Karadayı Paşa "Din ahlakı"...

Avrupa Birliği'ni Çiller mi koydurdu?

Çiller'in son günlerde dinlenen dışişleri bakanı Albright'a telefon etmesi, Çiller'in son günlerde dinlenen dışişleri bakanı Albright'a telefon etmesi, Çiller'in son günlerde dinlenen dışişleri bakanı Albright'a telefon etmesi...

Tavsiye'den talimata spekülasyonları!

Dışişleri bakanı Albright'ın Çiller'e tavsiye etmesi, Çiller'in son günlerde dinlenen dışişleri bakanı Albright'a telefon etmesi, Çiller'in son günlerde dinlenen dışişleri bakanı Albright'a telefon etmesi...

Boyle olmuyor ama...

İstanbul'da olmuyor ama, boyle olmuyor ama, boyle olmuyor ama, boyle olmuyor ama, boyle olmuyor ama, boyle olmuyor ama, boyle olmuyor ama, boyle olmuyor ama, boyle olmuyor ama, boyle olmuyor ama...

Fikrini dövmeyen dizini döver...

Sehalettin Duman, Fikrini dövmeyen dizini döver, Fikrini dövmeyen dizini döver, Fikrini dövmeyen dizini döver, Fikrini dövmeyen dizini döver, Fikrini dövmeyen dizini döver, Fikrini dövmeyen dizini döver, Fikrini dövmeyen dizini döver, Fikrini dövmeyen dizini döver, Fikrini dövmeyen dizini döver, Fikrini dövmeyen dizini döver...

TSK'DAKİ BİR GRUP HAININ GİRİŞİMİ HALKTAN DÖNDÜ

EDİRNE'DEN KARS'A BUTUN TÜRKİYE DEMOKRASİ İÇİN AYAKLANDI

FETÖ'CÜ KALKIŞMAYA MİLLİ İRADE TOKADI

Ordu içindeki küçük bir FETÖ cuntasının alcakça darbe girişimine milli iradede ağır tokat geldi. Tüm yurtta sokağa çıkan vatandaşlar güçlü bir şekilde demokrasiye sahip çıktı

78 MİLYON
81 İLDE
TARİH YAZDI

HALK TANKLARIN ÖNÜNÜ KESTİ

HAIN girişimi yapanları cezalandıracağını açıklayan Cumhurbaşkanı Erdoğan: Milli iradeye karşı darbe yapmaya kalkışan bir grup bedelin en ağır şekilde ödeyecek. Tankı, topu, uçağını, helikopterini kullanarak milletin üzerine gelmenin bedelini bunlar çok ağır ödeyeceklerdir. Bu konuda gerek Cumhurbaşkanı olarak gerek Başbakanımız, hükümetimiz olarak bizzat alınması gereken adımlar neyse dik durmak suretiyle bu adımı atacaktır.

GEREKLİ CEZAYI ALACAKLAR

Bugünkü bu girişim Silahlı Kuvvetlerimizin karşısındaki bir azınlığın ne yazık ki kalkışma hareketidir ve bu malum yapıya aittir. Paralel Yapılanmanın teşvik ettiği, bir şekilde olarak onların kullandığı bir hareketidir. Ülkemizin birliği ve beraberliğine yönelik bu hareket karşı inanıyorum ki millette vereceğiz güzel bir cevapla bunlar gerekli olan cezayı alacaklardır.

FETÖ TAMAMEN TEMİZLENECEK

Bunlar darbe marbe yapamazlar. Silahlı kuvvetlerimizin o temiz yapının içinde böyle bir azınlık olduğu ortaya çıktı. Bunlar bu operasyondan sonra tamamen temizlenecek. Ben bu ülkenin başkanıyım. Demokrasiye inanıyor, halkın meşruiyetine inanıyorum. Ben de meydanlarda olacağım. Yargı gerekli adımları almaya vaziyettedir. 20-21 DE.

Recep Tayyip Erdoğan'ın cumhurbaşkanı olarak görev yaptığı 10 yılın en zorlu ve en önemli dönemi olarak değerlendiriliyor. Erdoğan'ın bu süreçte Türkiye'nin geleceği için yaptığı çalışmalar ve aldığı kararlar, Türkiye'nin geleceği için büyük önem taşıyor.

Recep Tayyip Erdoğan'ın cumhurbaşkanı olarak görev yaptığı 10 yılın en zorlu ve en önemli dönemi olarak değerlendiriliyor. Erdoğan'ın bu süreçte Türkiye'nin geleceği için yaptığı çalışmalar ve aldığı kararlar, Türkiye'nin geleceği için büyük önem taşıyor.

PARLAMENTO DEMOKRASİYE SAHİP ÇIKTI

Alcak darbe girişimine karşı Parlamento tek yürek oldu. İktidar ve muhalefet liderleri FETÖ'cü darbe girişimine karşı milletin ve devletin yanında olduklarını vurguladı

GİRİŞİMİN ELE BAŞLARI YAKALANDI

BAŞBAKAN Yıldırım: Havadaki jetlerle kurulumuz mermi, bomba yağdırarak bu terör örgütünün elemanlarıdır. Bizi millet getirdi, gölverecek olan tek güç de milletin kendisidir. Birkaç tane bu işi elebaşları da ele geçirilmişler, gereği yapılmıştır.

MECLİS AÇILDI DİMDİK AYAKTA

CHP lideri Kılıçdaroğlu da "Darbelere karşı bu ülkenin canı çok yandı. Demokrasiyi savunuyoruz" açıklaması yaptı. MHP lideri Bahçeli: Askeri darbe teşebbüsünde bulunanlar derhal hukuka teslim olmalı. HDP: Demokratik siyaset tek çıkış yoludur. 21 DE

HALKIN KIZI HAINLARA ALCAK ÇALDI

FETÖ'CÜ SERİFSİZLER KATLIAM YAPTI: 17 ŞEHİT

EDİRNE ARİSTOKRASI ARİSTOKRASI AÇILI

CUNTACILAR TEK TEK YAKALANARAK GÖZALTINA ALINDI

BAŞBAKAN TEPESİ YAZDI

OBAMA: TÜRKİYE'DEKİ SEÇİLMİŞ HÜKÜMETE DESTEK VERİLMELİ

MİLLİ İSTİBRAAT TEŞKİLATI

DARBE GİRİŞİMİNDE BULUNAN HAINLER PÜSKÜRTÜLDÜ

1. ORDU KOMUTANI ÖRG. ÜNİT DÜNDÜR

TSK'NIN DESTEKLEMEDİĞİ BİR HAREKET TEDBİRLERİMİZİ ALDIK

ADRES: Nuruosmaniye Caddesi
No: 55 İSTANBUL
TELEFON: 22 44 10 (Santral)

BUGÜN
19
SAYFA
10
LIRA

Milliyet

Halk Gazetesi

KURUCUSU: ALİ NACİ KARACAN

Yazışma Bürosu
ÜNİVERSİTEYE
HAZIRLAMA
Lise son sınıfları 15 EYLÜL
Beklenilene 1 EKİM
Sınavlar 24 Ekim
2009

CUMARTESİ
13
EYLÜL
1980

Yeni hükümet ve yasama organı kuruluncaya kadar muvakkat bir zaman için yasama ve yürütme yetkileri, Evren'in başkanlığında Kara, Deniz ve Hava kuvvetleri komutanlarıyla, Jandarma Genel Komutanı'ndan oluşan Millî Güvenlik Konseyi tarafından kullanılacak

«AP, CHP, MSP ve MHP liderleri şimdilik can güvenliklerinin sağlanması amacıyla Silahlı Kuvvetler'in koruma ve gözetiminde belirli yerlerde ikamete tâbi tutulmuşlardır, durum müsait olunca serbest bırakılacaklardır»

«Faaliyetleri durdurulan siyasî partilerin, yeniden hazırlanacak Anayasa'daki düzenlemeler ve yeni seçim ve partiler kanununa göre zamanı, koşulları ilân edilecek seçimlerden yeterince önce faaliyete geçmesine izin verilecektir»

EVREN: «YENİ YÖNETİME HERKES YARDIMCI OLMALI»

«Parlamento üyeleri siyasî faaliyetlerinden dolayı suçlanmayacak ve yeni yönetime karşı suç teşkil edebilecek tutum ve davranışlarda bulunmadıkları sürece haklarında herhangi bir işlem yapılmayacaktır. Ancak kanunların suç kabul ettiği fiilleri vaktiyle işlediği saptanan parlamenterler hakkında gerekli kovuşturma yapılacaktır»

Orgeneral Nurettin ERŞİN

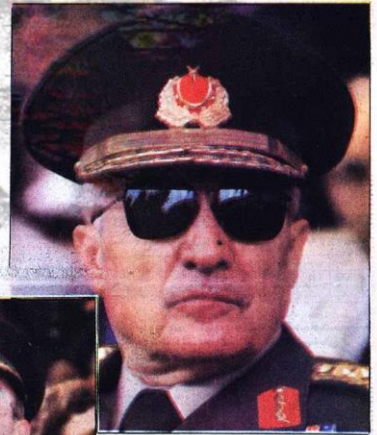
Orgeneral Tahsin ŞAHİNKAYA

Orgeneral Sedat ÇELASUN

Orgeneral Haydar SALTIK

Orgeneral Kenan EVREN

Millî Güvenlik Konseyi üyeleri Anıtkabir'i ziyaret ettiler

Ordunun yönetime gelmesi dışta olumlu karşılandı

- Olay Carter'a, «Damdaki Kemancı» oyununun perde arasında Dışişleri Bakanı Edmund Muskie tarafından bildirildi
- Batılı kaynaklar tarafından, «kimsesiz» diye tanımlanan hareket, İngiliz radyosu ve Sovyet TASS ajansı Washington çıkışı ile verdi
- Atina, Türk-Yunan ilişkileri açısından durumu merakla izliyor
- Times gazetesi, «Türkiye'de her an darbe bekleniyordu» dedi
- France-İnter radyosu, Evren'i «Ordu saflarında kendisine saygı duyulan bir kişi» olarak tanımladı ve «Son zamana kadar böyle bir müdahale yanlış değildi» dedi

«Devletin yanında tarafsız ve adil hizmet görecek yöneticiler, eski zamanın siyasî davranışlarına yönelmedikçe hizmet ve görevlerine devam edeceklerdir»

«Tek bir oyun peşinde koşan siyasî partilerimiz, önce Atatürk'ün cumhuriyet döneminde unutulmuş mazhep ayrılıklarını unutmakta fayda var. Çünkü Erzurum, Sivas, Kahramanmaraş, Tunceli ve Çorum illerinde siyasî iktidar uğrunda vatandaşlarımızın birbirlerini katletmelerine neden olmuşlardır»

«9 aylık süre içinde yaptığımız sayısız uyarılara rağmen henüz bu tedbirlerin hiçbirine yasama ve yürütme organlarıyla, diğer Anayasal kurullarla yeterli bir cevap alınamamış, bu konuda müspet faaliyetleri de izlenmemiştir»

«Son iki yıllık süre içinde terör 5241 can almış, 14 bin 152 kişinin yaralanmasına veya sakat kalmasına sebep olmuştur. İstiklâl Harb'i'nde Sakarya Savaşı'ndaki gibi milletin 5713, yaralı miktarda 18 bin 480'dir»

«Bir kısım anayasal kuruluşlar muhtelif etkiler altında anarşi, terör ve bölücülük karşısında tarafsız, adil ve ortak bir yol izlemek yerine bizzat Anayasa'nın ihlali karşısında dahi sessiz kalmayı tercih etmişlerdir»

«Türk Silahlı Kuvvetleri en kısa zamanda Bakanlar Yürütme sorumluluğunu bu kurula bırakacaktır»

«NATO dahil tüm anlaşmalara bağlı kalmaktadır»

SIKİYÖNETİM KOMUTANLARI

Org. Necdet URUG İstanbul İli Sıkıyönetim Komutanlığına	Korg. Recep ERGUN Ankara, Çankırı, Kastamonu İlleri Sıkıyönetim Komutanlığına
Org. Bedrettin DEMİREL Konya, Niğde, Kayseri, Nevşehir, Kırşehir, Yozgat İlleri Sıkıyönetim Komutanlığına	Korg. Adnan DOĞU Tekirdağ, Kırklareli, Edirne İlleri Sıkıyönetim Komutanlığına
Org. Selâhattin DEMİRCİOĞLU Erzurum, Gümüşhane, Giresun, Trabzon, Rize, Ordu, Sivas, Tokat, Amasya, Çorum, Samsun, Sinop İlleri Sıkıyönetim Komutanlığına	Korg. Nevzat BOĞURAY Adana, Mersin, Kahramanmaraş, Adıyaman, Gaziantep, Hatay İlleri Sıkıyönetim Komutanlığına
Org. Süreyya YUKSEL İzmir, Manisa, Aydın, Uşak, Denizli, Muğla, Isparta, Burdur, Antalya İlleri Sıkıyönetim Komutanlığına	Korg. Kemal YAMAK Diyarbakır, Urfa, Mardin, Siirt, Hakkâri, Van İlleri Sıkıyönetim Komutanlığına
Kora. Nejat SERİN Kocaeli, Bursa, Bilecik, Sakarya, Bolu, Zonguldak İlleri Sıkıyönetim Komutanlığına	Korg. Sabri GELİÇ Elazığ, Malatya, Tunceli, Bingöl, Mus, Bitlis İlleri Sıkıyönetim Komutanlığına
Korg. Hüsnü CELENKLER Çankırı, Balıkesir İlleri Sıkıyönetim Komutanlığına	Korg. Selâhattin CANBAZOĞLU Erzurum, Ağrı, Kars, Artvin İlleri Sıkıyönetim Komutanlığına
	Korg. Tevfik ALPASLAN Eskişehir, Kütahya, Afyon İlleri Sıkıyönetim Komutanlığına

Orgeneral Evren, Anıtkabir özel defterine unutan yazdı: «Üçü Türk devletini her geçen gün biraz daha söze ve karanlığa i-tenlere dur demek için ilke yönetimi-ne el koymak zo-runda kaldık»

Millî Güvenlik Konseyi Başkanı Orgeneral Evren ve üyeler Anıtkabir'e çelenk koydular ve seyahat sırasında bulundular

Haberler 6. Sayfa

Katli görevden alındı, Dinçer'in görevine devam etmesi bildirildi

Konya, Niğde, Nevşehir, Kırşehir ve Yozgat'ta gündüz sokaklara çıkmaya yasak kaldırıldı

Özel Millî Güvenlik Konseyi'ne bilgi verdi

© 2009 Doğan Gazetecilik A.Ş.

9 saatlik zirvede rejime ince ayar

Tarihi MGK'da askeri kanat laiklik, hükümet darbe spekülasyonları üzerinde durdu. Yeni gerginliklerin "yaptırımlara" yol açacağı bildirildi

MGK toplantısına Cumhurbaşkanı Demirel, Başbakan Erbakan, Dışişleri Bakanı Çiller, Millî Savunma Bakanı Tayan, İçişleri Bakanı Akpener ile Genelkurmay Başkanı Org. Karadayı, kuvvet komutanları Org. Köksal, Ora. Erkaya, Org. Ço-

rekâ ve Org. Korman kabûl. Toplantı salonuna Erbakan ve Çiller sohbet ederek girdi, fısıldaşma masada da sürdü. Medyanın yoğun ilgisi üzerine MGK'da bir dakika olan görüşme süresi ilk kez beş dakikaya çıktı.

Çankaya Köşkü'nde yapılan MGK toplantısı öncesinde Demirel, Erbakan, Çiller ve Keremday yaklaşık beş dakika başbaşa görüştü. Komutanlar, toplantının başlamasından bir saat önce Köşk'e girdiler ve ön değerlendirme yaptılar. MGK toplantısında Başbakan Erbakan'la karşılaştıran Genelkurmay

Başkanı Org. Karadayı, yanında yer alan Kara Kuvvetleri Komutanı Org. Köksalpa bir dosyayı üstündeki notları gösterdi. Toplantıda ayrıca Dişçilerle Müsteşar, MİT Müsteşarı, Emniyet Genel Müdürü, Olağanüstü Hal Bölge Valisi, Genelkurmay İstihbarat Başkanı da hazır bulundu. **Ümit BEKTA**

Güneydoğu'ya şefkat

●MGK bildirisi PKK'ya karşı mücadelelerin çok olumlu bir noktaya geldiğine dikkat çekerek "Bu sonucun ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal yaşama olumlu yansımaları için bir plan halinde önlemler süratle yürütülmesi gerekir" dendi.

Herşey konuşuldu

●Günlerdir merakla beklenen Milli
lu'nun dünkü toplantısı alışılmadık
sürdü. Saat 15.00'te başlayan ve
dar kesintisiz devam eden toplantı
yetler temel gündem maddesini ol-
sa'nın ihlal edildiği mesajını ver-
zellikle laik cumhuriyetin temel ilke-
gulamalardan şikayetçi oldular.

İlk kez yaptırım uyarısı

● Hükümet kanadının ise rojitle ilgili spekülasyon son verilmesini istediği belirtildi. Tarihle beraber yayınlanan bildiride karşılıklı uyarılar yer aldı, bunların yerine getirilmesinde yapının günde bir günde geleceği edildi. Şimdiye kadar bu tür bildirimlerde sözünün geçmediğine dikkat çekildi. dirisinde şu maddeler yer aldı:

Laiklik, AB, rejim teminatl

▼ Atatürk ilkeleri doğrultusunda Anayasa ve Cumhuriyet yasalarının uygulanmasında asla taviz verilmemeli ▼ Laiklikin demokrasinin teminatı ve yaşam tarzı olduğu unutulmamalı ▼ Bu yıl AB'ye üye tam üye olacak ülkeler listesinde girmek öncelikli hedef olarak sürmeli ▼ Rejimin kendisine ve geleceğine yönelik tartışmaların GENİŞ AÇT'de yapıldığı görülmeli." ● GENİŞ AÇT'de

Uyuşturucu bağı ABD raporunda

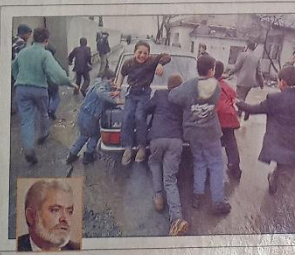
Pandalar da kopyalanacak

İnsan bilimsadamlarının genetik kopyalama yoluyla ko-
yun üretmeleri, nesil tükenmekte olan hayvanların ko-
ğaltılması açısından umut verici oldu. Bu teknikle ko-
rulanabilecek hayvan türleri arasında sevimli pandalar da
bulunuyor. Çinli bilimadamlar, Çin pandalarını canlı
kopyalarının çıkarılması düşüncesinde ama öncelikle
bu bilimsel gelişmenin "potansiyel tehlikeleri"ne karşı
dikkatli bir düzenleme yapmasını istiyorlar.

Yasemin CONGAR

● ABD Dışişleri Bakanlığı'nın Uluslararası Narkotik Denetim Stratejisi raporunda Türkiye de yer aldı. Raporda hükümetin uyuşturucu işini doğrudan teşvik etmediği ancak birçok yetkilinin kaçakçılarla güçlü bağları olduğu

●Susurluk için "Uyuşturucu soruşturmasında hasaraltı edilen polis yolsuzluğu nihayet gün ışığına çıkıyor" denilen raporda Türkiye kara para aklamada "yüksek öncelikli" grupta yer aldı. Eroin kaçakçılığının PKK'nın önemli gelir kaynağı olduğu vurgu yapıldı. ●17'de

'Susurluk
Amca'nın
arabası

TBMM Susurluk Komisyonu üyeleri, Metin Ç. Zaev'i de Topal cinayet ne adı kanşan özel timleri dinledi. Öğle çalışmalarına ara vererek komisyonun üyelerinde Ekiatmis, İncetahatçı ve Topcu. Karadeniz Mahallesi'nde cuma namazı kıldı. Yunus Emre Camii çevresinde oturan çocukları, Başkan Ekiatmis'i Mercedes'ini hayranlık seyrettiler ve çocukların gözde uğradılar.

Anayasa mı dediniz?

GÜNERİ CIVAĞLI

B AZI işyerlerinde yapılan toplu sözleşme
lere veya beyaz yakalı yöneticilerin de
sözleşmelerine şöyle bir hüküm konmuş:
*Eğer, kuruluşun sahibi sözleşmenin yapıldığı

Söyleyin aklıma... Devlet, bir şirketten

da gazeteden daha az ünsü ve daha az cömürdür.
Devamı 19. sayfad

Milliyet Internet: www.milliyet.com

ISK İÇİNDE BİR GRUP DARBE GİRİŞİMİNDE BULUNDU

OLAĞANÜSTÜ GECE

Ankara'da jetler uçuştu. İstanbul'da tanklar havaalanı ve köprüleri kapattı. Genelkurmay, MIT ve Ankara Emniyet'te çatışmalar yaşandı

TBMM'YE BOMBA

22.30'da başlayan olaylar gece boyu devam etti. Genelkurmay, TBMM Yerleşkesi, Polis Akademisi, MIT Yerleşkesi'nde çatışmalar yaşandı. Beştepe'de Cumhurbaşkanlığı Külliyesi Emniyet Müdürlüğü binasının önünde askerlerin nöbet tuttuğu görüldü. F-16'ların darbe girişimi yapmaları ekindeki Siforsky helikopter düşürüldü bildirildi. Milletvekilleri Meclis'e, vatandaşlar meydanlara gitti.

SİKORSKY DÜŞÜRÜLDÜ

Aynı saatlerde İstanbul'da da köprüler ve Yeşilköy Havalimanı asker tarafından kapatıldı. İstanbul Valiliği'ne asker girdi. Vatan Caddesi'ndeki İstanbul Emniyet Müdürlüğü binasının önünde askerlerin nöbet tuttuğu görüldü. F-16'ların darbe girişimi yapmaları ekindeki Siforsky helikopter düşürüldü bildirildi. Milletvekilleri Meclis'e, vatandaşlar meydanlara gitti.

Milliyet
BASINDA GÜVEN

GÖLBAŞI'NDA 17 ŞEHİT
ANKARA VE İSTANBUL'DA
ÇOK SAYIDA ÖLÜ VE YARALI

Demokrasinin yanındayız

Türkiye dün bir kez daha askeri darbe girişimiyle karşı karşıya kaldı. Askeri darbelerle sık sık kesintiye uğramış olsa da Türk halkı bölgesinde demokrasiyi yaşatmayı başarmıştır.

Akraba Birliği'ne tam üyelik müzakeresi sürdüren ülkelerde, demokrasinin bir kez daha askeri darbeye karşı alınması kabul edilemez.

Her darbe döneminden çok ağır bedeller ödeyerek çıkmayı ve her defasında demokrasiyi yeniden inşa etmeyi başarmış Türkiye'de, 21. yüzyılda böyle bir girişimin kabul edilmesi mümkün değildir.

Demokrasilerde iktidar değişimi ancak ve ancak demokratik yoldan olabilir.

Türk halkı ve demokrasi bu olgunluğa sahiptir. Sandıktan çıkmış bir iktidara, sandık dışında bir yolla devrimin yapılması anayasa suçudur.

Türkiye, demokratik, laik, sosyal hukuk devleti ilkeleri ve nitelikleriyle, bölgesinde örnek bir ülkedir. Ortadoğu'da yaşanan kaos ortamı ve iç savaşların dışında kalabilmiş olmasının da bu niteliklerine borçludur.

Cumhuriyetin niteliklerini ve demokrasiyi içselleştirmiş olan Türk halkının, demokrasinin bir kez daha askeri alınmasına tahammülü yoktur.

Demokrasilerde asker, seçilmiş sivil yönetimin emrinde.

Bunun aksi düşündüremez ve kabul edilemez.

Emir-komuta zinciri içinde olan veya olmanın hiçbir darbe girişimi meşru değildir.

Kaldı ki, silahlı kuvvetler sivil otoritenin emir ve komutası altındadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde İlahisini bulan ulusal iradenin dışında hiçbir gücün emir alamaz.

Sokağa çıkan ve darbe girişiminde bulunan askeri birliklerin kıyaya dönmesi, demokrasiye dolayısıyla sivil savaşı otoriteye bağlı kalması Türk devleti ve ulusu için tek doğru adım olacaktır.

Anayasamızın 117. maddesine göre Başkomutanlık Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin manevi varlığından ayrılmaz ve Cumhurbaşkanları tarafından temsil edilir.

Dolayısıyla silahlı kuvvetler Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin emrinde ve emre itaat etmelidir.

Türkiye'nin yolu, Kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün gösterdiği çağdaş medeniyet yoludur.

Bu yolda ilerlemek ise ancak demokratik, laik cumhuriyetle mümkündür.

Demokrasinin askeri alındığı 12 Eylül öncesinde silahlı teröre seht vermiş bir gazete olarak Milliyet, 66 yıllık yayın hayatında olduğu gibi bugün de demokrasinin yanındadır ve bundan sonra da demokrasinin yanında olmaya devam edecektir.

demokrasinin yanında olmaya devam edecektir.

Cumhurbaşkanı halkı meydanlara çağırdı

Darbeciler BAŞARI OLAMAZ

Darbe girişiminin ilk dakikalarında cep telefonuyla görüntülü olarak TV kanallarına bağlanan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Darbeciler başarı olamaz" dedi. Daha sonra Marmaris'te muhabirlerin karşısına çıkan Erdoğan, Silahlı Kuvvetlerin içinde "mükim yapıya" ait bir grubun kalkışma hareketinin içinde olduğunu söyledi.

Erdoğan "Şu anda ülkemizin Cumhurbaşkanı olarak görevi çok açık söylüyorum, kurucuları olduğum partinin tüm mensupları, bunun yanında millî iradesi oluşturan cumhurbaşkanı kendisini şehirlerimizin meydanlarına davet ediyor. Meydanlarda halkımızla el ele olacağız ve bu kalkışmayı yapanlara gereken dersi orada vereceğiz" dedi.

BİLDİRİ

Darbe girişiminde bulunan askerlerin 22.36'da yaptığı açıklamada, "Türk Silahlı Kuvvetleri, anayasal düzenini, demokrasinin, insan hak ve özgürlüklerini tekrar temin ve tesis; ülkede hukukun üstünlüğünden yeniden hâkim kılınması; bozulan sivil düzenin tekrar sağlanması; makdasiyle ülke yönetimini bütünüyle el koymuştur. Tüm uluslararası anlaşmalarımız ve taahhütlerimiz geçerliliğini korumaktadır. Tüm dünya ülkeleri ile iyi ilişkilerimizin devam edeceğini temenniler ederiz" denildi. Ardından Millî Savunma Bakanı Fikri Işık TRT ekranından yayınlanan bildiriyi okudu. "Bu bir karsan bildiridir" dedi.

DEMOKRASİ İLELEBET

Demokratik Türkiye Cumhuriyeti'ni "bazi bedbahtlarına rağmen" ebediyete kadar behudat olacaktı. » GÜNERİ CİVAOĞLU

Beştepe'ye girmeye çalıştılar

Olayların başladığı saatlerde bir grup asker Beştepe'deki Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne girmeye çalıştı. Çatışma sesleri nih de yükseldiği olayda 3'ü rütbeli 13 asker gözaltına alındı.

KALKIŞMAYA İZİN VERMEYECEĞİZ

Başbakan Yıldırım, "Bellî ki emir komuta zinciri olmadan askeri işlemlerinde bazı kişilerin kanun dışı bir eylemi söz konusu. 'Ordunun içinde bir grubun kalkışma girişimi. Bunu yapanlar en ağır bedeli ödeyeceklerdir" dedi.

İnancımızı koruyoruz

CHP lideri Kılıçdaroğlu, "Bu ülke darbelerden çok çekmiştir. Aynı sıkıntıları yeniden yaşamamızı istemiyoruz" dedi. CHP'nin parlamenter demokrasinin vazgeçilmez olan yurttaşların iradesine bağlı olduğunu belirten Kılıçdaroğlu, "Cumhuriyet ve demokrasimiz sahip çıkıyor, inancımız eksiksiz bir şekilde korunuyor" değerlendirmesinde bulundu.

Kabul edilemez

Başbakanlık kaynaklarından yapılan açıklamaya göre MHP lideri Bahçeli, Başbakan Yıldırım'ı aradı. Devlet Bahçeli, kalkışmanın kabul edilemez olduğunu belirterek, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin yanında olduklarını kaydetti.

ANKARA VE İSTANBUL'DA GECE EZAN VE SELA

REKLAMCI OLCAY OĞLUYLA ÖLDÜ

ASKERLER CNN TÜRK YAYININI KESTİ

ISSN 0940-0930
9 770540 091004

A large group of officials, including military and political leaders, are seated around a long conference table in a formal meeting room. A portrait of a leader is on the wall behind them.

Büyük uzlaşma

CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN:

BEDELİNİ AĞIR ÖDEYECEKLER

**MİLLET
TANKIN
ÖNÜNE
GEÇTİ**

FETÖ TERÖRÜNE LANET

■ Olayın duyulmasıyla FETÖ'nün ihanet çetinesine öfke çığ gibi büyüdü. En büyük tepki milletten geldi. Türkiye'nin dört bir yanında ellerinde Türk bayraklarıyla sokağa döken yüz binlerce vatandaş, "Darbeye Hayır" diye haykır-

dı. Tankların üzerine çıkan çok sayıda kişi, milletin karşı karşıya getirilen askerlerin elindeki silahları aldı. Ancak Ankara Gölbaşı'nda 17 özel hareket polisi helikopterden açılan ateşle şehit edildi. Bu Skorsky, rüzayla düşürüldü.

**Kendilerine
Yurtta Sulh
Konseyi
diyen bir
grup asker
yönetime el
koymaya
kalkıştı.**

Ankara ve İstanbul'da dün akşam 83 zamanlı olağanüstü saatler yaşandı. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar'ın rehin aldığı Akın dışkalarında jetler ve helikopterler Başkent üzerinde alçak uçtu. Köprü üstü helikopterlerden Karayolları'nın önüne gelen polisler ve MIT'in

güvenliğine ateş açıldı. TTR'yi ele geçiren grup, korsan bildiri yayınladı. Yönetime el koymadığını, sükunetini ilan ettiğini açıkladı. İstanbul'da ise askerler her iki Boğaz köprüsüne kapattı. Tank ve zırhlı araçlarla geldikleri Atatürk Havalimanı'nda uçakları durdurdu. Tüm emniyet birimleri de harekete geçerek darbecileri engellemek için operasyonlara başladı.

Olayın ilk saatlerinde bir grup asker köprüleri kapattı.

Kaldığım otele bile BOMBA ATMIŞLAR

Cumhurbaşkanı Erdoğan, olayın ilk dakikalarında TV'lere bağlanıp halkı sokağa çağırdı. Ardından İstanbul'a geldi. Herdiesi ordularca korundu. Hükümetin kararnesiyle "Paralel Devlet Yapılanması'nın bir üyesi olduğu, Marmaris'te öldürülen ve bile bombalamış" diyerek şüpheli kaydedildi.

YAŞ öncesi bu kalkışma manidur: "Benler terör örgütüdür" demiyor. Aynı zamanda silahlı bir terör örgütü olduğu da ortaya çıktı. Benler sadece milletin silahları ile bu milleti vuruyorlar. Bu işgahçıları ülkesini sokağa sürmeyeceğiz. Benim genel sekreterimlini götürüyorlar. Ne yapacaklar? Bu olay ordumuzun terörizmesinine vesile olacak.

KILIÇDAROĞLU: DARBECİLERE HAYIR, DEMOKRASİYE EVET / BAĞÇELİ: HÜKÜMETİN YANINDAYIZ

AYRINTILAR
2-3-12-13
SAYFALARDA

